

10.09.2012

Kokousaika 10.09.2012 16:00 - 16:53

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Rautava, Risto	puheenjohtaja
Bryggare, Arto	1. varapuheenjohtaja
Ylikahri, Ville	2. varapuheenjohtaja
Halla-aho, Jussi	
Helistö, Kimmo	saapui 16:04, poissa: 922 ja 923 §:t
Kantola, Tarja	saapui 16:05, poissa: 922 ja 923 §:t
Moisio, Elina	
Ojala, Outi	
Oker-Blom, Jan D	
Pajamäki, Osku	
Rauhamäki, Tatu	
Rissanen, Laura	
Sumuvuori, Johanna	saapui 16:05, poissa: 922 ja 923 §:t
Saukkonen, Lea	varajäsen
Urho, Ulla-Marja	varajäsen
	saapui 16:05, poissa: 922 ja 923 §:t

Muut

Krohn, Minerva	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Vapaavuori, Jan	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Hiltunen, Rakel	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
	saapui 16:05, poissa: 922 ja 923 §:t
Pajunen, Jussi	kaupunginjohtaja
	saapui 16:04, poissa: 922 ja 923 §:t
Sauri, Pekka	apulaiskaupunginjohtaja
Penttilä, Hannu	apulaiskaupunginjohtaja
Räty, Laura	apulaiskaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva	apulaiskaupunginjohtaja
	saapui 16:05, poissa: 922 ja 923 §:t
Korhonen, Tapio	rahoitusjohtaja
Summanen, Juha	osastopäällikkö
Tulensalo, Hannu	henkilöstöjohtaja
Sarvilinna, Sami	kaupunginlakimies
Waronen, Eero	viestintäpäällikkö

10.09.2012

Peltonen, Antti

vs. päätösvalmisteluyksikön
päällikkö

poistui 16:31, läsnä: 922 - 969 §:t

Hari, Olli

kaupunginsihteeri

Hyttinen, Hannu

kaupunginsihteeri

Härmälä, Timo

kaupunginsihteeri

Matikainen, Kristiina

kaupunginsihteeri

Mickwitz, Leena

kaupunginsihteeri

Rautanen, Marja-Liisa

kaupunginsihteeri

Sippola-Alho, Tanja

kaupunginsihteeri

Vallittu, Anja

kaupunginsihteeri

Saarinen, Erja

apulaiskaupunginsihteeri

Villeneuve, Anna

vs. hallintosihteeri

10.09.2012

§	Asia	
922	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
923	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
924	Kj/1	V Kj / Valtuutettu Yrjö Hakasen ym. aloite Ahjon kokousovelluksen kehittämisestä
925	Kj/2	V Kj / Valtuutettu Jarmo Niemisen aloite urheiluseuroille vuokrattavien maa-alueiden vuokrausajan pidentämisestä
926	Kj/3	V Kj/ Valtuutettu Mirka Vainikan aloite koskien kilpailutuksen seurannan järjestämistä
927	Kj/4	V Kj / Valtuutettu Maija Anttilan aloite elinkeino- ja työllisyyspoliittisesta ohjelmasta
928	Kj/5	V Kj / Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite julkisen tilan vapauttamisesta kaupallisesta mainonnasta
929	Kj/6	V Kj / Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite runsaslumisten talvien hyödyntämisestä
930	Kj/7	V Kj / Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite muslimien hautauspalveluista
931	Ryj/8	V Ryj / Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite ilman pienhiukkasmäärien vähentämisestä
932	Kj/9	V Ryj / Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite koirapuistoista
933	Kj/10	V Ryj / Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite lumikasojen poiskuljetuksesta ajoradoilta ja jalkakäytäviltä
934	Kj/11	V Ryj / Valtuutettu Mirka Vainikan aloite kierrätyksen helpottamisesta
935	Kj/12	V Ryj / Valtuutettu Emma Karin aloite metsäisen suojeluverkoston perustamiseksi
936	Kj/13	V Ryj / Valtuutettu Kalle Könkkölän valtuustoaloite raitiovaunupysäkkien kunnostamisesta
937	Kj/14	V Ryj / Valtuutettu Sari Näreen aloite katupuiden suojelemisesta
938	Kj/15	V Ryj/ Valtuutettu Sari Näreen aloite työkoneista lähtevän melusaasteen vähentämisestä
939	Kj/16	V Ryj / Valtuutettu Päivi Lipposen aloite eläkeläisten julkisen liikenteen maksuista

10.09.2012

940	Kj/17	V Ryj / Valtuutettu Matti Enrothin aloite talvikunnossapidon parantamisesta
941	Kj/18	V Ryj / Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite Hermannin Rantatien pyöräily- ja kävelykadun roska-astioista
942	Kj/19	V Ryj / Valtuutettu Antti Vuorelan aloite Halmetien kunnostamisesta
943	Kj/20	V Ryj / Valtuutettu Seppo Kanervan aloite invalidipysäköinnin valvonnasta
944	Kj/21	V Kaj / Valtuutettu Antti Vuorelan aloite opasteesta Tapanilan työväentalolle
945	Kj/22	V Kaj / Valtuutettu Pia Pakarisen aloite Töölöntorin ympäristön pysäköintijärjestelyistä
946	Kj/23	V Stj / Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite lähipalvelujen turvaamisesta sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen yhteydessä
947	Kj/24	V Stj / Valtuutettu Seija Muurisen aloite terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmän perustamisesta
948	Kj/25	V Stj / Valtuutettu Seija Muurisen aloite rajatusta palvelusetelikokeilusta yksityisissä palvelutaloissa
949	Kj/26	V Stj / Valtuutettu Maija Anttilan aloite neuvonta- ja ohjauspisteistä vanhusten palvelukeskuksiin
950	Kj/27	V Stj / Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite 18-22 -vuotiaiden neuvontapalvelujen lisäämisestä
951	Kj/28	V Stj / Valtuutettu Anu Korppi-Koskelan aloite leikkipuistojen valaistuksesta
952	Kj/29	V Stj / Valtuutettu Antti Vuorelan aloite Malmin virkistyskeskuksen tilat korvaavista ryhmätiloista
953	Kj/30	V Stj / Valtuutettu Kati Peltolan aloite kaupungin omien palvelutalojen sijoittamisesta
954	Kj/31	V Stj / Valtuutettu Maija Anttilan aloite selvityksen tekemisestä työterveydenhuollon liikelaitoksen tai kunnallisen yhtiön perustamisesta
955	Kj/32	V Stj / Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite oikeuspsykiatristen potilaiden hoitamisesta Kellokosken sairaalassa
956	Kj/33	V Stj / Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloite terveyskeskuksen sähköisen ajanvarausjärjestelmän kehittämisestä

10.09.2012

957	Kj/34	V Stj / Valtuutettu Päivi Lipposen aloite rintamaveteraanien kuntoutuksesta
958	Kj/35	V Sj/ Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite adoptiolasten vanhempien oikeudesta palkalliseen vanhempainvapaaseen
959	Kj/36	V Sj/ Valtuutettu Maija Anttilan aloite nettipalvelupisteiden saamisesta vanhusten palvelukeskuksiin
960	Kj/37	V Jäsenten ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan toimikaudelle 1.1.2013 - 31.12.2017
961	Ryj/1	V Helsingin kaupungin ympäristöraportti vuodelta 2011
962	Ryj/2	V Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan tarkistaminen
963	Kaj/1	V Vallilan korttelin nro 390 osan (Pasilan konepajan osa-alue 4) asemakaavan muuttaminen (nro 12087)
964	Kaj/2	V Käpylän puistoalueen (Nyyrikinpuisto, Vuoritalo) asemakaavan muuttaminen (nro 12062)
965	Kaj/3	V Suutarilan tonttien 40094/7 - 10 sekä puisto- ja katualueiden (Pallomäenkujan alue) asemakaavan muuttaminen (nro 12034)
966	Kaj/4	V Kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikön viran täyttäminen
967	Sj/1	V Ammatillisten oppilaitosten lakkauttaminen ja perustaminen sekä opetustoimen johtosäännön muuttaminen 1.1.2013 alkaen
968	Kj/3	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 23 k.)
969	Kj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
970	Kj/5	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
971	Ryj/1	Valtuutettu Osku Pajamäen toivomusponsi aloittaa neuvottelut Riihimäen kaupungin ja tarvittaessa muiden kanssa Vantaanjoen jätevesipäästöjen kuriin saamiseksi
972	Ryj/2	Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 21.5.2012 § 629/Rakentamispalvelun (Staran) logistiikan osaston yksikön johtajan viran täyttäminen
973	Ryj/3	Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2013-2015
974	Ryj/4	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
975	Kaj/1	Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä tehdystä valituksesta Kalasataman keskuksen

10.09.2012

asemakaava-asiassa (nro 12070)

976	Kaj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
977	Stj/1	Selvitys Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hoitoon pääsyn toteutumisesta perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidossa
978	Stj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen
979	Sj/1	Vt Sirpa Puhakan toivomusponsi: Valtion pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen käytettävien määrärahojen hyödyntäminen
980	Sj/2	Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

10.09.2012

Kj/1

§ 922

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunginhallitus päätti todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Rissasen (varalla Moisio) ja Ojalan (varalla Pajamäki) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee todeta kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi sekä valita jäsenet Hakolan (varalla Helistö) ja Ojalan (varalla Asko-Seljavaara) tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

10.09.2012

Kj/2

§ 923

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

10.09.2012

Kj/1

§ 924

V Kj / Valtuutettu Yrjö Hakasen ym. aloite Ahjon kokoussovelluksen kehittämisestä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2011-004400 T 07 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Susanna Mäkelä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 70307
susanna.makela(a)hel.fi
Katja Räisänen, johtava asiantuntija, puhelin: 310 78720
katja.raisanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Yrjö Hakasen aloite
- 2 Ahjon kokoussovelluksen käytettävyyseraportti 2012.pdf

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Yrjö Hakasen esittää aloitteessaan luottamushenkilöille suunnatun käyttäjäkyselyn tekemistä Ahjon kokoussovelluksesta ja raportin laatimista toimista, joilla kokoussovelluksen käytettävyyttä on parannettu.

Kaupunginhallitus toteaa, että Ahjo-tietojärjestelmä on ollut toiminnassa keskeytyksettä tuotantokäytön aloittamisesta 6.7.2011 lähtien. Kokoussovellus on ollut toimielinten ja luottamushenkilöiden käytettävissä elokuusta 2011. Ahjo-kokonaisuuteen sisältyvä kaupunginvaltuuston salijärjestelmä otettiin käyttöön syysistuntokauden alussa 14.9.2011. Ahjo koostuu useasta eri osasovelluksesta, joilla tuetaan päätösasioiden valmistelua ja käsittelyä sähköisenä joko viranhaltija- tai toimielinpäätöksiä kirjaamisesta päätösten täytäntöönpanoon ja arkistointiin asti. Ahjon käyttäjäkuntaan kuuluu

600 luottamushenkilöä sekä noin 5000 kaupungin viranhaltijaa ja työntekijää.

Kaupunginhallitus toteaa, että Ahjon kokousovelluksesta teetettiin huhtikuussa 2012 käytettävyyssarviointi riippumattomalla toimittajalla (Logica). Arvioinnissa analysoidut käyttäjäroolit olivat kokouksen päätösvaltaiset osallistujat (jäsenet) ja puheenjohtajat sekä varapuheenjohtajat. Käytettävyyssarviointi sisälsi käyttäjäobservoinnit kokousovelluksen käytöstä aidoissa kokoustilanteissa kaupunginvaltuustossa, kaupunkisuunnittelulautakunnassa ja yleisten töiden lautakunnassa sekä luottamushenkilöille suunnatun käyttäjäkyselyn ajalla 5 - 24.4.2012. Käyttäjäkysely lähetettiin kaupungin luottamushenkilöille. Kyselyyn vastasi 155 luottamushenkilöä.

Käyttäjäkysely koostui yleisistä käytettävyyden arvioimiseen käytetyistä väittämistä (USE-kysely) sekä tarkennetuista avoimista ja monivalintakysymyksistä riippuen käyttäjän roolista kokousovelluksen käytössä ja jäsenyydestä erilaisissa toimielimissä. USE-kysely mittaa käytettävyyttä neljällä akselilla: hyödyllisyys, käyttäjätyytyväisyys, käytön helppous ja käytön oppiminen.

Kaupunginhallitus toteaa, että käytettävyyssarvioinnin yhteenvedossa todetaan positiivisina asioina kokousovelluksen käytöstä seuraavaa:

- kokousasiakirjoja ei tarvitse enää tulostaa, ja ne löytävät aina luottamushenkilöille perille riippumatta osoitetiedoista
- kokouksen seuraaminen on mahdollista esityslistapuun merkintöjen kautta
- toisten tekemät ehdotukset ovat selkeästi kaikkien luettavissa kokousovelluksen kautta
- sähköinen kokousjärjestely mahdollistaa oikein käytettynä ja toimiessaan moitteettomasti aidosti paperittoman hallintotyöskentelyn

Kaupunginhallitus toteaa, että käytettävyyssarvioinnin yhteenvedossa todetaan negatiivisina asioina kokousovelluksen käytöstä seuraavaa:

- tekniset ongelmat ja järjestelmän hitaus
- liitteiden lataaminen hidasta tai mahdotonta etäyhteyksillä
- aikakatkaisut ja muut esim. verkon vaihtumisesta aiheutuvat ongelmat mahdottomia ymmärtää
- paperityöskentelyn hyviä ja totuttuja tapoja ei ole siirretty kokousovellukseen
- kokousovellus ei tue kokoukseen liittyviä prosesseja kaikilta osin, esim. yhteisöllisyys, kokoukseen ennalta valmistautuminen ja siitä jälkikäteen raportointi

10.09.2012

Kj/1

Ahjon kokoussovelluksen käytettävyyssarvioinnin raportti on esityksen liitteenä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kokoussovelluksesta ollaan ensi valtuustokaudelle toteuttamassa selainpohjaista ratkaisua, jolla on tarkoitus parantaa kokoussovelluksen ja etäkirjautumisen nykyisten ratkaisujen merkittävimpiä ongelmakohtia sekä sovelluksen yleistä käytettävyyttä. Ratkaisussa pyritään samalla huomioimaan esteettömyyteen liittyvät yleiset käyttövaatimukset.

Selainpohjaisen käyttöliittymän käyttöönotto parantaa sovelluksen käytettävyyttä monella tavalla. Ratkaisu mahdollistaa:

- teknologiariippumattoman kokoussovelluksen käytön (mahdollistaa oman koneen käytön ja toimii yleisimmillä selaimilla)
- etäkäyttäjän kertakirjautumisen (käyttäjätunnus ja pin-koodi kirjoitetaan vain kertaalleen)
- ongelmallisten isojen liitteiden nopeamman avautumisen ja käsittelyn sekä asiakirjojen monipuolisemmat selaustoiminnot (työasemassa käytettävän lukijakomponentin mukaisesti)
- monipuolisemmat vapaamuotoisen tekstinkäsittelyn toiminnot kuten tekstin suurennus/pienennys ja oikoluku (käytettävän selaimen tarjoaman mukaisesti)
- dokumenttien samanaikaiseen käsittelyyn liittyvien muutostarpeiden toteutuksen (esim. eri asioihin liittyvien dokumenttien katselu samanaikaisesti)
- omien merkintöjen käsittelyn kehittämisen haluttuun suuntaan esim. puheenvuorojen valmistelun tueksi (korostukset, muotoilu, linkkien ja kuvien liittäminen)
- tekstin kopioinnin esitysasiakirjoista ja dokumenteista omaa merkintää/ehdotusta tehtäessä (suorat funktioiminnot ctrl+c/ctrl+v ja hiiren oikean näppäimen kopioi-liitä -toiminnot)
- visuaalisesti selkeämmän kokouksen kirjautumisnäytön

Kaupunginhallitus toteaa, että lisäksi käyttöliittymän toteutuksen yhteydessä kiinnitetään huomiota sovelluksen antamien virheilmoitusten sisältöön ja sanamuotoon sekä käyttäjän tilannekohtaiseen opastamiseen. Toteutuksessa kiinnitetään huomiota myös kokoussovelluksen näppäinten selkeyteen, näyttöjen asetteluun sekä graafiseen ilmeeseen.

Kaupunginhallitus lisää, että kokoussovelluksen tehtävänä on ensisijaisesti tukea kokousten läpivientiin ja Ahjon päätösprosessiin liittyviä toimintoja. Ryhmätyöskentelyä tukevia toiminnallisuuksia tullaan huomioimaan uudessa, vuodenvaihteessa 2012-2013, käyttöön otettavassa luottamushenkilöportaalissa. Luottamushenkilöportaaliin on

10.09.2012

Kj/1

muun muassa tarkoitus toteuttaa toimielinkohtainen työtila tukemaan toimielinten jäsenten välistä kommunikaatiota. Työtilaa voidaan käyttää toimielimen sisäisenä keskustelupalstana, jossa on mahdollista jakaa asiakirjoja jäsenten kesken.

Uudesta, selainpohjaisesta kokoussovelluksesta järjestetään syksyn 2012 aikana esittelytilaisuuksia, joissa luottamushenkilöillä on mahdollista antaa palautetta kokoussovelluksen uusista toiminnallisuuksista ja käytettävyydestä.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että Ahjon kokoussovelluksesta tullaan myös jatkossa, kahden vuoden välein, toteuttamaan luottamushenkilöille suunnattu käyttäjäkysely. Seuraava käyttäjäkysely on tarkoitus toteuttaa vuoden 2014 alussa.

Kaupunginhallitus katsoo edellä olevan riittäväksi selvitykseksi asiassa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Susanna Mäkelä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 70307
susanna.makela(a)hel.fi
Katja Räisänen, johtava asiantuntija, puhelin: 310 78720
katja.raisanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Yrjö Hakasen aloite
- 2 Ahjon kokoussovelluksen käytettävyyseraportti 2012.pdf

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.02.2012 § 122

HEL 2011-004400 T 07 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi.

30.01.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Susanna Mäkelä, erityissuunnittelija, puhelin: 310 70307
susanna.makela(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

Kj/1

Juha Alasuvanto, projektipäällikkö, puhelin: 310 36289
juha.alasuvanto(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

Kj/2

§ 925

V Kj / Valtuutettu Jarmo Niemisen aloite urheiluseuroille vuokrattavien maa-alueiden vuokrausajan pidentämisestä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-001790 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäälikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jarmo Niemisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Jarmo Niemisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Jarmo Nieminen 33 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin, jotta asiasta päättävillä lautakunnilla olisi mahdollisuus myöntää urheiluseuroille 15 vuoden mittaisia vuokrasopimuksia.

Aloitteessa on todettu, että Helsingin kaupungin liikuntalautakunta voi nykyisen ohjeistuksen mukaisesti myöntää helsinkiläisille urheiluseuroille enintään 10 vuoden mittaisia vuokrasopimuksia seurojen liikuntapaikkahankkeille.

Opetusministeriö on ohjeistanut ELY-keskuksia valtionavun kohdentamisessa siten, että seurojen hakiessa liikuntapaikan perustamishankkeen valtionavustusta, voidaan avustuksia myöntää niille urheiluseuroille, joilla on 15 vuoden vuokrasopimus.

Helsingin kaupungin oma ohjeistus ja opetusministeriön ohje asettavat ELY-tukia hakevat helsinkiläiset urheiluseurat eriarvoiseen asemaan

suhteessa muiden kuntien ja kaupunkien avustusta hakeviin urheiluseuroihin.

Kaupunginhallitus toteaa, että nykyisen johtosäännön mukaan liikuntalautakunta päättää hallintaoikeutensa puitteissa maa-alueiden, tilojen ja laitteiden vuokralle antamisesta sekä muusta käyttöön luovuttamisesta kerrallaan kauintaan 10 vuoden ajaksi samoin kuin toistaiseksi, jos vuokra-suhde on sovittu päättyväksi kauintaan kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää vuokralle antamisesta ja muusta käyttöön luovuttamisesta.

Liikuntavirastolta saadun tiedon mukaan aloitteessa mainittuja urheiluseurojen valtionavustukseen liittyviä 15 vuoden vuokrasopimuksia on vuosittain muutamia. Liikuntaviraston urheiluseuroille ja yksityisille vuokraamat alueet voivat sijaita alueilla, joihin voi liittyä myös kaupungin muita maankäytöllisiä tavoitteita. Tällöin on tärkeää, että näiden tavoitteiden toteutuminen varmistetaan kaupunkitasolla. Tästä syystä 15 vuoden vuokrasopimukset on tarkoituksenmukaista tuoda kaupunginhallituksen käsiteltäväksi jatkossakin eikä liikuntalautakunnan oikeutta luovuttaa maa-alueita kauintaan 10 vuodeksi ei ole siten syytä muuttaa.

Helsingiläisten urheiluseurojen tasa-arvoinen asema valtionapua kohdennettaessa voidaan edelleen turvata tuomalla 10 vuotta pidemmät maa-alueiden vuokraukset kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jarmo Niemisen aloite

10.09.2012

Kj/3

§ 926

V Kj/ Valtuutettu Mirka Vainikan aloite koskien kilpailutuksen seurannan järjestämistä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-001791 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirka Vainikan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Mirka Vainikan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Mirka Vainikka ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingissä koottaisiin kaupunkitasolla seurantatietoa siitä, kuinka ostopalvelujen määrä on kehittynyt 2000-luvulla ja jatkossa informaatio koottaisiin vuosittain. Aloitteessa esitetään myös, että tieto hankinnoista ja hankintoihin liittyvät suunnitelmat toimitettaisiin tulevaisuudessa kootusti valtuutetuille.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteissa seurannasta ja arvioinnista todetaan mm., että talous- ja suunnittelukeskus seuraa ja arvioi kilpailuttamisen vaikutuksia kaupungin omien tuottajien talouteen sekä kokonaistaloudellisia vaikutuksia kaupungin kannalta.

Kilpailuttamisen periaatteiden lisäksi kaupungin palvelustrategiaraportissa (käsitelty kaupunginhallituksessa 5.3.2012 § 239) on laajasti selvitetty palvelujen tuottamisen nykytilaa ja tuottamisperiaatteita. Raportissa on ensimmäistä kertaa koottu yhteen

10.09.2012

Kj/3

tiedot kaupungin palveluhankinnoista, ja sen valmistelun aikana luotiin periaatteita palveluhankintatietojen käsittelylle.

Palveluhankintoja käsitellään talousarvioehdotuksen 2013 valmistelun yhteydessä, jossa hallintokunnat tekevät arvion palvelujen kysynnän ja eri tuotantotapojen kehityksestä vuosina 2013-2016 ja 2020.

Hankintakeskus raportoi kaupungin ja sen virastojen ostoista taloushallintopalvelukeskuksen kirjanpito- ja ostolaskujen käsittelyjärjestelmistä saatavien tietojen pohjalta lähinnä tili- ja toimittajanäkökulmista. Tietojen pohjalta ei ole vielä ole kuitenkaan mahdollista tuottaa tietoa kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteiden mukaisista ostoista. Riittävät tiedot näistä hankinnoista ovat vain virastoilla ja liikelaitoksilla itsellään.

Virastojen merkittäviä palveluhankintoja on jo useita vuosia käsitelty talousarvion tekstiosassa. Talousarvio sisältää tiedon palveluhankintojen kokonaismäärästä. Kohdassa kilpailuttaminen käsitellään hallintokuntien merkittäviä palvelujen kilpailuttamisista.

Jatkossa kaupungin palveluhankintaa koskevan raportoinnin sisältöä on tarkoitus kehittää hankintastrategian ja palvelustrategian pohjalta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Mirka Vainikan aloite

Päätöshistoria

Talous- ja suunnittelukeskus 16.8.2012

HEL 2012-001791 T 00 00 03

Palveluiden eri hankintamuotoja on tarkasteltu keväällä 2012 valmistuneessa palvelustrategiaraportissa. Kaupunginhallitus käsitteli hankintastrategiaraporttia 5.3.2012 ja päätti merkitä sen tiedoksi. Raportissa on ensimmäistä kertaa koottu yhteen tiedot kaupungin palveluhankinnoista ja sen valmistelun aikana luotiin periaatteita palveluhankintatietojen käsittelylle. Tietojen koontia vaikeutti, että osa virastoista toimii eri kirjanpitojärjestelmässä.

Palveluhankintoja käsitellään talousarvioehdotuksen 2013 valmistelun yhteydessä, jossa hallintokunnat tekevät arvion palvelujen kysynnän ja eri tuotantotapojen kehityksestä vuosina 2013–2016 ja 2020. Arvioita hyödynnetään uuden strategiaohjelman 2013–2016 palvelustrategisten linjausten valmistelussa.

Hankintakeskus raportoi kaupungin ja sen virastojen ostoista taloushallintopalvelukeskuksen kirjanpito- ja ostolaskujen käsittelyjärjestelmistä saatavien tietojen pohjalta lähinnä tili- ja toimittajanäkökulmista. Tietojen pohjalta ei ole vielä ole kuitenkaan mahdollista tuottaa tietoa kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteiden mukaisista ostoista. Riittävät tiedot näistä hankinnoista ovat vain virastoilla ja liikelaitoksilla itsellään.

Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteiden mukaan kaupungin itse hoitamien tehtävien saattamisesta kilpailuttamisen piiriin päättää kaupunginvaltuusto tilajahallintokunnan tai keskushallinnon esityksestä.

Virastojen merkittäviä palveluhankintoja on jo useita vuosia käsitelty talousarvion tekstiosassa. Talousarvio sisältää tiedon palveluhankintojen kokonaismäärästä. Kohdassa kilpailuttaminen käsitellään hallintokuntien merkittäviä palvelujen kilpailuttamisista.

Jatkossa kaupungin palveluhankintaa koskevan raportoinnin sisältöä on tarkoitus kehittää hankintastrategian ja palvelustrategian pohjalta.

Lisätiedot

Kurki Hannu, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 24.05.2012 § 110

HEL 2012-001791 T 00 00 03

Päätös

Teknisen palvelun lautakunta päätti lausua kaupunginhallitukselle Mirka Vainikan ym. aloitteeseen kilpailutuksen seurannan järjestämisestä seuraavasti:

Aloitteessa todetaan, että kaupunginhallituksen hyväksymien kilpailuttamisen periaatteiden mukaisten ostojen seuranta ei ole järjestetty riittävän hyvin. Seuranta tulisi parantaa ja raportoida valtuutetuille esimerkiksi kaupungin toimintasuunnitelman, toimintakertomuksen ja budjettien toteuman yhteydessä.

Hankintakeskus raportoi kaupungin ja sen virastojen ostoista taloushallintopalvelukeskuksen kirjanpito- ja ostolaskujen

käsittelyjärjestelmistä saatavien tietojen pohjalta lähinnä tili- ja toimittajanäkökulmista. Tietojen pohjalta ei ole kuitenkaan mahdollista tuottaa tietoa kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteiden mukaisista ostoista. Riittävät tiedot näistä hankinnoista ovat vain virastoilla ja liikelaitoksilla itsellään.

Kaupungin oman toiminnan kilpailuttamisen periaatteissa seurannasta ja arvioinnista todetaan mm., että talous- ja suunnittelukeskus seuraa ja arvioi kilpailuttamisen vaikutuksia kaupungin omien tuottajien talouteen sekä kokonaistaloudellisia vaikutuksia kaupungin kannalta.

Kilpailuttamisen periaatteiden lisäksi kaupungin palvelustrategiaraportissa (käsitelty kaupunginhallituksessa 5.3.2012) on laajasti selvitetty palvelujen tuottamisen nykytilaa ja tuottamisperiaatteita.

Yhteenvedon palvelujen tuottamisen nykytilasta palvelustrategiaraportissa todetaan, että kaupungin keskeisten palvelujen tuottamisessa on käytössä monipuolisesti eri järjestämistapoja: omaa tuotantoa, markkinoilta ostettavia palveluja, kaupunkikonsernin sisäistä hankintaa ja erilaisia yhteistuotannon ja kumppanuuden muotoja. Toimialoittain vaihdellen palvelutuotantoa korvaa ja täydentää monipuolinen avustettava toiminta. Kaupungin palvelutuotannon järjestämistapa perustuu monitoimittajamalliin.

Ottaen huomioon kilpailuttamisen periaatteissa suunniteltu seuranta ja arviointi sekä kaupungin palvelustrategiaraportti ja sen mahdollinen seurantarave, talous- ja suunnittelukeskuksen tulisi määrittellä tarvittavan raportoinnin sisältö ja asettaa sen mukaiset raportointivelvoitteet kaupungin virastoille ja liikelaitoksille.

Stara yhtyy hankintakeskuksen lausumaan.

Esittelijä

hankintajohtaja
Jorma Lamminmäki

Lisätiedot

Hannu Hämäläinen, puhelin: +358931031502
hannu.hamalainen(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/4

§ 927

V Kj / Valtuutettu Maija Anttilan aloite elinkeino- ja työllisyyspoliittisesta ohjelmasta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002565 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Nyrki Tuominen, elinkeinopäällikkö, puhelin: 36255
nyrki.tuominen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maija Anttilan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Maija Anttila ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunginhallitus valmistelee valtuustolle hyväksyttäväksi oman työllisyys- ja elinkeinopoliittisen ohjelman.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungilla on tällä hetkellä voimassa oleva ja viimeksi vuonna 2011 päivitetty elinkeinopoliittinen strategia. Tämä strategia sisältää välillisesti myös työllisyyspoliittisia toimenpiteitä. Kaupungin eri hallintokuntien keskinäistä yhteistyötä ja koordinaatiota lisäämällä voidaan edelleen parantaa työllisyyspoliittisten toimenpiteiden tehokkuutta ja vasta sen jälkeen arvioida erillisen toimenpideohjelman tarve.

Kaupunginhallitus hyväksyi 2007 elinkeinopoliittisen strategian, jota ajantasaistettiin viime vuonna. Myös kaupungin valtuustokauden mittainen strategia sisälsi elinkeinopoliittiseksi luonnehdittavia osioita. Yhdessä näiden sekä seudullisten elinkeinopoliittikkaa ohjaavien

strategioiden ja ohjelmien kattavuutta voidaan pitää riittävänä elinkeinopoliittisten tavoitteiden määrittelyn ja toteuttamisen kannalta.

Työllisyyspoliittiset toimenpiteet jakautuvat kaupungin hallinnossa monen hallintokunnan vastuulle. Keskeisimmin työvoimapolitiikkaa kaupungilla hoitaa henkilöstökeskus ja koulutuksen vastaavuus työmarkkinoihin on opetusviraston vastuulla. Erillisistä toimenpiteistä, kuten työpajatoiminnasta huolehtii keskeisimmin nuorisoasiainkeskus. Henkilöstökeskuksen maahanmuutto-osaston vastuulla ovat maahanmuuttaja-asiat, yritysneuvonnasta alkavan yritystoiminnan osalta ja erityisesti maahanmuuttajayrittäjyyden edistämisestä huolehtii talous- ja suunnittelukeskuksen elinkeinopalvelu. Lisäksi lähes jokaisella hallintokunnalla on toimenpiteitä, joiden voidaan osaltaan katsoa olevan työvoimapolitiittisia luonteeltaan.

Työllisyyspolitiikan hoitamiseksi kaupungin keskeisimmät hallintokunnat ovat tehostaneet yhteistyötään ja yhdessä yrittäjäjärjestöjen kanssa on pyritty erilaisten ennakoitavien toimenpiteiden avulla ohjaamaan koulutuspolitiikkaa kohti parempaa koulutuksen ja työvoimatarpeen kohtaamista.

Yritysten edellytykset työllistää riippuvat yleisen talouspoliittisen tilanteen lisäksi ensisijaisesti valtion harjoittaman politiikan yksityiskohdista.

Kaupungin eri hallintokuntien keskinäisen yhteistyön ja koordinaation lisääminen parantaa työllisyyspoliittisten toimenpiteiden tehokkuutta ja edesauttaa näin työllisyyspoliittista ohjelmaa vastaavan toimenpidekokonaisuuden syntymistä. Lisäksi tulee varmistaa, että kaupungin työllistämistoimenpiteet ovat ajanmukaisia.

Valtiovallan toimenpiteiden ensisijaisuus kuitenkin johtaa siihen, ettei pelkästään kaupungin työllisyyspoliittisella ohjelmalla voida vastata nykyisen taloudellisen tilanteen ja työllisyys- ja koulutustilanteen vaatimuksiin. Paremman työllisyyspolitiikan aikaan saamiseksi kaupungilla on yhteistyön parantamisen lisäksi tarpeen sisällyttää kaupungin seuraavan valtuustokauden strategiaan sellaisia tavoitteita, jotka parantavat kaupungin yrityksille suunnattujen palvelujen määrää ja laatua sekä yritysmyönteistä palveluasennetta. Näin Helsinkiin olisi mahdollista syntyä uusia työpaikkoja nykyistä enemmän ja samalla voitaisiin turvata paremmin olemassa olevien työpaikkojen säilyminen kaupungissa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Nyrki Tuominen, elinkeinopäällikkö, puhelin: 36255

10.09.2012

Kj/4

nyrki.tuominen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maija Anttilan aloite

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

Kj/5

§ 928

V Kj / Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite julkisen tilan vapauttamisesta kaupallisesta mainonnasta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002570 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepääällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite
- 2 Rakennusviraston lausunto Thomas Wallgrenin ym. aloitteesta vapauttaa julkinen tila kaupallisesta mainonnasta

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Thomas Wallgrenin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Thomas Wallgren ja 23 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin julkisen tilan vapauttamiseksi kaupallisesta mainonnasta.

Aloitteessa todetaan, että kaupallisista mainoksista julkisissa tiloissa voi olla monenlaista haittaa. Usein ne rumentavat kaupunkia. Niiden voidaan katsoa merkitsevän julkisen tilan yksityistämistä, jolloin niistä on haittaa tasa-arvolle ja demokratialle. Kaupallisten mainosten keskeinen tarkoitus on usein ihmisten yllyttäminen turhaan kulutukseen. Mainonnalla saatetaan myös edistää sellaisten tuotteiden kulutusta, joiden tuotanto tai käyttö on sosiaalisesti tai ekologisesti haitallista tai kyseenalaista.

Kaupunginhallitus viittaa rakennusviraston lausuntoon ja toteaa, että Helsingissä yleisiä alueita hallinnoi rakennusvirasto lukuun ottamatta

liikuntaviraston ja Liikennelaitos -liikelaitoksen hallinnassa olevia alueita. Kaupallisia mainossopimuksia on merkittävässä määrin rakennusvirastolla ja Liikennelaitos -liikelaitoksella.

Rakennusvirastolla on 2007 kilpailutettu vuokrasopimus ulkomainoslaitopaikoista Clear Channel Finland Oy kanssa. Sopimus on voimassa vuoteen 2023 asti. Kaupungin vuokratulot mainoslaitopaikoista ovat noin 2,5 miljoonaa euroa vuodessa. Rakennusvirasto on määritellyt mainoslaitteille soveltuvat paikat yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusvalvontaviraston kanssa.

Rakennusvirasto vuokraa myös mainospaikkoja mainosbanderolleille omistamiinsa liikenteellisten pääväylien siltoihin (noin 40 paikkaa). Tuloja näistä saadaan vuosittain noin 80 000 euroa. Lisäksi ulkoilmatapahtumiin liittyy usein mainospintoja, joilla tapahtumia rahoitetaan.

Liikennelaitos -liikelaitoksella on pysäkkikatoksia, raitiovaunuja, metroasemia ja metrovaunuja koskevia mainossopimuksia. Erikseen kilpailutetut sopimukset on voittanut JcDecaux Finland Oy. Sopimukset päättyvät eriaikaisesti vuosina 2014–2018. Liikennelaitoksen saama hyöty 1500 katoksen rakentamisesta ja ylläpidosta on huomattava. Lisäksi liikennelaitos saa vuokratuloja 3,5 milj. euroa vuodessa.

Julkisella tilalla tarkoitetaan myös liikekeskuksia ja muita yksityisiä tiloja, joissa ihmiset liikkuvat. Niissä mainostamisesta päättää kiinteistön omistaja.

Julkisessa tilassa mainostetaan myös kiinteistöjen julkisivuihin asennettavilla mainoslakanoilla ja -screeneillä. Niistä päättää kiinteistön omistaja ja niiden luvat myöntää rakennusvalvontavirasto. Näkyviä mainospintoja julkisessa tilassa ovat A-standit, jotka sijoitetaan yritysten liikepaikan edustalle. Rakennusvalvontavirasto on ohjeistanut A-standien käyttöä.

Helsingin kaupungin vuosien 2009–2012 strategiaohjelmassa on eräänä keskeisenä tavoitteena luoda edellytykset työpaikkamäärän kasvulle mm. huolehtimalla yritysten liiketoiminnan kasvun edellytyksistä työllisyyden turvaamiseksi ja yhteisöverokertymän turvaamiseksi. Useiden yritysten liiketoiminnan edellytyksenä on myös mahdollisimman laaja mainonta. Lisäksi Helsingin elinkeinopolitiikan kehittämisvalinnoissa (2011) todetaan, että kaupungin elinkeinopolitiikan tavoitteena on työpaikkamäärän kasvu yrityksissä Helsingissä. Kaupungin tehtävänä on kehittämislinjausten mukaan osaltaan turvata yritystoiminnalle kilpailukykyinen toimintaympäristö ja mahdollistaa siten yritystoiminnan menestyminen alueellaan. Menestyvä yritystoiminta muodostaa verotulojen kautta myös perustan

julkisten palvelujen järjestämiselle. Elinkeinopolitiikan linjauksissa korostetaan lisäksi kaupungin yritysmyönteistä ja asiakaslähtöistä palveluasennetta sekä määrittämään kaupungin elinkeinopolitiikan toimintaperiaatteet, joihin kuuluu mm. avoimuus, ennakoitavuus ja tasapuolisuus yrityksiä koskevista asioista päätettäessä.

Aloitteen mukainen julkisen tilan vapauttaminen kaupallisesta mainonnasta kaupungin alueella on vaikutuksiltaan suuri etenkin elinkeinoelämään ja sen arviointi edellyttäisi laajaa selvitystä. Kaupungille on tärkeää turvata yritysten toimintaedellytykset myös mainonnan harjoittamiseen. Mainonnan asianmukaisuutta ohjaa lainsäädäntö, kaupungin ohjeistus sekä sopimuksiin liitetyt mainonnan eettiset ohjeet. Lisäksi kaupunki saa julkisessa tilassa tapahtuvasta mainonnasta merkittäviä tuloja sekä huomattavia säästöjä pysäkkikatosten rakentamisen ja ylläpidon kustannuksissa. Kaupungin puuttuminen julkisessa tilassa yksityisien kiinteistöjen alueella tapahtuvaan mainontaan olisi hyvin hankalaa. Edellä esitetyn perusteella ei ole mahdollisuuksia ryhtyä aloitteen mukaisesti toimenpiteisiin julkisen tilan vapauttamiseksi kaupallisesta mainonnasta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Juha Viljakainen, hankepäällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Thomas Wallgrenin aloite
- 2 Rakennusviraston lausunto Thomas Wallgrenin ym. aloitteesta vapauttaa julkinen tila kaupallisesta mainonnasta

10.09.2012

Kj/6

§ 929

V Kj / Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite runsaslumisten talvien hyödyntämisestä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-003475 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Saila Machere, tapahtumapäällikkö, puhelin: 310 25903
saila.machere(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Sanna Hellströmin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Sanna Hellström ja 32 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan että Helsinki hyödyntäisi nykyistä laajemmin lumen suomat mahdollisuudet runsaslumisina talvina, esim. toispuoleisella jalkakäytävien hiekoituksella, kampanjoimalla slow life -päivien puolesta ja keräämällä lunta paikkoihin, joissa sitä voisi hyödyntää eri talvi-aktiiviteetteihin.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsinki tarjoaa jo nyt runsaasti mahdollisuuksia hyödyntää runsaan lumentulon luomia mahdollisuuksia ja että kaikkien vuodenaikojen hyödyntämistä kehitetään edelleen aktiivisesti yhdessä asukkaiden kanssa.

Viime talvet ovat olleet ihastuttavan tai vihastuttavan lumiset Helsingissä monien loskaisten talvien jälkeen. Lumi on tarjonnut mahdollisuuden kaupunkilaisille löytää talven tarjoamat liikunta- ja aktiviteettimahdollisuudet uudelleen. Helsinki on yllättävän monipuolinen talvikaupunki.

Helsinki tarjoaa hienoja mahdollisuuksia nauttia neljän vuodenajan erityispiirteistä ohjatusti tai omatoimisesti. Helsingin kaupunki ylläpitää lähes kahtasataa kilometriä hiihtolatuja, latukarttapalvelu kertoo mm. ladun pituuden, tyylin ja kuntotiedot. Säiden salliessa kaupunkilaisten käytössä on noin kuusikymmentä luonnonjäärataa ja tekojäärata sekä lähemmäs sata puistoissa ja leikkipuistoissa olevaa pienempää luistelukenttää. Pakkasten paukkuessa myös kaksi matkaluistelurataa pyritään ottamaan käyttöön. Jäähallien yleisöluisteluaajat täydentävät tarjontaa. Talviliikkujalle on tarjolla aurattuja ulkoiluteitä. Harvinaisempia urheilumuotoja on myös muistettu - vetokoirahiihdon harrastajille on omat latunsa. Lapsille löytyy valaistuja pulkkamäkiä Kymmenkunta avantoa tarjoaa mahdollisuuden pulahtaa mereen. Pilkkijät voivat kokeilla kalaonneansa laajalti Helsingin edustalla. Pyöräilijöitä näkyy ympäri vuoden ja lautailemaan pääsee kaupunkiliikenteen reitin varrella olevassa Kivikon Lumiparkissa.

Erilaiset tapahtumat täydentävät talvisen Helsingin monipuolisuutta: laskiaistempaukset, Seurasaaren joulupolku, Korkeasaaren talvitapahtumat, Linnanmäen talvirieha, Lux Helsinki –valotapahtuma. Lisäksi mm. Suomen Latu tarjoaa kursseja oppimis- ja tutustumishengessä lumikenkäilystä jäänveistoon. Sosiaalinen median avulla syntyy uusia spontaaneja tempauksia ja tapahtumia myös talvella – tilaa ja luontoa löytyy suhteellisen läheltä jokaista helsinkiläistä.

Uusia ideoita talvisen Helsingin hyödyntämiseen ja kaupungin elävöittämiseen myös talviseen aikaan etsitään jatkuvasti ja asukkailla on tässä tärkeä rooli. Valtuutettu Hellström ehdotti aloitteessaan tutkimaan mahdollisuutta jalkakäytävien toispuoleisesta hiekoittamisesta. Tätä lainkin sallimaa mahdollisuutta on jo rakennusviraston toimesta aiemmin selvitetty. Rakennusviraston käsityksen mukaan toispuoleisen hiekoituksen hyödyt ovat kuitenkin hyvin marginaaliset ja se nostaisi talvihoidon jo nyt korkeita kustannuksia merkittävästi. Yhtenäisen ja toimivan verkoston muodostaminen olisi myös erittäin haasteellista. Toispuoleisesti hiekoitettavat väylät olisi merkittävä erityisin liikennemerkein ja tiedotettava niistä mm. huonosti näkeville asukkaille. Lisäksi sepeli kulkeutuu nopeasti myös hiekoittamattomalle alueelle, jolloin toispuoleisen hiekoittamisen hyödyt häviävät.

Edelleen aloitteessa esitettiin lunta kerättäväksi paikkoihin, joissa sitä voidaan paremmin hyödyntää. Katualueilta aurattavaa lunta voidaan rakennusviraston luvalla kasata tietyille torialueille ja aukioille, siellä missä rakenteiden kantavuus ja alueen käyttö sen sallii. Kasattava lumi ei ole kuitenkaan puhdasta; yleensä se sisältää hiekoitussepeliä ja roskaa. Tämä puolestaan rajoittaa näiden kasojen käyttöä virkistystarkoitukseen.

Aloite slow life -päivän kampanjoimisesta on mielenkiintoinen vaikkakin ehkä ristiriitainen kaupungin muiden tavoitteiden kanssa. Muissa suurissa kaupungeissa on tavallista, että runsaiden lumisateiden jälkeen koulut ja muut vastaavat palvelut ovat kiinni, jolloin yhteiskunnassa voidaan katsoa olevan aloitteessa mainittu slow life -päivä, joskin pakotettuna. Toisin kuin monissa muissa suurissa kaupungeissa Helsingissä katuja ei kuitenkaan ole runsaiden lumisateiden jälkeen suljettu, vaan kaupunki on pyrkinyt kaikin tavoin varmistamaan liikenteen sujuvuuden kaikissa olosuhteissa. Tämän varmistamiseksi vielä erikseen pyritään tiedottamaan, että hankalissa lumitilanteissa olisi suotavaa käyttää joukkoliikennettä ja välttää tulemasta autolla etenkin kantakaupunkiin. Näillä toimenpiteillä on omalta osaltaan pyritty vaikuttamaan siihen, että ihmiset pääsevät töihin ja kouluihin, mitä voidaan kansantalouden kannalta toivottavana. Mobiiliteknologian mahdollistaman etätyöskentelyn lisääntyessä on todennäköistä, että runsaat lumisateet ja vastaavat tilanteet vaikuttavat itsestään myös ihmisten liikkumiseen tällaisina päivinä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Saila Machere, tapahtumapäällikkö, puhelin: 310 25903
saila.machere(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite

10.09.2012

Kj/7

§ 930

V Kj / Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite muslimien hautauspalveluista

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-003479 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite
- 2 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunto 27.8.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Ilkka Taipale ja 5 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin muslimien hautauspalveluihin liittyen muslimivainajien pesupaikan tai -tilojen järjestymiseksi. Muslimien uskontoon kuuluu aloitteen mukaan pakollisena osana vainajan pesu ennen hautausta tai siinä tapauksessa jos se ei ole mahdollista, niin edellisenä iltana.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa lähtökohtana olevan suomalainen käytäntö, että omaiset sopivat hautaustoimiston kanssa hautauksesta ja siihen liittyvien erityisvalmisteluiden järjestelyistä.

Suomen Somaliliitto ry on ollut talvella 2012 yhteydessä terveyskeskukseen, joka on yhteistyössä kiinteistöviraston tilakeskuksen etsinyt nykyistä terveyskeskuksen käytettävissä olevista

tiloista sopivia tiloja vainajien pesua varten. Tilakeskuksella ei ole tällä hetkellä tarjolla myöskään muita sopivia tiloja tähän tarkoitukseen.

HUS-kuntayhtymän lausunnon mukaan se on valmis selvittämään mahdollisuutta järjestää tilat Haartman instituutin obduktiotiloissa. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä asianmukaisten tilojen löytymistä muslimivainajien pesua varten ja neuvottelujen käynnistämistä HUS-kuntayhtymän kanssa yhdessä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite
- 2 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lausunto 27.8.2012

Päätöshistoria

Talous- ja suunnittelukeskus 24.8.2012

HEL 2012-003479 T 00 00 03

Kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipale ja viisi muuta valtuutettua ovat tehneet 29.2.2012 kaupunginvaltuustolle aloitteen koskien muslimien hautauspalveluja Helsingissä.

Talous- ja suunnittelukeskus viittaa terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että terveyskeskuksen tilahallinto on käynyt kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa neuvottelun, jossa on etsitty nykyisistä terveyskeskuksen käytössä olevista tiloista käyttötärpeeseen sopivia tiloja. Sopivia tiloja, jossa olisi vesipiste ja lattiakaivo, ei löytynyt. Soveltuvan tilan rakentaminen on kallista eikä tarkoitukseen ole varattu rahoitusta. Ko. tilat vaativat lisäksi hyvin selkeät logistiset järjestelyt, jotta kulku tiloihin olisi mahdollisimman helppoa ja myös muun toiminnan kannalta häiriötöntä ja turvallista. Sopivia tiloja ei ole löytynyt terveyskeskuksen käytössä olevista tiloista helmikuussa tehdyssä 2012 kartoituksessa.

Tilakeskuksella ei viimeisimmän tiedon mukaan ole tälläkään hetkellä tarjolla aloitteen mukaiseen vainajien pesuun soveltuvia tiloja tarjolla olevien vapaiden tilojen sijaitessa rakennusten asuinrakennusten kivijaloissa. Jatkossakin Suomen Muslimiliitto ry:n voi tiedustella

vapaiden markkinoiden ohella myös kaupungilta mahdollisesti vapautuvia tiloja.

Sosiaalivirastolta saadun tiedon mukaan, se selvittää omiin hautauspalveluiden kilpailutukseen liittyen, voidaanko niihin seuraavalla kerralla sisällyttää myös muslimien hautaukseen liittyvät erityistarpeet.

Lisätiedot

Viljakainen Juha, hankepääällikkö, puhelin: 310 36276
juha.viljakainen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 08.05.2012 § 170

HEL 2012-003479 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuutettu Ilkka Taipale ja viisi muuta valtuutettua ovat tehneet 29.2.2012 kaupunginvaltuustolle aloitteen koskien muslimien hautauspalveluja Helsingissä. Asiasta on pyydetty ympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle 4.5.2012 mennessä. Lausunnon valmisteluun on pyydettyäessä saatu lisäaikaa 10.5.2012 asti.

Aloitteessa todetaan, että muslimien uskontoon kuuluu pakollisena osana vainajan pesu ennen hautausta. Aloitteessa todetaan edelleen, että valitettavasti tällä hetkellä vainaja voidaan joutua viemään kotiin pestäväksi, koska ei Helsingin sairaaloissa eikä Helsingissä sijaitsevilla HUS-kuntayhtymän sairaaloissa ole mahdollista järjestää vainajia varten pesupaikkaa. Suomen Muslimiliitto ry olisi halukas esimerkiksi vuokraamaan vainajia varten pesutilan, mutta aloitteessa todetaan, että se on vaikeaa islamilaiselle järjestölle.

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Suomen Islamilaisen Neuvoston mukaan Suomessa on kasvava islamilainen yhteisö, joka koostuu eri maista tulleista muslimeista ja suomalaisista käännyneistä. Suomessa arvioidaan olevan noin 45 000 muslimia. Islaminuskon mukaisissa hautajaisissa on monia erityispiirteitä, jotka alkavat vainajan käsittelystä. Vainajan omaiset tai sukulaiset vastaavat hautaamiseen liittyvien toimenpiteiden toteutuksesta ja hautaus pyritään järjestämään mahdollisimman nopeasti, mikäli suinkin mahdollista kuolemaa seuraavana päivänä.

Suomen Islamilaisen Neuvoston hautausmaalautakunnan mukaan ennen hautaamista muslimivainajalle tehdään rituaalinen pesu. Vainaja

pestään runsaalla, yleensä juoksevalla vedellä. Veden tulee poistua pesualustalta helposti. Pesu tehdään islamin ohjeiden mukaisesti. Pesun suorittavat yleensä vainajan omaiset ja ellei näitä ole, muut samanuskoiset. Läsnä voivat olla yleensä vain muslimit. Vainajan pesu suoritetaan hautauspäivänä. Vainaja kuljetetaan suoraan pesupaikalta hautausmaalle. Islamilaisissa maissa muslimit haudataan ilman arkkuja, Suomessa arkuissa tms.

Ympäristölautakunta toteaa, että islamin uskoisten tulisi voida järjestää Helsingissä uskonsa mukaiset hautajaiset, johon kuuluu oleellisena osana vainajan pesu. Ympäristölautakunta toimii terveydensuojeluviranomaisena, ja ottaa kantaa vainajien pesuun varattuun tilaan terveydensuojelulain nojalla. Toiminta tulee järjestää siten, että mahdollisten terveyshaittojen syntyminen ehkäistään. Toiminnasta tulee tehdä terveydensuojelulain 13 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus ennen toiminnan aloittamista terveydensuojeluviranomaiselle. Ilmoituksesta on käytävä ilmi selvitykset toimintaan varatun paikan sijainnista, harjoitettavasta toiminnasta, vedenhankinnasta, ilmanvaihdosta, viemäroinnistä ja jätehuollosta sekä terveyshaitan arvioimiseksi tarpeelliset tiedot ja mahdolliset toimenpiteet terveyshaitan estämiseksi.

Terveydensuojeluasetuksessa säädetään ruumiin käsittelystä, säilyttämisestä ja kuljettamisesta seuraavaa: Jos vainaja on sairastanut tarttuvaa tautia ja tartunnan vaara on edelleen olemassa, on vainajan kuolinsyyn selvittäjän ilmoitettava tästä ruumista käsittelevälle. Muualla kuin sairaalan tiloissa ruumis on säilytettävä asianmukaisessa tiiviissä arkussa tai vastaavassa ennen hautaamista. Ruumiin kuljettaminen on sallittua vain siihen tarkoitukseen varatussa kulkuneuvossa.

Asetuksen mukaan vainajan ruumis on haudattava viivytyksettä tiiviissä asianmukaisessa arkussa tai vastaavassa taikka tuhkattava krematoriossa. Tuhkaaminen ei kuitenkaan kuulu islamilaiseen hautaamiseen.

Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että muslimivainajia varten on asianmukainen pesutila. Pesutila voisi olla esimerkiksi muslimiuskoisten hautausmaan yhteyteen rakennettu asianmukainen tila tai muu erillinen tila, joka soveltuisi tähän tarkoitettuun toimintaan. Ympäristölautakunta toteaa edelleen, että muslimivainajan siirtäminen kotiin ja siellä tehtävä vainajan pesu ei ole hyväksyttävää toimintaa mahdollisen tartuntavaaran takia.

Esittelijä

kaupungineläinlääkäri
Riikka Åberg

Lisätiedot

Leea Kultanen, johtava terveystarkastaja, puhelin: +358 9 310 31522
leea.kultanen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 17.04.2012 § 92

HEL 2012-003479 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta ”Muslimien hautauspalvelut Helsingissä” seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Muslimivainajan pesu on suoritettava välittömästi ennen hautausta ja jos se ei ole mahdollista, niin edellisenä iltana. Muilla uskonnoilla ei ole vastaavaa velvoitetta vainajien pesuun.

Helsingin terveyskeskuksen johtoryhmä on käsitellyt muslimivainajien pesuja linjatessaan sairaaloiden kappeleiden ja kylmätilojen käytön periaatteita vuonna 2009. Silloin johtoryhmässä tehty päätös oli, että erilaisiin jäähyväisjuhlamenoihin, kuten ruumiinvalvoajaset, tai uskonnollisiin hautaamisen valmistelutapahtumiin, kuten vainajapesu, ei voida varata sairaaloissa erillistä tilaa. Vuodeosastoilla voidaan mahdollisuuksien mukaan sopivien tilojen niin salliessa mahdollistaa muslimivainajien pesut. Sairaala ei osallistu vainajapesujen erityisjärjestelyihin eikä sisäisiin kuljetuksiin.

Suomessa yleinen käytäntö on, että omaiset sopivat hautaustoimiston kanssa hautauksesta ja siihen liittyvien erityisvalmistelujen järjestelyistä. Sairaalan kylmätilojen yhteydessä on pieni kappeli, jossa omaiset voivat jättää läheiselleen jäähyväiset.

Suomen lainsäädännössä ei esim. vainajanpesulle tai vainajan käsittelylle yleensä esitetä erityisiä vaatimuksia, vaan terveydensuojeluasetuksessa todetaan yleisellä tasolla, että vainajan käsittelyn, säilyttämisen, kuljettamisen ja hautaamisen tulee toteutua asianmukaisesti. Hautaustoimilaissa määrätään, että vainajan ruumis on ilman aiheutonta viivytystä haudattava tai tuhkattava, ruumista ja tuhkaa tulee käsitellä arvokkaalla ja vainajan muistoa kunnioittavalla tavalla sekä vainajan ruumiin hautaamisessa ja tuhkaamisessa sekä tuhkan käsittelyssä tulee kunnioittaa vainajan katsomusta ja toivomuksia.

Aikaisemmin muslimien pesut voitiin suorittaa HUSLABin patologian yksikön vuokraamassa Auroran sairaalan vainajien säilytystilassa. Mahdollisuus käyttää näitä tiloja muslimivainajien pesuun päättyi HUSLABin lopetettua obduktiotoiminnan Aurorassa ja irtisanottua tilan vuokrasopimuksen.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Hjelt-instituutti teki päätöksen keskittää Etelä-Suomen alueen oikeuslääketieteelliset ruumiinavaukset instituutin tiloihin Helsingissä 1.9.2011 lähtien, jolloin mahdollisuus säilyttää muita vainajia oikeuslääketieteen laitoksen tiloissa loppui. Tämän päätöksen johdosta Helsingin terveyskeskuksen vainajien kylmäsäilytystilojen käyttöä tarkennettiin kesällä 2011 ja HUSilta vapautuneet vainajien säilytystilat Auroran sairaalassa otettiin toimitusjohtajan päätöksellä Helsingin terveyskeskuksen vainajien säilytyksen lisätilaksi 1.9.2011 lähtien.

Suomen Muslimiliitto ry. on ollut yhteydessä terveyskeskukseen ja on myös lähettänyt talvella 2012 kirjeen, jossa se tuo esille muslimivainajien pesuihin liittyvät vaikeudet. Kirjeen mukaan tilanne on tällä hetkellä se, että vainaja saatetaan joutua viemään kotiin pestäväksi. Suomen Muslimiliitto ry. haluaisi ratkaista asian mahdollisimman pian yhteistyössä Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien kanssa, koska ongelma koskee myös niitä vantaalaisia tai espoolaisia, jotka kuolevat Meilahden sairaalassa.

Suomen Muslimiliitto ry. ilmoitti kirjeessään olevansa myös valmis vuokraamaan pienen tilan, missä pesut voitaisiin suorittaa, joko niin että tila olisi vain tätä käyttöä varten tai siten, että käytöstä maksettaisiin kertakorvaus. Liiton näkemys on, että tilan pitäisi olla tarkoitukseen soveltuva, esim. sairaalan, hoitokodin tms. yhteydessä tai muu erillinen tarkoitukseen soveltuva tila. Terveyskeskus on yhteistyökokouksessa kiinteistöviraston kanssa tuonut esiin myönteisen suhtautumisensa siihen, että Suomen Muslimiliitto ry:lle voitaisiin vuokrata vainajien pesuun soveltuva tila.

Terveyskeskuksen tilahallinto on käynyt kiinteistöviraston tilakeskuksen kanssa neuvottelun, jossa on etsitty nykyisistä terveyskeskuksen käytössä olevista tiloista käyttötarpeeseen sopivia tiloja. Sopivia tiloja, jossa olisi vesipiste ja lattiakaivo, ei löytynyt. Soveltuvan tilan rakentaminen on kallista eikä tarkoitukseen ole varattu rahoitusta. Ko. tilat vaativat lisäksi hyvin selkeät logistiset järjestelyt, jotta kulku tiloihin olisi mahdollisimman helppoa ja myös muun toiminnan kannalta häiriötöntä ja turvallista. Terveyskeskus on ohjannut Suomen Muslimiliitto ry:tä tiedustelemaan mahdollisia tiloja myös sosiaalivirastolta sekä yksityisistä terveydenhuoltoyrityksiltä.

Yhtyen terveyskeskuksen jo ilmoittamaan kannanottoon terveyslautakunta toteaa pitävänsä perusteltuna, että kiinteistövirasto pyrkii etsimään muslimivainajien pesutiloiksi soveltuvat tilat ja antaa ne vuokralle Suomen Muslimiliitto ry:lle. Sopivia tiloja ei ole löytynyt terveyskeskuksen käytössä olevista tiloista helmikuussa tehdyssä 2012 kartoituksessa. Terveyskeskuksella ei myöskään ole rahoitusta soveltuvien tilojen rakentamiseen eikä ylläpidolle. Lyhyestä

10.09.2012

Kj/7

vastausajasta johtuen neuvotteluja ei ole voitu käydä Espoon ja Vantaan kanssa yhteisen muslimien vainajapesutilan löytämiseksi.

Terveysvaikutusten arviointi:

Vainajien käsittelyyn tai itse hautaamiseen liittyvät jäähyväisjuhlamenot tai hautaamisen erityisvalmistelut liittyvät uskonnollisiin tai kulttuurisiin velvoitteisiin ja ovat merkityksellisiä vainajan suvulle ja muille läheisille. Näiden velvoitteiden toteutumisella uskonnon ja kulttuurin edellyttämällä tavalla edistää näiden henkilöiden hyvinvointia ja terveyttä."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi

§ 931

V Ryj / Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite ilman pienhiukkasmäärien vähentämisestä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002558 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite
- 2 Rakennuslautakunnan lausunto 3.4.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Terhi Koulumiehen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Terhi Koulumies esittää aloitteessaan, että Helsingin kaupunki ryhtyy toimiin vähentääkseen puun polttamisesta aiheutuvia ilman pienhiukkasmääriä ja asettaa päästörajat tulisijoille taajama-alueella.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin kaupunki ei voi asettaa päästörajoja käytössä oleville tulisijoille, koska niiden päästöjen tai pitoisuuksien luotettavaan mittaamiseen ei ole olemassa menetelmiä eikä raja- tai ohjearvoja.

Uusille tulisijoille on tulossa EU:sta ekosuunnitteludirektiivin mukainen komission asetus kiinteiden polttoaineiden laitteille. Asetuksella kielletään vaatimukset täyttämättömien laitteiden saattaminen markkinoille. Asetus koskee vain uusia laitteita. Säädös annetaan todennäköisesti vuonna 2013, jolloin se tulee voimaan arviolta vuonna 2015.

Tulisijan vaikutuksista ilmanlaatuun ja oikeista puun polttotavoista on valmistumassa esite asukkaille syksyyn 2012 mennessä. HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut ja Suomen ympäristökeskus SYKE vastaavat esitteestä ja rahoittavat sitä. Esitteen valmistelussa ovat mukana myös kaikkien pääkaupunkiseudun kuntien ympäristökeskukset, Nuohousalan keskusliitto, Työtehoseura ja Valvira. Tavoitteena on vaikuttaa tulisijan käyttäjiin ja opastaa käyttämään tulisijaansa siten, että päästöt ovat mahdollisimman pienet. Nuohoojille järjestetään aiheesta koulutustilaisuus ja he jakavat esitettä lämmityskaudella 2012–2013 kaikkiin pääkaupunkiseudulla nuohoamiinsa kiinteistöihin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite
- 2 Rakennuslautakunnan lausunto 3.4.2012

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 17.04.2012 § 126

HEL 2012-002558 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Helsingin ympäristökeskuksen toimintatapa savuhaittavalituksissa

Helsingin kaupungin ympäristökeskus tutkii puun tai muun polttoaineen polttamisesta syntyvien päästöjen haittoja ensisijaisesti ympäristönsuojelulain 3 §:ssä määritellyn ympäristön pilaantumisen kannalta. Lisäksi Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräysten 17 §:ssä todetaan muun muassa:

”Jätteiden hävittäminen polttamalla on kielletty. Kielto ei koske kuivaa, puhdasta ja käsittelemätöntä puujätettä, jota poltetaan asianmukaisessa tulisijassa tai paperin ja pahvin käyttöä sytykkeenä. Lämmitys- ja ilmanvaihtolaitteistot on säädettävä, huollettava ja niitä on käytettävä siten, ettei päästöistä aiheudu haittaa terveydelle tai yleiselle

viihtyvyydelle eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Lämmityslaitteiston kunto on vaadittaessa osoitettava asiantuntijan antamalla arviolla. Puun tai muun kiinteän polttoaineen polttamisesta tulisijoissa ei saa aiheutua kohtuutonta haittaa naapureille eikä lähiympäristölle.”

Ympäristökeskukselle tehtiin vuosina 2009 – 2011 yhteensä 84 savua tai hajua koskevaa toimenpidepyyntöä. Näistä noin kolmannes oli tulisijoissa tapahtuvasta polttamisesta aiheutuvista päästöistä johtuvia.

Luotettavaa ja vertailukelpoista menetelmää sekä päästöjen että pitoisuuksien mittaamiseksi päästölähteen luona ja lähiympäristössä ei ole, eikä myöskään raja- tai ohjearvoja ole käytettävissä. Sen vuoksi ympäristökeskus käyttää savuhaittojen arvioinnissa soveltaen STTV:n (nykyisin Valvira) oppaassa 6:2008 "Puun pienpolttota koskevat terveydelliset ohjeet" kuvattua aistinvaraista menetelmää. Menetelmässä on oleellista haitankärsijän pitämä päiväkirja, jossa tämä kirjaa muun muassa päivämäärän, haitan kestoajan sekä kuvauksen hajusta. Lisäksi hajuhaittaa arvioidaan kokeneen tarkastajan tekemillä aistinvaraisilla maastohavainnoilla, joissa verrataan haittaa muissa vastaavanlaisissa puun pienpolttokohteissa tehtyihin havaintoihin.

Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on vuosina 2009 – 2011 tehnyt kaksi päätöstä koskien puun pienpolttosta aiheutuvia savuhaittoja. Ensimmäisessä päätöksessä lautakunta totesi, että ympäristön pilaantumista ei kohteessa voitu todeta. Toisessa päätöksessä lautakunta määräsi päästölähdekiinteistön vähentämään päästöjä kylmänä vuodenaikana. Kiinteistön valitus lautakunnan päätöksestä on käsiteltyssä Vaasan hallinto-oikeudessa.

Uusille tulisijoille on tulossa päästömääräyksiä

Helsingin kaupunki ei voi asettaa päästörajoja olemassa oleville tulisijoille, koska niiden päästöjen luotettavaan mittaamiseen ei ole olemassa menetelmiä eikä raja- tai ohjearvoja. Myöskään ympäristöministeriö ei suunnittele tässä vaiheessa rajoituksia käytössä oleville tulisijoille. Suomen rakentamismääräyskokoelman määräykset ja ohjeet ovat pääsääntöisesti kohdistuneet vain uudisrakentamiseen ja tämän vuoksi tulisijojen päästörajakin on harkittu vain uusille tulisijoille. Korjausrakentamista koskevia määräyksiä annettaessa voisi olla ympäristöministeriön mukaan mahdollista asettaa päästörajoja korjattaville/uusittaville tulisijoille, mutta tähän liittyvää tarkastelua ei ole vielä tehty. Päästörajoiden asettamisessa on eräänä hidasteena ollut se, että eurooppalaisella tasolla ei ole saatu sovittua standardoidusta mittausmenetelmästä, jolla mitattaisiin pienhiukkaspäästöjä. Eri tutkimusprojekteissa mitataan paljonkin päästöjä, mutta eri tutkimuslaitokset käyttävät erilaisia mittausmenetelmiä.

Uusille tulisijoille on tulossa EU:sta ekosuunnitteludirektiivin mukainen komission asetus kiinteiden polttoaineiden laitteille. Asetus sisältää laboratorio-olosuhteissa tehtyihin testimittauksiin perustuvat päästörajat ja sillä kielletään vaatimukset täyttämättömien laitteiden saattaminen markkinoille. Asetus koskee vain uusia laitteita, ei jo olemassa olevia. Olemassa oleville tulisijoille tällainen päästörajien asettaminen ei ole mahdollista. Säädös annetaan todennäköisesti vuonna 2013, jolloin se tulee voimaan arviolta vuonna 2015.

Lisäksi sisäasiainministeriö valmistelee parhaillaan valtioneuvoston asetusta tehdasvalmisteisten tulisijojen paloturvallisuudesta. Myös tämä asetus koskee uusia tulisijoja.

Tulisijan käyttötapa vaikuttaa eniten päästöihin

Tulisijojen päästöt ovat voimakkaasti riippuvaisia tulisijan käyttötavasta, sääolosuhteista ja käytetyn polttoaineen laadusta. Matalapaineella päästöt eivät pääse leviämään kauemmas vaan jäävät alailmaan aiheuttaen savuhaittoja. Märän puun tai jätteen polttaminen ja kitupolttaminen aiheuttavat paljon päästöjä. Puhdas ja sopivan kuiva puuainek palaa tehokkaasti, jolloin palamisesta syntyy vähemmän päästöjä.

Tulisijan vaikutuksista ilmanlaatuun ja oikeista puun polttotavoista on valmistumassa esite asukkaille syksyyn 2012 mennessä. HSY ja SYKE vastaavat esitteestä ja rahoittavat sitä. Esitteen valmistelussa ovat mukana myös kaikkien pääkaupunkiseudun kuntien ympäristökeskukset, Nuohousalan keskusliitto, Työtehoseura ja Valvira. Tavoitteena on vaikuttaa tulisijan käyttäjiin ja opastaa käyttämään tulisijaansa siten, että päästöt ovat mahdollisimman pienet. Nuohoojille järjestetään aiheesta koulutustilaisuus ja he jakavat esitettä lämmityskaudella 2012–2013 kaikkiin pääkaupunkiseudulla nuohoamiinsa kiinteistöihin.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Outi Väkevä, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31516
outi.vakeva(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/9

§ 932

V Ryj / Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite koirapuistoista

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002571 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Sanna Hellströmin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Sanna Hellström ja 14 muuta valtuutettua ovat tehneet aloitteen, jossa esitetään aitaamattomia ja kevyesti toteutettuja koirapuistoja sekä koiranomistajien ja asukkaiden kuulemista koirapuistoja suunniteltaessa.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että kaupunkimaisella alueella koirapuistojen aitaaminen on tarpeen mm. turvallisuussyistä. Rakennusvirasto selvittää mahdollisuuksia löytää paikkaa Östersundomin koirametsän kaltaiselle alueelle naapurikunnista kaupungin omistamilta alueilta.

Rakennusvirasto pitää yhteyttä asukasyhdistyksiin ja koiranomistajia edustavaan Helsingin seudun kennelpiiriin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 08.05.2012 § 245

HEL 2012-002571 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä on nykyisin 89 koira-aitausta. Aitauksissa koiria voidaan ulkoiluttaa vapaina, sillä järjestyslain mukaan koiria voi pitää taajamissa vapaana vain koirapuistoissa, koirien harjoituspaikoissa ja suljetuilla piha-alueilla. Aitauksissa koirat myös oppivat tulemaan toimeen lajitoveriensä kanssa. Samalla ne ovat tärkeitä koiranomistajien tapaamis- ja tiedonvälityspaikkoja. Koira-aitausten aitaaminen kaupunkimaisella alueella on tarpeellista koirien ja muun turvallisuuden takaamiseksi. Myös tällöin koirien on oltava omistajansa tai haltijansa valvonnassa, ja niiden pääsy liikenteen sekaan on estettävä.

Perustettaessa aitauksia tulee niiden ja asuinkortteleiden, sairaala-alueiden, hautausmaiden ja muiden koirien haukunnasta häiriintyviin alueiden välillä olla riittävä etäisyys. Myös muu virkistyskäyttö, kuten leikkipaikat, pelikentät, tärkeät yleiset ulkoilureitit, ladut ja kaikkien käytettävissä olevat luontoalueet, kilpailee tilasta koira-aitausten kanssa. Helsinki tiivistyy, eikä uusille, entistä suuremmille koira-aitauksille ole helppo löytää paikkoja. Suurille koira-aitauksille on tilaa lähinnä väljemmin rakentuneilla esikaupunkialueilla. Aitaaminen, joka mahdollistaa aitausten turvallisen käytön, on yleensä koira-aitauksen perustamisen suurin kuluerä. Varusteiden ja rakentamisen tasolla ei ole ollut vastaavan suuruista kustannusvaikutusta koira-aitauksen kokonaishintaan.

Koira-aitausten ja koirametsien sijoittamisessa on huomioitava myös maiseman- ja luonnonsuojelu. Metsiin perustetuissa tavanomaisissa koira-aitauksissa metsänpohja saattaa kulua nopeasti paljaaksi. Östersundomin usean hehtaarin laajuudessa koirametsässä voi havainnoida koirien vaikutusta metsäluontoon. Alue on ollut vilkkaassa käytössä, josta johtuen metsäluonto on alkanut muuttua. Koirien virtsa ja ulosteet muuttavat metsänpohjan ravinnepitoisuuksia. Tallaaminen,

kaivelu ja kaluaminen kuluttavat maapohjaa ja kasvillisuutta. Osa puustosta, varsinkin taimikot, kärsivät, eikä metsää enää saada uudistumaan luontaisesti.

Östersundomin koirametsän kaltaisia alueita ei ole Helsingin kaupungin alueella osoitettavaksi koirien käyttöön, mutta sellainen voi löytyä naapurikunnista Helsingin kaupungin omistamilta alueilta. Esimerkiksi Nuuksiosta saattaisi löytyä koirametsiksi soveltuvia kohteita. Suuri osa näistä alueista on liikuntaviraston hallinnassa rakennusviraston vastatessa luonnonhoidosta. Sijointusasioista päättää alueen haltija.

Yhteistyö koiranomistajien ja asukkaiden kanssa

Rakennusvirasto kokee yhteistyön asukkaiden ja koiranomistajien kanssa tarpeelliseksi ja haluaa edistää sitä. Rakennusvirasto pitää myös säännöllisesti yhteyttä Helsingin seudun kennelpiiriin, joka edustaa asukas-, käyttäjä- ja asiantuntijanäkemyksiä. Yksittäisten henkilöiden toiveet ja näkemykset ovat varsin moninaisia, sillä koiranomistajien ja muiden alueen asukkaiden mielipiteet saattavat poiketa toisistaan suuresti. Rakennusvirasto on kuullut asukasyhdistyksiä aina uusia koira-aitauksia perustettaessa jo siksi, että aitausten paikanvalinta herättää usein paljon toisistaan poikkeavia kannanottoja. Uuden koira-aitauksen perustamisen edellytyksenä on ollut aloite alueen asukasyhdistykseltä tai että se on merkitty asemakaavaan.

Yleisten töiden lautakunta on hyväksynyt Rakennusviraston laatimat Helsingin koirapalveluperiaatteet syksyllä 2000. Periaatteet perustuvat koiranomistajille suunnatusta kyselytutkimuksesta saatuun aineistoon. Koirapalveluperiaatteita päivitetään käyttäjiltä saadun palautteen sekä ylläpidon havaintojen pohjalta vuoden 2012 aikana, jonka jälkeen ne viedään yleisten töiden lautakunnan hyväksyttäväksi. Mahdollisuuksia suurempien koira-aitausten perustamiseen ja koirametsän osoittamiseen Helsingin kaupungin omistamilta mailta naapurikunnissa tarkastellaan osana linjauksen päivitystä.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Kaisu Ilonen, suunnitteluasiantuntija, puhelin: 310 38638
kaisu.ilonen(a)hel.fi
Ritva Keko, laatuvaastaava, puhelin: 310 38403
ritva.keko(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/10

§ 933

V Ryj / Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite lumikasojen poiskuljetuksesta ajoradoilta ja jalkakäytäviltä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002556 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Tuomo Valokainen ja 7 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki tehostaa lumenpoistoa ja -kuljetusta kaduilta.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että kaupunki on tehostanut talvihoitotoimia monin tavoin, mm. runsaslumisten talvien varautumissuunnitelman käyttöön otolla. Tarkoituksena on laatia kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi kadunpitojärjestys, jossa annetaan määräyksiä mm. lumen poistosta ja kuljetuksesta.

Rakennusvirasto kehittää yhteistyössä palveluntuottajien kanssa lumen poiskuljetusta edistäviä työmenetelmiä. Tehokas lumenpoisto edellyttää myös lumenvastaanottoa paikkojen lisäämistä eri puolelle kaupunkia. Vastaanottoa paikoiksi soveltuvia paikkoja selvitetään yhteistyössä asianomaisten hallintokuntien kanssa.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

Kj/10

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 08.05.2012 § 249

HEL 2012-002556 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloite on erittäin kannatettava.

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että rakennusvirasto on tehnyt runsaasti talvihoitoon liittyneitä tehostamistoimenpiteitä. Tehostamistoimenpiteitä ehdotettiin rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan kadunpidon kehittämissuunnitelmassa ja niitä on jo otettu käyttöön. Muun muassa myös viimeksi käytetty runsaslumisien talvien varautumissuunnitelma, joka sisältää lisäpysäköintipaikat ja -lumenvastaanottoa sekä auton omistajille suunnatun maksuttoman tekstiviesti- ja Internet-palvelun vähentämään kaupungin toimista tehtävää ajoneuvojen siirtojen vähentämiseksi.

Runsaan lumen ongelma on korostunut kantakaupungissa, jossa lumi täyttää kadunvarret. Kantakaupungin alueella Etu-Töölön aluetta lukuun ottamatta on talvihoidossa kunnossapitolain mukainen vastuujako kaupungin ja kiinteistöjen omistajien kesken. Ajoratojen aurauksen ja liukkaudentorjunta kuuluu kaupungille, jalkakäytävien aurauksen ja liukkaudentorjunta kiinteistöjen omistajille ja sekä ajoradoilta että jalkakäytäviltä aurattujen lumien poiskuljetus on kiinteistöjen omistajien vastuulla.

Aloitteessa on mainittu, että (kantakaupungissa) lumikasat jäävät osittain jalkakäytävälle ja osittain ajoradalle, mikä vaarantaa jalankulun ja tukkii autoliikenteen. Ongelman poistaminen kuuluu tällä hetkellä pääosin tontinomistajille. Rakennusvirastoon siirrettiin vuoden 2012 alussa aiemmin rakennusvalvontaviraston vastuulle kuulunut tontinomistajien kadunpidollisten velvoitteiden valvonta. Tänä aikana

rakennusvirasto on rakentanut valvontajärjestelyä ja vuoden alusta lähtien valvojat ovat huomauttaneet ja kehottaneet satoja kiinteistöjä tekemään heille kuuluneet vastuunsa.

Yleisten töiden lautakunta katsoo, että talvihoidon tehostaminen edellyttää katujen ja muiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mahdollistamaan erillisen kunnossapitojärjestyksen. Kunnossa- ja puhtaanapitoa säätelevä kunnossapitojärjestys on vastaava kuin kunnan rakennusjärjestys. Siinä kaupunki voi antaa tarkemmat määräykset kunnossa- ja puhtaanapitotöiden suoritustavasta ja siinä käytettävistä aineista ja laitteista, suoritusajasta, lumen käsittelystä, sijoittamista ja poiskuljetusta sekä alueiden jaottelusta ylläpidon tavoitetason mukaisesti kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin. Se luo vahvan perustan ylläpidon valvonnalle myös kiinteistöjen omistajiin nähden. Rakennusvirasto valmistelee esityksen kunnossapitojärjestyksestä kuluvan vuoden aikana. Kunnossapitojärjestyksen vahvistaa rakennusjärjestyksen tapaan Helsingissä kaupunginvaltuusto.

Kokonaisvastuuhoidon mahdollinen laajentaminen kantakaupungin alueelle, jossa kaupunki ottaa hoidettavakseen kaikki tontinomistajille kuuluvat tehtävät, myös katujen lumen poisajon, tasaisi ja parantaisi talvihoidon laatua ja mahdollistaisi tehokkaan ja hallitusti hoidetun lumen pois kuljetuksen. Kantakaupungin katujen kokonaisvastuuhoidon selvityksestä on yleisten töiden lautakunta antanut asiaa koskevan lausunnon kaupunginhallitukselle 13.4.2012. Lausunnossa lautakunta toteaa, että alueen ottaminen kokonaisvastuuhoidon piiriin on keskeisin tapa tehostaa lumen poistamista kantakaupungin alueella.

Kolme edellistä talvea ovat olleet muihin talviin verrattuna poikkeuksellisen runsaslumisia ja erittäin haasteellisia. Helsingissä oli 20 vuotta sitten käytettävissä enemmän kuin 15 lumenvastaanottoa paikkaa. Tällä hetkellä kaupungin merkittävästi laajennettua 20:ssä vuodessa, on näitä kadun talvihoidon toiminnan kannalta elintärkeitä perusedellytyksiä vähennetty puoleen. Kolmena edellisenä talvena on suuren lumimäärän vuoksi jouduttu virallisten vastaanottoa paikkojen lisäksi avaamaan eri puolille Helsinkiä kymmeniä varapaikkoja, joihin lunta on ollut mahdollista varastoida.

Yleisten töiden lautakunta katsoo, ettei nykyinen toiminta lumenvastaanoton edellytysten suhteen ole kestäväällä pohjalla. Kaupungin tulee suunnitella ja rakentaa lumenvastaanottoon riittävä kapasiteetti palvelemaan kaikkia kaupunginosia, mikä tarkoittaa lisää vastaanottoalueita ja panostamista muihin lumen hallintamenetelmiin. Jokaisen kaupunginosan tulee voida huolehtia alueensa lumilogistiikasta itsenäisesti. Näin lunta ei tarvitsisi kuljettaa pitkiä matkoja toisiin kaupunginosiin ja logistiikka olisi kokonaisuudessaan

toimivaa ja edullista. Tässä määrittelytyössä vaaditaan lähes koko teknisen sektorin hallintokuntien osallistumista ja tukea.

Katujen talvihoidossa ei ole vielä riittävän laajassa käytössä uutta lumilogistiikkaa ja etenkin poiskuljetusta nopeuttavia työmenetelmiä. Rakennusvirasto on ollut mukana kehittämässä tehokkaampia työmenetelmiä. Operatiivisesta ja teknisestä kehittämistyöstä vastaa palveluntuottajat, joilla on asiantuntijuus toiminnan parantamiseen. Tällä hetkellä nopeuttamiseen liittyviä edellytyksiä on heikosti palveluntuotannossa. Palveluntuottajien paremmalla keskinäisellä kilpailulla voitaisiin esimerkiksi nopeuttaa kehitystyön jalkauttamista normaaleihin toimintamenetelmiin. Myös kunnossapitojärjestys tehostaa lumilogistiikkaa.

Katujen talvihoitoon paremmin varautuminen vaatii suunnitelmallisuutta ja ennakoimista. Rakennusvirasto on aiempina taloussuunnitelmakausina esittänyt talvihoitoon lisää määrärahoja, jotta hankaliin talviin voitaisiin varautua paremmin esimerkiksi lisäämällä varalla olevia resursseja. Talvihoitoon varatut määrärahat ovat kehittyneet yleistä kustannustasoa ja alueiden kasvua heikommin. Näin ollen poikkeuksellisten runsaslumisten talvikatujen hoitotaso on luonnollisesti heikentynyt. Toimiva kunnossapito ja etenkin talvihoito turvaa kaupungin toimintaedellytykset ja talveen varautuminen olisi nähtävä samanlaisena kaupungin toiminnan turvaajana kuin pelastustoimi. Näin ollen koko teknisen sektorin tulee olla toiminnallaan mukana kehittämässä turvallisen liikenteen edellytyksiä Helsinkiin.

Käsittely

08.05.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Lisätään päätösehdotuksen kappaleen 7 loppuun seuraava virke: "Lausunnossa lautakunta toteaa, että alueen ottaminen kokonaisvastuuhoidon piiriin on keskeisin tapa tehostaa lumen poistamista kantakaupungin alueella."

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Tarja Myller, ylläpitoinsinööri, puhelin: 310 38538
tarja.myller(a)hel.fi
Ville Alatyppö, projektinjohtaja, puhelin: 310 39943
ville.alatyppo(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/11

§ 934

V Ryj /Valtuutettu Mirka Vainikan aloite kierrätyksen helpottamisesta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-003476 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Mirka Vainikan valtuustoaloite
- 2 HSYn lausunto 20.4.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Mirka Vainikan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Mirka Vainikka ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kierrätyspisteiden sijoittelua parannetaan sekä Malmille sijoitetaan kierrätyspiste lasille, metallille, pahville ja paperille.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että pääkaupunkiseudulla ja Kirkkonummella kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomaistehtävistä huolehtii Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY. Myös kierrätyspisteverkosto kuuluu HSY:n vastuulle. HSY hankkii kierrätyspisteisiin tarvittavat luvat kaupungeilta ja maanomistajilta, rakentaa pisteet sekä vastaa paikkojen kunnossapidosta ja siisteydestä. Tuottajayhteisöt ja vaatekerääjät maksavat näistä aiheutuvista kuluista sopimuksen mukaisen korvauksen HSY:lle.

Mikäli pisteitä sijoitetaan kaupungin maalle, päättää kaupunki tarvittavista maanvuokrauksista ja toimenpideluvista. HSY laatii

yhdessä kierrättämisestä vastuussa olevien tuottajayhteisöjen ja muiden kierrätystä harjoittavien toimijoiden kanssa kaupungille esitykset pisteiden sijainnista ja niissä kerättävistä jakeista. Pisteet pyritään sijoittamaan siten, että ne ovat helposti saavutettavissa.

HSY järjestää Malmin alueelle kierrätyspisteen kauppaliikkeen pihalle sekä mahdollisesti toisen pisteen Riihenkulman ja Vanhan Helsingintien kulmukseen pysäköintialueelle.

Käytöstä poistetun paperin kuljetuksesta ja maksuttomien vastaanottopisteiden järjestämisestä huolehtivat tuottajat. Tuottajien on järjestettävä paperin kuljetus kiinteistöiltä, jotka sijaitsevat muualla kuin pientalo- tai haja-asutusalueella. Keräysastioiden verkoston tiheydestä päättävät tuottajat.

Uusien 1.7.2012 voimaan tulleiden jätehuoltomääräysten mukainen lasin, metallin sekä laajennettu kartongin erilliskeräysvelvoite tulee voimaan 1.1.2014. HSY aloittaa erilliskerätyn pakkausjätteen kiinteistökohtaisen kuljettamisen vaiheittain sen mukaan kuin HSY:n hallitus erikseen päättää. Kiinteistöt siirtyvät HSY:n järjestämään pakkausjätteen kuljetukseen viimeistään 1.9.2017.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Mirka Vainikan valtuustoaloite
- 2 HSYn lausunto 20.4.2012

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 14.08.2012 § 364

HEL 2012-003476 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kierrätyspisteiden sijainti kiinnostaa ymmärrettävästi alueen asukkaita, sekä mahdollisina naapureina että kierrätyspisteen käyttäjinä. Kierrätyspisteisiin liittyy nk. nimby-ilmiö, niitä toisaalta halutaan mutta

kaikille osallisille sopivan ja jätelain edellytykset täyttävän paikan löytäminen tiiviistä kaupunkirakenteesta ei ole ongelmatonta.

Rakennusviraston hallinnoimilla yleisillä alueilla sijaitsevia kierrätyspisteitä koskeva lupamenettely on siirretty kiinteistövirastosta rakennusviraston vastuulle vuoden 2003 alusta. Kierrätyspisteitä koskevat voimassa olevat vuokrasopimukset on siirretty samassa yhteydessä kiinteistövirastosta rakennusvirastoon. Kierrätyspisteitä sijaitsee myös liikuntaviraston ja tukkutorin hallinnoimilla yleisillä alueilla sekä kiinteistöviraston hallinnoimilla rakentamattomilla tonteilla. Lisäksi kierrätyspisteitä on perustettu muiden kuin kaupungin hallinnoimiin liikekiinteistöihin ja niiden tonteille.

Kaupungin rooli kierrättämisessä

Jätelaki antaa määräyksiä tiettyjen jätelajien tuottajavastuista. Tämän lisäksi kierrätyspisteiden sijaintiin ja lukumäärään vaikuttaa myös toiminnan taloudellinen kannattavuus. Verkoston tiheyteen vaikuttaa kultakin alueelta kertyvän materiaalin suhde toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin.

HSY laatii yhdessä kierrättämisestä vastuussa olevien tuottajayhteisöjen ja muiden tuottajavastuun ulkopuolisten kierrätystä harjoittavien toimijoiden kanssa kaupungille esitykset pisteiden sijainnista ja niissä kerättävistä jakeista. Pisteet pyritään sijoittamaan asukkaiden luonnollisten kulkureittien varsille, jotta ne ovat helposti saavutettavissa.

Mikäli kierrätyspistettä esitetään perustettavaksi kaupungin hallinnoimalle alueelle, kaupunki harkitsee jätelain määräysten, maankäytönsuunnittelun ja ko. alueen hallinnan näkökulmasta HSY:n esittämän jätteen kierrätyspisteen sijaintipaikan ja sitä koskevien järjestelyjen soveltuvuutta. Tämän ja kuulemismenettelyssä saadun palautteen perusteella kaupunki tekee kierrätyspisteen perustamisen edellyttämät maanvuokrausta ja rakentamistoimenpidettä koskevat päätökset.

Kaupunki ei peri vuokrauksista vastiketta HSY:ltä. HSY vastaa pisteen perustamisesta, astioiden tyhjentämisestä ja pisteen yleisestä siisteydestä.

Yhteenveto

Pisteiden perustamisessa HSY yhteistyössä tuottajayhteisöjen ja muiden kierrättämistä harjoittavien toimijoiden kanssa on aloitteen tekijä, kaupungin rooli on huolehtia toimenpiteen edellyttämistä maankäytön suunnitteluun, omistamansa alueen käyttöön ja

10.09.2012

Kj/11

hallintoihin sekä asukkaiden kuulemiseen liittyvistä
viranomaistehtävistä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Pekka Henttonen

Lisätiedot

Eva-Lisa Karlsson, projektinjohtaja, puhelin: 310 64387
eva-lisa.karlsson(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/12

§ 935

V Ryj / Valtuutettu Emma Karin aloite metsäisen suojeluverkoston perustamiseksi

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-004352 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Emma Kari ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin ympäristökeskus kartoittaisi olemassa olevan tietoaineiston perusteella metsäiseen suojeluverkostoon soveltuvat alueet Helsingissä. Selvityksen pohjalta valmisteltaisiin kaupunginhallitukselle esitys metsäisen suojeluverkoston perustamiseksi yhdessä rakennusviraston ja kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että luonnonhoidon suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään laajaa, Helsingin ympäristökeskuksen ylläpitämää paikkatietomuotoista luontotietojärjestelmää (LTJ). Järjestelmää päivitetään jatkuvasti.

Ympäristökeskuksen kesällä 2011 teettämästä metsäisten luontoarvojen kartoituksesta (ns. Metso-kartoitus) saadaan tietoa Helsingin metsäluonnon monimuotoisuusarvoista. Kartoituksen tavoitteena on ensisijaisesti ollut luontotietojärjestelmän tietosisältöä

kartuttava metsäisten luontoarvojen inventointi, jossa metsän rakennetta koskevat biologiset luokittelukriteerit ovat olleet samat kuin vapaaehtoisen metsiensuojelun METSO-ohjelmassa (Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman 2008-2016). Inventointien tuloksista laadittu raportti on viety tiedoksi ympäristölautakunnalle sen valmistuttua. Metso-kartoituksen raportti luovutetaan sen valmistuttua ympäristöministeriölle tämän vuoden syyskuussa. Metso-inventoinnin tulokset ovat saatavilla luontotietojärjestelmästä loppuvuodesta 2012.

Ympäristökeskus kartoittaa uuden luonnonsuojeluohjelman valmistelun yhteydessä alueet, jotka Helsingissä olisi syytä rauhoittaa luonnonsuojelulain nojalla. Kartoitukseen sisällytetään luonnollisesti myös metsäiset alueet. Uuden luonnonsuojeluohjelman laatiminen aloitettaneen vuonna 2014. Voimassa olevassa luonnonsuojeluohjelmassa vuosille 2008–2017 esitetään yhteensä seitsemää uutta metsäistä suojelukohdetta, joiden kokonaispinta-ala on 113 hehtaaria. Toteutuessaan tämä kaksinkertaistaisi nykyisten metsäisten suojelukohteiden määrän ja pinta-alan vuoteen 2017 mennessä.

Tavoite tarkastella metsäisiä alueita verkostona sisältyy Helsingin luonnonhoidon linjaukseen, jossa korostetaan ydinalueiltaan nimetyn ekologisen verkoston tärkeyttä. Metsien arvokkaimmat ydinalueet ja luonnon arvokohteet ovat rakennusvirastossa tiedossa, ja ne on otettu huomioon tehdyissä aluesuunnitelmissa.

Luontoarvojen säilyminen runsaina kaupunkimetsissä johtuu siitä, että luonnon monimuotoisuusarvoja turvataan hoidon piirissä olevissa metsissä lukuisin keinoin. Näitä ovat muun muassa suunnitelmallinen lahopuun jättäminen metsiin, kosteikkojen ja pienvesien suosiminen, lehtopensaikkojen säästäminen, puuston uudistaminen pienaukoin sekä puuston eri-ikäisrakenteen vahvistaminen hoidolla.

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2008–2017 (LUMO) ja Helsingin luonnonhoidon linjaus ohjaavat kaupungin toimintaa hyvin, mikä käy ilmi valtuustoaloitteestakin. Todisteena tästä ovat runsaat ja näkyvät luontoarvot Helsingin kaupunkimetsissä. Myös METSO -inventoinnin alustavat tulokset viittaavat tähän. Tämä on seurausta Helsingin luonnonympäristön monipuolisuudesta ja rikkaudesta sekä vastuullisesta ja luontoarvot huomioon ottavasta hoidosta, josta rakennusvirasto vastaa.

Helsingin luonnonsuojelualueet ja arvokkaat luontokohteet ovat aktiivisesti koulujen opetuskäytössä ja ympäristökasvatuksessa. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja virkistyskäyttö eivät ole ristiriidassa, kun alueiden hoito kohdennetaan suunnitelmallisesti.

Helsingin Yleiskaavassa 2002 osoitettu viheraluerakenne turvaa suuren osan Helsingin metsäisistä alueista. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on laadittu useita yleiskaavan laajoja virkistysalueita koskevia yleissuunnitelmia ja asemakaavoja, joissa metsien merkitys virkistysalueina ja niiden merkitys luonnon monimuotoisuuden ja suojelun kannalta on otettu huomioon. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on vuoden 2012 alussa käynnistynyt yleiskaavatyö. Yleiskaavatyössä tullaan ottamaan metsäverkosto huomioon. Tehdyt selvitykset ja metsäinen verkosto ovat yleiskaavatyön lähtöaineistoa, ja suojelutavoite on kannatettava niiltä osin kuin se on mahdollista metropolialueen ydinkaupungin ja kasvavan pääkaupungin tiivistämistavoitteet ja urbaani kaupunkiympäristö huomioon ottaen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.06.2012 § 242

HEL 2012-004352 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tiivistelmä

Helsingin Yleiskaavassa 2002 osoitettu viheraluerakenne turvaa suuren osan Helsingin metsäisistä alueista. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on laadittu useita yleiskaavan laajoja virkistysalueita koskevia yleissuunnitelmia ja asemakaavoja, joissa metsien merkitys virkistysalueina ja niiden merkitys luonnon monimuotoisuuden ja suojelun kannalta on otettu huomioon. Kaupunkisuunnitteluvirastossa on vuoden 2012 alussa käynnistynyt yleiskaavatyö. Yleiskaavatyössä tullaan ottamaan metsäverkosto huomioon. Tehdyt selvitykset ja metsäinen verkosto ovat yleiskaavatyön lähtöaineistoa, ja suojelutavoite on kannatettava niiltä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

osin kuin se on mahdollista metropolialueen ydinkaupungin ja kasvavan pääkaupungin tiivistämistavoitteet ja urbaani kaupunkiympäristö huomioon ottaen.

Lausunto

Suuri osa metsäisistä alueista sijaitsee Helsingin Yleiskaavassa 2002 osoitetuilla virkistys- ja luonnonsuojelualueilla. Helsingissä on sormimainen viheraluerakenne, "vihersormet", joiden alueella voidaan säilyttää yhtenäisiä kaupunkimetsiä ja tarjota kaupunkilaisille monipuolinen virkistysympäristö.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut yleiskaavassa osoitetuille laajoille viheralueille kehittämissuunnitelmia. Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi Helsingipuiston yleissuunnitelman periaatteet 7.2.2012 ja Itä-Helsingin kulttuuripuistoa koskevan kehittämissuunnitelman 11.10.2011. Viraston toimintasuunnitelmassa on myös läntistä vihersormeja ja Viikki - Kivikon vihersormeja koskevien yleissuunnitelmien laatiminen. Keskuspuiston suunnitteluperiaatteet on hyväksytty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 24.8.2006. Keskuspuiston pohjoisosan asemakaava on tullut voimaan tänä vuonna ja Keskuspuiston kaavoittamattomien alueiden kaavoitus on tarkoitus saattaa lautakunnan käsittelyyn tämän vuoden aikana. Keskuspuiston kaavoituksessa on korostettu erityisesti ulkoilumetsän merkitystä sekä yhtenäisyyden ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä. Viime vuosina on laadittu useita metsäisiä alueita koskevia virkistysaluekaavoja mm. Vuosaaren ulkoilupuistoon ja Kallahdenniemelle. Ympäristölautakunnan vuonna 2008 hyväksymässä luonnonsuojeluohjelmassa esitetyistä metsäisistä suojelualueista (113 ha) noin 70 hehtaaria on osoitettu luonnonsuojelualueiksi asemakaavoissa. Östersundomin yhteisen yleiskaavan valmistelussa on selvitetty suunnitellun kaupunkirakenteen vaikutuksia suojeluarvoihin.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on aloitettu myös viheralustrategian laatiminen. Kaupunkirakenteen tiivistäminen edellyttää viheralueiden tavoitteellista kehittämistä. Viheralustrategiassa muodostetaan näkemys Helsingin viheraluerakenteen kehittämisestä tulevaisuudessa. Työssä otetaan tarkasteluun myös metsäinen verkosto ja seudulliset viheryhteystarpeet.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on 17.1.2008 antanut lausunnot aloitteessa mainituista Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmasta 2008-2017 ja Helsingin ympäristölautakunnan vuonna 2008 hyväksymästä luonnonsuojeluohjelmasta 17.1.2008. Lausunnoissa todetaan maankäytön suunnittelun usein ristiriitaiset tavoitteet ja niiden

yhteensovittamisen tarve, jota voidaan tehdä yleiskaavan valmistelussa. Lisäksi kaupunkisuunnitteluviraston edustajat ovat olleet mukana kyseisten ohjelmien valmistelussa.

Aloitteessa mainitulla Meri - Rastilan alueella Vuosaarella on käynnissä osayleiskaavatyö. Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 8.5.2012 hyväksyä 24.4.2012 päivätyn Meri - Rastilan länsirannan osayleiskaavaluonnoksen jatkosuunnittelun pohjaksi. Meri - Rastilan alueen suunnittelussa on sovitettu yhteen metroaseman läheisyyteen suunniteltu asuinalue ja metsäluonnon suojelu sekä virkistysaluetarpeet. Meri - Rastilan alue on ollut yksi ympäristökeskuksen toimeksiannosta tehdyn Helsingin metsäalueiden luonnon monimuotoisuutta koskevan selvityksen inventoinnin kohteista. Suuri osa osayleiskaavan suunnittelualueesta on metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta arvokasta aluetta. Kaavan vaikutuksia arvioitaessa on todettu, että merkittävä osa vanhan metsän arvoista voidaan säilyttää rakentamisalueen ulkopuolella.

Kaupunkisuunnitteluvirasto ja ympäristökeskus ovat käyneet yhdessä läpi metsäluonnon monimuotoisuutta koskevan selvityksen, joka on laadittu metsien monimuotoisuutta koskevan tietopohjan vahvistamiseksi muun luontotiedon lisäksi. Selvityksen tiedot luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaista metsäkohteista otetaan maankäytön suunnittelun lähtötiedoiksi.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa on vuoden 2012 alussa käynnistynyt yleiskaavatyö. Kevään 2012 aikana on kartoitettu kaavatyön lähtökohtia ja kaavan teemoja työohjelmaa sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa varten. Erityisesti on pohdittu Helsingin erityispiirteitä ja vetovoimatekijöitä.

Kaupunkimetsät ovat yksi Helsingin vahvuuksista, jotka jatkossakin tulee ottaa huomioon kilpailukytekijänä. Toisaalta yleiskaavatyön haasteena on löytää uusia rakentamisalueita vastaamaan kestävä ja energiaa säästävän kaupunkirakenteen vaatimukseen ja reagoimaan väestönkasvuun seudulla. Tärkeää on pyrkiä yhteensovittamaan nämä lähtökohdat.

Ekologisesti kestävä ja eheytyvä yhdyskuntarakenne on tärkeä paitsi seudun mittakaavassa myös Helsingin maantieteellisten rajojen sisäpuolella riippumatta kuntarajoista. Tiivistyvä rakenne mahdollistaa kattavan joukkoliikenteen ja parhaimmillaan raiteisiin tukeutuvan verkostokaupungin, jossa palvelut ovat hyvin saavutettavissa myös kävellen ja pyöräillen.

Yleiskaavatyössä tullaan ottamaan metsäverkosto huomioon. Yleiskaavan valmistelu tehdään vuorovaikutuksessa hallintokuntien, asukkaiden ja muiden osallisten kanssa. Suojelualueet ja

metsäverkosto ovat yleiskaavatyön lähtöaineistoa, ja suojelutavoite on kannatettava niiltä osin kuin se on mahdollista metropolialueen ydinkaupungin ja kasvavan pääkaupungin tiivistämistavoitteet ja urbaani kaupunkiympäristö huomioon ottaen.

Käsittely

12.06.2012 Ehdotuksen mukaan

Päätös syntyi äänestyksen jälkeen.

Vastaehdotus:

Mari Holopainen: Lisätään lausuntoon: "Selvitetään metsäiseen suojeluverkostoon soveltuvat alueet Helsingissä yhteistyössä rakennusviraston, ympäristökeskuksen ja muiden toimijoiden kanssa."

Kannattajat: Sampo Villanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisätään lausuntoon: "Selvitetään metsäiseen suojeluverkostoon soveltuvat alueet Helsingissä yhteistyössä rakennusviraston, ympäristökeskuksen ja muiden toimijoiden kanssa."

Jaa-äännet: 6

Laura Finne-Elonen, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Matti Niemi, Elina Palmroth-Leino, Heli Puura

Ei-äännet: 2

Mari Holopainen, Sampo Villanen

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Osmo Soininvaara

Suoritetussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 6-2. Varapuheenjohtaja oli poissa.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi

Raisa Kiljunen-Siirola, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37209
raisa.kiljunen-siirola(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 22.05.2012 § 185

HEL 2012-004352 T 00 00 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Helsingissä on lähes 50 luonnonsuojelualueita, mutta ne ovat pinta-alaltaan suhteellisen pieniä. Eniten on suojeltu saaristolintujen pesimäluotoja. Tärkeimmät metsäalueet Sipoonkorven eteläosassa, Mustavuorella ja Haltialassa ovat suojelun piirissä kokonaan tai osittain. Näiden Helsingin metsien ydinalueiden hoitotapa myös suojelualueiden ulkopuolella on ollut luontoarvoja korostetusti huomioon ottava. Toimivaan ekologiseen verkostoon tarvitaan myös tavallisempia kaupunkimetsiä. Myös virkistymetsiä hoidetaan luonnonarvoja vaalien, ja myös suojelumetsiä käytetään virkistystarkoituksiin.

Ympäristökeskuksen kesällä 2011 teettämään metsäisten luontoarvojen kartoitukseen (ns. Metso-kartoitus) on liitetty sellaisia tavoitteita ja odotuksia, joita selvityksen tilanneella ympäristökeskuksella ei ole ollut. Kyseessä ei ole ensisijaisesti ollut rauhoitettavien kohteiden etsintä, vaan luontotietojärjestelmän tietosisältöä kartuttava metsäisten luontoarvojen inventointi, jossa metsän rakennetta koskevat biologiset luokittelukriteerit, ennen muuta metsikön rakenne ja lahoppuun määrä, ovat olleet samat kuin vapaaehtoisen metsiensuojelun Metso-ohjelmassa. Uutta tietoa lajistollisista arvoista on saatu myös samana vuonna laadituissa kääpä- ja orvakkainventoinneissa. Vanhastaan luontotietojärjestelmässä on ollut kohdeluokka ”arvokkaat kasvillisuus- ja kasvistokohteet”, joka on kasvilajistoon perustuva näkökulma suojelualueeseen. Kääpä- ja Metso-inventoinnit ovat nostaneet esiin myös karujen kangas- ja kalliometsien luontoarvoja, jotka kasvilajiston pohjalta tarkastellen ovat niukempia. On ollut odotuksenmukaista, että luonnonarvoja säästämällä hoidetuista ulkoilmametsistä on löydetty enemmän Metso-kriteerit täyttäviä metsiköitä kuin Etelä-Suomen talousmetsissä. Tulokset kertovat osaltaan myös rakennusviraston ja Staran taidosta luontoarvojen tunnistamisessa ja hoitamisessa.

Valtuustoaloitteessa todetaan erheellisesti, että Metso-kartoitusta ei ole tuotu poliittiseen käsittelyyn. Metso-inventoinnin luottamushenkilökäsittelyn menettely ei mitenkään poikkea aiemmista luontotietojärjestelmän kartoituksista. Kartoituksissa aluerajaukset on tehty luonnontieteellisin perustein, ja kartoituksiin mahdollisesti sisältyvät suositukset ovat luonteeltaan asiantuntijasuosituksia. Inventointien tuloksista laadittu raportti on viety tiedoksi ympäristölautakunnalle sen valmistuttua. Metso-kartoitus sai

rahoituksensa ympäristöministeriöstä, ja raportti luovutetaan sen valmistuttua ministeriölle tämän vuoden syyskuussa. Tulokset viedään luontotietojärjestelmään syksyn aikana.

Ekologisen verkoston kannalta merkityksellinen on myös ympäristökeskuksessa meneillään oleva luontotyyppikartoitus, joka tuo uutta perustietoa myös metsien luontotyypeistä ja mahdollistaa niiden yksityiskohtaisemman arvottamisen.

Ympäristökeskuksen keskeinen tehtävä on tiedon tuottaminen päätöksenteon pohjaksi. Luontoasioissa luontotietojärjestelmän tietosisällön jatkuva ja suunnitelmallinen kartuttaminen on välttämätöntä suunnittelun ja hoidon pohjaksi. Laajuutensa vuoksi kalliin Metso-inventoinnin mahdollisti valtion tuki, mutta sitä ja kaikkia muitakaan inventointeja ei ole pystytty saamaan koko kaupunkia kattaviksi, vaan on jouduttu valikoimaan ennakkotiedon mukaan parhaita alueita. Ympäristökeskus jatkaa tiedon tuottamista luonnosta resurssiensa puitteissa.

Ympäristölautakunnan v. 2008 hyväksymässä Helsingin luonnonsuojeluohjelmassa 2008-2017 todetaan, että seuraava luonnonsuojeluohjelma laaditaan viimeistään 2017 tai tarpeen mukaan aikaisemmin. Yleiskaavatyön ja viheralustrategian valmistelun ajoittumisen vuoksi on tarkoituksenmukaista, että uuden luonnonsuojeluohjelman laatiminen aloitetaan v. 2014. Luonnonsuojeluohjelman valmistelun yhteydessä ympäristökeskus kartoittaa alueet, jotka Helsingissä olisi syytä rauhoittaa luonnonsuojelulain nojalla. Kartoitukseen sisällytetään luonnollisesti myös metsäiset alueet. Ympäristökeskus toteuttaa luonnonsuojeluohjelmaa valmistelemalla yhteistyössä rakennusviraston, kaupunginsuunnitteluviraston kanssa esitykset luonnonsuojelualueiden perustamiseksi ja suunnitelmat alueiden hoidosta ja käytöstä.

Ympäristölautakunta painottaa, että luonnonarvoiltaan arvokkaiden metsäisten alueiden verkoston muodostumista ja ylläpitämistä on syytä edistää myös kaavoituksen keinoin. Käynnistyneen yleiskaavatyön suurena kysymyksenä on tiiviimmän yhdyskuntarakenteen yhdistäminen viihtyisään asumisympäristöön ja luonnon monimuotoisuuteen. Metsäisten suojelualueiden verkosto palvelisi sekä lajiston ja luontotyyppien säilyttämistä että hyviä virkistysmahdollisuuksia viheryhteyksineen. Näillä puolestaan on merkittäviä terveydellisiä ja taloudellisia vaikutuksia. Täydennysrakentaminen tulisi mitoittaa ja sijoittaa siten, että nämä arvot tai muut tärkeät ekosysteempipalvelut eivät vaarannu. Ekosysteempipalveluista erityisesti hulevesien hallinta vaatii riittävän pinta-alan vettä läpäisevää maaperää, joka pääosassa Helsinkiä on

metsää. Ympäristökeskus osallistuu kaavoitusprosessiin tarjoamalla tietoa ja asiantuntija-apua luonnosta ja sen monimuotoisuudesta.

Myös luonnonhoito vaalimisen arvoisilla metsäisillä alueilla on lautakunnan mielestä keskeinen osatekijä verkoston muodostumisessa ja ylläpitämisessä. Rakennusvirasto ja Stara vastaavat luonnonhoidosta kaupungissa. Luontoinventointien tulokset on syytä ottaa huomioon luonnonhoidon suunnittelussa ja toteutuksessa. Ympäristökeskus osallistuu luonnonhoidon suunnitteluun tarjoamalla tietoa ja asiantuntija-apua luonnosta ja sen monimuotoisuudesta.

Käsittely

22.05.2012 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Timo Pyhälä: Lisäys kpl 1 jälkeen

Ympäristölautakunta pitää aloitetta sinänsä erittäin kannatettavana.

Kannattajat: Kati Vierikko

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisäys kpl 1 jälkeen

Ympäristölautakunta pitää aloitetta sinänsä erittäin kannatettavana.

Jaa-äännet: 4

Satu Erra, Timo Korpela, Romeo Pulli, Lea Saukkonen

Ei-äännet: 3

Lauri Alhojärvi, Timo Pyhälä, Kati Vierikko

Tyhjä: 0

Poissa: 2

Anne Kettunen, Cata Mansikka-aho

Suoritettuna äänestyksessä esittelijän ehdotus hyväksyttiin äänin 4-3.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Raimo Pakarinen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31534
raimo.pakarinen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 15.05.2012 § 256

HEL 2012-004352 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Emma Kari ja 20 muuta allekirjoittanutta tuovat valtuustoaloitteessaan esiin kannatettavan ajatuksen Helsingin luontoarvojen kokonaisvaltaisesta tarkastelusta. Luonnonhoidon suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään laajaa, Helsingin ympäristökeskuksen ylläpitämää paikkatietomuotoista luontotietojärjestelmää (LTJ). Järjestelmää päivitetään jatkuvasti. Esimerkiksi METSO -inventoinnin, josta saadaan tietoa Helsingin metsäluonnon monimuotoisuusarvoista, tulokset ovat ympäristökeskuksen mukaan saatavilla luontotietojärjestelmästä loppuvuodesta 2012.

Tavoite tarkastella metsäisiä alueita verkostona sisältyy Helsingin luonnonhoidon linjaukseen, jossa korostetaan ydinalueiltaan nimetyn ekologisen verkoston tärkeyttä. Metsien arvokkaimmat ydinalueet ja luonnon arvokohteet ovat rakennusvirastossa tiedossa, ja ne on otettu huomioon tehdyissä aluesuunnitelmissa. Näin toimintaan jatkossakin.

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2008–2017 (LUMO) ja Helsingin luonnonhoidon linjaus ohjaavat kaupungin toimintaa hyvin, mikä käy ilmi valtuustoaloitteestakin. Todisteena tästä ovat runsaat ja näkyvät luontoarvot Helsingin kaupunkimetsissä. Myös METSO -inventoinnin alustavat tulokset viittaavat tähän. Tämä on seurausta Helsingin luonnonympäristön monipuolisuudesta ja rikkaudesta sekä vastuullisesta ja luontoarvot huomioon ottavasta hoidosta, josta rakennusvirasto vastaa.

Luontoarvojen säilyminen runsaina kaupunkimetsissä johtuu siitä, että luonnon monimuotoisuusarvoja turvataan hoidon piirissä olevissa metsissä lukuisin keinoin. Näitä ovat muun muassa suunnitelmallinen lahopuun jättäminen metsiin, kosteikkojen ja pienvesien suosiminen, lehtopensaikkojen säästäminen, puuston uudistaminen pienaukoin sekä puuston eri-ikäisrakenteen vahvistaminen hoidolla. Helsingin luonnonsuojelualueet ja arvokkaat luontokohteet ovat aktiivisesti koulujen opetuskäytössä ja ympäristökasvatuksessa. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja virkistyskäyttö eivät ole ristiriidassa, kun alueiden hoito kohdennetaan suunnitelmallisesti.

Perustettaessa toimivaa, metsäistä suojeluverkostoa pitää tunnistaa ja säilyttää riittävästi metsäisiä alueita ja ekologisia yhteyksiä rakentamattomina. Voimassa olevassa luonnonsuojeluohjelmassa vuosille 2008–2017 esitetään yhteensä seitsemää uutta metsäistä suojelukohdetta, joiden kokonaispinta-ala on 113 hehtaaria. Toteutuessaan tämä kaksinkertaistaa nykyisten metsäisten suojelualueiden määrän ja pinta-alan vuoteen 2017 mennessä.

Metsäisen suojeluverkoston perustaminen lienee mukana laajemmin seuraavassa luonnonsuojeluohjelmassa, jonka laadinnasta vastaa Helsingin ympäristökeskus. Tämä tavoite on tärkeää ottaa huomioon kaupunkisuunnitteluvirastolle kuuluvassa maankäytön suunnittelussa.

Rakennusvirasto osallistui ympäristökeskuksen laatiman Helsingin luonnonsuojeluohjelman 2008–2017 valmisteluun muiden virastojen kanssa. Samoin rakennusvirasto osallistuu kaupunkisuunnitteluvirastossa tehtävään maankäytön suunnitteluun tarjoten asiantuntija-apua ja aluetuntemusta luonnonympäristön turvaamiseksi.

Rakennusvirastolla on valmius osallistua metsäisen suojeluverkoston perustamisen selvitys- ja suunnittelutyöhön. Rakennusvirasto toivoo suojeluverkoston perustamisen lähtevän käyntiin ripeästi eri virastojen välisenä yhteistyönä ympäristökeskuksen ollessa vetovastuussa.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa valtuustoaloitteen hyväksymistä.

Käsittely

15.05.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos: Poistetaan päätösehdotuksen kappale 6.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Tiina Saukkonen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38508
tiina.saukkonen(a)hel.fi
Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/13

§ 936

V Ryj / Valtuutettu Kalle Könkkölän valtuustoaloite raitiovaunupysäkkien kunnostamisesta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-004353 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kalle Könkkölän aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Kalle Könkkölän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Kalle Könkkölä esittää aloitteessaan raitiovaunupysäkkien kartoittamista ja niiden korjaamista esteettömiksi.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että suurin osa raitiovaunupysäkeistä on korotettu esteettömiksi. Uudet pysäkit rakennetaan esteettöminä. Joidenkin vanhojen pysäkkien korottaminen on mm. pysäkin sijainnin takia vaikeaa. Myös pysäkit, jotka ovat bussien ja raitiovaunujen yhteiskäytössä, ovat ongelmallisia. Uudet tekniset ratkaisut linja-autokaluston ja pysäkkirakenteiden osalta parantavat mahdollisuuksia tulevaisuudessa saada pysäkit toimimaan esteettömyystavoitteiden mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035

Liitteet

1 Valtuutettu Kalle Könkkölän aloite

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 22.05.2012 § 207

HEL 2012-004353 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon

Lausunto

Helsingissä on yhteensä 271 raitiovaunupysäkkiä, joista 145 sijaitsee erillisellä korokkeella ja 126 jalkakäytävällä.

Nykyisten ohjeiden mukaan esteettömät pysäkit tulee korottaa 27 senttimetrin korkeuteen kiskon yläpinnasta. Tavoitekorkeuteen korotettuja pysäkkejä on HKL-liikelaitoksen ilmoituksen mukaan noin 230 kappaletta. Viimeisimpinä on rakennettu esteettömät pysäkkikorokkeet Bulevardille. Kaikki uudet pysäkkikorokkeet rakennetaan esteettöminä ja nykyisiä korotettuja pysäkkejä korjataan tarpeen mukaan osana raitioverkon kunnossapitoa. Lähivuosina kunnostetaan mm. huonokuntoinen Lasipalatsin pohjoissuunnan pysäkkikoroke Mannerheimintiellä.

Puutteellisesti korotettuja tai täysin korottamattomia pysäkkejä Helsingissä on noin 40 kappaletta. Suurin yksittäinen ryhmä muodostuu linja-autojen kanssa yhteiskäyttöisistä pysäkeistä. Näitä pysäkkejä ei voida korottaa enempää kuin 25 cm, jotta linja-autojen alempi kynnykorkeus toimisi pysäkkien kanssa. 25 senttimetrin korkuiselta pysäkiltä on suurimmillaan 11 senttimetrin nousu tyhjäan matalalattiaisella välisosalla varustettuun raitiovaunuun, jossa on vähän kuluneet pyörät.

Jo 25 senttimetrin korkuisilla pysäkeillä on talvisin ongelmia linja-autojen ovien tarttuessa kiinni pysäkillä olevaan lumeen. Useissa paikoissa on kuitenkin joukkoliikenteen häiriöttömän kulun ja matkustajapalvelun kannalta välttämätöntä käyttää yhteisiä pysäkkejä. Esimerkkinä voidaan mainita Itämerenkatu, jossa bussit ja raitiovaunut käyttävät yhteisiä kaistoja ja pysäkkejä kadun keskellä.

Yhteiskäyttöpysäkkejä käyttäville linjoille tulisi hankkia linja-autoja, joiden ovet eivät aukea pysäkkilaiturin päälle. On mahdollista, että

lähiaikoina HSL-alueella tulee käyttöön linja-autoja, joissa on liukuovet, jotka liukuvat auton korin sisäpuolelle eivätkä siis voisi juuttua pysäkkikorokkeeseen kiinni. Lisäksi on syytä selvittää ohjaavien reunakivien käyttöä, jotta linja-autot saataisiin tarkasti oikealle etäisyydelle pysäkin reunasta.

Joissakin paikoissa voidaan tilan salliessa luopua pysäkkien yhteiskäyttöisyydestä. Näin on tehty Fredrikinkadulla Kampin metroaseman kohdalla. Eräs mahdollisuus on rakentaa pitkälle pysäkillle erikseen linja-autoille ja raitiovaunuille sopivat osuudet. Tämä vaatii kuitenkin ohitusmahdollisuutta tai linja-autojen avorahastusta, jotta linja-autot ja raitiovaunut eivät häiritsisi kohtuut-tomasti toistensa kulkua.

Yhteiskäyttöpysäkkien lisäksi joitakin pysäkkejä on mahdotonta korottaa riittävästi nykyisillä paikoillaan tai korotus odottaa suurempaa remonttia, jonka yhteydessä rataa voidaan siirtää. Esimerkiksi Tehtaan-kadulla on pysäkkejä, joiden keskellä on kiinteistöjen ajoluiskia tai ovia. Näitä pysäkkejä ei voida korottaa estämättä pääsyä kiinteistöihin. Tiheiden pysäkkivälien takia ainoat vaihtoehdot ovat puutteellinen korotus tai pysäkin lakkauttaminen.

Suurempaa remonttia odottavat esimerkiksi Kauppatorin pysäkit, joiden uusiminen kytkeytyy suunniteltuun torikortteleiden saneeraukseen. Nykyisillä paikoillaan pysäkkejä ei pystytä korottamaan.

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Lauri Kangas, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37455
lauri.kangas(a)hel.fi

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta (HKL) 03.05.2012 § 85

HEL 2012-004353 T 00 00 03

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti antaa raitiovaunupysäkkien kartoittamista ja esteelliseksi havaittujen korjaamista koskevasta valtuustoaloitteesta Helsingin kaupunginvaltuustolle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin alueella on yhteensä 271 kpl raitiovaunupysäkkejä. Näistä erillisellä korokkeella olevia on 145 kpl ja jalkakäytäväpysäkkejä on 126 kpl.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Pysäkkien reunakivien korkeudet vaihtelevat 12 cm - 27 cm välillä mitattuna kiskonpinnasta reunakiven yläpintaan.

Raitiovaunupysäkkien korottamisen mitoitukseksi on muodostunut HKL:n ja KSV:n selvitysten jälkeen +27cm nimelliskorkeus, jolloin reunakiven ja matalalattiaisenaunun kynnyksen väliseksi nimelliskorkeudeksi jää kesäolosuhteissa n. +6 cm mitattuna reunakiven yläpinnasta kynnyksen pintaan. Tämä mitta vaihtelee hieman raitiovaunun pyörien kuluneisuudesta ja matkustajakuormasta johtuen. Maksimikuormalla ja kuluneilla pyörillä vaunun kynnys on n. 3 cm alempana kuin reunakivi. Matalalattiaaunuissa kynnyksen nimelliskorkeus on +33 cm, välipala- ja uusissa hankittavissa vaunuissa kynnyksen nimelliskorkeus on +36 cm.

Helsingin kaupungin liikennelaitos on 1993-luvun alusta alkaen systemaattisesti pyrkinyt parantamaan raitiovaunupysäkkien esteettömyyttä sekä turvallisuutta.

Pysäkkien korottamisella varauduttiin aikaisessa vaiheessa uusien matalalattiaisten raitiovaunujen hankintaan ja pysäkkien esteettömyyden paranemiseen. Matalalattiaisten raitiovaunujen aloittaessa liikennöinnin matkustajaliikenteessä vuoden 1999 syksystä oli raitiovaunupysäkkejä korotettu n. 200 kpl, jolloin pysäkkiolosuhteet paranivat huomattavasti. Nivelraitiovaunukalustoa on varustettu matalalla väliosalla, jolloin niidenkin esteettömyyttä on saatu parannettua.

Raitiovaunupysäkkien parannustyötä on tehty yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja rakennusviraston kanssa tavoitteena saada raitiovaunupysäkit mahdollisimman esteettömiksi sekä turvallisiksi uusimalla mm. pysäkkien materiaaleja esim. saamalla pysäkinreunan havaittavuutta paremmaksi kontrastierolla.

Pysäkkikorottaminen alkoi keskusta-alueen vilkkaimmilta pysäkeiltä 1999 ja siirtyi vähitellen kattamaan nykyisin lähes kaikki raitiovaunupysäkit. Raitiovaunupysäkeistä on korotettu tähän mennessä suunniteltuun +27 cm nimelliskorkeuteen yhteensä n. 230 pysäkkiä ja yli +20 cm korkeita pysäkkejä on yhteensä n. 250 kpl. Korottamattomien tai muusta syystä matalampien pysäkkien korkeudet vaihtelevat +12cm - +19cm välillä.

Korottamattomat ja matalat pysäkit ovat lähes kaikki jalkakäytäväpysäkkejä ja sijaitsevat paikoissa mihin ei ole teknisesti ollut mahdollista saada parempaa pysäkkiratkaisua. Syynä on ollut joko tonttiliittymät, liikkeiden ovet tai pysäkki sijaitsee jyrkässä kaarteessa, jolloin vaunun ylitykset estävät korotuksen.

Erityistapauksena mainittakoon Kauppatori, missä radan kaarteet ovat vaikeuttaneet nykyisten pysäkkien korottamista ja tällä hetkellä siellä

olevat pysäkit odottavat mahdollista Kaupungintalokortteli-työmaan toteutusta.

Valittua mitoitusta on helppo käyttää erillisillä raitiovaunupysäkeillä, joiden osalta suunnitelmien toteutus on yksinkertaisempaa verrattuna jalkakäytäväpysäkkeihin. Linja-autojen kanssa yhteiskäytössä olevilla pysäkeillä on suunnitellusta mitoituksesta aiheuttanut ongelmia linja-autojen ovien toimivuudelle. Näitä yhteiskäyttöpysäkkejä on kaikkiaan n. 40 kpl.

Raitiovaunupysäkkien korottaminen +27 cm korkuisiksi on oikea ratkaisu. Ongelmallisia paikkoja ovat jalkakäytävä- ja yhteiskäyttöpysäkit. Korottamatta (mitta alle +27 cm) on n. 40 raitiovaunupysäkkiä, osassa niistä on myös bussipysäkki. Lähtökohta on, että nämä pysäkit tulisi korottaa raitiovaunupysäkkien suunniteltuun korkeuteen ja löytää samalla busseille lähialueelta oma pysäkkipaikka.

Todennäköistä on, että viimeksi mainittujen pysäkkien muuttaminen korotetuiksi on tarpeen tehdä melko raskaita pysäkkimuutoksia ja niihin liittyviä kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnittelupäätöksiä henkilöautopysäköinnin vähentämiseksi ja tilan muuttamista pysäkeiksi.

Raitiovaunupysäkkien kartoitusta on suoritettu samalla kun niitä on perusparannettu. Tulevia perusparannuskohteita ovat Kolmikulman raitiovaunupysäkit Erottajankadulla sekä Kauppatorin raitiovaunupysäkit.

Esittelijä

yksikön johtaja
Juha Saarikoski

Lisätiedot

Mikko Metsola, rata- ja pysäkkisuunnittelija, puhelin: 310 78490
mikko.metsola(a)hel.fi

§ 937

V Ryj / Valtuutettu Sari Näreen aloite katupuiden suojelemisesta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-005848 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Sari Näreen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että katualueille istutetaan vuosittain 600 – 1000 katupuuta. Katupuut ovat erikseen katuolosuhteita varten kasvatettuja puita. Ne ovat kooltaan melko suuria, yleensä ympärysmitaltaan 20 - 22 cm. Katupuuta istutetaan katualueelle niin paljon kuin tila antaa myöten.

Olemassa olevaa ja uutta puustoa koskevat toimenpiteet esitetään katu- ja puistosuunnitelmissa, jotka yleisten töiden lautakunta hyväksyy. Kadun rakennussuunnitelmassa määritellään puulajit, niiden koot ja puiden yhteyteen tulevat varusteet. Samoin menetellään puistosuunnitelmaa ja puiston rakennussuunnitelmaa tehtäessä.

Yleisin syy katupuun poistoon on huono kunto. Lisäksi kaupunkirakenteen tiivistyminen ja täydennysrakentaminen edellyttävät joskus katupuiden poistoa. Jokaisen katualueelta poistettavan puun kohtalo arvioidaan erikseen, lähtökohtana puun säilyttäminen.

Aloitteessa mainitun Baanan rakentamisen yhteydessä ratakuilussa villisti itänyttä taimistoa on karsittu siinä määrin kuin uusi jalankulku- ja pyöräilyväylä on vaatinut.

Rakennusvirasto on aloittamassa Helsingin kaupunkipuustrategiatyötä, joka ohjaa päätöksentekoa mm. puiden poistoon liittyen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Sari Näreen aloite

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 14.06.2012 § 342

HEL 2012-005848 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan lausunnon:

Helsingin katualueille istutetaan, rakentamisen vilkkaudesta riippuen, noin 600 – 1000 katupuuta vuosittain. Katupuut ovat erikseen katuolosuhteita varten kasvatettuja puita ja ne ovat kooltaan melko suuria, yleensä ympärysmitaltaan 20 - 22 cm. Puun juurtuminen paikalleen kestää 2 - 3 vuotta, jonka jälkeen puu alkaa kasvattaa latvustaan ja korkeuttaan.

Katualue on puille hankala paikka kasvaa. Lumityöt, autojen kolhaisut, tilan puute niin maan alla kuin maan päälläkin, koirat jne. aikaansaavat kasvupaikkaominaisuudet, jotka ovat kokonaan erilaiset kuin puistoissa. Siksi katupuiden viherrakennustekniikka poikkeaa oleellisesti puistopuista. Katupuita istutetaan katualueelle kuitenkin käytännössä niin paljon kuin tila ja määrärahat antavat myöten.

Puuistutusten kokonaisuutta ohjaa kaupunkisuunnittelu ja rakentamisen yhteydessä tehtävä rakennussuunnittelu. Jos katupuita joudutaan poistamaan, liittyy se useimmiten laajaan kaupunki-, liikenne- ja rakennussuunnitteluprosessiin. Olemassa olevaa ja uutta

puustoa koskevat toimenpiteet esitetään katu- ja puistosuunnitelmissa, jotka yleisten töiden lautakunta hyväksyy.

Yleisin syy katupuun poistoon on huono kunto, joka voi vaarantaa katualueen toimintoja. Lisäksi kaupungin kasvu, kaupunkirakenteen tiivistyminen ja täydennysrakentaminen ovat syitä katupuiden poistoon. Katupuiden kaataminen ei ole keskitetty hankinta, vaan erilaisten pakkojen sanelema toimenpide. Jokaisen katualueelta poistettavan puun kohtalo arvioidaan erikseen. Lähtökohtana on aina puun säilyttäminen. Rakennusvirastossa on kehitetty vanhojen puiden hoitomenetelmiä.

Baanan rakentamisen yhteydessä ratakuilusta poistettu puusto on ollut sinne villisti itänyttä taimistoa. Sitä on karsittu siinä määrin kuin uuden jalankulku- ja pyöräilyväylän toiminta ja turvallisuus on vaatinut.

Kaupungin kasvu ja rakentaminen muuttaa myös vanhoja puukujanteita. Esimerkiksi Mechelininkadulla juuri nyt suunnitellaan muutettavaksi raitiotiepysäkkejä. Samanaikaisesti tehdään viemäritöitä ja sijoitetaan kadulle uusi pyörätie. Edellä mainituista töistä seuraa, että Mechelininkadun eteläpäässä, kolmen korttelin matkalta joudutaan vanhat puut poistamaan. Uusia, korvaavia puita istutetaan kasvutilan sallimissa puitteissa.

Voimassaolevaa, tietoista puustrategiaa Helsingin kaupungilla ei vielä ole. Helsingin kaupunkipuustrategiatyötä ollaan tällä hetkellä aloittamassa rakennusvirastossa. Kaupunkipuustrategian olemassaolo ja eri toimijoiden siihen sitoutuminen on tarpeen, koska se ohjaa päätöksentekoa, johon esimerkiksi vanhojen puiden poistaminen perustuu.

Jo nyt voimassa olevan käytännön mukaisesti katusuunnitelmassa esitetään istutettavat ja myös poistettavat puut. Kadun rakennussuunnitelmassa määritellään puulajit, niiden koot ja puiden yhteyteen tulevat varusteet. Samoin menetellään puistosuunnitelmaa ja puiston rakennussuunnitelmaa tehtäessä.

Käsittely

14.06.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset: Muutetaan kappaleen 3 viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: "Katupuita istutetaan katualueelle kuitenkin käytännössä niin paljon kuin tila ja määrärahat antavat myöten."

Lisätään kappale 5 loppuun seuraava virke: "Rakennusvirastossa on kehitetty vanhojen puiden hoitomenetelmiä."

Esittelijä

10.09.2012

Kj/14

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Pentti Peurasuo, projektinjohtaja, puhelin: 310 38548
pentti.peurasuo(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

Kj/15

§ 938

V Ryj/ Valtuutettu Sari Näreen aloite työkoneista lähtevän melusaasteen vähentämisestä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-005849 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sari Näreen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Sari Näreen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Sari Näre ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että siivous-, korjaus- ja rakennustöiden hankintoja kilpailutettaessa yhdeksi valintakriteeriksi otetaan työkoneiden alhainen melutaso.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että nykyisten koneturvallisuuden standardien lähtökohtana on EU:n konedirektiivi 2006/42/EY. Direktiivin mukaisesti kone on suunniteltava ja rakennettava sellaiseksi, että ilmassa etenevästä melupäästöstä johtuvat riskit on vähennetty alimmalle mahdolliselle tasolle ottaen huomioon tekniikan kehitys ja käytössä olevat keinot vähentää melua erityisesti melulähteeseen kohdistuvin toimenpitein.

Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Staran kilpailuttamissa konehankinnoissa otetaan aina huomioon hankinnan kohteeseen liittyvä lainsäädäntö (asetukset ja säädökset sekä EU:n konedirektiivi) ja kriteerinä CE-merkintä. CE -merkintä ottaa huomioon konedirektiivin 2006/42/EY ja sen koneille asettamat ympäristölle aiheuttamat

melupäästöt. CE-merkintä on valmistajan vakuutus siitä, että tuote täyttää Euroopan unionin asettamat turvallisuutta, terveyttä, ympäristöä ja kuluttajansuojaa koskevat vaatimukset. CE-merkintä on paras vakuutus koneturvallisuudesta ja ympäristöpäästöistä ja koneiden melupäästöjen hallinnasta.

Lainsäädännön asettamat vaateet ovat hankinnan kohteissa aina vähintään minimivaatimuksia. Tapauskohtaisesti kilpailutuksissa otetaan huomioon myös lainsäädäntöä tiukemmat kriteerit, kuten mm. meluarvot, mikäli samalla myös varmistetaan hankintalain mukainen tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu. Esimerkiksi Staran investointihankinnoissa (mm. pyöräkuormaajien hankinnat) on asetettu jopa EU-normeja tiukemmat melutasokriteerit.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sari Näreen aloite

Päätöshistoria

Teknisen palvelun lautakunta 24.05.2012 § 108

HEL 2012-005849 T 00 00 03

Päätös

Teknisen palvelun lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Nykyisten koneturvallisuuden standardien lähtökohtana on EU:n konedirektiivi 2006/42/EY (alun perin 89/392/ETY), joka harmonisoi EU/ETA-alueella ensimmäistä kertaa markkinoille saatettavia tai käyttöön otettavia koneita koskevat säädökset. Konedirektiivin liite I sisältää yleisesti muotoillut ja koneiden suunnittelun yhteydessä noudatettava olennaiset terveys- ja turvallisuusvaatimukset, joiden soveltamiseksi tarpeellisia ja hyödyllisiä teknisiä ratkaisuja kuvataan vapaaehtoisissa koneturvallisuuden standardeissa.

Konedirektiivin 2006/42/EY soveltamisoppaasta lainaus (1.5.8 Melu):
Kone on suunniteltava ja rakennettava sellaiseksi, että ilmassa etenevästä melupäästöstä johtuvat riskit on vähennetty alimmalle

mahdolliselle tasolle ottaen huomioon tekniikan kehitys ja käytössä olevat keinot vähentää melua erityisesti melulähteeseen kohdistuvien toimenpitein. Melupäästön taso voidaan arvioida käyttäen samankaltaisten koneiden vertailevia päästötietoja.

CE-merkintä on valmistajan vakuutus siitä, että tuote täyttää Euroopan unionin asettamat turvallisuutta, terveyttä, ympäristöä ja kuluttajansuojaa koskevat vaatimukset. Jotkin tuotteet voivat saada CE-merkinnän pelkästään valmistajan vakuutuksen perusteella ilman erityisiä testejä. Vastaavasti vaarallisten koneiden tai henkilösuojainten kohdalla, merkinnän käyttö on sallittua vasta ulkopuolisen laitoksen testien jälkeen. Suomessa tuotetestejä tekevät muun muassa Inspecta Oy, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus (MTT), SGS Fimko Oy, Sähkö tarkastus Fimtekno Oy, Teknillinen tarkastuskeskus, Työterveyslaitos ja Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT).

Konedirektiivissä otetaan kantaa melupäästöjen vähentämiseksi ja siinä erotetaan toisistaan ihmisten altistuminen melulle ja koneen melupäästöt. Koneen melupäästöt, jotka mitataan määritetyissä olosuhteissa, ovat koneeseen kuuluva ominaisuus. Ihmisten altistuminen koneen melulle riippuu eri tekijöistä, kuten mm. koneen asennuksesta, koneen käyttöolosuhteista, työtilan ominaisuuksista (melun absorboitumisesta, eri suuntiin etenemisestä ja heijastumisesta), muiden lähteiden (kuten muiden koneiden) melupäästöistä, ihmisten sijainnista suhteessa melun lähteisiin, altistumisen kestosta ja henkilösuojainten (kuulonsuojainten) käytöstä. Koneen valmistaja vastaa koneestaan lähtevän melun osuudesta kokonaismelun aiheuttamaan riskiin. CE -merkintä ottaa huomioon konedirektiivin 2006/42/EY ja sen koneille asettamat ympäristölle aiheuttamat melupäästöt.

Staran kilpailuttamisessa hankinnoissa otetaan aina huomioon hankinnan kohteeseen liittyvä lainsäädäntö (asetukset ja säädökset, sekä konedirektiivi, mm. CE-hyväksyntä). Lainsäädännön asettamat vaateet ovat hankinnan kohteissa aina vähintään minimivaatimuksia. Maanrakentamisessa, kunnossapidossa ja hoidossa käytetään paljon Staran kilpailuttamien palveluntuottajien konekalustoa, kuten mm. työkone-, kuljetus ja nosturipalvelut. Esimerkiksi työkonepalvelujen kilpailutuksessa lainsäädännön mukaisesti sopimustoimittajien työkonekaluston on oltava CE-merkittyjä.

Kilpailutuksissa otetaan tapauskohtaisesti huomioon myös lainsäädäntöä tiukemmat kriteerit, kuten mm. meluarvot, mikäli samalla myös varmistetaan hankintalain mukainen tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu. Esimerkiksi Staran investointihankinnoissa on asetettu jopa EU-normeja tiukemmat melutasokriteerit, kuten mm. pyöräkuormaajien hankinnat.

10.09.2012

Kuten konedirektiivin erottelusta, koneen melupäästöt ja ihmisten altistuminen koneen melulle, voidaan ihmisiin kohdistuvaa altistusta vähentää parhaiten konedirektiivin asetusten mukaisilla koneilla.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Paavo Lehmonen, va. yksikön johtaja, puhelin: +358931039738
paavo.lehmonen(a)hel.fi

§ 939

V Ryj / Valtuutettu Päivi Lipposen aloite eläkeläisten julkisen liikenteen maksuista

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-005843 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päivi Lipposen valtuustoaloite
- 2 HSL:n lausunto 18.6.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Päivi Lipposen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Päivi Lipponen ja kolme muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että tutkittaisiin mahdollisuus ilmaiseen joukkoliikenteeseen eläkeläisille ruuhka-ajan ulkopuolella sekä 25 %:n alennukseen julkisen liikenteen maksuista kaikille eläkeläisille.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että eräillä eläkeläisryhmillä on jo nyt oikeus alennettuun joukkoliikenteen lippuun taikka vapaalippuun. Kaikille eläkeläisille myönnettävää 25 %:n alennusta ei ole taloudellisesti tarkoituksenmukaista toteuttaa, sillä se kasvattaisi HSL-kuntien joukkoliikennemenoja ja kuntien subventiota taikka tarvetta lippujen hintojen korotuksiin noin 4 %:lla normaalin kustannustason nousun lisäksi. Myös ilmaisen matkustusoikeuden myöntäminen ruuhka-aikojen ulkopuolella edellyttäisi subvention lisäämistä taikka yli 2 %:n hinnankorotusta normaalin kustannustason nousun lisäksi.

10.09.2012

Kj/16

HSL selvittää alennus- ja vapaalippuja koskevia periaatteita 2013 aikana. Kunnilla on mahdollisuus antaa lausuntonsa asiasta ennen periaatteista päättämistä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päivi Lipposen valtuustoaloite
- 2 HSL:n lausunto 18.6.2012

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.08.2012 § 261

HEL 2012-005843 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Helsingin Kaupungin Liikennelaitos on tehnyt vuonna 2008 selvityksen maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksista Helsingissä. Työssä selvitettiin maksuttoman joukkoliikenteen vaikutuksia liikkumistottumuksiin, yksityisautoiluun, liikenteen päästöihin ja energiankulutukseen, joukkoliikenteen hoitoon ja sen kilpailukykyyn sekä kokonaisrahoitustarpeeseen.

Tutkimusten mukaan joukkoliikenteen hinnan merkitys on autoilijalle kulkutavan valinnassa pieni. Joukkoliikenteen maksuttomuus Helsingissä lisäisi joukkoliikennematkoja noin kolmanneksella ja tämä siirtymä olisi pääosin lyhyistä kevyen liikenteen matkoista. Matkustajamäärien kasvu edellyttäisi vuoromäärien lisäämistä, jolloin joukkoliikenteen palvelutaso entisestään paranisi. Lyhyiden matkojen merkittävä lisääntyminen hidastaisi joukkoliikennettä ja heikentäisi sen täsmällisyyttä.

Maksuton joukkoliikenne lisäisi vuotuista rahoitustarvetta yli 140 miljoonalla eurolla pääasiassa menetettyjen lipputulojen ja kasvavien liikennöintikustannusten seurauksena. Joukkoliikenteen lipunhinnan alentamisen on todettu olevan yhteiskuntataloudellisesti kannattavaa,

mutta maksuton joukkoliikenne ei ole tehokkuusoptimi. Pitkällä aikavälillä liikkumisen hinnan aleneminen voi johtaa yhdyskuntarakenteen hajautumiseen. Joukkoliikennepalvelun arvostuksen kannalta on tärkeää, että sillä on jokin hinta – maksava asiakas on motivoitunut valvomaan saamansa palvelun laatua.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan käsityksen mukaan kaikkien eläkeläisten joukkoliikenteen lippujen hintojen alentaminen ei ole järkevää. Tukea saisivat myös ne, joilla tarvetta tulon siirtoon ei ole. Pienituloisen tuen saaja puolestaan ei pääse itse vaikuttamaan siihen, mihin saamansa tuen käyttää. Joukkoliikenteen osalta lippujen hinnoissa on jo kaikille käyttäjille alennus, koska lipputuloilla katetaan vain noin puolet joukkoliikenteen tuotantokustannuksista.

Sen sijaan lippujen hintojen erilaistamista liikkumisen ajankohdan mukaan kannattaa tutkia uutta tariffijärjestelmää valmisteltaessa. Tällä voisi olla positiivinen vaikutus joukkoliikenteeseen, jos joukkoliikenteen käyttö siirtyisi ja mahdollisesti lisääntyisi ruuhka-ajan ulkopuolella.

Esittelijä

vs. liikennesuunnittelupäällikkö
Katariina Baarman

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/17

§ 940

V Ryj / Valtuutettu Matti Enrothin aloite talvikunnossapidon parantamisesta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-006676 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Matti Enrothin aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Matti Enrothin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Matti Enroth ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että osa Pohjois-Helsingin asuntokaduista aurattaisiin samaan aikaan kokoojakatujen kanssa ja talvikunnossapittoa parannettaisiin.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että kadut on jaettu kolmeen ylläpitoluokkaan. joiden porrastetuilla laatuvaatimuksilla mitoitetaan käytettävät resurssit tavanomaista talvea varten. Ensimmäisessä luokassa ovat pääkadut, toisessa kokoojakadut, joilla on joukkoliikennettä. Kolmanteen luokkaan kuuluvat muut kadut, kuten asuntokadut. Asuntokadut hoidetaan viimeisenä. Runsaiden tai usein toistuvien sateiden aikana talvihoitokalusto joutuu aloittamaan auraamisen uudelleen pääkaduista, jolloin asuntokatujen auraus viivästyy.

Asuntokatujen muuttaminen kokoojakaduiksi aloitteessa esitetyllä tavalla vaatisi lisää resursseja. Kaupunginhallitus katsoo, ettei katujen

ylläpitoluokitusta ole tarkoituksenmukaista muuttaa aloitteessa mainitulla tavalla.

Rakennusvirasto on laatinut varautumissuunnitelman runsaslumisiin talviin. Suunnitelma päivitetään tulevan talven varalle. Lisäpysäköintipaikat ja -lumenvastaanottopaikat sekä auton omistajille suunnattu maksuton tekstiviesti- ja internetpalvelu ovat parantaneet talvikunnossapidon toimintaedellytyksiä. Kokemukset kadunvarsipysäköinnin määräaikaisesta rajoittamisesta ovat olleet hyviä, ja menettelyä tullaan jatkossa laajentamaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Matti Enrothin aloite

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 14.06.2012 § 341

HEL 2012-006676 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kolme edellistä talvea ovat olleet poikkeuksellisen runsaslumisia ja näinä talvina rakennusviraston talvihoitoon varatut määrärahat ovat ylittyneet. Suurimmillaan ylitys on ollut yli 60 % vuonna 2011. Myöskään viime talvena talvihoitoon varatut resurssit eivät riittäneet asetettujen laatuvaatimusten saavuttamiseen. Vuoden 2012 alkaneen talven budjetin ylittävät lisäkustannukset tulevat olemaan noin kahdeksan milj. euroa (+35 %). Yksi lisäkustannuksia aiheuttanut seikka on ollut lisäresurssien saanti kesken talven. Resursseja lisättiin esimerkiksi vuonna 2011 noin 25 %.

Rakennusvirasto on aiempina taloussuunnitelmakausina esittänyt talvihoitoon lisää määrärahoja, jotta hankaliin talviin voitaisiin varautua paremmin esimerkiksi lisäämällä varallaolevia resursseja. Talvihoitoon varatut määrärahat ovat kehittyneet yleistä kustannustasoa ja alueiden

kasvua heikommin. Näin ollen erityisesti runsaslumisten talvien hoitotaso on luonnollisesti ollut tavanomaisia talvia heikompi.

Vuoden 2012 loppuvuoden talven hoitamiseen varaudutaan rakennusviraston varautumissuunnitelman päivittämisellä. Tämä ei sinänsä lisää talvihoidon resursseja, vaan on toimintaa tehostava apuväline erittäin haastaviin olosuhteisiin. Lisämäärärahaa ja sitä myöden olennaisesti tehokkaampaa talvihoitoresurssia ei loppuvuodelle 2012 ole osoitettavissa.

Vuodelle 2013 rakennusvirasto on saamassa määrärahaaamin lisäksi 1,3 miljoonaa euroa erityislisämäärärahan katujen ylläpitoon. Tästä lisämäärärahasta vain osa voidaan osoittaa talvihoitoon. Tämä lisätty määrärahaakaan ei kuitenkaan riitä hankalan ja runsaslumisen talven hoitamiseen määrärahaamin puitteissa.

Kadut on jaettu kolmeen ylläpitoluokkaan, joiden ajallisesti porrastetuilla laatuvaatimuksilla mitoitetaan käytettävät resurssit tavanomaista talvea varten. Ensimmäisessä luokassa ovat pääkadut, toisessa kokoojakadut, joissa on joukkoliikennettä. Kolmanteen luokkaan kuuluvat muut kadut, kuten asuntokatut. Talvihoidon tavoitteena on liikenteen ja eritoten joukkoliikenteen liikkumisen turvaaminen. Tästä syystä pääkadut hoidetaan ensin ja heti sen jälkeen kokoojakadut. Asuntokatut hoidetaan näiden katujen jälkeen, mutta runsaan tai usein toistuvien sateiden aikana talvihoitokalusto joutuu aloittamaan auraamisen uudelleen pääkaduista ja asuntokatujen auraus viivästyy.

Runsaslumisen talven hoitaminen laatuvaatimusten mukaisesti ei ole mahdollista määrärahojen puitteissa varatuilla resursseilla. Asuntokatujen auraaminen kokoojakatujen aurauksen yhteydessä, toisin sanoen joidenkin asuntokatujen muuttaminen kokoojakaduiksi, vaatii lisää resursseja. Yleisten töiden lautakunta toteaa, ettei katujen ylläpitoluokitusta ole tarkoituksenmukaista muuttaa.

Parempi talvihoitoon varautuminen vaatii suunnitelmallisuutta ja riittävien resurssien sitomista. Tällä hetkellä resursseja on voitu nykyisellä määrärahalla varata vain vähälumisten talvien hoitamiseksi. Runsaslumisina talvina, joita voidaan olettaa tulevan myös tulevaisuudessa, tavanomaiset resurssit eivät tästä syystä riitä. Talveen varautuminen on aloitettava jo hyvissä ajoin ennen talven alkamista. Toistuva määrärahan ylittäminen ei ole pitkäjänteistä tehostamista vaan niiden lisäkustannusten hyväksymistä, jotka aiheutuvat nopeasta reagoinnista erityisen haastavaan tilanteeseen.

Toimiva kunnossapito ja etenkin talvihoito turvaa kaupungin muiden palveluiden toimintaedellytykset ja talveen varautuminen olisi nähtävä samanlaisena kaupungin toiminnan turvaajana kuin pelastustoimi. Näin

ollen koko kaupungin teknisen sektorin tulee olla toiminnallaan mukana kehittämässä turvallisen liikenteen edellytyksiä Helsinkiin.

Joitakin talvihoidon tehostamistöitä on kaupungissa jo tehty. Tehostamistoimenpiteitä esitettiin rakennus- ja ympäristötoimen apulaiskaupunginjohtajan kadunpidon kehittämissyöryssä ja niitä on jo otettu käyttöön. Lisäpysäköintipaikat ja -lumenvastaanottoaikat sekä auton omistajille suunnattu maksuton tekstiviesti- ja internetpalvelu vähentämään ajoneuvojen siirtoa ovat parantaneet talvikunnossapidon toimintaedellytyksiä. Samoin tähänastiset kokemukset kadunvarsipysäköinnin määräaikaisesta rajoittamisesta ovat olleet hyviä, ja menettelyä tullaan jatkossa laajentamaan.

Parantamalla talvihoidon tasoa voidaan muun muassa sairaanhoidon kustannuksia vähentää. Rakennusvirasto tekee yhteistyössä muiden viranomaistahojen ja vakuutusyhtiöiden kanssa selvityksen talvihoidon yhteiskunnallisista vaikutuksista, missä tarkastellaan talviaikana hankaloituneen liikkumisen lisäkustannuksia ja -riskejä muun muassa joukkoliikenteen, pelastustoiminnan ja yleisesti yhteiskunnan kannalta. Tämän selvityksen toivotaan tuovan lisäarvoa parempaan talvihoitoon varautumisessa koko kaupungin toiminnan turvaamisen kannalta.

Kolmena edellisenä talvena on suuren lumimäärän vuoksi jouduttu virallisten vastaanottoaikojen lisäksi avaamaan eri puolille Helsinkiä kymmeniä varapaikkoja, joihin lunta on ollut mahdollista varastoida. Rakennusvirasto katsoo, ettei nykyinen toiminta lumenvastaanoton edellytysten suhteen ole kestäväällä pohjalla. Kaupungin tulee osoittaa lumenvastaanottoon riittävä kapasiteetti, mikä tarkoittaa lisää vastaanottoalueita ja panostamista muihin lumen hallintamenetelmiin. Tavoitteellisesti jokaisen kaupunginosan tulisi voida huolehtia alueensa lumilogistiikasta itsenäisesti, jotta lunta ei tarvitsisi kuljettaa pitkiä matkoja ja lumenpoisto olisi kokonaisuudessaan nopeampaa ja haitattomampaa. Tässä kehittämistyössä vaaditaan koko tekniseen sektoriin liittyvien virastojen osallistumista ja tukea.

Rakennusvirastoon siirrettiin vuoden 2012 alussa aiemmin rakennusvalvontaviraston vastuulle kuulunut tontinomistajien kadunpidollisten velvoitteiden valvonta. Tänä aikana rakennusvirasto on rakentanut valvontajärjestelyä ja vuoden alusta lähtien valvojat ovat huomauttaneet ja kehottaneet satoja kiinteistöjä tekemään heille kuuluneet vastuunsa. Valvontatyön tehostaminen ja sitä kautta saavutettavan laadun parantaminen edellyttää vahvistukseen niin sanotun yleisten alueiden kunnossapitojärjestyksen tekemistä. Järjestys helpottaa myös kantakaupungin tontinomistajien kadunpidollisten velvoitteiden tekemistä. Rakennusvirasto tekee vuoden 2012 aikana luonnoksen tästä järjestyksestä. Tavoitteena on, että kaupunginvaltuusto vahvistaa järjestyksen vuoden 2013 aikana.

10.09.2012

Yleisten töiden lautakunta toteaa, että tulevina vuosina rakennusvirastolle olisi osoitettava paremmat edellytykset varautua hankalien talvien hoitamiseksi tehokkaammin. Rakennusviraston tulee parantaa talvihoidon määrärahan joustavuutta, jos talvi osoittautuu runsaslumista talvea helpommaksi ja edullisemmaksi. Yleisten töiden lautakunta myös toteaa, että talvihoidon laadunvalvontaan pitää kiinnittää enemmän huomiota. Rakennusvirastossa on käynnissä valvonnan parantamiseen liittyviä toimenpiteitä. Lautakunta toteaa, että talvihoidon tehostamiseen vaaditaan myös muiden tekniseen sektoriin liittyvien virastojen ja laitosten toimia.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Ville Alatyppö, va. toimistopäällikkö, puhelin: 310 39943
ville.alatyppe(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/18

§ 941

V Ryj / Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite Hermannin Rantatien pyöräily- ja kävelykadun roska-astioista

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-006675 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Tuomo Valokaisen valtuustoaloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Tuomo Valokainen ja 9 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Hermannin rantatielle välille Arabian kauppakeskus - Kalasataman metroasema sijoitetaan roska-astioita.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Hermannin rantatiellä puhtaanapitovastuu, mukaan lukien roskien poisto, kuuluu kiinteistöille. Aloitteessa mainitun reitin varrella ja läheisyydessä on roska-astioita mm. Agrokseenmäessä, Haukilahden tien pysäkkikatoksessa ja Nylanderin puistossa.

Rakennusvirasto tarkastelee roska-astioiden lisäämistä ja sijoittelua alueella sitten, kun Nylanderin puiston peruskorjauksen suunnittelu käynnistyy. Kaupunki voi sijoittaa roska-astioita myös kiinteistöjen vastualueille, mikäli kiinteistöt huolehtivat roska-astioiden tyhjennyksestä. Rakennusvirasto ottaa myös puhtaanapidon laiminlyönneistä yhteyttä kiinteistöihin.

10.09.2012

Kj/18

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Tuomo Valokaisen valtuustoaloite

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 14.08.2012 § 362

HEL 2012-006675 T 00 00 03

Kvsto 25.4.2012, asia 19

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä noudatetaan kantakaupungin alueella lakia kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta, mikä määrittelee mm. velvollisuuden pitää kunnossa ja puhtaanat alueet. Lain mukaan vastuut puhtaanapidosta jakautuvat kunnan ja tontin tai muiden alueen omistajien kesken.

Hermannin rantatien yhteydessä olevan yhdistetyn pyörätien ja jalankulkuväylän varressa puhtaanpitovastuu kuuluu pääosin tonttien omistajille ja niillä sijaitseville kiinteistöille välillä Arabian kauppakeskus – Kalasataman metroasema. Kyseisen reitin varrella ja sen välittömässä läheisyydessä on asukkaita palvelevia roska-astioita, joihin on mahdollista jättää myös lemmikkien jätöspussit. Roska-astioita on mm. Agrokseenmäessä Sörnäistenkadun ja Hermannin rantatien kulmassa, Haukilahden tien kohdalla olevan bussikatoksen yhteydessä ja kadun pohjoispäädyssä olevassa Nylanderin puistossa.

Roska-astioiden lisäämistä ja uudelleen sijoittelua tarkastellaan alueella, kun Nylanderin puiston peruskorjauksen suunnittelu käynnistyy. Kaupunki voi myös sijoittaa kiinteistön pyynnöstä roska-astioita kiinteistöjen vastuualueille edellyttäen, että kiinteistöt huolehtivat niiden tyhjennyksestä.

Rakennusviraston tehtäviin kuuluu valvoa tontinomistajalle kuuluvan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

puhtaanapitovelvollisuuden täyttämistä. Virasto on yhteydessä Sörnäisten rantatien kiinteistönomistajiin puhtaanapidon laiminlyönneistä tarvittavilta osin. Katuosuuden roska-astioiden määrää lisätään edellyttäen, että tontinomistajat sitoutuvat niiden tyhjentämiseen.

Käsittely

14.08.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutos 1: Lisätään päätösehdotuksen uudeksi viidenneksi kappaleeksi seuraava: "Rakennusviraston tehtäviin kuuluu valvoa tontinomistajalle kuuluvan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuden täyttämistä. Virasto on yhteydessä Sörnäisten rantatien kiinteistönomistajiin puhtaanapidon laiminlyönneistä tarvittavilta osin. Katuosuuden roska-astioiden määrää lisätään edellyttäen, että tontinomistajat sitoutuvat niiden tyhjentämiseen."

Esittelijän muutos 2: Muutetaan esittelijän esityksen toisen kappaleen toinen virke muotoon: "Helsingissä tätä mahdollisuutta on käytetty esikaupunkialueilla ja Etu-Töölön alueella kaupunginhallituksen v. 2001 tekemän päätöksen mukaisesti, mutta kantakaupungin alueelle käytäntöä ei ole vielä laajennettu."

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Ritva Keko, laatuvaastaava, puhelin: 310 38403
ritva.keko(a)hel.fi

Niina Kannisto, puistovastaava, puhelin: 09 310 38440
niina.kannisto(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/19

§ 942

V Ryj / Valtuutettu Antti Vuorelan aloite Halmetien kunnostamisesta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-007256 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Antti Vuorelan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Antti Vuorelan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Antti Vuorela esittää aloitteessaan, että Halmetie kunnostetaan ja sen turvallisuutta parannetaan.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Halmetien parantamiseksi laaditaan uusi katu- ja rakennussuunnitelma. Rakennusvirasto on esittänyt talousarvioehdotukseen 2013 hankkeelle rahoitusta vuosille 2014 - 2015. Hankkeen toteuttaminen riippuu investointirahoituksen riittävydestä, ja lopullinen rakentamisajankohta varmistuu rakentamista edeltävänä vuonna investointirahoituksesta päätettäessä.

Kaupunkisuunnittelulautakunnan mukaan Halmetielle ei ole perusteita lisätä ajonopeuksia hillitseviä hidasteita.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Antti Vuorelan aloite

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 14.08.2012 § 363

HEL 2012-007256 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle asiasta seuraavan lausunnon:

Halmetien parantamisesta on laadittu katu- ja rakennussuunnitelmat vuonna 1999. Suunnitelma on vanhentunut ja ennen kadun rakentamista on tarpeen laatia uusi katu- ja rakennussuunnitelma.

Halmetien perusparantamisen kustannusarvio on rakennusviraston katu- ja puisto-osaston kevään 2012 talousarvioehdotuksen mukaan 650 000 euroa. Rakennusvirasto on viimeisimmässä talousarvioehdotuksessa esittänyt, että katu peruskorjattaisiin vuosina 2014 – 2015. Suunnittelu on tarkoitus aloittaa viimeistään keväällä 2013.

Rakennusviraston katu- ja puisto-osastolle vuosittain liikennejärjestelyihin ja katujen peruskorjaukseen osoitettu määräraha on erittäin niukka, eikä katujen peruskorjausta ole käytännössä pystytty toteuttamaan talousarvioehdotuksissa esitetyssä aikataulussa. Halmetien lopullinen rakentamisajankohta vahvistuu rakentamista edeltävänä vuonna katujen investointirahoituksesta päätettäessä.

Esittelijä

osastopäällikkö
Osmo Torvinen

Lisätiedot

Jarkko Karttunen, projektinjohtaja, puhelin: 310 38360
jarkko.karttunen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.08.2012 § 262

HEL 2012-007256 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Katujen rakenteellisesta kunnossapidosta vastaa rakennusvirasto. Yleisten töiden lautakunta antaa lausuntonsa aloitteesta Halmetien kunnostamisen osalta.

Halmetien itäpuolella on teollisuustontteja, joiden varsinaisen toiminnan aiheuttama liikenne on Uudenpellonpolun pohjoispuolisten tonttien osalta asemakaavoituksella ohjattu tonttien itäpuolella kulkevalle Hiidenportille. Kadun länsipuolella on pientaloasutusta.

Kadun eteläosassa Uudenpellonpolun kohdalla kadun itäpuolen kortteli-alueen läpi kulkee vähän käytetty jalankulku- ja pyöräily-yhteys. Yhteys on ollut tarpeen myös kunnallistekniikan sijoittamisesta johtuen. Kadun ylitystarve on vähäistä ja se keskittyy Halmetien päihin, etelässä Malmin kauppalien ja pohjoisessa Vanhan Tapanilantien risteysiin.

Halmetien välittömässä läheisyydessä ei ole koulua, päiväkotia tai leikki-puistoa. Ajonopeuksia hillitsevien hidasteiden rakentaminen kadulle ei ole tästä syystä erityistä perustetta. Hidasteet eivät olisi tarkoituksenmukaisia myöskään rakenteellisista syistä sillä Halmetie sijaitsee 4 - 5 metriä syvällä savikolla, minkä vuoksi hidasteet aiheuttaisivat tärinähaittoja ympäristöön.

Esittelijä

vs. liikennesuunnittelupäällikkö
Katariina Baarman

Lisätiedot

Taneli Nissinen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37447
taneli.nissinen(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/20

§ 943

V Ryj / Valtuutettu Seppo Kanervan aloite invalidipysäköinnin valvonnasta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-009033 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Seppo Kanervan valtuustoaloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Seppo Kanerva aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Seppo Kanerva ja 6 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että invalidilupien käytössä esiintyneisiin väärinkäytöksiin pitäisi puuttua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että vammaisen pysäköintiluvan myöntää poliisi lääkärintodistuksen perusteella. Myös asianmukainen ulkomainen pysäköintilupa käy Suomessa. Pysäköinninvalvonta valvoo myös vammaisten pysäköintilupia, mutta poliisin sähköisen rekisterin puuttuminen vammaisten pysäköintiluvista hankaloittaa valvontaa. Pysäköinninvalvonta tekee yhteistyötä myös Viron viranomaisten kanssa väärinkäytösten estämiseksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

Kj/20

kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Seppo Kanervan valtuustoaloite

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 21.08.2012 § 377

HEL 2012-009033 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Suomessa vammaisen pysäköintiluvan myöntää poliisi lääkärintodistusten perusteella. Tieliikennelain mukaan poliisi voi myöntää vaikeasti vammaiselle henkilölle tai vaikeasti vammaisen henkilön kuljettamista varten erityisen pysäköintiluvan. Vammaisen pysäköintilupa ei siis ole ajoneuvokohtainen, koska lupa on oltava siirrettävissä kuljetettavan vammaisen henkilön mukana. Vammaisen pysäköintiluvan osalta on myös huomioitava, että kaikki kyseiseen pysäköintilupaan oikeutetut eivät istu pyörätuolissa. Lupa on oikeuttavan vamman tulee olla sellainen, että se estää henkilön itsenäisen kävelyn: tällainen syy voi olla esimerkiksi sydänvika. EU:ssa on määritelty tietyt vähimmäisvaatimukset vammaisen pysäköintiluvan ulkomuodolle.

Pysäköinninvalvonta voi valvoa myös vammaisten pysäköintilupia. Valvonta käsittää sekä lupien oikeellisuuden että niiden oikeanlaisen käytön. Pysäköinninvalvonta voi ilmoittaa poliisille, jos on herännyt epäily luvan oikeellisuudesta tai sen väärinkäytöksestä. Toistuvasti väärin pysäköivän auto voidaan tarvittaessa myös viedä välittömästi varastolle. Poliisilla ei valitettavasti ole tällä hetkellä sähköistä rekisteriä vammaisten pysäköintiluvista, joka jossain määrin hankaloittaa valvontatyötä. Pysäköinninvalvonta on jo aiemmin hankkinut Virosta mallit virolaisista vammaisten pysäköintiluvista, ja yhteydenpitoa virolaisten viranomaisten kanssa tullaan jatkamaan.

Ulkomailla myönnettyt vammaisen pysäköintiluvat käyvät Suomessa ja Suomessa myönnettyjä lupia voi käyttää myös ulkomailla.

Käsittely

21.08.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

10.09.2012

Esittelijän muutos 1: Lisätään päätösehdotuksen kolmannen kappaleen jälkeen uudeksi kappaleeksi seuraava:

”Ulkomailla myönnetyt vammaisen pysäköintiluvat käyvät Suomessa ja Suomessa myönnettyjä lupia voi käyttää myös ulkomailla.”

Esittelijän muutos 2: Poistetaan esittelijän esityksen toisen kappaleen toinen virke sekä kolmas kappale kokonaan.

Esittelijä

osastopäällikkö
Pekka Henttonen

Lisätiedot

Matti Laihonen, asiamies, puhelin: 310 38813
matti.laihonen(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/21

§ 944

V Kaj / Valtuutettu Antti Vuorelan aloite opasteesta Tapanilan työväentalolle

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-004354 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Antti Vuorelan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Antti Vuorelan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Antti Vuorela esittää aloitteessaan, että Tapanilan työväentalolle tulisi asentaa opaste Seunalantien ja Päivöläntien risteykseen.

Kaupunginhallitus viittaa kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoon ja toteaa, että Tapanilan työväentalo täyttää osoiteviitan käytölle asetetut kriteerit. Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosaston liikennesuunnittelupäällikkö päättää luvan myöntämisestä osoiteviitan asentamiseksi hakemuksen perusteella.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/21

Liitteet

1 Valtuutettu Antti Vuorelan aloite

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 08.05.2012 § 173

HEL 2012-004354 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Tapanilan työväentalo sijaitsee Tapanilan asuinalueella, osoitteessa Sompiontie 4. Ajoyhteys kohteeseen kulkee Päivöläntieltä Seunalantien, Seunalankujan ja Sompionpolun kautta. Päivöläntie on paikallinen kokoojakatu ja muut kadut ovat tonttikatuja. Tapanilan työväentalolla järjestetään mm. teatteriesityksiä.

Liikennesuunnitteluosaston osoiteviittojen käyttö- ja myöntämisperiaatteiden mukaisesti osoiteviittaa on mahdollista käyttää silloin, kun kohde on asuntoalueella ja se on tärkeä alueen asukkaiden ja vieraiden terveyteen, kulttuuriin tai liikuntaan liittyvä tai julkisin varoin ylläpidettävä laitos. Lisäksi vaatimuksena on kaikissa tapauksissa, että kohteeseen on osoitteen perusteella vaikea löytää. Ajo kohteeseen on mutkikkaan yhteyden takana ja katuosoitteeseen ajo tapahtuu useamman tonttikadun kautta. Lupa osoiteviitan asentamiseen myönnetään hakemuksesta ehdolla, että hakija vastaa aiheutuvista kustannuksista.

Tapanilan työväentalo täyttää osoiteviitan käytölle asetetut kriteerit. Liikennesuunnittelupäällikkö päättää luvan myöntämisestä hakemuksen perusteella. Yleisten viitoitusperiaatteiden mukaan osoiteviitat tulee asentaa Päivöläntien ja Seunalantien sekä Seunalantien ja Seunalankujan risteyskohtiin.

Päätöksen jakelu:

– kaupunginhallitus

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

Kj/21

Lisätiedot

Taneli Nissinen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37447
taneli.nissinen(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 03.05.2012 § 230

HEL 2012-004354 T 00 00 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kattava, toimiva ja tarkoituksenmukainen opastusmerkkiverkosto kuuluu kaupungin peruspalveluihin ja on kaupungin imagon kannalta tärkeä asia. Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto vastaa liikennemerkkitarpeiden arvioimisesta ja liikennesuunnitelmista. Rakennusvirasto toteuttaa merkit vahvistettujen liikennesuunnitelmien mukaan. Samoin menetellään myös tässä tapauksessa.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa valtuustoaloitteessa esitetyn opastusmerkkitarpeen arvioimista.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Taru Sihvonen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38939
taru.sihvonen(a)hel.fi
Virpi Vertainen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38518
virpi.vertainen(a)hel.fi

§ 945

V Kaj / Valtuutettu Pia Pakarisen aloite Töölöntorin ympäristön pysäköintijärjestelyistä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-004355 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pia Pakarisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Pia Pakarisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Pia Pakarinen ja 6 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunkisuunnitteluviraston tulisi tehdä suunnitelma siitä, miten Töölöntorin pysäköintijärjestelyjä voitaisiin kehittää varaamalla toritoiminnalle oma alueensa vähentämättä pysäköintipaikkoja torin ympäristössä.

Kaupunginhallitus toteaa Töölöntorin ympäristön pysäköintijärjestelyjä koskevien päätösten osalta, että kaupunginvaltuuston hyväksymä Töölönkadun maanalaisen pysäköintilaitoksen asemakaavan muutos on 20.4.2012 saanut lainvoiman. Lisäksi kaupunginhallitus päätti 6.8.2012 esittää kaupunginvaltuustolle maanalaisen pysäköintilaitoksen alueen vuokrauserusteiden hyväksymistä.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Töölöntorin pysäköintijärjestelyjen selkeyttämisestä on keskusteltu toreista vastaavan ja Töölöntorin aluetta hallinnoivan Helsingin Tukkutorin

kanssa. Tukkutori suhtautuu myönteisesti liikennejärjestelyihin, jotka helpottaisivat torin toimintaa.

Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto tulee selvittämään yhteistyössä Tukkutorin kanssa mahdollisuuksia selkeyttää Töölöntorin pysäköintijärjestelyjä. Samalla selvitetään mahdollisuuksia lisätä tilapäisesti pysäköintipaikkoja lähikaduille, koska alueella on puutetta pysäköintipaikoista ennen kuin maanalainen pysäköintilaitos valmistuu.

Kaupunginhallitus katsoo, ettei torialueen merkittävää uudistamista ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista aloittaa ennen kuin Pisara-radan sisäänkäynnin rakentaminen tulee ajankohtaiseksi, sillä silloin Töölöntorin kunnostus on joka tapauksessa tehtävä uudelleen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Suvi Rämö, vs. apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 74325
suvi.ramo(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Pia Pakarisen aloite

Päätöshistoria

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.05.2012 § 188

HEL 2012-004355 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lausunto

Töölöntorin torialueella on pysäköinti kielletty maanantaista perjantaihin kello 5 - 16 ja lauantaisin kello 5 - 16. Torikauppiaille on toriaikoina varattu pysäköintipaikkoja torialueen itäreunalta. Torin länsireunalla on taksiasema ja yksi rivi maksullisia pysäköintipaikkoja asiointiin helpottamiseksi.

Kaupunginvaltuusto päätti 29.2.2012 hyväksyä 14. kaupunginosan (Taka-Töölö) puistoalueiden sekä korttelin nro 468 osan katu- ja puistoalueiden maanalaisten tilojen asemakaavan. Asemakaava mahdollistaa yleisen pysäköintilaitoksen (800 paikkaa) ja

väestönsuojan rakentamisen maanalaiseen tilaan hotellitonttien alle. Ajoyhteys järjestetään Töölönkadulta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi asemakaavan käsittelyn yhteydessä toivomusponnen, jossa valtuusto edellyttää, että Töölön parkkihallin toteuttamisen yhteydessä vähennetään sen vaikutuspiirissä olevia kadunvarren pysäköintipaikkoja.

Töölöntorin suurin ongelma on se, että autoilijat mieltävät koko torialueen pysäköintialueeksi, vaikka torin länsireunan pysäköintipaikkamerkki ja ohjamerkki ajoneuvon sijoittamisesta pysäköintipaikalla tarkoittaa selkeästi vain yhtä riviä. Sandelsinkadun pohjoisreunan pysäköintipaikat Töölöntorin kohdalla on suunnitelmissa merkitty pysäköintikieltomerkein, jotta epäselvää ei olisi, missä pysäköinti on sallittua ja missä ei. Alueellisia pysäköintikieltomerkkejä on Töölöntorin ympärillä 6 kappaletta. Johtuen osittain myös siitä, että torialuetta ei ole rajattu reunakivellä, pysäköinnin ohjaus koetaan epäselväksi ja pysäköintiongelmista tulee jatkuvasti palautetta.

Torialueen kunnostamisesta ja selkeämmästä rajaamisesta on tehty asemakaavan muutos ja laadittu kunnostuksen suunnitteluperiaatteet. Torialueen merkittävää uudistamista ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista aloittaa ennen kuin Pisara-radan sisäänkäynnin rakentaminen tulee ajankohtaiseksi, sillä silloin Töölöntorin kunnostus on joka tapauksessa tehtävä uudelleen.

Tällä hetkellä ainoa mahdollisuus selkeän pysäköintiratkaisun saamiseksi olisi torialueen tolppittaminen siten, että alueelle tulee selkeät sisäänajokohtat. Tällöin sisäänajokohtiin saadaan yksiselitteiset liikennemerkkit. Ongelmana tässä ratkaisussa on, että kunnossapito etenkin lumisina talvina vaikeutuu. Torialue voidaan myös pysäköidä niin täyteen, ettei poistuminen enää onnistu. Tolppia tarvittaisiin noin 120 kpl ja järjestelyt maksaisivat noin 30 000 euroa.

Töölöntorin järjestelyjen selkeyttämisestä on keskusteltu toreista vastaavan Tukutorin kanssa. Tukutori hallinnoi myös torialuetta. Tukutori suhtautuu myönteisesti liikennejärjestelyihin, jotka helpottaisivat torin toimintaa. Torialueen mahdollisessa rajauksessa tulisi ottaa huomioon torikauppiaiden, jätehuollon ja puhtaanapidon tarvitsema esteetön kulku.

Kaupunkisuunnitteluviraston liikennesuunnitteluosasto tulee selvittämään Helsingin tukutorin kanssa yhteistyössä mahdollisuuksia selkeyttää Töölöntorin pysäköintijärjestelyjä. Samalla selvitetään myös mahdollisuuksia lisätä tilapäisesti pysäköintipaikkoja lähikaduille, koska alueella on puutetta pysäköintipaikoista ennen kuin pysäköintilaitos valmistuu. Pysäköintipaikkojen saatavuuden osalta Töölön alue on kaupungin vaikeimpiin kuuluvia kohteita.

10.09.2012

Kj/22

Päätöksen jakelu:

- kaupunginhallitus

Käsittely

15.05.2012 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Tuula Palaste-Eerola: Lautakunta pitää tärkeänä, että Töölöntorin tori- ja tapahtumakäyttöä edistetään ennen Pisara-radnan valmistumista yhteistyössä Tukutorin, yrittäjien ja asukkaiden kanssa. Keinoina kannattaisi tarkastella ainakin 1) pysäköinnin rajaamista ja luvattoman pysäköinnin torjumista esimerkiksi liikennemerkkien, tolpituksen tai kevyemmän liikenteenohjauksen avulla, 2) vaihtoehtoisia pysäköintimahdollisuuksia esimerkiksi vinopysäköinnin avulla, 3) vaihtoehtoisia pysäköintimahdollisuuksia Töölöön rakennettavan pysäköintihallin avulla, 4) iltapysäköinnin aloitusajan myöhäistämistä iltapäivä- ja iltatorin mahdollistamiseksi, 5) kokeilua rajatusta pysäköinnin siirtämisestä esimerkiksi heinäkuun ajaksi.

Ehdotusta ei kannatettu

08.05.2012 Pöydälle

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jari Tikkanen, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37089
jari.tikkanen(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/23

§ 946

V Stj / Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite lähipalvelujen turvaamisesta sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen yhteydessä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-001792 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Yrjö Hakanen ja 13 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen yhteydessä huolehditaan lähipalvelujen turvaamisesta niin, että lähipalveluja ei vähennetä eikä karsita.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunginvaltuustossa 30.11.2011 päätetyn sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen linjausten lähtökohtana on ollut palvelujen järjestäminen toimiviksi asiakkaan ja potilaan näkökulmasta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 6.6.2012 sosiaali- ja terveystoimen johtosäännön, joka tulee voimaan 1.1.2013. Johtosäännön 13 §:n mukaan uuden sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö- ja kehittämispalvelujen osaston tehtävänä on toimia terveydenhuoltolain mukaisena terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen koordinoivana vastuutahona Helsingin kaupungissa sekä ruotsinkielisten palvelujen ja

lähipalvelujen koordinoivana vastuutahona sosiaali- ja terveysvirastossa.

Organisaatiouudistuksen etenemisestä on tiedotettu kuntalaisille mm. kaupungin Internet-sivustojen ja henkilöstölle kaupungin intranet-sivustojen välityksellä. Asukkaiden kuulemiseksi organisaatiouudistusta valmisteleva muutostiimi järjesti 29.2.2012 ja 1.3.2012 sidosryhmien työpajat, joihin kutsuttiin 41 kolmannen sektorin edustajaa. Kutsua noudatti 28 järjestöä, jotka edustivat mm. mielenterveys- ja päihdejärjestöjä, omaishoitoa, veteraaneja, ensi- ja turvakoteja jne. Näin haluttiin saada palvelujen suunnitteluun niiden asukkaiden näkemyksiä, joita on vaikea muuten tavoittaa. Lisäksi järjestettiin neljä asukastilaisuutta eri puolilla kaupunkia yhteistyössä kaupunginosayhdistys Helka ry:n kanssa 18.4., 26.4., 10.5. ja 24.5.2012. Asukasfoorumeista laadittu yhteenveto on julkaistu organisaatiouudistuksen verkkosivuilla.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Päätöshistoria

Talous- ja suunnittelukeskus 25.5.2012

HEL 2012-001792 T 00 00 03

Sosiaali- ja terveystoimen organisaatiomuutoksen valmistelu on edennyt kaupunginvaltuuston 30.11.2011 tekemien päätösten mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti 7.12. ja 12.12.2011 valtuuston päätösten toimeenpanosta ja kehotti sosiaali- ja terveystointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa käynnistämään organisaatiomuutoksen jatkovalmistelun siten, että tarvittavat johtosääntömuutokset käsitellään kaupunginvaltuustossa kevätkaudella 2012. Lisäksi kaupunginhallitus asetti sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen seurantaryhmän, jonka tulee saada työnsä valmiiksi 31.12.2012 mennessä.

Organisaatiouudistuksen lähtökohtana ovat sujuvat hoitoketjut. Lisäksi tarkoituksena on voimistaa toimenpiteitä terveyserojen kaventamiseksi ja kohdentaa voimavaroja asiakaspalveluun.

Suunnittelua ja valmistelua varten on kaupungin keskushallintoon perustettu vuoden 2012 ajaksi projektiorganisaatio, jota sosiaali- ja terveystointia johtava apulaiskaupunginjohtaja johtaa.

Muutosorganisaatio vastaa myös uudistuksen valmisteluun liittyvästä asukasyhteistyöstä ja asukkaiden kuulemisesta. Organisaatiouudistuksen etenemisestä on tiedotettu kuntalaisille mm. kaupungin internet-sivustojen ja asukasfoorumien kautta ja henkilöstölle kaupungin intranet-sivustojen kautta. Asukasfoorumeista laaditaan yhteenvedot, jotka julkaistaan myöhemmin uudistuksesta kertovilla verkkosivuilla. Seurantaryhmän tehtävänä on pitää yhteyttä poliittisiin ryhmiin. Organisaatiomuutoksen valmistelussa on keväällä 2012 painottunut uuden viraston johtosäännön ja osastorakenteen suunnittelu. Kaupunginhallitus on käsitellyt organisaatiomuutosta 21.5.2012 ja asia jätettiin pöydälle. Tarkoitus on, että kaupunginvaltuusto päättää 6.6.2012 johtosäännöstä ja perustaa virastopäälliköiden virat.

Uuden viraston osastokohtaisesta toimistojaosta on tarkoitus päättää elokuussa 2012. Näin valmistelu suuntautuu palvelujen yksityiskohtaisempaan organisointiin vasta kesäkuun valtuustopäätösten jälkeen. Jatkovalmistelussa tullaan noudattamaan kaupunginvaltuuston 30.11.2011 hyväksymiä linjauksia, joiden mukaan organisaatio rakennetaan asiakas- ja potilaslähtöisesti asukkaita kuullen.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 15.05.2012 § 194

HEL 2012-001792 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Sosiaali- ja terveystoimen organisaatiomuutoksen valmistelu on edennyt kaupunginvaltuuston 30.11.2011 tekemien päätösten mukaisesti. Kaupunginhallitus päätti 7.12. ja 12.12.2011 valtuuston päätösten toimeenpanosta ja kehotti sosiaali- ja terveystointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa käynnistämään organisaatiomuutoksen jatkovalmistelun siten, että tarvittavat johtosääntömuutokset käsitellään kaupunginvaltuustossa kevätkaudella 2012. Lisäksi kaupunginhallitus asetti sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen

seurantaryhmän, jonka tulee saada työnsä valmiiksi 31.12.2012 mennessä.

Suunnittelua ja valmistelua varten on kaupungin keskushallintoon perustettu vuoden 2012 ajaksi projektiorganisaatio, jota sosiaali- ja terveystoiminta johtava apulaiskaupunginjohtaja johtaa. Muutosorganisaatio vastaa myös uudistuksen valmisteluun liittyvästä asukasyhteistyöstä ja asukkaiden kuulemisesta.

Organisaatiouudistuksen etenemisestä on tiedotettu kuntalaisille mm. kaupungin internet-sivustojen kautta ja henkilöstölle kaupungin intranet-sivustojen kautta. Huhti- ja toukokuussa 2012 järjestetään neljä asukasfoorumia yhteistyössä Helsingin kaupunginosayhdistyksen (Helka) kanssa. Asukasfoorumeista laaditaan yhteenvedot, jotka julkaistaan myöhemmin uudistuksesta kertovilla verkkosivuilla.

Organisaatiomuutoksen valmistelussa on keväällä 2012 painottunut uuden viraston johtosäännön ja osastorakenteen suunnittelu. Tarkoitus on, että kaupunginvaltuusto päättää 6.6.2012 johtosäännöstä ja perustaa virastopäälliköiden virat.

Uuden viraston osastokohtaisesta toimistojaosta on tarkoitus päättää elokuussa 2012. Näin valmistelu suuntautuu palvelujen yksityiskohtaisempaan organisointiin vasta kesäkuun valtuustopäätösten jälkeen.

Jatkovalmistelussa tullaan noudattamaan kaupunginvaltuuston 30.11.2011 hyväksymiä linjauksia, joiden mukaan organisaatio rakennetaan asiakas- ja potilaslähtöisesti asukkaita kuullen. Lähtökohtana ovat sujuvat hoitoketjut, esimerkiksi vanhuspalveluissa sekä päihde- ja mielenterveyspalveluissa. Lisäksi tarkoituksena on voimistaa toimenpiteitä terveyserojen kaventamiseksi ja kohdentaa voimavaroja asiakaspalveluun.

Sosiaalilautakunta on omissa lausunnoissaan esittänyt strategiset avainlinjat, joiden tulisi toteutua uudistuksessa. Näistä tärkein on asiakasläheisyyden vahvistaminen siten, että asiakkaan kokema arvo ohjaa palvelujen kehittämistä. Tavoitteeksi tulee asettaa asiakkaan ympärille rakentuvat räätälöidyt palvelukokonaisuudet, jotka ovat nykyistä helpommin saatavilla, sujuvampia ja vastaavat paremmin asiakkaan tarpeisiin.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimi muodostaa Suomen oloissa poikkeuksellisen suuren ja moniulotteisen toimijaverkoston, jonka ytimessä on elinvoimainen oma palvelutuotanto. Sadoista palvelupisteistä muodostuneen systeemin ydintehtävänä on tuottaa asiakkaalle arvoa eli vastata joustavasti hänen tarpeisiinsa. Palveluyksiköiden lisäksi verkostoon kuuluvat sadat

kansalaisjärjestötoimijat, joiden strateginen merkitys liittyy sosiaalisen pääoman vahvistamiseen.

Valtuuston johtosäätöä ja organisaatiota koskevien päätösten jälkeen muutoshankkeen piirissä tulisi tarkastella, mitä vaihtoehtoja lähipalvelujen organisoitumiselle on olemassa. Aloitteessa esille nostetut näkökulmat, kuten palvelujen saatavuus, ennaltaehkäisevä toiminta ja tasa-arvo tulisi tällöin ottaa huomioon.

Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan asiakasarvoon perustuva moderni arvoverkko- tai ekosysteemiajattelu loisi ainutlaatuisen mahdollisuuden sosiaali- ja terveystalouden kunnianhimoiseen kehittämiseen sekä sosiaalisen pääoman vahvistamiseen Helsingissä. Tavoitteeksi tulee asettaa sosiaali- ja terveystoimen pitkäjänteinen uudistaminen siten, että organisaatio näyttäytyy kaupunkilaiselle yksilöä kunnioittavana, laadullisesti korkeatasoisena ja luontevasti saatavilla olevana palveluna, jonka kehittämiseen helsinkiläiset voivat itse aidosti osallistua.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Tuula Vesanen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 43377
tuula.vesanen(a)hel.fi

Terveyslautakunta 08.05.2012 § 114

HEL 2012-001792 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Päätöksessään 30.11.2011 sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiouudistuksesta kaupunginvaltuusto linjasi, että organisaatio rakennetaan asiakas- ja potilaslähtöisesti asukkaita kuullen. Valtuuston organisaatiouudistusta koskeviin linjauksiin ei sisälly suunnitelmia lähiverkon karsimisesta.

Asukkaiden kuulemiseksi organisaatiouudistusta valmisteleva muutostiimi järjesti 29.2.2012 ja 1.3.2012 sidosryhmien työpajat, joihin kutsuttiin 41 kolmannen sektorin edustajaa. Kutsua noudatti 28 järjestöä, jotka edustivat mm. mielenterveys- ja päihdejärjestöjä, omaishoitoa, veteraaneja, ensi- ja turvakoteja jne. Näin haluttiin saada palvelujen suunnitteluun niiden asukkaiden näkemyksiä, joita on vaikea muutoin tavoittaa. Lisäksi järjestetään neljä asukastilaisuutta eri

puolilla kaupunkia yhteistyössä kaupunginosayhdistys Helka ry:n kanssa 18.4., 26.4., 10.5. ja 24.5.2012. Edelleen muutoksen etenemisestä tiedotetaan kuntalaisille mm. kaupungin internet-sivustojen kautta.

Lähipalvelut ovat muutoksessa erityisen huomion kohteena. Organisaatiota suunnittelevan muutostiimin organisaatioehdotuksessa todetaan, että yhteisiä poikkihallinnollisia prosesseja, jotka eivät tule esiin organisaatorakenteessa, ovat terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, lähipalvelut, ruotsinkieliset palvelut, palveluneuvonta- ja ohjaus sekä sähköiset palvelut ja innovatiiviset palvelut. Näiden tärkeiden prosessien järjestelmällisen kehittämisen ja mahdollisimman hyvä toimivuuden varmistamiseksi näille prosesseille on organisaatioesityksessä osoitettu koordinoiva vastuutaho.

Edellä esitetyn perusteella asukkaita siis on kuultu ja kuullaan ja lähipalveluiden turvaamisesta huolehditaan.

Terveysvaikutusten arviointi:

Toimivat ja riittävät lähipalvelut ovat laadukkaan perusterveydenhuollon välttämätön edellytys."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

10.09.2012

Kj/24

§ 947

V Stj /Valtuutettu Seija Muurisen aloite terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmän perustamisesta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002566 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Seija Muurisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Seija Muurisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Seija Muurinen ja 11 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että sosiaali- ja terveystoimen yhdistymisen yhteydessä perustetaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmä ohjaamaan ja koordinoimaan kaupunkilaisten terveyden edistämistä ja terveyserojen kaventamista.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että terveydenhuoltolain 12 §:n mukaan kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Kunnan eri toimialojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen sekä yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Laissa edellytetään myös, että kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet. Lisäksi kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutuneista toimenpiteistä on

raportoitava valtuustolle vuosittain. Edelleen valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 6.6.2012 sosiaali- ja terveystoimen johtosäännön, joka tulee voimaan 1.1.2013. Uuden sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö- ja kehittämispalvelujen osasto on Helsingin kaupungin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho. Kaupunginhallitus katsoo, että uudessa aloittavassa organisaatiossa on mahdollista suunnitella ja valmistella kaikki terveyden edistämiseksi tarvittavat toimenpiteet ja rakenteet. Toiminnan käynnistyessä työryhmän perustaminen voi olla yksi mahdollisista rakenteista.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Seija Muurisen aloite

Päätöshistoria

Liikuntalautakunta 05.06.2012 § 120

HEL 2012-002566 T 00 00 03

Päätös

Liikuntalautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin kaupungin liikuntaviraston toiminta-ajatuksena on helsinkiläisten elämisen laadun ja toimintakykyisyyden parantaminen liikunnan keinoin. Liikuntaviraston palveluiden kautta pyritään edistämään kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia ennaltaehkäisevästi sekä kaupungin strategian mukaisesti kaventaa kuntalaisten terveystoimia.

Tavoitteen saavuttamiseksi liikuntatoimi on tehnyt vuosia tiivistä yhteistyötä eri hallintokuntien kanssa kuntalaisten liikuntaedellytysten parantamiseksi. Liikuntapaikkarakentamisessa on tehty yhteistyötä kaupunkisuunnittelun, nuorisotoimen, teknisen- ja opetustoimen kanssa. Erityisesti kaikille avoimien omatoimiseen liikuntaan soveltuvien lähiliikuntapaikkojen ja erilaisten ulkoilu-, pyöräily- ja hiihtoreittien kehittäminen, suunnittelu ja ylläpito ovat kuntalaisten kannalta tärkeitä.

Ohjatuissa liikuntapalveluissa yhteistyö on ollut tiivistä terveys-, sosiaali-, opetus- ja nuorisotoimen kanssa. Lisäksi yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on ollut merkittävää.

Kokemukset eri kohderyhmien liikunnan ja terveyden edistämiseksi tehdyistä poikkihallinnollisista yhteistyömuodoista ovat olleet hyviä. Moniammatillisella yhteistyöllä on saatu aikaiseksi helposti saavutettavia matalan kynnyksen liikuntapalveluita, jotka hyödyttävät konkreettisesti mm. helsinkiläisiä lapsia ja nuoria sekä ikääntynyttä väestöä. Esimerkkejä hyvin toteutuneista ja edelleen jatkuvista mittavista poikkihallinnollisista hankkeista ovat olleet mm. senioriliikunnan kehittämishanke ikääntyvien toimintakyvyn ja aktiivisuuden edistämiseksi sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan liittyvien palvelujen kehittäminen ja toteuttaminen.

Aloitteentekijät ovat oikeassa todetessaan, että hyvinvointia ja terveyttä edistäviä ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä tulee lisätä ja koordinoita. Liikuntatoimi valmistelee uutta liikuntastrategiaa, jonka toimenpiteiden toteutukseen tulee saada mukaan mahdollisimman laaja joukko kaupungin eri toimijoita.

Helsingiläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtävään monihallintokuntaiseen yhteistyöhön liikuntalautakunta suhtautuu myönteisesti ja näkee sen välttämättömäksi yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Liikuntalautakunta kannattaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän perustamista Helsingin kaupunkiin. Työryhmän vetäjänä toimisi vuoden alussa 2013 yhdistyvä sosiaali- ja terveystoimen virasto.

Esittelijä

vs. osastopäällikkö
Hannele Haverinen

Lisätiedot

Saila Hänninen, erityisliikunnansuunnittelija, puhelin: 310 87509

Kaupunkisuunnittelulautakunta 15.05.2012 § 181

HEL 2012-002566 T 00 00 03

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Hallintokuntien yhteistyön tiivistäminen etenkin palveluverkon suunnittelussa on toivottavaa. Osaltaan yhteistyön edellytyksiä parantaneen vuoden 2013 alussa tapahtuva sosiaali- ja terveystoimen

yhdistyminen. Tarvetta valtuustoaloitteen mukaiselle erilliselle työryhmälle ei kuitenkaan ole nähtävissä.

Kaupunkisuunnittelu on luonteeltaan ennakoivaa ja mahdollistavaa toimintaa, jolla voidaan nähdä olevan välillinen vaikutus ihmisten hyvinvointiin ja alueellisten terveyserojen muodostumiseen. Kaavoitusratkaisuilla mahdollistetaan terveyttä edistävän elinympäristön toteutuminen mm. riittävien liikuntapalveluiden muodossa.

Suunnittelussa otetaan lähtökohtaisesti huomioon eri väestöryhmien, mukaan lukien ikääntyvän väestön tarpeet. Esimerkiksi keskeiset kulkureitit pyritään suunnittelemaan esteettömiksi. Toisaalta arjen ympäristöt suunnitellaan liikkumiseen kannustaviksi huomioimalla julkisten paikkojen houkuttelevuus ja turvallisuus. Lisäksi luodaan edellytykset palveluiden sijoittumiselle parhaiten saavutettaviin paikkoihin. Kaavoituksella luodaan osaltaan edellytyksiä myös asuntopolitiikalle, jolla vaikutetaan väestöryhmien alueelliseen sijoittumiseen ja tätä kautta pyritään tasaamaan alueellisia terveyseroja.

Ympäristöterveyteen kiinnitetään kaavoituksessa paljon huomiota. Melu- ja hiukkaspäästöt, maaperän puhtaus jne. arvioidaan kaikissa tarvittavissa kaavakohteissa. Vaikutusten arviointi, mukaan lukien sosiaalisten vaikutusten arviointi, on kiinteä osa kaavasuunnittelua.

Tiivis yhteistyö muiden hallintokuntien kanssa eri muodoissaan on jo nyt vakiintunut osa kaupunkisuunnitteluviraston toimintaa. Esteettömyyden edistäminen, muut kaavasuunnittelun reunaehdot huomioiden, on tärkeä osa helsinkiläistä kaupunkisuunnittelua. Kaupunkisuunnitteluviraston jäseniä on osallistunut myös Helsinki kaikille -projektiin ohjausryhmätyöskentelyn muodossa. Ko. projektin tavoitteistossa on huomattavia yhtymäkohtia lausunnossa esitetyn uuden työryhmän kanssa.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

Terveyslautakunta 08.05.2012 § 113

HEL 2012-002566 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Terveyslautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja terveyserojen kaventaminen ovat osa Helsingin kaupungin strategiaa, jolla pyritään muun muassa vahvistaman terveyden edistämisen rakenteita ja poikkihallinnollista yhteistyötä Helsingissä. Mikään yksittäinen hallintokunta ei voi yksin vastata väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja syrjäytymisen ehkäisyn tarpeisiin.

Terveydenhuoltolain 12 §:n mukaan kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen ja yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Laissa edellytetään myös kunnan laativan suunnitelman terveyttä ja hyvinvointia edistävästä ja terveysongelmia ehkäisevistä toimista ja palveluista ja niihin varattavista voimavaroista sekä seurannan järjestämisestä. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutuneista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Terveyslautakunta kannattaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän perustamista Helsingin kaupunkiin. Terveyslautakunta yhtyy aloitteentekijän näkemykseen siitä, että perustettavan työryhmän tulee koostua eri hallintokuntien johtavista virkamiehistä, jotta voidaan taata perustettavan työryhmän kyky määrätietoisesti ohjata ja koordinoida kaupunkilaisten terveyden edistämistä sekä terveyserojen kaventamista. Mukana olisivat ne hallintokunnat, jotka ovat keskeisiä toimijoita väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen parantamisessa. Lisäksi mukaan tulee pyytää kansalaisjärjestöjen edustus. Koska tehtävä olisi osa virkatyötä, ei työryhmä aiheuttaisi erillisiä kustannuksia.

Terveyslautakunta toteaa, että perustettavan työryhmän vetäjänä Helsingissä voisi toimia vuoden 2013 alussa yhdistyvä sosiaali- ja terveystoimisto, koska se on hyvinvointi- ja terveyspalveluja tuottava hallintokunta Helsingissä. Organisaatiomuutoksen liittyvässä johtosääntöehdotuksessa todetaan, että uuden viraston henkilöstö- ja kehittämispalvelujen osasto toimisi ensi vuoden alusta myös terveydenhuoltolain mukaisena terveyden ja hyvinvoinnin vastuutahona Helsingin kaupungissa.

Kaupunginhallitus päätti lopettaa vuoden 2010 lopussa Terve ja turvallinen kaupunki - neuvottelukunnan, jossa tietyiltä osin käsiteltiin koko kaupunkia koskevia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen

teemoja. Nyt perustettava työryhmä korvaisi tältä osin päättyneen neuvottelukunnan toimintaa.

Terveysvaikutusten arviointi

Helsingiläisten hyvinvointia ja terveyttä edistetään ja tuetaan hyvin monella tavalla sekä hallintokuntien omana että yhteisenä toimintana. Väestön positiivisia terveysvaikutuksia saattaa entisestään vahvistaa, kun kaupunkitasolla toimisi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoinnista vastaava työryhmä."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Marketta Kupiainen, hallintoylihoitaja, puhelin: 310 42348
marketta.kupiainen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 02.05.2012 § 140

HEL 2012-002566 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja terveyserojen kaventaminen ovat osa Helsingin kaupungin strategiaa, jolla pyritään muun muassa vahvistaman terveyden edistämisen rakenteita ja poikkihallinnollista yhteistyötä Helsingissä. Mikään yksittäinen hallintokunta ei voi yksin vastata väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja syrjäytymisen ehkäisyn tarpeisiin.

Sosiaalilautakunta kannattaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän perustamista Helsingin kaupunkiin. Kaupunkitasolla Helsingiltä puuttuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koordinoiva ja linjaava työryhmä. Sosiaalilautakunta yhtyy aloitteentekijän näkemykseen siitä, että perustettavan elimen tulee koostua eri hallintokuntien johtavista virkamiehistä, jotta voidaan taata perustettavan elimen kyky määrätietoisesti ohjata ja koordinoida kaupunkilaisten terveyden edistämistä sekä terveyserojen kaventamista. Mukana olisivat ne hallintokunnat, jotka ovat keskeisiä toimijoita väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen parantamisessa sekä syrjäytymisen vähentämisessä. Lisäksi mukaan tulee pyytää kansalaisjärjestöjen edustus. Tehtävä olisi osa virkatyötä, joten työryhmän työskentelystä ei aiheutuisi erillisiä kustannuksia. Koska väestön terveyden edistäminen tapahtuu hyvin laajasti ja

muidenkin kuin terveys- ja sosiaalipalvelujen vaikutuksesta, on hyvä miettiä työryhmän roolia nimenomaan laajasta näkökulmasta.

Kun uutta työryhmää perustetaan, on oleellista ottaa huomioon jo nyt sosiaaliviraston eri vastuualueiden laajasti toimivat työryhmät ja kehittämistoiminta. Sosiaalivirastossa lapsiperheiden palvelujen vastuualueella on jo luotu monihallintokuntaisia johtamis- ja asiantuntijarakenteita lasten ja nuorten palveluiden johtamiseen, hyvinvointitiedon kokoamiseen ja indikaattoreiden luomiseen. Mielenterveyspalveluissa on kaupungin ja HUSn yhteinen lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä, jossa on mukana johtavia virkamiehiä. Vanhusten palvelujen vastuualueella toimii laaja, eri järjestöt kokoava hyvinvointityöryhmä. Aikuisten palvelujen vastuualueella hyvinvointia ja terveyttä edistetään monin eri tavoin yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Esimerkiksi aluetyössä hyvinvointia edistetään alueellisissa verkostoissa ja ryhmissä. Näitä hyviä käytäntöjä pitää edelleen jatkaa. Uusi työryhmä voisi toisaalta tukea olemassa olevien ryhmien työtä ja tuottaa esimerkiksi tietoa eri väestöryhmien hyvinvoinnista. Tietokeskuksen tiivis mukanaolo työryhmässä kokoamassa ja käsittelemässä tietoja, on tärkeää.

Toukokuussa 2011 voimaan tullut terveydenhuoltolaki velvoittaa kunnan nimeämään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen, yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Laissa edellytetään kunnan laativan suunnitelman terveyttä ja hyvinvointia edistävästä ja terveysongelmia ehkäisevästä toimista ja palveluista ja niihin varattavista voimavaroista sekä seurannan järjestämisestä. Lain mukaan kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutuneista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Kaupunginhallitus päätti lopettaa vuoden 2010 lopussa Terve ja turvallinen kaupunki - neuvottelukunnan, jossa tietyiltä osin käsiteltiin koko kaupunkia koskevia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoja. Nyt perustettava työryhmä korvaisi tältä osin päättyneen neuvottelukunnan toimintaa.

Vuoden 2013 alussa aloittava sosiaali- ja terveysvirasto päättää osaltaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmän perustamisesta, organisoitumisesta sekä koordinoituvastuusta.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Maarit Varis, kehittämiskonsultti, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 17.04.2012 § 65

HEL 2012-002566 T 00 00 03

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta näkee, että kulttuurilla ja taiteella on tärkeä merkitys ihmisen hyvinvoinnille. Tätä ajatusta tukevat niin viimeaikainen tutkimus kuin käytännön kokemus. Taide voi toimia hyvinvoinnin kannalta niin ennaltaehkäisevästi kuin kuntouttavasti. Kulttuuri- ja taidetoiminta vahvistavat mm. ihmisten elämänlaatua, identiteettiä ja yhteisöllisyyden tunnetta.

Kaupungin virastojen välisellä yhteistyöllä on keskeinen merkitys helsinkiläisten hyvinvoinnin tukemisessa ja edistämisessä. Siihen ohjeistetaan muun muassa kaupungin valtuustostrategiassa sekä talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimisoheissa. Tavoitteena on, että toimialat ylittäviä palveluprosesseja parannetaan ja tehostetaan entisestään. Uudenlaisen yhteistyön tulee tapahtua ensisijaisesti virastojen omia toimintamalleja ja -sisältöjä kehittämällä esimerkiksi sopimalla yhteisistä työntekijöistä ja jakamalla yhdessä kustannuksia.

Helsingin kulttuurikeskuksessa toteutetaan jo nyt kaupunkilaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi taiteen keinoin virastojen välistä yhteistyötä. Uudenlaisia toimintamalleja on kehitetty mm. perustamalla vuonna 2011 yhteiset kulttuurisuunnittelijan työnkuvat niin sosiaali- kuin opetusviraston kanssa. Suunnittelijoiden tehtävänä on ennen kaikkea vahvistaa taiteen hyvinvointivaikutuksia lasten ja ikäihmisten parissa. Työnkuviansa kautta he toimivat jo lähtökohtaisesti yhteistyössä niin taidekentän kuin koulun tai hoivakentän kanssa. Jo nyt on selviä todisteita siitä, näin pystytään tehostamaan virastojen välistä vuorovaikutusta, hyvien käytäntöjen leviämistä ja moniammatillista työtettä.

Edellä oleva huomioon ottaen kulttuuri- ja kirjastolautakunta ei katso, että kaupunkilaisten hyvinvointia ja virastojen välistä yhteistyötä tulisi ensisijaisesti edistää ehdotetun ohjausryhmän kautta. Sen sijaan lautakunta näkee tarkoituksenmukaisemmaksi, että tämä tapahtuu kehittämällä virastojen omia sisäisiä prosesseja.

Esittelijä

vs. kulttuurijohtaja
Veikko Kunnas

Lisätiedot

Jenni Varho, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 37842
jenni.varho(a)hel.fi

Rahoitusjohtaja 15.3.2012

HEL 2012-002566 T 00 00 03

Aloitteessa esitetään, että Helsingin sosiaali- ja terveystoimen yhdistymisen yhteydessä perustetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä.

Myös terveydenhuoltolain 12 §:n mukaan kunnan on nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot. Lisäksi kunnan on tehtävä yhteistyötä muiden kunnassa toimivien julkisten tahojen ja yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Laissa edellytetään myös kunnan laativan suunnitelman terveyttä ja hyvinvointia edistävästä ja terveysongelmia ehkäisevästä toimista ja palveluista ja niihin varattavista voimavaroista sekä seurannan järjestämisestä.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että lainsäädännön ja aloitteessa mainittuja lainsäädännön kanssa yhteneviä velvoitteita tullaan toteuttamaan uudessa sosiaali- ja terveystoimen organisaatiossa. Organisaation muodostumisen jälkeen tulee uuden johdon harkittavaksi terveyden ja hyvinvoinnin yhteistyön koordinoititapa.

Samalla talous – ja suunnittelukeskus toteaa, että terveydenhuoltolain velvoitteet kytkeytyvät myös uuden strategian laadinnan prosessiin. Strategiaohjelmaa ja hallintokuntien välistä yhteistyötä kaikilla toimintatasoilla tulee edistää käytännön toimin.

Lisäksi talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kaupunginhallitus päätti 7.2.2011, että Terve ja turvallinen kaupunki – neuvottelukuntaa ei aseteta uudeksi toimintakaudeksi. Perusteluissa esittelijä toteaa mm., että neuvottelukunnan tehtäväkenttää edistetään nykyoloissa parhaiten hallintokuntien toimintana eikä näin ollen ole tarkoituksen mukaista asettaa Terve ja turvallinen – kaupunki neuvottelukuntaa uudeksi toimintakaudeksi.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

§ 948

V Stj / Valtuutettu Seija Muurisen aloite rajatusta palvelusetelikokeilusta yksityisissä palvelutaloissa

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002569 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Seija Muurisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Seija Muurisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Seija Muurinen ja 12 muuta valtuutettua esittävät, että meneillään olevan sosiaali- ja terveystoimen palvelusetelipilotin jatkoksi palveluseteleitä kokeillaan rajatusti hoiva- ja hoitopalvelujen hankintaan joissakin yksityisissä palvelutaloissa, joissa on tarjolla kaupungin kotihoidon palveluja vastaavia palveluja.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunginvaltuusto päätti 23.5.2012 oikeuttaa terveyslautakunnan ja sosiaalilautakunnan 1.7.2012 - 31.12.2013 jatkamaan 25.8.2010 päätettyjä palvelusetelikokeiluja.

Kaupunginhallitus viittaa aloitteesta saatuihin lausuntoihin ja katsoo, ettei palvelusetelien käytön laajentaminen ole mahdollista ennen kokeilukauden päättymistä. Tässä vaiheessa on tärkeää keskittyä kokeilujen hyvään seurantaan ja kokemusten arviointiin, jotta mahdollinen laajentaminen voitaisiin tehdä parhaalla mahdollisella tavalla.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Seija Muurisen aloite

Päätöshistoria

Sosiaalilautakunta 29.05.2012 § 241

Pöydälle 15.5.2012

HEL 2012-002569 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Palvelusetelin tarkoituksena sosiaalivirastossa on lisätä asiakkaan valinnanvapautta antamalla hänelle mahdollisuus itse valita palveluntuottaja niistä tuottajista, jotka sosiaalivirasto on hyväksynyt.

Sosiaalivirastossa on vakinaisessa käytössä vanhusten palveluasumisen palveluseteli. Vuonna 2011 noin 10 % vanhusten palveluasumisen kaikista asiakkaista valitsi palvelusetelin. Asiakkaita oli vuoden 2011 aikana yhteensä 259. Helmikuussa 2012 palveluseteliä oli käyttänyt 218 asiakasta. Toiminnasta saadut kokemukset ovat olleet myönteisiä ja palveluseteli täydentää osaltaan kaupungin omaa palvelutuotantoa sekä ostopalvelua.

Yleensä asiakkaan palveluasumiseen hakeutumista edeltää vaihe, jolloin hän tarvitsee kotona selviytyäkseen kuntonsa mukaisesti mitoitettuja kotiin annettavia hoiva- ja hoitopalveluja.

Asiakkaan mahdollisimman pitkän kotona selviytymisen tukemiseksi sosiaaliviraston näkökulmasta on tärkeää, että kotiin annettavat hoiva- ja hoitopalvelut ovat riittäviä ja oikein kohdennettuja.

Ottaen huomioon aikaisemmin mainitut seikat sosiaalilautakunta pitää lähtökohtaisesti kannatettavana kaikkia toimia, joilla on mahdollista tukea asiakkaiden selviytymistä omassa kodissaan mahdollisimman pitkään.

15.05.2012 Pöydälle

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Marjo Lindgren, johtava asiantuntija, puhelin: 310 43526
marjo.lindgren(a)hel.fi

Terveyslautakunta 29.05.2012 § 174

HEL 2012-002569 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Terveyskeskuksessa on meneillään palvelusetelikokeilu 30.6.2012 saakka suun terveydenhuollossa, paksusuolentähystystutkimuksissa ja lääkinnällisen kuntoutuksen psykoterapioissa kaupunginvaltuuston 25.8.2010 § 183 ja terveyslautakunnan 9.11.2012 § 300 tekemien päätösten mukaisina. Kokeilut jatkuvat em. päätöksillä 30.6.2012 saakka. Kokeilujen jatko käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 9.5.2012, jolloin valtuusto palautti asian uudelleen valmisteltavaksi.

Kaupunginvaltuusto päätti 23.5.2012 oikeuttaa terveyslautakunnan ja sosiaalilautakunnan 1.7.2012 - 31.12.2013 jatkamaan 25.8.2010, § 183 päätettyjä palvelusetelikokeiluja.

Haluttaessa on mahdollista kaupunginvaltuuston päätöksellä laajentaa kokeilua muihin tuotteistettuihin ja palvelusetelitoimintaan sopiviin kohteisiin.

Palvelusetelin tarkoituksena on terveyskeskuksessa mm. nopeuttaa hoitoon pääsyä ja lisätä potilaan valinnanvapautta antamalla hänelle mahdollisuus itse valita palveluntuottaja niistä tuottajista, jotka terveyskeskus on hyväksynyt. Potilaiden kokemukset palvelusetelikokeilusta ovat olleet pääosin myönteisiä terveyskeskuksen tekemän kyselyn mukaan.

Terveyslautakunta korostaa, että potilaan mahdollisimman hyvän kotona selviytymisen tukemiseksi on tärkeää, että kotiin annettavat hoiva- ja hoitopalvelut ovat riittäviä, oikein kohdennettuja ja arvioidun hoidontarpeen mukaisia. Tällä hetkellä kotihoidon henkilökuntatilanne on kohtuullisen hyvä eikä terveyskeskuksella ole välitöntä tarvetta aloittaa aloitteessa esitettyä hoiva- ja hoitopalvelujen rajattua palvelusetelikokeilua. Myös kotitalousvähennyksen avulla yksityisten

palvelutalojen asukkaat voivat käyttää joustavasti ostopalveluja hoiva- ja hoitopalveluihin. Tämä onkin usein asiakkaalle halvempi vaihtoehto kuin kaupungin säännöllisestä kotihoidosta perittävät tuloperusteiset maksut.

Ottaen huomioon edellä todettu terveyslautakunta ei kannata tässä vaiheessa palvelusetelikokeilun laajentamista.

Terveysvaikutusten arviointi

Riittävät hoiva- ja hoitopalvelut myös palvelutaloissa asuville ovat ikäihmisille heidän terveytensä ja hyvinvointinsa kannalta keskeisiä. Näitä palveluja voidaan tuottaa monilla eri tavoilla ja palveluseteli on niistä yksi vaihtoehto. Sen käyttöönotto vaatisi Helsingissä täsmällisen suunnitelman ja päätöksen. Näitä ei vielä ole."

Käsittely

29.05.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti kokouksessa esitystään siten, että poisti lausuntoehdotuksen viidennen kappaleen lopusta sanat: Terveyslautakunta ei.

Jäsen Sami Heistaro ehdotti varapuheenjohtaja Seija Muurisen kannattamana, että lausunnon loppuun ennen terveysvaikutusten arviointia lisättäisiin seuraava teksti: " Terveyslautakunta pitää kuitenkin lähtökohtaisesti kannatettavana kaikkia toimia, joilla on mahdollista tukea asiakkaiden selviytymistä omassa kodissaan mahdollisimman pitkään."

Äänestyksessä esittelijän ehdotuksen ja jäsen Sami Heistaron muutosesityksen välillä todettiin lautakunnan äänin 6 (Lilli Autti, Tuuli Kousa, Timo Latikka, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Hannu Tuominen) - 3 (Sami Heistaro, Seija Muurinen, Riitta Snäll) kannattavan esittelijän esitystä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Annikki Thoden, projektipäällikkö, puhelin: 310 42610
annikki.thoden(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 25.5.2012

HEL 2012-002569 T 00 00 03

Kaupunginvaltuusto päätti 23.5.2012 merkitä terveyslautakunnan ja sosiaalilautakunnan palvelusetelikokeilun väliraportit tiedoksi. Samalla kaupunginvaltuusto päätti oikeuttaa terveyslautakunnan ja sosiaalilautakunnan 1.7.2012 - 31.12.2013 jatkamaan 25.8.2010 § 183 päätettyjä palvelusetelikokeiluja

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että nyt käynnissä olevista kokeiluista saatujen kokemusten perusteella päätetään aikanaan palvelusetelien laajentamisesta mahdollisiin uusiin kohteisiin. Palvelusetelikokeilun perusteella kehitetään palveluseteliperusteista palvelutuotantoa. 30.6.2012 mennessä selvitetään sähköinen maksaminen ja palvelukorttiratkaisut palvelusetelin käytössä. Tavoitteena on parempi palvelu asukkaille, kustannustehokkuus, turvallisuus ja helppokäyttöisyys. Osana kehittämistyötä sosiaali- ja terveystoimi tuottaa kaupunginhallituksen arvioitavaksi konkreettisia toimenpidesuosituksia palvelumarkkinoiden toimivuuden edistämiseksi

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 949

V Stj / Valtuutettu Maija Anttilan aloite neuvonta- ja ohjauspisteistä vanhusten palvelukeskuksiin

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002564 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maija Anttilan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättäne katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Maija Anttila ja 15 muuta valtuutettua esittävät, että vanhusten palvelukeskuksiin perustetaan monipuolisia neuvonta- ja palvelupisteitä, mistä ikäihmiset voisivat saada apua, tukea, neuvoja ja ohjausta.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaalilautakunnan lausuntoon, jossa todetaan, että neuvonta- ja ohjauspalvelujen tarpeeseen vastataan olemassa olevaa toimintaa tehostamalla. Palvelukeskukset tulevat vahvistamaan neuvontapalveluja ja parantamaan niistä tiedottamista. Keskuksissa tullaan kokeilemaan, miten vapaaehtoiset ja ammattilaiset neuvojat voisivat toimia entistä tiiviimmässä yhteistyössä. Lisäksi tullaan kehittämään maahanmuuttajataustaisten ikäihmisten neuvontaa vertaispohjalta.

Kaupunginhallitus yhtyy aloitteessa esitettyyn näkemyksen palveluohjauksen tärkeydestä. Vuoden 2012 alussa voimaan tulevan

sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen valmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota palveluohjauksen järjestämiseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Maija Anttilan aloite

Päätöshistoria

Sosiaalilautakunta 15.05.2012 § 195

HEL 2012-002564 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa vuosille 2009-2012 todetaan yhdeksi painopisteeksi ikääntyvien asukkaiden toimintakyvyn säilymisen edistäminen. Vuosi 2012 on EU:n Aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden teemavuosi. Aloitteessa esitetty asia onkin monella tavalla ajankohtainen.

Palvelukeskustoiminta on avointa kaikille helsinkiläisille eläkeläisille ja työttömille. Tavoitteena on osana sosiaali- ja terveystoimen palveluja edistää yhteisöllisyyttä, tukea aktiivista ikääntymistä sekä kaventaa hyvinvointieroja. Kaupungin ikärakenteen voimakkaassa muutoksessa haasteet kasvavat. Sosiaaliviraston vanhusten palvelujen tavoitteena on, että 10 % yli 65-vuotiaista helsinkiläisistä käyttäisi palvelukeskuksia. Tämä tarkoittaa tänä vuonna noin 9400 henkilöä. Palvelukeskusverkosto onkin suurten haasteiden edessä erityisesti Itä-Helsingissä, jossa tarjontaa on suhteellisen vähän.

Kuten aloitteen tekijät toteavat, ihmiset ovat tottuneet käymään palvelukeskuksissa monista eri syistä. Toiminta on monipuolista. Sitä järjestävät kaupungin lisäksi järjestöt ja muut yhteisöt. Myös käyttäjien oma osuus toiminnan järjestäjinä on merkittävä erityisesti Kampin ja Kinaporin palvelukeskuksissa, joiden toiminnasta noin 30 % on asiakkaiden ja vapaaehtoisten järjestämää.

Aktiivisten eläkeläisten lisäksi palvelukeskukset pyrkivät tavoittamaan huonokuntoisempia, kotona asuvia ikäihmisiä. Sosiaali- ja terveystoimen uudistuminen antaa tähän hyvät mahdollisuudet, kun kotihoito ja vanhuspalvelut ovat samaa kokonaisuutta myös hallinnollisesti.

Palvelukeskuksilla on monia keinoja tukea ja palvella myös syrjäytymisvaarassa olevia tai vaikeassa elämäntilanteessa eläviä ikäihmisiä. Näitä erityistä tukea tarvitsevia ihmisiä ovat esimerkiksi hiljattain leskeksi jääneet, etniset vähemmistöt, mielenterveysongelmaiset ja päihteiden riskikäyttäjät. Heidän tavoittamisensa edellyttää aktiivisuutta, koska usein juuri he eivät itse hakeudu palvelukeskuksiin. Etsivän työn muotoja kehitetäänkin kaikissa palvelukeskuksissa. Haasteena on löytää tasapaino, jotta tukea tarvitsevat tavoitetaan ja palvelukeskukset samalla säilyvät vetovoimaisina tapaamispaikkoina vapaaehtoisille ja muille käyttäjille.

Aloitteen mukaan palvelukeskusten käyttäjäneuvostojen tulisi olla merkittäviä yhteistyökumppaneita sosiaali- ja terveystoimessa. Käyttäjäneuvostot ja niiden yhteistoimintaryhmä ovatkin tärkeitä toimijoita, joiden kanssa yhteistyö on jo nykyisellään tiivistä. Vuoropuhelu on jatkuvaa ja näkemykset kehittämistarpeista samansuuntaisia. Vanhuspalvelujen johdon ja käyttäjäneuvostojen tapaamisissa on yhteisesti todettu sekin, että on tärkeää tavoittaa niitä apua tarvitsevia ihmisiä, jotka ovat palvelukeskusyhteisön ulkopuolella.

Neuvonta ja ohjaus ikäihmisten arkielämän pulmissa on nykyisin laajaa palvelukeskuksissa, keskitetyssä sosiaalineuvonnassa S-infossa ja Seniori-infossa. Palvelukeskusten kaikki työntekijät neuvovat asiakkaita ammattitaitonsa mukaan ja ohjaavat tarvittaessa eteenpäin. Kaikissa palvelukeskuksissa on itsehoitopisteet, joihin on koottu monipuolisesti tietoa. Itsenäistä tiedon hankintaa tuetaan myös mm. atk-taitojen opastuksella. Tämä ei vähennä ammattilaisten ja vapaaehtoisten antaman henkilökohtaisen neuvonnan tärkeyttä. Erityisesti sosiaaliohjaajat, joita on lähes kaikissa palvelukeskuksissa, osaavat neuvoa ja auttaa asiakkaita monitahoisissakin ongelmatilanteissa. He tekevät sekä vastaanottotyötä että etsivää työtä ja ohjaavat erilaisissa avuntarpeissa olevia ikäihmisiä sopiviin vertaistukiryhmiin. Sosiaaliohjaajien kokemuksen mukaan kipeimmin apua tarvitsevia ihmisiä tavoitetaan parhaiten jalkautuvalla työllä, eikä niinkään vastaanottotyön ja tiedottamisen lisäämisellä.

Vapaaehtoisten osuus palvelukeskusten neuvonnassa on tärkeä. Vapaaehtoiset toimivat ns. tavallisen ihmisen taidoilla. Monet ikäihmisiä askarruttavat kysymykset ovatkin vapaaehtoisen avulla ratkaistavissa. Vertaistuen antajina vapaaehtoiset ovat korvaamattomia.

Kuten aloitteessa todetaan, tiedon saanti yksityisten kotipalvelujen luotettavuudesta on tärkeää erityisesti ikäihmisille. Kotipalveluyrityksiä, jotka ovat antaneet ELY-keskukseen tarvittavan ilmoituksen ja saaneet siihen kotihoito-osastolta puoltavan lausunnon, on Helsingissä paljon. Kotihoito-osasto käsittelee vuosittain keskimäärin 10 uutta hakemusta. Kaupungilla on siten tieto toimintansa aloittaneista kotipalveluyrityksistä. Tasapuolisuussyistä kaupunki ei kuitenkaan voi suositella tiettyjä yrityksiä, eikä minkään yrityksen anneta mainostaa toimintaansa palvelukeskusten tiloissa. Muissa kaupungeissa on erilaisia käytäntöjä, esimerkiksi Kouvolan vanhuspalveluista saa paperiversiona ja nettisivulta listauksen palveluntuottajista, joilla lupa- ja veroasiat ovat kunnossa. Aloitteessa mainitun palvelun kokemusperäisen tiedon välittämiseksi palvelun laadusta tarvitaan kuitenkin myös muita toimenpiteitä.

Helsingissä on tärkeää löytää tapa välittää ikäihmisille tietoa kotipalveluyrityksistä, joilla em. asiat on hoidettu. Valtakunnallinen Elias-nettitori <http://www.elias.fi/index.php> on monien tahojen (mm. ELY-keskus, Kuluttajatutkimuskeskus, Omaiset ja Läheiset ry, Tekes, Työtehoseura ry, Verohallitus, Veronmaksajain Keskusliitto) yhteispalvelu, jota voidaan käyttää hyväksi. Palvelukeskukset etsivät sopivan käytännön yhdessä sosiaali- ja lähityön, omaishoidon toimintakeskusten ja kotihoidon kanssa. Uudistuva virasto-organisaatio antaa yhteistoiminnalle entistä paremmat mahdollisuudet.

Aloitteessa esitettyä neuvonta- ja palvelupisteiden perustamista ei tarvita, vaan tarpeeseen vastataan olemassa olevaa toimintaa tehostamalla. Palvelukeskukset tulevat vahvistamaan neuvontapalveluja ja parantamaan niistä tiedottamista, koska tieto ei nykyisin riittävän hyvin tavoita kaupunkilaisia. Monipuolisen ammattilaisneuvonnan ja vapaaehtoisneuvonnan kehittäminen kokonaisuutena on välttämätöntä. Palvelukeskuksissa tullaankin kokeilemaan, miten vapaaehtoiset ja ammattilaiset neuvojat voisivat toimia entistä tiiviimmässä yhteistyössä, esimerkiksi työpareina. Lisäksi tullaan kehittämään maahanmuuttajataustaisten ikäihmisten neuvontaa vertaispohjalta, mistä on hyviä kokemuksia mm. Hollannissa.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Outi Paulig, kehittämiskonsultti, puhelin: 310 43580
[outi.paulig\(a\)hel.fi](mailto:outi.paulig(a)hel.fi)

§ 950

V Stj / Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite 18-22 -vuotiaiden neuvontapalvelujen lisäämisestä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002557 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Tuomo Valokaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Tuomo Valokainen ja kahdeksan muuta valtuutettua esittävät, että kaupunki panostaa voimavaroja pikaisesti 18-22 vuotiaitten nuorten neuvontapalveluihin ja täten laajentaa tukiverkostoa niin, että syystä tai toisesta taloudellisissa vaikeuksissa oleva nuori voi hakea taloudellista ja henkistä tukea ongelmiinsa.

Kaupunginhallitus viittaa aloitteesta saatuihin lausuntoihin, joissa selostetaan olemassa olevia nuorten neuvonta- ja tukipalveluja. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että palveluja kehitetään edelleen käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Tuomo Valokaisen aloite

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 28.08.2012 § 142

HEL 2012-002557 T 00 00 03

Päätös

Opetuslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Opetusvirasto vastaa opiskelijoiden ohjaus- ja neuvontapalveluista Helsingin kaupungin toisen asteen oppilaitoksissa. Lisäksi Helsingissä on yksityisiä toisen asteen oppilaitoksia, jotka hoitavat itse ohjaus- ja neuvontapalvelunsa. Noin puolet kaikista toisen asteen opiskelijoista opiskelee kaupungin oppilaitoksissa. Opiskelijoista vain osa on 18–22-vuotiaita.

Jokaisessa Helsingin kaupungin toisen asteen oppilaitoksessa on tarjolla opiskelijahuoltopalveluita. Palvelut koostuvat psykologien, kuraattorien, opinto-ohjauksen ja terveystalouden palveluista. Joissakin oppilaitoksissa on lisäksi saatavilla psykiatrisen sairaanhoitajan, oppilastukihenkilön ja arkiohjaajan palveluita. Kunkin toimijan palveluihin pääsy on pyritty tekemään mahdollisimman helpoksi. Yhteistyötä tehdään muiden hallintokuntien toimijoiden kanssa.

Kuraattorin työ tukee opiskelijoiden sosiaalista, taloudellista ja psyykkistä hyvinvointia. Psykologit antavat ohjausta, neuvontaa ja supportiivista tukea ja hoitoa mielenterveyteen sekä psykososiaaliseen hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä sekä ohjaavat jatkotutkimuksiin ja -hoitoon. Opinto-ohjaajat auttavat ja tukevat opiskelijoita opintoihin liittyvissä kysymyksissä ennen opintoja, niiden aikana sekä päättyessä. Toisen asteen yhteys -verkkopalvelu on matalan kynnyksen palvelu, jossa monialainen palvelujatkumo ylittää verkon ja reaali maailman rajan

Tsemppari – nuorten aikaisä -hankkeella sekä Armi – arkiohjauksen malli -hankkeella on kehitetty monihallintokuntaisella yhteistyöllä ratkaisuja opiskelijoiden mielenterveys- ja arkielämän ongelmiin. Tsempparin kuusi psykiatrista sairaanhoitajaa on vakinaistettu kaupungin omiin ja yksityisiin oppilaitoksiin.

Kaupunginhallitus myönsi syksyllä 2011 lisämäärärahan syrjäytymisen ehkäisyyn ja opiskelijahuollon vahvistamiseen toisella asteella. Tällä

rahalla on palkattu opettajia, kuraattoreita, psykologeja ja laaja-alaisia erityisopettajia ammatilliseen koulutukseen. Uusina toimijoina oppilaitoksissa on aloittanut urasuunnitteluohjaajat sekä opiskelijatoiminnan koordinaattorit. Lukiokoulutukseen palkattiin kuraattoreita ja vahvistettiin opinto-ohjausta.

Opetusvirastolla on ohjaus- ja neuvontapalveluita myös koulutuksen ulkopuolella oleville nuorille. Opetusvirasto koordinoi Helsingissä etsivää nuorisotyötä, jonka tehtävänä on ohjata ja tukea nuoria palvelujen piiriin. Etsivä nuorisotyö ei tarjoa vain neuvontaa, vaan tarvittaessa jalkautuu palveluiden pariin yhdessä nuoren kanssa. Etsivän nuorisotyön ohjausta voi käyttää kertaluontoisesti tai ohjaussuhde voi olla pitkäkestoinen.

Nuori voi hakeutua etsivän nuorisotyön ohjaukseen itse. Myös huoltajat voivat ottaa yhteyttä etsivään nuorisotyöntekijään. Nuorisolaki velvoittaa opetuksen/koulutuksen järjestäjää luovuttamaan nuoren yksilöinti- ja yhteystiedot nuoren kotikunnan etsivälle nuorisotyölle perusopetuksen päättistä nuoresta, joka ei ole sijoittunut perusopetuksen jälkeisiin opintoihin sekä alle 25-vuotiaasta nuoresta, joka keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa. Laki velvoittaa myös puolustusvoimia sekä siviilipalveluskeskusta luovuttamaan tiedot alle 25-vuotiaasta nuoresta, joka vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen takia tai joka keskeyttää palveluksen.

Etsivää nuorisotyötä toteutetaan Helsingissä lähtökohtaisesti yli hallintokuntarajojen yhteistyössä palveluntuottajayhteisöjen kanssa. Opetusvirasto hankkii etsivää nuorisotyötä yhteistyösopimuksin palveluntuottajilta, joiden toimintaa opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaa. Valtuustoaloitteen kohderyhmälle 18–22-vuotiaille vuonna 2012 etsivää nuorisotyötä tarjoaa Helsingissä neljä palveluntuottajaa:

- Vamos/HDL, palvelu on suunnattu 16–28-vuotiaille
- Helsingin seudun erilaiset oppijat, palvelu on suunnattu 17–28-vuotiaille
- Valmis Väylä -hanke/Sovinto ry, palvelu on suunnattu 17–28-vuotiaille
- SVEPS, palvelu on suunnattu ruotsinkielisille 16–28-vuotiaille.

Etsivän nuorisotyön työntekijöitä em. palveluntarjoajilla on yhteensä 17 henkilöä. Vuonna 2011 etsivän nuorisotyön asiakkaista 18–25-vuotiaita oli n. 500 (50 % kaikista asiakkaista). Kaupungin omana matalan kynnyksen palveluna etsivää nuorisotyötä tuottaa osaltaan henkilöstökeskuksen Tulevaisuustiski. Tulevaisuustiskin ohjaus- ja tukipalvelut on kohdennettu nuoremmille eli 15–17-vuotiaille nuorille.

Myös opetusviraston nuorten työpajat tarjoavat ohjausta ja neuvontaa työharjoittelijoilleen. Työpajat ovat kuitenkin suunnattu ensisijaisesti 15–19-vuotiaille.

Helsingin kaupunki ylläpitää muiden Uudenmaan kuntien kanssa opiskelijaksi.net -palvelusivustoa. Sivustolle on koottu tietoa erilaisista Uudellamaalla järjestettävistä nuorten sekä aikuisten koulutusvaihtoehdoista sekä tietoa koulutuksen valintaan liittyvistä kysymyksistä. Opiskelijaksi.net -sivuston kautta opiskelijat voivat lähettää opintoihin liittyviä kysymyksiä tai varata henkilökohtaisen ohjausajan.

Kaupungin eri hallintokunnat sekä yksityiset toimijat tarjoavat erilaisia ohjaus- ja neuvontapalveluita nuorille Helsingissä. Opetuslautakunnan mielestä jatkossa palveluverkoston kehittämisessä tulee keskittyä erilaisten palveluiden yhteensovittamiseen. Helsingin kaupungissa on valmisteilla nuorisolain (7 a §) mukaisen monialaisen nuorten ohjaus- ja palveluverkoston nimittäminen. Verkoston nimeäminen on yhteydessä seuraavan LASU-kauden, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2013–2016 valmistelutyöhön.

Nuorisolain mukaan monialaisen nuorten ohjaus- ja palveluverkoston tehtävänä on

- koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä arvioida niiden pohjalta nuorten tilannetta paikallisen päätöksenteon ja suunnitelmien tueksi;
- edistää nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja vaikuttavuutta tavoitteena palvelujen riittävyys, laadukkuus ja saavutettavuus;
- suunnitella ja tehostaa yhteisiä menettelytapoja nuorten palveluihin ohjautumiseksi ja tarvittaessa palvelusta toiseen siirtymiseksi;
- edistää nuorten palveluiden järjestämiseen liittyvän tietojen vaihdon sujuvuutta suunnittelemalla yhteisiä menettelytapoja viranomaisten kesken.

Helsingin monialainen verkosto tulee koostumaan nuorten palveluista vastaavien hallintokuntien edustajista. Lisäksi verkostoon voidaan kutsua edustajat työ-, poliisi- ja puolustushallinnosta.

Hajallaan olevat palvelut ovat vaikeasti nuorten tavoitettavissa. Opetuslautakunnan mielestä palveluja tulisi kehittää yhden luukun periaatteen mukaiseksi, jota toteutettaisiin monialaisena hallintokuntayhteistyönä. Nuorille tulisi olla tarjolla jalkautuvaa henkilökohtaista tukea ja ohjausta. Tämän lisäksi nuorten ohjaus- ja palvelupisteet voisivat tarjota nuoren toimintakyvyn edistämiseen keskittyviä palveluita (esim. starttivalmennus), asumisen ja toimeentulon palveluita, hoitopolun varmistamista sekä avoperhetyötä. Kaikissa palvelumuodoissa tulisi huomioida monikulttuurinen

ohjausosaaminen. Nuorten ohjaus- ja palvelupisteiden johtaminen ja hoitaminen olisi luontevaa keskittää. Tämä edistäisi nuorille suunnattujen palvelujen yhteensovittamista ja helpottaisi kokonaisuuden hallintaa.

Nuorten neuvontapalvelujen lisäämisellä on merkittävä vaikutus nuorten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Käsittely

28.08.2012 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Rauno Jarnila

Lisätiedot

Arja Kukkonen, ohjauspalveluiden päällikkö, puhelin: 310 86659
arja.kukkonen(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 31.05.2012 § 61

HEL 2012-002557 T 00 00 03

Päätös

Nuorisolautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Suomen lain mukaan 18 vuotta täyttänyt henkilö on täysi-ikäinen ja – valtainen kansalainen ja lain edessä häntä kohdellaan aikuisena. Mikäli lapsi tai nuori on lastensuojelun asiakas, on hänellä joissakin tilanteissa oikeus jälkihuoltoon myös täysi-ikäisenä, enintään kuitenkin 21 ikävuoteen asti. Aikuisuuteen kuuluvana asiana on ensisijaisena vastuun kantaminen itsestä ja omasta toiminnasta. Aina tämä ei kuitenkaan onnistu ja tämän vuoksi tarvitaan erilaisia tuen muotoja, joilla voidaan auttaa ja edistää nuoren aikuisen kompetenssia oman elämän hallintaan. Helsingissä nämä palvelut on hajautettu eri toimijoille ja esimerkiksi nuorten työllisyydenhoitoon kuuluvista palveluista vastataan usean eri viraston toimin. Kun toimeentulo ei onnistu omin voimin, opiskelijalle lain mukaan kuuluvien etuuksien avulla tai työllisyydenhoidon tuella, on viimeisenä keinona sosiaaliturvaan kuuluvat aikuisten sosiaalipalvelut. Yhteiskunnan yksilölle tarjoaman taloudellisen tuen kanavoinnissa lähtökohtana on,

että sosiaalitoimiston lakiin perustuva toimeentulotuki on viimeinen keino kun muut mahdollisuudet on kokeiltu.

Helsingissä on nuorille ja nuorille aikuisille suunnattu matalan kynnyksen tieto- ja neuvontapalvelu, nuorisotiedotuskeskus Kompassi, joka toimii verkkoympäristön kautta. Neuvontapalvelun keskeisiä teemoja ovat opiskeluun, työhön, asumiseen, omaan hyvinvointiin, talouteen ja vapaa-aikaan liittyvät kysymykset. Varsinaisesta fyysisestä neuvontapisteestä luovuttiin 2010, osin päällekkäisten kaupungin eri hallintokuntien tiedotus- ja neuvontapalvelujen vuoksi, osin toiminnan sisäisen kehittämisen paineessa. Nuorisolautakunta päätti kokouksessaan 27.5.2010 TAE 2011 käsittelyn yhteydessä luopua Malminkatu 28 tilasta, jossa edellä mainittu nuorten tiedotus- ja neuvontapalveluihin keskittynyt Kompassi sijaitsi. Tilassa toimi lisäksi osana nuorten työllisyydenhoitoa oleva Työllistämiskokonaisuus ja monikulttuurisen nuorisotyön erityisosaaja Asemanseutu. Tilasta luopumisen yhteydessä todettiin, että toimintojen toteuttaminen jatkossa tapahtuu Hietaniemenkatu 9B tiloista käsin, Kompassin osalta toiminnan kehittämisestä oli tehty erillinen selvitys. Käytännössä muutto tarkoitti erillisen, nuorille avoimen tiedotus- ja neuvontapalvelun päättymistä ja Kompassin osalta resurssien keskittämistä erityisesti verkon välityksellä tapahtuvaan neuvonta- ja tiedotustyöhön.

Ikäryhmään 18–22 vuotta kuuluville nuorille on Helsingissä tarjolla monenlaisia tukimuotoja. Mikäli hän on opiskelija, lähin tuki tulisi löytyä oman oppilaitoksen oppilashuollon toimijoilta, mutta tietoa, neuvoja ja tukea opinto- ja urasuunnitteluun tarjotaan myös työllisyydenhoidon palveluissa. Näistä esimerkiksi Tulevaisuustiskillä on tarjolla tukea hyvinkin monenlaisia kysymyksiä pohtiville nuorille. Kaupungin itse tuottamia palveluja täydentävät Opetusviraston koordinaatiossa muut etsivän nuorisotyön toimijat, joita on mm. Helsingin Diakonissalaitoksen toteuttama Vamos- palvelukokonaisuus, jonka kohderyhmään aloitteessa mainitut nuoret aikuiset myös luontevasti kuuluvat. Vamoksen kohderyhmä on 16–29-vuotiaille helsinkiläiset nuoret ja toiminnan tarkoituksena on sitä esittelevien nettisivujen mukaan: ”vahvistaa nuoren omia voimavaroja ja vahvuuksia sekä tukea nuorta kiinnittymään yksilöllisesti arvioituun ja suunniteltuun jatkopolkuun. Pää tavoitteena on löytää nuorelle tie koulutukseen tai työelämään.” <http://www.hdl.fi/fi/palvelut/kehittamishankkeet/31-suunnista-tulevaisuuteen-vamos>

Nuorisolautakunnan näkemyksen mukaan nuorten taloudellisen ja henkisen tuen piiriin kuuluvia palveluja on tärkeä kehittää ja tarkastella aktiivisesti niiden tarpeeseen vastaavuutta ja kattavuutta. Nuorten neuvontatyö, sekä henkisen ja taloudellisen tuen antaminen ovat tällä hetkellä omilla sektoreillaan, eikä varsinaiselle uudella nuorten neuvontapalvelun perustamisella voida yksin ratkaista tätä kysymystä.

Se edellyttää oppilashuollon, lastensuojelun, aikuisten sosiaalityön ja mielenterveyspalvelujen, sekä työllisyydenhoidon nuorten aikuisten tueksi muodostaman turvaverkon perusteellista pohdintaa. Tällä hetkellä tätä työtä tehdään osana seuraavan valtuustokauden lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelua. Olemassa olevien palvelujen kehittäminen ja voimavarojen panostaminen tähän työhön, tulee olemaan esityksessä vahvassa roolissa. Tästä johtuen nuorisolautakunta ei näe tarvetta uuden neuvontapalvelun perustamiselle.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja
Lauri Siurala

Lisätiedot

Martti Poteri, toimistopäällikkö, puhelin: 310 71687
martti.poteri(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 15.05.2012 § 196

HEL 2012-002557 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Aloitteessa edellytetään, että Helsingin kaupunki panostaa voimavaroja 18-22-vuotiaiden nuorten neuvontapalveluihin ja täten laajentaa tukiverkostoa niin, että taloudellisissa vaikeuksissa oleva nuori voi hakea taloudellista ja henkistä tukea ongelmiinsa.

Helsingin kaupungin sosiaalivirastossa nuoriin asiakkaisiin panostetaan kaikissa palveluissa.

Sosiaaliviraston keskitetty neuvonta S-info tarjoaa kaikille helsinkiläisille neuvontapalveluja niin puhelimitse, sähköpostitse, on line –neuvontana Internetissä kuin käyntiasiakkaillekin ja ohjaa asiakkaita tarvittaessa oikeaan palvelupisteeseen.

Helsingin seutukuntaan kuuluvat kunnat ovat yhteisesti avanneet Internettiin Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut (www.nuoret.info/fi-FI), joka on tarkoitettu alle 25-vuotiaille nuorille. Nuoret voivat kysyä asumiseen, opiskeluun, työhön, vapaa-aikaan, terveyteen ym. liittyvistä asioista. Sivuilla voi myös keskustella nimettömästi terveydenhoitajan, sosiaalityöntekijän tai nuorisotyöntekijän kanssa.

Lastensuojelun jälkihuoltoon oikeutettuja nuoria tuetaan

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

itsenäistymisessä 21-vuoden ikään asti. Tuki voi olla mm. koulutuksen tai asumisten järjestämistä, työpaikan etsimistä tai taloudellista tukea harrastuksiin.

Aikuisten palvelujen vastuualueen sosiaalisen ja taloudellisen tuen yksikössä nuorten 18-24-vuotiaiden sosiaalityön ja toimeentulotuen palvelut on keskitetty 1.1.2012 perustettuun sosiaalityön yksikköön. Sosiaalityöllä asiakasta autetaan löytämään uusia voimavaroja ja näkökulmia tilanteeseensa. Asiakasta myös tuetaan muiden mahdollisten palvelu- ja hoitotahojen löytämisessä ja tarvittavien verkostojen kokoamisessa.

Ensimmäisillä käyntikerroilla sosiaalityöntekijä tai etuuskäsittelijä selvittää asiakkaalle toimeentulotuen hakemiseen liittyvät käytännöt. Sosiaalityön yksikön palvelupisteissä on lisäksi tarjolla joka arkipäivä neuvontaa, jossa asiakasta opastetaan hakemuksen täyttämässä ja tarvittavien liitteiden hankkimisessa. Useissa palvelupisteissä on asiakaspäätteitä, joilta voi mm tulostaa tarvittavat pankin tiliotteet.

Toimeentulotukilain 14 §:n 4 momentin mukaan toimeentulotukiasiat on käsiteltävä viivytyksettä. Kiireellisessä tilanteessa hakemus on käsiteltävä heti ja muussa kuin kiireellisessä tilanteessa päätös tulisi pyrkiä tekemään viikon kuluessa hakemuksen tekemisestä. Helsingissä toimeentulotukihakemusten keskimääräinen käsittelyaika on alkuvuonna 2012 noudattanut lakisääteisen palvelutakuun määräaika.

Työvoiman palvelukeskus Duurissa nuoria asiakkaita palvelee omassa tiimissä. Duurin nuorten tiimissä asiakkaiden kanssa käydään läpi elämäntilannetta ja asioita, jotka vaikuttavat työhön tai koulutukseen hakeutumiseen. Asiakkaat saavat myös opastusta ja neuvontaa sosiaalipalvelujen käytössä. Duurissa tehdään tarvittaessa yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa (mm. sosiaalityö, päihde- ja mielenterveyspalvelut sekä velkaneuvonta).

Sosiaalilautakunnan näkemyksen mukaan nuorten asiakkaiden neuvontapalveluihin kohdennetaan voimavaroja kaikissa sosiaaliviraston palveluissa siten, että nuoret saavat kattavasti ohjausta ja neuvontaa asioidessaan eri palveluissa.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Leila Palviainen, sosiaalisen ja taloudellisen tuen päällikkö, puhelin: 310 58283
leila.palviainen(a)hel.fi

§ 951

**V Stj / Valtuutettu Anu Korppi-Koskelan aloite leikkipuistojen
valaistuksesta**

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-003477 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Anu Korppi-Koskelan aloite
- 2 Kiinteistöviraston lausunto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Anu Korppi-Koskelan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Anu Korppi-Koskela ja 52 muuta valtuutettua esittävät, että päiväkotipihojen ja leikkipuistojen valaistus tarkistetaan ja tehdään tarvittavat parannukset.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaalilautakunnan lausuntoon, jossa selostetaan päiväkotien ja leikkipuistojen ulkoalueiden kunnossapitojärjestelmä. Kaupunginhallitus pitää tärkeänä, että valaistuksen kunnossapidosta huolehditaan ja että valaistuksen tasoa edelleen tarvittaessa parannetaan käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048

olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Anu Korppi-Koskelan aloite
- 2 Kiinteistöviraston lausunto

Päätöshistoria

Sosiaalilautakunta 29.05.2012 § 240

HEL 2012-003477 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Lasten päivähoidon tarvitsemat tilat ja pihat vuokrataan kiinteistöviraston tilakeskuksesta. Pääosa päiväkotitoiminnasta tapahtuu tähän tarkoitukseen suunnitelluissa ja rakennetuissa, kaupungin suoraan omistamissa päiväkotirakennuksissa, jolloin ulkoilu järjestetään tontille rakennetussa päiväkodin pihassa. Lisäksi päiväkotitoimintaa on osake- ja vuokratiloissa mm. kerrostalojen alakerroissa. Tällöin ulkoillaan joko kiinteistön piha-alueella tai läheisessä puistossa, yleensä rakennusviraston ylläpitämällä leikkipaikalla.

Päiväkotirakennusten suunnittelun yhteydessä suunnitellaan myös turvallinen piha-alue valaistuksineen. Valaistusta suunniteltaessa huolehditaan siitä, että se ei häiritse esimerkiksi ympäröivää asutusta.

Päiväkotien pihojen kiinteistöhoitosopimukseen kuuluu valaisimien huolto, puhdistus ja kunnostus. Tilakeskuksesta saadun tiedon mukaan tämä toteutetaan pääsääntöisesti kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi päiväkotien pihojen turvallisuutta tarkastetaan kiinteistöhoiton toimesta noin joka toinen kuukausi ja lisäksi kerran vuodessa suoritetaan isännöitsijän erikseen tilaama pihan turvallisuustarkastus, joka pääosin keskittyy pihaleikkivälineiden ja aitojen turvallisuuden tarkastamiseen.

Asunto- ja/tai kiinteistöyhtiöiden pihossa olevien ulkoilualueiden osalta valaistuksesta vastaa ko. yhtiö. Kun näissä kohteissa ulkoilualueiden valaistuksessa on puutteita, on näiden korjaamisesta ja siitä aiheutuvasta kustannusvastuusta aina neuvoteltava yhtiöiden kanssa tapauskohtaisesti olemassa olevien vastuujakotaulukoiden pohjalta. Puistossa olevien kylmien leikkipaikkojen valaistuksen osalta tarkastus, huolto ja mahdolliset korjausvastuut ovat rakennusvirastolla, ellei ko.

aluetta ole erikseen erotettu vain päiväkodin käyttöön ja ylläpidon vastuista ole sovittu tilakeskuksen kanssa.

Kun päiväkodissa havaitaan valaistuksen olevan riittämätön tai epäkunnossa, päiväkodista tehdään asiasta ilmoitus sähköisen huoltokirjajärjestelmän kautta isännöitsijälle, jolloin isännöitsijä selvittää valaistuksen riittävyyden. Laajemmat pihojen valaistuksiin tai muuhun turvallisuuteen tarvittavat parannukset toteutetaan päiväkotien peruskorjausten yhteydessä tai erillisinä tilakeskuksen kanssa sovittuina korjauksina, jolla on vaikutusta kohteen vuokraan. Päivähoidon vastuualue käy säännöllisesti vuosittain läpi kiinteistöjen tarvitsemia korjauksia. Niitä on voitu toteuttaa kuitenkin vain siinä määrin kuin määrärahat mahdollistavat.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Marjo Salminen, vastaava suunnittelija, puhelin: 310 42547
marjo.salminen(a)hel.fi

§ 952

V Stj / Valtuutettu Antti Vuorelan aloite Malmin virkistyskeskuksen tilat korvaavista ryhmätiloista

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-003481 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Antti Vuorelan aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Antti Vuorelan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Antti Vuorela esittää, että kaikille vuonna 2011 Malmin virkistyskeskuksesta lähtemään joutuneille harrasteryhmille osoitetaan korvaavat ja toimivat tilat Malmin seudulta.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaalilautakunnan lausuntoon, jossa lautakunta toteaa pitävänsä ikäihmisten monipuolisia harrastusmahdollisuuksia tärkeinä ja pyrkivänsä omalta osaltaan turvaamaan niiden järjestämisen. Korvaavia tiloja Malmin virkistyskeskuksessa toimineille harrasteryhmille on jo saatu ja niitä pyritään edelleen hankkimaan.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Antti Vuorelan aloite

Päätöshistoria

Sosiaalilautakunta 29.05.2012 § 243

HEL 2012-003481 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa valtuustoaloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Helsingin kaupunki toteaa strategiaohjelmassaan vuosille 2009 – 2012 yhdeksi painopisteeksi ikääntyvien asukkaiden toimintakyvyn säilymisen edistämisen. Vuosi 2012 on myös EU:n Aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien välisen solidaarisuuden teemavuosi, joka tarjoaa monipuolisesti ohjelmaa ja osallisuuden mahdollisuuksia. Ikäihmisten harrastusmahdollisuuksiin liittyvä asia on monella tavalla ajankohtainen.

Palvelukeskustoiminta on avointa kaikille helsinkiläisille eläkeläisille ja työttömille. Tavoitteena on osana sosiaali- ja terveystalvija tukea aktiivista ikääntymistä ja edistää yhteisöllisyyttä. Kaupungin ikärakenteen voimakkaassa muutoksessa toiminnan haasteet kasvavat.

Vanhusten palvelujen kymmenen palvelukeskusta tarjoavat monipuolisia toiminnan ja osallistumisen mahdollisuuksia. Ihmiset haluavat harrastaa ja huolehtia hyvinvoinnistaan monella eri tavalla. Palvelukeskukset ovatkin aktiivisessa käytössä ja asiakasmäärät kasvavat. Koska tilojen kysyntä on suuri, on tasapuolisuus tärkeää niitä jaettaessa. Kaikissa palvelukeskuksissa on vuoden 2012 ajan ollut käytössä yhteinen tilanvarausjärjestelmä, jonka myötä palvelukeskustilojen käyttö tehostui ja selkeytyi. Järjestelmä lisää tilojen hallinnan läpinäkyvyyttä ja auttaa tilojen käytön tasapuolisuuden seurantaa.

Vanhusten palvelujen vastualueen linjauksena on sosiaaliviraston tavoitteiden ja ydintehtävien mukaisesti tavoittaa syrjäytymisvaarassa olevia, ja tasoittaa terveyden ja hyvinvoinnin eroja. Palvelukeskukset yrittävätkin tavoittaa toiminnan piiriin erityisesti niitä ikäihmisiä, jotka ovat tuen tarpeessa, mutta jotka eivät jostakin syystä kykene itse tukea hakemaan. Heitä ovat esimerkiksi mielenterveysongelmista kärsivät ja vaikeassa elämäntilanteessa olevat. Uusien palvelukeskusten tilojen suunnittelussa halutaan myös varmistaa ikäihmisille mahdollisuus

harrastaa edullisesti tai maksutta toimintaa, joka vaatii erityistiloja ja joista on suuri kysyntä. Näitä ovat esimerkiksi liikunta- ja kuntosalit.

Asiakkaiden tyytyväisyyttä palveluihin selvitetään palvelukeskuksissa joka toinen vuosi järjestettävässä asiakaskyselyssä. Viimeksi kysely tehtiin 2010 ja seuraava tehdään lokakuun 2012 alussa. Kyselyn tulosten mukaan asiakkaat pitävät tärkeimpinä palveluina ruokailumahdollisuutta, liikuntaryhmiä ja kuntosalia. Nämä ovat nyt käytettävissä kaikissa palvelukeskuksissa. Lisäksi vanhusten palvelujen vastuualueen yhteistyö palvelukeskusten käyttäjäneuvostojen kanssa on viime vuosina tiivistynyt ja vuoropuhelua käydään jatkuvasti.

Malmilla, kuten koko Helsingissä, kaupungin järjestämät aikuisten harrastustilat ovat kaikenikäisten aikuisten käytettävissä. Ikärakenteen muuttuessa nopeasti on luonnollista, että ikäihmisten osuus palvelujen käyttäjinä lisääntyy. Malmilla harrastusmahdollisuuksia tarjoavat esimerkiksi sosiaaliviraston ylläpitämä Malmin toimintakeskus ja työväenopisto.

Malmin peruspiirin alueella on tänä vuonna noin 1 950 keskimääräisessä eläkkeelle jäämisiässä olevaa eli 60–64-vuotiasta asukasta. Yli 65-vuotiaita asukkaita Malmilla on yhteensä 3 800, joten toimintatarpeet ovat laajat ja monipuoliset.

Malmin virkistyskeskuksen toiminnoista pääosa siirtyi Syystielle avattuun palvelukeskukseen. Virkistyskeskuksen asiakkaiden edustaja osallistui vanhustenkeskuksen suunnitteluryhmään, jossa olivat mukana myös asukasjärjestöjen edustajat.

Syystien palvelukeskus avattiin maaliskuussa. Maaliskuun aikana palvelukeskuksen asiakaskortin hankki 288 henkilöä. Ateriakäyntejä oli maaliskuussa 852 ja liikuntakäyntejä 394. Malmin virkistyskeskuksessa oli viime vuoden aikana asiakkaita 196, liikuntaryhmä- ja tanssikäyntejä oli 4 233. Kuntosalia ei ollut, eikä myöskään ruokailumahdollisuutta. Syystien palvelukeskuksen ohjelma on monipuolista. Palvelukeskuksen syyskauden suunnitelmaa tehdään parhaillaan.

Malmin virkistyskeskuksessa toimineille puutyön harrastajille sosiaalivirasto on järjestänyt Siltamäen palvelutalosta noin 30 m² tilan, jossa he ovat voineet jatkaa harrastustaan. Työvälineet on siirretty sinne virkistyskeskuksesta marras- joulukuussa 2011. Siltamäen palvelutaloon on suunnitteilla D-talon korjaus- ja muutostyö, jonka myötä puutyötila laajenee. Suunnitelman mukaan puutyötila siirtyy nykyisestä yläkerrasta alakertaan ja laajenee noin 100 m² kokoiseksi. Samalla tilan esteettömyys, varustelu ja viihtyisyys paranevat.

Kudontamahdollisuus on Kustaankartanon, Kinaporin, Riistavuoren ja Kontulan palvelukeskuksissa ja Malmin virkistyskeskuksen kudonnan harrastajia on ohjattu niihin. Lisäksi Puistolassa on Marttojen ylläpitämä kudontapaikka. Kinaporissa avautuu kesäkuussa remontin jälkeen kulttuuri- ja taidepainotteinen palvelukeskus, jonne on hyvät kulkuyhteydet.

Sosiaalilautakunta pitää ikäihmisten monipuolisia harrastusmahdollisuuksia tärkeinä ja pyrkii omalta osaltaan turvaamaan niiden järjestämisen.

Käsittely

29.05.2012 Ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että kokouksessa jaettiin eräiden Malmin virkistyskeskuksen käyttäjien 29.5.2012 lähettämä kirjelmä.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Elise Färlin, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43440
elise.farlin(a)hel.fi
Outi Paulig, kehittämiskonsultti, puhelin: 310 43580
outi.paulig(a)hel.fi

§ 953

V Stj / Valtuutettu Kati Peltolan aloite kaupungin omien palvelutalojen sijoittamisesta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-003482 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

- 1 Valtuutettu Kati Peltolan aloite
- 2 Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Kati Peltolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Kati Peltola ja 13 muuta valtuutettua esittävät, että sosiaalivirasto tekee suunnitelman kaupungin omien palvelutalojen sijoittamisesta eri alueille ja kaupunki luovuttaa jatkossa tontteja kaupungin omien palvelutalojen rakentamiseen.

Kaupunginhallitus viittaa aloitteesta saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että uusille asuinalueille on suunniteltu tonttivarauksia kaupungin asukkaiden tarpeita vastaavaksi palveluverkostoksi. Sosiaalilautakunta toteaa, että erityisasumisen strategista suunnittelua ja palveluverkon kokonaisuutta Helsingin kaupungissa tehostetaan ja vanhan asuntokannan muuntomahdollisuuksia selvitetään systemaattisesti. Samanaikaisesti arvioidaan palveluasumisen tarvetta koko Helsingin alueella ja sovitetaan palvelutuotanto mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeeseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

- 1 Valtuutettu Kati Peltolan aloite
- 2 Kaupunkisuunnitteluviraston lausunto

Päätöshistoria

Sosiaalilautakunta 12.06.2012 § 269

HEL 2012-003482 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

Uusille asuinalueille on suunniteltu tonttivarauksia kaupungin asukkaiden tarpeita vastaavaksi palveluverkostoksi. Erityisasumisen strategista suunnittelua ja palveluverkon kokonaisuutta Helsingin kaupungissa tehostetaan ja vanhan asuntokannan muuntomahdollisuuksia selvitetään systemaattisesti osana palveluasumisen uustuotannon tarvetarkastelua. Samanaikaisesti kaupungin aluesuunnittelun kanssa pyritään arvioimaan tulevaa palveluasumisen tarvetta koko Helsingin alueella ja sovittamaan palvelutuotanto mahdollisimman hyvin asiakkaiden tarpeeseen.

Todettakoon, että ympäristöministeriö selvittää tällä hetkellä asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) myöntämän erityisryhmien asumisen investointirahoituksen (avustus ja korkotuki) hakumenettelyä ja myöntämiskäytäntöjä sekä kuntien palveluasumishankintojen toteuttamista julkisten hankintojen, kilpailuneutraliteetin, asukkaiden asumisturvan ja kohteiden pitkäaikaisen käytön näkökulmasta. Ympäristöministeriön uudet ohjeet annetaan kesäkuun loppuun mennessä.

Vanhusten palvelujen vastuualueella on käynnissä palvelurakenteen muutos laitospainotteisesta hoivan tuottamisesta kohti palveluasumismuotoista ympärivuorokautista hoivaa. Tämä on myös sosiaali- ja terveysministeriön (STM) Ikähoivatyöryhmän suositusten mukaista.

Vanhusten palveluasumisen peruskorjaushankkeet kaupungin omistamissa kiinteistöissä eivät ole toteutuneet suunnitelmien mukaisesti. Keskeisenä syynä hankkeiden viivästyminen on ollut tiloille asetettavien laatuvaatimusten toteuttamisen vaikeudet vanhoissa kiinteistöissä. Tulevaisuuden haasteisiin vastaamista valmistellaan vanhusten palvelujen vastuualueella. Pitkäaikaissairaalakiinteistöjen ja vanhainkotikiinteistöjen muuntamista palveluasumiseksi selvitetään parhaillaan ja sieltä on tulossa suuri määrä asumispaikkoja kaupungin omaan palveluasumiseen.

Yksityinen tuotanto on ollut vahvasti mukana tasapainottamassa palveluasumista tarvitsevien asiakkaiden hoitopaikkojen tarvetta Helsingissä vuosikymmenien ajan.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Timo Vierelä, suunnittelija, puhelin: 310 42858
timo.vierela(a)hel.fi

§ 954

V Stj / Valtuutettu Maija Anttilan aloite selvityksen tekemisestä työterveydenhuollon liikelaitoksen tai kunnallisen yhtiön perustamisesta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-004356 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Maija Anttilan aloite
- 2 Aloitteen liite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Maija Anttila ja 12 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan selvityksen tekemistä työterveydenhuollon liikelaitoksen tai kunnallisen yhtiön perustamisesta terveyskeskukseen tai uuteen sosiaali- ja terveysvirastoon. Selvityksessä tulisi ottaa huomioon henkilöstön työhyvinvointiin ja johtamiseen liittyvien palvelujen tarjonta osana kokonaisvaltaista työpaikkojen hyvinvointia.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunginhallitus hyväksyi 26.4.2011 kaupungin nettobudjetoituja yksiköitä, liikelaitoksia ja konserniyhteisöjä koskevat omistajapoliittiset linjaukset ja kehotti talous- ja suunnittelukeskusta valmistelemaan yhteistyössä kaupungin asianomaisten muiden yksiköiden kanssa hyväksytyjen linjausten mukaiset jatkotoimenpiteet. Tässä vaiheessa on päädytty selvittämään työterveyshuollon toimintaympäristöä ja tarkastelemaan Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen

kehittämismahdollisuuksia ulkopuolisen konsultin markkina-analyysin perusteella.

Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen markkina-analyysi käsiteltiin ja merkittiin tiedoksi konsernijaostossa 12.12.2011. Työterveyshuollon järjestämiseksi on monta mahdollisuutta: bruttobudjetoitu yksikkö, nettobudjetoitu yksikkö, liikelaitos, in house osakeyhtiö ja osakeyhtiö. Helsingissä liikelaitosmuotoon on edetty nettobudjetointiin siirtymisen kautta ja tätä mahdollisuutta selvitetään työterveyskeskuksen kanssa. Kaupunginhallitus katsoo, että ryhtyminen muihin työterveyshuollon järjestämisen selvitystoimiin ei ole ajankohtaista meneillään olevan sosiaali- ja terveystoimen organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Aloitteessa esitetty työterveyshuoltoa tuottava kunnallinen liikelaitos on jo toiminnassa 1.4.2009 alkaen, jolloin Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten yritystyöterveydenhuolto ja Helsingin kaupungin merimiesterveidenhuolto siirrettiin Vantaan Työterveysliikelaitoksen hoidettaviksi.

Pyydettyä lausuntoa ei ole saatu henkilöstökeskukselta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Maija Anttilan aloite
- 2 Aloitteen liite

Päätöshistoria

Työterveyskeskus 1.6.2012

HEL 2012-004356 T 00 00 03

Lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Maija Anttilan ym. valtuustoaloitteesta TyöterveysPlus:n perustamiseksi

Nykytilan taustaa

Selvityspyynnössä (aloite Kvsto 14.3.2012 / asia nro 49) aloitteentekijä viittaa käynnissä olevaan julkiseen keskusteluun työterveyshuollon palvelujärjestelmästä. Näkökulmana on huoli kasvavan sairaanhoidon ja varsinaisen työterveyshuollon välisestä suhteesta. On kysytty sitä,

onko lääkäriasemaketjujen tarjoamasta laajenevasta sairaanhoidosta tullut varsinaisen työterveyshuollon toteutusta ja työterveyshuollolle asetettuja tavoitteita häiritsevää tekijä? Yksi näistä tavoitteista liittyy pidempään työhön ja parempaan työelämän laatuun. Huoli työterveyshuollon kehityssuunnasta on aiheellinen.

Helsingin kaupungilla on oma työterveyshuoltoyksikkö, työterveyskeskus, joka virastona kuuluu sivistys- ja henkilöstötoimen rooteliin. Tämän viitekehyksen kautta työterveyspalvelut nivoutuvat laajemmin osaksi kaupungin henkilöstöpalveluita ja –politiikkaa. Työterveyskeskuksen palvelut kattavat sekä yleislääkäritasoisien sairaanhoidon että laaja-alaiset ennaltaehkäisevät palvelut. Palvelut sisältävät mm. esimiesten johtamistyön ja työyhteisöjen toiminnan tukemisen sekä työkykyriskien hallinnan palvelut.

Työterveyskeskuksen asiakkaana ovat kaikki kaupungin virastot ja liikelaitokset sekä osa tytäryhteisöistä. Käyttäjäasiakkaana ovat kaikki kaupungin noin 40 000 työntekijää. Työterveyskeskus toimii talousarvioraamisidonnaisena bruttobudjettivirastona.

Työterveyskeskus on omassa toiminnassaan edennyt päämäärätietoisesti kohti tavoitetilaansa eettisen työterveyshuollon palvelujohtajana. Palvelu- ja hoitolinjaukset perustuvat tarpeeseen ja toiminnan vaikuttavuuteen. Työterveyskeskus on onnistunut yhdessä työpaikkojen, esimiesten ja yhteistyökumppaneiden kanssa löytämään ratkaisuja työkyvyn ja työhyvinvoinnin parantamiseen.

Kaupungin henkilöstön sairauspoissaolojen ja eläköitymisen myönteinen kehitys osoittaa, että työkykyriskien hyvällä hallinnalla saadaan tuloksia aikaan. Samalla voidaan vähentää näistä tekijöistä aiheutuvia merkittäviä kustannuksia. Työterveyskeskus on osaltaan onnistunut niissä kaupungin strategisissa tavoitteissa, jolla pyritään myöhentämään eläkkeelle siirtymisikää ja pidentämään työtä.

Työterveyskeskus on alalla arvostettu ja palkittu työterveyspalveluiden uudistaja. Työterveyskeskuksessa kehitetyt toimintamallit työkykyriskien tunnistamisesta ja työhyvinvoinnin johtamisesta ovat valtakunnallisessa käytössä.

Hallintomallivaihtoehto

Kuntalain muutokseen liittyen Kaupunginhallitus hyväksyi 26.4.2011 (431 §) kaupungin nettobudjetoituja yksiköitä, liikelaitoksia ja konserniyhteisöjä koskevat omistajapoliittiset linjaukset kehotuksien talous- ja suunnittelukeskusta valmistelevien hyväksytyjen linjausten mukaiset jatkotoimenpiteet. Tässä vaiheessa päädyttiin selvittämään

myös työterveyshuollon toimintaympäristöä ja tarkastelemaan Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen kehittämismahdollisuuksia. KPMG Oy:n laatiman markkina-analyysin tulokset olivat esillä Kaupunginhallituksen konsernijaoksessa 12.12.2012. Näin olleen tämä selvitystyöprosessi vastaa myös kyseiseen aloitteeseen.

Selvitys osoitti työterveyskeskuksen organisaatioasiakkaiden olevan palveluihin tyytyväisiä. Työterveyskeskuksen toimintakonsepti mahdollistaa omistajan tahtotilan toteuttamisen yhtenäisesti koko kaupungissa.

Selvityksessä todetaan työterveyskeskuksen ymmärryksen Helsingin kaupungin toimintaympäristöstä ja asiakastarpeesta olevan hyvä. Asiakkaat ovat tyytyväisiä työterveyskeskukselta saataviin palveluihin. Kommunikointi työterveyshuollon kanssa on tiivistä ja yhteistyö toimivaa. Työterveyskeskus koetaan tärkeäksi kumppaniksi ja organisaatioiden esimiehet kokevat saavansa työterveyspalveluista tukea arjen johtamiseen.

Merkittävänä ongelmana todetaan erityisesti lääkäreiden suuri vaihtuvuus, joka vaikuttaa luottamuksellisen hoito- ja työterveysyhteistyösuhteen kehittymiseen. Lääkäreiden rekrytointitilanne on vaikea ja varsinkin pääkaupunkiseudulla kilpailu kovenee. Palkka on edelleen yksi kilpailutekijä muiden joukossa.

Suurin osa kunnallisista työterveyshuolloista on organisoitunut liikelaitoksiksi tai osakeyhtiöiksi. Ne ovat kustannuksiltaan jonkin verran yksityispuolta edullisempia ja asiakastyytyväisyydessä julkiset toimijat pärjäävät hyvin.

Johtopäätöksenä voi todeta liikelaitosmallin tai vastaavan soveltuvan hyvin myös Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen hallintomalliksi.

Lisätiedot

Niemelä Katariina, puhelin: +358931054082
katariina.niemela(a)hel.fi

Terveyslautakunta 29.05.2012 § 175

HEL 2012-004356 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että kaupungin pitäisi selvittää oman työterveydenhuollon liikelaitoksen tai kunnallisen yhtiön perustamista vaihtoehdoksi kansainvälisten pörssi-yhtiöiden tarjoamille työterveyspalveluille.

Huoltosuhteen heiketessä työurien pidentäminen mm. työkykyä ylläpitävin toimin on välttämätöntä ja tässä työterveyshuollolla on keskeinen rooli.

OECD-maiden vertailussa työterveyshuolto on poikkeuksellisen hyvin toimiva osa suomalaista terveydenhuoltoa; ongelmana on pikemminkin työelämän ulkopuolella olevien kansalaisten terveydenhuolto.

Lainsäädännön mukaan työnantajan on järjestettävä työntekijöilleen ehkäisevä työterveyshuolto. Työterveyshuollon tavoitteena on työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon yhteistoimin edistää

- työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa
- työhön liittyvien sairauksien ja tapaturmien ehkäisyä
- työn ja työympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta
- työyhteisön toimintaa.

Työnantaja voi järjestää työterveyspalvelut itse tai yhdessä toisten työnantajien kanssa tai ostaa ne yksityiseltä palvelun tuottajalta. Kunnan on järjestettävä työterveyshuollon palvelut alueellaan oleville palveluja haluaville työnantajille. Työnantaja voi lisäksi niin halutessaan järjestää sairaanhoitoa ja muita terveyspalveluja.

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten yritystyöterveydenhuolto ja Helsingin kaupungin merimiesterveydenhuolto siirrettiin Vantaan Työterveys liikelaitoksen hoidettaviksi 1.4.2009. Näin ollen aloitteessa esitetty työterveyshuoltoa tuottava kunnallinen liikelaitos on jo olemassa, joten sen perustaminen ei enää ole tarpeen.

Yhdistämisen tavoitteena oli saavuttaa suuremmassa yksikössä toiminnan synergiaetuja. Pääkaupunkiseudun kunnat kattavat toiminnan tappion 2013 loppuun saakka, minkä jälkeen Vantaa vastaa toiminnan taloudellisesta tuloksesta. Helsinki on joutunut subventoimaan toimintaa vuosina 2009-2011.

Yksityisen työterveyshuollon palveluja tuottavan yrityksen omistuspohja ei ole ratkaisevaa palvelujen sisällölle. Palveluvalikon ratkaisevat asiakasyritysten ja palvelun tuottajien väliset sopimukset, joilla yritykset hankkivat työntekijöilleen tarpeellisiksi katsomansa palvelut. Näihin palveluihin sisältyvät myös edellä mainitut työterveyshuollon lakisääteiset tehtävät. Lakisääteisten tehtävien lisäksi yritys voi hankkia sairaanhoitopalveluja haluamassaan määrin.

Työterveyspalveluja tuottavien yksiköiden palvelujen suuntaamiseen vaikuttaa lainsäädännölliset ja rahoitukseen liittyvät tekijät, ts. se millä tavoin palveluja korvataan ja jatkossa myös se, miten terveydenhuollon rahoitusjärjestelmää yleisemminkin halutaan kehittää. Helsingin omien toimenpiteiden vaikutukset ovat tässä suhteessa vaikutuksiltaan marginaalisia.

Aloitteessa mainittua työssä jaksamiseen liittyvää tutkimustoimintaa harjoittaa ensisijaisesti Työterveyslaitos.

Ottaen huomioon edellä todettu sekä lisäksi, että Helsingissä on meneillään mittava sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiouudistus, terveyslautakunta ei pidä työterveyshuollon järjestelyjen muuttamista ajankohtaisena eikä kannata uusien järjestämisratkaisujen selvittämistä tässä vaiheessa.

Terveysvaikutusten arviointi

Laadukkaalla, sekä ennalta ehkäiseviä että sairaanhoidollisia terveyspalveluja tarjoavalla julkisella ja yksityisellä työterveyshuollolla on merkittävä työssäkäyvän väestönosan terveyttä edistävä vaikutus."

Käsittely

29.05.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että kokouksessa esittelijä muutti esitystään siten, että lausunnon viidennen kappaleen viimeinen virke muutetaan muotoon: "Työnantaja voi lisäksi niin halutessaan järjestää sairaanhoitoa ja muita terveyspalveluja."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Jussi Lind, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 42246
jussi.lind(a)hel.fi
Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 25.5.2012

HEL 2012-004356 T 00 00 03

Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää, miten terveyskeskukseen tai tulevaan sosiaali- ja terveyskeskukseen voitaisiin perustaa erillinen työterveydenhuollon liikelaitos tai kunnallinen yhtiö. Selvityksessä tulisi ottaa huomioon myös henkilöstön työhyvinvointiin ja johtamiseen

liittyvien palvelujen tarjonta osana kokonaisvaltaista työpaikkojen hyvinvointia.

Talous – ja suunnittelukeskus toteaa, että Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten yritysterveysterveysten toiminnat mukaan lukien Helsingin kaupungin merimiesterveysten siirrettiin Vantaan Työterveys liikelaitoksen hoidettaviksi 1.4.2009. Näin ollen työterveyshuoltoa tuottava kunnallinen liikelaitos on jo olemassa. Yksityisen työterveyshuollon palveluja tuottavan yrityksen palveluvalikon ratkaisee asiakasyritysten ja palvelun tuottajien väliset sopimukset, joilla yritykset hankkivat työntekijöilleen tarpeellisiksi katsomansa palvelut. Lakisääteisten tehtävien lisäksi yritys voi hankkia sairaanhoitopalveluja haluamassaan määrin.

Kaupunginhallitus hyväksyi 26.4.2011 (431 §) kaupungin nettobudjetoituja yksiköitä, liikelaitoksia ja konserniyhteisöjä koskevat omistajapoliittiset linjaukset kehotuksin talous- ja suunnittelukeskusta valmistelevaan yhteistyössä kaupungin asianomaisten muiden yksiköiden kanssa hyväksytyjen linjausten mukaiset jatkotoimenpiteet. Tässä vaiheessa on päädytty selvittämään työterveyshuollon toimintaympäristöä ja tarkastelemaan Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen kehittämismahdollisuuksia ulkopuolisen konsultin laatimalla markkina-analyysillä.

Helsingin kaupungin työterveyskeskuksen markkina-analyysi käsiteltiin konsernijaostossa 12.12.2011. Konsernijaosto päätti merkitä Helsingin kaupungin työterveyshuoltoa koskevan markkina-analyysin tiedoksi.

Työterveyshuollon järjestämiseksi on monta mahdollisuutta, bruttobudjetoitu yksikkö, nettobudjetoitu yksikkö, liikelaitos, in house osakeyhtiö ja osakeyhtiö. Helsingissä liikelaitosmuotoon on edetty nettobudjetointiin siirtymisen kautta ja tätä mahdollisuutta selvitetään työterveyskeskuksen kanssa.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

§ 955

V Stj / Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite oikeuspsykiatristen potilaiden hoitamisesta Kellokosken sairaalassa

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-005204 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Ilkka Taipale ja 10 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan helsinkiläisten oikeuspsykiatristen potilaiden hoitamista Kellokosken sairaalassa ja yhteistyötä palveluasuntojen rakentamisessa tai saneeraamisessa mm. Kellokosken, Hesperian ja Auroran sairaalan alueilla.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että helsinkiläisiä oikeuspsykiatrisia potilaita siirtyy jo nykyisin valtion sairaaloista Kellokosken sairaalaan. Helsingissä on mielenterveyskuntoutujille 577 palveluasuntopaikkaa. Palveluasuminen järjestetään palvelujen ostoina säätiöiden ja yksityisten palveluntuottajien yksiköistä. Palvelujärjestelmän kehittäminen edellyttää hyvin resursoitujen ja kunnostettujen palveluasuntojen saatavuutta. Lähtökohtana on ollut palveluasumisen järjestäminen ensisijaisesti Helsingissä. Palveluasuminen kilpailutetaan vuoden 2013

aikana. Tässä yhteydessä otetaan huomioon oikeuspsykiatristen potilaiden palvelutarpeet.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Ilkka Taipaleen aloite

Päätöshistoria

Sosiaalilautakunta 12.06.2012 § 270

HEL 2012-005204 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Suomessa tuomioistuimien määrää rikoksesta syytetyn tai epäillyn mielentilatutkimukseen ja päättää syyntakeisuudesta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta päättää mielentilatutkimuksen suorituspaikasta, lausuu rikoksesta syytetyn mielentilasta, päättää sairaalasta poistamisesta mielentilatutkimuksen jälkeen, päättää rikoksesta syytetyn hoidosta mielentilatutkimuksen jälkeen, päättää mielentilansa vuoksi rangaistukseen tuomitsematta jätetyn hoidosta ja päättää myös hoitopaikasta. Määrätessään henkilön tahdosta riippumattomaan psykiatriseen sairaalahoitoon oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta päättää siis ensimmäisestä hoitopaikasta, joka pääsääntöisesti on valtion mielisairaala. Valtionsairaalat ovat hallinnollisesti THL:n alaisuudessa ja toimivat THL:n tulosohtauksessa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos määrää rikoksesta syytetyn tahdosta riippumattoman hoidon aloittamisesta sairaalassa, jossa on potilaan hoidon edellyttämät valmiudet ja erityisasiantuntemus.

Mielenterveyslain 17 §:n mukaan valtion mielisairaalassa annettavan hoidon tarve on kuitenkin arvioitava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua hoidon aloittamisesta yhteistyössä sen sairaanhoitopiirin kanssa, jonka alueeseen potilaan kotikunta kuuluu. Lakisääteisesti on näin ollen määrääjään arvioitava, onko valtionsairaala potilaan vielä tarvitsema hoitopaikka.

Suomessa parhaillaan toimiva työryhmä selvittää oikeuspsykiatriaan liittyviä säädöstarpeita. Lähtökohtana on erillinen oikeuspsykiatria koskeva laki. Työryhmän tulee tehdä linjaukset säännösmuutoksista ja valmistella hallituksen esitys laiksi oikeuspsykiatristen potilaiden tutkimuksesta ja hoidosta.

Suomessa on noin 450 oikeuspsykiatrista potilasta. Oikeuspsykiatristen potilaiden määrän kansanvälinen vertailu on vaikeaa, sillä oikeuspsykiatria sisällytetään eri maissa eri potilasryhmiä. Suomen työryhmässä on nostettu esiin oikeuspsykiatrisen potilaan määrittely mm. siltä osin, tulisiko oikeuspsykiatria ja siten myös hoitoon määrittämisen perusteisiin sisällyttää vakavat, psykoosia lähellä olevat mielenterveyshäiriöt. Selvitettäviin asioihin kuuluu myös aloitteessa mainittu velvoitteinen avohoito ja oikeuspsykiatrian palvelujen järjestämis- ja rahoitusvastuu.

Valtionsairaaloissa (Niuvanniemi, Vanha Vaasan sairaala) hoidettujen helsinkiläisten määrä on vähentynyt vuodesta 2007 alkaen 20 000 hoitopäivästä nykyiseen 15 000 hoitopäivään. Molemmissa sairaaloissa noin 40 % potilaista on niin sanottuja vaarallisia ja vaikeahoitoisia potilaita. Hoidon keskeinen tavoite on riittävän toipumisen jälkeen tapahtuva palaaminen omalle asuinpaikkakunnalle ja sen hoitojärjestelmään.

Mielenterveyskuntoutujille on tällä hetkellä 577 palveluasuntoa. Palveluasuminen järjestetään palvelujen ostoina säätiöiden ja yksityisten palveluntuottajien yksiköistä. Palvelujärjestelmän kehittäminen edellyttää hyvin resursoitujen ja kunnostettujen palveluasuntojen saatavuutta. Palveluasuminen järjestetään ensisijaisesti Helsingissä. Mikäli asukas haluaa asumispalvelua toisesta kunnasta, hänellä on mahdollisuus käyttää palveluseteliä tai vaihtaa kotikuntaa, jolloin Helsinki maksaa asumisesta aiheutuvat kustannukset. Palveluasuminen kilpailutetaan vuoden 2013 aikana. Tässä yhteydessä otetaan huomioon oikeuspsykiatristen potilaiden palvelutarpeet.

Sosiaalilautakunta kannattaa aloitetta mm. kuntoutuksellisista ja taloudellisista syistä. Sen toteuttaminen edellyttää kiinteää yhteistyötä HUSin kanssa.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Mari Aalto, sosiaalisen kuntoutuksen päällikkö, puhelin: 310 44650
mari.aalto(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 5.6.2012

HEL 2012-005204 T 00 00 03

Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunginhallitus ja terveyslautakunta ryhtyvät kaikkiin toimiin, jotta myös helsinkiläisiä oikeuspsykiatrisia potilaita hoidettaisiin Kellokosken sairaalassa. Samalla tulisi toteuttaa riittävä palveluasuntojen rakentaminen yhteistyössä pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan kuntien ja esim. Y-säätiön kanssa. Tällöin voidaan käyttää myös olemassa olevien kiinteistöjen saneerausta tähän käyttöön, esim. Kellokosken, Hesperian ja Auroran sairaalan alueilla tai rakentaa näiden lähetyville uudisrakennuksia.

Talous- ja suunnittelukeskus viittaa terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että helsinkiläisiä oikeuspsykiatrisia potilaita siirtyy jo nykyisin valtiosairaaloista Kellokosken sairaalaan. Mielenterveyskuntoutujille on Helsingissä tällä hetkellä 577 palveluasuntoa. Palveluasuminen järjestetään palvelujen ostoina säätiöiden ja yksityisten palveluntuottajien yksiköistä. Lähtökohtana on ollut palveluasumisen järjestäminen ensisijaisesti Helsingissä. Palvelujärjestelmän kehittäminen edellyttää hyvin resursoitujen palveluasuntojen saatavuutta. Palveluasuminen kilpailutetaan vuoden 2013 aikana. Tässä yhteydessä otetaan tarvittaessa huomioon oikeuspsykiatristen potilaiden palvelutarpeet.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Terveyslautakunta 29.05.2012 § 177

HEL 2012-005204 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa asiasta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

"Suomessa tuomioistuin määrää rikoksesta syytetyn tai epäillyn mielentilatutkimukseen ja päättää syyntakeisuudesta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta päättää mielentilatutkimuksen suorituspaikasta, lausuu rikoksesta syytetyn mielentilasta, päättää sairaalasta poistamisesta mielentilatutkimuksen jälkeen, päättää rikoksesta syytetyn hoidosta mielentilatutkimuksen jälkeen, päättää mielentilansa vuoksi rangaistukseen tuomitsematta jätetyn hoidosta ja päättää myös hoitopaikasta.

Määrätessään henkilön tahdosta riippumattomaan psykiatriseen sairaalahoitoon oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta päättää myös ensimmäisestä hoitopaikasta, joka pääsääntöisesti on valtion mielisairaala. Valtionsairaalat ovat hallinnollisesti THL:n alaisuudessa ja toimivat THL:n tulosohjauksessa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos määrää rikoksesta syytetyn tahdosta riippumattoman hoidon aloittamisesta sairaalassa, jossa on potilaan hoidon edellyttämät valmiudet ja erityisasiantuntemus. Mielenterveyslain 17 § mukaan valtion mielisairaalassa annettavan hoidon tarve on kuitenkin arvioitava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua hoidon aloittamisesta yhteistyössä sen sairaanhoitopiirin kanssa, jonka alueeseen potilaan kotikunta kuuluu. Lakisääteisesti on määräjain arvioitava, onko valtionsairaala potilaan edelleen tarvitsema hoitopaikka.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan itsemääräämisoikeus -työryhmässä on nimetty alatyöryhmä, joka arvioi mielenterveyslain mukaisten perusoikeuksien rajoittamista koskevien säännösten riittävyttä ja muutostarpeita oikeuspsykiatristen potilaiden hoidossa. Toimeksiantoon kuuluu oikeuspsykiatristen potilaiden palvelujen saatavuus ja kehittäminen. Alatyöryhmän toimikausi jatkuu 31.10.2012 asti. Mainitun työryhmän työn valmistuminen tulee antamaan suuntaviivoja oikeuspsykiatristen sairaala- ja avopalvelujen kehittämiseksi.

Kuluvana vuonna julkaistussa ympäristöministeriön mielenterveyskuntoutujien asumisen kehittämishankkeen loppuraportissa tuetaan toimijoita mm. perustamaan mielenterveyskuntoutujien pienille ryhmille erityisiin tarpeisiin tarvittavia asumisyksiköitä. Suurimmissa kaupungeissa katsotaan tarvittavan päihde-, neuro- ja oikeuspsykiatrisia asumisyksiköitä, joiden henkilökunnalla on riittävää erityisosaamista ja konsultaatiotuki saatavilla.

Suomessa on noin 450 oikeuspsykiatrista potilasta. Valtionsairaaloissa (Niuvanniemi, Vanha Vaasan sairaala) hoidettujen helsinkiläisten määrä on vähentynyt vuodesta 2007 alkaen (20.000 hpv) nykyiseen 15.000 hoitopäivään. Molemmissa sairaaloissa noin 40 % potilaista on ns. vaarallisia ja vaikeahoitaisia potilaita. Vaikka hoidon keskeinen tavoite on riittävän toipumisen jälkeen tapahtuva palaaminen omalle asuinpaikkakunnalle ja sen hoitojärjestelmään, on kuitenkin arvioitu, että osaa potilaista etäisyys hyödyttää. Henkilölle voi näin tarjoutua mahdollisuus irtautua esim. päihteitä välittävistä tahoista tai rikollisesta toiminnasta.

Oikeuspsykiatrisessa hoidossa noudatetaan asianomaista lainsäädäntöä ja seurataan valtakunnallista hoidon ohjeistusta.

Helsingiläisiä oikeuspsykiatrisia potilaita siirtyy jo nykyisin valtiosairaaloista Kellokosken sairaalaan. Aloitteen mukaista toimintaa on siis jo olemassa.

Mielenterveyskuntoutujille on Helsingissä tällä hetkellä 577 palveluasuntopaikkaa. Palveluasuminen järjestetään palvelujen ostoina säätiöiden ja yksityisten palveluntuottajien yksiköistä. Lähtökohtana on ollut palveluasumisen järjestäminen ensisijaisesti Helsingissä. Palvelujärjestelmän kehittäminen edellyttää hyvin resursoitujen palveluasuntojen saatavuutta.

Palveluasuminen kilpailutetaan vuoden 2013 aikana. Tässä yhteydessä otetaan tarvittaessa huomioon oikeuspsykiatristen potilaiden palvelutarpeet.

Terveysvaikutusten arviointi

Oikeuspsykiatrinen hoito kohdentuu pieneen potilasryhmään, jolla on suuri palvelutarve. Oikeuspsykiatristen potilaiden kulloistakin hoidontarvetta vastaavien hoito- ja asumispalvelujen turvaaminen on tärkeää sekä henkilöiden itsensä että muun yhteiskunnan kannalta. Oikeuspsykiatristen potilaiden sairaalahoidossa tarvittavan monialaisen asiantuntemuksen turvaaminen ja heidän palvelutarpeidensa tunnistaminen asumispalveluja järjestettäessä tuo myönteisiä terveysvaikutuksia ja edistää kuntoutumista."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuula Saarela, johtajapsykiatri, puhelin: 310 42690
tuula.saarela(a)hel.fi

§ 956

V Stj / Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloite terveyskeskuksen sähköisen ajanvarausjärjestelmän kehittämisestä

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-005844 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto ja 11 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että terveyskeskuksen sähköistä ajanvarausjärjestelmää kehitetään ja että kuulovammaisten ajanvarausmahdollisuutta parannetaan kehittämällä takaisinsoittopalvelun vaihtoehtoa.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupungin linjauksen mukaan eri hallintokuntien sähköisen asioinnin tulee tapahtua asiointi.fi sivustojen asiointiportaalin kautta. Terveyskeskuksen sähköinen asiointi on kytketty suoraan potilastietojärjestelmiin. Ajanvaraustoiminnallisuudet ovat yksi osa Pegasos-potilastietojärjestelmän ja suun terveydenhuollon Effica-potilastietojärjestelmän sähköisiä asiointipalveluja. Asiointiportaalin kautta tehty ajanvaraus varaa ajan suoraan potilastietojärjestelmästä eikä erillisen ajanvarausjärjestelmän käyttäminen ole tarpeen eikä tarkoituksenmukaista.

Sähköisen asioinnin palvelujen käyttö on maksutonta, mutta palveluun pääsemisen edellytyksenä on, että asiakkaalla on käytössä henkilökohtaiset verkkopankkitunnukset (VETUMA). Sähköisen asioinnin esittelyvideo on katsottavissa osoitteessa <http://www.hel.fi/hki/Terke/fi/Terveyspalvelut> kohdassa Sähköinen asiointi.

Terveyskeskus on tarjonnut mahdollisuuden sähköiseen ajanvaraukseen jo usean vuoden ajan suun terveydenhuollossa Efficapotilastietojärjestelmän avulla. Hammashoidon ensimmäinen vastaanottoaika tulee kuitenkin aina varata puhelimitse, jolloin tehdään hoidon tarpeen arviointi. Suun terveydenhuollon sähköisen ajanvarauspalvelun avulla hammashoidon potilas voi

- katsella ajanvaraustietojaan
- vahvistaa, perua tai siirtää saamansa ennakkovarauksensa
- perua tai siirtää ajanvarauksensa
- päivittää yhteystietonsa
- asioida toisen henkilön puolesta, jos toimii nimettynä yhteyshenkilönä
- saada tekstiviestimuistutuksen varatusta ajasta.

Opiskeluterveydenhuollossa sähköinen asiointi Pegasos-potilastietojärjestelmän kautta on käytössä kaikissa ammattikorkeakouluissa. Opiskelija voi varata ajan

- terveystapaamiseen
- rokotukseen
- muulle vastaanottokäynnille.

Opiskeluterveydenhuollossa voi myös

- täyttää ja lähettää sähköisen terveystarkastuslomakkeen terveydenhoitajalle
- saada tekstiviestinä terveydenhoitajalta kehotuksen ajanvarauksen tekemiseen
- lähettää ja saada suojattuja sähköpostiviestejä terveydenhoitajalta.

Pegasos-potilastietojärjestelmän sähköistä asiointia ja neuvolan ajanvarausta on pilotoitu muutamilla terveysasemilla ja neuvoloissa. Terveyskeskuksen kaikissa neuvoloissa on 1.8.2012 alkaen otettu käyttöön sähköinen ajanvaraus, jossa neuvolan asiakas voi

- varata terveydenhoitajan vastaanottoajan
- siirtää tai perua sähköisesti varatun ajan
- saada GSM-muistutuksen ajanvarausajastaan
- lähettää kysymyksiä ja saada vastauksia terveydenhoitajalta suojattuna sähköpostina
- saada terveydenhoitajalta GSM-viestin esim. peruuntuneesta vastaanottoajasta
- saada GSM-ilmoituksen suojattuun sähköpostiin saapuneesta viestistä.

Pegasoksen sähköisen asioinnin palvelut, kuten suojattu viestinvälitys, on otettu käyttöön muutamilla terveysasemilla. Viestinvälitystoiminnon avulla potilas voi lähettää kysymyksiä ja saada vastauksia omalta lääkäriltä ja terveydenhoitajalta suojatussa sähköpostissa, jos hän on tehnyt sopimuksen tällaisen palvelun käyttöönotosta. Viestinvälityspalvelu mahdollistaa mm. laboratoriotulosten tai hoito-ohjeiden lähettämisen potilaalle. Sähköinen ajanvaraus lääkärin vastaanotolle ei ole vielä terveysasemilla käytössä, koska ensimmäisen ajan antaminen edellyttää terveydenhuollon ammattilaisen tekemää hoidon tarpeen arviointia, mikä tapahtuu puhelimitse tai paikan päällä.

Sähköisen asioinnin palvelut on tarkoitus ottaa käyttöön kaikilla terveysasemilla. Vastaavien palvelujen soveltuvuutta ja käyttöönottomahdollisuuksia selvitetään myös mm. sairaaloiden poliklinikoilla ja psykiatriassa. Sähköistä ajanvarausta voidaan laajentaa kaikkiin niihin palveluihin, joissa potilaan ajanvarauskäynnit perustuvat hoitosuunnitelmaan tai muuhun ennalta sovittuun ohjelmaan. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm. rokotukset tai kohdennetut terveystarkastukset, jolloin erillistä hoidon tarpeen arviointia ei tarvitse tehdä. Uusia mahdollisuuksia ajanvarauspalvelun laajentamiseksi antaa myös sähköinen hoidon tarpeen arviointi, jota jo kehitellään suun terveydenhuollossa.

Pääkaupunkiseudun kunnilla ja HUSilla on käynnissä yhteinen hanke uuden potilas- ja asiakastietojärjestelmän hankkimiseksi. Uuden järjestelmän on tarkoitus sisältää ja mahdollistaa monenlaisia sähköisiä palveluja. Nykyiset sähköisen ajanvarauksen ja suojatun viestinvälityksen palvelut ovat osa terveyskeskuksen käyttämiä asiakas- ja potilastietojärjestelmiä ja ne toimivat kaupunkiyhteisen asiointiportaalin kautta. Näiden palvelujen käyttäminen ja nopea lisääminen on tarkoituksenmukaista, koska uusi potilastietojärjestelmä saadaan käyttöön vasta useiden vuosien kuluttua.

Terveyskeskus selvittää parhaillaan takaisinsoittojärjestelmään mahdollisesti liitettävissä olevia lisätoimintoja, joiden avulla järjestelmä voisi palvella myös kuuroja ja kuulovammaisia. Potilastietojärjestelmiin liitetyn sähköisen ajanvarausjärjestelmän käyttöönotto ja levittäminen mahdollisimman moniin terveyskeskuksen palveluihin ja sen ominaisuuksien kehittäminen on nopein ja tarkoituksenmukaisin tapa parantaa kaikkien väestöryhmien, myös kuulovammaisten, yhteyden saamista terveyskeskukseen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluodon aloite

Päätöshistoria

Talous- ja suunnittelukeskus 4.6.2012

HEL 2012-005844 T 00 00 03

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kaupunginhallitus päätti 30.1.2012 hyväksyä Helsingin kaupungin tietotekniikkaohjelman vuosille 2012–2014. Ohjelmassa todetaan, että kaupunki kehittää sähköisten palvelujensa saatavuutta ja palvelujen tietoteknistä tukea käyttäjälähtöisesti yli organisaatorajojen. Sähköisissä palveluissa hyödynnetään ensisijaisesti kaupungin omaa jakelukanavaa (asiointi.hel.fi), jota täydennetään soveltuvin osin seudullisilla ja kansallisilla ratkaisulla.

Samalla talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että terveyskeskuksen sähköinen asiointi on kytketty suoraan potilastietojärjestelmiin. Ajanvaraustoiminnallisuudet ovat yksi osa Pegasos-potilastietojärjestelmän ja suun terveydenhuollon Efficapotilastietojärjestelmän sähköisiä asiointipalveluja. Täten asiointiportaalin kautta tehty ajanvaraus varaa ajan suoraan potilastietojärjestelmästä eikä erillisen ajanvarausjärjestelmän kehittäminen olisi tarkoituksenmukaista.

Sähköisten asiointipalvelujen, kuten ajanvarauspalvelujen käyttö ja käytön laajentaminen erilaisiin sosiaali- ja terveyspalveluihin parantaa ja monipuolistaa asiakkaiden mahdollisuutta hoitaa terveyttään ja lisää palvelujen saatavuutta.

10.09.2012

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 29.05.2012 § 239

Pöydälle 15.5.2012

HEL 2012-005844 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Terveyskeskuksen ajanvarauksen yhteydessä joudutaan käsittelemään arkaluontoisia henkilötietoja, kuten henkilötunnusta ja terveydentilaan liittyviä yksityiskohtia. Henkilötietolain mukaan rekisterinpitäjän on suojattava rekisterissään olevat henkilötiedot mm. riittävin teknisin toimenpitein sivullisilta. Rekisterinpitäjä ei voi poiketa arkaluontoisten tietojen suojaamisvelvollisuudesta edes rekisteröidyn omalla suostumuksella.

Terveyskeskuksen ajanvaraus toimii tällä hetkellä ainoastaan puhelimitse. Aikaisemmin ajanvarauksen on voinut tehdä myös asioimalla terveysasemalla. Kuulo- ja puhevammaisilla on ollut mahdollisuus asioida terveyskeskuksen kanssa myös tekstipuhelimen välityksellä.

Sähköisen ajanvarausjärjestelmän tulee olla suojattu ja sen avulla on voitava luotettavasti tunnistaa ajanvarausta haluavan henkilön henkilöllisyys. Samalla järjestelmän on oltava myös helppokäyttöinen asiakkaan kannalta.

Sosiaalilautakunta pitää tärkeänä, että terveydenhuollon ajanvarausjärjestelmää kehitetään edelleen ja suunnittelussa otetaan huomioon esteettömyys- ja yhdenvertaisuusperiaatteet. Ajanvarausjärjestelmää kehitettäessä tulee ottaa huomioon kaikkien erityisryhmien, kuten kuulo- tai puhevammaisten erityistarpeet.

15.05.2012 Pöydälle

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Timo Hakala, johtava kehittämiskonsultti, puhelin: 310 62404
timo.hakala(a)hel.fi

Terveyslautakunta 29.05.2012 § 176

HEL 2012-005844 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle aloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Terveyskeskuksen puhelinpalvelut ovat ajoittain ruuhkautuneet. Terveyskeskus on saanut valvoilta viranomaisilta huomautuksen, että potilaiden lakisääteinen oikeus saada yhteys terveysasemalle ei toteudu kaikkina aikoina. Välittömän puhelinyhteyden varmistamiseksi terveyskeskus on ottanut käyttöön takaisinsoittopalvelun. Asiakkaan soitto ajanvarausnumeroon tallentuu tietojärjestelmään ja hoitaja soittaa vapauduttuaan asiakkaalle, selvittää asian, tekee hoidontarpeen arvioinnin ja antaa vastaanottoajan terveysasemalle tai hammashoittoon tai ohjaa henkilön päivystykseen tai muiden palvelujen piiriin.

Aloitteen mukaan kuulovammaisten henkilöiden on vaikea hoitaa ajanvarausasioita puhelimitse ja vaikka takaisinsoittopalvelu muutoin on joustava ja toimiva palvelu, se ei sovi huonokuuloisille henkilöille. Tavallista sähköpostia ei myöskään saa käyttää yhteydenottotapana terveyskeskukseen, koska tietoliikenne ei ole suojattua ja salattua eikä postin lähettäjän henkilöllisyyttä myöskään voida varmentaa. Aloitteentekijät ehdottavat, että ajanvarausjärjestelmää kehitetään mahdollisimman pikaisella aikataululla ja että kuulovammaisten mahdollisuutta ajanvaraukseen terveyskeskuksissa parannetaan kehittämällä takaisinsoittopalvelulle vaihtoehtoinen palvelumuoto.

Terveyskeskus tarjoaa jo tällä hetkellä monia sähköisiä terveyspalveluja kaupunkilaisille ja ne sopivat hyvin kuuroille, viittomakielisille sekä kuulo- ja puhevammaisille. Sähköinen ajanvaraus on yksi osa sähköisiä asiointipalveluja ja sen edelleen kehittäminen on nopein ja tarkoituksenmukaisin tapa parantaa kuulovammaisten yhteydensaantia terveyskeskukseen.

Sähköiset ajanvarauspalvelut eivät kuitenkaan ole ratkaisu kaikkien potilaiden ajanvarauksen tekemiselle. Perusterveydenhuollon julkisissa terveyspalveluissa sairaanhoito perustuu lakisääteiseen, potilaskohtaisesti tehtävään hoidon tarpeen arviointiin. Terveyskeskuksen ammattihenkilö, terveyden-, sairaan-, perus-/lähi- tai hammashoitaja, arvioi potilaan hoidon tarpeen ja sen kiireellisyyden potilaan puhelimitse, kirjeitse tai sähköisen asiointin avulla tekemän yhteydenoton perusteella. Vasta tehdyn hoidon tarpeen arvioinnin jälkeen henkilölle voidaan varata aika tarpeen mukaiseen

sairaanhoidon, kuten esim. lääkärin tai hoitajan vastaanotolle tai laboratorioon.

Potilaan ottaessa yhteyttä esim. terveysasemalle, tulee hänelle siis tehdä hoidon tarpeen arviointi, jolla selvitetään yhteydenoton syy, sairauden oireet ja niiden vaikeusaste sekä kiireellisyys yhteydenottajan kertomien esitietojen tai lähetteen perusteella. Hoidon tarpeen arviointi edellyttää, että terveydenhuollon ammattihenkilöllä on asianmukainen koulutus, työkokemus ja yhteys hoitoa antavaan toimintayksikköön sekä käytettävissään potilasasiakirjat. Siksi esim. terveysasemien lääkärin vastaanotolle pääsy edellyttää hyvää ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön tekemää hoidontarpeen arviointia. Sähköistä ajanvarausta voidaan hyödyntää vain toiminnoissa, joissa hoidon tarpeen arviointi on tehty asianmukaisesti tai esim. neuvolatoiminnoissa, joissa raskauteen liittyvät ajanvaraukset voi asiakas tehdä myös itse sähköisesti. Tästä syystä mm. hammashoidossa potilaan ensimmäinen käynti varataan ammattihenkilön tekemän hoidon tarpeen arvioinnin perusteella, vaikka jo olemassa olevan vastaanottoajan potilas voi siirtää tai peruuttaa käyttäen sähköistä ajanvarausjärjestelmää.

Kaupunki on tehnyt linjauksen, että eri hallintokuntien sähköisen asioinnin tulee tapahtua asiointi.hel.fi sivustojen asiointiportaalin kautta. Terveyskeskuksen sähköinen asiointi on kytketty suoraan potilastietojärjestelmiin. Ajanvaraus toiminnallisuudet ovat yksi osa Pegasos-potilastietojärjestelmän ja suun terveydenhuollon Efficapotilastietojärjestelmän sähköisiä asiointipalveluja. Täten asiointiportaalin kautta tehty ajanvaraus varaa ajan suoraan potilastietojärjestelmästä eikä erillisen ajanvarausjärjestelmän käyttäminen ole tarpeen eikä tarkoituksenmukaista.

Sähköisen asioinnin palvelujen käyttö on maksutonta, mutta palveluun pääsemisen edellytyksenä on, että asiakkaalla on käytössä henkilökohtaiset verkkopankkitunnukset (VETUMA). Järjestelmän käyttäminen mahdollistaa henkilön identifioinnin sekä tietoturvallisen yhteydensaannin.

Sähköisen asioinnin esittelyvideo on katsottavissa osoitteessa <http://www.hel.fi/hki/Terke/fi/Terveyspalvelut> kohdassa Sähköinen asiointi

Terveysasemilla on pilotoitu sähköisiä palveluja laajasti vuodesta 2009 alkaen. Terveydenhuollon sähköinen asiointi on otettu käyttöön kaikissa Helsingin ammattikorkeakouluissa. Mahdollisia käyttäjiä siellä on tällä hetkellä yli 20 000 opiskelijaa. Opiskelijat voivat mm. varata, siirtää tai perua aikoja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajalle. Ajanvarauksesta voi myös halutessaan saada tekstiviestimuistutuksen.

Sähköistä asiointia, mukaan lukien sen ajanvaraustoiminnon käyttö, laajennetaan kaikkiin Helsingin äitiys- ja lastenneuvoloiden yksikköihin ja myöhemmin suunnitellusti myös muihin terveyskeskuksen toimipisteisiin.

Suun terveydenhuollossa sähköinen asiointi sisältää jo tällä hetkellä ajanvarauspalveluja. Kuntalainen voi muuttaa ajanvaraustietojaan, katsoa tai poistaa jonotietojaan tai muuttaa sähköisiä yhteystietojaan. Lisäksi asiakas saa tekstiviestimistutuksen ajanvarauksistaan ellei hän kiellä tekstiviestin lähettämistä. Ajanvarauspalvelujen ominaisuuksia laajennetaan vuonna 2012. Suun terveydenhuollossa myös kehitetään sähköiseen ajanvaraukseen liitettävää hoidon tarpeen arviointijärjestelmää.

Ajanvarauspuhelujen takaisinsoittojärjestelmä on toimiva, mutta varsin kallis ratkaisu terveyskeskuksen puhelinpalvelujen parantamiseksi. Erillisen, puhelintekniikkaan perustuvan rinnakkaisen järjestelmän luominen kuulovammaisia varten ei ole toiminnallisesti eikä taloudellisesti kannattavaa. Takaisinsoittojärjestelmään on mahdollisesti liitettävissä lisätoimintoja, joiden avulla järjestelmä voisi palvella myös kuuroja ja kuulovammaisia. Terveyskeskus on parhaillaan selvittämässä tällaisten ratkaisujen toiminnallisuutta ja mahdollisuuksia niiden käyttöönottamiseen. Potilastietojärjestelmiin liitetyn sähköisen ajanvarausjärjestelmän käyttöönotto ja levittäminen mahdollisimman moniin terveyskeskuksen palveluihin ja sen ominaisuuksien kehittäminen on nopein ja tarkoituksenmukaisin tapa parantaa kaikkien väestöryhmien, myös kuulovammaisten, yhteyden saamista ajanvaraukseen.

Terveysvaikutusten arviointi

Ajanvarauksen takaisinsoittopalvelu on parantanut asiakkaiden yhteydenosaantia terveyskeskuksen eri yksiköihin sekä heidän mahdollisuuttaan saada vastaanottoaika ammattihenkilön tekemän hoidon tarpeen ja kiireellisyyden arvioinnin perusteella. Takaisinsoittojärjestelmä soveltuu kuitenkin huonosti kuurojen ja kuulovammaisten asiointiin terveyskeskuksessa, mutta terveyskeskus selvittää parhaillaan keinoja järjestelmän tämän puutteen korjaamiseen. Erilaisten sähköisten asiointipalvelujen, kuten ajanvarauspalvelun, käyttö ja käytön laajentaminen parantaa ja monipuolistaa asiakkaiden mahdollisuuksia hoitaa terveyttään ja lisää palveluiden saavutettavuutta. Sähköiset palvelut helpottavat erityisesti kuulo- ja puhevammaisten asiointia. Terveyskeskus lisää ja monipuolistaa sähköisten palvelujen tarjontaa, millä on myönteisiä terveysvaikutuksia."

Käsittely

29.05.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Merkittiin, että kokouksessa esittelijä muutti ehdotustaan siten, että lausuntoehdotuksen neljännen kappaleen kolmannen virkkeen alku muutetaan kuulumaan: Terveystieteiden ammattihenkilö, terveyden-, sairaan-, lähi-/perus- tai hammashoitaja, arvioi potilaan...

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Helena Calonius, kehittämisjohtaja vs., puhelin: 310 42213

§ 957

V Stj / Valtuutettu Päivi Lipposen aloite rintamaveteraanien kuntoutuksesta

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-005845 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Päivi Lipposen aloite

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päätäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Päivi Lipposen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Päivi Lipponen ja 2 muuta valtuutettua tiedustelevat aloitteessaan Helsingin käyttöönsä saaman eduskunnan myöntämän rintamaveteraanien kuntoutukseen tarkoitetun määrärahan käyttöä ja vuosittaista kuntoutusmahdollisuutta.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin valtiolta saamat vuosittaiset rintamaveteraanien kuntoutuksen määrärahat ovat vuodesta 2005 alkaen säännönmukaisesti vähentyneet. Vuoden 2012 määräraha on 2 378 066 euroa eli 11 % pienempi kuin vuonna 2011. Valtion osoittamien määrärahojen väheneminen perustuu veteraanien lukumäärän pienenemiseen. Valtiokonttorin arvio veteraanien vuosittaisesta poistumasta on 10 - 12 %. Valtiokonttorin ohjekirjeen mukaan tavoitteena on, että rintamaveteraanit saavat kuntoutusta säännöllisesti vuosittain. Ohjeistuksen mukaan yksittäisen rintamaveteraanin kohdalla voidaan käyttää avo- ja laituskuntoutusta vuorovuosin, jotta voidaan turvata

kaikkien halukkaiden pääsy kuntoutukseen. Helsinkiläiset veteraanit hakevat enemmän laituskuntoutusta kuin avo- ja päiväkuntoutusta. Laituskuntoutus on huomattavasti kalliimpaa kuin avokuntoutus.

Helsingin kaupungin omassa budjetissa on määräraha rintamaveteraanien kuntoutusta varten. Määrärahalla on täydennetty valtion varoilla tapahtuvaa kuntoutusta. Vuonna 2012 kaupunginsairaalan kuntoutusyksikön budjetissa on varattu 70 000 euroa rintamaveteraanien varsinaisiin kuntoutuspalveluihin.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Päivi Lipposen aloite

Päätöshistoria

Terveyslautakunta 19.06.2012 § 188

HEL 2012-005845 T 00 00 03

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle valtuustoaloitteesta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

"Rintamaveteraanien kuntoutus järjestetään rintamaveteraanien kuntoutuksesta säädetyn lain nojalla Valtiokonttorin vuosittain kunnille ja kuntayhtymille osoittamalla määrärahoilla. Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan rintamaveteraanien kuntoutukseen tarkoitettu määräraha jaetaan kunnissa asuvien rintamaveteraanien määrän suhteessa. Helsingissä vähäinen määrä veteraanikuntoutuksesta toteutetaan kaupungin omassa talousarviossaan tähän tarkoitukseen osoittamalla määrärahalla.

Helsingin kaupungin vuosittain valtiolta saama määräraha on vuodesta 2005 alkaen säännönmukaisesti vähentynyt. Tänä vuonna valtion määräraha on 2 378 066 euroa eli 11 % pienempi kuin vuonna 2011. Helsingissä on viime vuosina toistunut tilanne, että alkusyksyyn mennessä saapuneiden hakemusten ja tehtyjen päätösten määrä ylittää käytettävissä olevan määrärahan ja kuntoutukseen lähettäminen

joudutaan keskeyttämään. On ilmeistä, että Helsingissä veteraanit hakeutuvat kuntoutukseen aktiivisemmin kuin joissain muissa kunnissa, jolloin määräraha ei riitä kaikille halukkaille.

Helsingiläiset veteraanit hakevat enemmän laituskuntoutusta kuin avo- ja päiväkuntoutusta. Laituskuntoutus on huomattavasti kalliimpaa kuin avokuntoutus. Vuonna 2011 Helsingissä laituskuntoutusta saaneiden veteraanien osuus oli 60 % kaikista päätöksistä, mutta laituskuntoutusten osuus käytetyistä määrärahoista oli 78 %. Laituskuntoutukset lisäävät määrärahojen käyttöä myös siitä syystä, että laituskuntoutukseen veteraani voi ottaa mukaan puolison, mutta avo- tai päiväkuntoutuksessa tätä mahdollisuutta ei ole.

Valtion osoittamien määrärahojen väheneminen perustuu veteraanien lukumäärän pienenemiseen. Valtiokonttorin arvio veteraanien vuosittaisesta poistumasta on 10 -12 %. Helsingin kokemusten mukaan kuntoutuksen kysyntä ja tarve ei kuitenkaan vähene samassa suhteessa. Veteraanit ovat yhä iäkkäämpiä ja huonokuntoisempia, jolloin kuntoutuksen tavoitteiden saavuttamiseksi laitosjaksoja joudutaan pidentämään ja avokuntoutusta toteuttamaan enenevästi kotona annettavana palveluna, joka on kalliimpaa kuin terapeutin luona annettava kuntoutus.

Valtiokonttorin ohjekirjeen mukaan tavoitteena on, että rintamaveteraanit saavat kuntoutusta säännöllisesti vuosittain. Valtiokonttorin mukaan tavoitteen toteuttamiseksi on tärkeää, että vähintään puolet kuntoutusjaksoista toteutetaan avo- ja päiväkuntoutuksena. Ohjeistuksen mukaan yksittäisen rintamaveteraanin kohdalla käytetään avo- ja laituskuntoutusta vuorovuosin, jotta voidaan turvata kaikkien halukkaiden pääsy kuntoutukseen. Helsingissä on noudatettava tarkasti tätä vuorotteluperiaatetta, jotta mahdollisimman moni kuntoutusta hakeva rintamaveteraani pääsisi vuosittaiseen kuntoutukseen.

Helsingin kaupungin omassa budjetissa rintamaveteraanien kuntoutukseen osoitetulla määrähalla on täydennetty valtion varoilla tapahtuvaa kuntoutusta. Ns. ulkomaan kuntoutuksen päätyttyä tämä määräraha on kuitenkin merkittävästi pienentynyt. Vuonna 2012 kaupunginsairaalan kuntoutusyksikön budjetissa on varattu 70 000 euroa rintamaveteraanien kuntoutuspalveluihin.

Terveysvaikutusten arviointi

Veteraanit ovat korkean ikänsä ja sotakokemustensa vuoksi toimintakykynsä kannalta erityisen haavoittuva väestöryhmä. Kohdentamalla kuntoutus kattamaan mahdollisimman laajasti koko veteraaniväestö, myös kuntoutuksen toimintakyvyn säilymistä edistävät

myönteiset terveysvaikutukset saadaan koskemaan mahdollisimman laajasti koko veteraanikuntaa."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Pertti Heikkilä, ylilääkäri, puhelin: 310 50474
pertti.heikkila(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 6.6.2012

HEL 2012-005845 T 00 00 03

Aloitteessa kysytään, kuinka Helsinki on saanut käyttöönsä eduskunnan myöntämää määrärahaa ja kuinka Helsinki huomioi rintamaveteraanien toiveen saada kuntoutusta vuosittain?

Helsingin kaupungin valtiolta saamat vuosittaiset määrärahat rintamaveteraanien kuntoutukseen ovat vuodesta 2005 alkaen säännönmukaisesti vähentyneet. Tämän vuoden määräraha on 2 378 066 euroa eli 11 % pienempi kuin vuonna 2011. Valtion osoittamien määrärahojen väheneminen perustuu veteraanien lukumäärän pienenemiseen. Valtiokonttorin arvio veteraanien vuosittaisesta poistumasta on 10 - 12 %. Valtiokonttorin ohjekirjeen mukaan tavoitteena on, että rintamaveteraanit saavat kuntoutusta säännöllisesti vuosittain. Ohjeistuksen mukaan yksittäisen rintamaveteraanin kohdalla voidaan käyttää avo- ja laituskuntoutusta vuorovuosin, jotta voidaan turvata kaikkien halukkaiden pääsy kuntoutukseen. Helsinkiläiset veteraanit hakevat enemmän laituskuntoutusta kuin avo- ja päivä kuntoutusta. Laituskuntoutus on huomattavasti kalliimpaa kuin avokuntoutus.

Helsingin kaupungin budjetissa on myös määräraha rintamaveteraanien kuntoutusta varten. Määrärahalla on täydennetty valtion varoilla tapahtuvaa kuntoutusta. Vuonna 2012 kaupunginsairaalan kuntoutusyksikön budjetissa on varattu 70 000 euroa rintamaveteraanien varsinaisiin kuntoutuspalveluihin.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että Helsingissäkin tulee siirtyä noudattamaan avo- ja laituskuntoutuksen vuorotteluperiaatetta, jolloin kuntoutusta pystytään tarjoamaan useammalle henkilölle.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

§ 958

V Sj/ Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite adoptiolasten vanhempien oikeudesta palkalliseen vanhempainvapaaseen

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2011-007798 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite
- 2 Henkilöstökeskuksen lausunto 22.8.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Sanna Hellströmin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Sanna Hellström esittää aloitteessaan, että kaupunki myöntäisi adoptiovanhemmille vastaavat vanhempainvapaat kuin biologisille vanhemmille. Kyse on työntekijöiden ja heidän lastensa tasa-arvoisesta kohtelusta.

Aloite oli käsiteltävänä kaupunginhallituksessa 6.2.2012.

Vastausesityksessä todettiin tuolloin mm. että aloitteessa mainitut päivät, 48 ja 72 arkipäivää, kertovat siitä ajasta, jolloin äidillä on oikeus saada varsinaisen palkkansa äitiysloman ajalta (72 arkipäivää) tai adoptiovanhemmalla vanhempainvapaan ajalta (48 arkipäivää). Adoptiovanhemmilla ei ole virka- ja työehtosopimusten nojalla oikeutta saada palkkaetuja vanhempainvapaan ajalta. Helsingin kaupunki on kuitenkin 1.4.2005 allekirjoittanut paikallisen sopimuksen, jonka perusteella kaupunki maksaa adoptiovanhemmalle tietyin edellytyksin palkkaa vanhempainvapaan 48 ensimmäiseltä arkipäivältä. Sitä, että palkallinen jakso on lyhyempi kuin biologisen äidin, johtuu siitä, että

biologisen äidin on katsottava olevan raskauden ja synnytyksen vuoksi työkyvytön noin kuukauden ajan. Tuona aikana myönnettävä palkkaetu rinnastuu sairausajan palkkaan, mikä perustelee eroa palkallisten kausien pituudessa.

Kaupunginhallitus päätti 6.2.2012 palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi niin, että adoptiovanhemmille myönnetään vastaavat vanhempainvapaat kuin biologisille vanhemmille. Palautuksesta äänestettiin päätöshistoriasta ilmenevällä tavalla.

Henkilöstökeskuksen asiasta 22.8.2012 antamasta lausunnosta ilmenee, että Helsingin lisäksi Espoon, Turun ja Tampereen kaupungit myöntävät vastaavanlaiset palkkaedut adoptiovanhemmille vanhempainvapaan ajalta kuin Helsinki. Vantaan ja Oulun kaupungit eivät myönnä adoptiovanhemmille lainkaan palkallista vanhempainvapaata.

Henkilöstökeskus ilmoittaa lausunnossaan tulevansa esittämään Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle, että kunnallisiin virka- ja työehtosopimukseen otetaan määräys adoptiovanhemman oikeudesta saada palkkansa vanhempainvapaan 72 ensimmäiseltä arkipäivältä. Kuten lausunnosta ilmenee, tällainen määräys vastaisi myös valtion virka- ja työehtosopimusten sisältöä. Kaupunginhallitus pitää henkilöstökeskuksen esittämää etenemistapaa tarkoituksenmukaisena. Sitä kautta on mahdollista saavuttaa yhdenmukainen käytäntö koko kuntakentällä.

Kaupunginhallitus pitää esitettyä selvitystä riittävänä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Sanna Hellströmin aloite
- 2 Henkilöstökeskuksen lausunto 22.8.2012

Päätöshistoria

Henkilöstökeskus 22.8.2012

HEL 2011-007798 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Henkilöstökeskus on antanut 30.11.2011 kirjallisen lausunnon koskien aloitetta adoptiolasten vanhempien oikeudesta samanpituisen palkalliseen vanhempainvapaaseen kuin mikä biologisen äidin palkallisen äitiysvapaan pituus on. Kaupunginhallitus päätti 6.2.2012 palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi siten, että adoptiovanhemmille myönnetään vastaavat etuudet kuin biologisille äideille.

Helsingin kaupunki on sopinut kunnallisista virka- ja työehtosopimuksista poikkeavan määräyksen adoptiovanhemman oikeudesta palkkaetuihin. Määräyksen mukaan Helsingin kaupungin palveluksessa olevalla adoptiovanhemmalla on oikeus saada varsinainen palkkansa adoptiolapsen hoitamiseksi myönnettävän vanhempainvapaan 48 ensimmäiseltä arkipäivältä.

Helsingin lisäksi Espoon, Turun ja Tampereen kaupungit myöntävät vastaavanlaiset palkkaedut adoptiovanhemmalle vanhempainvapaan ajalta kuin Helsinki. Vantaan ja Oulun kaupungit eivät myönnä adoptiovanhemmalle lainkaan palkallista vanhempainvapaata.

Henkilöstökeskus katsoo, että adoptiovanhemman palkallisen vanhempainvapaan laajentamiseksi tarkoituksenmukaisinta olisi, että asiasta määrättäisiin kunnallisissa virka- ja työehtosopimuksissa. Henkilöstökeskuksen tarkoituksena onkin esittää Kunnalliselle työmarkkinalaitokselle, että kunnallisiin virka- ja työehtosopimuksiin otetaan määräys adoptiovanhemman oikeudesta saada varsinainen palkkansa vanhempainvapaan 72 ensimmäiseltä arkipäivältä. Tällöin kunnallisissa sopimuksissa olisi vastaava määräys kuin valtion virka- ja työehtosopimuksessa.

3.5.2012 Lausunto annettu

29.2.2012 Lausunto annettu

Lisätiedot

Kare Anna, työmarkkinalakimies, puhelin: 310 37957
anna.kare(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 06.02.2012 § 124

HEL 2011-007798 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa aloitteen uudelleen valmisteltavaksi siten, että adoptiovanhemmille myönnetään vastaavat vanhempainvapaatuudet kuin biologisille vanhemmille.

Käsittely

06.02.2012 Palautettiin

Palautusehdotus:

Sanna Hellström: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että adoptiovanhemmille myönnetään vastaavat vanhempainvapaaetuudet kuin biologisille vanhemmille.

Kannattajat: Osku Pajamäki

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että adoptiovanhemmille myönnetään vastaavat vanhempainvapaaetuudet kuin biologisille vanhemmille.

Jaa-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jan D Oker-Blom, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen

Ei-äännet: 8

Arto Bryggare, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Tarja Kantola, Outi Ojala, Osku Pajamäki, Johanna Sumuvuori, Ville Ylikahri

Tyhjä-äännet: 0

Poissa-äännet: 0

30.01.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

§ 959

V Sj/ Valtuutettu Maija Anttilan aloite nettipalvelupisteiden saamisesta vanhusten palvelukeskuksiin

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-002563 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Maija Anttilan valtuustoaloite Kvsto 15.2.2012 asia 34

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne katsoa valtuutettu Maija Anttilan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Valtuutettu Maija Anttila esittää aloitteessaan, että Kinaporin palvelukeskukseen perustettaisiin pilottina yhdessä Vallilan kirjaston tai Kirjasto 10:n kanssa ikäihmisille suunnattu nettipalvelupiste, jossa voitaisiin hoitaa myös henkilökohtaisia palveluita kuten laskujen maksamista. Nettipalvelua voitaisiin kokemusten myötä laajentaa esimerkiksi vapaaehtoisvoimin.

Kaupunginhallitus viittaa kulttuuri- ja kirjastolautakunnan sekä sosiaalilautakunnan lausuntoihin. Niistä ilmenee, että ikäihmisten atk-taitojen tärkeys on tunnustettu, ja tälle ryhmälle on pyritty järjestämään sekä tietotekniikan käyttömahdollisuuksia että tarvittavaa neuvontaa ja opetusta. Erityistä huomiota on kiinnitetty pankkipalvelujen käytön opettamiseen. Sosiaalilautakunnan lausunnossa mainitaan vielä, opetuksen ja neuvonnan tärkeyttä korostaen, että veroilmoitukset voisi antaa vuoden 2013 jälkeen ainoastaan sähköisesti. Tältä osin kyse on kuitenkin väärinkäsityksestä.

Khs katsoo myös omasta puolestaan, että tietotekniikan perustaitojen opettaminen ja tietotekniikan käytön mahdollistaminen ikäihmisille ovat tärkeitä toiminnan muotoja, joita on jatkuvasti kehitettävä. Khs pitää hyvänä sitä, että virastot ovat tehneet yhteistyötä tällä alueella. Kinaporin vanhustenkeskuksen avaaminen viivästyi jonkin verran, joten yhteistyö nettipalvelupisteen tiimoilta on kaupunginhallituksen saaman tiedon mukaan käynnistynyt vasta kesälomakauden jälkeen. Kinaporissa on kuitenkin jo nyt toiminnassa neljä asiakaskäyttöön tarkoitettua nettipistettä, joissa vapaaehtoiset ohjaavat käyttäjiä. Tietosuojasyistä vapaaehtoisia ei ole kuitenkaan käytetty opastajina pankkiasioiden hoidossa.

Kaupunginhallitus pitää asiassa saatua selvitystä riittävänä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Vt Maija Anttilan valtuustoaloite Kvsto 15.2.2012 asia 34

Päätöshistoria

Sosiaalilautakunta 02.05.2012 § 139

HEL 2012-002563 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa aloitteesta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Aloitteessa esitetty asia on tärkeä. Ikäihmisten puuttuvat tietotekniikan perustaidot ja välineet ovat merkittävä syrjäytymistä luova tekijä. Syrjäytymisuhka pahenee, kun entistä useammat peruspalvelut siirtyvät verkkoon.

Palvelukeskusten tehtävänä on torjua ikäihmisten syrjäytymistä sekä luoda edellytyksiä osallisuuteen ja aktiiviseen kansalaisuuteen. Sosiaalivirasto on edistänyt ikäihmisten tietotekniikkaosaamista ja -mahdollisuuksia hankkimalla asiakastietokoneita ja järjestämällä opastusta projektimuotoisesti. Seniorit ja syrjäytyneet atk-aikaan – hanke on toiminut kaupungin innovaatorahaston rahoituksella vuodesta 2008 alkaen. Palvelukeskuksiin ja omaishoidon

toimintakeskuksiin on hankittu asiakastietokoneet. Atk-opastusta antavat kaupungin palkkaamina 1-2 kiertävää opastajaa ja vapaaehtoiset atk-tutorit. Vapaaehtoisten osuus opastuksen antamisessa on merkittävä ja se järjestetään yhteistyössä Enter ry:n, Helsinki Missio ry:n ym. järjestöjen kanssa.

Kussakin palvelukeskuksessa on atk-opastusta 3-10 tuntia viikossa. Muun ajan tietokoneet ovat asiakkaiden käytettävissä. Opastuksessa keskitytään perusasioihin, kuten verkkopalvelujen ja sähköpostin käyttöön. Opastuksen kysyntä on suurta ja ajat on varattu noin kuukaudeksi eteenpäin, minkä vuoksi palvelusta ei ole nykyistä laajemmin tiedotettu. Toiminnan haasteena on nykyjärjestelyjen haavoittuvuus. Varajärjestelyjä vapaaehtoisopastajien peruutuksia ja palkattujen opastajien sairauslomien varten ei ole, vaan opastus joudutaan perumaan. Hankemäärärahoista päätetään vuosittain jouluhelmikuussa, mikä haittaa toiminnan pitkäjänteistä kehittämistä.

Pankkien verkkopalvelujen käyttö on atk-opastuksessa ajankohtainen asia ja niitä esitellään pankkien demo-ohjelmilla. Palvelukeskusten henkilökuntaa koulutetaan tarpeen mukaan opastamaan asiakkaita pankkipalveluiden hoidossa. Varsinaista pankkiasioiden hoitoa varten asiakkaat ohjataan pankkien omien neuvontapalvelujen piiriin. Myös sähköisen veroilmoituksen tekemistä varten voidaan tarvittaessa järjestää tiedotustilaisuuksia, koska vuoden 2013 jälkeen veroilmoituksen voi antaa ainoastaan sähköisesti. Yhteistyömahdollisuudesta on alustavasti sovittu Suomen Lions-liitto ry:n ja Verohallinnon yhteishankkeen kanssa.

Kaupunginkirjaston, kuten myös työväenopistojen panos helsinkiläisten ikäihmisten tietotekniikkataitojen edistämiseksi on merkittävä. Kuten kulttuuri- ja kirjastolautakunta toteaa aloitteesta 17.4.2012 antamassaan lausunnossa: "Kirjasto tarjoaa sekä peruskäytön opastusta että monipuolisempaa käyttöä vaativaa neuvontaa ja tietokoneen käytön ja sähköisten palvelujen kurseja. Osa kurseista on tarkoitettu erityisesti ikäihmisille. Lähikirjastot auttavat aina perustaidoissa, lisäksi kirjasto kouluttaa parhaillaan Finanssialan keskusliiton kanssa henkilökuntaa opastamaan asiakkaita pankkipalveluiden hoidossa."

Sosiaalivirasto ja kirjastotoimi ovat tiivistämässä yhteistyötään ikäihmisten atk-mahdollisuuksien edistämiseksi. Sosiaaliviraston tietohallintoyksikkö ja kirjastotoimi ovat yhteistyössä kehittäneet palvelutalojen asiakastietokoneisiin ohjelmaa, johon kirjaudutaan kirjastokortin tunnuksilla. Pilotointi on meneillään Itäkeskuksen ja Rudolfin palvelutaloissa. Kaupungin virastoilla on myös yhteinen it-opastuksen koordinoitiryhmä, jossa ovat mukana kaupungin

keskushallinnon tietotekniikkaosasto, kulttuuritoimi, Kohtaamispaikka Lasipalatsi, sosiaalivirasto, kirjastotoimi, työväenopisto ja nuorisotoimi.

Kuten aloitteessa todetaan, ikäihmisten nettipalvelujen käytön avuksi tarvitaan pysyviä järjestelyjä. Vanhusten palvelujen vastuualue selvittää, miten atk-opastustoimintaa palvelukeskuksissa voidaan vahvistaa ja miten toiminta järjestetään tulevaisuudessa vakinaisesti. Kulttuuri- ja kirjastolautakunta totesi antamassaan lausunnossa, että kaupunginkirjasto on halukas yhteistyöhön sosiaaliviraston kanssa suunnittelemaan esimerkiksi pankkipalvelujen neuvontaa. Myös sosiaalilautakunta kannattaa aloitteessa esitettyä yhteistyötä. Vanhusten palvelujen vastuualue käynnistää 30.6.2012 mennessä yhteistyön kaupunginkirjaston kanssa nettipalvelupisteen perustamiseksi Kinaporin palvelukeskukseen.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Outi Paulig, kehittämiskonsultti, puhelin: 310 43580
outi.paulig(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 17.04.2012 § 56

HEL 2012-002563 T 00 00 03

Päätös

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon valtuutettu Maija Anttilan aloitteeseen nettipalveluista vanhusten palvelukeskuksiin:

Kaupunginkirjastossa on noin 400 asiakastietokonetta, joiden käytössä opastetaan kaikissa kaupunginkirjaston 37 kirjastossa sekä niissä laitostietokoneiden palvelupisteissä, joissa asiakaspäätteitä on.

Kirjasto tarjoaa sekä peruskäytön opastusta että monipuolisempaa käyttöä vaativaa neuvontaa ja tietokoneen käytön ja sähköisten palvelujen kurseja. Osa kursseista on tarkoitettu erityisesti ikäihmisille. Lähikirjastot auttavat aina perustaidoissa, lisäksi kirjasto kouluttaa parhaillaan Finanssialan keskusliiton kanssa henkilökuntaa opastamaan asiakkaita pankkipalveluiden hoidossa. Kaupunginkirjasto tekee myös yhteistyötä Ikäihmisten tietotekniikkayhdistys Enter ry:n kanssa, joka antaa ikäihmisille vertaistukea ja neuvontaa.

Sosiaalivirastolla on kaupungin innovaatorahaston rahoittama ”Seniorit ja syrjäytyneet atk-aikaan” (Satka)-projekti, joka tarjoaa asiakkaille tietokoneen käyttömahdollisuuden ja atk-opastusta

palvelukeskuksissa. Opastus alkoi vuonna 2009. Opastuskertoja oli vuonna 2011 yli 2500, joista noin 1 100 Kinaporin palvelukeskuksessa.

Sosiaaliviraston tietohallintoyksikkö ja kirjastotoimi ovat kehittäneet yhteistyössä palvelutaloihin asiakaskonetta, jossa koneelle kirjautuminen tapahtuu kirjastokortin tunnuksilla. Pilotointi on meneillään kevään 2012 aikana.

Kaupungin virastoilla on yhteinen it-opastajien ohjausryhmä, jossa eri virastot koordinoivat tietotekniikkaopastuksia. Kaupunginkirjasto ja sosiaalivirasto ovat mukana ohjausryhmässä.

Kinaporin palvelukeskuksessa kirjastolla ei ole toimintaa, mutta sosiaalivirastolla on Satka-hankkeessa atk-opastuksia myös siellä.

Kaupunginkirjasto on halukas yhteistyöhön sosiaaliviraston kanssa suunnittelemaan esimerkiksi pankkipalvelujen neuvontaa.

Esittelijä

kirjastotoimen johtaja
Maija Berndtson

Lisätiedot

Anna-Maria Soininvaara, kirjastotoimen apulaisjohtaja, puhelin: 310 85400
anna-maria.soininvaara(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 960

V Jäsenten ehdottaminen verotuksen oikaisulautakuntaan toimikaudelle 1.1.2013 - 31.12.2017

HEL 2012-011120 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee ehdottaa Verohallinnolle, että verotuksen oikaisulautakuntaan valittaisiin toimikaudeksi 1.1.2013 - 31.12.2017 Kalle Waltari jäseneksi ja Karri Nieminen hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen.

Käsittely

Vastaehdotus:

Tatu Rauhamäki: Kalle Waltari

Vastaehdotus:

Elina Moisio: Varajäseneksi Karri Nieminen

Kaupunginhallitus hyväksyi Rauhamäen ja Moisioin vastaehdotukset yksimielisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, vs. päätösvalmisteluyksikön päällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Verohallinnon kirje

Otteet

Ote

Verohallinto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee ehdottaa Verohallinnolle, että verotuksen oikaisulautakuntaan valittaisiin toimikaudeksi 1.1.2013-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

31.12.2017 _____ jäseneksi ja _____ hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen.

Esittelijä

Verohallinto ilmoittaa, että uusimuotoinen verotuksen oikaisulautakunta aloittaa toimintansa 1.1.2013. Verotuksen oikaisulautakunta on Verohallinnon yhteydessä toimiva valtakunnallinen toimielin, jonka tehtävänä on käsitellä tuloverotukseen, perintö- ja lahjaverotukseen sekä kiinteistöverotukseen liittyviä oikaisuvaatimuksia. Lautakunta toimii jaostoihin jakaantuneena. Jaostoja on yhteensä 18, jotka toimivat 10 paikkakunnalla.

Jaostossa on puheenjohtajan lisäksi neljä jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Verohallinto määrää jäsenet, joista yksi on Verohallinnon, yksi kuntien ja kaksi eri veronmaksajia edustavien järjestöjen ehdottamaa.

Oikaisulautakunnan jäsenen tulee olla perehtynyt verotukseen. Tällä tarkoitetaan erityistä verotuksen asiantuntemusta. Ennen ehdotuksen tekemistä on syytä sopivalla tavalla varmistua siitä, että ehdotettava henkilöä voidaan pitää siten verotukseen perehtyneenä, että hänen voidaan katsoa omaavan erityistä verotuksen asiantuntemusta. Oikaisulautakunnan jäseniin sovelletaan hallintolain 28 §:ssä mainittuja esteellisyyssperusteita. Lautakunnan jäsenille maksetaan kokouspalkkiota ja matkakustannusten korvausta Verohallinnon palkkiopäätöksen mukaan.

Koska oikaisulautakunnan jaostojen määrä on vähäinen suhteessa kuntien lukumäärään, on suositeltavaa, että kaksi tai useampi kunta tekee yhteisen ehdotuksen. Ehdotuksen mukaan tulee liittää tarvittava selvitys ehdotetun jäsenen ja varajäsenen perehtyneisyydestä verotukseen ja jäsenen ja varajäsenen kirjallinen suostumus tehtävään.

Verohallinto pyytää kuntia tekemään ehdotuksen lähimpänä sijaitsevien jaostojen jäseniksi ja varajäseniksi viimeistään 14.9.2012. Ehdotuksen mukana tulee toimittaa suostumukset ja selvitykset perehtyneisyydestä verotukseen.

Oikaisulautakunnan jäsenenä on 1.1.2008-31.12.2012 toiminut Helsingin kaupungin ehdottamana Hannele Luukkainen ja varajäsenenä ensin Seija Lumme ja hänen jälkeensä Risto Pieviläinen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, vs. päätösvalmisteluosaston päällikkö, puhelin: 310 36018

10.09.2012

antti.peltonen(a)hel.fi

Liitteet

1 Verohallinnon kirje

Otteet

Ote
Verohallinto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 901

Pöydälle 03.09.2012

HEL 2012-011120 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

27.08.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Antti Peltonen, vs. päätösvalmisteluosaston päällikkö, puhelin: 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi

§ 961

V Helsingin kaupungin ympäristöraportti vuodelta 2011

HEL 2012-001274 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee merkitä tiedoksi liitteenä olevan Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2011.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi
Markus Lukin, johtava ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2011

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättänee esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee merkitä tiedoksi liitteenä olevan Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2011.

Esittelijä

Helsingin kaupungin ympäristöraportti on kaupungin organisaation kuuluvien hallintokuntien yhteinen raportti, jossa kuvataan kaupungin ympäristötavoitteiden toteutumista ja toiminnan vaikutuksia ympäristöön.

Ympäristöraportointi on vakiintunut osaksi kaupungin toiminnan vuosittaista raportointia. Ensimmäinen ympäristöraportti ja -tilinpäätös laadittiin vuodelta 2000.

Ympäristöraportointia koordinoi kaupunginjohtajan asettama työryhmä, jossa ovat edustettuina ympäristövaikutusten hallinnan kannalta merkittävimmät virastot ja laitokset.

Ympäristökeskuksen kokoamaan ja toimittamaan ympäristöraporttiin 2011 ovat tuottaneet tietoja kaikki kaupungin 29 virastoa ja kuusi liikelaitosta. Kaupunkikonserniin kuuluu myös 94 tytäryhtiötä ja 12 säätiötä. Tytäryhtiöistä kaikkiaan 65 toimitti ympäristötietoja tämän vuoden ympäristöraporttiin. Säätiöiden ympäristötiedot eivät sisälly raporttiin.

Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2011 on tämän asian liitteenä. Se on lisäksi luettavissa internetissä osoitteessa <http://www.hel2.fi/ymk/raportti11/>.

Helsingin kaupungin ympäristöjohtaminen

Pitkän aikavälin ohjauskeinot

Kaupungin tasolla ympäristöasioiden huomioon ottamista ohjaavat valtuuston hyväksymät strategiaohjelma, kaupungin ympäristöpolitiikka sekä kaupunginhallituksen hyväksymät suunnittelun yhteiset lähtökohdat ja talousarvio-ohjeet. Kaupungilla on lisäksi useita ympäristönsuojelun osa-alueiden ohjelmia, jotka toimivat osaltaan kaupungin ympäristöjohtamisen toteuttajina. Osa-alueohjelmia ovat muun muassa Helsingin Energian kehitysohjelma, meluntorjunnan toimintasuunnitelma sekä ilmansuojelun ja Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmat.

Vuosien 2009–2012 strategiaohjelmassa ympäristöasiat on sisällytetty useaan eri osioon. Kaupungin eettisten periaatteiden mukaan Helsinki on eturivin toimija globaalin vastuun kantamisessa, mikä ilmenee muun muassa toimissa ilmastonmuutoksen torjumiseksi, ympäristönsuojelussa ja hankintapolitiikassa. Lisäksi ”ekologisuus” on yksi kaupungin kuudesta arvosta. Strategiaohjelman ympäristöasioita koskevat toimintalinjaukset liittyvät Itämeren suojeluun, toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, energiansäästöön ja energiatehokkuuteen, joukkoliikenteen edistämiseen, hankintojen ympäristöasioihin ja luonnonsuojeluun.

Luonnos kaupungin päivitetyn ympäristöpolitiikaksi oli alkuvuodesta 2012 lausunnoilla keskeisissä lautakunnissa. Luonnoksessa on asetettu tavoitteita sekä pitkällä aikavälillä vuoteen 2050 että keskipitkällä aikavälillä noin vuoteen 2020 asti. Tavoitteita on asetettu seuraavissa aihepiireissä: ilmastonuojelu, ilmansuojelu, meluntorjunta, vesiensuojelu, luonnon ja maaperän suojelu, hankinnat, jätteet ja materiaalitehokkuus, ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus, ympäristöjohtaminen ja kumppanuudet.

Ympäristöjohtaminen vuositasolla

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kaupungin vuoden 2011 talousarviossa oli 11 ympäristöasioihin liittyvää tavoitetta, joista kuusi toteutui täysin ja yksi osittain (ympäristöraportin Taulukko 2). Toteutuneet tavoitteet koskivat katupölypitoisuuksia, metroluonteen luotettavuutta, joukkoliikenteen kuljetusosuutta aamuliikenteessä keskustan suuntaan sekä energiatehokkuussopimuksen toimeenpanoa. Toteutumattomat tavoitteet koskivat MA-ohjelman mukaisten asemakaavojen laatimista, joukkoliikenteen osuutta poikittaisliikenteessä, jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen yhteenlaskettua osuutta kaikista matkoista sekä energian säästötavoitetta.

Virastojen ympäristöjohtaminen ja erityisesti ympäristöohjelmatyö eteni hyvin vuonna 2011. ISO 14001 -standardoituja ympäristöjärjestelmiä oli käytössä Helsingin Satamassa, Palmiassa sekä Helsingin Energian voimalaitoksissa, lämpökeskuksissa ja kaukolämpötoiminnassa. Muita ympäristöjärjestelmiä oli käytössä viidessä hallintokunnassa. Ympäristö- tai kestävän kehityksen ohjelmia oli kaikkiaan 14 hallintokunnalla, kun kolme uutta ohjelmaa valmistui vuoden 2011 aikana. Neljässä hallintokunnassa ympäristöohjelma on tekeillä.

Monissa hallintokunnissa ekotukitoiminta koetaan luontevaksi osaksi ympäristöjärjestelmien ja -ohjelmien toteuttamista. Vuoden 2011 lopussa kaupungin työyhteisöihin oli nimetty ja koulutettu 882 ekotukihenkilöä. Ekotukitoiminta luo ympäristövastuullista toimintakulttuuria sekä osaltaan juurruttaa kaupungin ympäristöstrategioita ja tavoitteita käytännön toimenpiteiksi.

Tytäryhteisöjen ympäristötyössä ja raportoinnissa on tapahtunut viime vuosina selvää kehitystä. Usealla yhtiöllä on käytössään tai suunnitteilla ympäristöjärjestelmä tai ainakin ympäristöohjelma tai -tavoitteet. ISO-standardisoitu ympäristöjärjestelmä oli käytössä neljällä tytäryhteisöllä ja kolme suunnitteli järjestelmän käyttöönottoa. Neljä tytäryhteisöä hyödynsi muita ympäristöjärjestelmiä. Suuri osa tytäryhteisöistä seuraa kulutustietojaan ja järjestää ympäristökoulutusta henkilöstölleen.

KAUPUNGIN KESKEISET YMPÄRISTÖTOIMET JA -VAIKUTUKSET

Ilmasto ja energia

Helsingin ilmastotyötä ohjasivat vuonna 2011 Helsingin kaupungin strategiaohjelma ja Helsingin Energian kehitysohjelma. Lisäksi on sitouduttu useisiin sopimuksiin ja julistuksiin kuten valtiovallan kanssa tehtyyn kaupungin energiatehokkuussopimukseen (KETS) ja kaupunginjohtajien ilmastopopimukseen (Covenant of Mayors). Kaupungin ympäristöpolitiikka kokoaa keskeisimmät ympäristö- ja ilmastotavoitteet selkeäksi kokonaisuudeksi.

Kasvihuonepäästöt laskussa

Helsingin ilmastopoliittisena päätavoitteena on päästöjen vähentäminen vuoden 1990 tasosta 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä. Vuonna 2011 kokonaispäästöt olivat 15 prosenttia alemmat kuin vuonna 1990. Päästöt pienivät ennakkotietojen perusteella neljä prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Päästöjen suotuisa kehitys pidemmällä aikavälillä selittyy etenkin maakaasun käytön lisäämisellä kivihiilen sijaan.

Vuonna 2011 Helsingin alueen kulutukseen perustuvat kasvihuonekaasupäästöt pienivät edellisvuodesta. Hyvä vesivoimavuosi näkyi myös Suomessa sähköntuotannon pienempinä päästöinä. Helsingin liikenteen kasvihuonekaasupäästöihin vaikuttivat liikennemäärän pieneneminen sekä ajoneuvojen energiatehokkuuden jatkuva paraneminen.

Energiantuotannon hiilidioksidipäästöt vähenivät noin 11 prosenttia vuonna 2011 edellisvuoteen verrattuna. Helsingin Energia alitti vuonna 2011 päästökaupunkaudelle 2008-2012 myönnettyjen vuosittaisten hiilidioksidin päästöoikeuksien määrän lähes 200 000 tonnilla hiilidioksidia.

Vuonna 2011 Helsingin Energian sähkön, kaukolämmön ja jäähdytyksen hankinnasta uusiutuvan energian osuus nousi 5 prosenttiin hyvän vesivuoden siivittämänä. Vuonna 2011 kaukolämmöstä kolme prosenttia ja sähkön hankinnasta kahdeksan prosenttia perustuivat uusiutuviin energialähteisiin.

Suhteellinen energiankulutus pienenee

Helsingin kaupunkialueen energian kokonaiskulutus supistui 0,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Tämä oli seurausta etenkin liikenteen polttoaineiden ja sähkön käytön vähenemisestä. Vuoteen 1990 verrattuna energian kokonaiskulutus on kasvanut 17 prosenttia, mutta asukaskohtainen energiankulutus on pienentynyt kolme prosenttia. Kaukolämpöä myytiin noin 12 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna johtuen loppuvuoden poikkeuksellisen lämpimästä jaksosta.

Helsingin kaukolämmitteisen asuinrakennuskannan lämmönkulutus jatkaa nopeaa laskuaan. Vuoden 2011 rakennusvalvonnan myöntämistä luvista 44 prosenttia kerrosalasta oli energiatehokkainta A-energialuokkaa, kun vielä vuonna 2009 vastaava osuus oli noin viisi prosenttia. 2000-luvulla lämmönkulutus on alentunut selvästi, mihin ovat vaikuttaneet valtakunnallisesti kiristyneet rakennusmääräykset sekä Helsingin omat tontinluovutusehdot.

Vuonna 2011 kaupungin omistamien kiinteistöjen sääkorjattu lämpöenergian ominaiskulutus oli kaksi prosenttia enemmän kuin edellisvuonna. Kaupungin kiinteistöjen sähkön ominaiskulutus laski seitsemän prosenttia edellisvuodesta.

Ilmastotoimenpiteiden vuosi

Vuoden 2011 aikana tehtiin useita merkittäviä ilmastotoimenpiteitä. Helsingin ekologisesti kestävä rakentamisen ohjelmaa vuosille 2012-2018 laadintaa jatkettiin määrittelemällä tavoitteet ja toimenpiteet. Myös matalaenergiahankeiden suunnittelua ja toteutusta jatkettiin. Lisäksi valmistuivat passiivienergiarakentamista koskevat yleisohjeet ja selvitystyö koskien lähes nollaenergiatalojen rakentamista käynnistettiin.

Kaupunginjohtajan asettama työryhmä laati Parhaat energiatehokkuuden käytännöt -selvityksen (PEK), jolla kartoitettiin eri keinoja energiatehokkuustavoitteiden toteuttamiseksi sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Tuloksena esitettiin, että ilman uusia kaupungin toimia energiankulutus säilyy vuoteen 2020 asti nykyisellä tasollaan lisääntyvästä väkimäärästä ja taloudellisesta aktiviteetista huolimatta.

Vuonna 2011 otettiin käyttöön Helsingin kaupungin omat tontinluovutusehdot, joiden mukaan kaupungin omistamilla asuintonteilla rakentamiselta edellytetään jatkossa parasta A-energialuokkaa.

Helsingin, Espoon, Tampereen, Vantaan, Turun ja Oulun kaupunginjohtajat ja Sitra perustivat kaupunginjohtajien ilmastoverkoston 15.2.2011. Vuosi 2011 oli myös kaupunkilaisille ja pk-yrityksille suunnatun Ilmastoinfon ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Ilmastoinfon taustalla ovat Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit sekä HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut, HSL Helsingin seudun liikenne ja Helsingin Energia. Vuonna 2011 aloitettiin myös Helsingin kaupungin ja elinkeinoelämän ilmastokumppanuusverkoston valmistelutyö.

Maankäyttö ja rakentamisen kestävyys

Kaupunkisuunnittelun tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Maankäytön ja asumisen toteutumishjelma vuosille 2008-2017 (MA-ohjelma) on keskeinen kaupungin asuntorakentamisen kehittymistä ohjaava väline. Luonnonhoito noudattaa kaupunginhallituksen vuonna 2010 hyväksymiä luonnonhoidon ja LUMO-ohjelman (Helsingin luonnon

monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma vuosille 2008-2017) tavoitteita sekä vuonna 2011 yleisten töiden lautakunnan hyväksymää Helsingin luonnonhoidon linjausta. Luonnonhoidon ja LUMO -ohjelman tavoitteet ohjaavat aluesuunnittelua.

Vihreää kaupunkisuunnittelua

Ympäristönäkökulmasta vuoden 2011 keskeisin kaupunkisuunnittelun toimenpide oli Kuninkaantammen kaavaluonnoksen valmistuminen. Sen kaavamääräyksissä on useita ympäristötavoitteisiin liittyviä määräyksiä. Kuninkaantammi on myös kaupungin hulevesistrategian pilottikohde. Lisäksi valmistuivat Lapinlahden ja Tuomarikylän kartanon asemakaavat. Saukonlaiturin asemakaavan lausuntovaihetta valmisteltiin varmistaen ympäristötavoitteiden saavuttaminen muun muassa kaavan viherkattomääräyksen avulla.

Muita kestäväää rakentamista edistäviä toimenpiteitä vuonna 2011 olivat muun muassa kaupunkisuunnitteluviraston ja Helsingin yliopiston välisen yhteistyön käynnistyminen Viides ulottuvuus viherkatto - hankkeessa. Joukkoliikenteen edellytyksiä parannettiin esimerkiksi kehittämällä joukkoliikennejärjestelmiä yhdessä HSL:n kanssa sekä jalankulkua ja pyöräilyä edistävien hankkeiden avulla.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman toteutus on edennyt hyvin kolmen ensimmäisen vuoden aikana. Kaupunkisuunnitteluviraston vastuulla olevista toimenpiteistä on käynnissä lähes 90 prosenttia, rakennusviraston toimenpiteistä noin 80 prosenttia ja ympäristökeskuksen noin 60 prosenttia. Muutamat toimenpiteet ovat kuitenkin myöhässä suunnitellusta aikataulusta.

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) mukainen Helsingin kaupungin metsien luontoinventointi toteutettiin vuonna 2011. Tarkistettu inventointiraportti luovutetaan ympäristöministeriölle vuoden 2012 aikana. METSO-ohjelman luonnontieteelliset kriteerit täyttäviä kohteita löydettiin kaikkiaan noin 1 150 hehtaaria.

Pilaantuneiden maiden kunnostustoimet

Vuoden 2011 aikana pilaantunutta maaperää puhdistettiin pääosin asuinkäyttöön muutettavilla alueilla. Merkittävimpiä kunnostuskohteita olivat Viikinmäen käytöstä poistettu ampumarata-alue, entisen kaasulaitoksen alue Suvilahdessa sekä satamakäytöstä vapautuneiden Jätkäsaaren ja Kalasataman alueet. Myllypuron entisen kaatopaikan kunnostuksen jälkiseuranta oli myös käynnissä. Vuonna 2011

pilaantunutta maata kuljetettiin eri käsittely- tai loppusijoituspaikkoihin kaikkiaan 265 110 tonnia.

Veden kulutus, jätevesien puhdistus ja vesien suojele

Veden kulutus ja puhdistus

Asukasta kohden veden kulutus oli Helsingissä 199 litraa vuorokaudessa, joka nousi neljällä litralla edellisvuodesta.

Viikinmäen jätevedenpuhdistamolla puhdistetaan Helsingin jätevesien lisäksi mm. Vantaan keski- ja itäosien, Keravan, Tuusulan, Järvenpään ja Sipoon jätevedet. Vuonna 2011 puhdistamo täytti kaikki lupaehdot kaikilla laskentajaksoilla sekä pitoisuus- että poistotehovaatimusten osalta. Mereen johdettu ravinnekuormitus laski vuoteen 2010 verrattuna. Vuonna 2011 Viikinmäen jätevedenpuhdistamolta Helsingin edustan merialueelle kohdistuva fosforikuorma oli 20 000 kg/a ja typpikuorma 473 000 kg/a.

Vesien suojele ja tila

Kesä 2011 oli Helsingin ulko- ja sisäsaaristossa levämäärältään tavanomainen. Helsingin merialueilla esiintyi vain satunnaisesti sinilevien muodostamia pintaesiintymiä. Uimaveden laatu vuoden 2011 uimakauden aikana oli hyvää Helsingin alueella sijaitsevilla virallisilla uimarannoilla.

Ekologisen luokituksen mukaan Vantaanjoen tila on tällä hetkellä tyydyttävä. Vantaanjoen osalta ei todennäköisesti päästä EU:n asettamaan tavoitteeseen vesien hyvästä ekologisesta tilasta vuoteen 2015 mennessä. Vantaajokea rehevöittävät fosfori ja typpi, joiden suurimmat päästölähteet ovat maatalous sekä Vantaanjokeen johdetut puhdistetut jätevedet sekä jätevedenpumppaamoiden ylivuodot. Ongelmia aiheuttaa myös tihentyvän asutuksen mukanaan tuoma hulevesiongelma. Fosforin määrää on saatu selvästi laskettua. Typenkin määrää on hieman saatu laskemaan.

Helsingin ja Espoon kaupunkien jätevesien vesistövaikutusten yhteistarkkailun kautta seurattiin jätevesien aiheuttaman kuormituksen vaikutuksia vesistöön. Lisäksi tarkkailtiin vesistö- ja kalatalousvaikutuksia esimerkiksi meriläjitysalueiden läheisyydessä. Vuonna 2011 käynnistyi myös uuden meriläjitysalueen etsintä ja sen ympäristövaikutusten arviointimenettely.

Itämeren suojele kuuluu kaupungin ympäristöstrategian painopisteisiin. Turun ja Helsingin kaupunginjohtajien Itämerihaastekampanjassa kaupungit pyrkivät vähentämään omien toimintojen aiheuttamaa vesistökuormitusta sekä haastamaan muita tahoja mukaan

suojelutyöhön. Itämerihaasteen on ottanut vastaan jo 183 organisaatiota.

Jätteet

HSY:n jätehuolto huolehtii pääkaupunkiseudun asuinkiinteistöjen ja julkishallinnon jätehuollosta, hyöty- ja ongelmajätteiden keräyksestä sekä antaa mm. lajittelua ohjaavat jätehuoltomääräykset. Jätteitä kerätään kiinteistökohtaisella keräyksellä, jätteiden kierrätysasemilla eli Sortti-asemilla, aluekeräyspisteissä sekä keväisin kiertävissä keräysautoissa.

Pääkaupunkiseudun ainoa toiminnassa oleva yhdyskuntajätteen kaatopaikka sijaitsee Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa vastaanotettiin vuonna 2011 jätettä ja maata saman verran kuin edellisvuonna.

Jätteiden lajittelun suosio jatkaa kasvuaan, mistä kertoo mm. kotitalouksien pieniä jätekuormia vastaanottavien Sortti-asemien kävijämäärän kasvu. Vuonna 2011 asiakaskäyntejä oli 13 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Keräyspisteiden uudistusprojektia jatkettiin HSY:n toimesta. Uudistusprojektin on määrä jatkaa vuoteen 2013 asti. Lisäksi HSY järjesti Helsingissä yhteensä 12 kompostointikurssia ja rahoitti kummikouluohjelmaa jo viidettä vuotta.

Kaupungin palvelukiinteistöjen jätehuollon kehittämisprojektia jatkettiin vuonna 2011. Tavoitteena oli jätemäärien ja -kustannusten pienentäminen sekä yhteistyön laajentaminen kaupungin hallintokuntien, HSY:n ja muiden jätehuoltopalveluiden tuottajien suuntaan. Tämän lisäksi koulukiinteistöjen jätemäärien seuranta jatkettiin. Tulosten perusteella vuosien 2010 ja 2011 välille asetettu perusjätemäärien 10 prosentin vähentämistavoite saavutettiin jopa kolmanneksessa koulukiinteistöistä.

Liikenne ja liikenteen vaikutukset

Helsingin strategiaohjelma vuosille 2009-2012 asettaa tavoitteeksi, että liikennejärjestelmää kehitetään kestävien liikennemuotojen edistämiseksi kehittämällä raideliikennettä, nostamalla joukkoliikenteen palvelutasoa sekä lisäämällä kävely- ja pyöräilymahdollisuuksia. Lisäksi kaupunkirakennetta on tarkoitus eheyttää raideliikenneverkkoa laajentamalla.

Helsingin kaupungilla on ilmansuojelun toimintaohjelma vuosille 2008-2016, johon pitkän aikavälin toimet ilmanlaadun raja-arvojen saavuttamiseksi ja ilmanlaadun parantamiseksi sisältyvät.

Pääkaupunkiseudun kaupungeilla on yhteinen vuonna 2010 hyväksytty varautumissuunnitelma ilmanlaadun äkilliseen heikkenemiseen. Lisäksi kaupunginjohtajan asettaman kadunpidon kehittämisryhmän loppuraportti valmistui vuonna 2011. Raportti sisältää 50 kehittämis ehdotusta, joista useat tukevat myös ilmanlaadun parantamistavoitteita.

Liikenteen kehitys

Vuonna 2011 tehtiin 237,9 miljoonaa kaupungin sisäistä joukkoliikenteen matkaa, mikä on 5,7 miljoonaa matkaa enemmän kuin edellisvuonna. Raideliikenteen osuus kaupungin sisäisistä joukkoliikenteen matkoista oli 57 prosenttia. Suurin matkustajamäärän kasvu (noin 9 %) oli seutulinjoilla tehdyissä Helsingin sisäisissä bussimatkoissa. Metroliikenteen matkustajamäärät kasvoivat lähes 8 prosenttia, mutta raitiovaunuliikenteen ja VR:n lähiliikenteen matkustajamäärät vähenivät verrattuna edelliseen vuoteen.

Vuonna 2010 käynnistettiin Helsingin pyöräilyprojekti, jonka tehtävänä on parantaa pyöräilyoloja ja toimia pyöräliikenteen painoarvon lisäämiseksi kaikessa päätöksenteossa. Vuonna 2011 tärkeimpiä pyöräilyn suunnittelu- ja rakentamiskohteita olivat Mannerheimintie, Jätkäsaaren johtava Baana ja Länsilinkki, Auroran silta sekä 15 risteykseen merkityt pyörätaskut.

Liikenteen vaikutukset ilmanlaatuun

Vuonna 2011 katujen pölyäminen alkoi vilkasliikenteisissä ympäristöissä maaliskuun alkupuolella. Pölykausi kesti noin kuukauden ajan ja rajuimmillaan se oli huhtikuun toisella viikolla. Hiukkasten vuorokausiraja-arvotason ylityksiä todettiin Mäkelänkadun siirrettävällä mittausasemalla ja Mannerheimintien pysyvällä mittausasemalla, mutta lainsäädännön asettamia raja-arvoja ei ylitetty.

Vuonna 2010 voimaan tullut typpidioksidin vuosiraja-arvo (40 µg/m³) ylittyi selvästi siirrettävällä Mäkelänkadun mittausasemalla vuonna 2011. Raja-arvon ylitys johtui liikenteen päästöistä. Helsingissä typpidioksidin vuosiraja-arvo ylittyy edelleen keskustan vilkasliikenteisissä katukuiluissa. Raja-arvon saavuttamiselle on haettu jatkoaikaa EU:n komissiolta, jonka on määrä vastata jatkoaikahakemukseen 30.6.2012 mennessä.

Yksi ilmanlaadun parantamiseen liittyvistä toimista oli huhtikuussa Helsingissä käyttöön otettu pysäköintietuus vähäpäästöisille ajoneuvoille. Vuoden 2011 loppuun mennessä pysäköintietuuden oli hakenut 236 ajoneuvoa.

Helsingin kaupungin työntekijöiden työsuhdematkalippuedun käyttäjiä oli vuonna 2011 noin 25 000, mikä on noin 5 000 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.

Melu ja tärinä

Melun monet lähteet

Helsingissä liikenne on merkittävin meluhaittojen aiheuttaja. Noin 34 prosenttia asukkaista altistuu yli 55 dB tieliikenteen melulle. Melua aiheuttavat erityisesti myös tapahtumat, teollisuus- ja voimalaitokset sekä rakennustyöt.

Vuonna 2011 saatiin yhteistyössä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) kanssa valmiiksi melusteiden viimeistely Lahdenväylälle välille Porvoonväylä - Suurmetsäntie. Myös Tapaninkyläntien meluvallin korotus välillä Sidekuja - Rintamasotilaantie valmistui.

Helsingin kaupungin meluntorjunnan toimintasuunnitelman toteuttamista jatkettiin. Vuonna 2011 käytettiin tavanomaista päällystettyä hiljaisempaa pienirakeista päällystettyä Lauttasaarentiellä välillä Lauttasaaren silta - Lauttasaarentie. Lisäksi liikenteen aiheuttamia meluongelmia ratkottiin asentamalla neljään risteysalueeseen kaksoiseristys raiteiden runkomelun vähentämiseksi.

Vuonna 2011 aloitettiin myös ympäristömeludirektiivin (2002/49/EY) mukaisen liikennemeluselvityksen tekeminen yhteistyönä pääkaupunkiseudun kuntien ja Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa. Selvitys valmistuu lopullisesti kesäkuussa 2012.

Lupa- ja ilmoitusmenettely pyrkii varmistamaan etukäteen meluntorjunnan riittävyyden. Lakisääteisiä päätöksiä tilapäistä erityisen häiritsevää melua aiheuttavista toiminnoista tehtiin 204, mikä oli 38 päätöstä vähemmän kuin vuonna 2010. Näistä noin 66 prosenttia koski rakentamista ja loput tapahtumia. Rakennustyökohteista erityisen haastavia olivat asuinrakennusten läheisyydessä pakottavista syistä yöaikaan tehtävät työt. Suuria valvontakohteita olivat esimerkiksi Kalasataman ja eduskunnan maanalaisten tilojen sekä Länsimetron louhintatyöt.

Vuonna 2011 oli edellisvuoden tapaan runsaasti tapahtumia. Suuria konsertteja järjestettiin Kyläsaarella, Olympiastadionilla, Kaisaniemen puistossa, Hietaniemen uimarannalla ja Suvilahden vanhalla voimalaitosalueella. Konserttien meluhaittoja vähennettiin yhteistyössä järjestäjien kanssa, mutta valituksia asukkailta tuli erityisesti useita päiviä kestäneestä Flow-festivaalista, juhannuksen ulkoilmakonsertista

sekä ilmoitettua pidempään kestäneestä konsertista Hietaniemen uimarannalla.

Liikenteen aiheuttama ääriä

Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen on lisännyt liikenteen ääriästä aiheutuvia ongelmia. Hankalissa paikoissa liikennetäriän vaikutuksia on arvioitava alueidenkäytön eri suunnitteluvaiheissa. Ääriäselvitykset jäävät kuitenkin suurten kustannusten takia joskus puutteellisiksi.

Liikenteen aiheuttamia ääriäongelmia ratkottiin osallistumalla VTT:n toteuttamaan kaksivuotiseen "Liikennetäriän langaton mittaus- ja analysointiympäristö (VibPlat)" tutkimus- ja kehitys-hankkeeseen.

Hankinnat

Hankintojen kestäväen kehityksen toimintaohjelma eteni yhdessä hankintastrategian toteuttamisen kanssa. Toimintaohjelma sisältää muun muassa hallintokuntaakohtaisesti tehtävien hankintojen analysoinnin sekä kestävien hankintojen koulutusta.

Helsingin kaupungin hankintakeskus huolehtii yhteishankintatuotteiden hankinnasta, varastoinnista ja jakelusta kaupungin toimipisteisiin. Vuoden 2011 aikana yhteishankintoja kilpailutettiin 19 tarjouskilpailulla. Kestäväen kehityksen mukaisia kriteerejä sisältäviä kilpailutuksia oli 87 prosenttia kilpailutuksista. Määrällisesti 19 yhteiskilpailutuksesta 42 prosentissa oli mukana ympäristökriteerejä.

Helsingin kaupungin rakentamispalvelu Stara vastaa kaupungin ajoneuvojen ja työkojen yhteishankinnoista. Lisäksi Stara kilpailuttaa muun muassa polttoaineet, kuljetuspalvelut ja rakennustarvikkeet. Vuonna 2011 Stara kilpailutti tuotteita ja palveluita 27 miljoonan euron arvosta. Niiden kilpailutusten yhteisarvo, joissa oli mukana ympäristökriteerejä, oli 17 miljoonaa euroa, mikä on 63 prosenttia kilpailutuksista. Määrällisesti 16 kilpailutuksesta neljässä kilpailutuksessa, eli 25 prosentissa, oli mukana ympäristökriteerejä.

HSY:n koordinoimassa EU Life+ -rahoitteisessa Julia 2030 -hankkeessa kehitettiin mm. hankintojen CO2-laskurit toimistopaperien, kannettavien tietokoneiden ym. tuoteryhmiin. Tämän lisäksi hankkeessa on kehitetty kattavaa ohjeistusta kestäväen kehityksen huomioonottamiseksi julkisissa hankinnoissa. Laskureiden käyttöön koulutettiin yhteensä lähes sata HSY-alueen kaupunkien työntekijää.

Kaupungin organisaatioiden paperinkulutus on vähentynyt tasaisesti. Vuonna 2011 työntekijäkohtainen paperinkulutus väheni lähes kahdeksan prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Keskeisimpiä syitä arvioidaan olevan sähköisten tietojärjestelmien, erityisesti vuonna 2011

Ahjo-asianhallintajärjestelmään siirtyminen, ja sähköisten kokouskäytäntöjen yleistyminen virastoissa. Ekotukitoiminnan avulla on pystytty muun muassa parantamaan yleistä ympäristötietoisuutta ja lisäämään kaksipuolista tulostamista ja kopiointia.

Ympäristökasvatus ja -tietoisuus

Ympäristökasvatus

Ympäristökasvatuksellisiin tapahtumiin osallistui vuoden 2011 aikana yhdeksän prosenttia helsinkiläisistä. Määrä on selvästi edellisvuotta suurempi. Kasvua selittää erityisesti Ilmastoinfon toiminnan käynnistyminen sekä uusien toimintojen huomioiminen luontokoulu Arkin ja Harakan saaren osalta.

Ilmastoinfo tarjoaa kaupunkilaisille ja muille toimijoille käytännönläheisiä ohjeita ja neuvontaa vähäpäästöiseen elämäntapaan. Vuonna 2011 Ilmastoinfon järjestämässä Energiatendas-tapahtumassa tavoitettiin noin 750 helsinkiläistä ja Elämäsi ostoskori -näyttelyyn kävi tutustumassa lähes 2 900 helsinkiläistä. Ilmastoinfo oli myös aktiivinen toimija sosiaalisessa mediassa.

Kevätsiivoustalkoiden suosio jatkui ja vuonna 2011 osallistujamääräksi saatiin lähes 31 000 henkilöä. Myös puistokummitoiminnan kehittämistä jatkettiin. Sähköisessä puistokummirekisterissä oli vuonna 2011 kaikkiaan 355 puistokummiä.

Korkeasaaren Pääsiäissaari-tapahtumaan osallistui noin 15 000 kävijää. Arkissa järjestettyihin helsinkiläisille koululaisille suunnattuihin luontokouluihin osallistui yhteensä 800 oppilasta ja 65 opettajaa.

Harakan luontokeskus tarjoaa ympäristökasvatuspalveluja sekä suurelle yleisölle että kohdennetusti päivähoidolle ja oppilaitoksille. Harakassa järjestettäviin luontokouluihin osallistui kaikkiaan 97 luokkaa. Harakassa järjestettiin myös saariseikkailuja sekä ympäristökasvatuskursseja opettajille ja päivähoidon henkilöstölle.

Vuonna 2011 Gardeniassa järjestettiin luontokoulutoimintaa, useita luontoharrastuspäiviä, luontoaiheista kurssitoimintaa sekä ympäristöaiheisia tapahtumia. Gardenia järjesti luontoretkiä eri puolille Helsinkiä, joille osallistui keskimäärin 36 henkilöä retkeä kohden. Gardenia hoiti myös luontoretkikalenterin toimittamisen.

Energia- ja ympäristöneuvonta

Ympäristö- ja energianeuvonta tavoitti vuonna 2011 22 prosenttia helsinkiläisistä. Luku kasvoi selvästi edellisvuodesta.

Helsingin Energian antoi energiankäytön neuvontaa puhelimitse yli 40 000, Internetin kautta yli 30 000 ja paikan päällä Sähkötalossa yli 10 000 asiakkaalle. Helsingin Energia oli aktiivinen myös sosiaalisessa mediassa. Etäluettavien sähkömittareiden massa-asennukset esikaupunkialueilla aloitettiin syyskuussa 2011.

Rakennusvirasto järjesti monipuolista energia- ja ympäristöneuvontaa vuoden 2011 aikana mm. koululaisille. Helsingin kaupungin sisäistä energia- ja ympäristöneuvontaa toteutettiin usealla eri tavalla muun muassa kouluttamalla kaupungin ekotukihenkilöitä.

Ympäristöriskit

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Pääkaupunkiseudun yhteistä ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategiaa valmisteltiin vuonna 2011, ja se hyväksyttiin HSY:n hallituksessa keväällä 2012. Strategiaa laadittiin EU-rahoitteisen BaltCICA-hankkeen puitteissa. Hanke päättyi vuonna 2011.

Hankeen avulla tunnistettuja toimialojen yhteisiä sopeutumistarpeita olivat ilmastonmuutokseen sopeutumisen integrointi koko organisaation toimintaan sekä yleinen aiheeseen liittyvän tietoisuuden nostaminen. Kaupungin kannalta merkittävimmiksi kustannuksiksi arvioitiin hulevesijärjestelmien vaatimien viheralueiden rakentaminen, viheralueiden ylläpito ilmaston ja lajien muuttuessa sekä tieverkoston suunnittelu ja ylläpito.

Ilmastonmuutoksen sopeutumistoimina valmisteltiin muun muassa Helsingin kaupungin hulevesistrategian ja tulvastrategian mukaisia toimenpiteitä. Esimerkiksi Marjaniemen ja Sarvaston pohjoisosan tulvasuojelurakenteet valmistuivat vuonna 2011.

Vuonna 2011 Helsingin kaupunki selvitti merkittävät hulevesitulvariskialueet. Selvityksen perusteella hulevesitulvakohteita paikallistettiin kaikkiaan noin 290 kappaletta, mutta yksikään näistä ei ylittänyt lain mukaista merkittävyyden kynnystä.

Vesistötulva-alueiden merkittävyyttä puolestaan arvioitiin Uudenmaan ELY-keskuksen toimesta. Selvityksen perusteella maa - ja metsätalousministeriö määritteli Helsingin ja Espoon rannikkoalueen kokonaisuudessaan merkittäväksi tulvariskialueeksi. Tulvariskien hallintasuunnitelman tekeminen on jo käynnistynyt maakuntaliiton koordinoimana.

Öljyntorjunta

Helsingin alueella tapahtui vuonna 2011 yhteensä 432 öljyvahinkoa. Vahinkoja tapahtui vuoteen 2010 verrattuna jonkin verran vähemmän

vesistöissä ja tärkeillä pohjavesialueilla, mutta muilla alueilla tapahtuneita vahinkoja oli enemmän kuin vuonna 2010 (367 kpl).

Vuonna 2011 parannettiin pelastuslaitoksen öljyntorjuntavalmiutta hankkimalla erikorkuisia ja -pituisia öljyntorjuntapuomeja. Lisäksi aloitettiin avomeripuomien ankkurointikalustojen kehitystyö. Aloitettuja koulutuksia olivat muun muassa Expandi-rajoituspuomikaluston operatiivinen koulutus ja huoltokoulutus.

Pelastuslaitos otti käyttöönsä kaksi uutta B-luokan öljyntorjunta-alusta. Joulukuussa 2011 valmistui öljyvahinkojen torjunta-auto. Lisäksi hankittiin MABS-monitoiminen öljynkerääjä, OBS-harjakauhakerääjä sekä liikuntaviraston päivittäiseen käyttöön öljyntorjuntaan liittyvin valmiuksin varustettu 12-metrinen työlautta. Tulvavahinkojen torjuntaa varten hankittiin 24 moottoriruiskua.

Ympäristötalous

Helsingin vuoden 2011 ympäristökulut (poistot mukaan lukien) olivat yhteensä 143,4 miljoonaa euroa, mikä oli kolme prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Suurimmat kuluerät olivat ympäristöperusteiset sähkö- ja polttoaineverot, alueiden puhtaanapidon ja jätehuollon sekä ilmastonsuojelun aiheuttamat kulut. Ympäristökulut kasvoivat edellisvuodesta 49 prosenttia, mitä selittää pääasiassa verojen korotus ja ilmastonsuojeluun käytettyjen kulujen kasvu.

Helsingin kaupungin vuoden 2011 ympäristötuotot olivat yhteensä 7,5 miljoonaa euroa, mikä oli 0,4 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuotot kasvoivat yli 13 prosenttia vuoden 2010 tuotoista. Suurimmat tuotot tulivat Korkeasaaren eläintarhan pääsylipputulosta.

Helsingin kaupungin vuoden 2011 ympäristöinvestoinnit olivat yhteensä 33,3 miljoonaa euroa, mikä on noin viisi prosenttia kaupungin kaikista käyttöomaisuusinvestoinneista. Investointeja tehtiin noin 2,8 miljoonalla eurolla vähemmän kuin edellisvuonna. Merkittävimmät investoinnit kohdistuivat pilaantuneiden maiden puhdistukseen sekä ilmastonsuojeluun.

Tilinpäätökseen tehtyjen ympäristövastuiden arvo oli 1.1.2011 yhteensä 42,6 miljoonaa euroa. Vastuut koskivat Metrotunnelin vesivahinkoa, Hanasaaren A-voimalaitoksen purkua ja varautumista pilaantuneen maaperän käsittelyyn sekä kaatopaikkojen jälkihoitoa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvnro
FI02012566

10.09.2012

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102

erja.saarinen(a)hel.fi

Markus Lukin, johtava ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 31606

markus.lukin(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2011

10.09.2012

Ryj/2

§ 962

V Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan tarkistaminen

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2011-009764 T 11 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi
Markus Lukin, johtava ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi
Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupungin ympäristöpolitiikan tarkistaminen_Ympäristöpolitiikan työryhmän ehdotus_4.6.2012
- 2 Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan päivittämisen taustamuistio_28.6.2012

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne hyväksyä Helsingin kaupungin päivitetyn ympäristöpolitiikan tavoitteet liitteenä 1 olevan ympäristöpolitiikan työryhmän ehdotuksen mukaisesti.

Ympäristöpolitiikassa asetetaan kaupungin keskipitkän ja pitkän aikavälin ympäristötavoitteet seuraavilla osa-alueilla: ilmastonsuojelu, ilmansuojelu, meluntorjunta, vesiensuojelu, luonnon ja maaperänsuojelu, hankinnat, jätteet ja materiaalitehokkuus, ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus sekä ympäristöjohtaminen ja kumppanuudet.

Esittelijä

Taustaa

Helsingillä on pitkät perinteet kaupungin ympäristöpolitiikassa ohjauksessa. Ensimmäinen kaupungin ympäristöpolitiikka hyväksyttiin

kaupunginvaltuustossa vuonna 1999 ja se päivitettiin edellisen kerran 30.3.2005.

Keskeinen ympäristöjohtamisen väline on ollut ympäristöohjelma, joita Helsingissä on laadittu ja toteutettu neljä. Lisäksi kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2002 laajan kestävä kehityksen toimintaohjelman, joka sisälsi runsaasti ympäristöpoliittisia päätöksiä. Helsingissä on laadittu myös ympäristönsuojelun eri osa-alueita koskevia ohjelmia, kuten lakisääteiset ilmansuojelun toimintaohjelma (Khs 19.5.2008) sekä meluntorjunnan toimintasuunnitelma (Khs 17.11.2008). Kaupungin energiapoliittiset linjaukset hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa tammikuussa 2008.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.4.2009 kaupunginhallituksen ehdotuksen strategiaohjelmaksi vuosiksi 2009-2012, joka linjaa myös monia ympäristöasioita. Strategiaohjelmassa on määritelty kaupungin linjauksia ilmastonuojelussa, liikenteen ja energiankäytön asioissa, luonnonsuojelussa, Itämeren suojelussa sekä hankintojen ympäristöasioissa.

Edellä mainittu ympäristöohjelmien sektoroituminen yhdessä strategian ympäristölinjausten kanssa on johtanut siihen tilanteeseen, että tarvetta kattavalle ympäristöohjelmalle ei enää ole. Ympäristöpolitiikan yleiset tavoitteet on kuitenkin edelleen nähty tarpeellisiksi. Kaupunginvaltuusto päättikin hyväksyessään ehdotuksen strategiaohjelmaksi, että kaupungin ympäristöpolitiikka tulee päivittää.

Asian käsittely

Ympäristöpolitiikan työryhmä

Kaupunginvaltuuston 29.4.2009 hyväksymässä strategiaohjelmassa 2009-2012 todetaan, että ympäristöpolitiikka on päivitettävä ja tuotava valtuustoon. Kaupunginjohtaja päätti 20.1.2010 § 13 johtajistokäsittelyssä asettaa työryhmän, jonka tehtävänä ovat Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan tarkistaminen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi vuoden 2010 loppuun mennessä. Kaupungin ympäristöpolitiikan tarkistamisessa tuli ottaa kantaa erityisesti niihin ympäristöpolitiikan osa-alueisiin, joita ei ole strategiaohjelmassa tai Helsingin Energian kehitysohjelmassa tarkasteltu.

Työryhmän puheenjohtajaksi nimettiin apulaiskaupunginjohtaja Pekka Sauri ja jäseniksi edustajat ympäristökeskuksesta, kaupunkisuunnitteluvirastosta, talous- ja suunnittelukeskuksesta, Helsingin Energiasta, kiinteistövirastosta, rakennusvalvontavirastosta, hankintakeskuksesta, sosiaalivirastosta, terveyskeskuksesta, opetusvirastosta, rakennusvirastosta sekä HKL:stä.

Työryhmä hyväksyi ehdotuksen kaupungin ympäristöpolitiikaksi sekä taustamuistion kokouksessaan 15.12.2010. Työryhmän työskentelyn aikana nousi lisäksi esiin tarve arvioida ympäristöpolitiikan taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia. Vaikutusten arviointi saatiin valmiiksi vuoden 2011 tammikuussa.

Kaupunginvaltuusto päätti 18.1.2012 § 10 vahvistaa päivitetyn Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Työryhmä arvioi, että Helsingin Energian kehitysohjelma ei aiheuta muutostarpeita työryhmän ehdotukseen ympäristöpolitiikaksi.

Työryhmän ehdotus esiteltiin kaupunginhallitukselle 20.2.2012. Kaupunginhallitus päätti 20.2.2012 § 180 palauttaa asian uudelleen valmisteluun siten, että Helsingin kaupungin päivitettyistä ympäristöpolitiikan tavoitteista pyydetään lausunnot kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö-, ympäristö- ja yleisten töiden lautakunnilta sekä HKL:n, Helsingin Energian ja Helsingin Sataman johtokunnilta.

Lausuntokierros

Ehdotuksesta kaupungin ympäristöpolitiikaksi saatiin pyydyt lausunnot ympäristölautakunnalta, Helsingin Energian johtokunnalta, Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunnalta (HKL), Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunnalta, kaupunkisuunnittelulautakunnalta, kiinteistölahtakunnalta sekä yleisten töiden lautakunnalta.

Asiassa saadut lausunnot ovat kokonaisuudessaan luettavissa tämän asian päätöshistoriasta.

Lisäksi pelastuslaitos, öljyntorjunnan keskeisenä toimijana, osallistui tavoitteen "Vesiensuojelu" laadintaan.

Ympäristöpolitiikan työryhmä tarkasteli saadut lausunnot ja teki lausuntojen perusteella tarpeelliseksi katsomansa muutokset työryhmän ehdotukseen kaupungin ympäristöpolitiikaksi.

Lausuntokierroksen jälkeen kaupungin ympäristöpolitiikan tavoitteisiin tehdyt muutokset

ILMASTONSUOJELU

Tavoitteeseen (Keskipitkä aikaväli) on lisätty kaupunginvaltuuston strategiaohjelmaan sisältyvä päätös nostaa uusiutuvan energian osuus 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä.

Ympäristölautakunnan lausunnon perusteella kohdan "Kasvihuonekaasupäästöt (kulutusperäiset) ovat alentuneet energiatehokkuuden parantamisen ja elinkaareltaan vähäpäästöiseen

energiantuotantoon siirtymisen myötä vähintään (vertailuvuosi 1990) 20 % vuoteen 2020” perään on lisätty ”Selvitetään edellytykset päästötavoitteen nostamiseksi 30 %:iin”.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnon perusteella energiatehokkuustavoite on täsmennetty muotoon ”Energiatehokkuus on parantunut vähintään 20 % vuoteen 2020 (mittarina asukaskohtainen energiankulutus, vertailuvuosi 2005). Lisäksi tavoitekohtaa on muutettu seuraavasti: ”Ilmastonmuutokseen sopeutuminen integroidaan kaikkien hallintokuntien toimintaan riskien minimoimiseksi. Ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja keinoista siihen varautumiseksi viestitään kuntalaisille ja yrityksille.”

ILMANSUOJELU

Yleisten töiden lautakunnan lausunnon perusteella tavoitteen kohtaan ”hengittävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvotason ylittävien vuorokausien lukumäärä on vähintään puolittunut sallitusta tasosta (35 kpl/v) ollen alle 18 kpl/v” on lisätty teksti ”selkeästi kaukokulkeuman vuoksi aiheutuneita ylityksiä ei oteta huomioon.”

VESIENSUOJELU

Aiemmassa työryhmän ehdotuksessa mainittu tavoite ’Kalojen nousuesteet on poistettu 2020 mennessä’ on yleisten töiden lautakunnan lausunnon perusteella poistettu, koska maininta on luoteeltaan toimenpide eikä tavoite.

Yleisten töiden lautakunta, Helsingin Sataman johtokunta sekä pelastuslaitos katsoivat tarpeellisena sisällyttää öljyntorjunnan linjaukset ympäristöpolitiikkaan. Lausuntojen perusteella tavoitteeseen lisättiin maininta varautumisesta kasvaviin öljyonnettomuusriskeihin Itämerellä. Ko. tavoite on muotoiltu ympäristöpolitiikan työryhmän ja pelastuslaitoksen yhteistyönä seuraavasti:

(Pitkä aikaväli) Öljyntorjunta estää öljyn pääsyn asutuille rannoille useimmissa olosuhteissa.

(Keskipitkä aikaväli, Itämeren suojelu) Helsingin oman öljyntorjunnan vaikuttavuus asutuille rannoille pääsevän öljyn määrään ja laajuuteen on merkittävä useimmissa luonnon olosuhteissa. Helsingin Itämeren saaristoon antama öljyntorjunta-apu on huomattavan tehokasta.

(Keskipitkä aikaväli, Helsingin pintavesien suojelu) Öljyntorjunta estää vahingon leviämistä ja öljyn kerääminen veden pinnalta sekä rantojen suojelu on tehokasta. Rantojen puhdistustoimintaan on riittävästi kaupungin omia koulutettuja joukkoja.

LUONNON JA MAAPERÄN SUOJELU

Kaupunkisuunnittelulautakunnan lausunnon pohjalta tavoitteen muotoilua on muutettu siten, että teksti ”eli avo- ja rantakallioiden sekä harjujen” on poistettu, jotta tavoitetta ei voi tulkita kategorisena ja ehdottomana tavoitteena.

HANKINNAT, JÄTTEET JA MATERIAALITEHOKKUUS

Kiinteistölautakunnan ja ympäristölautakunnan lausuntojen pohjalta on muutettu tavoitteen ’Hankinnat, jätteet, materiaalitehokkuus’ vertailuvuosi vuodesta 2011 vuoteen 2013.

Rakentamisen maamassojen, ylijäämämassojen ja pilaantuneiden maiden logistiikan parantamista koskeva tavoite on yleisten töiden lautakunnan lausunnon perusteella siirretty kohdasta ”Luonnon ja maaperän suojelu” kohtaan ”Hankinnat, jätteet ja materiaalitehokkuus”.

Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikka – työryhmän ehdotus 4.6.2012

Ympäristöpolitiikka täsmentää kaupungin strategiaohjelman 2009-2012 ympäristöasioita koskevia tavoitteita ja asettaa tavoitteita niillä ympäristönsuojelun alueilla, joita strategiaohjelma ei kata.

Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan tavoitteet ovat ilmastonuojelu, ilmansuojelu, meluntorjunta, vesiensuojelu, luonnon ja maaperänsuojelu, hankinnat, jätteet ja materiaalitehokkuus, ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus sekä ympäristöjohtaminen ja kumppanuudet.

Ympäristöpolitiikan luonnoksen tavoitteet on asetettu sekä pitkällä aikavälillä vuoteen 2050 että keskipitkällä aikavälillä noin vuoteen 2020 asti. Ympäristöpolitiikka ei ole toimenpideohjelma, sillä tavoitteiden valtaosalle on erilaisia toteuttamiskeinoja ja vaihtoehtoja. Toteutettavat toimenpiteet valmistellaan erikseen hallintokuntien normaalin toiminnan suunnittelun ja päätöksenteon sekä ympäristönsuojelun eri osa-alueiden ohjelmien valmistelun ja toteuttamisen yhteydessä.

Varsinaisen ympäristöpolitiikan luonnoksen lisäksi on laadittu taustamuistio (liite 2), jonka ensimmäisessä osassa esitetään taustoja ja tavoitteiden toteuttamisen eri keinoja em. aihe-alueittain. Taustamuistion toinen osa käsittelee ympäristöpolitiikan luonnoksen vaikutusten arviointia aihe-alueittain. Arvioinnin osia ovat taloudellisten, sosiaalisten, terveydellisten ja ympäristövaikutusten arviot. Kunkin ympäristöpolitiikan aihealueen valmistelun osana on myös tarkasteltu aiheisiin liittyviä kansainvälisiä ja kansallisia tavoitteita ja sitoumuksia.

ILMASTONSUOJELU

Pitkä aikaväli

- Helsinki tavoittelee hiilineutraalia tulevaisuutta vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteen toteutumista seurataan säännöllisellä raportoinnilla määräväleillä, jolloin toimenpideohjelmaan voidaan tehdä tarvittavat muutokset.
- Helsinki on eturivin toimija energiatehokkuudessa, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.

Keskipitkä aikaväli

- Kasvihuonekaasupäästöt (kulutusperäiset) ovat alentuneet vähintään 20 % vuoteen 2020 mennessä energiatehokkuuden parantamisen ja elinkaareltaan vähäpäästöiseen energiantuotantoon siirtymisen myötä (vertailuvuosi 1990). Selvitetään edellytykset päästötavoitteen nostamiseksi 30 %:iin.
- Uusiutuvan energian osuus on vähintään 20 % vuonna 2020
- Energiatehokkuus on parantunut vähintään 20 % vuoteen 2020 (mittarina asukaskohtainen energiankulutus, vertailuvuosi 2005)
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen integroidaan kaikkien hallintokuntien toimintaan riskien minimoimiseksi. Ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja keinoista siihen varautumiseksi viestitään kuntalaisille ja yrityksille.

ILMANSUOJELU

Pitkä aikaväli

- Liikenteen pakokaasut eivät heikennä ilmanlaatua (tieliikenne on lähes päästötöntä)
- Hengitettävien hiukkasten (PM10) vuorokausiraja-arvotason ylittävien vuorokausien lukumäärä on vähintään puolittunut nykyisestä sallitusta tasosta (35 kpl/v) ollen alle 18 kpl/v. Selkeästi kaukokulkeuman vuoksi aiheutuneita ylityksiä ei oteta huomioon.
- Uusiutuvan energian kuljetus ja käyttö eivät heikennä ilmanlaatua (biopolttoaineet, biomassa ja pienpoltto)

Keskipitkä aikaväli

- Ilmanlaadun raja-arvoja ei ole ylitetty vuoden 2015 jälkeen. Ilman epäpuhtauksien pitoisuudet (ml. pienhiukkasten) ovat tämän jälkeen edelleen alentuneet.
- Ilmanlaadun tavoitearvoja sekä kansallisia ohje-arvoja ei ylitetä

MELUNTORJUNTA

Pitkä aikaväli

- Ympäristömelun ohjearvoja ei ylitetä. Ihmiset eivät altistu pitkäaikaiselle, erityisesti liikenteen aiheuttamalle voimakkaalle melulle, jolla on haitallinen vaikutus terveyteen.

Keskipitkä aikaväli

- Melulle altistuminen on vähentynyt siten, että vuoteen 2020 mennessä päiväajan keskiäänitason yli 55 dB melualueilla asuvien määrä on vähintään 20 % pienempi kuin vuonna 2003 (vanhat asuinalueet; ei uusia melulle altistuvia asukkaita)
- Erityisesti voimakkaalle melulle altistuminen on vähentynyt siten, että vuonna 2020 ei ole yli 70 dB päiväajan ja yli 65 dB yöajan keskiäänitasolle altistuvia asukkaita (vanhat asuinalueet)
- Herkimpien väestöryhmien toimipisteiden mm. päiväkotien, leikkipuistojen, koulujen ja vanhainkotien leikki- ja oleskelualueilla alitetaan päiväajan keskiäänitaso 60 dB (vanhat toimipisteet)

VESIENSUOJELU

Pitkä aikaväli

- Helsingin oma ravinnekuormitus vesistöihin on vähentynyt entisestään ja ravinteiden hyötykäyttö tehostunut
- Sekaviemäriverkoston ylivuotojen määrä on puolittunut nykytasosta
- Öljyntorjunta estää öljyn pääsyn asuilla rannoille useimmissa olosuhteissa

Keskipitkä aikaväli, ITÄMEREN SUOJELU

- Helsingin edustan meriympäristö on hyvässä tilassa EU:n meristrategiadirektiivin mukaisesti vuoteen 2020 mennessä
- Helsingin edustan rannikkovesimuodostumien hyvä tila saavutetaan vesienhoitosuunnitelman mukaisilla lisätoimenpiteillä 2027 mennessä
- Helsingin oman öljyntorjunnan vaikuttavuus asuilla rannoille pääsevän öljyn määrään ja laajuuteen on merkittävä useimmissa luonnon olosuhteissa. Helsingin Itämeren saaristoon antama öljyntorjunta-apu on huomattavan tehokasta

Keskipitkä aikaväli, HELSINGIN PINTAVESIEN SUOJELU

- Helsingin keskeisiin virkistysaariin on rakennettu keskitetty vesihuolto
- Sekaviemäriverkoston ylivuotojen määrä on vähentynyt 20 % nykytasosta

- Öljyntorjunta estää vahingon leviämistä ja öljyn kerääminen veden pinnalta sekä rantojen suojelu on tehokasta. Rantojen puhdistustoimintaan on riittävästi kaupungin omia koulutettuja joukkoja.

LUONNON JA MAAPERÄN SUOJELU

Pitkä aikaväli, LUONTO

- Helsingin monimuotoinen kaupunkiluonto on säilynyt erityispiirteinen osana eheytyntä kaupunkirakennetta

Keskipitkä aikaväli, LUONTO

- Turvataan kattavan viherverkoston ekologinen toimivuus osana seudullista kokonaisuutta
- Säilytetään vakiintuneet luontotyypit ja eliölajit hoitamalla ja ennallistamalla niitä tarvittaessa
- Säilytetään metsien ja soiden luonnolliset rakennepiirteet
- Turvataan kulttuuriympäristöjen luonnon monimuotoisuus kunnostamalla ja hoitamalla niitä pitkäjänteisesti
- Kompensoidaan viheralueiksi kaavoitetuille alueille rakentaminen kaavoituksen ja viheraluesuunnittelun yhteydessä esimerkiksi parantamalla viheralueiden toiminnallisuutta ja ekologista laatua, ennallistamalla luontokohteita tai luomalla uusia lähiviherympäristöjä

Pitkä aikaväli, MAAPERÄ

- Kaupungin alueella oleva pilaantunut maaperä on kunnostettu viimeistään rakentamisen yhteydessä siten, ettei siitä jatkossakaan ole haittaa terveydelle tai ympäristölle

Keskipitkä aikaväli, MAAPERÄ

- Kunnostetaan kaupungin alueella olevat vanhat kaatopaikat
- Turvataan maaperän luontaiset ominaisuudet ja toiminnot (biologiset, kemialliset ja fysikaaliset) viheralueilla
- Merkittävien geologisten kohteiden säilyminen on turvattu

HANKINNAT, JÄTTEET JA MATERIAALITEHOKKUUS

Pitkä aikaväli

- Kaupungin toimintojen materiaali- ja ekotehokkuus on selvästi parantunut ja ne otetaan huomioon kaikissa investoinneissa, hankinnoissa ja merkittävissä hankkeissa

Keskipitkä aikaväli, HANKINNAT

- 50 % kaupungin hankintaprosesseista sisältää ympäristökriteerejä vuoteen 2015 mennessä
- 100 % kaupungin hankintaprosesseista sisältää ympäristökriteerejä 2020 mennessä (ympäristökriteerit voivat olla joko ehdottomia vaatimuksia tai vertailuperusteita)
- Kaikki hallintokunnat ja tytäryhteisöt koulutetaan kestävien hankintojen tekemiseen

Keskipitkä aikaväli, JÄTTEET

- Kaupunkiorganisaation tuottaman yhdyskuntajätteen määrä vakiintuu vuoden 2013 tasolle ja jätemäärä /työntekijä on laskenut 10 % vuoteen 2020 mennessä
- Kaupunkiorganisaation tuottaman yhdyskuntajätteen materiaalihyötykäyttöaste on noussut 10 prosenttiyksiköllä vuoteen 2020 mennessä
- Kaupungin alueella syntyvän yhdyskuntajätteen määrä vakiintuu vuoden 2013 tasolle ja jätemäärä /asukas on laskenut 10 % vuoteen 2020 mennessä
- Rakentamiseen tarvittavien maamassojen, ylijäämämaiden ja pilaantuneiden maiden logistiikka on järjestetty taloudellisesti ja ekotehokkaasti

YMPÄRISTÖTIETOISUUS JA -VASTUULLISUUS

Pitkä aikaväli

- Helsingin kaupungin henkilöstön ja asukkaiden ympäristötietoisuus on Euroopan pääkaupunkien kolmen parhaan joukossa
- Kaupunkilaiset ja kaupungin työntekijät ovat sitoutuneita ympäristöpolitiikan tavoitteisiin

Keskipitkä aikaväli

- Helsinki on ympäristökasvatuksen edelläkävijä
- Jokaisella työyhteisöllä on koulutettu ekotukihenkilö
- Helsinkiläisten kestäväää elämäntapaa tukeva palvelutarjonta tekee ympäristövalinnoista helppoja
- Kaupungin työntekijät ovat tietoisia ympäristövastuullisista toimintatavoista ja ottavat ne huomioon työssään
- Päättäjien hyvä ympäristötietoisuus mahdollistaa ympäristövastuullisten päätösten tekemisen

YMPÄRISTÖJOHTAMINEN JA KUMPPANUUDET

Keskipitkä aikaväli, YMPÄRISTÖJOHTAMINEN

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

- Liikelaitoksilla on käytössä todennettu ympäristöjärjestelmä
- Virastot ja tytäryhteisöt sisällyttävät ympäristöjohtamisen toimintaansa noudattaen kevennettyjen ympäristöjärjestelmien periaatteita
- Ympäristöjohtaminen otetaan osaksi virastojen ja liikelaitosten tulospalkkiojärjestelmää ja muita palkitsemisen muotoja

Keskipitkä aikaväli, KUMPPANUUDET

- Kaupunki hakee aktiivisesti kumppanuuksia ja verkostoituu yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ympäristöpolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi tukien samalla kaupungin elinkeinostrategian toteutumista
- Ekokompassi-järjestelmä on tunnettu väline pk-yritysten ympäristöhallinnan parantamiseksi ja se on kaikkien pääkaupunkiseudun pk-yritysten saatavilla
- Itämerihaasteen on vastaanottanut 300 toimijaa, joita kaupunki tukee laadukkaiden ja Itämeren suojelua tehostavien toimenpideohjelmien toteuttamiseksi
- Kaikille kaupungissa järjestettävillä suur tapahtumilla laaditaan ympäristöohjelma tai -suunnitelma

Seuranta

Ympäristöpolitiikan seurannan keskeinen väline on kaupungin vuosittainen ympäristöraportointi. Osana kaupunginvaltuustolle esiteltävää raporttia tullaan lyhyesti selostamaan, mitä kaupunki on toimintavuoden aikana tehnyt ympäristöpolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi
Markus Lukin, johtava ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi
Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupungin ympäristöpolitiikan tarkistaminen_Ympäristöpolitiikan työryhmän ehdotus_4.6.2012
- 2 Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan päivittämisen taustamuistio_28.6.2012

Päätöshistoria

Kiinteistölautakunta 03.05.2012 § 262

HEL 2011-009764 T 11 00 00

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle ympäristöpolitiikan tavoitteista seuraavan lausunnon:

Yleistä

Ympäristöpolitiikan tarkistaminen ja uusien tavoitteiden määrittäminen on tärkeää ja ajankohtaista. Vuonna 1999 kaupunginvaltuuston ensimmäisen kerran hyväksymän ympäristöpolitiikan tavoitteita tarkistettiin viimeksi vuonna 2005.

Uuden ympäristöpolitiikan tavoitteet poikkeavat paljon vanhoista, jotka olivat laajoja poliittisia linjauksia. Nyt ehdotetut tavoitteet ovat osaltaan hyvinkin yksityiskohtaisia ja vastaavat erilaisten ympäristöön liittyvien ohjelmien toimenpiteitä. Tavoitteiden aiheuttamia kustannuksia ei ole pystytty määrittelemään riittävän tarkasti. Liian haasteellisista ja paljon kustannuksia aiheuttavista tavoitteista tulee helposti toiveita, jotka eivät koskaan toteudu.

Tavoitteisiin liittyvän taustamuistion mukaan suuri osa esitetyistä tavoitteista on jo päätetty erilaisissa ympäristöohjelmissa ja muissa kaupungin tekemissä päätöksissä. Voidaankin harkita, onko kaupungin syytä esittää ympäristöpoliittisissa linjauksissa omien jo päätettyjen ohjelmien toimenpiteitä tavoitteiksi. Tavoitteenahan voisi olla tällöin, että noudatetaan jo tehtyjä päätöksiä ja ohjelmia. Samojen asioiden päätttäminen useaan kertaan vie uskottavuutta ympäristönsuojelulta, ja useiden eri ohjelmien ja nyt vielä samoja asioita sisältävän ympäristöpolitiikan seuranta on turhauttavaa.

Osa tavoitteista on sellaisia, että niiden toteutuminen on erittäin epävarmaa, esimerkiksi melulle altistumisen vähentyminen kahdeksassa vuodessa, ja osa taas on sellaisia, jotka toteutuvat joka tapauksessa kuten maaperän puhdistamiseen liittyvä tavoite.

Ympäristöpolitiikalla tulisi luoda laajemmat linjaukset kaupungin toiminnan avuksi, ja virastojen ja laitosten määrittää tarvittavat ympäristöpolitiikan tavoitteiden mukaiset toimenpiteet toimintaansa varten. Samalla organisaation olisi mahdollista selvittää tavoitteista aiheutuvat kustannukset ja määrärahatarpeet.

Ympäristöpolitiikan tavoitteet on jaettu pitkään ja keskipitkään aikaväliin. Pitkällä aikavälillä tarkoitetaan ajanjaksoa nykyhetkestä

vuoteen 2050. Nämä tavoitteet eivät saisi olla liian yksityiskohtaisia vaan kohtuullisen yleisiä, koska vajaassa neljässä kymmenessä vuodessa koko ympäristönsuojelu ja siihen liittyvät mittauskeinot ym. muuttuvat varmasti.

Kaupungin ympäristöpolitiikkaa tehdään asukkaita varten. Sen vuoksi kaikkien tavoitteiden tulisi olla sellaisia, että asukkaat voivat ne ymmärtää olematta ympäristönsuojelun asiantuntijoita. Myös asukkaiden ja yritysten osallistuminen useisiin toimenpiteiden toteuttamisiin on tavoitteiden toteutumisen kannalta merkittävää ja myös erittäin vaativaa. Tulisikin selvittää, mitä kyseisiltä tahoilta vaaditaan ja kuinka ne saadaan motivoitua sitoutumaan toimenpiteisiin. Erialaisten ihmisten motivointi vaatii suunnitelmallista tiedottamista ja kouluttamista, ja niitä varten on myös varattava määrärahoja.

Ilmastonsuojelu

Ilmastonsuojelun merkitys on pitkällä aikavälillä erittäin suuri. Kaikki virastot ja laitokset joutuvat miettimään talousarvionsa puitteissa toimintansa vaikutuksia ilmastoon ja sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Ilmastonsuojelun tavoitteet perustuvat jo tehtyihin päätöksiin tai lainsäädäntöön.

Ilmansuojelu

Ilmansuojelun tavoitteiden toteutuminen riippuu merkittävästi liikenteestä. Julkisen liikenteen houkuttelevuuden lisääminen on tärkeää tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen toimintaedellytyksiä on kehitettävä jatkossakin, vaikkakin se kustannusvaikutusten vuoksi on vaikeaa. Liikkumistarvetta voidaan vähentää ja julkisen ja joukkoliikenteen osuutta kasvattaa maankäyttöä tiivistävällä kaupunkisuunnittelu- ja tonttipolitiikalla. Yhtenä maankäyttöön liittyvänä tavoitteena voisi olla yksityisen ja julkisen palveluverkon sekä toimitilojen keskittäminen raideverkoston läheisyyteen ja aluekeskuksiin.

Tavoite, jonka mukaan ilman laadun raja-arvoja ei ylitetä vuoden 2015 jälkeen, ei taustamuistion tietojen perusteella voi toteutua vilkkaasti liikennöidyillä kaduilla eikä myöskään kaukokulkeutumisen huippujen vuoksi.

Ympäristömelu

Ympäristömelun keskipitkän aikavälin tavoitteiden toteutuminen on erityisen vaativaa. Kahdeksassa vuodessa on erittäin vaikeaa vähentää 20 prosenttia melulle altistuvista asukkaista vanhoilla asuinalueilla.

Useat esitetyt toimenpiteet ovat sellaisia, että kaupunki ei voi vaikuttaa niiden toteutumiseen. Esimerkiksi valtio rahoittaa melusteitä vilkkaasti liikennöityjen väylien varsille omien aikataulujensa mukaan. On tärkeää, että jo olemassa olevia vähämeluisia alueita suojellaan.

On myös huomattava, että tavoitteiden tulee olla sellaisia, että ympäristönsuojelullisesti tärkeä täydennysrakentaminen on mahdollista. Oikein kohdennetulla täydentämISRakentamisella voidaan myös vähentää liikenne- ja erityisesti yksityisautoilun tarvetta, mikä osaltaan voi edistää ympäristömelun vähentymistavoitteisiin pääsemistä.

Vesiensuojelu

Vesiensuojelun tavoitteet ovat pääosin Itämeri-haasteen hyväksytyjä toimenpiteitä, joita on konkretisoitu ympäristöpolitiikan tavoitteiksi.

Luonnon- ja maaperänsuojelu

Luonnonsuojelun tavoitteet eivät saa olla ristiriitaisia täydennysrakentamisen tavoitteiden kanssa. Jotta ilmastoa, ilmansuojelua ja melua koskevat ympäristöpolitiikan tavoitteet voidaan pyrkiä toteuttamaan, tulee rakentamista tiivistää asukkaiden liikkumistarpeen vähentämiseksi ja energiatehokkuuden lisäämisen vuoksi. Täydennysrakentamisen avulla voidaan myös vähentää paineita viheralueille rakentamiselle.

Tavoitteena on esitetty myös viheralueille rakentamisen kompensointia jossain läheisessä kohteessa. Kyseisen tavoitteen kustannuksia ei ole voitu määrittää, koska menettelyä ei ole vielä tarkemmin suunniteltu. Kyseinen tavoite on siten vielä liian suunnittelematon ja sen kustannus- ja maankäytölliset vaikutukset saattavat olla arvaamattomia. Viheralueiden riittävyys tuleekin varmistaa jo kaavoituksessa ja muussa tapauksessa rahoittaa kyseiset toimenpiteet erillisillä määrärahoilla.

Östersundomin alueen rakentaminen tiiviinä ja raideliikenteeseen tukeutuvana asuina-alueena on merkittävä hanke Suomessa, minkä lisäksi alueella on tärkeitä luonnonsuojelullisia arvoja. Alueen suunnittelussa rakentamistavoitteiden sopeuttaminen alueen luonnonsuojelutarpeisiin on ensiarvoisen tärkeää.

Pitkän aikavälin tavoitteena on, että pilaantunut maaperä on käsitelty siten, ettei siitä ole haittaa terveydelle tai ympäristölle. Tavoite on sikäli helppo saavuttaa, ettei Helsingissä ole tiedossa sellaisia kunnostuskohteita, joista aiheutuisi nykyisellään terveys- tai ympäristöhaittoja, ja maaperä kunnostetaan nykyisinkin aina rakentamisen yhteydessä. Tällainen itsestään toteutuva tavoite tulisi poistaa.

Hankinnat, jätteet ja materiaalitehokkuus

Tavoitteet kaupunkiorganisaation tuottaman yhdyskuntajätteen määrän vähentämiseksi ovat järkeviä sekä taloudellisesti että ympäristönsuojelullisesti. Tosin kyseisen jätteen määrä ei liene kokonaisuudessaan selvillä vertailuvuodeksi ehdotettuna vuonna 2011. Ensimmäinen tavoite voisi olla kattava jätemäärien rekisteröinti virastoissa ja laitoksissa.

Jätteiden keskipitkän aikavälin tavoitteena on kaupungille asettavien tavoitteiden lisäksi alueen jätemäärän pienentymistä koskeva tavoite. Kyseiseen tavoitteeseen kaupunki voi vaikuttaa pääosin vain tiedottamalla ja motivoimalla asukkaita ja yrityksiä. Tosin teknisin keinoin voidaan tulevaisuudessa lisätä asukkaiden tietoa omasta jätteiden tuottamisestaan. Esimerkiksi jätteiden putkikeräysjärjestelmässä on mahdollista laskuttaa asukkaita heidän tuottamansa jätemäärän mukaan. Tämä voi vaikuttaa vähentävästi jätemääriin, kuten huoneistokohtainen vedenmittaus on vaikuttanut veden käyttöön.

Kaupungin ympäristöpolitiikan tarkistamisen työryhmän ehdotus ja taustamuistio ovat liitteinä.

Käsittely

03.05.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Tuuttila Juhani: Muutan esitystäni seuraavasti:

Lausuntoehdotuksen 11. kappale muutetaan ensimmäistä virkettä lukuun ottamatta kuulumaan seuraavasti: Julkisen liikenteen houkuttelevuuden lisääminen on tärkeää tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen toimintaedellytyksiä on kehitettävä jatkossakin, vaikkakin se kustannusvaikutusten vuoksi on vaikeaa. Liikkumistarvetta voidaan vähentää ja julkisen ja joukkoliikenteen osuutta kasvattaa maankäyttöä tiivistävällä kaupunkisuunnittelu- ja tonttipolitiikalla. Yhtenä maankäyttöön liittyvänä tavoitteena voisi olla yksityisen ja julkisen palveluverkon sekä toimitilojen keskittäminen raideverkoston läheisyyteen ja aluekeskuksiin.

Lausuntoehdotuksen 13. kappale poistetaan.

Lausuntoehdotuksen 15. kappaleeseen lisätään uusi viimeinen virke.

Vastaehdotus:

Tuomas Viskari: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:
Lausuntoehdotuksen 10. kappale poistetaan.

Kannattajat: Tuula Paalimäki

Vastaehdotus:

Tuomas Viskari: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:
Lausuntoehdotuksen 14. kappaleen viimeinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: Esimerkiksi valtio rahoittaa melusteitä vilkkaasti liikennöityjen väylien varsille omien aikataulujensa mukaan.

Kannattajat: Tuula Paalimäki

Vastaehdotus:

Tuomas Viskari: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:
Lausuntoehdotuksen 19. kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti: Östersundomin alueen rakentaminen tiiviinä ja raideliikenteeseen tukeutuvana asuinalueena on merkittävä hanke Suomessa, minkä lisäksi alueella on tärkeitä luonnonsuojelullisia arvoja. Alueen suunnittelussa rakentamistavoitteiden sopeuttaminen alueen luonnonsuojelutarpeisiin on ensiarvoisen tärkeää.

Kannattajat: Tuula Paalimäki

Vastaehdotus:

Kirsi Pihlaja: Esitän seuraavan vastaehdotuksen:
Lausuntoehdotuksen 14. kappaleeseen lisätään uusi seuraavansisältöinen viimeinen virke: On tärkeää, että jo olemassa olevia vähämeluisia alueita suojellaan.

Kannattajat: Tuomas Viskari

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen 10. kappale poistetaan.

Jaa-äännet: 3

Olli Saarinen, Nina Suomalainen, Tuomo Valve

Ei-äännet: 6

Jyrki Lohi, Sole Molander, Tuula Paalimäki, Kirsi Pihlaja, Kermen Soitu, Tuomas Viskari

Tyhjä: 0

Poissa: 0

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen 14. kappaleen viimeinen virke muutetaan kuulumaan seuraavasti: Esimerkiksi valtio rahoittaa

melusteitä vilkkaasti liikennöityjen väylien varsille omien aikataulujensa mukaan.

Jaa-äännet: 4

Olli Saarinen, Kermen Soitu, Nina Suomalainen, Tuomo Valve

Ei-äännet: 5

Jyrki Lohi, Sole Molander, Tuula Paalimäki, Kirsi Pihlaja, Tuomas Viskari

Tyhjä: 0

Poissa: 0

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen 19. kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti: Östersundomin alueen rakentaminen tiiviinä ja raideliikenteeseen tukeutuvana asuinalueena on merkittävä hanke Suomessa, minkä lisäksi alueella on tärkeitä luonnonsuojelullisia arvoja. Alueen suunnittelussa rakentamistavoitteiden sopeuttaminen alueen luonnonsuojelutarpeisiin on ensiarvoisen tärkeää.

Jaa-äännet: 3

Jyrki Lohi, Olli Saarinen, Tuomo Valve

Ei-äännet: 6

Sole Molander, Tuula Paalimäki, Kirsi Pihlaja, Kermen Soitu, Nina Suomalainen, Tuomas Viskari

Tyhjä: 0

Poissa: 0

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausuntoehdotuksen 14. kappaleeseen lisätään uusi seuraavansisältöinen viimeinen virke: On tärkeää, että jo olemassa olevia vähämeluisia alueita suojellaan.

Jaa-äännet: 4

Sole Molander, Olli Saarinen, Kermen Soitu, Tuomo Valve

Ei-äänet: 5

Jyrki Lohi, Tuula Paalimäki, Kirsi Pihlaja, Nina Suomalainen, Tuomas Viskari

Tyhjä: 0

Poissa: 0

19.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Katarina Kurenlahti, toimistopäällikkö, puhelin: 310 36415
katarina.kurenlahti(a)hel.fi

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta (HKL) 03.05.2012 § 86

HEL 2011-009764 T 11 00 00

Päätös

Liikennelaitos –liikelaitoksen johtokunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ympäristöpolitiikan työryhmän ehdotuksen mukainen ympäristöpolitiikan tavoitteiden jakaminen pitkään ja keskipitkään aikaväliin on hyvä ratkaisu.

HKL katsoo, että kaupungin tulee sopivalla menettelyllä myös määritellä lyhyen aikajänteen ympäristöpoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet liittyen esimerkiksi kaupungin strategiatyöhön ja sen täytäntöönpanoon niin, että kaikki kaupungin virastot ja laitokset tulevat kattavasti kuulluksi tässä prosessissa.

Vuositasolla kaupungin ympäristöpolitiikan tavoitteiden toteutumista edistävät toimenpiteet tulee määritellä selkeästi ja käytännönläheisesti talousarviossa.

Ympäristöpolitiikan tavoitteiden toteutuminen edellyttää jatkuvasti päivitettävää toimenpideohjelmaa. Toimenpideohjelma mainitaan lausunnolla olevassa ehdotuksessa lyhyesti vain ilmastonsuojelukohdassa. Ympäristöpolitiikan seurannan ja tavoitteiden toteutumisen kannalta on kuitenkin välttämätöntä, että ympäristöpoliittisten tavoitteiden toteutumista tukeva toimenpideohjelma kattaa kaikki ympäristöpolitiikan osa-alueet niin,

että käydään toimenpiteet ja niiden, aikataulutaminen, vastuuttaminen sekä tarvittavat mittarit seurantaa varten.

HKL:n perustehtävä on tuottaa ympäristöystävällisiä ja laadukkaita raideliikennepalveluita, vastata Helsingin raideliikenneinfrastruktura ja edistää yhteistyökumppaneidensa kanssa Helsingin seudun liikenteen toimivuutta, elinvoimaa ja viihtyisyyttä. Mm. ilmastomuutoksen vaikutusten vähentämisessä on liikenteen osalta Helsingissä ja pääkaupunkiseudulla keskeinen ratkaisu toteutuminen vahvasti yhä edelleen kehittyvään raideliikenneverkkoon.

HKL painottaa, että kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelussa on erittäin tärkeää ottaa huomioon joukkoliikennetarpeet ja muun liikkumisen tarpeet jo kaupunki- ja asuinalue-suunnittelun alkuvaiheessa. Tämän vuoksi HKL esittää, että ympäristöpolitiikassa tulee jatkuvasti tarpeita käsiteltäessä ottaa kantaa joukkoliikenteen edellytyksiin ja kehittämiseen esimerkiksi ottamalla raporttiin oma jakso joukkoliikenteestä, jossa selvitetään joukkoliikenteen hyötyjä ja mahdollisuuksia ympäristöpolitiikan kannalta.

Esittelijä

hallintojohtaja
Yrjö Judström

Lisätiedot

Elina Tartia, henkilöstöpalvelupäällikkö, puhelin: 310 35110
elina.tartia(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 24.04.2012 § 208

HEL 2011-009764 T 11 00 00

HKR 2009-889

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Yleistä

Rakennusvirasto on antanut ympäristökeskukselle lausunnon marraskuussa 2010 Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikan luonnosvaiheessa (5.11.2010 HKR 2009-889). Kyseinen lausunto on otettu huomioon tässä lausunnossa niiden asioiden osalta, jotka ovat edelleen ajankohtaisia.

Tämän lausunnon liitteessä 1 on koonti keskeisimmistä taustamuistion päivitystarpeista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Ilmastonsuojelu

Helsingin hiilineutraali tulevaisuus vuoteen 2050 mennessä on haastava tavoite, jossa avainasemassa ovat energiantuotannon muuttaminen vähemmän päästöjä aiheuttavaksi sekä asukkaiden ja yritysten motivointi ilmastotalkoisiin. Keskipitkän aikavälin tavoitteet ovat sen sijaan samansuuntaisia kuin ne, joihin Helsingin kaupunki on jo nyt sitoutunut. Energiategokkuuden parantamistavoitteen osalta vertailuvuosi tulee mainita tavoitteen yhteydessä. Energiansäästöä ja kasvihuonekaasupäästöjä koskevien tavoitteiden asettamisessa tulee ottaa huomioon myös kaupungin kasvutavoitteet.

Ilmastonmuutoksen ehkäisyssä kaupungin energiategokkuuteen ja energiansäästöön tähtäävä työ on edennyt tavoitteenasettelusta. Muun muassa Kuntien energiategokkuussopimuksen (KETS) toimintasuunnitelman ja Covenant of Mayorsin Sustainable Energy Action Planin toimenpiteitä toteutetaan parhaillaan. Lisäksi vuonna 2011 valmistui myös kaupunginjohtajan asettaman työryhmän raportti Parhaat Energiategokkuuden Käytännöt.

Rakentamisessa pitkät massojen kuljetusmatkat lisäävät huomattavasti energiankulutusta. Kaupungin on määrätietoisesti parannettava massatalouden hallintaa jo kaavoituksesta lähtien.

Ilmastonmuutokseen sopeutumista koskeva tavoite tulee konkretisoida. Sopeutumisessa tulee huomioida muun muassa riskien minimoiminen ja niihin varautuminen sekä tapahtuneiden vaurioiden korjaaminen. Rakennusviraston nykyisten määrärahojen puitteissa ilmastonmuutoksen sopeutumisen toimet ovat rajallisia.

Ilmansuojelu

Pitkän aikavälin tavoitteen mukaan liikenteen pakokaasut eivät heikennä ilmanlaatua. Kaupungin mahdollisuudet vaikuttaa ajoneuvoteollisuuteen ja kuluttajien päätöksentekoon ovat rajalliset. Kaupunki voi vaikuttaa mm. liikennesuunnittelulla, joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämisellä, kaupungin omien ajoneuvojen päästörajoituksilla, vähäpäästöisten ajoneuvojen suosimisella esim. pysäköinnissä sekä pyöräilyn ja jalankulun edistämällä.

Ilmansuojelun tavoitteet ovat rakennusviraston toiminnan kehittämisessä tärkeitä. Hengitettäviin hiukkasiin (PM10) sisältyy kaikki pienemmät hiukkaset, myös alle PM2,5 kokoa olevat pienhiukkaset, jotka ovat suureksi osaksi kaukokulkeumaa. Pitkän aikavälin PM10 puoliittumistavoitteeseen tulisi tarkentaa koskeeko tavoite vain ns. katupölyhiukkasia, joiden lähde on katutyöt/ katurakentaminen tai muu rakentaminen ja kadun hoidossa käytettävät materiaalit. Vuorokausiraja-arvon ylityspäivien lukumäärän vähentämisen lisäksi

tavoitteeksi olisi ensisijaisen tärkeää asettaa ylityspiikkien suuruuden vähentäminen nykyisestä tasosta.

Hengitettävien hiukkasten vuorokausiraja-arvon ylitysmäärien tiukentaminen ympäristöpolitiikan tavoitteen mukaisesti on erittäin haasteellista nykyisessä taloustilanteessa. Haasteena on kantakaupunki ja erityisesti sen katukuilut. Kantakaupungissa katujen puhtaanapitovastuu kuuluu pääasiassa kiinteistönomistajille. Nykyisessä tilanteessa kaupungin ohjauksen keinot eivät ole riittävät. Rakennusviraston arvion mukaan katupölyn määrää voidaan todennäköisesti vähentää, jos kantakaupungin katujen kaikki hoitovastuut olisivat yhdellä vastuutaholla.

Tehokas katupölyn vähentämiskeino olisi nastarenkaiden osuuden vähentäminen, jonka on todettu vähentävän hengitettävien pienhiukkasten muodostumista. Muita katupölyn vähentämiskeinoja ovat hiekoituksen vähentäminen ja katujen suolauksen lisääminen, mutta suolaus aiheuttaa muita ympäristöhaittoja. Liukkaudentorjuntaan kehitetyt ympäristöystävälliset kemikaalit maksavat noin 10 kertaa enemmän kuin nykyiset menetelmät.

Hengitettävien hiukkasten raja-arvojen ylityksiin vaikuttavat myös erilaiset työmaat. Rakennusvirasto on kehittänyt työmaista aiheutuvien haittojen hallintaa parantavia työmenetelmiä, mutta pitkän aikavälin hengitettävien hiukkasten (PM10) puoliintumistavoite on epärealistinen.

Sähköautojen käyttöönottoa Helsingissä tulee tarkastella ympäristöpolitiikassa tai sen taustamuistiossa nykyistä kokonaisvaltaisemmin. Latauspalvelujen 1. vaiheen yleissuunnitelma on valmisteilla. Tulevaisuudessa sähköautojen yleistyminen asettaa suuret vaatimukset latausverkoston laajuudelle, latauspisteiden sijoittelulle ja latauspalvelun järjestämiselle Helsingissä.

Meluntorjunta

Meluntorjunnan tavoitteissa on kiinnitetty huomio oikeisiin kokonaisuuksiin ja tavoitteet ovat valtioneuvoston periaatepäätöksen 2006 mukaisia. Kuitenkin tavoitteiden saavuttaminen kaupungin omin toimin on erittäin haasteellista, osittain jopa epärealistista.

Meluntorjunnan tarve on suurin Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ylläpitovastuulla olevien suurten väylien varrella. Uudenmaan ELY-keskuksen meluntorjuntaan käyttämät määrärahat ovat viime vuosina olleet täysin riittämättömiä meluntorjuntatavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteiden saavuttamiseksi tulisi meluntorjunnan rahoitusta lisätä sekä valtion että kaupunginkin toimesta.

Pitkällä aikavälillä meluntorjunnan keinovalikoimaa on laajennettava melusteita tehokkaampiin toimiin. Nastarenkaiden osuuden vähentäminen mahdollistaisi nykyisiä asfalttipäällysteitä hienorakeisempien ja hiljaisempien päällysteiden käytön merkittävän lisäämisen.

Sekä maankäytön suunnittelulla, että liikennesuunnittelulla on mahdollista poistaa nykyisiä meluongelmia ja etenkin ennaltaehkäistä uusien syntymistä. Kasvavat liikennemäärät ja tiivistyvä kaupunkirakenne ovat tähän asti jatkuvasti lisänneet pääväylien melualueilla asuvien ihmisten määrää.

Melun raja-arvojen ylityksiin vaikuttavat myös erilaiset työmaat. Työmaista aiheutuvien kokonaishaittojen vähentäminen voi edellyttää lyhytaikaista melutason nousua työmaan vaikutusalueella.

Keskipitkän aikavälin tavoitteeksi asetettu 60 dB keskiäänitason alittuminen herkimpien väestöryhmien toimipisteissä, erityisesti kantakaupungin leikkipuistoissa ja puistoissa sijaitsevien päiväkotien ulkoilualueilla, lienee epärealistista ilman nykyisen ajoneuvoliikenteen huomattavaa rajoittamista.

Hankinnat, jätteet, materiaalitehokkuus

Rakennusviraston toiminnassa hankinnoilla on merkittävä rooli. Rakentamisen ja ylläpidon hankintojen ympäristövaikutukset ovat kauaskantoisimpia. Tästä syystä ympäristönäkökohtien huomioon ottaminen nykyistä paremmin on tärkeää näissä hankintaprosesseissa.

Hankintalainsäädännössä asetetaan edellytyksiä ympäristönäkökohtien huomioon ottamiseksi hankintaprosessissa. Ympäristökriteerit on suhteutettava ja niiden on liityttävä kulloinkin kyseessä olevaan hankinnan kohteeseen.

Ympäristönäkökohtien huomioimisessa hankinnoissa etukäteissuunnittelu ja tiedon hankinta ovat välttämätön osa hankintaprosessia. Tämä vaatii riittävien resurssien varaamista hankinnan aikataulua suunniteltaessa. Tällä hetkellä hankintojen ympäristökriteerien huomioimista hankaloittaa oikeiden ja merkityksellisten painotusten löytäminen ja vertailu. Tästä syystä tietotaidon lisäämisellä palveluhankintojen ympäristösisällöstä on suuri merkitys.

Euroopan komissio valmistelee parhaillaan ehdotusta uudeksi hankintadirektiiviksi, jossa ympäristönsuojelu, energiatehokkuuden lisääminen ja ilmastonmuutoksen torjuminen saisivat nykyistä suuremman painoarvon hankinnoissa.

Materiaalitehokkuus on ympäristöpolitiikassa sisällytetty hankintojen ja jätteiden vähentämisen tavoitteisiin. Materiaali- ja ekotehokkuudessa infrarakentamisen massataloudella ja -logistiikalla on suuri merkitys, mutta se ei näy tavoitteissa.

Vesiensuojelu

Itämerihaasteen tavoitteiden mukaisesti kaupungin omistamia maisemapeltoja pyritään viljelemään esimerkillisesti. Rakennusvirasto selvittää yhteistyössä Helsingin yliopiston kanssa, minkälaisia ravinnekuormituksen vähentämiseen tähtääviä ehtoja voidaan asettaa palveluosaston viljelyalueita koskeviin vuokrasopimuksiin.

Keskeisten virkistysaarten saattaminen vesihuollon piiriin on vesiensuojelun ja aarten kehittämisen kannalta tarpeen. Tavoite on otettava huomioon kaupungin vesihuollon kehittämissuunnitelmassa.

Uusien projektialueiden maankäytön ja liikenneyhteyksien suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon Helsingin alueen olemassaolo ja ulottuminen merialueelle.

Hulevesien ja viheralueiden suunnitteluratkaisujen merkitys korostuu ilmastonmuutoksen myötä, kun sääolot äärevöityvät. Hulevesipiikit vaikuttavat pienvesistöihin haitallisesti. Hulevesistä ei ole suoraa mainintaa tavoitteissa.

Helsingin laajentumisen myötä vesiensuojelussa tulisi huomioida järvet, jotka sijaitsevat Östersundomin alueella (Stora dammen, Storträsk, Hältingträsk, Gumböle träsk (osin) ja Genaträsk (osin)). Niillä on oma erityisarvonsa pääkaupungin kannalta, mutta niitä ei ole mainittu työryhmän ehdotuksessa eikä sen taustamuistiossa.

Kalojen noususteiden poistamista koskeva tavoite on ympäristöpolitiikan muihin tavoitteisiin verrattuna yksityiskohtaisempi.

Yksi suurimpia Itämeren haasteita on kasvava öljyonnettomuusriski. Öljyntorjuntaan varautuminen merellä ja rannoilla tulee lisätä tavoitteisiin.

Taustamuistiossa mainittu laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/ 2004) käsittää myös ensimmäisten merenhoitosuunnitelmien laatimisen vuoteen 2015 mennessä. Merenhoidon suunnittelusta säädetään tarkemmin asetuksella merenhoidon järjestämisestä (980/ 2011).

Luonnon ja maaperän suojeleminen

Yleisten töiden lautakunta pitää luonnonsuojeluun liittyvää pitkän aikavälin tavoitetta hyvänä. Keskipitkän aikavälin tavoite on puolestaan

haasteellinen. Tavoitteeksi asetut vakiintuneet luontotyypit ja eliölajit on määriteltävä tarkemmin. Kaupunkiympäristössä osa luontotyypeistä ovat muuntuneita ja intensiivinen virkistyskäyttö sekä alueiden pirstoutuminen muuttavat niitä jatkuvasti.

Kaupungin luonnonmukaisten virkistysalueiden hoidossa on otettava huomioon kaikki luonnonhoidon tavoitteet (Khs 8.2.2010 päätös) kuten turvallisuus, ulkoilu- ja virkistysarvot sekä maisema-arvot luonnon monimuotoisuusarvojen ohella. Mahdollisuudet ennallistamiseen rajoittuvat luonnon arvokohteisiin.

Metsien ja soiden luonnollisten rakennepiirteiden säilyttäminen onnistuu vain tietyillä metsäalueilla, joilla puustoa voidaan kasvattaa eri-ikäisrakenteisena. Lahopuuta jätetään hoidettaviin metsiin, joka lisää monimuotoisuutta ja maaperän luontaisia toimintoja.

Yleisten töiden lautakunta pitää hyvänä tavoitetta, että viheralueet, joita asemakaavoitetaan, kompensoidaan.

Maaperää koskeva pitkän aikavälin tavoite pilaantuneen maaperän kunnostamisesta on jo nykyisten menettelyjen mukainen.

Tavoite maaperän luontaisten ominaisuuksien ja toimintojen turvaamisesta tulee tarkentaa kohdistuvaksi luonnonmukaisille viheralueille, ei yleisesti viheralueille.

Ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus

Yleisten töiden lautakunta pitää ympäristötietoisuuden edistämistä tärkeänä tavoitteena. Ympäristötietoisuutta lisätään rakennusvirastossa energiasäästöneuvonnalla sekä viheralueiden tunnettuuden lisäämisellä. Myös puistokummitoiminnalla on merkittävä osallistava rooli ympäristötietoisuuden ja vapaaehtoistoiminnan edistämässä.

Työyhteisöjen ekotukitoiminnan lisääminen ja asukkaiden kestävä elämäntapaa tukeva palvelutarjonta mahdollistavat ympäristötietoisuuden muuttumisen teoiksi.

Rakennusvirasto tukee osaltaan asukkaiden kestävä elämäntapaa tekemällä HSY:n kanssa tiivistä yhteistyötä toimivan kierrätyspisteverkoston määrittelyssä ja rakentamisessa.

Ympäristöjohtaminen ja kumppanuudet

Määrätietoisella ympäristöjohtamisella Helsingin kaupunki varmistaa ympäristöpolitiikan toteutumisen. Ympäristöjohtamista koskevat tavoitteet ovat osittain jo toteutuneet, joten myös tälle osuudelle tulee olla pitkän aikavälin tavoite.

Pitkällä aikavälillä kaupungin poliittinen päätöksenteko ja taloudellinen ohjaus tulisi yhdistää kiinteämmin ympäristöjohtamiseen. Kaupungin yhteinen taloudenohjausjärjestelmä tulee muovata sellaiseksi, että ympäristötilinpito on toteutettavissa helposti ja systemaattisesti. Hyvä lähtökohta on ensin sisällyttää ympäristötavoitteita muun muassa tulospalkkiojärjestelmään, kuten keskipitkän aikavälin tavoitteessa on mainittu.

Kumppanuuksien tavoitteiden asettelusta puuttuu kansainvälisen toiminnan näkökulma.

Yleisten töiden lautakunta pitää kaupungissa järjestettävillä suurtapahtumille asetettua ympäristöohjelman tai -suunnitelman laatimista koskevaa tavoitetta hyvänä, mutta vastuu niiden laatimisesta tulisi olla tapahtuman järjestäjällä.

Yhteenveto

Ympäristöpolitiikan työryhmän ehdotus sisältää kattavasti kaupungin toiminnan ympäristönäkökohdat. Yleisten töiden lautakunta pitää ympäristöpolitiikan tavoitteiden asettamista tärkeänä.

Pitkän aikavälin tavoitteet tähtäävät vuoteen 2050, joten tavoitetaso asettuu väistämättä korkealle. Yleisten töiden lautakunnan näkemyksen mukaan esitetty tavoitetaso on haasteellinen ja osin jopa epärealistinen rakennusviraston toiminnan kannalta. Tavoitteiden toteuttamista edistetään rakennusvirastossa käytössä olevien määrärahojen puitteissa. Ympäristöpolitiikan tavoitteiden määrätietoinen toteuttaminen vaatisi nykyistä enemmän määrärahoja muun muassa meluntorjuntaan, ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja ilmansuojeluun.

Ympäristöpolitiikan tavoitteiden toteutuminen edellyttää niihin sitoutumista. Ympäristöpolitiikka ei ole toimenpideohjelma vaan tavoitteille on olemassa erilaisia toteuttamiskeinoja. Tavoitteita toteuttavat toimenpiteet valmistellaan erikseen hallintokuntien normaalin toiminnan suunnittelun ja päätöksenteon sekä ympäristönsuojelun eri osa-alueiden ohjelmien valmistelun ja toteuttamisen yhteydessä. Rakennusvirastossa tämä tarkoittaa mm. tavoitteiden ottamista huomioon viraston ympäristöohjelman valmistelussa, sekä lopulta tavoitteiden ottamista osaksi hankintasopimusten ja yleisten alueiden lupien ehtoja, sekä niiden noudattamisen valvontaa.

Ympäristöpolitiikan taustamuistio tulee päivittää laadinta-ajankohdan jälkeen muuttuneiden tietojen osalta. Tällöin tavoitteiden asettelu on vahvemmalla pohjalla. Lausunnon liitteenä on koonti keskeisimmistä päivitystarpeista.

Yleisten töiden lautakunta kannattaa päivitettyjä ympäristöpolitiikan tavoitteita lausunnossa esitetyn mukaisin täydennyksin.

Käsittely

24.04.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset:

Lisätään kohtaan "Ilmansuojelu" kappaleen 11 jälkeen:
"Sähköautojen käyttöönottoa Helsingissä tulee tarkastella ympäristöpolitiikassa tai sen taustamuistiossa nykyistä kokonaisvaltaisemmin. Latauspalvelujen 1. vaiheen yleissuunnitelma on valmisteilla. Tulevaisuudessa sähköautojen yleistyminen asettaa suuret vaatimukset latausverkoston laajuudelle, latauspisteiden sijoittelulle ja latauspalvelun järjestämiselle Helsingissä."

Lisätään kohtaan "Vesiensuojelu" kappaleen 24 jälkeen:
"Uusien projektialueiden maankäytön ja liikenneyhteyksien suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon Helsingin kaupungin olemassaolo ja ulottuminen merialueelle."

Lisätään kohtaan "Vesiensuojelu" kappaleen 25 jälkeen:
"Helsingin laajentumisen myötä vesiensuojelussa tulisi huomioida järvet, jotka sijaitsevat Östersundomin alueella (Stora dammen, Storträsk, Hältingträsk, Gumböle träsk (osin) ja Genträsk (osin)). Niillä on oma erityisarvonsa pääkaupungin kannalta, mutta niitä ei ole mainittu työryhmän ehdotuksessa eikä sen taustamuistiossa."

Lisätään kohtaan "Vesiensuojelu" kappaleen 27 jälkeen:
"Taustamuistiossa mainittu laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/ 2004) käsittää myös ensimmäisten merenhoitosuunnitelmien laatimisen vuoteen 2015 mennessä. Merenhoidon suunnittelusta säädetään tarkemmin asetuksella merenhoidon järjestämisestä (980/ 2011)."

Muutetaan kohdan "Luonnon ja maaperän suojelu" kappale 31 muotoon:

"Yleisten töiden lautakunta pitää hyvänä tavoitetta, että viheralueet, joita asemakaavoitetaan, kompensoidaan."

17.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Heidi Huvila, ympäristöasiantuntija, puhelin: 310 38202
heidi.huvila(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 24.04.2012 § 164

HEL 2011-009764 T 11 00 00

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kokonaisvaltaisten ympäristöpoliittisten tavoitteiden asettaminen Helsingille on kannatettavaa. Ne linjaavat kaupungin strategista kehittämistä ympäristöystävällisempään suuntaan. Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta on kuitenkin huomattava, että tavoitteet ovat osin ristiriitaisia. Kaikkien ympäristönäkökulmien samanaikainen ja yhteismitallinen huomiointi ei maankäyttöratkaisuissa useinkaan ole mahdollista.

Ympäristöpolitiikan tavoitteet on selvästi asetettu kunnianhimoiselle tasolle. Tämä on osa viimeaikaista kehitystä, jossa ympäristöarvojen merkitys on yhteiskunnassa korostunut. Tavoitteellisen ympäristöpolitiikan toteuttaminen on suurelta osin myös kustannuskysymys, mutta työryhmän ehdotuksen pohjalta politiikan toteuttamisen taloudellisia vaikutuksia on hyvin vaikea arvioida.

Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta ympäristöpolitiikan tavoitteet eivät myöskään tee riittävää eroa jo rakennettujen ja vasta myöhemmin yksityiskohtaisesti suunniteltavien alueiden välillä. Kokonaan uusilla alueilla kaupunkisuunnittelun keinoin tavoitteisiin on helpompaa päästä kuin jo rakennetuilla alueilla.

Helsingiläisen kaupunkisuunnittelun tavoitteena on jo pitkään ollut yhdyskuntarakenteen hajaantumiskehityksen hillitseminen kaupunkirakennetta tiivistämällä. Kaupunkisuunnittelun kannalta erityisesti keskipitkälle aikavälille asetettujen määrällisten tavoitteiden tavoittelu liikenneperäisten melu- ja pakokaasujen osalta tekee tiivistyvän kaupunkirakenteen edellytysten luomisesta erittäin vaikeaa. Seudullisesta näkökulmasta laajat liikenteen suojavaikutteet johtavat pitkällä aikavälillä rakenteen hajoamiseen, autoilun lisääntymiseen ja yhteisvaikutuksinaan liikenteen melu- ja pakokaasupäästöjen lisääntymiseen. Ympäristöpolitiikan linjaukset ovat tältä osin ristiriitaisia.

Niin ikään luonnon ja maaperän suojelun keskipitkän aikavälin tavoitteet on kirjattu luonnokseen kovin tarkasti, jotta yhteen sovittava suunnittelu ja päätöksenteko metsien, soiden, avo- ja rantakallioiden ja harjujen tulevasta sopivasta maankäytöstä olisi aidosti mahdollista. Kirjaimellisesti tulkittuina, ja esimerkiksi Östersundomin alueen

suunnittelua voimakkaasti ohjaavina, ne estäisivät suurelta osin alueen rakentumisen kaupunkimaisen tiiviiksi ympäristöksi.

Tarkempina perusteluinaan kaupunkisuunnittelulautakunta esittää seuraavaa:

Ilmastonsuojelu

Kasvihuonekaasujen vähentämistavoitteet on esitetty kulutusperusteisesti. Kuten taustamuistiossa on todettu, päästöjen esitetynkaltaisen merkittävän vähentämisen edellytyksinä ovat nykyisen energiantuotannon oleellinen muuttaminen ja kulutuksen vähentäminen. Keskipitkän aikavälin tavoitteena on esitetty päästöjen vähentäminen 20 % vuoteen 2020 mennessä. Pitkän aikavälin tavoitteena on hiilineutraalin kaupungin tavoite vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteet ovat yhteneväiset kansainvälisten ilmastositoumusten, kansallisten strategioiden kuin myös Helsingin kaupungin valtuustostrategiassa esitettyjen tavoitteiden sekä Helsingin energian kehitysohjelman kanssa.

Energiantuotannon ennakoidut muutostoimet on sisällytetty kasvihuonekaasujen kulutusperusteisiin päästövähennystavoitteisiin. Tästä seuraa tavoitteiden saavuttamiselle suuria ajallisia, teknisiä ja taloudellisia epävarmuuksia. Energiantuotantojärjestelmä on monin osin rakennettava uudestaan tavoitteiden saavuttamiseksi. Esimerkiksi vaihtoehtoisen polttoaineen hankintalogistiikka ja toimivat markkinat ovat pääosin vielä luomatta. Myös tuotantotekniikka ja uusia tuotantojärjestelmiä tukeva infra vaativat kehitystyötä ja yhteensovittamista maankäyttöön, mikä jo olemassa olevassa kaupunkirakenteessa on haastavaa.

Energiantuotantojärjestelmät ja se, mihin ja kuinka paljon kuluttajat energiaa käyttävät, ovat useimmiten erillisiä asioita. Kaupunkisuunnittelun keinot vaikuttaa niihin ovat usein luonteeltaan mahdollistavia, mutta myös ohjaavia.

Helsingin uuden yleiskaavan laatiminen on käynnistynyt vuoden 2012 alussa. Energia- ja ilmastoasiat ja yleiskaavaratkaisujen energia- ja ilmastovaikutukset ovat yksi selvityskohteista.

Ilmansuojelu

Ilmansuojelua koskevissa keskipitkän aikavälin tavoitteissa mainitut ilmanlaadun ohjearvot otetaan maankäytön ja liikenteen suunnittelussa huomioon. Käytännössä nykyisessä tiiviissä kaupunkirakenteessa ei keskipitkän aikavälin tavoitteita pystytä kuitenkaan laajassa mittakaavassa saavuttamaan taustamuistion mukaisilla toimenpiteillä. Tavoitteisiin pääseminen vaatisi nykyistä rajoittavampaa suhtautumista

etenkin henkilöautoliikenteeseen, esimerkiksi alentamalla ajonopeuksia pääväylillä. Lisäksi ratkaisevassa roolissa on ajoneuvotekniikan kehittyminen, johon kaupunkisuunnittelulla ei ole mahdollista vaikuttaa.

Joukkoliikenteen tehostaminen, kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuuksia kasvattamalla sekä liikkumisen ohjaukseen ja liikenteen hinnoitteluun kohdistuvat toimenpiteet luovat pitkällä aikavälillä parhaat edellytykset katuliikenteen päästöjen vähenemiselle. Myös tässä keskeisessä roolissa on kaupunkirakenteen tiivistäminen etenkin esikaupunkivyöhykkeellä. Kaupunkisuunnittelun pyrkimyksenä on nostaa kävely- pyöräily- ja joukkoliikennevyöhykkeiden osuutta maankäytössä. Tällaista liikkumisvyöhykkeisiin perustuvaa tarkastelua on tehty mm. HSL:n toimesta, SYKE:n Urban Zone -tutkimushankkeen puitteissa sekä kaupunkisuunnitteluviraston oman kaavoituksen arviointi- ja seurantatyökalun (KARVI) kehitystyössä.

Osana uutta yleiskaavatyötä on tarkoitus tarkastella mm. nykyisten moottoritiemäisten alueiden maankäytön muutosten edellytyksiä. Ilmanlaatua koskevat asiat ovat yksi reunaehdoista, jotka alueiden tarkemmassa suunnittelussa tullaan ottamaan huomioon.

Ympäristömelu

Kuten taustamuistiossa on todettu, merkittävä osa helsinkiläisistä asuu jo nykyisin laskennallisilla melualueilla, joilla liikenteen aiheuttama melutaso ylittää ohjearvot. Melulle altistujien määrän arvioidaan Helsingin Yleiskaava 2002:n ja Uudenmaan maakuntakaavan perusteella edelleen lisääntyvän. Merkittävä syy altistujien määrään sekä määrän ennakoituun kasvuun on se, että melulle altistujien määrät arvioidaan kaavamaisesti ulkomelutason perusteella ilman, että arvioinnissa kiinnitetään tarkemmin huomiota tehtyihin tai tehtäviin suunnitteluratkaisuihin.

Kaupunkirakennetta tiivistettäessä joudutaan pitkän tähtäimen kaavaratkaisujen mukaan rakentamaan myös ns. melualueille, joilla ohjearvot ulkona ylitetään. Tällöin asemakaavatasoisissa suunnitteluratkaisuissa voidaan melu ottaa huomioon siten, että asuinrakennusten yhteyteen järjestetään melulta suojattuja ulko-oleskelualueita. Meluntorjunnan varmistamiseksi annetaan asemakaavoissa tarvittaessa lisäksi erillisiä määräyksiä koskien mm. rakennusten ääneneristävyyttä.

Melun kannalta keskeisen haaste koskee vanhoja asuinalueita, jotka ovat liikenteen kasvun ja/tai riittämättömän meluntorjunnan takia alttiina melulle. Meluusteitä rakentamalla saavutetaan paikallisia parannuksia, joiden vaikutus kokonaisaltistujien määrään on kuitenkin varsin pieni. Ruuhkamaksuilla saataisiin autoliikennettä vähenemään jonkin verran; tosin liikennemäärän puolittuminenkin alentaa melutasoja vain 3 dB.

Yhtenä kaupunkisuunnittelun keinona, joka tukee pitkän aikavälin tavoitteisiin pääsemistä, voisivat olla moottoritiemäisten alueiden maankäyttömuutokset tehostamalla alueiden maankäyttöä ja muuttamalla liikenneympäristön luonnetta. Onnistuneilla ratkaisulla voitaisiin parhaimmillaan vaikuttaa niin ajonopeuksiin, liikennemääriin kuin tehostaa huomattavasti seudullisesti keskeisten alueiden maankäyttöä.

Seuraavan kymmenen vuoden aikana ei ole nähtävissä sellaisia kaupunkisuunnittelun keinoja, joilla esitetty keskipitkän aikavälin tavoite 55 dB:n melualueella asuvien määrän vähentämisestä 20 %:lla olisi saavutettavissa. Pitkän aikavälin tavoitteen täytyminen edellyttäisi käytännössä liikenteen melupäästöjen sekä liikennemäärien tai -nopeuksien dramaattista alenemistä nykyisestä.

Luonnon ja maaperän suojele

Maaperän suojelun pitkän aikavälin tavoitteeksi on ehdotettu kaupungin alueella olevan pilaantuneen maaperän käsittelemistä siten, ettei siitä ole haittaa terveydelle tai ympäristölle. Tavoite on realistinen uusilla rakentamisalueilla, joilla maaperä tutkitaan jo kaavoituksen aikana. Kohteet kunnostetaan viimeistään rakentamisen yhteydessä tulevaan käyttötarkoitukseen soveltuvaksi. Merkittävimmät maaperältään pilaantuneeksi tiedetyt rakentamiskohteet toteutetaan lähivuosikymmenien aikana siten, että kunnostaminen pitkän aikavälin tavoitteena on uusille alueille sopiva.

Avo- ja rantakallioiden sekä harjujen määrän säilyttäminen ennallaan on hyvin vaikeaa tiivistyvän kaupungin tavoitteiden ja ennen kaikkea Östersundomin osalta, joka nykyisellään on pitkälti kallioista luonnontilaista aluetta. Kaupunkisuunnittelulautakunta esittää, että ehdottomat ja kategoriset tavoitteet geologisten kohteiden säilymisestä muotoillaan tältä osin uudestaan ja suhteutetaan tiiviimmästä kaupunkirakenteesta saataviin seudullisiin ja valtakunnallisiin etuihin ympäristön kannalta.

Tiivistyvässä kaupungissa viheralueiden suunnittelu tiukan ekologisesta näkökulmasta on haastavaa, jonka tarkoituksenmukaisuutta on tarkkaan harkittava. Viherympäristön arvot tulee suhteuttaa muihin hyötyihin. Tilanteissa, joissa viheralueiden maankäytön muuttaminen esimerkiksi asuinrakentamiseen on tarkoituksenmukaista, tapahtuu suunnittelu pääsääntöisesti asetettuja suunnittelutavoitteita priorisoiden.

Helsingin kontekstissa tavoitteena on useimmiten kaupunkimainen, tiiviisti rakennettu ympäristö. Jos alueella on vahvoja muita reunaehtoja, esimerkiksi luonnonsuojelulakiin perustuvia arvoja otetaan nämä itsestään selvästi suunnittelussa huomioon. Tietyissä tilanteissa

voidaan ehdotetun politiikan mukaisesti käyttää myös kompensatioperiaatetta, mikä kaupunkialueella tarkoittaa useimmiten viheralueiden toiminnallisen ja esteettisen laadun parantamista.

Vesiensuojelu

HSY Veden viemäriverkoston ylivuotovesiä koskevat määrälliset tavoitteet ovat vaativia, sillä ylivuotokohtien parannuksia on jo nykyisin tehty. Ylivuotovesien edelleen vähentäminen edellyttäisi erittäin merkittäviä muutos- ja täydennystoimia sekä investointitarpeita viemäröintijärjestelmään. Sinänsä ympäristöpolitiikan vesien suojelua käsittelevät tavoitteet ovat hyviä ja näihin tulee pyrkiä. Kaupunkisuunnittelun näkökulmasta tämä edellyttää, ettei viemäröintijärjestelmän saneerauksesta aiheudu kohtuutonta haittaa kaupunkielämälle (katukaivantojen merkittävä lisääntyminen).

Ylivuotojen määrään vaikuttavat viemäröintijärjestelmästä suoraan vesistöön myös HSY Veden jäsenkuntien alueen ulkopuolelle Keski-Uudellemaalle ulottuvan alueen viemäriverdet. Kaupunki voi omin toimin vain osittain vaikuttaa ylivuotojen vähentämisen teknisiin ratkaisuihin ja rahoituspäätöksiin.

Käsittely

24.04.2012 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Matti Niemi: Lausunnon kohdan Ilmastonsuojelu kolmas kappale muutetaan muotoon:

"Energiantuotantojärjestelmät ja se, mihin ja kuinka paljon kuluttajat energiaa käyttävät, ovat useimmiten erillisiä asioita. Kaupunkisuunnittelun keinot vaikuttaa niihin ovat usein luonteeltaan mahdollistavia, mutta myös ohjaavia."

Kannattajat: Mari Holopainen

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä jäsen Niemen tekemän ja jäsen Holopaisen kannattaman vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Matti Niemi: Lausunnon kohdan Ilmansuojelu ensimmäisen kappaleen kolmas virke muutetaan muotoon:

"Tavoitteisiin pääsemiseksi tulee selvittää mahdollisuudet nykyistä ohjaavampaan suhtautumiseen etenkin henkilöautoliikenteeseen, esimerkiksi alentamalla ajonopeuksia pääväylillä."

Kannattajat: Heli Puura

Lautakunta äänesti jäsen Niemen tekemästä ja jäsen Puuran kannattamasta vastaehdotuksesta. Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti.

Vastaehdotus:

Mari Holopainen: Lausunnon kohdan Vesiensuojelu ensimmäisen kappaleen kolmannesta virkkeestä poistetaan sanat "tietyin ehdoin".

Lautakunta päätti yksimielisesti ilman äänestystä hyväksyä jäsen Holopaisen vastaehdotuksen.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lausunnon kohdan Ilmansuojelu ensimmäisen kappaleen kolmas virke muutetaan muotoon: "Tavoitteisiin pääsemiseksi tulee selvittää mahdollisuudet nykyistä ohjaavampaan suhtautumiseen etenkin henkilöautoliikenteeseen, esimerkiksi alentamalla ajonopeuksia pääväylillä."

Jaa-äännet: 6

Mari Holopainen, Stefan Johansson, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Elina Palmroth-Leino, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 2

Matti Niemi, Heli Puura

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Silvia Modig

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus voitti äänin 6-2. Yksi jäsen oli poissa.

17.04.2012 Pöydälle

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

Eija Kivilaakso, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37247
eija.kivilaakso(a)hel.fi

Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi

Kaarina Laakso, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

10.09.2012

Jouni Kilpinen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37251
jouni.kilpinen(a)hel.fi

Helsingin Energian johtokunta 24.04.2012 § 26

HEL 2011-009764 T 11 00 00

Päätös

Johtokunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin Energialla ei ole huomauttamista kaupungin ympäristöpolitiikan tarkistamisen raporttiin.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Seppo Ruuhonen

Lisätiedot

Martti Hyvönen, Ympäristöjohtaja, puhelin: +358 9 617 2075
martti.hyvonen(a)helen.fi

Ympäristölautakunta 17.04.2012 § 134

HEL 2011-009764 T 11 00 00

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Esittelijä muutti esitystään siten, että sivun 2 toiseksi viimeisin kappale, joka kuuluu "Ympäristöpolitiikka myös nostaa esille joitakin uusia toteuttamiskelpoisia ympäristönsuojelun keinoja. Yksi näistä on kompensointimenettelyn käyttöönotto viheralueille rakentamisessa. Kompensointimenettely tulee suunnitella yhdessä kaupunkisuunnitteluja rakennusvirastojen kanssa, jotta siitä saadaan hyvin toimiva väline ratkaisemaan kaupunkirakenteen tiivistämisen aiheuttamia haasteita kaupungin viheralueverkostolle." poistetaan.

Ympäristöpolitiikka on koko kaupunkiorganisaation yhteinen linjaus ympäristönsuojelun tavoitteista, joten keskeisten hallintokuntien sitoutuminen siihen on ensiarvoisen tärkeää. Ympäristöpolitiikan toteutuksen kannalta on erittäin hyvä, että sitä valmisteleavassa työryhmässä oli laaja edustus ympäristön kannalta merkittävistä kaupungin virastoista ja liikelaitoksista ja että työryhmä hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti. On toivottavaa, että ympäristöpolitiikan toteutumisen yhdenmukainen seuranta tapahtuu virastojen ja laitosten yhteistyönä.

Ympäristöpolitiikka on keskeinen osa kaupungin ympäristöjohtamisen järjestelmää. Se toteuttaa hyvin kaupungin strategiaohjelman linjausta, jonka mukaan Helsingin kaupunki on edelläkävijä globaalin vastuun kantamisessa. Tämä ilmenee mm. ympäristönsuojelussa ja ilmastopolitiikassa. Strategiaohjelmassa on linjattu ilmasto- ja Itämeripolitiikkaa, mutta ympäristöpolitiikka on oikea väline linjata kattavasti myös muita keskeisiä ympäristönsuojelun osa-alueita.

Ympäristöpolitiikan perusteellinen tarkistaminen on ollut erittäin tarpeellista tilanteessa, jossa kaupungin ympäristöjohtamisen järjestelmää on kevennetty luopumalla kaupungin ympäristöohjelman valmistelusta. Helsingin aiempi ympäristöpolitiikka oli voimassa vuosina 2005–2008, joten ympäristöpolitiikan sisällöllinen tarkistaminen on siitäkin syystä erittäin ajankohtaista. Ympäristöpolitiikka on kaupunginvaltuuston edellyttämä linjaus, jonka tulisi edetä sujuvasti nykyisen kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Luonteeltaan poikkihallinnollisten ympäristöasioiden johtamista helpottaa ja tehostaa se, että yhteen ympäristöpolitiikka-asiakirjaan on koottu kaupungin eri ohjelmista ja strategioista ympäristönsuojeluun liittyvät tavoitteet. Se, että keskipitkän aikavälin tavoitteet osin noudattavat kansallisia tavoitteita, kuten ilmanlaadun ja melun kohdalla, on perusteltua. Helsingin ainoana Suomen suurkaupunkina voi olla vaikeaa saavuttaa edes niitä tavoitteita.

Valtioneuvoston terveysperusteiden antamien ohjeiden mukaan melutaso ulkona ei saisi päivällä olla yli 55 dB. Tieliikenteen aiheuttamalle yli 55 dB melulle altistuu kuitenkin jo noin 34% helsinkiläisistä. Kyselytutkimuksen mukaan 34% helsinkiläisistä kokee melun päiväaikaan häiritseväksi tai erittäin häiritseväksi. 21% kokee melun häiritsevän nukkumista paljon. Melun on arvioitu lisäävän Helsingissä vuosittain 16 sydäninfarktia.

Hiilineutraali Helsinki vuoteen 2050 mukailee valtioneuvoston ja EU:n asettamia tavoitteita. Vuosi 2050 on kuitenkin niin kaukana, että tavoitteen vaatimia toimenpiteitä on vaikea hahmottaa.

Ympäristöpolitiikassa esitetty ilmastomuutoksen hillintään liittyvä keskipitkän aikavälin (= vuoteen 2020 mennessä) kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoite voisi olla kunnianhimoisempi, jotta kaupunki todella voisi kertoa olevansa eturivin ilmastopolitiikan toimija. Poliitiikassa mainitun 20 %:n tavoitteen on esittänyt jo noin 3500 eurooppalaista kaupunkia. Myös välitavoite vuosien 2020 ja 2050 väliselle ajanjaksolle eli vuodelle 2030 olisi ollut hyvä esittää. Monet edelläkävijäkaupungit ovat esittäneet kunnianhimoisia tavoitteita vuosien 2015-2030 välille. Vaikkakin niiden ollessa enemmänkin visionäärisiä tavoitteita, niin antavat ne kuitenkin

selkeän signaalin millaiseen suuntaan yhteiskuntaa tulee kehittää. Näitä tavoitteita tulisi päivittää viimeistään siinä yhteydessä kun ympäristöpolitiikka tulee seuraavan kerran tarkistettavaksi.

Ympäristöpolitiikkaan ehdotettu tavoite vakiinnuttaa kaupunkiorganisaation jätemäärä vuoden 2011 tasolle on hyvä, sillä kaupunkiorganisaation jätemäärät ovat viime vuosina olleet kustannusten kautta arvioituna kasvussa. Jättemäärien kohdalla on raportoinnissa kuitenkin vielä paljon kehitettävää eikä kattavaa tietoa vuoden 2011 jätemääristä ole saatavilla. Sen takia tulisi harkita vertailuvuoden siirtämistä vuoteen 2013, jotta raportointijärjestelmää ehditään kehittää ja jätemäärät on mahdollista raportoida luotettavasti.

Ympäristöpolitiikan tavoitteiden toteutumista virastoissa ja laitoksissa edistetään tehokkaan ja monipuolisten keinojen avulla toteutetun vuorovaikutuksen, viestinnän, neuvonnan ja valmennuksen avulla. Viestinnän tärkeitä kohderyhmiä ovat myös kaupungin asukkaat ja yritykset. Viestinnän, neuvonnan ja valmennuksen toimet tulee käynnistää hyvissä ajoin. Ympäristöjohtamisen asiantuntijatyöryhmä, jossa on edustajat keskeisistä virastoista ja laitoksista, on sopiva foorumi toimien toteuttamiseen.

Ympäristöpolitiikkaan sisältyvien tavoitteiden toteutumisen seuranta ja siitä raportointi on tärkeää. Kaupungin jokavuotinen ympäristöraportointi on sopiva väline seurantaan ja raportointiin.

Ympäristöpolitiikan valmistelun jälkeen ympäristökeskus on yhteistyössä Helsingin yliopiston biotieteiden laitoksen kanssa käynnistänyt selvityksen luonnon monimuotoisuuden seurantatyökalun, City Biodiversity Index, käyttökelpoisuudesta Helsingissä. Ympäristöpolitiikan luontotavoitteiden seurantaindikaattoreita on jatkossa mahdollisesti kehitettävä selvityksestä saatavien tulosten perusteella.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Markus Lukin, johtava ympäristösuunnittelija, puhelin: +358 9 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi
Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 20.02.2012 § 180

HEL 2011-009764 T 11 00 00

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun siten, että Helsingin kaupungin päivitetystä ympäristöpolitiikan tavoitteista pyydetään lausunnot kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö-, ympäristö- ja yleisten töiden lautakunnilta sekä HKL:n, Helsingin Energian ja Helsingin Sataman johtokunnilta 30.4.2012 mennessä.

Käsittely

20.02.2012 Palautettiin

Palautusehdotus:

Laura Rissanen: Kaupunginhallitus päättää palauttaa asian uudelleen valmisteluun siten, että Helsingin kaupungin päivitetystä ympäristöpolitiikan tavoitteista pyydetään lausunnot kaupunkisuunnittelu-, kiinteistö-, ympäristö- ja yleisten töiden lautakunnilta sekä HKL:n, Helsingin Energian ja Helsingin Sataman johtokunnilta 30.4.2012 mennessä.

Kannattajat: Outi Ojala

Kaupunginhallitus hyväksyi palautusehdotuksen yksimielisesti.

13.02.2012 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Markus Lukin, johtava ympäristösuunnittelija, puhelin: 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

§ 963

V Vallilan korttelin nro 390 osan (Pasilan konepajan osa-alue 4) asemakaavan muuttaminen (nro 12087)

HEL 2011-000055 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä 22. kaupunginosan (Vallila) korttelin nro 390 osan (muodostuvat uudet korttelit 22392–22394) asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 29.11.2011 päivätyn ja 2.7.2012 muutetun piirustuksen nro 12087 mukaisena.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12087 kartta, päivätty 29.11.2011, muutettu 2.7.2012
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12087 selostus, päivätty 29.11.2011, muutettu 2.7.2012
- 3 Havainnekuva
- 4 Vuorovaikutusraportti 29.11.2011, täydennetty 2.7.2012
- 5 Osa päätöshistoriaa

Otteet

Ote

Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne hyväksyä 22. kaupunginosan (Vallila) korttelin nro 390 osan (muodostuvat uudet korttelit 22392–22394) asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 29.11.2011 päivätyn ja 2.7.2012 muutetun piirustuksen nro 12087 mukaisena.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutoksessa korttelin käyttötarkoitus muuttuu teollisuusalueesta asumiseen ja toimitilakäyttöön. Kaavamuuos mahdollistaa kahden uuden asuinrakennuksen rakentamisen. Kaksi teollisuushistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti huomattavan arvokasta konepajarakennusta suojellaan toimitilakäyttöön. Uusien asuinkerrostalojen korttelialueiden rakennusoikeus on yhteensä 11 210 k-m². Kaava-alueen kerrosala on 17 855 m².

Esittelijä

Alueen sijainti

Alue sijaitsee entisen Pasilan konepajan alueella Aleksis Kiven kadun varrella.

Lähtökohdat

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 6.3.2003 Pasilan konepaja-alueen asemakaavan muutosluonnoksen asemakaavan muutosehdotuksen laatimisen pohjaksi.

Asumisen määrän kasvattamiseksi alueesta laadittiin vuonna 2011 uusi asemakaavan muutosluonnos, jossa aiemman luonnoksen KTY-korttelialuetta on muutettu AK-korttelialueeksi.

Kaavoitustilanne

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista asuin- ja toimitila-alueetta.

Alueella voimassa oleva asemakaava on vahvistettu vuonna 1901. Kaavan mukaan alue on teollisuusrakennusten korttelialuetta. Rakennusoikeutta ei ole määritetty.

Rakennuskiellot

Alueella on voimassa rakennuskielto maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 2 momentin perusteella asemakaavan muuttamista varten 28.8.2013 saakka.

Alueen tontteja ei ole merkitty kiinteistörekisteriin, joten alueella on voimassa rakennuskielto myös maankäyttö- ja rakennuslain 81 §:n nojalla.

Maanomistus

Alueen omistaa VR-Yhtymä Oy.

Alueen yleiskuvaus

Rakennettu ympäristö

Kaava-alueella on VR-Yhtymän käytössä olleita toimisto- ja varistorakennuksia. Konepaja-alueen sisäänkäynnin ympäröimänä ovat suunnittelualan arvokkaimmat rakennukset. Portin eteläpuolella oleva konttorirakennus on konepaja-alueen vanhin. Sen on suunnitellut arkkitehti Bruno Granholm vuonna 1899. Portin pohjoispuolella on ruokala ja oppilaskoulu vuodelta 1919. Kaava-alueen eteläisimpänä on vuonna 1937 rakennettu varistorakennus ja sen vieressä vuonna 1977 rakennettu varasto. Alueen pohjoisin rakennus on vuodelta 1979 peräisin oleva konepajan toimisto. Eteläisintä varistorakennusta lukuun ottamatta kaikki rakennukset ovat konepajan yleisen rakennuskannan mukaisesti punatiiltä.

Palvelut

Palveluiden suhteen alueen sijainti on hyvä. Lähietäisyydellä on runsaat kantakaupungin julkiset ja kaupalliset palvelut. Kaupallisten palvelujen kerrosalan määrä suhteessa asukaslukuun osoittaa erittäin hyvää palvelutasoa.

Luonnonympäristö

Suurin osa konepaja-alueesta on alavaa, tasaista itä-länsisuuntaista laaksovyöhykettä. Itäpäässä kaava-alueen ulkopuolella laaksoainanne jatkuu aina merenrantaan saakka.

Suojelukohteet

Ympäristöministeriö hyväksyi 9.12.1998 sopimuksen valtakunnallisesti arvokkaiden asema-alueiden suojelusta. Pasilan konepaja on sopimuksen tarkoittama kohde. Museoviraston mukaan konepajan alue on merkittävin yksittäinen kokonaisuus rautateiden suojelusopimuksen kohdeluettelossa.

Alue on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009, Pasilan veturitallit, konepaja ja SOK:n teollisuuskorttelit). Pasilan veturitallit, VR:n entinen konepaja sekä SOK:n edustavat funktionalistiset tuotantolaitokset Vallilassa muodostavat laajan 1900-luvun teollisuusympäristön. VR:n konepajan alue, joka on ollut Helsingin suurimpia teollisuuslaitoksia, on Sörnäisten satamaradan varteen rakentuneen laajan teollisuusalueen varhaisimpia tuotantolaitoksia. Kokonaisuus ilmentää liikenneyhteyksien ja erityisesti rautatien merkitystä pääkaupungin teollistumiselle.

Alueen arvokkaimpaan rakennuskantaan kuuluu seitsemän rakennusta. VR:n ja Museoviraston välisellä sopimuksella suojellut rakennukset antavat koko alueelle sen erityisluonteen. Rakennuksista kaksi sijaitsee tällä kaava-alueella.

Yhdyskuntatekninen huolto

Alue on yhdyskuntateknisen huollon verkoston piirissä.

Maaperä

Olemassa olevan tiedon mukaan alueen maaperä on pääosin saven päällä olevaa täytealuetta. Täytekerroksen alapuolisen savikerroksen arvioitu paksuus alueella on suurimmaksi osaksi alle 3 metriä. Alueen keskiosassa savikerroksen paksuus on yli 3 metriä ja alueen kaakkoisosassa esiintyy moreenialue.

Ympäristöhäiriöt

Liikenne

Konepajan alue sijaitsee vilkasliikenteisten pääkatujen ympäröimänä. Katuliikenne aiheuttaa ympäristöön melua sekä pakokaasu- ja hiukkaspäästöjä. Katuliikenteen aiheuttama melu pääsee leviämään kaava-alueelle Sturenkadun suunnasta siten, että osalla aluetta ylittyy melutason ohjearvo ulkona. Ilmanlaadun ohjearvot voivat epäedullisissa sekoittumisolosuhteissa ylittyä vilkkaassa katu ympäristössä.

Paahtimo

Sturenkadun itäpuolella sijaitsee Meira Oy:n kahvipaahtimo, joka aiheuttaa ympäristöönsä melua ja hajua. Toiminta on alkanut vuonna 1937.

Normaalisti päiväaikana liikenteen melu peittää kahvipaahtimon melun alleen, mutta ilta-aikaan on paahtimon melu havaittavissa sen lähiympäristössä, mikäli toimintaa on kahdessa vuorossa.

Kahvipaahtimon toiminnasta tehdyn selvityksen mukaan kaava-alueen itäpäässä ylittyy melutason päiväajan ohjearvo ulkona.

Kaava-alueella selvän hajun esiintymistiheyden on vuonna 2008 arvioitu olevan noin 4 % kokonaisajasta. Lähellä kahvipaahtimoa hajun ja selvän hajun esiintymistiheys on vähentynyt merkittävästi verrattuna vuonna 2001 tehtyyn edelliseen tutkimukseen. Paahtimon toiminnasta aiheutuvasta hajusta ei arvioida olevan merkittävää viihtyisyyshaittaa kaava-alueella.

Maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus

Alueen maaperää on kuormittanut noin sadan vuoden ajan harjoitettu konepajatoiminta. Merkittävimmät maaperää mahdollisesti pilanneista toiminnoista ovat sijainneet kaava-alueen ulkopuolella. Kaava-alueella sijaitsevissa rakennuksissa ovat toimineet muun muassa konttori, ruokala ja varastoja. Konepaja-alueen maaperää ja pohjavettä on tutkittu useaan otteeseen 2000-luvulla. Konepaja-alueella todettuja haitta-aineita ovat mm. raskasmetallit, öljyhiilivedyt ja PAH-yhdisteet. Kaava-alueella on todettu toistaiseksi pääosin paikallisesti rajautuneita alueita, joilla haitta-aineiden pitoisuudet ylittävät valtioneuvoston maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistamistarpeen arviointiin antamat ohjearvot.

Asemakaavan muutoksen sisältö

Pasilan konepajan kortteliin 390 laaditaan asemakaavan muutokset osa-alueittain alueelle 6.3.2003 hyväksytyn asemakaavan muutosluonnoksen pohjalta. Asemakaavaosasto on yhdessä VR-Yhtymä Oy:n, aluetta kehittävän YIT-Rakennus Oy:n sekä Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy:n kanssa laatinut alueelle uuden suunnitelman asemakaavan muutosluonnoksen pohjaksi.

Asemakaavan muutosluonnos on muuttunut vuoden 2003 luonnosvaiheesta siten, että osa Aleksis Kiven kadun varren toimitilakortteleista on muutettu asuinkortteleiksi. Kortteleiden koko pysyy pääpiirteittäin entisellään. Alueen eteläosassa on rakennusten korkeus kasvanut.

Suunnittelun lähtökohta on konepaja-alueen vahvan luonteen säilyttäminen ja hyödyntäminen osana uutta kaupunkitilaa, alueen liittäminen ympäröiviin kaupunginosaan kaupunkikuvallisesti, toiminnallisesti ja liikenteellisesti luontevalla tavalla sekä korkeatasoinen asuntorakentaminen.

Tämä kaava-alue liittyy Aleksis Kiven kadun, Alppilan ja Alppiharjun kaupunkimaiseen asuintalovaltaiseen kerrostalomittakaavaan sekä historialliseen konepaja-alueeseen. Uusi korttelirakenne muodostaa

sisäänkäynnit konepaja-alueelle lounaasta ja etelästä ja korvaa nykyisen umpinaisen varastorakennusten rintaman. Kolme olemassa olevaa rakennusta säilyy. Näistä kaksi suojellaan asemakaavalla. Säilyvien rakennusten kohdalla alueen käyttötarkoitus muuttuu teollisuusrakennusten korttelialueesta toimitilarakennusten korttelialueeksi.

Uudet ja vanhat rakennukset rajaavat konepaja-aluetta selkeäpiirteisellä yhtenäisellä korttelijulkisivulla. Pitkä, kapea ja jalustaltaan muurimainen korttelirakenne rajautuu konepaja-alueella Konepajanraittiin, joka toimii alueen tärkeänä läpikulkuväylänä tulevaisuudessa. Asuinrakennusten pihat nostetaan raitin tasosta ylemmäs jalustamuureilla, jotta muodostuu suojattu yksityinen pihareviiri asukkaille.

Arkkitehtuuriltaan Aleksis Kiven kadun puoleiset rakennukset ilmentävät alueen teollista perinnettä suurpiirteisellä, tasarytmisellä julkisivukäsittelyllä. Tiili julkisivumateriaalina liittyy uudet ja vanhat rakennukset toisiinsa. Uusilla rakennuksilla on selkeä oma luonteensa samanaikaisesti kun alueen alkuperäinen miljöö korostuu.

Alueen pinta-ala on 9 883 m² ja kokonaiskerrosala 17 855 m². Uutta kerrosalaa asuinkortteleissa on 11 210 m². Uusien asukkaiden määrän arvioidaan olevan noin 280 asukasta. Toimitilarakennusten korttelialueella kerrosala on 6 645 m². Suojeltavan kerrosalan määrä on 4 050 m².

Asuinrakennusten korttelialueet (AK)

Kortteli 22392

Aleksis Kiven kadun varren kampamainen rakennusrivistö muodostuu 3-kerroksisesta yhtenäisestä jalustaosasta ja sen päältä kohoavista 3-6-kerroksisista pistetaloista, jotka ovat geometrialtaan vaihtelevia. Kadun puolella pistetalojen julkisivut pysyvät katujulkisivun pinnassa. Jalustaosassa on katettuja kulkuaukkoja pihatasolle. Jalustan räystäslinja jatkuu yhtenäisenä koko rakennusrivin pituudelta. Jalustan julkisivujen verhouksmateriaalina käytetään paikalla muurattua punaista tiiltä. Kerrosala korttelialueella on 9 250 m², josta myymäläpinta-alaa on oltava 360 m².

Kortteli 22394

Kulmarakennus sijaitsee Aleksis Kiven kadun ja Traverssikujan kulmassa konepaja-alueen tärkeän sisäänkäynnin kohdalla. Korttelia kiertävät joka puolelta julkiset liikennereitit, kahdelta puolelta raitiovaunun liikennöimät kadut ja pihan puolelta aukio sekä Konepajanraitti. Rakennusmassa on 4-kerroksinen. Räystäslinja on

yhtenäinen Aleksis Kiven kadun säilytettävien rakennusten kanssa. Rakennusmassa asettuu kadun puolella kiinni katukoordinaatistoon. Pihan puolella rakennusmassan viistoaminen avaa talojen välistä kujaa aukioksi sekä mahdollistaa asunnoista näkymät eri suuntiin tiiviissä korttelirakenteessa. Kerrosalaa korttelialueella on 1 960 m², josta myymäläpinta-alaa on oltava 100 m².

Toimitilarakennusten korttelialueet, joilla ympäristö säilytetään (KTY/s)

Teollisuushistoriallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokas ympäristö, joka on säilytettävä. Rakennuksiin saa sijoittaa julkisia palvelutiloja, liike-, toimisto- ja ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia teollisuustiloja, opetus-, koulutus-, studio- ja näyttelytiloja, kokoontumistiloja, kahvila- ja ravintolatiluja sekä liikunta- ja vapaa-ajan toimintaa palvelevia tiloja.

Toimitilarakennusten korttelialueella on kolme olemassa olevaa rakennusta, joista kaksi on osoitettu suojeltavaksi merkinnällä sr-1. Rakentamisen määrä on tonteilla määrätty toteutuneen mukaiseksi. Kerrosalaa on 6 645 m², josta suojeltavaa kerrosalaa on 4 050 m².

Liikenne

Alueella ei ole ajoneuvoliikenteelle tarkoitettuja katualueita. Konepajan alueelle johtavat kujat ovat jalankululle ja polkupyöräilylle varattuja katuja, joista yhdellä on huoltoliikenne sallittu.

Palvelut

Asuinrakennusten Aleksis Kiven kadun puolen ensimmäisiin kerroksiin on osoitettu myymälätilaa yhteensä 460 k-m². Toimitilarakennusten korttelialueelle saa sijoittaa eri tyyppisiä julkisia ja kaupallisia palvelutiloja.

Suojelukohteet

Alueella on kaksi valtakunnallisesti arvokasta rakennusta, jotka on suojeltu merkinnällä sr-1. Nämä ovat alueen vanhimpiin rakennuksiin kuuluva konttorirakennus vuodelta 1899 sekä vuonna 1919 rakennettu entinen ruokala ja oppilaskoulu. Molemmat ovat Bruno Granholmin suunnittelema.

Merkintä sr-1

Rakennustaiteellisesti, kaupunkikuvallisesti ja teollisuushistoriallisesti huomattavan arvokas rakennus. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen, sen julkisivujen, vesikaton tai arvokkaiden sisätilojen rakennustaiteellista tai teollisuushistoriallista arvoa tai muuttavat arkkitehtuurin

ominaispiirteitä. Mikäli rakennuksessa tai sen arvokkaissa sisätiloissa on aikaisemmin tehty tällaisia toimenpiteitä, tulee ne kyseisiin rakennuksen osiin kohdistuvien korjaus-, muutos- ja lisärakentamistöiden yhteydessä palauttaa alkuperäistoteutuksen mukaisiksi. Myöhemmät arvokkaat kerrostumat tulee kuitenkin säilyttää. Korjaamisen lähtökohtana tulee olla rakennuksen ja sen arvokkaiden sisätilojen alkuperäisten tai niihin verrattavien rakenteiden, rakennusosien ja niiden yksityiskohtien, materiaalien ja värien säilyttäminen. Mikäli alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti. Laajempia korjaus- ja muutostöitä suunniteltaessa tulee hankkeeseen ryhtyvän teettää rakennuksesta asiantuntijan laatima rakennushistoriaselvitys, joka on liitettävä lupahakemukseen. Ennen lupapäätöksen tekemistä hakemuksesta tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

Yhdyskuntatekninen huolto

Alueella on olemassa oleva teknisen huollon verkosto.

Alueen sähkönjakelu tulee vaatimaan asuntokortteliin 22392 muuntamotilan (15 m²), jonka optimaalinen sijainti on korttelin lounaispäässä. Muuntamotila tulee sijoittaa ensimmäiseen maanpäälliseen kerrokseen siten, että muuntamotilan ovet avautuvat suoraan ulos. Parhaita paikkoja ovat jätekatosten, autokatosten ja huoltorakennusten yhteyteen sijoitetut tilat.

KTY-tontilla sijaitseva keskijännitekaapeli (10 kV) on siirrettävä pois tontilta korvaavalle reitille ennen rakennustöiden aloittamista. Korttelialueen rakentamisjärjestys tulee kuitenkin viime kädessä ratkaisemaan korttelialueella olevan kaapelin korvaavan sijoituspaikan ja sitä kautta myös kustannukset.

Korttelin alueella sijaitseva DIN 300 kaukolämpöputki tultaneen vaihtamaan alueen rakentamisen aikana kulutusta vastaavaan pienempään putkikokoon.

Maaperän rakennettavuus ja puhtaus

Olemassa olevan tiedon mukaan alueen maaperä on pääosin saven päällä olevaa täytealuetta ja alueen kaakkoisosassa esiintyy moreenialue. Alueen orsiveden pintakorkeus havaintoputkessa on tasossa +14.13...+15.28 ja pohjavesihavainnot +13.51...+15.23.

Rakennukset perustetaan savialueella tukipaaluin kantavan kerroksen varaan ja kitkamaa-alueella maan varaan.

Rakentaminen ei saa aiheuttaa pysyvää pohja- ja orsiveden pinnan alenemista.

Asemakaavassa on määräys maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuuden tutkimisesta sekä pohja- ja orsiveden muodostumisen edistämisestä.

Alueen maaperässä esiintyvät haitta-aineet edellyttävät riskinarvion laatimista ja pilaantuneen maaperän puhdistamista asemakaavassa esitettyyn käyttötarkoitukseen soveltuvaan tasoon. Puhdistaminen on suunniteltava riittävän laajana siten, etteivät mahdollisesti alueen ulkopuolelle maaperään jäävät haitta-aineet kulkeudu puhdistetuille alueille eivätkä muutenkaan aiheuta haittaa alueen tulevilla asukkaille tai muille toimijoille.

Ympäristöhäiriöt

Liikenne

Liikenteen melua suunnitellussa tilanteessa on arvioitu melumallin avulla. Laskennassa on käytetty ennustettuja suurimpia liikennemääriä aluetta ympäröivällä katuverkolla.

Uudet rakennusmassat muodostavat hyvän meluntorjunnan Aleksis Kiven kadun liikennettä vastaan. Sen sijaan sillalle nousevasta Sturenkadun liikenteestä kantautuu melua suunnitellun tontin 22392/1 itäpäähän siten, että ohjearvo ulkona ylittyy pihatasossa. Tontin länsipäästä voidaan kuitenkin osoittaa oleskeluun soveltuva alue, jossa alitetaan melutason ohjearvot ulkona. Julkisivuille kohdistuvat keskiäänitasot ovat laskennan mukaan suurimmillaan päiväaikana noin 67...68 dB Aleksis Kiven kadun puolella. Tätä julkisivua lukuun ottamatta voidaan asuntoihin rakentaa hyvällä lasituksella varustetut parvekkeet, joissa on melun kannalta viihtyisät ohjearvojen mukaiset olosuhteet. Kaavassa on annettu meluntorjuntaa koskevia määräyksiä hyvän ja viihtyisän asuinympäristön varmistamiseksi jatkosuunnittelussa.

Aleksis Kiven kadun liikenteen aiheuttamien ilman epäpuhtauksien huomioon ottamiseksi kaavassa on kielletty korvausilman ottaminen kadun puolelta.

Paahtimo

Meira Oy:n paahtimon toiminnasta aiheutuva ohjearvotason ylittävä melu kohdistuu tontin 22392/1 itäpäähän kuten katuliikennemelukin. Kaavassa oleskeluun osoitettu alue on paahtimon melualueen ulkopuolella. Kaavassa annetuissa meluntorjuntaa koskevissa määräyksissä on kiinnitetty huomiota myös paahtimon meluun.

Annetuilla määräyksillä on pyritty varmistamaan myös se, ettei asumisen kaavoittaminen paahtimon läheisyyteen johda paahtimon osalta tiukentuviin ympäristölupaehtoihin.

Nimistö

Uusia nimiä alueelle tulee kaksi: Konepajanportti ja Konepajanaukio.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset

Vaikutukset kaupunkikuvaan ja rakennettuun kulttuuriympäristöön

Konepaja-alueen rakentaminen muuttaa kaupunkirakennetta oleellisesti. Sata vuotta konepaja on ollut aidattuna alueena ja muodostanut kulkuesteen Alppilan ja Vallilan kaupunginosien välille. Aleksis Kiven kadun varren rakentaminen liittyy konepajan olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen ja eheyttää yhdyskuntarakennetta. Rakentamisen myötä yhteydet konepaja-alueen sisälle paranevat ja alueen sisällä oleva arvokas rakennuskanta tulee osaksi julkista ympäristöä. Kaupunkikuvallinen vaikutus Aleksis Kiven kadun varrella on merkittävä. Suojelumerkinnöin varmistetaan, että vaikutukset rakennettuun kulttuuriympäristöön ovat säilyttäviä.

Vaikutukset liikenteen ja teknisen huollon järjestämiseen

Lukuun ottamatta tarvittavia johtosiirtoja asemakaavan toteuttaminen vahvistaa olemassa olevan teknisen huollon verkoston käyttöä.

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Asemakaavan toteuttamisen edellyttämän 10 kV:n maakaapelin siirrosta aiheutuu kustannuksia ilman arvonlisäveroa noin 15 000 euroa.

Toteutus

Alueelle laaditaan rakentamistapaohje.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Pasilan konepajan alueen kaavoitustyö on käynnistetty VR-Yhtymä Oy:n aloitteesta.

Tämän osa-alueen 4 kaavamutoksen vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivätty 7.8.2011). Koko konepaja-alueen kaavoituksen vireilletulosta ilmoitettiin myös vuoden 2002 kaavoituskatsauksessa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaavan muutosluonnos ja selostusluonnos ovat olleet nähtävänä kaupungin ilmoitustaululla (Pohjoisesplanadi 11–13), kaupunkisuunnitteluvirastossa 15.8.–2.9.2011 ja viraston internetsivuilla.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä rakennusvalvontaviraston, Helsingin Energian, pelastuslaitoksen, ympäristökeskuksen, rakennusviraston, kiinteistöviraston tonttiosaston ja geoteknisen osaston, Museoviraston sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Alueen kaavoituksesta on pidetty viranomaisneuvottelu.

Viranomaisten kannanotot kohdistuivat ympäristöhäiriöihin sekä alueen suojeluarvoihin.

Ympäristökeskuksen ilmoittamat asiat on otettu huomioon kaavaehdotusta valmisteltaessa lisäämällä kaavamääräyksiä ympäristöhäiriöiden huomioon ottamiseksi. Museoviraston ilmoittamat asiat on otettu huomioon siten, että KTY-määräykseen on lisätty teollisuusympäristön säilyttämistä edellyttäviä määräyksiä.

Esitetyt mielipiteet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen asemakaavaosastolle saapui 3 mielipidekirjettä. Lisäksi suullisia mielipiteitä esitettiin puhelimitse.

Mielipiteet kohdistuivat asuntojen keskipinta-alaan, pysäköintiin ja asukkaiden elinoloihin.

Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että olemassa olevien rakennusten pysäköinti on sallittu myös kaava-alueen ulkopuolisissa pysäköintilaitoksissa.

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja mielipiteistä sekä niiden vastineet laajemmin.

Ehdotuksen nähtävilläolo ja lausunnot

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.1.–6.2.2012. Ehdotusta vastaan ei ole tehty muistutuksia.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa pelastuslautakunta, yleisten töiden lautakunta, ympäristökeskus, kiinteistölautakunta, Helsingin

Energia -liikelaitos ja Helen Sähköverkko Oy, Museovirasto, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä (HSY:n vesihuolto).

Pelastuslautakunnalla, Helsingin Energia -liikelaitoksella ja Helen Sähköverkko Oy:llä, ympäristökeskuksella, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymällä ja kiinteistölautakunnalla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

HSY:n vesihuollon mukaan aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi. Asemakaavan muutos ei aiheuta uusien vesijohtojen ja viemäreiden rakentamista eikä olemassa olevien siirtoa.

Kiinteistölautakunta ilmoittaa, että VR ja kaupunki ovat 10.5.2005 allekirjoittaneet 6.3.2003 hyväksytyin Pasilan konepaja-alueen asemakaavan muutosluonnoksen pohjalta tehdyn maankäyttösopimuksen. Sopimuksen lopullinen korvausmäärä tarkistetaan viimeisen asemakaavan muutoksen tultua voimaan.

Museovirasto katsoo asemakaavan muutoksen olevan suurista muutoksista huolimatta kokonaisuutena kulttuuriympäristöä koskevien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen. Alueen uudistumisessa on otettu huomioon alueen historiallisen ominaisuutensa säilyminen sekä ympäröivä kaupunkirakenne. Asemakaavan muutos edistää arvokkaan rakennuskannan säilymistä ja uusi käyttötapa osana julkista kaupunkitilaa.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoo, että rakennetun ympäristön osalta suojelua voidaan pitää riittävänä. Ympäristökeskus esittää kaavamääräyksiin tarkennuksia siten, että asuntoja ei tule suunnata yksinomaan rakennusten meluisille puolille. Kun lisäksi tontilla 22392/1 kahvipaahdun melu lisää kokonaisuutena, on syytä määrätä kaikki parvekkeet lasitettavaksi.

Yleisten töiden lautakunta esittää, että Pasilan konepajan alueelle tulee laatia yhtenäinen rakentamistapaohje. Kaavamuutoksessa tulee ottaa kantaa siihen, miten esteettömyys otetaan huomioon. Uusilla katuaukioilla tulee sallia lumen väliaikainen varastointi.

Lausunnot on otettu huomioon siten, että asuntojen suuntaamisesta annettua määräystä on tarkennettu koskemaan myös Traverssikujaa.

Asemakaavamääräyksiä parvekkeiden suuntaamisesta ja suojaamisesta sekä paahdun aiheuttaman melun huomioon ottamisesta tontin 22392/1 osalta voidaan pitää tarkoituksenmukaisina ja riittävinä, joten kaikkien parvekkeiden lasittamista koskeva määräys ei ole tarpeen.

Kaavaselostusta on tarkennettu yhdyskuntataloudellisia vaikutuksia koskevilta osin.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehty muutos

Asemakaavan muutosehdotuksessa olevaa määräystä asuntojen suuntaamisesta on tarkennettu seuraavasti: "Asuntoja ei saa suunnata yksinomaan Aleksis Kiven kadulle eikä Traverssikujalle".

Tehty muutos ei ole olennainen, joten ehdotusta ei tarvitse asettaa uudelleen nähtäville.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12087 kartta, päivätty 29.11.2011, muutettu 2.7.2012
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12087 selostus, päivätty 29.11.2011, muutettu 2.7.2012
- 3 Havainnekuva
- 4 Vuorovaikutusraportti 29.11.2011, täydennetty 2.7.2012
- 5 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva

Otteet

Ote

Uudenmaan työvoima- ja elinkeinokeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Helsingin Energia -liikelaitos
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus

Päätöshistoria

Yleisten töiden lautakunta 14.02.2012 § 75

HEL 2011-000055 T 10 03 03

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutosehdotuksessa on kaavamääräyksenä, että kortteleille ja katualueille on laadittava yhtenäinen rakentamistapaohje sekä erillinen valaistussuunnitelma. Alueen pilkkominen yleisten alueiden osalta ei tue katujen ja viheralueiden suunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa. Tämän vuoksi Pasilan konepaja-alueen osa-alueille 4,5 ja 6 tulee laatia yhteinen yleisten alueiden ideasuunnitelma.

Asemakaavan muutosehdotuksessa tulee ottaa kantaa siihen, miten esteettömyys otetaan huomioon. Muutosaluetta ympärivät katualueet ovat esteettömyyden perustaso. Rakennukset sijoittuvat kiinni rakennusalan rajaan. Katurajaan rakennettaessa tulee ottaa huomioon, että esteettömät sisäänkäynnit asuin- ja liikerakennuksiin tulee rakentaa tontin puolelle.

Asemakaavan muutosehdotuksessa muodostuu kaksi uutta katuaukiota, Konepajanaukio ja Konepajanportti. Näillä alueilla tulee sallia väliaikainen lumen varastointi.

Asemakaavan muutoksesta aiheutuu rakennusvirastolle kustannuksia yhteensä noin 220 000 euroa Konepajanaukion ja Konepajanportin rakentamisesta. Asemakaavan muutosehdotus ei lisää merkittävästi yleisten alueiden ylläpidon vuosittaisia kustannuksia.

10.09.2012

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

kaupunginarkkitehti
Jukka Kauto

Lisätiedot

Jukka Kauto, kaupunginarkkitehti, puhelin: 310 38802
jukka.kauto(a)hel.fi
Jussi Luomanen, toimistopäällikkö, puhelin: 310 38626
jussi.luomanen(a)hel.fi
Petri Arponen, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 14.02.2012 § 27

HEL 2011-000055 T 10 03 03

Päätös

Lautakunta päätti todeta, että sillä ei ole huomautettavaa pelastustoimen osalta asemakaavan muutoksesta (nro 12087).

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

Esittelijä

va pelastuskomentaja
Jorma Lilja

Lisätiedot

Harri Laakso, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31234
harri.laakso(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 31.01.2012 § 26

HEL 2011-000055 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti, että lausunnon asiasta antaa ympäristökeskus.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 26.01.2012 § 40

HEL 2011-000055 T 10 03 03

Kiinteistökartta G4 T2, Aleksis Kiven katu 17

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle Pasilan konepajan osa-alueetta 4 koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12087 seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että kaavamuutoksen kohteena oleva Pasilan konepajan osa-alue 4 on VR-Yhtymä Oy:n (VR) omistuksessa.

VR esitti 25.10.2001 kaupungille Pasilan konepajan korttelin uudelleen kaavoittamista asuin- ja toimitilakäyttöön. Konepajan alue oli noin 15 ha:n suuruinen teollisuusrakennusten kortteli nro 390, jonka asemakaava oli vahvistettu vuonna 1901.

Kaupunkisuunnittelulautakunta hyväksyi 6.3.2003 Pasilan konepaja-alueen asemakaavan muutosluonnoksen, jonka pohjalta Pasilan konepajan aluekokonaisuus kaavoitetaan osa-alueittain. Kaupunkisuunnittelulautakunta on jo laatinut Pasilan konepajan alueen kolmelle osa-alueelle asemakaavan muutokset asuin- ja toimitilakäyttöön.

Osa-alue 4 sijaitsee Pasilan konepajan alueella Aleksis Kiven kadun varrella. Kaavamuutos on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston, VR:n, aluetta kehittävän YIT-Rakennus Oy:n sekä Anttinen Oiva Arkkitehdit Oy:n kanssa. Kaavamuutos on muuttunut vuoden 2003 luonnosvaiheesta siten, että osa Aleksis Kiven kadun toimitilakortteleista on muuttunut asuinkortteleiksi.

Uusi kerrosala asuinkortteleissa on 10 750 k-m² asuintilaa ja 460 k-m² myymälätilaa. Toimitilarakennusten korttelialueella kerrosala on 6 645 k-m², josta suojeltavan (sr-1) kerrosalan määrä on 4 050 k-m².

VR ja kaupunki ovat 10.5.2005 allekirjoittaneet 6.3.2003 hyväksytyin Pasilan konepaja-alueen asemakaavan muutosluonnoksen pohjalta tehdyn maankäyttösopimuksen. Sopimuksessa VR on sitoutunut suorittamaan kaupungille noin 9,9 milj. euron korvauksen Pasilan konepajakorttelin yhdyskuntarakenteen muutuskustannuksista ja kaava-alueen rakentamisedellytysten paranemisesta. Korvauksen VR suorittaa luovuttamalla kaupungille Sturenkadun varrelle kaavoitettavasta toimistokorttelista (osa-alue 6) rakennusoikeutta noin 24 382 k-m² sekä osa-alueiden yleiset alueet. Lopulliset luovutuskirjat allekirjoitetaan viimeistään kolmen kuukauden kuluessa kunkin osa-alueen asemakaavan muutoksen lainvoimaiseksi tulosta. Mikäli osa-

10.09.2012

alueiden asemakaavan muutokset poikkeavat rakennusoikeuden, pinta-alan tai käyttötarkoituksen osalta asemakaavan muutosluonnoksesta, tarkistetaan sopimusta viimeisen asemakaavan muutoksen tultua lainvoimaiseksi.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista itse kaavamuutoksen johdosta.

Esittelijä

osastopäällikkö
Juhani Tuuttila

Lisätiedot

Esko Patrikainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 36471
esko.patrikainen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 29.11.2011 § 392

HEL 2011-000055 T 10 03 03

Ksv 0851_3, Aleksis Kiven katu 17, karttaruutu G4/T2

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti

- lähettää 29.11.2011 päivätyn 22. kaupunginosan (Vallila) osaa korttelista 390 koskevan asemakaavan muutosehdotuksen nro 12087 kaupunginhallitukselle puoltaen sen hyväksymistä
- antaa vuorovaikutusraportin mukaiset vastineet esitettyihin mielipiteisiin.

Samalla lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että

- asemakaavan muutosehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti.

Lisäksi lautakunta päätti

- kehottaa kaupunkisuunnitteluvirastoa perimään hakijalta Kustannukset-liitteen mukaiset asemakaavan laatis- ja käsittelykustannukset asemakaavan hyväksymisen jälkeen.

Päätösjakelu:

- kaupunginhallitus
- hallintokeskus, Kaj:n rooteli
- laskutus, Halke
- laskutus, Ksv

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvnro

FI02012566

10.09.2012

Esittelijä

asemakaavapäällikkö
Olavi Veltheim

Lisätiedot

Satu Tyynilä, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37187
satu.tyynila(a)hel.fi

Prokkola Janne, arkkitehti, puhelin: 310 37233
janne.prokkola(a)hel.fi

Nikulainen Pekka, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu, puhelin: 310 37122
pekka.nikulainen(a)hel.fi

Neuvonen Matti, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

Salonen Peik, insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37248
peik.salonen(a)hel.fi

Laakso Kaarina, diplomi-insinööri, teknistaloudellinen suunnittelu, puhelin: 310 37250
kaarina.laakso(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 964

V Käpylän puistoalueen (Nyyrikinpuisto, Vuoritalo) asemakaavan muuttaminen (nro 12062)

HEL 2011-000299 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä 25. kaupunginosan (Käpylä) puistoalueen asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 16.6.2011 päivätyn ja 18.6.2012 muutetun piirustuksen nro 12062 mukaisena.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12062 kartta, päivätty 16.6.2011, muutettu 18.6.2012
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12062 selostus, päivätty 16.6.2011, muutettu 18.6.2012
- 3 Vuorovaikutusraportti 16.6.2011, täydennetty 18.6.2012 sekä keskustelutilaisuuden muistio 16.5.2011
- 4 Osa päätöshistoriaa

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne hyväksyä 25. kaupunginosan (Käpylä) puistoalueen asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 16.6.2011 päivätyn ja 18.6.2012 muutetun piirustuksen nro 12062 mukaisena.

Tiivistelmä

Kaava-alueita rajoittavat mm. Nyyrikki-korttelin asuinkerrostalot, Nyyrikintie ja Puu-Käpylä asuinkorttelit.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Nyyrikinpuistossa sijaitsevan Vuoritalon säilyttämisen, kunnostamisen ja muuttamisen asuinkäyttöön siten, että pääosa puistosta säilyy edelleen virkistyskäytössä. Alkuperäisestä käytöstä poistuneelle rakennukselle ei ole pystytty löytämään käyttöä, joka luontevasti soveltuisi tiloiltaan erikoiseen rakennukseen ja toteuttaisi nykyisen kaavan edellyttämän kulttuurikäytön.

Vuoritaloa varten on osoitettu tontti 25802/2, joka on merkitty asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Rakennukseen saa sijoittaa enintään neljä asuntoa. Ajoyhteys on järjestetty nykyistä reittiä pitkin Nyyrikintieltä. Nykyistä korvaavan puistoalueen sisäistä jalankulkua varten rakennettavan reitin (jk) sijainti on merkitty ohjeellisena. Reitin todellinen sijainti määräytyy kulkutarpeen mukaisesti.

Kaava-alueen pinta-ala on 18 133 m². Tontin pinta-ala on 743 m² ja rakennusoikeus 650 k-m².

Esittelijä

Lähtökohdat

Kaavoitustilanne

Helsingin yleiskaava 2002:ssa alue on kerrostalovaltaista aluetta, jonne sijoitetaan asumista ja toimitilaa. Suunnittelualue kuuluu kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävään alueeseen. Aluetta kehitetään siten, että alueen arvot ja ominaisuudet säilyvät.

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1991. Kaavan mukaan alue on käyttötarkoitukseltaan puistoa (VP). Vuoritalo on merkitty suojeltavaksi merkinnällä sr-2. Rakennuksen kohdalle on merkitty

rakennusala, jolle saa sijoittaa kulttuuritoimintaa palvelevia tiloja (yy).
Huoltoajo on osoitettu Nyyrikintieltä.

Alueen yleiskuvaus ja rakennettu ympäristö

Suunnittelualueeseen kuuluu Nyyrikinpuisto Käpylässä ja siellä sijaitseva nk. Vuoritalo. Puistoa rajaavat pohjoisessa ja lännessä Nyyrikki-korttelin asuinkerrostalot ja etelässä Nyyrikintie ja Puu-Käpylän asuinkorttelit.

Seurataloksi alkuaan kutsutun rakennuksen suunnitteli arkkitehti Martti Välikangas Käpylän vapaapalokuntaa varten. Pääosin umpinaisissa rapatuissa julkisivuissa on muutamia pieniä ikkunoita, korkealla sijaitseva parveke ja maantasossa sijaitsevat pariovet. Ajoyhteys rakennukselle kulkee Nyyrikintieltä puiston halki.

Seuratalon näyttämö-osa valmistui vuonna 1921. Rakennukseen suunniteltuja siipiosia ei ole rakennettu. Pysyvän käytön puuttuessa vuoden 1939 jälkeen rakennuksen kunto heikkeni. Kaupunki osti rakennuksen vuonna 1988 ja vuokrasi rakennuksen vuonna 1990 Käpylä-Seura ry:lle nuoriso- ja kulttuuritaloksi. Vuoritalo on ollut tyhjillään huhtikuusta 2006 lähtien. Rakennuksen kaksi kerrosta vaurioitui välipohjasta syntyneessä tulipalossa lokakuussa 2010.

Kaupunki omistaa Nyyrikinpuiston alueen sekä Vuoritalo-rakennuksen.

Nyyrikinpuiston maasto on osittain metsäistä kalliota ja avokalliota, jonka korkeussuhteet ovat +29.0–+42.6 metriä merenpinnasta. Alue on hyvin kalliosta ja korkeussuhteiltaan vaihtelevaa maastoa. Kallio on monin paikoin pinnassa tai lähellä maan pintaa. Irtoaines on kitkamaata.

Alueella on hyvät liikenneyhteydet. Sekä raideliikenne että Tuusulan väylän linja-autoliikenne palvelevat alueen asukkaita. Kävelyetäisyydellä sijaitsevat Käpylän asema ja päivittäistavarakauppa sekä Pohjolan aukion ympäristössä posti ja liiketilaa.

Suojelukohteet

Suunnittelualue sisältyy valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (Museoviraston inventointi RKY 2009, Käpylän puutaloalueet ja Käärmetalo).

Voimassa olevassa kaavassa Vuoritalo on merkitty suojeltavaksi (sr-2).

Tavoitteet

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on alkuperäisestä käytöstä poistuneen rakennuksen säilyttäminen, kunnostaminen ja sen

muuttaminen uuteen käyttöön alueella, jolla on olemassa tarvittavat lähipalvelut ja hyvät liikenneyhteydet sekä virkistysmahdollisuudet. Tavoitteena on samalla säilyttää Nyyrikinpuiston alueen maisemakulttuurin kannalta merkittävät arvot ja ominaisuudet.

Tilakeskuksen tilapalvelun tavoitteena on myydä rakennus ja vuokrata sille muodostettava tontti.

Asemakaavan muutoksen sisältö

Asemakaavan muutoksessa suurin osa suunnittelualueesta on merkitty puistoksi (VP).

Vuoritaloa varten on osoitettu tontti, joka on käyttötarkoitukseltaan asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK). Muodostettavan tontin pinta-ala on määriteltävä mahdollisimman pieneksi, jotta mahdollisimman suuri osa puistosta voidaan edelleen säilyttää virkistyskäytössä. Tontilla on alkuperäinen kalliomaasto, puusto ja kasvillisuus säilytettävä ja hoidettava siten, että alueen maisemallinen ja kaupunkikuvallinen merkitys säilyvät eikä tonttia saa aidata. Korttelialueelle sijoitetaan asukkaille autopaikat, oleskelu- ja huoltoalueet.

Vuoritalo on merkitty rakennustaiteellisesti, kaupunkikuvallisesti ja paikallishistoriallisesti arvokkaaksi rakennukseksi (sr-2). Rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen on määrätty sijoitettavaksi asumista palvelevia apu- ja yhteistiloja. Asuinrakennukseen saa sijoittaa enintään neljä asuntoa.

Tontille on merkitty asuntokerrosalaa 580 m² ja asukkaiden yhteiseen käyttöön ensimmäisessä kerroksessa rakennettavaa kerrosalaa 70 m². Rakennuksen enimmäiskerrosluku on viisi.

Tontille on merkitty rakennusala, jolle tulee sijoittaa katos jätehuoltoa varten (t). Tontille ei saa sijoittaa kaavakartassa osoitetun katoksen lisäksi muita piharakennelmia.

Puistoalueelle on osoitettu uusi reitti alueen sisäistä jalankulkua varten. Ajoyhteys Vuoritalolle on osoitettu järjestettäväksi nykyistä reittiä pitkin Nyyrikintieltä. Puistoalueen sisäiselle jalankululle varatun reitin rakentaminen Nyyrikintieltä puistoon sisältyy rakennushankkeeseen.

Autopaikkoja on rakennettava asuntoja varten 1 autopaikka/asunto, joita varten on kaavakarttaan merkitty pysäköintialue (p). Autopaikkoja saa sijoittaa tontille vain asemakaavassa osoitetulle alueelle.

Suojelukohteet

Vuoritalo on merkitty edelleen rakennustaiteellisesti, kaupunkikuvallisesti ja paikallishistoriallisesti arvokkaaksi

rakennukseksi (sr-2). Rakennusta ei saa purkaa, eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutostöitä, jotka tarvelevät tai muuttavat rakennuksen rakenteiden, julkisivujen tai vesikaton historiallista tai kaupunkikuvallista arvoa tai rakennustaiteellisia ominaispiirteitä. Korjaus- ja muutostöiden yhteydessä rakennus on korjattava sen kaupunkikuvalliset ja paikallishistorialliset arvot ja rakennustaiteelliset ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Korjaus- ja muutostöitä ohjataan yksityiskohtaisemmin kaavamääräyksiin.

Yhdyskuntatekninen huolto ja ympäristöhäiriöt

Kaava-alue liitetään olemassa olevaan yhdyskuntateknisen huollon verkostoon.

Alueen suunnittelun kannalta liikenteen aiheuttamien ympäristöhäiriöiden ei arvioida kasvavan oleellisesti nykyisestä eikä kaavassa siten ole tarpeellista antaa erityisiä liikenteen ympäristöhäiriöistä johtuvia määräyksiä.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset

Kaavan toteuttaminen suojelee ja säilyttää arkkitehtuuriltaan 1920-luvun klassismia edustavan rakennuksen ja sen lähiympäristön kokonaisuuden. Asemakaavan muutos mahdollistaa alkuperäisestä käytöstä poistuneen rakennuksen säilyttämisen, kunnostamisen ja sen muuttamisen asuinkäyttöön siten, että pääosa Nyyrikinpuistosta säilyy edelleen virkistyskäytössä.

Muodostettavan tontin sijainti ja koko on osoitettu puistoaluetta mahdollisimman paljon säästäväksi. Tontin alkuperäinen kalliomaasto, puusto ja kasvillisuus on merkitty säilytettäväksi ja hoidettavaksi siten, että alueen maisemallinen ja kaupunkikuvallinen merkitys säilyvät, jotta piha-alue liittyy edelleen osaksi ympäröivää puistoaluetta.

Puistoon rakennetaan uusi jalankulkureitti korvaamaan ajoyhteydeksi muuttuvaa reittiä. Kunnallistekninen verkosto kalliomaastoon toteutetaan louhimalla.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Asemakaavan muutos on laadittu kiinteistöviraston tilakeskuksen aloitteesta. Tilakeskus on hakenut asemakaavan muutosta siten, että rakennus muutetaan asuinkäyttöön ja sille määritellään tontti. Jatkosuunnittelu on tarkoitus tehdä hakemuksen liitteenä olevan luonnossuunnitelman pohjalta. Tilakeskus perustelee hakemustaan sillä, että Vuoritaloa on useaan otteeseen tiedusteltu muutettavaksi

asuinkäyttöön ja on ilmeistä, ettei jatkossakaan löydy hanketta, joka toteuttaisi nykyisen asemakaavan edellyttämän kulttuurikäytön.

Vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (kirje päivätty 6.5.2011).

Vireilletulosta ilmoitettiin myös vuoden 2011 kaavoituskatsauksessa.

Asemakaavan muutosluonnos ja selostusluonnos ovat olleet nähtävänä kaupunkisuunnitteluvirastossa 11.5.–2.6.2011 sekä viraston internetsivuilla. Luonnosta koskeva yleisötilaisuus pidettiin 16.5.2011.

Viranomaisyhteistyö

Kaavamuutoksen valmistelun yhteydessä on tehty viranomaisyhteistyötä kiinteistöviraston tonttiosaston, kaupunginmuseon ja rakennusvalvontaviraston kanssa.

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen asemakaavaosastolle saapui kirjeitse yksi kannanotto, joka koski asemakaavan muutosluonnosta, ja yksi suullinen kannanotto.

Esitetyt mielipiteet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen asemakaavaosastolle saapui 4 mielipidekirjettä, jotka koskivat asemakaavan muutosluonnosta. Lisäksi suullisia mielipiteitä esitettiin keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse.

Kaavaluonnoksesta saadut mielipiteet kohdistuivat rakennuksen käyttötarkoitukseen, asuntojen lukumäärään, lisärakentamisen mahdollisuuksiin, rakennusoikeuden määrään, rakennuksen muutostöiden rajoituksiin, ikkuna- ja oviaukkojen määrään, parvekkeiden rakentamiseen julkisivumateriaaliin, jätekatoksen sijaintiin, muotoon ja materiaaliin, autopaikkojen määrään ja sijaintiin, jalankululle varatun reitin sijaintiin puistossa, kallion louhimiseen, rakennustöiden, pinta- ja pohjavesien aiheuttamien riskien huomioon ottamiseen.

Ne mielipiteissä esitetyt asiat, jotka voidaan asemakaavalla ratkaista, on otettu huomioon asemakaavatyössä.

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät viranomaisen kannanotosta ja mielipiteistä sekä niiden vastineet laajemmin. Vuorovaikutusraportin liitteenä on muistio keskustelutilaisuudesta.

Ehdotuksen nähtävilläolo ja lausunnot

Asemakaavan muutosehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 5.8.-5.9.2011. Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, kaupunginmuseo, kiinteistölautakunta, yleisten töiden lautakunta, pelastuslautakunta, ympäristölautakunta, Helsingin energia -liikelaitos ja Helen Sähköverkko Oy sekä Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä.

Lausunnot

Pelastuslautakunnalla, Helsingin Energia -liikelaitoksella ja Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole asemakaavan muutosehdotuksesta huomautettavaa. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä toteaa, että aluetta palvelevat yleiset vesijohdot ja viemärit on rakennettu valmiiksi eikä muutosehdotus edellytä niiden siirtämistä.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa, että Vuoritalolle on annettu verraten kattavat suojelumääräykset ja että merkintä sr-2 määräyksineen turvaa rakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen säilymisen sekä ottaa huomioon valtakunnallisesti merkittävän kulttuuriympäristön arvot. Kaupunginmuseo toteaa, että rakennuksen säilymisen edellytyksenä on sen käyttö, jonka vuoksi käyttötarkoituksen muuttaminen asuinkäyttöön on perusteltua. Rakennukselle on tontin käyttötarkoituksen lisäksi annettu suojelumerkintä sr-2. Suojelumääräys on asianmukainen. Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Kiinteistölautakunta toteaa, että tilakeskuksen on tarkoitus ilmoittaa rakennus myyntiin, kun uusi asemakaava tulee voimaan. Tontti on tarkoitus normaalikäytännön mukaisesti vuokrata. Kiinteistövirasto tulee aikanaan ilmoittamaan rakennusvirastolle ajankohdan, johon mennessä puistoalueelle merkitty, nykyistä korvaava jalankulkureitti tulisi toteuttaa.

Yleisten töiden lautakunta esittää, että ohjeellinen varaus sisäiselle jalankululle määräyksineen tulee poistaa asemakaavan muutoksesta, koska reitin toteutuminen turvallisena jalankuluyhteytenä vaatii kallioalueen räjäytyksiä, mikä muuttaa puistoalueen ominaispiirteitä. Lautakunta ehdottaa, että painopisteenä tulee olla nykyisen polkuverkoston sekä puistoalueen saavutettavuuden parantaminen esimerkiksi tutkimalla mahdollisuutta rakentaa uusi reitti Osmontieltä Nyyrikinpuiston läpi Anninkujalle ja edelleen Nyyrikinpuistoon. Mikäli ohjeellista merkintää jalankuluyhteydestä ja siihen liittyvää kaavamääräystä ei poisteta, lautakunta katsoo, että korvaavan yhteyden kustannukset tulee osoittaa muodostettavalle kiinteistölle. Asemakaavan muutoksesta aiheutuu kustannuksia yleisille alueille yhteensä 30 000 euroa. Kustannuksessa on otettu huomioon

ainoastaan ohjeellinen jalankulkuyhteys puistoalueella. Asemakaavan muutosehdotus ei muuta merkittävästi yleisten alueiden ylläpidon vuosittaisia kustannuksia.

Vastine

Olemassa oleva ajoyhteys Nyyrikintieltä Vuoritalolle on muodostunut osaksi alueen asukkaiden päivittäin käyttämästä reitistä Kullervonkadulta puiston läpi Nyyrikintielle ja edelleen Metsolantielle joukkoliikenteen pysäkeille. Asemakaavan muutoksessa ajoyhteys sijoittuu muodostettavan tontin alueelle ja siltä osin tulee korvaava reitti rakentaa puiston puolelle.

Nykyistä korvaavan, puistoalueen sisäistä jalankulkua varten rakennettavan reitin (jk) sijainti on merkitty asemakaavaan ohjeellisena, jotta reitti voidaan sovittaa mahdollisimman edullisesti kalliiseen maastoon. Reitien paikka ja toteutustapa on tarkoituksenmukaista määrittellä tarkemmin jatkosuunnittelun yhteydessä. Yleisten töiden lautakunnan lausunnossa esitetty linjaus voi olla yksi selvitetävistä toteutusvaihtoehdoista. Jalankulumahdollisuuden säilymistä puiston läpi on kaavan valmistelun aikana esitetyissä mielipiteissä pidetty tärkeänä.

Yleisten töiden lautakunnan lausunnon johdosta käydyissä neuvotteluissa on kiinteistöviraston taholta katsottu, että puistoalueelle osoitetun reitin rakentamisen ja ylläpidon tulisi normaalikäytännön mukaisesti kuulua rakennusviraston vastuulle.

Lausunnot on referoitu tarkemmin ja niihin on annettu vastineet liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Lausunnot eivät anna aihetta muuttaa asemakaavan muutosehdotusta.

Kaavakarttaan on tehty joitakin teknisluonteisia tarkistuksia. Tarkistukset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei tarvitse asettaa uudelleen nähtäville.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12062 kartta, päivätty 16.6.2011, muutettu 18.6.2012
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12062 selostus, päivätty 16.6.2011, muutettu 18.6.2012
- 3 Vuorovaikutusraportti 16.6.2011, täydennetty 18.6.2012 sekä keskustelutilaisuuden muistio 16.5.2011
- 4 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Ilmakuva

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Helsingin Energia -liikelaitos
Kaupunginmuseo
Pelastuslautakunta
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 9.5.2012

HEL 2011-000299 T 10 03 03

Helsingin kaupunginmuseo on tutustunut Käpylän Vuoritaloa ja Nyyrikinpuistoa koskevaan asemakaavan muutosehdotukseen ja lausuu siitä rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta seuraavan.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Asemakaavan muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa nk. Vuoritalon kunnostaminen ja muuttaminen asuinkäyttöön. Käpylän Vuoritalo valmistui 1920-luvun alussa. Suunnitelmat laati arkkitehti Martti Välikangas vuonna 1922. Seuratalon alkuperäisten suunnitelmien mukaan toteutettiin vain korkea näyttämöosa, ja juhlasalisiipi jäi kokonaan toteuttamatta. Vuoritalon käyttöhistoria on vaiheikas: se toimi mm. Käpylän ensimmäisenä kansakouluna, VPK:n palokaluston säilytystiloina, kirkkona, teatterina, lastentarhana ja kokoontumistilana sekä tanssipaiikkana. Vuodesta 2006 lähtien talo on ollut tyhjiillään.

Koska rakennuksen säilymisen edellytyksenä on sen käyttö, on rakennuksen käyttötarkoituksen muuttaminen asuinkäyttöön perusteltua. Asemakaavaehdotuksessa käyttötarkoitus on merkitty AK-alueeksi eli asuinkerrostalojen korttelialueeksi. Rakennukseen saa sijoittaa neljä asuntoa. Lisäksi rakennukselle on annettu suojelumerkintä sr-2. Rakennukselle ominaiset piirteet julkisivussa tulee säilyttää: näitä ovat julkisivun säilyminen pääosin umpinaisena sekä vaalea, ohut julkisivurappaus. Suojelumääräys on asianmukainen. Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Lisätiedot

Björkman Johanna, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Yleisten töiden lautakunta 13.09.2011 § 469

HEL 2011-000299 T 10 03 03

HKR 2011-1484

Päätös

Yleisten töiden lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnitteluvirastolle seuraavan lausunnon:

Asemakaavan muutosehdotuksessa on ohjeellinen varaus puistoalueen sisäiselle jalankululle. Ehdotuksen asemakaavamääräyksessä todetaan, että yhteys on rakennettava korvaamaan olemassa oleva reitti. Asemakaavan muutoksen selostuksessa todetaan myös että, rakennettavan reitin todellinen sijainti määräytyy kulkutarpeen mukaisesti.

Yleisten töiden lautakunnan mielestä ohjeellinen varaus sisäiselle jalankululle tulee poistaa asemakaavan muutosehdotuksesta. Reitin toteuttaminen turvallisena jalankulkuyhteytenä vaatii kallioalueen räjäytyksiä, mikä muuttaa puistoalueen ominaispiirteitä. Nykyiset reitit Nyyrikinpuistossa ovat polkuja, jotka ovat muodostuneet

vuosikymmenien aikana. Puistoalueen kulkuyhteyksien parantaminen vaatii tarkempaa suunnittelua, jossa painopisteenä tulee olla nykyisen polkuverkoston sekä puistoalueen saavutettavuuden parantaminen esimerkiksi tutkimalla mahdollisuutta rakentaa uusi reitti Osmontieltä Nyyrikinpuistikon läpi Annikinkujalle ja edelleen Nyyrikinpuistoon.

Mikäli ohjeellista merkintää jalankulkuyhteydestä ja siihen liittyvää kaavamääräystä korvattavasta yhteydestä ei poisteta, katsoo yleisten töiden lautakunta, että korvattavan yhteyden kustannukset tulee osoittaa muodostettavalle kiinteistölle.

Rakennusviraston laatimassa Käpylän aluesuunnitelmassa (HKR:n julkaisu 2009:7) on linjattu, ettei meneillään olevalla suunnitelmakaudella Nyyrinkipuistossa toteuteta investointitalouden hankkeita. Asemakaavan muutoksesta aiheutuu kustannuksia yleisille alueille yhteensä noin 30 000 euroa. Kustannuksessa on huomioitu ainoastaan asemakaavan muutosehdotuksen ohjeellinen jalankulkuyhteys puistoalueella. Asemakaan muutosehdotus ei muuta merkittävästi yleisten alueiden ylläpidon vuosittaisia kustannuksia.

Yleisten töiden lautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä edellä esitetyin huomautuksin.

Esittelijä

va. kaupunginarkkitehti
Jaakko Haapanen

Lisätiedot

Jaakko Haapanen, va. kaupunginarkkitehti, puhelin: 310 38607
jaakko.haapanen(a)hel.fi
Arponen Petri, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38440
petri.arponen(a)hel.fi
Jylhänlehto Marko, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38237
marko.jylhanlehto(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 08.09.2011 § 420

HEL 2011-000299 T 10 03 03

Päätös

Lautakunta päätti antaa kaupunkisuunnittelulautakunnalle Käpylän Nyyrikinpuistoa koskevasta asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12062 seuraavan lausunnon:

Kaava-alueella sijaitseva rakennus Nyyrikintie 6, ns. Vuoritalo valmistui vuonna 1923. Rakennuslupa myönnettiin aikanaan suurelle palokunnantalolle. Sen suunnittelijana oli arkkitehti Martti Välikangas. Seuratalo-suunnitelmaan kuului mittava juhlasali eteistiloineen,

näyttämötorneineen ja orkesterisyyvennyksineen, kalusto- ja varastotilat sekä letkutorni.

Vain näyttämötorniossa, nykyinen Vuoritalo, toteutettiin. Käpylän ensimmäinen kansakoulu aloitti siellä toimintansa. Talo on toiminut myös teatterina, seuratalona, tanssipaikkana, lastentarhana, kirkkona jne. Vuonna 1939 VPK:n toiminta siirtyi varsinaiselle paloasemalle.

Sopivan pysyväiskäytön puuttuessa talo alkoi vuosien kuluessa rappeutua, ja rakennusvalvontavirasto antoi lukuisia kunnostuskehotuksia. 1985 - 1986 vesikatto sortui osittain ja ylin välipohja sekä portaikon yläosa romahtivat. Erinäisten vaiheiden jälkeen kaupunki osti rakennuksen 1988 purkaakseen sen. Kauppasummalla kuitattiin suorittamatta jääneet maanvuokrat.

Käpylä-Seura ry esitti rakennuksen suojelua rakennussuojelulain nojalla. Lääninhallitus edellytti suojelun ratkaisemista asemakaavanmuutoksen yhteydessä. Asemakaavan muutostyö aloitettiin.

Vuonna 1990 rakennus vuokrattiin Käpylä-Seura ry:lle käytettäväksi ja muutettavaksi vuokralaisen ylläpitämäksi Käpylän nuoriso- ja kulttuuritaloksi.

Samana vuonna rakennuksen romahtanut vesikatto uusittiin. Tässä yhteydessä kattomuoto jonkin verran muuttui, ja katon yläpuolinen savupiipunosa poistettiin.

Nykyinen asemakaava vahvistettiin 29.8.1991. Rakennuksen oma korttelialue ja tontti poistettiin kaavasta ja tilalla on Nyyrikinpuistoon sijoitettu rakennusala ”yy”, jolle kaavamääräyksen mukaan ”saa sijoittaa kulttuuritoimintaa palvelevia tiloja”. Lisäksi rakennusalalla on suojelumääräys sr-2.

Vuonna 1992 myönnettiin talolle rakennuslupa Käpylän nuoriso- ja kulttuuritaloksi. Arkkitehti- ja sisustusarkkitehtitoimisto Nuikkinen & Haikala laati suunnitelman Käpylä-Seuran toimeksiannosta. Rakennukseen oli suunniteltu 81 m²:n korkea sali, jossa oli parvi sekä ulkopuolinen toinen poistumistieporras ja kaidehissi. Alimmassa kerroksessa sijaitsivat tekniikkatila sekä kuvataideverstas ja kaksi musiikin harjoitteluhuonetta, toisessa kerroksessa eteis- ja wc-tilat, kerhotila sekä kahvio keittiöineen.

Vuonna 1993 Käpylä-Seura ry teetti salin puisen välipohjan uusimisen betonirakenteiseksi ja rakennutti romahtanen portaan yläosan paikalle betonirakenteisen iv-konehuonetilan. Työt eivät edistyneet pitemmälle, ja vuonna 1997 rakennuslupa raukesi. Vuonna 2000 Käpylä-Seura ry luopui korjaushankkeesta ja irtisanoi vuokrasopimuksen.

Viime vuosikymmenen alun talo on ollut tilapäiskäytössä ja viime vuodet tyhjillään.

Asemakaavan muutostyö on käynnistynyt kiinteistöviraston tilakeskuksen aloitteesta. Syynä aloitteeseen oli, että puistoalueella, osoitteessa Nyyrikintie 6, sijaitsevan ns. Vuoritalon korjaaminen nykyisen asema-kaavan edellyttämään kulttuuritoimintakäyttöön ei ollut osoittautunut realistiseksi. Kohdetta vuosien kuluessa on suunniteltu useaan eri kulttuurikäyttöön ja toistuvasti hankkeet ovat kariutuneet.

Kohdetta on useaan otteeseen tiedusteltu ostettavaksi tarkoituksena muuttaa se asuinkäyttöön.

Tilakeskus laati vuonna 2009 esisuunnitelman rakennuksen korjaamisesta asuinkäyttöön. Suunnitelman asuinhuoneistoala oli 371 htm² ja korjauskustannusarvio (4/2010) noin 1,71 milj. euroa. Tonttikustannuksineen asuntojen hinnaksi muodostui noin 5100 euroa/htm², mitä voidaan pitää melko korkeana. Korjaus- ja muutostyöhön ryhtyvän tahon on nähtävä hankkeessa muitakin arvoja kuin asunnon hinta. Esisuunnitelma kustannusarvioineen on ollut asemakaavan muutosehdotusta laadittaessa käytettävissä ja se on otettu työssä huomioon.

Tilakeskuksella on muutenkin ollut mahdollisuus olla mukana valmistelemassa asemakaavan muutosehdotusta.

Tilakeskuksen on tarkoitus ilmoittaa rakennus myyntiin, kun uusi asemakaava tulee voimaan. Tontti on tarkoitus normaalikäytännön mukaisesti vuokrata.

Asemakaavaehdotukseen on merkitty ohjeellisena puistoalueen sisäinen jalankulkuyhteys, joka on rakennettava korvaamaan nykyinen ehdotetulla tonttialueella kulkeva reitti. Kiinteistövirasto tulee aikanaan ilmoittamaan rakennusvirastolle ajankohdan, johon mennessä uusi yhteys tulisi toteuttaa.

Lautakunnalla ei ole huomauttamista itse asemakaavan muutosehdotukseen.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Erik Nieminen, kehittämisinsinööri, puhelin: 310 40355
erik.nieminen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 30.08.2011 § 109

HEL 2011-000299 T 10 03 03

Päätös

Pelastuslautakunta päätti todeta, että sillä ei ole huomautettavaa Käpylän Nyyrikinpuiston ja Vuoritalon asemakaavan muutosehdotukseen (nro 12062).

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua. Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

Tiedoksi: Kaupunkisuunnittelulautakunta

Esittelijä

pelastuskomentaja vs.
Jorma Lilja

Lisätiedot

Raila Hoivanen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 310 31233
raila.hoivanen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 23.08.2011 § 263

HEL 2011-000299 T 10 03 03

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon.

Ympäristölautakunnalla ei ole huomauttamista asemakaavan muutosehdotuksesta

Merkittiin, että Alhojärvi esitti muutettavaksi ensimmäiseen kappaleeseen ”Ympäristölautakunnalla ... muutosehdotuksesta” sijaan ”Asemakaavan muutosehdotuksesta poiketen ympäristölautakunta esittää, että Helsingin kaupunki ryhtyy pikimmiten kunnostamaan Vuoritaloa ja jatkaa sellaisen vuokralaisen etsimistä, joka mahdollistaisi talon kulttuurikäytön.” Esitystä ei kannatettu.

Käsittely

23.08.2011 Ehdotuksen mukaan

Pyhälähti Timo: Esitän seuraavan toivomusponnen:

Kaavapäätöksiin liittyvät aineistot tulisi toimittaa mahdollisimman kattavasti sähköisesti lautakunnan tutustuttavaksi päätöksentekoa varten.

Kannattajat: Alhojärvi Lauri

10.09.2012

Alhojärvi Lauri: Ilmoitan päätökseen seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen:

Kaupungin tulee myymisen sijaan ryhtyä kunnostamaan Vuoritaloa ja etsiä sellaista vuokralaista, joka mahdollistaisi talon kulttuurikäytön.

Esittelijä

ympäristötutkimuspäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Eeva Pitkänen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31517
eeva.pitkanen(a)hel.fi

§ 965

V Suutarilan tonttien 40094/7 - 10 sekä puisto- ja katualueiden (Pallomäenkujan alue) asemakaavan muuttaminen (nro 12034)

HEL 2011-001393 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä 40. kaupunginosan (Suutarila, Siltämäki) korttelin nro 40094 tonttien nro 7–10 sekä puisto- ja katualueiden asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 17.2.2011 päivätyn ja 10.5.2012 muutetun piirustuksen nro 12034 mukaisena.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12034 kartta, päivätty 17.2.2011, muutettu 10.5.2012
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12034 selostus, päivätty 17.2.2011, muutettu 10.5.2012
- 3 Havainnekuva
- 4 Vuorovaikutusraportti 17.2.2011, täydennetty 10.5.2012
- 5 Päätöshistoria

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne hyväksyä 40. kaupunginosan (Suutarila, Siltämäki) korttelin nro 40094 tonttien nro 7–10 sekä puisto- ja katualueiden asemakaavan muutoksen kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 17.2.2011 päivätyn ja 10.5.2012 muutetun piirustuksen nro 12034 mukaisena.

Tiivistelmä

Tontit sijaitsevat Pallomäenkujan varrella.

Yksityisomistuksessa oleva puistoalue muutetaan pientalotonteiksi. Nykyisten, pääosin rakentamattomien asuntonttien asemakaavaa muutetaan tarkoituksenmukaisemmaksi siten, että tonttikokoa pienennetään ja muita määräyksiä tarkistetaan nykykäytäntöä vastaaviksi. Asuinkerrosalaa kaava-alueella on 3 940 k-m², josta uutta on 2 210 k-m². Rakentamisessa voidaan käyttää useita eri toteutusmuotoja. Vanhan tilan päärakennus suojellaan ja erityistä huomiota kiinnitetään uudisrakentamisen sovittamiseen kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kokonaisuuteen. Pallomäenkuja ja Pallomäenrinne rakennetaan pihakaduiksi.

Esittelijä

Lähtökohdat

Kaavoitustilanne

Alueella on voimassa asemakaava nro 8540 (vahvistettu 6.1.1984). Alueen tontit ovat asuinpienalojen korttelialuetta, jolla ympäristö säilytetään. Kaavamääräyksen mukaan säilytettävän ympäristön muodostavat pihapiiri, puusto ja muu kasvillisuus. Uudisrakennuksen sopeutumiseen maisemakuvaan on kiinnitettävä erityistä huomiota. Läntinen osa alueesta on puistoa.

Pientalotonttien rakennusoikeus on ilmoitettu luvuilla 250–760 k-m², jotka tonttitehokkuusluvuiksi muutettuna vastaavat likimäärin arvoja $e = 0.14–0.29$. Enimmäiskerrosluku on yksi tai kaksi.

Maanomistus

Asuntotontit ja puistoalue ovat yksityisomistuksessa. Kaupunki omistaa katualueen.

Alueen yleiskuvaus ja rakennettu ympäristö

Alue sijaitsee Suutarilan Siltamäessä lähellä Siltamäen urheilupuistoa. Lähialueella on entuudestaan omakotitalojen ja rivitaloyhtiöiden tontteja sekä julkisia palveluita, mm. Siltamäen ala-asteen koulu.

Kaava-alue muodostuu vanhan asuintilan pihapiiristä. Pihapiiriin kuuluu kaksikerroksinen puurakenteinen asuinrakennus ja siihen liittyvät maatilan piharakennukset, joiden kaikkien rakennusajankohta on rekisteritietojen mukaan 1900-luvun alkupuolella. Osalla tonteista ja kaavaan merkityllä puistoalueella ei ole rakennuksia. Tilan päärakennus ja puutarha ovat kulttuurihistorian, kaupunkikuvan ja paikallishistorian kannalta arvokkaita. Piharakennukset ovat melko huonokuntoisia.

Luonnonympäristö

Suunnittelualue on ympäröivän alueen tasaisesta maastosta erottuvalla mäellä. Suunnittelualue on hoidettu puutarhamaisesti, mutta alueen pohjoispuolinen rinne, Kauriipuisto, on tiheätä sekametsää. Lähialueella Keravanjoen rantaa myötäilevällä avoimella puistoalueella on urheilukenttiä ja palstaviljelyalue, mutta myös laajoja nurmialueita ja vanhaa peltoa.

Ympäristöhäiriöt

Tuusulanväylän moottoriajoneuvoliikenne aiheuttaa alueelle melua. Tuusulanväylällä on nykyisin liikennettä arkipäivisin noin 70 000 ajoneuvoa ja sillä on 100 km/h nopeusrajoitus. Kaava-alueen etäisyys väylästä on kuitenkin noin 600 metriä ja kaava-alueen länsipuolella olevat kaksikerroksiset rakennukset muodostavat meluesteen, minkä vuoksi päivän keskiäänitaso on kaava-alueella alle 55 dB.

Asemakaavan muutoksen sisältö

Tavoitteet

Nykyisten, pääosin rakentamattomien, asuntonttien asemakaavaa muutetaan tarkoituksenmukaisemmaksi siten, että tonttikokoa pienennetään ja muita määräyksiä tarkistetaan nykykäytäntöä vastaaviksi. Lisäksi yksityisomistuksessa oleva puistoalue muutetaan pientalotonteiksi. Vanha päärakennus suojellaan ja erityistä huomiota kiinnitetään uudisrakentamisen sovittamiseen kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen kokonaisuuteen.

Suunnittelun tavoitteena on täydentää rakennettua aluetta hyvien palveluiden äärellä suhteellisen tiiviillä pientalotyypisellä asuntorakentamisella.

Asuinrakennusten korttelialueet (AO, AP)

Alueella on asuinkeuhosalaa 3 940 k-m², josta uutta on 2 210 k-m². Alue on merkitty osin asuinpientalojen korttelialueeksi (AP) ja osin erillispientalojen korttelialueeksi (AO). Muodostettujen tonttien rakennusoikeudeksi on merkitty 140–900 k-m² (noin e = 0.3). Enimmäiskerroslukuku on kaksi.

Kaavamuutoksessa on esitetty tonteille pientalomaista asuinrakentamista. Rakennusten sijoittelua tontille on ohjattu merkitsemällä tontille suhteellisen tiukat rakennusalat. Asuntorakentamista on myös ryhmitelty siten, että rakentaminen seuraa maaston muotoja ja lähialueen asuntotonttien rakentamisen suuntia. Näillä merkinnöillä sekä rakennusten muotoa ja materiaaleja koskevin määräyksin on otettu huomioon maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus ja vanhan suojeltavan asuinrakennuksen asema korttelin keskeisimpänä rakennuksena. Samoin on pyritty korostamaan vanhan pihapiirin muotoa sijoittamalla uudet rakennusalat kehämäisesti vanhan pihapiirin mukaisesti ja merkitsemällä osa vanhasta puutarhasta istutusalueeksi. Vanhoja kulkureittejä on myös hyödynnetty suunnitelmassa. Asemakaavassa on rakentamista ja tonttien käyttöä tarkentavia määräyksiä.

Tonttien pinta-ala on yhteensä 12 866 m².

Liikenne

Ajo tonteille on järjestetty pääosin Pallomäenkujan kautta, mutta yhden tontin liittymä on Pallomäentielle. Pallomäenkuja ja sen jatkeeksi esitetty Pallomäenrinne on merkitty pihakaduksi.

Luonnonympäristö

Kaavamuutoksen kohteena oleva alue on puutarhaa, jonka antamat lähtökohdat on otettu huomioon pihapiirin järjestelyissä ja rakentamisen sijoittelussa komeaan rinteeseen. Rakentamisen vaikutukset luonnonympäristöön ovat vähäiset.

Ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmän mukaan Keravanjoen rantavyöhyke on arvokas kasvillisuus- ja linnustoalue. Alue on kaava-alueen ulkopuolella eikä rakentamisella ole siihen vaikutusta.

Suojelukohteet

Vanhan tilan päärakennus suojellaan sr-2-merkinnällä. Rakennus on kulttuurihistoriallisesti arvokas ja sillä on erityistä paikallishistoriallista ja kaupunkikuvallista merkitystä. Rakennusta ei saa purkaa eikä siihen saa tehdä sellaisia korjaus- ja muutostöitä, jotka alentavat rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa tai muuttavat julkisivujen tai vesikaton

ominaispiirteitä. Korjaus- ja muutostöiden yhteydessä on rakennusta pyrittävä korjaamaan sen ominaispiirteitä ja alkuperäisten rakennusosien ja -materiaalien säilymistä edistävällä tavalla.

Päärakennuksen kohdalle voimassa olevassa asemakaavassa merkitty rakennusoikeus 360 k-m² on muutettu 320 k-m²:ksi sen nykyisen kerrosalan mukaisesti. Jäljelle jäävä rakennusoikeus voidaan hyödyntää pihalle sijoitettavassa erillisessä talousrakennuksessa.

Kaavamuutoksessa varmistetaan tilan päärakennuksen kaupunkikuvallinen asema Pallomäen alueen keskeisimpänä rakennuksena. Yksi vanha kivirakenteinen piharakennus on rakennusalalla siten, että se voidaan säilyttää, mutta pihapiirin muut rakennukset tultaneen purkamaan.

Yhdyskuntatekninen huolto

Pallomäenkujalle rakennetaan uutta vesihuoltoverkostoa, joka liitetään Pallomäenkujalla jo olemassa olevaan verkostoon. Muilta osin kortteli liitetään olemassa olevaan teknisen huollon verkostoon.

Maaperän rakennettavuus ja puhtaus

Olemassa olevan tiedon mukaan alueen maaperä on pääosin moreenia. Alueen pohjoisosassa esiintyy kallioinen alue, jossa kallion pinta on näkyvässä tai hyvin lähellä maanpintaa. Alue rajautuu lännessä savialueeseen, jossa savikerroksen arvioitu paksuus on 1–3 metriä.

Rakennukset perustetaan maan tai kallion varaan.

Alueelta ei ole tiedossa maaperää mahdollisesti pilaavaa toimintaa. Siltamäen laaja maaperän täyttöalue ei ulottune kaava-alueelle.

Ympäristöhäiriöt

Liikenne-ennusteen mukaan Tuusulanväylän liikenne kasvaa vuoteen 2035 mennessä noin 100 000 ajoneuvoon vuorokaudessa, mikä lisää melua noin 1,5 desibeliä. Siitä huolimatta kaava-alueen päivän ulkomelutasot ovat alle 55 dB, sillä kaava-alueen länsipuolella olevat kaksikerroksiset rakennukset suojaavat aluetta Tuusulanväylän melulta. Sisämelutasojen osalta ei kaava-alueella ole ongelmia.

Nimistö

Nimistötoimikunta päätti kokouksessaan 8.12.2010 esittää alueelle tulevan uuden kadun nimeksi Pallomäenrinne.

Asemakaavan muutoksen vaikutukset

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginhallitus	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alvno FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

Asemakaavan mukainen rakentaminen täydentää jo rakennettua ympäristöä. Kaava on laadittu siten, että rakentamisessa voidaan käyttää useita eri toteutusmuotoja. Kaava-alueen sijainti asuinympäristönä on edullinen. Suutarilan alue tarjoaa peruspalvelut, mm. lähikaupan, koulut ja kirjaston. Viereinen Kauriipuisto ja Siltamäen puisto ja niiden liittyminen kevyen liikenteen reitein koko Keravanjoen ja Vantaanjoen rantavyöhykkeeseen tarjoaa monipuoliset virkistyskäytön mahdollisuudet. Täydennysrakentaminen tukee Suutarilan alueen palveluiden säilymistä.

Kaavamuutoksessa suojellaan kulttuurihistoriallisesti arvokas sekä paikallishistorian ja kaupunkikuvan kannalta merkittävä asuinrakennus ja varmistetaan sen kaupunkikuvallinen asema Pallomäen alueen keskeisimpänä rakennuksena. Vanha kivirakenteinen piharakennus voidaan säilyttää, mutta pihapiirin muut rakennukset tultaneen purkamaan.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, turvallisuuteen, eri väestöryhmien toimintamahdollisuuksiin lähiympäristössä, sosiaaliin oloihin ja kulttuuriin ovat vähäiset. Puistojen virkistyskäyttömahdollisuudet eivät huonone, vaikka puistopinta-ala väheneekin. Tonttimaaksi muutettu puistoalue on toiminut yksityisenä pihamaana.

Asemakaavan toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroä kadunrakentamisesta 65 000 euroa ka vesihuoltoverkoston rakentamisesta 15 000 euroa eli kustannusten kokonaisarvio on noin 80 000 euroa.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Kaavoitustyö on tullut vireille tonttien 40094/7–10 ja puistoalueen hakemuksen johdosta (hakemus päivätty 19.2.2009).

Vireilletulosta on ilmoitettu osallisille kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston kirjeellä, jonka mukana lähetettiin osallistumis- ja arviointisuunnitelma (päivätty 17.9.2010).

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, lähtötietoaineisto ja kaavaluonnos olivat nähtävillä 29.9.–22.10.2010 kaupunkisuunnitteluvirastossa sekä Suutarilan kirjastossa. Asian valmistelija on ollut tavattavissa Suutarilan kirjastossa 4.10.2010 klo 17.00–19.00.

Viranomaisyhteistyö

Ympäristökeskus on ilmoittanut 19.10.2010, ettei sillä ole huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Kaupunginmuseo ilmoitti kirjeessään 21.10.2010, että sillä ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen, jossa mahdollistetaan uusien

kaksikerroksisten pientalojen rakentaminen ja vanha päärakennus suojellaan kaavassa asianmukaisesti.

Esitetyt mielipiteet

Kaavamuutoksen valmistelusta asemakaavaosastolle saapui kuusi mielipidekirjettä. Lisäksi suullisia mielipiteitä esitettiin keskustelutilaisuudessa ja puhelimitse.

Mielipiteet kohdistuivat pääosin Pallomäenkujan liikenteeseen sekä rakentamisen määrään ja korkeuksiin.

Mielipiteet on kaavoitustyössä otettu huomioon siten, että Pallomäenkuja ja Pallomäenrinne on merkitty pihakaduiksi. Tonttien rajoja on muutettu ja rakennusten suunnittelua koskevia määräyksiä on tarkennettu.

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja mielipiteistä sekä niiden vastineet laajemmin.

Ehdotuksen nähtävilläolo, kirje ja lausunnot

Ehdotus on ollut julkisesti nähtävillä 18.3.–18.4.2011. Ehdotuksesta ei ole tehty muistutuksia.

Ehdotuksesta ovat antaneet lausuntonsa rakennusvalvontavirasto, pelastuslautakunta, Helsingin Energia -liikelaitos, Helen Sähköverkko Oy, kaupunginmuseon johtokunta, liikuntalautakunta, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä, ympäristökeskus, kiinteistölautakunta ja yleisten töiden lautakunta.

Asunto Oy Pallomäenkuja 3:n kirje

Asunto Oy Pallomäenkuja 3:n asukkaiden näkemyksen mukaan suunniteltu kaavamuutos aiheuttaa huomattavaa lisäystä liikenteeseen, mikä aiheuttaa merkittävän turvallisuusriskin sekä hankaloittaa entisestään tonteille kulkua autoilla. Liikenteen lisäys on myös terveystarve, koska kuja on hiekkatie ja jo nykyiselläkin liikennemäärällä tie pölyää ja heikentää ilmanlaatua oleellisesti. Liikenne uusille tonteille tulee ehdottomasti ohjata suunniteltua enemmän Pallomäentien kautta. Pallomäenkuja muuttaminen pihakaduksi ei poista ongelmaa tontille kulkemisen suhteen, eikä esim. voida turvata sitä, että hälytysajoneuvot pääsevät tonteille roska-autoista puhumattakaan etenkin talvisaikaan.

Taloyhtiö vaatii, että liikenne- pysäköintijärjestelyjen osalta kaavaa tarkistetaan ja liikennettä ohjataan uusille tonteille suunniteltua

enemmän Pallomäentien kautta ja uusille tonteille suunnitellaan enemmän pysäköintitiloja.

Vastine

Pallomäenkuja muutetaan pihakaduksi mm. siksi, että alueen asukkaat ovat vuorovaikutuksessa esittäneet liikenneturvallisuuden huononemista Pallomäenkujalla. Nykytilanteessa Pallomäenkujalta on kulku 9 tontille, joista kolme on rakentamatonta. Kaavamutoksen jälkeen Pallomäenkujalta ja sen jatkeelta Pallomäenrinteeltä kulku on 18 tontille. Pihakaduksi rakennetun Pallomäenkujan ja Pallomäenrinteen liikenneturvallisuus on varsin hyvä ja kadun rakentaminen päällystetyksi kaduksi poistaa myös yhtiön mainitseman pölyämisiongelman. Katualueiden leveyttä on nähtävilläolon jälkeen kasvatettu 6 metrin levyisiksi. Pallomäenkujan leveyden kasvattaminen tätä suuremmaksi olisi vaatinut maisemallisesti tärkeän kuusiaidan poistamisen.

Uusille tonteille on merkitty nykykäytännön mukaiset autopaikkavaatimukset, jotka ovat hieman suuremmat kuin alueen vanhoilla tonteilla.

Lausunnot

Yleisten töiden lautakunnan esittämät asiat koskevat uudisrakennettavien katujen mitoitus ja sadevesien imeytystä tonteilla. Liikuntalautakunta tuo esiin Siltamäen liikuntapuiston liikenneongelmia. Muilla lausunnonantajilla ei ole huomautettavaa.

Lausunnot on tarkemmin selostettu ja niihin on annettu vastineet vuorovaikutusraportissa. Maanomistusolojen selvittely on hidastanut kaavan etenemistä.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Asemakaavan muutosehdotusta on lausuntojen johdosta muutettu seuraavasti:

- Pihakaduksi merkityt Pallomäenkuja ja sen jatke Pallomäenrinne on levennetty 6 metrin levyisiksi.
- Kaavakarttaan on lisätty määräys, jonka mukaan tonteilla ei saa käyttää vettä läpäisemätöntä pintamateriaalia.

Jatkosuunnittelun yhteydessä katualueeseen on lisätty kolmion muotoinen osa (n. 70 m²) entistä puistoaluetta Pallomäentien ja Pallomäenkujan liittymässä. Liitoksen perusteena on maanomistus. Lisäksi asemakaavan muutoksen selostukseen on tehty joitakin teknisiä tarkistuksia.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaupunginhallitus toteaa lopuksi, että se hyväksyi 10.10.2011 maanomistajien kanssa 31.5.2012 ehdollisesti allekirjoitetun maankäyttösopimuksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi
Paula Vartiainen, kaavoitussihteeri, puhelin: 310 36045
paula.vartiainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12034 kartta, päivätty 17.2.2011, muutettu 10.5.2012
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12034 selostus, päivätty 17.2.2011, muutettu 10.5.2012
- 3 Havainnekuva
- 4 Vuorovaikutusraportti 17.2.2011, täydennetty 10.5.2012
- 5 Päätöshistoria

Oheismateriaali

- 1 Kuva rakennuksesta
- 2 Ilmakuva
- 3 Maankäyttösopimus

Otteet

Ote

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Liite 4
Liite 5

Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun
ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta

10.09.2012

Kiinteistölautakunta
Rakennuslautakunta
Helsingin Energia -liikelaitos
Kaupunginmuseon johtokunta
Liikuntalautakunta
Rakennusvalvontavirasto
Yleisten töiden lautakunta
Ympäristökeskus
Pelastuslautakunta

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 966

V Kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikön viran täyttäminen

HEL 2012-011956 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättäisi valita ***** kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikön virkaan (vakanssi nro 511001) 1.1.2013 alkaen 9 712 euron suuruisen kokonaispalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin ja kuuden kuukauden koeajalla.

Samalla kaupunginhallitus päätti esittää, että mikäli virkaan otetaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä selvitystä terveydentilasta ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen siihen asti, kunnes virkaan ottaminen on vahvistettu hänen terveydentilastaan saadun selvityksen perusteella. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Käsittely

Vastaehdotus:

Kimmo Helistö: Esitän Matti Kajjansinkkoa.

Kimmo Helistön vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sanomalehti-ilmoitus, viran täyttäminen
- 2 Yhteenvedo virkaa hakeneista (henkilörekisteri, julkisuus rajoitettu)
- 3 Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 28.8.2012

Otteet

Ote
Viranhakijat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättäisi valita ***** kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikön virkaan (vakanssi nro 511001) 1.1.2013 alkaen 9 712 euron suuruisen kokonaispalkan mukaan määräytyvin palkkaeduin ja kuuden kuukauden koeajalla.

Samalla kaupunginhallitus päättäne esittää, että mikäli virkaan otetaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä selvitystä terveydentilasta ole käytettävissä virkaan otettaessa, on päätös ehdollinen siihen asti, kunnes virkaan ottaminen on vahvistettu hänen terveydentilastaan saadun selvityksen perusteella. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto on 28.3.2012 todennut, että virastopäällikkö Tuomas Rajajärven virkasuhde (vakanssi nro 511001) päättyy 31.12.2012 hänen siirtyessään eläkkeelle 1.1.2013 lukien.

Kaupunkisuunnittelutoimen johtosäännön 14 §:n mukaan viraston päällikön valitsee kaupunginvaltuusto lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikön virka on ollut julkisesti haettavana kaupungin virallisissa ilmoituslehdissä ja kaupungin sähköisillä ilmoitussivuilla ajalla 15.4.-7.5.2012. Hakuilmoitus julkaistiin Helsingin Sanomissa, Hufvudstadsbladetissa, Arkkitehti uutisissa, Tekniikka ja Talous -lehdessä, Kauppalehdessä, Rakennuslehdessä sekä Metro-lehdessä. Lehti-ilmoitusten lisäksi hakuilmoitus oli esillä kaupungin eRekry-palvelussa sekä MOL.fi ja Oikotie.fi -palveluissa.

Kaupunkisuunnittelutoimen johtosäännön 13 §:n mukaan virastonpäällikön pätevyysvaatimuksena on ylempi korkeakoulututkinto, minkä lisäksi hänellä tulee olla kokemusta kaupunki- ja yhdyskuntasuunnittelussa sekä hallinto- ja johtamistehtävissä.

Helsingin kaupungin kielitaitosäännön perusteella viraston ja laitoksen päälliköltä vaaditaan suomen kielen erinomaista ja ruotsin kielen tyydyttävää suullista ja kirjallista taitoa.

Virkaa täytettäessä tulee erityisten kelpoisuusehtojen lisäksi ottaa huomioon perustuslain 125 §:ssä säädetyt yleiset nimitysperusteet julkisiin virkoihin eli taito, kyky ja koeteltu kansalaiskunto.

Muodollisten kelpoisuusvaatimusten lisäksi ilmoitettiin, että hakijoissa arvostetaan vahvaa ja tuloksellista johtamiskokemusta, strategista

ajattelukykyä, hyvää ja monipuolista kielitaitoa sekä kokemusta kansainvälisten tehtävien hoitamisesta.

Virkaa haki hakuajan kuluessa seuraavat 16 hakijaa:

(***** ovat esittäneet toivomuksen, että nimeä ei anneta julkisuuteen).

Hakijoiden ansioista laadittu yhteenveto on esityslistan liitteenä. Yhteenvedon tiedot perustuvat hakijan hakemuksessaan antamiin tietoihin. Varsinaiset hakemukset ovat nähtävillä kaupunginhallituksen ja valtuuston kokouksissa ja sitä ennen kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtavalla apulaiskaupunginjohtajalla.

Kaikki hakijat täyttävät viralle asetetut pätevyysvaatimukset.

Hakemusten perusteella henkilökohtaiseen haastatteluun kutsuttiin kuusi henkilöä. Hakijoita haastattelivat kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä ja

kaupunkisuunnitteluviraston virastopäällikkö Tuomas Rajajärvi. Kaikille haastatelluille tehtiin psykologinen henkilöarviointi.

Haastatellut henkilöt olivat *****

***** on valmistunut teknillisestä korkeakoulusta arkkitehdiksi vuonna 1985. Hän on toiminut Sipoon kunnan kehitysjohtajana vuodesta 2009 alkaen. Hän on hoitanut oman toimensa ohella teknisen johtajan tehtäviä vuonna 2012 vuonna 3 kuukautta ja kunnanjohtajan tehtäviä 7 kuukautta vuosina 2010-2011. Hän on toiminut Karkkilan kaupungin teknisenä johtajana vuosina 2004-2008, Mäntsälän kunnan kaavoitusarkkitehtina 1995-2004 sekä pääsuunnittelijana Arkkitehtitoimisto K. Järvinen ja T. Airas Oy:ssä vuosina 1986-1994.

***** on valmistunut Tampereen teknillisestä korkeakoulusta arkkitehdiksi vuonna 1990. Hän on toiminut Turun kaupungin asemakaavapäällikkönä vuodesta 1999 alkaen, kaavoitusarkkitehtina vuosina 1991-1999, pääsuunnittelijana Arkkitehtitoimisto Hintsanen ja Peltonen Oy:ssä 1989-2004, projektiarkkitehtina Arkkitehtitoimisto E. Karonen Oy:ssä vuosina 1986-1989 ja arkkitehtisuunnittelijana Arkkitehtitoimisto Lipponen ja Karonen Oy:ssä vuosina 1984-1986.

***** on valmistunut Helsingin yliopistosta oikeustieteen kandidaatiksi 1976 ja valtiotieteen kandidaatiksi 1980. Hän on toiminut rakennusvalvontaviraston päällikkönä vuodesta 2004 alkaen, vs. virastopäällikkönä vuosina 2000-2004, hallintopäällikkönä vuosina 1984-2000, toimistopäällikkönä vuosina 1982-1984 ja rakennuslakimiehenä vuosina 1978-1982 .

***** on valmistunut arkkitehdiksi teknillisestä korkeakoulusta vuonna 1992 ja suorittanut Master on Architecture tutkinnon vuonna 1995 University of Washingtonissa. Hän on työskennellyt Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa projektipäällikkönä vuodesta 2001 alkaen, Arkkitehtitoimisto M. Kaijansinkon toimitusjohtajana vuosina 1998-2006 sekä osakkaana Arkkitehtityöhuone Kaijansinkko, Palo, Rossi, Tikka vuosina 1994- 1998.

***** on valmistunut teknillisestä korkeakoulusta diplomiinsinööriksi vuonna 1985. Hän on työskennellyt Oslon kaupungin ympäristöjohtajana vuodesta 2011 alkaen, HSY:n ja YTV:n tulosaluejohtajana/tietopalvelujohtajana vuosina 2006-2011, Espoon kaupungin yleiskaavapäällikkönä vuosina 2001-2006, Sipoon kaavoituspäällikkönä vuosina 1996-2001, Hyvinkään kaavasuunnittelijana vuosina 1991-1992 ja maanmittaushallituksen kaavoitusinsinöörinä vuosina 1983-1991.

***** on valmistunut Tampereen teknillisestä korkeakoulusta arkkitehdiksi vuonna 1980. Hän on toiminut Hämeenlinnan kaupungin

yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden tilaajajohtajana vuodesta 2009 alkaen, maankäytön suunnittelun palvelujohtajana vuosina 2008-2009, asemakaava-arkkitehtina vuosina 2001-2008, toimistoarkkitehtina vuosina 1986-2002, Mikkelin kaupungin toimistoarkkitehtina vuosina 1984-1985 ja Riihimäen kaupungin kaavasuunnittelijana vuosina 1982-1984.

Ensimmäisen haastattelun ja Psycon Oy:n henkilöarvioinnin pohjalta kaupunkisuunnittelulautakunnan kuultavaksi ja haastateltavaksi 21.8.2012 kutsuttiin neljä hakijaa *****

Hakemusten, haastattelujen ja henkilöarvioinnin perusteella kaikilla neljällä hakijalla on hyvät valmiudet virastopäällikön virkaan.

***** on hyvä ja monipuolinen kunnallishallinnon tuntemus ja viraston toimialan vahva osaaminen. Hänellä on johtamiskokemusta mm. Sipoon kunnan kehitysjohtajana, teknisenä johtajana ja kunnanjohtajan sijaisena toimimisesta sekä Karkkilan teknisen johtajan tehtävistä. Hänellä on kokemusta suuren kansainvälisen suunnittelukilpailun tuloksellisesta läpiviemisestä. Hän on osallistunut jäsenenä pääkaupunkiseudun yleissuunnittelun yhteistyöryhmään (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Sipoo) sekä ollut osaltaan käynnistämässä kuntien yhteistä yleiskaavatyötä Östersundomiin.

***** on yli kymmenen vuoden kokemus Turun kaupungin asemakaavapäällikön tehtävistä. Hän on ollut mukana useissa yhdyskuntasuunnittelun ja maankäytön suunnitteluun liittyvissä työryhmissä sekä luennoinut Euroopassa kaupunkisuunnittelun asiantuntijana. Hän on seurannut Helsingin ja pääkaupunkiseudun suunnitteluasioita muun muassa osallistuessaan Suomen suurimpien kaupunkien yhteistyöverkoston toimintaan.

***** on pitkä kokemus viraston yhden suuren suunnitteluprojektin, Länsisataman, johtamisesta. Hän on toiminut useissa kaupunkisuunnitteluun liittyvissä kotimaisissa ja kansainvälisissä järjestöissä ja hänellä on vakuuttavia näyttöjä suunnitteluosaamisesta niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Hän tuntee pitkään viraston palveluksessa olleena hyvin kaupungin organisaation.

***** on monipuolista johtamiskokemusta eri toimialoilta. Hän on ollut mukana useissa maankäytön ja rakentamisen kehittämistyöryhmissä. Lisäksi hän on osallistunut kansainvälisten yhteistyöverkostojen toimintaan. Hänellä on kokemusta pääkaupunkiseudun yhteistyöstä sekä Espoon yleiskaavapäällikön että YTV/HSY:n tulosaluejohtajan//tietopalvelujohtajan tehtävistä.

Esittelijän mielestä viran menestyksellisen hoitamisen kannalta vahvin kaupunkisuunnittelun ja johtamisen osaaminen sekä kyky strategiseen

ajatteluun on ***** Kaupunkisuunnittelutoimen toimialalla hankitun kokemuksen perusteella hän pystyy vastaamaan erittäin hyvin alan tulevaisuuden haasteisiin. Hän on toiminut merkittävässä roolissa yhteistyökumppanina yhdessä kaupungin keskeisimmistä kehityshankkeista, Östersundomin suunnittelussa, missä yhteydessä hän on osoittanut omaavansa erinomaiset yhteistyötaidot sekä syvällisen näkemyksen seudullisista kehittämistarpeista ja mahdollisuuksista. Lisäksi hänellä on viran edellyttämä kokemus hallinto- ja johtamistehtävistä. Myös psykologiset henkilöarvioinnit tukevat valintaa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta on 28.8.2012 päättänyt yksimielisesti esittää kaupunginhallitukselle, että virastopäällikön virkaan tulisi valita ***** Esittelijän esitys on lautakunnan lausunnon mukainen.

Jos virkaan otetaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä selvitystä terveydentilasta ole käytettävissä virkaan otettaessa, on samalla päätettävä, että ottaminen on ehdollinen, kunnes henkilön terveydentilasta saadun selvityksen perusteella virkaan ottaminen on vahvistettu. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

Viranhaussa ilmoitettiin, että viran täyttämisenä noudatetaan kuuden kuukauden koeaikaa.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sanomalehti-ilmoitus, viran täyttäminen
- 2 Yhteenveto virkaa hakeneista (henkilörekisteri, julkisuus rajoitettu)
- 3 Kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 28.8.2012

Otteet

Ote
Viranhakijat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Liite 1
Liite 2
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkisuunnittelulautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto

§ 967

V Ammatillisten oppilaitosten lakkauttaminen ja perustaminen sekä opetustoimen johtosäännön muuttaminen 1.1.2013 alkaen

Pöydälle 10.09.2012

HEL 2012-003496 T 12 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ammatillisten oppilaitosten lakkauttaminen ja perustaminen 1.1.2013 alkaen
- 2 opetuslautakunnan esityslista 15.5.2012
- 3 Ammatillisen koulutuksen organisointi, Rauhala, loppuraportti
- 4 Ammatillisten oppilaitosten johtokuntien lausunnot
- 5 Henkilöstösuunnitelma
- 6 virastotoimikunnan lausunto
- 7 Sääntötoimikunnan lausunto opetustoimen johtosäännön muuttamiseksi.
- 8 voimassa oleva opetustoimen johtosääntö

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäne lakkauttaa Helsingin palvelualojen oppilaitoksen, Helsingin sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksen ja Helsingin tekniikan alan oppilaitoksen ja niiden yhteydessä toimivat johtokunnat 31.12.2012.

Samalla kaupunginvaltuusto päättäne perustaa 1.1.2013 toimintansa aloittavan

1) uuden ammatillisen oppilaitoksen ja koota siihen kaupungin järjestämän opetussuunnitelmaperusteisen ammatillisen peruskoulutuksen sekä siirtää siihen opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan nuorten työpajatoiminnan ja osan perusopetuslain mukaisesta lisäopetuksesta sekä

2) perustaa uuden ammatilliseen aikuisoppilaitoksen ja koota siihen näyttötutkintoperusteisen ammatillisen aikuiskoulutuksen ja muun ammatillisen koulutuksen sekä siirtää siihen nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjalla toimivan oppisopimustoimiston järjestämän oppisopimuskoulutuksen ja työelämän kehittämistehtävät.

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättäne kumota opetustoimen johtosäännön 7 §:n, 10 §:n, 10 b §:n ja 25 §:n ja muuttaa johtosäännön 3 §:n, 5 - 6 §:t, 8 - 9 § :t, 11 §:n, 14 - 15 §:t, 19 §:n ja 28 §:n kuulumaan seuraavasti:

OPETUSTOIMEN JOHTOSÄÄNTÖ

3 §

Esittely

Lautakunnan kokouksissa viraston päällikkö esittelee virastoa kokonaisuudessaan, hallinto- ja kehittämiskeskusta sekä useampaa kuin yhtä osastoa koskevat asiat. Muun osaston päällikkö esittelee osaston toimialaan kuuluvat asiat.

Suomenkielisen jaoston kokouksissa viraston päällikkö esittelee virastoa kokonaisuudessaan koskevat asiat. Perusopetuslinjan sekä nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan toimialaan kuuluvat asiat esittelee osaston päällikkö.

Ruotsinkielisen jaoston kokouksissa viraston päällikkö esittelee opetustointa kokonaisuudessaan koskevat asiat. Ruotsinkielisen päivähoito- ja koulutuslinjan toimialaan kuuluvat asiat esittelee osaston päällikkö. (16.6.2010)

Koulun ja lukion johtokunnan kokouksissa rehtori esittelee asiat. Linjanjohtaja voi tilapäisesti määrätä muun viranhaltijan esittelemään asian. Milloin johtokunta on kahden tai useamman koulun ja lukion yhteinen, kukin esittelijä esittelee omaa kouluaan ja lukiotaan koskevat asiat ja yhteinen johtokunta määrää tarvittaessa esittelijän.

Ammattiosaamisen toimikunnan ja ammatillisen koulutuksen opiskeluoikeustoimikunnan kokouksissa asian esittelee viraston päällikön määräämä viranhaltija.

Viraston päällikkö voi ottaa alaiselleen esittelijälle kuuluvan asian esiteltäväkseen.

5 §

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Jaostojen tehtävät

Jaostojen tehtävänä on oman osastonsa osalta, ellei toisin ole määrätty,

1 valmistella lautakunnalle edelleen kaupunginhallitukselle tehtäväksi esitys kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelmaksi

2 hyväksyä opetussuunnitelmat ja muut opetuksen järjestämiseen liittyvät suunnitelmat, tuntijaot ja kieliohjelmat

3 hyväksyä koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

4 päättää oppilaaksioton perusteista ja viranhaltijasta joka ottaa oppilaat

5 päättää opiskelijaksioton perusteista sekä osaltaan aamu- ja iltapäivätoimintaan ottamisen ja sijoittamisen perusteista, ottaa ja sijoittaa oppilaat kaupungin järjestämään ja hankkimaan aamu- ja iltapäivätoimintaan sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista

6 päättää perusopetuslain mukaisen opetuksen koulukohtaisesta sekä lukio- ja ammatillisen koulutuksen oppilaitoskohtaisesta järjestämisestä ja mitoituksesta

7 määrätä ne koulut ja lukiot, joilla on yhteinen johtokunta

8 päättää koulun ja lukion opettajakunnasta ja peruskoulun oppilaskunnasta sekä niiden tehtävistä

9 päättää koulujen ja oppilaitosten työn aloittamisesta, lomien ajankohdista ja vapaapäivistä sekä hyväksyä perusteet, joiden mukaan toimielin tai viranhaltija päättää mainituista asioista

10 vastata taiteen perusopetuksen järjestämisestä alaisissaan oppilaitoksissa

11 tehdä lautakunnalle esitys talousarvioehdotukseksi

12 asettaa ammatillisten oppilaitosten ammatilliset neuvottelukunnat ja oppilaitosten yhteiset ammatilliset neuvottelukunnat oppilaitosta kuultuaan

13 päättää koulujen ja oppilaitosten nimistä sekä ruotsinkielisen lasten päivähoiton sekä osaltaan aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämiskoista

14 erottaa peruskoulun oppilas yli kuukaudeksi ja enintään kolmeksi kuukaudeksi sekä lukion opiskelija yli kuukaudeksi ja enintään yhdeksi vuodeksi sekä päättää, että erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen kuin päätös on lainvoimainen

15 hyväksyä ammatillisen oppilaitoksen järjestyssäännöt tai antaa muut ammatillisessa oppilaitoksessa sovellettavat järjestysmääräykset.

Lisäksi ruotsinkielisen jaoston tehtävänä on, ellei toisin ole määrätty, päättää ruotsinkielisen lasten päivähoidon osalta niistä asioista, joissa asianomainen on vaatinut viranhaltijan tekemän päätöksen saattamista toimielimen käsiteltäväksi, lukuun ottamatta kuntalain mukaista oikaisuvaatimusta.

6 §

Johtokunnat

Koulun ja oppilaitoksen antaman opetuksen ja kasvatuksen kehittämistä ja tukemista varten sekä koulun ja oppilaitoksen sekä yhteiskunnan välisen yhteistyön edistämistä varten peruskoululla, lukiolla ja aikuislukiolla on johtokunta. Kahdella tai useammalla koululla ja lukiolla voi olla yhteinen johtokunta.

Jaosto valitsee johtokuntaan harkitsemansa määrän jäseniä, joista peruskoulun johtokunnassa pääosa ja lukion johtokunnassa osa on huoltajien edustajia. Peruskoulun ja lukion johtokunnan huoltajajäsenet valitaan huoltajien keskuudestaan ehdottamista henkilöistä. Lisäksi jaosto valitsee johtokuntaan jäseneksi enintään kaksi opettajien keskuudestaan ehdottamista koulun tai lukion palveluksessa olevaa henkilöä ja muun henkilökunnan keskuudestaan ehdottamista henkilöistä yhden, joka on kaupungin palveluksessa ja, jolla on pysyvä tai pääasiallinen sijoituspaikka kyseisessä koulussa tai lukiossa.

Jaosto valitsee peruskoulun johtokuntaan kaksi koulun oppilaana olevaa oppilasjäsentä ja lukion johtokuntaan kaksi lukion opiskelijana olevaa opiskelijajäsentä sekä aikuislukion johtokuntaan yhden lukion opiskelijana olevan opiskelijajäsenen, jos oppilaskunta asettaa vaalikelpoisia ehdokkaita. Jos vaalikelpoisia ehdokkaita ei ole, oppilaskunta valitsee keskuudestaan 15 vuotta täyttäneen koulun tai lukion opiskelijana olevan edustajan, jolle voidaan johtokunnan päätöksellä antaa läsnäolo- ja puheoikeus johtokunnan kokouksissa. Alaikäiselle ei kuitenkaan voida antaa oikeutta ottaa osaa päätöksentekoon eikä läsnäolo-oikeutta silloin, kun henkilökuntaa tai oppilaiden ja opiskelijoiden kurinpitoa koskevia asioita käsitellään johtokunnan kokouksissa.

Yhteisen johtokunnan kokoonpano poikkeaa edellä määrätystä siten, että

1 kahden koulun ja lukion yhteisen johtokunnan huoltajajäsenet valitaan molempien koulujen ja lukioiden huoltajien yhteisesti keskuudestaan ehdottamista henkilöistä ja johtokunnassa on molemmista kouluista ja lukioista yksi koulun tai lukion palveluksessa olevan opettajajäsen, yksi muuta henkilökuntaa edustava jäsen, joka on kaupungin palveluksessa ja, jonka pysyvä tai pääasiallinen sijoituspaikka on kyseisessä koulussa tai lukiossa sekä yksi koulun tai lukion opiskelijana oleva oppilas- tai opiskelijajäsen taikka, jos oppilaskunta ei ole asettanut vaalikelpoista ehdokasta, oppilaskunnan keskuudestaan valitsema edellä tarkoitettu edustaja

2 jos useammalla kuin kahdella koululla tai lukiolla on yhteinen johtokunta, jaosto päättää sen kokoonpanosta erikseen siten, että kokoonpanossa on jokaisen edellä kohdassa 1 mainitun henkilöryhmän edustaja

Jaosto valitsee jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen. Oppilaat ja opiskelijat valitsevat edustajalle varajäsenen.

Toimintansa aloittavan tai päättävän koulun ja lukion johtokunnan kokoonpanossa voidaan poiketa siitä, mitä edellä määrätään. Kesken toimikauden suoritettavassa huoltajajäsenten täydennysvaalissa johtokunta voi esittää jaostolle uutta huoltajajäsentä eroavan tilalle.

8 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunnan tehtävänä on, ellei toisin ole määrätty,

1 hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai lukiossa sovellettavat järjestysmääräykset

2 tehdä jaostolle esitys opetussuunnitelmasta ja muista opetuksen järjestämiseen liittyvistä koulu- tai lukiokohtaisista suunnitelmista

3 hyväksyä vuosittain koulun ja lukion opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma lukuun ottamatta 5 §:n 8 kohdassa mainittuja vuotuisia työaikoja

4 hyväksyä koulun ja lukion talousarvion käyttösuunnitelma

5 tarvittaessa määrätä oppilaskunnan ehdotuksesta oppilaskunnan ohjaajana toimiva opettaja ja hänen sijaisensa sekä tarvittaessa vahvistaa oppilaskunnan ja kerhojen säännöt

6 erottaa peruskoulun oppilas sekä lukion opiskelija enintään kuukaudeksi ja päättää, että erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen kuin päätös on lainvoimainen, sekä päättää lukion opiskelijan oikeudesta osallistua opetukseen, jos tämä on tutkimuksen alaisena rikoksesta

7 suorittaa muut lautakunnan tai sen jaostojen määräämät tehtävät

9 §

Ammattiosaamisen toimikunta

Ammattiosaamisen näyttöjen suunnittelua ja toteuttamista varten ammatillisissa oppilaitoksissa ja oppisopimuskoulutuksella on yhteinen ammattiosaamisen toimikunta. Toimikunnan tehtävistä on säädetty erikseen.

Ammatillisen oppilaitoksen rehtori esittää opetuslautakunnalle neljä työ- ja elinkeinoelämää edustavaa jäsenehdokasta sekä kunkin ammatillisen oppilaitoksen opettajat esittävät opetuslautakunnalle keskuudestaan kaksi oppilaitoksen palveluksessa olevaa jäsenehdokasta ja kunkin ammatillisen oppilaitoksen oppilaskunta kaksi opiskelijana olevaa jäsenehdokasta toimikuntaan.

Ammattiosaamisen toimikunnassa on kahdeksan jäsentä. Opetuslautakunta valitsee kaksi rehtorin, opettajien ja oppilaskuntien esittämistä jäsenehdokkaista toimikunnan jäseniksi ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Lisäksi opetuslautakunta valitsee kaksi opetusviraston palveluksessa olevaa henkilöä koulutuksen järjestäjää edustaviksi toimikunnan jäseniksi sekä heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Toimikunnan toimikausi on kolme vuotta.

14 §

Nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan toimiala

Nuoriso- ja aikuiskoulutuslinja huolehtii kaupungin suomenkielisestä nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksesta, oppilaitosmuotoisesta ammatillisesta koulutuksesta, nuorten työpajatoiminnasta sekä suomen- ja ruotsinkielisestä oppisopimusmuotoisesta koulutuksesta ja osaltaan suomenkielisestä lisäopetuksesta hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

15 §

Perusopetuslinja

Perusopetuslinja huolehtii kaupungin suomenkielisestä perusopetuksesta ja muusta perusopetuslain mukaisesta opetuksesta sekä osaltaan esiopetuksesta, lisäopetuksesta ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

16 §

Ruotsinkielinen päivähoito- ja koulutuslinjan toimiala

Ruotsinkielinen päivähoito- ja koulutuslinja huolehtii kaupungin ruotsinkielisen lasten päivähoiton järjestämisestä sekä kaupungin ruotsinkielisestä esi- ja perusopetuksesta ja muusta perusopetuslain mukaisesta opetuksesta, lukiokoulutuksesta ja osaltaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta hyväksytyjen tavoitteiden mukaisesti.

19 §

Nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan linjanjohtajan tehtävät

Linjanjohtajan tehtävänä on, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle,

1 hyväksyä ammatillisen oppilaitoksen talousarvion käyttösuunnitelma

2 päättää tutkintojen järjestämissopimuksista

3 huolehtia koulutuksen järjestäjälle säädetyistä ilmoitusvelvollisuudesta ja tiedottamisesta sekä koulutustarpeen ennakoinnista

4 päättää opiskelijan oikeudesta maksuttomaan ateriaan ja säädetyistä opiskelijan opintososiaalisista eduista

5 huolehtia osaltaan koulutuksen järjestäjälle säädetyistä yhteistyövelvollisuudesta muiden koulutuksen järjestäjien kanssa

6 määrätä rehtorin- ja opettajanviran haltijoiden ja muiden viranhaltijoiden toimipaikat

7 ottaa asiakkaat nuorten työpajoihin

8 päättää koulutuksen järjestämismuodoista

Lisäksi linjanjohtaja suorittaa kaupunginjohtajan, asianomaisen apulaiskaupunginjohtajan, lautakunnan ja jaostojen sekä viraston päällikön määräämät tehtävät.

Lisäksi linjanjohtajan tehtäviä koskevassa määräyksessä on huomioitava, että opetuslautakunta on 28.2.2012 esittänyt nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan linjanjohtajan tehtäviä koskevaan määräykseen etsivää nuorisotyötä koskevia muutoksia.

24 §

Ammatillisen oppilaitoksen rehtorin tehtävät

Rehtorin tehtävänä on, ellei toisin ole määrätty tai ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle,

1 tehdä jaostolle esitys opetussuunnitelmista ja muista opetuksen järjestämiseen liittyvistä oppilaitosta koskevista järjestelyistä

2 määrätä tarvittaessa oppilaskunnan ehdotuksesta oppilaskunnan ohjaajana toimiva opettaja ja hänen sijaisensa sekä tarvittaessa vahvistaa oppilaskunnan säännöt

3 ottaa opiskelijat oppilaitokseen

4 antaa opiskelijalle lupa koulunkäynnin keskeyttämiseen

5 ottaa tai siirtää opiskelija erityisopetukseen

6 päättää työssäoppimisen jaksoja koskevista sopimuksista

7 päättää henkilökohtaisesta opetuksen järjestämistä koskevasta suunnitelmasta

8 päättää oppisopimuksen hyväksymisestä

9 päättää opiskelijan aikaisemmin suorittamien opintojen tai muutoin hankitun osaamisen tunnustamisesta

10 päättää oppisopimuskoulutuksen tietopuolisten opintojen ja työpaikalla tapahtuvan koulutuksen arviointien yhdistelmästä

11 varata opiskelijalle mahdollisuus opinnoissa etenemisen osoittamiseen ja uusintaan tai arvosanan korottamiseen

12 antaa tutkintotodistus, erotodistus ja todistus suoritetuista opinnoista

13 rajoittaa perustellusta syystä muun kuin oppilaitoksen opiskelijan oikeutta päästä seuraamaan opetusta

14 päättää säädetyistä erityisistä opetusjärjestelyistä

15 myöntää opiskelijalle opintojen suoritusaikaan pidennystä tai katsoa opiskelija eronneeksi

16 myöntää lupa oppilaitoksesta poissaoloon

17 päättää opiskelijan määräämisestä poistumaan luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta

18 päättää opiskelijan opetuksen epäämisestä

19 suorittaa viraston päällikön ja osaston päällikön määrämät muut tehtävät

28 §

Henkilökunnan ottaminen

Viraston päällikön ottaa kaupunginvaltuusto lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa.

Kehittämisjohtajan ottaa kaupunginhallitus lautakunnan annettua hakijoista lausuntonsa. Muun osaston päällikön ottaa kaupunginhallitus lautakunnan ja asianomaisen jaoston annettua hakijoista lausuntonsa.

Toimistotasaisen yksikön päällikön ottaa lautakunta.

Peruskoulun, lukion ja aikuislukion rehtorin ottaa lautakunnan jaosto johtokunnan annettua lausuntonsa. Kahden tai useamman koulun ja lukion yhteisen rehtorin ottaa lautakunnan jaosto johtokuntien annettua lausuntonsa. Ammatillisen oppilaitoksen ja ammatillisen aikuisoppilaitoksen rehtorin ottaa viraston päällikkö. Avoimen rehtorinviran määräaikaisen hoitajan ottaa viraston päällikkö, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Jaosto määrää johtokunnan annettua lausuntonsa opettajanviran haltijan hoitamaan peruskoulun rehtorin tehtävää. Viraston päällikkö määrää opettajanviran haltijan hoitamaan rehtorin tehtävää määrääjäksi, ellei hän ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Opettajanviran haltijan sekä tuntiopettajan ottaa peruskoulussa, lukiossa ja aikuislukiossa johtokunta sekä ammatillisessa oppilaitoksessa ammatillisen oppilaitoksen ja ammatillisen aikuisoppilaitoksen rehtori.

Määräaikaisen opettajanviran haltijan ja tuntiopettajan ottaa rehtori, ellei ammatillisen oppilaitoksen ja ammatillisen aikuisoppilaitoksen rehtori ole määrännyt tehtävää muulle viranhaltijalle.

Muun henkilökunnan ottaa viraston päällikkö tai hänen määräämänsä.

Esittelijä

Uudistuksen tausta

Opetuslautakunta päätti 1.3.2011 kehottaa opetusvirastoa selvittämään kevään 2011 aikana ammatillisen koulutuksen uudelleen organisoimista ja sen hallinto- ja johtamisjärjestelmää tavoitteena Helsingin kaupungin ammatillisen ja aikuiskoulutuksen kilpailu- ja

palvelukyvyn, asiakaslähtöisyyden ja työelämävastaavuuden vahvistaminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ammattiopistostrategiassa ja lainsäädännössä on 2000-luvulla painotettu vahvoja koulutuksen järjestäjiä, jotka pystyvät varmistamaan työelämälähtöisen ja tehokkaan ammattikoulutuksen. Tutkinnon perusteiden uudistuksessa 2009-2010 painotetaan koulutuksen työelämälähtöisyyttä, yksilöllisiä opintopolkuja ja mahdollistetaan tutkinnon osien ja lukio-opintojen suorittaminen.

Helsingin kaupunki on Suomen suurin toisen asteen koulutuksen järjestäjä, mistä syystä sen järjestämällä lukio- ja ammatillisella koulutuksella on myös valtakunnallista merkitystä sekä nuorten ja aikuisten koulutuksessa. Työelämän ja yhteiskunnan nopeat ja jatkuvat muutokset edellyttävät toisen asteen koulutuksen kehittämistä.

Viimeisen kymmenen vuoden aikana opiskelijamäärä Helsingin kaupungin ammatillisessa koulutuksessa on lisääntynyt 2 000 opiskelijalla ja tilat ovat hajaantuneet 20 katuosoitteeseen, mistä syystä nykyinen koulutusyksikköjako ja johtamisjärjestelmä eivät enää ole toimivia.

Kolmen eri oppilaitoksen toimintamallit ja käytännöt ovat kehittyneet omaan suuntaansa. Opiskelijat saavat erilaista palvelua eri yksiköissä, työelämään päin toimitaan eri tavoin ja toiminta on osin päällekkäistä ja hajanaista erityisesti opiskelijarekrytoinnissa ja opiskelijoiden ohjaus- ja tukipalveluissa.

Aikuiskoulutus on pirstaloitunut, mistä syystä se on jäänyt vähemmälle huomiolle. Aikuiskoulutusta ei pystytä järjestämään kysyntä- ja asiakaslähtöisesti riittävän joustavasti ja nopeasti reagoiden työelämän muutoksiin vaikka Helsingin kaupunki on Suomen suurimpia aikuiskouluttajia.

Uudistuksen tavoitteet

Uudelleenorganisoinnin tavoitteena on uudistaa ammatillisen koulutuksen rakenteita poistamalla päällekkäistä toimintaa ja kokoamalla hajanaista toimintaa. Vahvan koulutusyksikön kautta voidaan turvata osaavan työvoiman saatavuus, lisätä koulutuksen työelämävastaavuutta ja parantaa reagoitiherkkyttä työelämän muutoksille koulutustakuun toteuttamiseksi. Samalla tavoitteena on tehostaa koulutuksen läpäisyä, lisätä opiskelijalähtöisyyttä ja turvata tasalaatuiset palvelut opiskelijoille vahvistamalla yksilöllisiä opintopolkuja ja elinikäistä oppimista.

Uudet ammatilliset oppilaitokset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Helsingin palvelualojen oppilaitos, Helsingin sosiaali- ja terveysalan oppilaitos ja Helsingin tekniikan alan oppilaitos ja niiden yhteydessä toimivat johtokunnat esitetään lakkautettavaksi 31.12.2012. Tilalle perustetaan uusi ammatillinen oppilaitos ja ammatillinen aikuisoppilaitos 1.1.2013 alkaen. Molemmat oppilaitokset toimivat edelleen entisissä tiloissa. Ammatillisella oppilaitoksella ja ammatillisella aikuisoppilaitoksella on yhteisiä tukipalveluja, jotka palvelevat kummankin tarpeita.

Ammatilliseen oppilaitokseen kootaan kaupungin järjestämä opetussuunnitelmaperusteinen ammatillinen peruskoulutus sekä siirretään opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan nuorten työpajatoiminta ja osa perusopetuslain mukaisesta lisäopetuksesta. Oppilaitoksen tulisi noin 6500 opiskelijaa.

Opetussuunnitelmaperusteinen ammatillinen peruskoulutus organisoidaan neljään toimialaan joille nykyisten oppilaitosten koulutusalat jakaantuisivat seuraavasti:

Hyvinvointialat: sosiaali- ja terveysala: lähihoitaja, lääkeala, hammas-tekniikka, hiusala ja kauneudenhoitoala.

Palvelu- ja kulttuurialat: matkailu-, ravitsemis- ja talousala, elintarvikeala, tekstiili- ja vaatetusala, kulttuuriala sekä audiovisuaalinen viestintä.

Tekniset palvelut: kiinteistöpalvelut, laboratorioala, maan-mittausala, painoviestintä, pintakäsittelyala, prosessiteollisuus, puuala, suunnitteluassistentti, sähkö- ja automaatiotekniikka, talotekniikka, tieto- ja tieto-liikennetekniikka, turvallisuusala, verhoilu- ja sisustusala.

Teollisuus ja logistiikka: kone- ja metalliala, rakennusala, autoala ja logistiikka.

Ammatilliseen aikuisoppilaitokseen kootaan näyttötutkintoperusteinen ammatillinen aikuiskoulutus ja muu ammatillinen koulutus sekä siirretään nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjalla toimiva oppisopimustoimiston järjestämä oppisopimuskoulutus ja työelämän kehittämistehtävät. Oppilaitokseen tulisi noin 5000 opiskelijaa.

Ammatillinen aikuisoppilaitos toimii kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen tarkoittamana aikuiskoulutuskeskuksena.

Henkilöstö

Tarkoituksena on, että ammatilliseen oppilaitokseen ja ammatilliseen aikuisoppilaitokseen perustetaan yhteisen rehtorin virka johtamaan molempia oppilaitoksia. Lisäksi ammatilliseen oppilaitokseen on tarkoitus perustaa neljä toimialarehtorin virkaa sekä ammatilliselle

aikuisoppilaitokseen yksi aikuiskoulutuksen johtajan virka. Virkojen perustamiset ja lakkauttamiset tuodaan erikseen kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Helsingin palvelualueiden oppilaitoksen, Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden oppilaitoksen ja Helsingin tekniikan alan oppilaitoksen vakinaisen henkilökunnan palvelussuhde kaupunkiin säilyy uusissa oppilaitoksissa ja ketään ei irtisanota uudelleenorganisoinnin vuoksi. Eri henkilöstöryhmien tehtäväkuvaukset ja virkanimikemuutokset tarkentuvat opetuslautakunnan päätöksellä syksyllä 2012.

Henkilöstösuunnitelma on esitetty liitteessä.

Opetusvirastoon tilaaman selvitysmiehen loppuraportti julkaistiin 31.1.2012 opetusviraston internet- sivuilla. Selvitystä ja siitä tehtyjä johtopäätöksiä esiteltiin henkilöstötilaisuuksissa helmikuun alussa. Henkilöstön kaupungin yhteistoimintasopimuksen mukaisissa tilaisuuksissa esille tulleita kannanottoja on otettu huomioon uudelleenorganisointia valmisteltaessa. Henkilöstön käytössä on ollut vuorovaikutteinen viestintäkanava Fronterissa, jossa henkilöstö on voinut esittää nimettömänä kysymyksiä uudelleenorganisoinnista ja käydä keskustelua asiasta.

Henkilöstötoimielinten lausunnot

Opetusviraston virastotoimikunta on 16.4.2012 antamassaan lausunnossa pitänyt ehdotettuja muutoksia tarpeellisina.

Henkilöstötoimikunta käsittelee ehdotusta 12.9. 2012 kokouksessaan. Lausunto liitetään asiakirjoihin mainitun päivämäärän jälkeen.

Henkilöstötoimikunnan johtosääntösääntöjaoston lausunto on esityksen liitteenä.

Selvitystyö

Opetusvirasto tilasi uudelleenorganisoinnin taustaselvitystyön FT, dosentti Pentti Rauhalalta. Selvitystyön tukena toimi syksyllä 2011 tuki- ja seurantaryhmä, jossa olivat edustettuina eri henkilöstöryhmät, luottamushenkilöt, työsuojelu, oppilaitosten rehtorit ja opetusviraston hallinto. Selvitysmiehen raportti on liitteenä.

Opetuslautakunnan esitys poikkeaa selvitysmiehen ehdotuksista niiltä osin, jotka koskevat kunnallista liikelaitosta ammatillisen oppilaitoksen ylläpitomallina, aikuislukion asemaa osana aikuiskoulutusyksikköä ja opetussuunnitelmaperusteisen koulutuksen jakautumista toimialoille.

Opiskelijamääriltään tasapainoiset toimialat ovat perusteltuja johtamisen, opetuksen ja opiskelijahuoltopalveluiden näkökulmasta.

Opetussuunnitelmaperusteisen koulutuksen jakaantuminen neljälle toimialalle mahdollistaa paremmin yhteisen toimintakulttuurin luomisen uudessa oppilaitoksessa. Nykyisissä oppilaitoksissa ja myös eri koulutusyksiköissä on oma toimintakulttuurinsa ja omat toimintatapansa, jotka saattaisivat helposti säilyä erillisinä, jos koulutusalojen sijoittumista toimialoille ei muutettaisi nykyisestä. Esitetyt neljä toimialaa ovat tarkoituksenmukaisia ja tuottavat synergiaa myös työelämän ja opintojen näkökulmasta, sillä toimialoille sijoittuvat koulutusalat ja tutkinnot tarjoavat mahdollisuuksia muodostaa työelämälähtöisiä opintokokonaisuuksia. Niiden pohjalta pystytään suunnittelemaan pitkällä aikavälillä myös ammatillisen koulutuksen tilaratkaisuja tavoitteena toimipisteiden määrän vähentäminen.

Tukipalveluiden tuottaminen yhteisesti ammatilliselle oppilaitokselle ja ammatilliselle aikuisoppilaitokselle mahdollistaa toiminnan yhdenmukaistamista ja poistaa nykyisen organisaation päällekkäisiä toimintoja. Näiden palveluiden keskittäminen samaan yksikköön kehittää myös ammatillisen koulutuksen toteuttamisessa tarvittavaa erityisosaamista.

Ammatillisen koulutuksen uudelleenorganisointi ei lisää ammatillisen koulutuksen kustannuksia nykyiseen verrattuna. Uudistuksella tavoitellaan laadukkaampaa ja tuloksellisempaa toimintaa. Myöskään henkilöstöresurssit eivät kokonaisuudessaan määrällisesti muutu.

Johtokunnat

Koulutusta koskevassa lainsäädännössä ei säädetä koulujen ja oppilaitosten johtokunnista. Kuntalain 17 §:n 3 momentin nojalla koulun ja oppilaitoksen hallintoa varten voidaan asettaa johtokunta, josta päättää valtuusto.

Ammatillisen oppilaitosten uudelleenorganisoinnin yhteydessä on tarkoitus lakkauttaa ammatillisten oppilaitosten johtokunnat 31.12.2012 lukien, koska johtokuntien tehtäviä on siirtynyt muille toimielimille lakimuutosten johdosta ja johtokunnille on jäänyt vain vähän toimivaltaa ja tehtäviä.

Opetustoimen johtosäännössä johtokunnille määriteltyä tehtävää tukea ja kehittää oppilaitoksen antamaa opetusta ja kasvatusta sekä edistää oppilaitoksen sekä yhteiskunnan välistä yhteistyötä toteuttavat osaltaan muut toimielimet ammatillisessa koulutuksessa.

Näitä toimielimiä ovat ammattiosaamisen toimikunta näyttöjen suunnittelussa ja toteuttamisessa, opiskeluoikeustoimikunta opiskelijan kurinpitoa ja opiskeluoikeutta koskevissa asioissa, ammatilliset neuvottelukunnat koulutuksen ja työelämän yhteistyön kehittämisessä sekä oppilaskunta opiskelijoiden lakisääteisessä kuulemisessa.

Perustettavissa ammatillisessa oppilaitoksessa ja ammatillisessa aikuisoppilaitoksessa toimivat lakisääteiset ammattiosaamisen toimikunta ja opiskeluoikeustoimikunta, jotka ovat kyseisten oppilaitosten yhteisiä. Samalla oppilaitosten yhteyksiä ympäröivään yhteiskuntaan ja työelämään vahvistetaan asettamalla jokaiselle koulutuslalle lautakunnan jaoston nimeämät ammatilliset neuvottelukunnat.

Nuoriso- ja aikuiskoulutusjaosto

Opetuslautakunta esittää, että suomenkielisen jaoston tilalle perustettaisiin 1.1.2013 alkaen kaksi erillistä jaostoa, toinen perusopetusta sekä toinen nuoriso- ja aikuiskoulutusta varten. Nuoriso- ja aikuiskoulutusta varten perustettava toimielin lisäksi toisen asteen koulutuksen, sekä lukio- ja ammatillisen koulutuksen painoarvoa kaupungin päätöksenteossa.

Kaupunginhallitus toteaa sääntötoimikunnan lausuntoon viitaten, että voimassa olevaan toimielinorganisaatioon ei ole tarkoituksenmukaista tehdä esitettyä muutosta. Muodostettavalla toimielimellä olisi käsiteltäviä asioita lukumääräisesti vähän. Ammatillisen oppilaitoksen ja ammatillisen aikuisoppilaitoksen toimialaan kuuluvat asiat käsiteltäisiin jatkossakin opetuslautakunnan alaisessa nuoriso- ja aikuiskoulutusjaostossa.

Johtokuntien lausunnot

Ammatillisten oppilaitosten johtokunnilta on pyydetty lausunnot ammatillisen koulutuksen uudelleenorganisoinnista, lausunnot ovat liitteenä. Johtokuntien oli myös kuultava oppilaskuntia lausuntoa antaessaan.

Oppilaitosten nimet

Perustettavien ammatillisen oppilaitoksen ja ammatillisen aikuisoppilaitoksen nimistä päättää erikseen opetustoimen johtosäännön mukaisesti opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto.

Johtosääntömuutokset

Opetustoimen johtosääntöön esitetään 1.1.2013 lukien ammatillisen koulutuksen uudelleen organisoinnista johtuvia muutoksia. Oppilaitokseen siirretään oppisopimustoimiston järjestämä oppisopimuskoulutus sekä työelämän kehittämistehtävät. Nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan toimistotasoinen yksikkö oppisopimustoimisto esitetään lakkautettavaksi. Myös ammatillisten oppilaitosten johtokunnat esitetään lakkautettavaksi.

Opetuslautakunnan esittelijä esitti, että opetustoimen palveluverkkoon vaikuttava päätöstoimivalta olisi tullut tarkoituksenmukaisuussyistä keskittää opetustoimessa yhdelle toimielimelle, joka olisi mahdollistuttanut palveluverkkoa koskevien kysymysten tarkastelun kokonaisuutena. Opetuslautakunnan käsittelyssä 15.5.2012 jäsen Nordmanin muutosesitys voitti äänestyksen äänin 8- 1 ja ehdotettua muutosta johtosääntöön ei hyväksytty . Lisäksi opetuslautakunta totesi , että lautakunta pitää nykyistä eri kieliryhmiä edustavien jaostojen ja lautakunnan välistä toimivaltasuhdetta palveluverkkopäätösten osalta tarkoituksenmukaisena.

Lisäksi johtosääntöön esitetään muutamia johtosäännön pelkistämiseen pyrkiviä stilistiä muutoksia, mm. esittelyä koskevat määräykset esitetään keskitettäväksi kaikilta osin johtosäännön 3 §:n. Johtosäännöstä esitetään myös poistettavaksi mm. ammattiosaamisen ja ammatillisen koulutuksen opiskeluoikeustoimikuntien päätöksentekomenettelyä koskevat määräykset, joista määrätään jo kaupungin hallintosäännössä.

Sääntötoimikunnan lausunto

Esitys on sääntötoimikunnan lausunnon mukainen. Opetuslautakunta on esittänyt, että ammatillisen koulutuksen uudelleen organisoinnin yhteydessä opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston tilalle perustettaisiin suomenkielinen nuoriso- ja aikuiskoulutusjaosto ja suomenkielinen perusopetusjaosto. Sääntötoimikunnan lausuntoon viitaten kaupunginhallitus ei esitä uuden jaoston perustamista.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ammatillisten oppilaitosten lakkauttaminen ja perustaminen 1.1.2013 alkaen
- 2 opetuslautakunnan esityslista 15.5.2012
- 3 Ammatillisen koulutuksen organisointi, Rauhala, loppuraportti
- 4 Ammatillisten oppilaitosten johtokuntien lausunnot
- 5 Henkilöstösuunnitelma
- 6 virastotoimikunnan lausunto
- 7 Sääntötoimikunnan lausunto opetustoimen johtosäännön muuttamiseksi.
- 8 voimassa oleva opetustoimen johtosääntö

Tiedoksi

Opetuslautakunta

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 17.04.2012 § 63

HEL 2012-003496 T 12 00 01

Päätös

Opetuslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi seuraavaa:

Helsingin palvelualueiden oppilaitos, Helsingin sosiaali- ja terveysalan oppilaitos ja Helsingin tekniikan alan oppilaitos lakkautetaan 31.12.2012 ja 1.1.2013 perustetaan uusi ammatillinen oppilaitos, johon kootaan kaupungin järjestämä opetussuunnitelmaperusteinen ammatillinen peruskoulutus. Ammatilliseen oppilaitokseen siirretään myös opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan nuorten työpajatoiminta sekä osa perusopetuslain mukaisesta lisäopetuksesta.

Lisäksi perustetaan ammatillinen aikuisoppilaitos (kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen tarkoittama aikuiskoulutuskeskus), johon kootaan näyttötutkintoperusteinen ammatillinen aikuiskoulutus ja muu ammatillinen koulutus. Tähän liittyen ammatilliseen aikuisoppilaitokseen siirretään nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjalla toimivan oppisopimustoimiston järjestämä oppisopimuskoulutus sekä työelämän kehittämistehtävät.

Esittelijä

linjanjohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Liisa Pohjolainen, linjanjohtaja, puhelin: 310 86850
liisa.pohjolainen(a)hel.fi

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto 20.03.2012 § 27

HEL 2012-003496 T 12 00 01

Päätös

Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto päätti esittää opetuslautakunnalle sekä edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle esitettäväksi seuraavaa:

Helsingin palvelualueiden oppilaitos, Helsingin sosiaali- ja terveysalan oppilaitos ja Helsingin tekniikan alan oppilaitos lakkautetaan

31.12.2012 ja 1.1.2013 perustetaan uusi ammatillinen oppilaitos, johon kootaan kaupungin järjestämä opetussuunnitelmaperusteinen ammatillinen peruskoulutus. Ammatilliseen oppilaitokseen siirretään myös opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjan nuorten työpajatoiminta sekä osa perusopetuslain mukaisesta lisäopetuksesta.

Lisäksi perustetaan ammatillinen aikuisoppilaitos (kunnallisen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimuksen tarkoittama aikuiskoulutuskeskus), johon kootaan näyttötutkintoperusteinen ammatillinen aikuiskoulutus ja muu ammatillinen koulutus. Tähän liittyen ammatilliseen aikuisoppilaitokseen siirretään nuoriso- ja aikuiskoulutuslinjalla toimivan oppisopimustoimiston järjestämä oppisopimuskoulutus sekä työelämän kehittämistehtävät.

Käsittely

20.03.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittely.

Keskustelu.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

linjanjohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Liisa Pohjolainen, linjanjohtaja, puhelin: 310 86850
liisa.pohjolainen(a)hel.fi

§ 969

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 36 tekemiä päätöksiä:

Khn puheenjohtaja 5.9.2012

konsernijaosto

sosiaali- ja terveysjaosto 4.9.2012

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Helsingin Energia

- Helsingin Satama

- Taloushallintopalvelu

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötointa johtava

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava

- sosiaali- ja terveystointa johtava

- sivistys- ja henkilöstötointa johtava

hallintokeskus

- hallintojohtaja

- hallinto-osaston osastopäällikkö

- kansainvälisen toiminnan päällikkö

- kaupunginlakimies

- viestintäpäällikkö

talous- ja suunnittelukeskus

- rahoitusjohtaja

- talousarviopäällikkö

- kehittämispäällikkö

- aluerakentamispäällikkö

- sisäisen tarkastuksen päällikkö

- tietotekniikkapäällikkö

- elinkeinojohtaja

- elinkeinopäällikkö

- matkailupäällikkö

- tapahtumapäällikkö

10.09.2012

Kj/4

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
- toimitusjohtaja

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 36 tekemiä päätöksiä:

Khn puheenjohtaja 5.9.2012

konsernijaosto

sosiaali- ja terveystoimintajaosto 4.9.2012

tarkastuslautakunta yleishallinnon osalta

johtokunnat

- Helsingin Energia

- Helsingin Satama

- Taloushallintopalvelu

apulaiskaupunginjohtajat

- rakennus- ja ympäristötoimintajaosto

- kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimintajaosto

- sosiaali- ja terveystoimintajaosto

- sivistys- ja henkilöstötoimintajaosto

hallintokeskus

- hallintojohtaja

- hallinto-osaston osastopäällikkö

- kansainvälisen toiminnan päällikkö

- kaupunginlakimies

- viestintäpäällikkö

talous- ja suunnittelukeskus

- rahoitusjohtaja

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

- talousarviopäällikkö
- kehittämispäällikkö
- aluerakentamispäällikkö
- sisäisen tarkastuksen päällikkö
- tietotekniikkapäällikkö
- elinkeinojohtaja
- elinkeinopäällikkö
- matkailupäällikkö
- tapahtumapäällikkö

Taloushallintopalvelu -liikelaitos
- toimitusjohtaja

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

§ 970

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 36 tekemiä päätöksiä:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 36 tekemiä päätöksiä:

kaupunginjohtaja
- johtajiston asiat
- muut asiat

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Anja Vallittu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36046
anja.vallittu(a)hel.fi

§ 971

Valtuutettu Osku Pajamäen toivomusponsi aloittaa neuvottelut Riihimäen kaupungin ja tarvittaessa muiden kanssa Vantaanjoen jätevesipäästöjen kuriin saamiseksi

HEL 2011-005974 T 14 04 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 28.9.2011 hyväksymän toivomusponnen (Pajamäki) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Osku Pajamäen toivomusponsi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 28.9.2011 hyväksymän toivomusponnen (Pajamäki) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

Merkitessään tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2010 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Helsingin kaupunki aloittaa välittömästi neuvottelut Riihimäen kaupungin ja tarvittaessa muiden kanssa, jotta järjestelmällinen Vantaanjoen tuhoaminen saataisiin pysäytettyä." (Osku Pajamäki)"

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnen ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnen hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Vantaanjokea kuormittaa merkittävästi mm. Riihimäen kaupungin

jätevedenpuhdistamo, jolla käsitellään Riihimäen lisäksi mm. Lopen ja Hausjärven kuntien yhdyskuntajätevesiä sekä useiden teollisuuslaitosten jätevesiä. Riihimäen jätevesien osuus vuonna 2011 oli 86,4 %.

Jätevedenpuhdistamo on toiminut viime vuosina pääsääntöisesti lupaehtojensa mukaisesti. Ongelmia ovat tuottaneet puhdistamolle tulevat sadevedet voimakkaitten sateiden aikana ja lumensulamisvedet keväisin.

Riihimäellä osa jätevesiverkostosta on sekaviemäriverkostoa, johon johdetaan sadevesiä. Runsaat sadevedet tai lumensulamisvedet ovat johtaneet ajoittain joka vuosi pumppaamo-, verkosto- ja puhdistamo-ohitukseen.

Riihimäen Vesi käynnisti vuoden 2011 lopulla yhteistyössä Vantaanjoen muiden vesilaitosten ja Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen kanssa yhteistyöhankkeen, jonka tavoitteena on vähentää jäteveden ylivuotoja Vantaanjoen valuma-alueella. Tavoitteena on, että verkostoista ja pumppaamoilta vesistöihin johdettavat jätevesipäästöt loppuvat kokonaan vuoteen 2025 mennessä.

Helsingin edustajat ovat ponnien johdosta ottaneet Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen kautta asian esille. Ympäristökeskus on puuttunut jätevesipäästöihin vesiensuojeluyhdistyksen vuosikokouksessa Riihimäellä syksyllä 2011. Vesiensuojeluyhdistys yhdessä Uudenmaan liiton kanssa on järjestänyt kansanedustajille tutustumismatkan Vantaanjoelle keväällä 2012. Kansanedustajat vierailivat myös Riihimäen puhdistamolla ja esittivät huolensa Vantaanjoen jätevesipäästöistä Riihimäen kaupungin edustajille.

Riihimäen Vesi on jättänyt Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 4.6.2012 hakemuksen Riihimäen jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamiseksi. Hakemuksesta ilmenee, että Riihimäen puhdistamolle on tehty saneeraussuunnitelma ja saneeraus on tarkoitus toteuttaa vuosina 2013-2014. Saneerauksen tarkoituksena on lisätä puhdistamon kapasiteettia ja toimintavarmuutta, tehostaa jäteveden esi- ja jälkikäsittelyä sekä käsitellä mahdolliset ohitusvedet.

Kaupunginhallitus antoi 27.8.2012 Riihimäen Veden lupahakemuksesta lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Antamassaan lausunnossa kaupunginhallitus totesi mm., että Riihimäen jätevedenpuhdistamon suunnitellulla saneerauksella pyritään hallitsemaan paremmin puhdistamolle tulevia virtaamahuippuja ja pyritään käsittelemään kaikki laitokselle tuleva jätevesi ilman ohituksia. Helsingin kaupunki pitää erityisen tärkeänä, että puhdistamon

kapasiteettia lisätään riittävästi ohitusten poistamiseksi. Kaupunginhallitus katsoi, että lähes jokavuotiset viemäriveden puhdistamon ohijuoksutukset eivät ole hyväksyttävissä. Mikäli tilanteen ei voida osoittaa korjaantuvan ympäristöluvan tarkastelujaksolla, on esitettävä toteuttamiskelpoisia suunnitelmia aikatauluineen ohitusten välttämiseksi.

Lisäksi kaupunginhallitus katsoi, että laitokselle tulevaa huleveden ja sadeveden määrää tulee edelleenkin pyrkiä tehokkaasti vähentämään verkostosaneerauksilla. Verkoston ylivuotoihin ja vuotovesiin tulee kiinnittää huomiota ja vuotovesiä vähentää. Lausunnossaan kaupunginhallitus katsoi edelleen, että luvan saajan tulee ryhtyä pikaisiin toimenpiteisiin hule- ja sulamisvesien vähentämiseksi sekaviemäröintiverkostossa ja lisätä verkoston saneerausta. Kaupunginhallitus esitti ympäristöluvan lupaehdoksi toimenpideohjelman laatimista hule- ja sadevesien vähentämiseksi viemäriverkostossa aikatauluineen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Osku Pajamäen toivomusponsi

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 07.08.2012 § 242

HEL 2011-005974 T 14 04 01

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle Osku Pajamäen Helsingin kaupunginvaltuuston kokouksessa 28.9.2011 tekemästä toivomusponnosta: "Helsingin kaupunki aloittaa välittömästi neuvottelut Riihimäen kaupungin ja tarvittaessa muiden kanssa, jotta järjestelmällinen Vantaanjoen tuhoaminen saataisiin pysäytetyksi" seuraavan lausunnon.

Hallintokeskus pyytää asiasta ympäristölautakunnan lausuntoa 28.8.2012 mennessä.

Riihimäen jätevedenpuhdistamolla käsitellään Riihimäen lisäksi mm.

Lopen ja Hausjärven kuntien yhdyskuntajätevesiä sekä useiden teollisuuslaitosten jätevesiä. Puhdistamo on rinnakkaissaostuksella toimiva aktiivilietelaitos ja jätevedet johdetaan puhdistamolta Vantaanjokeen. Puhdistamo on toiminut viime vuosina pääsääntöisesti lupaehtojensa mukaisesti. Ongelmia ovat tuottaneet puhdistamolle tulevat sadevedet voimakkaitten sateiden aikana ja lumensulamisvedet keväisin. Riihimäellä osa jätevesiverkostosta on sekaviemäriverkostoa, johon johdetaan sadevesiä. Runsaat sadevedet tai lumensulamisvedet ovat johtaneet ajoittain joka vuosi pumppaamo-, verkosto- ja puhdistamo-ohituksiin. Vuotovesimäärä viemäriverkostossa on ollut viime vuosina 45–55 %.

Ponnen johdosta Helsingin edustajat ovat ottaneet Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen kautta asian esille. Ympäristökeskus on puuttunut jätevesipäästöihin vesiensuojeluyhdistyksen vuosikokouksessa Riihimäellä syksyllä 2011. Vesiensuojeluyhdistys yhdessä Uudenmaan liiton kanssa on järjestänyt kansanedustajille tutustumismatkan Vantaanjoelle keväällä 2012. Kansanedustajat vierailivat myös Riihimäen puhdistamolla ja esittivät huolensa Vantaanjoen jätevesipäästöistä Riihimäen kaupungin edustajille.

Riihimäen Vesi on jättänyt aluehallintovirastolle 4.6.2012 hakemuksen Riihimäen jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamiseksi. Hakemuksesta ilmenee, että Riihimäen puhdistamolle on tehty saneeraussuunnitelma ja saneeraus on tarkoitus toteuttaa vuosina 2013–2014.

Puhdistamon 2-linjainen aktiivilieteprosessi korvataan 3-linjaisella aktiivilieteprosessilla eli puhdistamon kapasiteettia lisätään. Jälkiselkeytetty vesi johdetaan uuteen rakennettavaan jatkuvatoimiseen hiekkasuodattimeen (tertiäärikäsittely), johon johdetaan myös mahdolliset biologisen prosessin ohittavat vedet. Mahdollisia ohitusvesiä ei enää johdettaisi puhdistamattomina vesistöön. Hiekkasuodatuksen jälkeen on mahdollista vielä tarvittaessa toteuttaa puhdistetun jäteveden desinfiointi. Mädättämön typpipitoisille vesille (rejektivedet) rakennetaan erilliskäsittely jätevesien esikäsittelyn yhteyteen. Saneerauksen tarkoituksena on lisätä puhdistamon kapasiteettia ja toimintavarmuutta, tehostaa jäteveden esi- ja jälkikäsittelyä sekä käsitellä mahdolliset ohitusvedet.

Saneeraus perustuu asukasmäärä- ja jätevesivirtaamaennusteisiin vuodelle 2030. Vuosien 2009–2010 keskivirtaama on ollut noin 10 100 m³/d ja liittyjien määrä noin 38 300 asukasta. Vuonna 2030 keskivirtaaman ennustetaan olevan noin 15 500 m³/d ja liittyjämäärän noin 48 900 asukasta. Saneerattu puhdistamo on mitoitettu

maksimivirtaamalle 45 000 m³/d. Saneerauksen investointikustannuksiksi on arvioitu noin 11,5 milj. euroa ja käyttökustannuksiksi noin 0,21 euroa/m³ (noin 3 300 euroa/d).

Ympäristölautakunta totesi Riihimäen Veden lupahakemuksesta aluehallintovirastolle 26.6.2012 jättämässään lausunnossa, että laitoksen saneerauksella vuosina 2013–2014 pyritäänkin hallitsemaan paremmin puhdistamolle tulevia virtaamahuippuja ja pyritään käsittelemään kaikki laitokselle tuleva jätevesi ilman ohituksia. Laitoksen saneeraus on mittava ja oletettavasti sen seurauksena laitsohitukset vähenevät merkittävästi. Ympäristölautakunta piti erityisen tärkeänä, että puhdistamon kapasiteettia lisätään riittävästi ohitusten vähentämiseksi. Kapasiteettitarpeen arviossa ei ole tarpeeksi tarkasteltu sade- ja hulevesien kertymistä ja vaikutuksia huomioiden ilmastonmuutoksen todennäköisesti aiheuttama rankkasateiden määrän kasvu.

Laitokselle tulevaa huleveden ja sadeveden määrää tulee edelleenkin pyrkiä tehokkaasti vähentämään verkostosaneerauksilla. Verkoston ylivuotoihin ja vuotovesiin tulee kiinnittää huomiota, ja vuotovesiä vähentää. Luvan saajan tulee ryhtyä toimenpiteisiin hule- ja sulamisvesien vähentämiseksi sekaviemärintiverkostossa ja lisätä verkoston saneerausta. Ympäristölautakunta esitti ympäristöluvan lupaehdoksi toimenpideohjelman laatimista hule- ja sadevesien vähentämiseksi viemäriverkostossa aikatauluineen. Lisäksi ympäristölautakunta piti tärkeänä, että laitoksen lupamääräykset tarkistetaan riittävän usein, seuraavan kerran esimerkiksi vuonna 2016.

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Pertti Forss

Lisätiedot

Paula Nurmi, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32005
paula.nurmi(a)hel.fi

§ 972

Oikaisuvaatimus kaupunginhallituksen päätökseen 21.5.2012 § 629/Rakentamispalvelun (Staran) logistiikan osaston yksikön johtajan viran täyttäminen

HEL 2011-010605 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esityslistalla ilmenevin perustein hylätä oikaisuvaatimuksen kaupunginhallituksen 28.5.2012 § 629 tekemästä päätöksestä, koska oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole esittänyt sellaisia oikeudellisia ja tarkoituksenmukaisuussyitä, joiden johdosta kaupunginhallituksen tekemää päätöstä olisi muutettava.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Oikaisuvaatimuksen tekijän selitys

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen esityslistalla ilmenevin perustein hylätä oikaisuvaatimuksen kaupunginhallituksen 28.5.2012 § 629 tekemästä päätöksestä, koska oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole esittänyt sellaisia oikeudellisia ja tarkoituksenmukaisuussyitä, joiden johdosta kaupunginhallituksen tekemää päätöstä olisi muutettava.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Kaupunginhallitus päätti 28.5.2012 § 629 ottaa rakentamispalvelun (Staran) logistiikan osaston yksikön johtajan virkaan 1.8.2012 alkaen 5585,69 euron kokonaispalkkaeduin valtiotieteiden kandidaatti Sami Ahervan.

Päätöksestä on tehty oikaisuvaatimus 31.5.2012. Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että valitun henkilön koulutus ei anna riittäviä teknillisiä ja taloudellisia valmiuksia hoitaa ko. tehtävää. Oikaisuvaatimuksen tekijä esittää valintaprosessin uusimista.

Oikaisuvaatimus on liitteenä 1.

Kuntalain 89 §:n mukaan kunnanhallituksen ja lautakunnan, niiden jaoston sekä niiden alaisen viranomaisen päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Kuntalain 92 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä kunnan jäsen että asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Kuntalain 93 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 95 §:n mukaan asianosaiselle lähetetään päätöstä koskeva pöytäkirjanote oikaisuvaatimusohjeineen erikseen tiedoksi kirjeellä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Oikaisuvaatimus on tehty oikeassa ajassa.

Teknisen palvelun lautakunta ja hallintokeskuksen oikeuspalvelut ovat antaneet oikaisuvaatimuksen johdosta lausuntonsa. Lausunnot ovat päätöshistoriassa.

Oikaisuvaatimuksen tekijälle on hallintolain 34 §:n mukaisesti varattu tilaisuus lausua mielipiteensä ja antaa selityksensä Teknisen palvelun lautakunnan ja hallintokeskuksen oikeuspalvelujen lausunnon johdosta.

Selitys on liitteenä 2. Selityksen liitteenä oleva, salassa pidettäviä tietoja sisältävä CV on nähtävänä kokouksessa ja sitä ennen valmistelijalla.

Kuntalain mukaan oikaisuvaatimuksen voi tehdä laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusperusteilla.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 5 §:n mukaan sellaiseen virkasuhteeseen, joka on ollut julkisesti haettavana, voidaan ottaa vain henkilö, joka on hakenut sitä kirjallisesti ennen hakuajan päättymistä ja silloin täyttää kelpoisuusvaatimukset. Hakemukseen on liitettävä

selvitys hakijan kelpoisuudesta. Kielitaitosäännön 4 §:n mukaan palvelussuhteeseen otettaessa otetaan huomioon myös sellainen hakija, joka on osoittanut vaaditun kielitaidon hakuajan päätyttyä, jos tämä ei viivytä asian käsittelyä.

Esittelijä toteaa, että oikaisuvaatimuksen tekijä ei hakuajan päättyessä 15.2.2012 ole täyttänyt viran kelpoisuusehtona olevaa korkeakoulututkintovaatimusta.

Esittelijä viittaa edellä sanottuun sekä oikeuspalvelujen lausuntoon ja toteaa, että oikaisuvaatimuksen hyväksymiselle ei ole oikeudellisia perusteita. Esittelijä myös katsoo, ettei kaupunginhallituksen tekemän päätöksen muuttamiseen tarkoituksenmukaisuusperusteella ole aihetta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus
- 2 Oikaisuvaatimuksen tekijän selitys

Otteet

Ote
Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus,
oikaisuvaatimuksen johdosta
annettu päätös

Tiedoksi

Rakentamispalvelu (Stara)

Päätöshistoria

Rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 03.09.2012 § 30

HEL 2011-010605 T 01 01 01 01

Päätös

Rakennus- ja ympäristötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja päätti vahvistaa kaupunginhallituksen 21.5.2012 § 629 tekemän päätöksen

valtiotieteiden kandidaatti Sami Ahervan ottamisesta rakentamispalvelun logistiikan yksikön johtajan virkaan 1.8.2012 lukien, koska Sami Aherva on 15.6.2012 työterveyskeskuksen antamalla todistuksella osoittanut olevansa terveytensä puolesta sopiva virkaan.

Esittelijätiedot

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Matikainen Kristiina, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Hallintokeskus Oikeuspalvelut 20.8.2012

HEL 2011-010605 T 01 01 01 01

Oikeuspalvelut toteaa oikaisuvaatimuksesta seuraavaa:

Oikaisuvaatimus on tehty oikealle viranomaiselle ja se on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimus kunnallisen viranomaisen päätöksestä voidaan tehdä laillisuus- ja tarkoituksenmukaisuusperusteella. Oikeuspalvelut ei ota kantaa päätöksen tarkoituksenmukaisuuteen. Laillisuusperustetta päätöksen muuttamiselle ei ole.

Oikaisuvaatimus tulisi jäljempänä esitetyin perustein hylätä.

Kaupunginhallitus päätti 21.5.2012, 629 §, ottaa valtiotieteiden kandidaatti S A:n rakentamispalvelun (Staran) logistiikan osaston yksikön johtajan virkaan.

Oikaisuvaatimuksessa väitetään, että S A:n koulutus ei anna riittäviä teknillisiä ja teknis-taloudellisia valmiuksia hoitaa kyseistä tehtävää tuotannollisesti ja taloudellisesti riittävän tehokkaasti.

Oikaisuvaatimuksen tekijä katsoo, että hänellä on vahvempi alan työkokemus ja koulutus.

Rakentamispalvelun (Staran) johtosäännön 13 §:n mukaan osaston päälliköiden kelpoisuusvaatimuksena on korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä.

Kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Virkaan valittaessa tulee ottaa myös huomioon perustuslain 125 §:n yleiset nimitysperusteet.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Logistiikan johtajan virka oli haettavana 29.1. – 15.2.2012. Hakuilmoituksen mukaan logistiikan johtaja vastaa Helsingin kaupungin tarvitsemista auto-, kone- ja kuljetuspalveluista sekä teknisistä hankinnoista ja materiaali palveluista. Kelpoisuusehto oli johtosäännön mukainen ja kielitaitovaatimuksena oli suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen suullinen sekä kirjallinen taito. Hakuilmoituksessa todettiin edelleen, että ”arvostamme ennakkoluulotonta johtajuutta, konserniajattelua sekä hyvää hankinta- ja ympäristöosaamista. Olet asiakaslähtöinen, suunnitelmallinen ja tavoitteellinen toimialasi tuntija, joka vie strategiaa käytäntöön. Saat tuloksia aikaan hyvien yhteistyötaitojesi ja jämäkän toimeenpanokykyysi avulla”.

Virkaa haki 57 henkilöä.

Yhdeksää hakijaa haastateltiin. Kolme hakijaa kutsuttiin soveltuvuusarviointiin. Heidät haastateltiin myös uudestaan.

Virkaan valittu S A on koulutukseltaan valtiotieteiden kandidaatti (alempi korkeakoulututkinto, valmistunut vuonna 2007). Hänellä on myös virkaan vaadittava kielitaito. Hän on toiminut Helsingin kaupungin liikennelaitoksen liikennemestarina 2003 – 2009 ja infra/laadunhallintaryhmän päällikkönä Helsingin seudun liikenne-kuntayhtymässä vuodesta 2010 alkaen. Oikeuspalvelut viittaa S A:n kelpoisuuden ja soveltuvuuden osalta ko. virkaan vielä teknisen lautakunnan 14.6.2012 antamaan lausuntoon.

Virkaan valittu täyttää viralle asetetut kelpoisuusvaatimukset ja hänellä on kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä.

S A täyttää viralle asetetut kelpoisuusvaatimukset. Valinta on perustunut hakuasiakirjoihin, haastatteluihin ja soveltuvuusarviointiin. S A on koulutuksensa, työkokemuksensa ja muiden ansioidensa perusteella ollut soveliaain logistiikan johtajan virkaan.

Erikseen todetaan vielä, että oikaisuvaatimuksen tekijä P U on koulutukseltaan insinööri (opistotasoinen tutkinto, valmistunut vuonna 1984). Tämän lisäksi hänellä on opintoja diplomi-insinöörin tutkinnon tuotantotalouden koulutusohjelmasta. Koska kelpoisuusvaatimuksena on korkeakoulututkinto, P U ei täytä viran kelpoisuusvaatimuksia.

Lisätiedot

Tapiolinna Hilikka, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36185
hilikka.tapiolinna(a)hel.fi

Teknisen palvelun lautakunta 14.06.2012 § 117

HEL 2011-010605 T 01 01 01 01

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Päätös

Teknisen palvelun lautakunta päätti lausua kaupunginhallitukselle, että oikaisuvaatimus tulisi hylätä eikä valintaprosessia uusita. Oikaisuvaatimuksen tekijä Pekka Uotilalta puuttuu kelpoisuusehdoissa vaadittu korkeakoulututkinto, ja Aherva täyttää kelpoisuus- ja kielitaitovaatimukset koulutuksensa ja työkokemuksensa sekä suomen ja ruotsin kielen taitonsa osalta.

Käsittely

14.06.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä tarkensi päätösehdotustaan seuraavasti:

Teknisen palvelun lautakunta päättäne lausua kaupunginhallitukselle, että oikaisuvaatimus tulisi hylätä eikä valintaprosessia uusita. Oikaisuvaatimuksen tekijä Pekka Uotilalta puuttuu kelpoisuusehdoissa vaadittu korkeakoulututkinto, ja Aherva täyttää kelpoisuus- ja kielitaitovaatimukset koulutuksensa ja työkokemuksensa sekä suomen ja ruotsin kielen taitonsa osalta.

Esittelijä tarkensi esitystään siten, että se kokonaisuudessaan on seuraavanlainen:

Hakija on vaatinut oikaisua kaupunginhallituksen logistiikan osaston yksikön johtajan virkaan ottamista koskevaan päätökseen 629 §, 21.5.2012. Kaupunginhallitus päätti 21.5.2012 ottaa teknisen palvelun lautakunnan esityksestä Staran logistiikan osaston yksikön johtajan virkaan Sami Ahervan 1.8.2012 alkaen.

Kuntalain 92 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen saa tehdä sekä asianosainen eli henkilö, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa, että kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on kuntalain 93 §:n mukaan tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Ellei muuta näytetä, tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen postittamisesta. Oikaisuvaatimus saapui 4.6.2012 Helsingin kaupungin kirjaamoon. Oikaisuvaatimus on saapunut määräajan kuluessa.

Oikaisuvaatimuksen mukaan logistiikan osaston yksikön johtajan virkaan valitun henkilön koulutus ei anna riittäviä teknillisiä ja teknistaloudellisia valmiuksia hoitaa kyseistä tehtävää tuotannollisesti ja taloudellisesti riittävän tehokkaasti, jonka vuoksi oikaisuvaatimuksen tekijä Pekka Uotila pyytää valintaprosessin uusimista.

Staran johtosäännön mukaan osastojen päälliköiden kelpoisuusvaatimuksena on korkeakoulututkinto sekä kokemusta hallinto- ja johtamistehtävistä. Kielitaitovaatimuksena on suomen kielen erinomainen ja ruotsin kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Oikaisuvaatimuksen tekijä Pekka Uotila on koulutukseltaan insinööri (opistotasoinen tutkinto, valmistunut vuonna 1984), jonka lisäksi hänellä on opintoja diplomi-insinöörin tutkinnon tuotantotalouden koulutusohjelmasta. Näin ollen Pekka Uotila ei täytä kelpoisuusehtoja, vaikka hänellä on pitkäaikaista ja monipuolista kokemusta hallinto- ja johtotehtävistä logistiikan ja koneurakoinnin aloilta sekä kielitaitovaatimukset täyttävät suomen kielen ja ruotsin kielen taidot.

Valittu Sami Aherva on koulutukseltaan valtiotieteiden kandidaatti (alempi korkeakoulututkinto, valmistunut vuonna 2007). Hänellä on kokemusta hallinto- ja johtotehtävistä Helsingin kaupungin liikennelaitoksen liikennemestarina ja Helsingin seudun liikenne –kuntayhtymän infra/laadunhallintaryhmän päällikkönä sekä vaadittava kielitaito. Aherva on tehtävissään vastannut esimerkiksi Suomenlinnan lauttaliikenteen tilaajatoiminnoista ja Helsingin seudun joukkoliikenteen käyttämän infrastruktuurin hankinnasta ja ylläpidosta. Näin ollen Sami Aherva täyttää virkaan asetetut kelpoisuusvaatimukset. Lisäksi Aherva on suorittanut Helsingin kaupungin esimiehille suunnatun johtamisen erikoisammattitutkinnon, ja hänellä on toimialakohtaisen hallinto- ja johtamiskokemuksensa ohella myös Helsingin kaupunkikonsernin päätöksentekojärjestelmien ja organisaatioiden tuntemus. Haastattelun, hakuasiakirjojensa ja henkilöarvioinnin perusteella Aherva täyttää myös perustuslain 125 §:n mukaiset virkamiehiltä vaadittavat yleiset nimitysperusteet ja on henkilökohtaisten ominaisuuksien puolesta ko. virkaan sopiva.

Lautakunta todennee, ettei oikaisuvaatimus johda valintaprosessin uusimiseen.

26.04.2012 Ehdotuksen mukaan

29.03.2012 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

toimitusjohtaja
Timo Martiskainen

Lisätiedot

Timo Martiskainen, toimitusjohtaja, puhelin: 310 39269
timo.martiskainen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 21.05.2012 § 629

HEL 2011-010605 T 01 01 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti ottaa rakentamispalvelun (Staran) logistiikan osaston yksikön johtajan virkaan 1.8.2012 alkaen 5585,69 euron kokonaispalkkaeduin valtiotieteiden kandidaatti *****

Samalla kaupunginhallitus päätti, että mikäli virkaan otetaan henkilö, joka ei ole kaupungin palveluksessa eikä terveydellisiä tietoja ole käytettävissä virkaan otettaessa, päätös on ehdollinen, kunnes henkilön terveydentilasta saadun selvityksen perusteella virkaan ottaminen on vahvistettu. Selvitys on esitettävä kuukauden kuluessa virkaan ottamista koskevan päätöksen tiedoksisaannista lukien.

23.04.2012 Poistettiin

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

§ 973

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2013-2015

HEL 2012-009188 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2013 - 2015 seuraavan lausunnon:

Strategiasuunnitelma

Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymässä (HSL) tehty strategiatyö antaa hyvän perustan toiminnan suuntaamiselle ja toimintakulttuurin luomiselle. Tavoitteet vuosille 2012 - 2018 ovat kannatettavia ja tukevat osaltaan Helsingin kaupungin tavoitteita.

Liikenteen luotettavuuden kehitystavoitteissa raitiovaunuliikenteen ajettujen lähtöjen osuus vuosina 2014 – 2015 voidaan nostaa vuoden 2013 tasolle 99,20 %. Vastaavasti vuodelle 2018 asetettu tavoite 99,90 % on epärealistinen, koska tällä hetkellä muun liikenteen tai raitioliikenteen ulkopuolisten tekijöiden aiheuttamien ajamattomien lähtöjen osuus vaihtelee vuosittain 0,65 – 0,85 %:n välillä ajetuista lähdoistä laskettuna.

Vuoden 2012 ensimmäisellä vuosipuoliskolla matkustajamäärät ovat kasvaneet koko HSL -liikenteessä. Matkustajamäärien suotuisan kehityksen tulee olla tavoitteena myös vuonna 2013.

Strategiasuunnitelmaan sisältyvä koko raitioliikenteen kattavan linjastosuunnitelman laatiminen sekä pitkän aikavälin (2020 – 2035) kattavan raitioliikenteen kokonaiskehittämissuunnitelman käynnistäminen ovat erittäin tärkeitä, koska raitioliikenteen infraa, varikoita ja kalustoa koskevien investointien toteuttaminen edellyttää pitkäjänteistä ja useiden osapuolten yhteistä suunnittelua.

Lyhyen aikavälin toimintaedellytysten parantaminen raitiovaunuliikenteen osalta tarkoittaa erityisesti reittikatujen talvikunnossapidon kehittämistä. Helsingissä asiaan on viime vuosina kiinnitetty runsaasti huomiota, mutta raitioliikenteen reiteille väärin pysäköidyt autot tullevat silti aiheuttamaan runsaasti häiriöitä tulevinakin talvina. HSL:n ja kaupungin yhteiseksi tavoitteeksi tulisikin asettaa vaikuttaminen pysäköinninvalvontaa koskevaan lainsäädäntöön siten, että liikennesääntöjen vastaisesti pysäköidyille, raitioliikennettä estäville ajoneuvoille voitaisiin määrätä

pysäköintivirhemaksu nykyistä joustavampia menettelyjä noudattaen. Lisäksi ajoneuvolle tulisi voida määrätä erillinen maksu ajoneuvon siirtämisestä aiheutuneista kustannuksista, mikäli kaupunki joutuu siirtämään ajoneuvon pois raitioliikenteen reitiltä.

Liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset

Vuonna 2013 Helsingin joukkoliikenteen palvelutason muutokset ovat melko vähäiset. Esitetyt liikennöinnin muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä valmisteltuihin suunnitelmiin.

HSL käynnistää uuden kysyntäohjatun joukkoliikenteen muodon (Kutsuplus). Kutsuplus on maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen joukkoliikenteen muoto, joka onnistuessaan tarjoaa mahdollisuuden vähentää henkilöautoriippuvuutta ja henkilöauton käyttöä olennaisesti. Hanke on liikennejärjestelmän näkökulmasta strateginen, ja sen onnistumiseen tulee kohdentaa riittävät voimavarat.

HSL:n taloussuunnitelman liitteessä 6 (s.53) esitetyt raitioliikenteen kustannukset ovat virheellisiä.

HSL:n taloussuunnitelman liitteen 1 tuloslaskelman mukaan (s. 27) metrolinjojen operointikustannukset kasvavat vuonna 2015 9,8 % vuodesta 2014. Kasvu johtuu uusien metrovaunujen pääomakuluista sekä tiheään vuoroväliin siirtymisestä vuoden 2015 alussa, jolloin laituriovien asentaminen Helsingin metron osuudelle alkaa. HSL:n taloussuunnitelman vuoden 2015 lukua tulee täsmentää tarkentuvien liikennöintikustannusarvioiden perusteella.

HSL:n taloussuunnitelman liitteessä 6 (s.53) esitetyt lauttaliikenteen kustannukset ovat virheellisiä.

Varikkokustannusten korvaus

Länsimetro otetaan käyttöön vuoden 2015 lopulla, jolloin metrolinjojen liikennöintikorvaus tulee nousemaan ja vastaavasti kattamaan lisääntyneestä liikenteestä aiheutuvat kulut. Helsingin kaupungille aiheutuu kuitenkin kustannuksia jo valmistautumisesta liikenteen laajennuksiin. Esimerkiksi metrovarikon laajentamisesta aiheutuu kustannuksia jo ennen liikenteen aloittamista. Varikko otetaan osittain käyttöön jo ennen uuden liikenteen alkamista, josta aiheutuu pääomakustannuksia sekä käyttötalousmenoja (esimerkiksi siivous- ja sähkömenot).

Helsingin kaupunki esittää, että HSL ja liikennelaitos -liikelaitos aloittavat neuvottelut erilliskorvausmenettelystä, jolla pystytään

korvaamaan ennen liikenteen aloittamisesta syntyvät varikkokustannukset niin, että korvausmenettely on käytössä vuonna 2013. Ei ole kohtuullista, että liikenteen käynnistämiskustannukset (varikon työvoimakustannukset ja valmistautumiseen liittyvät käyttömenot) jäävät varikon rakennuttaneen kunnan korvattavaksi, vaikka investointi kokonaisuutena palvelee koko pääkaupunkiseudun joukkoliikennettä.

Helsingin kaupunki esittää, että HSL varaa varikkokorvauksiin 1,1 M€ vuodelle 2013, 2,7 M€ vuodelle 2014 ja 3,1 M€ vuodelle 2015.

Vastaavaa korvausmenettelyä on tarkoitus soveltaa jatkossa myös raitioliikenteessä esimerkiksi Koskelan varikon laajennuksen yhteydessä.

Kuntaosuuksien taso sekä kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän takaisin maksaminen

Kaupunginhallituksen 26.3.2012 hyväksymään talousarvioraamiin sisältyvä Helsingin kuntaosuus vuodelle 2013 on 178,8 miljoonaa euroa. HSL:n taloussuunnitelmassa kuntaosuudeksi esitetään 184,5 miljoonaa euroa. Helsinki kannattaa HSL:n esitystä kuntaosuudeksi. Kuntaosuuden kasvu vuodesta 2011 kaupunginhallituksen raamiin on 8,9 %, mikä ylittää selvästi kaupungin muun toiminnan menokasvun. Kaupunginhallituksen vuoden 2013 raamin mukainen kaupungin toimintamenojen kasvu vuodesta 2011 on 6,3 %.

Ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Infrakorvaukset

Taloussuunnitelmassa Kehäradan aloitus on ajoitettu vuoden 2015 alkuun. Vuoden 2015 junaliikenteen infrakustannukset on jaettu yhtenä kokonaisuutena koko junaliikenteen osalta, joka johtaa väärään kuntaosuusjakoon vuonna 2015. Kunkin kunnan raideliikenteen infrakustannukset tulee jakaa ko. kunnan sisällä tapahtuneiden nousujen mukaan.

Kuntaosuuksien laskentaperusteissa infrakulujen kohdistaminen yhtenä kokonaisuutena koko alueen osalta joukkoliikennemuodolle johtaa epäoikeudenmukaiseen lopputulokseen. Tämä ei vastaa niitä lähtökohtia, jotka HSL:n perustamisvaiheessa hyväksyttiin koskien esimerkiksi länsimetron rakentamisesta aiheutuvien infrakustannusten jakamista rakentamisvaiheessa ja käytön aikana.

Oikeudenmukainen kustannusjako
raideliikennejärjestelmäkustannusten osalta selviää parhaiten
seuraavien esimerkkien pohjalta:

- Kehäradan valmistuttua Kehäradan kustannukset pitää kohdistaa niin, että Vantaan kaupungin pääomakustannus Kehäradan osalta jaetaan Vantaan sisällä tapahtuneiden nousujen perusteella. Jos Kehäradan kustannukset liitetään junainfran kokonaiskustannuksiin ja jaetaan yhtenä kokonaisuutena, joutuu Helsinki korvaamaan Kehäradan pääomakuluista pääosan, vaikka rataosuus sijaitsee kokonaisuudessaan Vantaalla.

- Vastaavasti Länsimetron valmistuttua Länsimetron kustannukset pitää kohdistaa kunnille niin, että Espoon kaupungin pääomakustannus Länsimetron osalta jaetaan Espoon sisällä tapahtuneiden nousujen perusteella ja Helsingin kaupungin Helsingin sisällä tapahtuneiden nousujen perusteella.

- Infrakustannusten jakaminen yhtenä kokonaisuutena vaikeuttaisi tulevien joukkoliikennehankkeiden läpivientiä. Esimerkiksi Östersundomin metro palvelee periaatteessa vain Helsinkiä, mutta muut kunnat joutuisivat maksamaan sen pääomakustannuksia, jos metron infrakustannukset jaettaisiin yhtenä kokonaisuutena.

Kaupunginhallitus on jo 21.2.2011 kaupungin ja HSL:n välisen joukkoliikenneinfraa koskevan sopimuksen hyväksyessään edellyttänyt, että lähtökohtana vuoden 2011 jälkeen noudatettavien jakoperusteiden osalta tulee olla kustannusten jakaminen liikennemuodoittain, nousuittain ja kunnittain.

Helsingin kaupunki edellyttääkin, että HSL:n ja kuntien välisten infrasopimusten kuntaosuuksien laskentaperusteet tulee määritellä infrasopimuksen ohjausryhmän linjausten 17.11.2010, 18.3.2011 ja 21.12.2011 mukaisesti. Infrakorvauksista on sovittava ennen kuin HSL hyväksyy vuosien 2013 - 2015 taloussuunnitelman.

Lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräinen korotus +4,3 % on perusteltu, sillä verorahoituksen osuus toiminnan rahoituksessa ei voi kasvaa. Myös joukkoliikenteen houkuttelevuuden näkökulmasta lippujen hinnan kohtuullinen korottaminen on talouden tasapainottamiseksi parempi ratkaisu kuin palvelutarjonnan karsiminen. Mikäli kustannuskehitys osoittautuu ennustettua maltillisemmaksi, tulee siitä syntyvä liikkumavara ohjata alentamaan sisäisten lippujen hintojen nousua. Lisäksi Helsinki katsoo, että lastenlipun ikäraja tulisi nostaa 17 vuoteen nykyisestä 16 vuodesta.

HSL:n alustavassa talousarviossa kustannusten kasvu vuoden 2012 talousarviosta on 5,3 %, mutta lipputuottojen kasvu vain 4,6 %. HSL:n tulee jatkuvasti huolehtia siitä, että lipputulokertymä kasvaa vähintään kustannusten kasvua vastaavasti. Samalla toimintaa on tehostettava kaupungin talouteen kohdistuvia tehostamis- ja säästötoimia vastaavasti.

Kustannustehokkuutta parantavista toimista mm. uuden lippu- ja informaatiojärjestelmän valoautoiminnon käyttöönotto mahdollisimman laajasti ja varhaisessa vaiheessa on tärkeää, jotta nopeamman bussiliikenteen myötä liikennöintikustannuksia saadaan laskettua ja matkustajamääriä kasvatettua. Myös raitiovaunujen aiempaa suurempi koko (välipalat 1970- ja 1980-luvun vaunuissa sekä rakenteilla olevat uudet pitkät vaunut) tulee pystyä tehokkaasti hyödyntämään aikataulusuunnittelussa ja siten laskea liikennöintikustannuksia.

Tarkastusmaksun korottaminen ja yölipun poistaminen kausilipulla matkustavilta

Tarkastusmaksu voidaan korottaa 90 euroon. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

Yölippujen lisämaksun poistaminen kausilippua käyttäviltä on kannatettava ratkaisu joukkoliikenteen kanta-asiakkaiden hyväksi. Avointa joukkoliikennettä on tarkoituksenmukaista järjestää silloin, kun matkustuskysyntää on, eli aiempaa enemmän myös yöaikaan. Yötaksan poistaminen nopeuttaa merkittävästi yölinjojen liikennöintiä ja näin myös niiden aikataulussa pysymistä.

Muita huomiota

PKS-kaupunginjohtajat ovat 6.6.2012 päättäneet HSL:n talousarvion 2013 valmistelulle seuraavat linjaukset, jotka koordinaatioryhmä merkitsi tiedoksi 8.6.2012:

- Lipputuottojen kasvu vähintään kustannusten kasvua vastaava
- Tuottavuuden nousu vähintään 1 %
- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2013
- Pidemmän aikavälin tariffipoliittisten linjausten laatiminen yhteistyössä kaupunkien kanssa
- Yhteistyön kehittäminen omistajakuntien maankäytön- ja liikenteen suunnittelun kanssa

- Palvelutasoa kuvaavien mittarien ja tunnuslukujen kehittäminen.

Helsingin kaupunki edellyttää, että edellä mainitut linjaukset otetaan huomioon HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Yksittäisten linjausten osalta Helsingin kaupunki toteaa tässä lausunnossa aiemmin esitetyn lisäksi vielä seuraavaa:

Taksa- ja lippujärjestelmäuudistuksen myötä yksittäisen kunnan mahdollisuudet vaikuttaa alueensa joukkoliikenteen lippujen hintoihin vähenevät, mistä syystä jatkossa on välttämätöntä, että kuntien ja HSL:n kesken määritellään pidemmän aikavälin tavoitteet lippujen hinnoittelulle ja kaupunkien rahoitukselle. Kun lippujärjestelmäuudistus on suunnitelman mukaan tulossa käyttöön vuonna 2016, tulisi yhteiset tavoitteet lippujen hinnoittelulle ja rahoitukselle kyetä sopimaan jo seuraavan, vuosia 2014 - 2016 koskevan taloussuunnitelmaan yhteydessä.

Taloussuunnitelman puutteena on edelleen pidemmän aikavälin kehitystä kuvaavien mittarien ja tunnuslukujen vähäisyys. Toiminnan tehokkuuden, rahoituksen ja palvelutason kehitystä pidemmällä aikavälillä kuvaavien mittareiden kehittäminen ja sisällyttäminen taloussuunnitelmaan on jäsenkaupunkien omistajaohjauksen näkökulmasta välttämätöntä. Näiden mittareiden kehittymisestä tulisi raportoida säännöllisesti mm. talousarviolausuntopyynnön yhteydessä.

Erilaisten tunnuslukujen aikasarjat antaisivat mahdollisuuden seurata pidemmän aikavälin muutoksia toiminnassa ja taloudessa. Esimerkiksi seuraavia tunnuslukuja olisi syytä sisällyttää raportointiin:

- Joukkoliikenteen käyttöaste (matkustajakilometrit/paikkakilometrit). Tunnuslukua on syytä seurata kulkumuodoittain jaettuna mielekkäisiin linjastokokonaisuuksiin.

- Matkustajakilometrin hinta (euroa/matkustajakilometri). Tunnuslukua on syytä seurata kulkumuodoittain jaettuna mielekkäisiin linjastokokonaisuuksiin.

- Joukkoliikenteen subventio (euro/matka). Tunnuslukua on mahdollisuuksien mukaan syytä seurata kulkumuodoittain ja lipputulot ja liikennöintikustannukset eriteltyinä. Tunnusluvun laskeminen edellyttää tiettyjen yksinkertaistusten ja oletusten tekemistä, mutta pitkänä aikasarjana sen tuottama informaatio on hyvin hyödyllistä.

- Matkalipuntarkastuksen tehokkuus (tarkastetut matkustajat/tarkastajan työpäivä). Tämän tunnusluvun osalta tulisi päästä yli tason 200, mikä oli Helsingissä tasona ennen HSL:n perustamista.

Taloussuunnitelmaan on kirjattu tuottavuustavoitteeksi matkustajakilometrikustannuksen aleneminen 5 % vuoden 2010 tasosta vuoteen 2018 mennessä, mutta suunnitelmasta puuttuu tieto sekä jo toteutuneesta tuottavuuskehityksestä että arvio kehityksestä taloussuunnitelmakaudella.

HSL:n uusiessa strategiaansa on tärkeää löytää konkreettiset tavoitteet ja mittaristo mm. seudun poikittaisen liikkumisen osalle, sillä ennusteiden mukaan liikenne kasvaa erityisen voimakkaasti juuri poikittaissuunnassa. Tavoitteistoon tulisi sisältyä erityisesti aiheita, jotka samanaikaisesti ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Esimerkiksi joukkoliikennettä nopeuttavat toimenpiteet ovat tällaisia.

Käsittely

Vastaehdotus:

Tatu Rauhamäki: Kappale 16:

Poistetaan viimeinen virke. Toiseksi virkkeeksi lisätään: Helsinki kannattaa HSL:n esitystä kuntaosuudeksi.

Kappale 26:

Lisätään seuraavat virkkeet:

Mikäli kustannuskehitys osoittautuu ennustettua maltillisemmaksi, tulee siitä syntyvä liikkumavara ohjata alentamaan sisäisten lippujen hintojen nousua. Lisäksi Helsinki katsoo, että lastenlipun ikäraja tulisi nostaa 17 vuoteen nykyisestä 16 vuodesta.

Kappale 29:

Ensimmäinen virke korvataan: Tarkastusmaksu voidaan korottaa 90 euroon.

Kannattajat: Tarja Kantola

Kaupunginhallitus hyväksyi Rauhamäen vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSL:n lausuntopyyntö alustavasta taloussuunnitelmasta
- 2 HSL:n hallituksen päätös 12.6.2012, liite lausuntopyyntöön
- 3 HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2013-2015, kalvot
- 4 HSL:n alustava taloussuunnitelma 2013-2015

5 Liikennelaitos -liikelaitoksne johtokunnan esityslista 23.8.2012

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2013 - 2015
seuraavan lausunnon:

Strategiasuunnitelma

Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymässä (HSL) tehty strategiatyö antaa hyvän perustan toiminnan suuntaamiselle ja toimintakulttuurin luomiselle. Tavoitteet vuosille 2012 - 2018 ovat kannatettavia ja tukevat osaltaan Helsingin kaupungin tavoitteita.

Liikenteen luotettavuuden kehitystavoitteissa raitiovaunuliikenteen ajettujen lähtöjen osuus vuosina 2014 – 2015 voidaan nostaa vuoden 2013 tasolle 99,20 %. Vastaavasti vuodelle 2018 asetettu tavoite 99,90 % on epärealistinen, koska tällä hetkellä muun liikenteen tai raitioliikenteen ulkopuolisten tekijöiden aiheuttamien ajamattomien lähtöjen osuus vaihtelee vuosittain 0,65 – 0,85 %:n välillä ajetuista lähdoistä laskettuna.

Vuoden 2012 ensimmäisellä vuosipuoliskolla matkustajamäärät ovat kasvaneet koko HSL -liikenteessä. Matkustajamäärien suotuisan kehityksen tulee olla tavoitteena myös vuonna 2013.

Strategiasuunnitelmaan sisältyvä koko raitioliikenteen kattavan linjastosuunnitelman laatiminen sekä pitkän aikavälin (2020 – 2035) kattavan raitioliikenteen kokonaiskehittämissuunnitelman käynnistäminen ovat erittäin tärkeitä, koska raitioliikenteen infra, varikoita ja kalustoa koskevien investointien toteuttaminen edellyttää pitkäjänteistä ja useiden osapuolten yhteistä suunnittelua.

Lyhyen aikavälin toimintaedellytysten parantaminen raitiovaunuliikenteen osalta tarkoittaa erityisesti reittikatujen talvikunnossapidon kehittämistä. Helsingissä asiaan on viime vuosina kiinnitetty runsaasti huomiota, mutta raitioliikenteen reiteille väärin pysäköidyt autot tullevat silti aiheuttamaan runsaasti häiriöitä tulevinakin talvina. HSL:n ja kaupungin yhteiseksi tavoitteeksi tulisikin asettaa vaikuttaminen pysäköinninvalvontaa koskevaan lainsäädäntöön siten, että liikennesääntöjen vastaisesti pysäköidyille, raitioliikennettä estäville ajoneuvoille voitaisiin määrätä

pysäköintivirhemaksu nykyistä joustavampia menettelyjä noudattaen. Lisäksi ajoneuvolle tulisi voida määrätä erillinen maksu ajoneuvon siirtämisestä aiheutuneista kustannuksista, mikäli kaupunki joutuu siirtämään ajoneuvon pois raitioliikenteen reitiltä.

Liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset

Vuonna 2013 Helsingin joukkoliikenteen palvelutason muutokset ovat melko vähäiset. Esitetyt liikennöinnin muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä valmisteltuihin suunnitelmiin.

HSL käynnistää uuden kysyntäohjatun joukkoliikenteen muodon (Kutsuplus). Kutsuplus on maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen joukkoliikenteen muoto, joka onnistuessaan tarjoaa mahdollisuuden vähentää henkilöautoriippuvuutta ja henkilöauton käyttöä olennaisesti. Hanke on liikennejärjestelmän näkökulmasta strateginen, ja sen onnistumiseen tulee kohdentaa riittävät voimavarat.

HSL:n taloussuunnitelman liitteessä 6 (s.53) esitetyt raitioliikenteen kustannukset ovat virheellisiä.

HSL:n taloussuunnitelman liitteen 1 tuloslaskelman mukaan (s. 27) metrolinjojen operointikustannukset kasvavat vuonna 2015 9,8 % vuodesta 2014. Kasvu johtuu uusien metrovaunujen pääomakuluista sekä tiheään vuoroväliin siirtymisestä vuoden 2015 alussa, jolloin laituriovien asentaminen Helsingin metron osuudelle alkaa. HSL:n taloussuunnitelman vuoden 2015 lukua tulee täsmentää tarkentuvien liikennöintikustannusarvioiden perusteella.

HSL:n taloussuunnitelman liitteessä 6 (s.53) esitetyt lauttaliikenteen kustannukset ovat virheellisiä.

Varikkokustannusten korvaus

Länsimetro otetaan käyttöön vuoden 2015 lopulla, jolloin metrolinjojen liikennöintikorvaus tulee nousemaan ja vastaavasti kattamaan lisääntyneestä liikenteestä aiheutuvat kulut. Helsingin kaupungille aiheutuu kuitenkin kustannuksia jo valmistautumisesta liikenteen laajennuksiin. Esimerkiksi metrovarikon laajentamisesta aiheutuu kustannuksia jo ennen liikenteen aloittamista. Varikko otetaan osittain käyttöön jo ennen uuden liikenteen alkamista, josta aiheutuu pääomakustannuksia sekä käyttötalousmenoja (esimerkiksi siivous- ja sähkömenot).

Helsingin kaupunki esittää, että HSL ja liikennelaitos -liikelaitos aloittavat neuvottelut erilliskorvausmenettelystä, jolla pystytään korvaamaan ennen liikenteen aloittamisesta syntyvät varikkokustannukset niin, että korvausmenettely on käytössä vuonna

2013. Ei ole kohtuullista, että liikenteen käynnistämiskustannukset (varikon työvoimakustannukset ja valmistautumiseen liittyvät käyttömenot) jäävät varikon rakennuttaneen kunnan korvattavaksi, vaikka investointi kokonaisuutena palvelee koko pääkaupunkiseudun joukkoliikennettä.

Helsingin kaupunki esittää, että HSL varaa varikkokorvauksiin 1,1 M€ vuodelle 2013, 2,7 M€ vuodelle 2014 ja 3,1 M€ vuodelle 2015.

Vastaavaa korvausmenettelyä on tarkoitus soveltaa jatkossa myös raitioliikenteessä esimerkiksi Koskelan varikon laajennuksen yhteydessä.

Kuntaosuuksien taso sekä kuntakohtaisen ylijäämän käyttö tai alijäämän takaisin maksaminen

Kaupunginhallituksen 26.3.2012 hyväksymään talousarvioraamiin sisältyvä Helsingin kuntaosuus vuodelle 2013 on 178,8 miljoonaa euroa. HSL:n taloussuunnitelmassa kuntaosuudeksi esitetään 184,5 miljoonaa euroa. Kuntaosuuden kasvu vuodesta 2011 kaupunginhallituksen raamiin on 8,9 %, mikä ylittää selvästi kaupungin muun toiminnan menokasvun. Kaupunginhallituksen vuoden 2013 raamin mukainen kaupungin toimintamenojen kasvu vuodesta 2011 on 6,3 %. HSL:n kuntaosuus tulee pysyttää raamiluvun mukaisena eli 178,8 milj. eurona.

Ylijäämän käyttö esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

Infrakorvaukset

Taloussuunnitelmassa Kehäradan aloitus on ajoitettu vuoden 2015 alkuun. Vuoden 2015 junaliikenteen infrakustannukset on jaettu yhtenä kokonaisuutena koko junaliikenteen osalta, joka johtaa väärään kuntaosuusjakoon vuonna 2015. Kunkin kunnan raideliikenteen infrakustannukset tulee jakaa ko. kunnan sisällä tapahtuneiden nousujen mukaan.

Kuntaosuuksien laskentaperusteissa infrakulujen kohdistaminen yhtenä kokonaisuutena koko alueen osalta joukkoliikennemuodolle johtaa epäoikeudenmukaiseen lopputulokseen. Tämä ei vastaa niitä lähtökohtia, jotka HSL:n perustamisvaiheessa hyväksyttiin koskien esimerkiksi länsimetron rakentamisesta aiheutuvien infrakustannusten jakamista rakentamisvaiheessa ja käytön aikana.

Oikeudenmukainen kustannusjako raideliikennejärjestelmäkustannusten osalta selviää parhaiten seuraavien esimerkkien pohjalta:

- Kehäradan valmistuttua Kehäradan kustannukset pitää kohdistaa niin, että Vantaan kaupungin pääomakustannus Kehäradan osalta jaetaan Vantaan sisällä tapahtuneiden nousujen perusteella. Jos Kehäradan kustannukset liitetään junainfran kokonaiskustannuksiin ja jaetaan yhtenä kokonaisuutena, joutuu Helsinki korvaamaan Kehäradan pääomakuluista pääosan, vaikka rataosuus sijaitsee kokonaisuudessaan Vantaalla.

- Vastaavasti Länsimetron valmistuttua Länsimetron kustannukset pitää kohdistaa kunnille niin, että Espoon kaupungin pääomakustannus Länsimetron osalta jaetaan Espoon sisällä tapahtuneiden nousujen perusteella ja Helsingin kaupungin Helsingin sisällä tapahtuneiden nousujen perusteella.

- Infrakustannusten jakaminen yhtenä kokonaisuutena vaikeuttaisi tulevien joukkoliikennehankkeiden läpivientiä. Esimerkiksi Östersundomin metro palvelee periaatteessa vain Helsinkiä, mutta muut kunnat joutuisivat maksamaan sen pääomakustannuksia, jos metron infrakustannukset jaettaisiin yhtenä kokonaisuutena.

Kaupunginhallitus on jo 21.2.2011 kaupungin ja HSL:n välisen joukkoliikenneinfraa koskevan sopimuksen hyväksyessään edellyttänyt, että lähtökohtana vuoden 2011 jälkeen noudatettavien jakoperusteiden osalta tulee olla kustannusten jakaminen liikennemuodoittain, nousuittain ja kunnittain.

Helsingin kaupunki edellyttääkin, että HSL:n ja kuntien välisten infrasopimusten kuntaosuuksien laskentaperusteet tulee määritellä infrasopimuksen ohjausryhmän linjausten 17.11.2010, 18.3.2011 ja 21.12.2011 mukaisesti. Infrakorvauksista on sovittava ennen kuin HSL hyväksyy vuosien 2013 - 2015 taloussuunnitelman.

Lipun hintojen keskimääräiset muutokset

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräinen korotus +4,3 % on perusteltu, sillä verorahoituksen osuus toiminnan rahoituksessa ei voi kasvaa. Myös joukkoliikenteen houkuttelevuuden näkökulmasta lippujen hinnan kohtuullinen korottaminen on talouden tasapainottamiseksi parempi ratkaisu kuin palvelutarjonnan karsiminen.

HSL:n alustavassa talousarviossa kustannusten kasvu vuoden 2012 talousarviosta on 5,3 %, mutta lipputuottojen kasvu vain 4,6 %. HSL:n tulee jatkuvasti huolehtia siitä, että lipputulokertymä kasvaa vähintään kustannusten kasvua vastaavasti. Samalla toimintaa on tehostettava kaupungin talouteen kohdistuvia tehostamis- ja säästötoimia vastaavasti.

Kustannustehokkuutta parantavista toimista mm. uuden lippu- ja informaatiojärjestelmän valoetustoiminnon käyttöönotto mahdollisimman laajasti ja varhaisessa vaiheessa on tärkeää, jotta nopeamman bussiliikenteen myötä liikennöintikustannuksia saadaan laskettua ja matkustajamääriä kasvatettua. Myös raitiovaunujen aiempaa suurempi koko (välipalat 1970- ja 1980-luvun vaunuissa sekä rakenteilla olevat uudet pitkät vaunut) tulee pystyä tehokkaasti hyödyntämään aikataulusuunnittelussa ja siten laskea liikennöintikustannuksia.

Tarkastusmaksun korottaminen ja yölipun poistaminen kausilipulla matkustavilta

Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua. Samalla on tehostettava matkalippujen tarkastusta.

Yölippujen lisämaksun poistaminen kausilippua käyttäviltä on kannatettava ratkaisu joukkoliikenteen kanta-asiakkaiden hyväksi. Avointa joukkoliikennettä on tarkoituksenmukaista järjestää silloin, kun matkustuskysyntää on, eli aiempaa enemmän myös yöaikaan. Yötaksan poistaminen nopeuttaa merkittävästi yölinjojen liikennöintiä ja näin myös niiden aikataulussa pysymistä.

Muita huomiota

PKS-kaupunginjohtajat ovat 6.6.2012 päättäneet HSL:n talousarvion 2013 valmistelulle seuraavat linjaukset, jotka koordinaatioryhmä merkitsi tiedoksi 8.6.2012:

- Lipputuottojen kasvu vähintään kustannusten kasvua vastaava
- Tuottavuuden nousu vähintään 1 %
- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2013
- Pidemmän aikavälin tariffipoliittisten linjausten laatiminen yhteistyössä kaupunkien kanssa
- Yhteistyön kehittäminen omistajakuntien maankäytön- ja liikenteen suunnittelun kanssa
- Palvelutasoa kuvaavien mittarien ja tunnuslukujen kehittäminen.

Helsingin kaupunki edellyttää, että edellä mainitut linjaukset otetaan huomioon HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelussa.

Yksittäisten linjausten osalta Helsingin kaupunki toteaa tässä lausunnossa aiemmin esitetyn lisäksi vielä seuraavaa:

Taksa- ja lippujärjestelmäuudistuksen myötä yksittäisen kunnan mahdollisuudet vaikuttaa alueensa joukkoliikenteen lippujen hintoihin

vähenevät, mistä syystä jatkossa on välttämätöntä, että kuntien ja HSL:n kesken määritellään pidemmän aikavälin tavoitteet lippujen hinnoittelulle ja kaupunkien rahoitukselle. Kun lippujärjestelmäuudistus on suunnitelman mukaan tulossa käyttöön vuonna 2016, tulisi yhteiset tavoitteet lippujen hinnoittelulle ja rahoitukselle kyetä sopimaan jo seuraavan, vuosia 2014 - 2016 koskevan taloussuunnitelmaan yhteydessä.

Taloussuunnitelman puutteena on edelleen pidemmän aikavälin kehitystä kuvaavien mittarien ja tunnuslukujen vähäisyys. Toiminnan tehokkuuden, rahoituksen ja palvelutason kehitystä pidemmällä aikavälillä kuvaavien mittareiden kehittäminen ja sisällyttäminen taloussuunnitelmaan on jäsenkaupunkien omistajaohjauksen näkökulmasta välttämätöntä. Näiden mittareiden kehittymisestä tulisi raportoida säännöllisesti mm. talousarviolausuntopyynnön yhteydessä.

Erialaisten tunnuslukujen aikasarjat antaisivat mahdollisuuden seurata pidemmän aikavälin muutoksia toiminnassa ja taloudessa. Esimerkiksi seuraavia tunnuslukuja olisi syytä sisällyttää raportointiin:

- Joukkoliikenteen käyttöaste (matkustajakilometrit/paikkakilometrit). Tunnuslukua on syytä seurata kulkumuodoittain jaettuna mielekkäisiin linjastokokonaisuuksiin.
- Matkustajakilometrin hinta (euroa/matkustajakilometri). Tunnuslukua on syytä seurata kulkumuodoittain jaettuna mielekkäisiin linjastokokonaisuuksiin.
- Joukkoliikenteen subventio (euro/matka). Tunnuslukua on mahdollisuuksien mukaan syytä seurata kulkumuodoittain ja lipputulot ja liikennöintikustannukset eriteltynä. Tunnusluvun laskeminen edellyttää tiettyjen yksinkertaistusten ja oletusten tekemistä, mutta pitkänä aikasarjana sen tuottama informaatio on hyvin hyödyllistä.
- Matkalipuntarkastuksen tehokkuus (tarkastetut matkustajat/tarkastajan työpäivä). Tämän tunnusluvun osalta tulisi päästä yli tason 200, mikä oli Helsingissä tasona ennen HSL:n perustamista.

Taloussuunnitelmaan on kirjattu tuottavuustavoitteeksi matkustajakilometrikustannuksen aleneminen 5 % vuoden 2010 tasosta vuoteen 2018 mennessä, mutta suunnitelmasta puuttuu tieto sekä jo toteutuneesta tuottavuuskehityksestä että arvio kehityksestä taloussuunnitelmakaudella.

HSL:n uusiessa strategiaansa on tärkeää löytää konkreettiset tavoitteet ja mittaristo mm. seudun poikittaisen liikkumisen osalle, sillä ennusteiden mukaan liikenne kasvaa erityisen voimakkaasti juuri

poikittaissuunnassa. Tavoitteistoon tulisi sisältyä erityisesti aiheita, jotka samanaikaisesti ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Esimerkiksi joukkoliikennettä nopeuttavat toimenpiteet ovat tällaisia.

Esittelijä

Lausuntopyyntö

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän perussopimuksen 23 §:n mukaan kuntayhtymällä on oltava taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle seuraavalle vuodelle. Hallitus laatii ehdotuksen taloussuunnitelmaksi. Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on pyydettävä jäsenkuntien lausunnot, jotka on liitettävä yhtymäkokoukselle annettavaan talousarvioehdotukseen. Taloussuunnitelman tulee sisältää mm. strategiasuunnitelma sekä tariffien ja palveluverkon muutoksia koskevat suunnitelmat.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä pyytää lausuntoa alustavasta taloussuunnitelmasta 31.8.2012 mennessä. Lausuntopyyntö on liitteenä 1, HSL:n hallituksen päätös 12.6.2012 liitteenä 2 sekä taloussuunnitelma liitteenä 3. Suunnitelman esittelykalvot ovat liitteenä 4.

Taloussuunnitelman yhteydessä HSI pyytää lausuntoa:

- strategiasuunnitelmasta
- liikenteen palvelutasosta ja palvelutason muutoksista
- kuntaosuuksien tasosta
- lipun hintojen keskimääräisistä muutoksista
- tarkastusmaksun korottamisesta
- yölipun poistamisesta kausilipulla matkustavilta
- kuntakohtaisen ylijäämän käytöstä tai alijäämän takaisin maksamisesta suunnitelmakaudella 2013 - 2015.

Taloussuunnitelman sisällöstä

Talousarviossa sitoviksi määrärahoiksi esitetään kuntayhtymän toimintamenoja sekä investointimenoja ja sitovaksi tuloarvioksi kuntaosuuksia.

Taloussuunnitelman mukaan HSL:n toimintatulot ovat 594,5 milj. euroa. Kasvua toimintatuloissa on 33,4 milj. euroa (5,9 %).

Toimintameno-ot ovat 2013 yhteensä 590,9 milj. euroa. Kasvua on 29,5 milj. euroa (5,3 %) Toimintamenoista 79,7 % eli 470,6 milj. euroa on joukkoliikenteen operointikustannuksia.

Joukkoliikenneinfran käyttökorvauksiksi on arvioitu 69,5 milj. euroa, josta Helsingin osuus on 65,5 milj. euroa. Kuntien ja HSL:n välinen infrasopimus on ollut voimassa vuoden 2011 loppuun ja katkosopimuksesta neuvotellaan. Taloussuunnitelman infrakustannukset on arvioitu ko. sopimuksen mukaisesti.

Lipputuloja arvioidaan vuonna 2013 kertyvän 280,9 milj. euroa. Kasvua on 4,6 % vuoteen 2012 nähden. Lipputulot muodostavat 47,3 % HSL:n toimintatuloista.

Lipputuloissa on otettu huomioon arvonlisäveron korotus yhdellä prosenttiyksiköllä 1.1.2013 alkaen. Yölippu ehdotetaan poistettavaksi kausilipulla matkustavilta. Lipputulosten menetys yökertalipun osalta on noin 0,54 milj. euroa.

Lisäys lippujen myynnissä Helsingin osalta on myynnissä 2,0 %. Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräiseksi korotukseksi esitetään 4,3 %. Seutulippujen keskimääräinen korotus on 1,7 %.

Suurten kaupunkien joukkoliikennetueksi on arvioitu 5,6 milj. euroa, josta Helsingin osuus asukaslukujen mukaisessa suhteessa on 2,9 milj. euroa.

Kuntaosuudet muodostuvat operointikustannusten, yleiskustannusten ja joukkoliikenneinfran kuntaosuuksista. Kuntaosuudet ovat 2013 yhteensä 296,0 milj. euroa. Helsingin kuntaosuus, joka on 62,3 % yhteenlasketusta 296,0 milj. eurosta, on 184,5 milj. euroa (kasvu 4,8 %) vuonna 2013.

Joukkoliikenteen palvelutasossa Helsingin osalta suurimmat muutokset 2013 ovat raitiovaunuliikenteessä ja bussiliikenteessä. Raitiovaunuliikenteessä tehdään välisavaunujen määrän lisäyksestä johtuvia muutoksia linjoilla 4/4T ja 10 sekä luovutaan raitioliikenteen harvennetuista joulu- ja hiihtoloma-aikatauluista. Bussiliikenteessä tehdään poikittaisliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisia muutoksia. Linja 52A jatketaan Tapiolaan ja linjaa 54 nopeutetaan sekä linja 512 jatketaan Itäkeskukseen.

Vuonna 2013 suunnitellaan Länsimetron vaikutus bussiliikenteeseen Helsingissä. Raitioliikenteessä tehdään koko linjaston kattava linjastosuunnitelma. Uuden sukupolven kysyntäohjattu Metropol -hanke vakiinnutetaan 2013.

HSL:n investoinnit 2013 ovat 16,8 milj. euroa, vuonna 2014 17,3 milj. euroa ja vuonna 2015 30,2 milj. euroa. Merkittävin investointi on LIJ-2014 hanke ja matkakorttijärjestelmän kehittäminen 55,3 milj. euroa, vuonna 2013 on 13,4 milj. euroa, vuodelle 2014 14,3 milj. euroa ja 2015 27,6 milj. euroa.

Tarkastusmaksua esitetään korotettavaksi 80 eurosta 100 euroon.

Saadut lausunnot

Asiasta on pyydetty lausunnot kaupunkisuunnittelulautakunnalta, liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnalta sekä talous- ja suunnittelukeskukselta. Lausunnot ovat päätöshistoriassa.

Kaupunkisuunnittelulautakunta pitää HSL:n strategiatyötä hyvänä perustana toiminnan suuntaamiselle. Lausunnossa kiinnitetään huomiota Helsingin kuntaosuuksien kasvuun. Lautakunta esittää harkittavaksi edellisten vuosien ylijäämien käyttämistä talousarvioehdotuksessa esitettyä voimakkaammin sekä kustannustehokkuutta parantavien hankkeiden hyödyntämistä. Lisäksi lautakunta esittää tunnuslukujen ja mittarien kehittämistä. Lautakunta kannattaa yötaksan poistamista, mutta ei ole ottanut kantaa tarkastusmaksuun.

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta pitää talousarvioehdotuksessa esitettyjä tavoitteita kannatettavina. Johtokunta pitää erityisesti hyvänä raitioliikenteen kokonaiskehittämissuunnitelman ja kattavan linjastosuunnitelman laatimista. Tavoitteisiin ehdotetaan lisättäväksi vaikuttaminen pysäköintivirhemaksuja koskevaan lainsäädäntöön raitioliikennettä haittaavan pysäköinnin sanktioimiseksi nykyistä joustavammin. Lausunnossa kiinnitetään huomiota ennen Länsimetron käyttöönottoa syntyvien varikkokustannusten korvaamiseen ja esitetään HSL:n rahoitusta niihin taloussuunnitelmakaudelle. Lisäksi johtokunta esittää infrakulujen kohdistamista 2012 alkaen liikennemuodoittain, nousuittain ja kunnittain. Johtokunta kannattaa tarkastusmaksun korottamista ja yötaksan poistamista, mutta ei lippujen hinnan korotusta. Johtokunta katsoi, vastoin esittelijän ehdotusta, että lippujen hinnan korotus ei ole linjassa johtokunnan aiempien lausuntojen ja tutkimusten kanssa, joiden mukaan liikenteen ja asiakkaiden kannalta paras joukkoliikennelippujen hintataso on noin puolet nykytasosta.

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan esityslista on liitteenä 5. Päätös on päätöshistoriassa.

Talous- ja suunnittelukeskus kiinnittää lausunnossaan huomiota kustannusten lipputuottoja suurempaan kasvuun sekä kuntaosuuksien kasvuun. HSL:n kuntaosuus tulee pysyttää raamiluvun mukaisena eli

178,8 milj. euronä. Talous- ja suunnittelukeskus pitää lipun hintojen korotusta perusteltuna. HSL:n tulee jatkuvasti huolehtia siitä, että lipputulokertymä kasvaa vähintään kustannusten kasvua vastaavasti. Samalla toimintaa on tehostettava kaupungin talouteen kohdistuvia tehostamis- ja säästötoimia vastaavasti. Talous- ja suunnittelukeskus kannattaa yölipun poistamista ja tarkastusmaksun korottamista. Lisäksi lausunnossa muistutetaan PKS-kaupunginjohtajien päättämistä ja koordinaatioryhmän tiedoksi merkitsemistä linjauksista HSL:n talousarvion valmistelulle.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä toteaa, että kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupungin vuoden 2013 talousarvioraamissa HSL:n kuntaosuus on 178,8 milj. euroa. HSL:n esitys kuntaosuudesta ylittää 5,7 milj. eurolla kaupunginhallituksen asettaman raamin. Kasvu on prosentuaalisesti suurempi kuin kaupungin omien toimintamenojen kasvu. Kaupungin taloudellinen tilanne ei mahdollista raamin ylittävän kuntaosuuden hyväksymistä.

Lipputuottojen ja kuntaosuuden suhde on saatava pysymään tasapainoisena, joten esitetyt lippujen hintojen tarkistukset ovat perusteltuja.

Joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annettu laki mahdollistaa tarkastusmaksun korottamisen enintään 40-kertaiseksi alimpaan kertamaksun hintaan nähden. Tarkastusmaksu on ollut vuodesta 2007 lähtien 80 euroa. Tarkastusmaksun korotus on tarpeen, jotta liputta matkustamisen houkuttelevuutta saataisiin vähennettyä, ja liputta matkustamisen kasvu pysähtymään.

Esittelijä viittaa infrakustannusten osalta liikennelaitos -liikelaitoksen lausuntoon ja toteaa, että Helsingin kaupungin jo aiemmin esittämät linjaukset laskentaperusteista ovat edelleen voimassa, ja ne on myös muiden kuin Vantaan kaupungin taholta neuvotteluissa hyväksytty. Infrakustannusten laskentaperusteet on välttämätöntä saada ratkaistua ennen HSL:n taloussuunnitelman hyväksymistä.

Myös metrovarikon laajentamisesta aiheutuneet kustannukset ennen Länsimetron käyttöönottoa on saatava sovittua siten, että kustannusrasitus kohdistuu tasapuolisesti pääkaupunkiseudun kunnille.

Esittelijä yhtyy myös talous- ja suunnittelukeskuksen kannanottoihin HSL:n toiminnan tehostamisesta ja talouden sopeuttamisesta kaupungin talouteen kohdistettavia tehostamis- ja säästötoimia vastaavasti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja

10.09.2012

Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HSLn lausuntopyyntö alustavasta taloussuunnitelmasta
- 2 HSL:n hallituksen päätös 12.6.2012, liite lausuntopyyntöön
- 3 HSLn alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2013-2015, kalvot
- 4 HSLn alustava taloussuunnitelma 2013-2015
- 5 Liikennelaitos -liikelaitoksne johtokunnan esityslista 23.8.2012

Otteet

Ote

Helsingin seudun liikenne -
kuntayhtymä

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto
Liikennelaitos-liikelaitos (HKL)

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 912

Pöydälle 03.09.2012

HEL 2012-009188 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liikennelaitos-liikelaitoksen johtokunta (HKL) 23.08.2012 § 140

HEL 2012-009188 T 00 01 06

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti yksimielisesti antaa kaupunginhallitukselle jäsen Haltia-Holmbergin muutosehdotuksen mukaisen lausunnon.

Käsittely

23.08.2012 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mirva Haltia-Holmberg: Kohta 10 korvattavaksi:

Suunniteltu lippujen hintojen korotus on Helsingissä 4,3 %. Korotus ei ole linjassa johtokunnan aiempien lausuntojen ja tutkimusten kanssa, joiden mukaan liikenteen ja asiakkaiden kannalta paras joukkoliikennelippujen hintataso on noin puolet nykytasosta. Yötaksan poistaminen kausilipulla matkustavilta on perusteltua, koska se nopeuttaa merkittävästi yölinjojen liikennöintiä ja näin myös niiden aikataulussa pysymistä.

Kannattajat: Jessica Karhu

Matti Lahdenranta: Jätän eriävän mielipiteen: Asia olisi tullut päättää esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Lahdenranta

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Matti Lahdenranta, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
matti.lahdenranta(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 21.08.2012 § 271

HEL 2012-009188 T 00 01 06

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta taloussuunnitelmasta 2013 -2015 kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluviraston mielestä Helsingin Seudun Liikenne -kuntayhtymässä (HSL) tehty strategiatyö antaa hyvän perustan toiminnan suuntaamiselle ja toimintakulttuurin luomiselle. Strategiatyössä on asetettu konkreettisia kehittämistavoitteita ja määritelty kehittämistoimenpiteitä, joiden avulla pyritään toteuttamaan

strategiset tavoitteet. Strategian toteutumisen arviointiin onkin monessa kohdassa asetettu selvät mittarit vuoteen 2018 asti. Näiden mittareiden kehittymisestä tulisikin raportoida säännöllisesti mm. talousarviolausuntopyynnön yhteydessä.

HSL aikoo uusia strategiaansa uuden hallituksen aloittaessa toimintansa kunnallisvaalien jälkeen. Tässä yhteydessä on tärkeää löytää konkreettiset tavoitteet ja mittaristo mm. seudun poikittaisen liikkumisen osalle, sillä ennusteiden mukaan liikenne tulevaisuudessa kasvaa erityisen voimakkaasti juuri poikittaisessa suunnassa. Lisäksi tavoitteistoon tulisi sisältyä erityisesti sellaisia aiheita, jotka samanaikaisesti ohjaavat parantamaan joukkoliikenteen houkuttelevuutta ja kustannustehokkuutta. Esimerkiksi joukkoliikennettä nopeuttavat toimenpiteet ovat tällaisia. Tuottavuuskehitykseen joukkoliikenteessä on myös syytä kiinnittää huomiota tavoitteita määriteltäessä.

Helsingin bussilinjastossa tapahtui merkittävä uudistus syksyllä 2012. Vuonna 2013 Helsingin joukkoliikenteen palvelutason muutokset ovat sen sijaan melko vähäiset. Raitiovaunuliikenteessä saavutetaan liikennöinnissä kustannussäästöjä, kun linjoja 4 ja 10 voidaan liikennöidä välisaraitiovaunuilla, joiden tavallista nivelraitiovaunua suurempi paikkatarjonta mahdollistaa vuorovälin kasvattamisen 5 minuutista 6 minuuttiin. Investoinnit kalustoon tuovat tässä liiketaloudellista hyötyä. Samaan tapaan Investoinnit joukkoliikenteen nopeuttamiseen maksavat itsensä takaisin säästyneinä operointikustannuksina. Lisäksi joukkoliikenteen nopeudesta huolehtiminen lisää myös joukkoliikenteen houkuttelevuutta.

Bussiliikenteessä tehdään muutamia poikittaislinjoja koskevia reittien ja tarjonnan muutoksia linjoilla 52A, 54, 512 ja 512A. Muutokset ovat aiemman poikittaisliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisia. Lisäksi tehdään matkustajamäärien kehityksestä tai ajoaikojen muutoksista johtuvia tarkistuksia. Liikennöinnin muutokset ovat perusteltuja ja pohjautuvat yhteistyössä valmisteltuihin suunnitelmiin.

HSL käynnistää vuoden 2012 lopussa tai 2013 alussa kokonaan uuden, vuodesta 2007 asti suunnitellun kysyntäohjatun joukkoliikenteen muodon (Kutsuplus), joka suunnitteluvaiheessa ja HSL:n talousarviossa on esiintynyt nimellä Metropol-hanke. Operointikustannusten arvioidaan vuonna 2013 olevan 1,5 milj. euroa. Kutsuplus on maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen joukkoliikenteen muoto tarjoten onnistuessaan mahdollisuuden vähentää henkilöautoriippuvuutta ja henkilöauton käyttöä olennaisesti. Hanke on liikennejärjestelmän näkökulmasta strateginen ja sen onnistumiseen tulee kohdentaa riittävät voimavarat.

Vuoden 2012 ensimmäisellä vuosipuoliskolla matkustajamäärät ovat kasvaneet koko HSL-liikenteessä 3,2 % vuoden 2011 vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Metroliikenteessä matkustajamäärät ovat kasvaneet 3,3 % ja raitiovaunuliikenteessä matkustajamäärien kasvu alkuvuonna on ollut jopa 5,8 % mm. Jätkäsaaren laajentuneen linjan 8 johdosta. Jätkäsaaren raitioliikenne laajenee edelleen elokuussa 2012 linjan 9 ulottaessa liikenteensä Jätkäsaaren matkustajasatamaan. Matkustajamäärien suotuisa kehitys tulee olla tavoitteen myös vuonna 2013.

Helsingin sisäisten lippujen hintojen keskimääräinen korotus (+4,3 %) on suuri verrattuna viime vuosien hintakehitykseen. Korotus on kuitenkin perusteltu Helsingin kunnallistalouden tiukan tilanteen johdosta. Joukkoliikenteen houkuttelevuuden näkökulmasta lippujen hinnan kohtuullinen korottaminen on talouden tasapainottamiseksi parempi ratkaisu kuin palvelutarjonnan karsiminen.

Kaupunginhallitus hyväksyi 26.3.2012 kaupungin talousarvioehdotuksen raamin. Raamiin sisältyvä Helsingin vuoden 2013 kuntaosuus HSL:ssä on 178,8 miljoonaa euroa. HSL:n taloussuunnitelmassa vuodelle 2013 Helsingin kuntaosuudeksi esitetään noin 186 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien ylijäämän (vähennys 1,449 milj. euroa vuoden 2013 osalta) jälkeen Helsingin kuntaosuudeksi jää 184,49 milj. euroa, mikä edelleen ylittää raamin lähes kuudella miljoonalla eurolla. Ero on suuri ja kuntatalouden tiukassa tilanteessa hyvin haasteellinen. Tulisikin harkita edellisten vuosien ylijäämän käyttämistä vuonna 2013 vielä esitettyä voimakkaammin. Myös erilaisiin kustannustehokkuutta parantaviin toimiin tulee lyhyellä ja keskipitkällä aikajänteellä kiinnittää aiempaa voimakkaammin huomiota. Tällainen toimenpide on mm. uuden lippu- ja informaatiojärjestelmän valoautoistominnon käyttöönotto mahdollisimman laajasti ja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta nopeamman bussiliikenteen myötä sen liikennöintikustannuksia saadaan laskettua ja matkustajamääriä kasvatettua. Myös raitiovaunujen aiempaa suurempi koko (välipalat 1970- ja 1980-luvun vaunuissa sekä parhaillaan Transtechillä rakenteilla oleva uudet pitkät vaunut) tulee pystyä tehokkaasti hyödyntämään aikataulusuunnittelussa ja siten laskea liikennöintikustannuksia.

Yöllippujen lisämaksun poistaminen kausilippua käyttäviltä on kannatettava ratkaisu joukkoliikenteen kanta-asiakkaiden hyväksi. Kaupunkielämä normaaleissa eri muodoissaan on viime vuosina muuttunut yhä ympärivuorokautisemmaksi. Avointa joukkoliikennettä on tarkoituksenmukaista järjestää silloin, kun matkustuskysyntää on, eli aiempaa enemmän myös yöaikaan. On oikeudenmukaista, että yöaikaan joukkoliikenteellä matkustavat kausilipun omaavat mm.

kaupan, ravintoloiden, siivousalan ja terveydenhuollon työntekijät voivat matkustaa ilman lisämaksua.

HSL:n taloussuunnitelman raportissa tulisi pyrkiä selkeyteen ja havainnollisuuteen. Erilaisia tunnuslukuja ja mittareita talouden, toiminnan laadun ja tehokkuuden seuraamiseen tarvitaan aiempaa paremmin. Näiden tunnuslukujen aikasarjat antaisivat mahdollisuuden seurata pidemmän aikavälin muutoksia toiminnassa ja taloudessa. Esimerkiksi seuraavia tunnuslukuja olisi syytä sisällyttää raportointiin:

- Joukkoliikenteen käyttöaste (matkustajakilometrit/paikkakilometrit). Tunnuslukua on syytä seurata kulkumuodoittain jaettuna mielekkäisiin linjastokokonaisuuksiin.
- Matkustajakilometrin hinta (euroa/matkustajakilometri). Tunnuslukua on syytä seurata kulkumuodoittain jaettuna mielekkäisiin linjastokokonaisuuksiin.
- Joukkoliikenteen subventio (euro/matka). Tunnuslukua on mahdollisuuksien mukaan syytä seurata kulkumuodoittain ja lipputulot ja liikennöintikustannukset eriteltynä. Tunnusluvun laskeminen edellyttää tiettyjen yksinkertaistusten ja oletusten tekemistä, mutta pitkänä aikasarjana sen tuottama informaatio on hyvin hyödyllistä.
- Matkalipuntarkastuksen tehokkuus (tarkastetut matkustajat/tarkastajan työpäivä) →Tämän tunnusluvun osalta tulisi päästä yli tason 200, mikä oli Helsingissä tasona ennen HSL:n perustamista.

Käsittely

21.08.2012 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Ville Lehmuskoski:

Esittelijä muutti esitystään seuraavasti:

Poistetaan esityslistalta kappale (11) "Tarkastusmaksun korottaminen 80 eurosta 100 euroon on perusteltua."

14.08.2012 Pöydälle

Esittelijä

liikennesuunnittelupäällikkö
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 21.8.2012

HEL 2012-009188 T 00 01 06

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että kaupunginhallituksen hyväksymässä kaupungin vuoden 2013 talousarvioarvioissa HSL:n kuntaosuus on 178,8 milj. euroa. Raamin yhteydessä kaupunginhallitus hyväksyi kannanoton, että HSL:n kuntaosuuden taso määritellään erikseen annettaessa lausuntoa HSL:n budjetista ja että Helsingin tavoitteena on joukkoliikenteen kilpailuedun parantaminen.

HSL:n alustavassa talousarviossa vuodelle 2013 Helsingin kuntaosuus on 184,5 milj. euroa eli 5,7 milj. euroa kaupunginhallituksen raamilukua suurempi. Kuntaosuuden nousu vuoden 2012 talousarviosta on 4,8 % ja vuoden 2011 tilinpäätöksestä 12,4 %. HSL:n kuntaosuuden kasvu vuodesta 2011 kaupunginhallituksen raamiin on 8,9 %, mikä ylittää jo selvästi kaupungin muun toiminnan menokasvun. Kaupunginhallituksen vuoden 2013 raamin mukainen kaupungin toimintamenojen kasvu vuodesta 2011 on 6,3 %. Talous- ja suunnittelukeskus katsoo, että HSL:n kuntaosuus tulee pysyttää raamiluvun mukaisena eli 178,8 milj. eurona.

Helsingin HSL:lle maksaman kuntaosuuden kumulatiivinen kertynyt ylijäämä vuoden 2012 lopussa on ennusteen mukaan 4,3 milj. euroa. Ylijäämän käyttö HSL:n esityksen mukaisesti jaksotettuna kolmelle vuodelle on talous- ja suunnittelukeskuksen mielestä tarkoituksenmukaista kuntaosuuden vuosittaisten muutosten tasaamiseksi.

HSL:n alustavassa talousarviossa kustannusten kasvu vuoden 2012 talousarviosta on 5,3 %, mutta lipputuottojen kasvu vain 4,6 %, mikä tarkoittaa, että verorahoituksen osuus kuntayhtymän toiminnan rahoituksesta kasvaisi. Kuntaosuuksien kasvu vuoden 2012 talousarviosta on 6,6 %. Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että HSL:n tulee jatkuvasti huolehtia siitä, että lipputulokertymä kasvaa vähintään kustannusten kasvua vastaavasti. Samalla kuntayhtymältä tulee edellyttää toiminnan tehostamista kaupungin talouteen kohdistuvia tehostamis- ja säästötoimia vastaavasti. HSL:n taloussuunnitelmaan on kirjattu tuottavuustavoitteeksi matkustajakilometrikustannuksen aleneminen 5 % vuoden 2010 tasosta vuoteen 2018 mennessä, mutta suunnitelmasta puuttuu tieto sekä jo toteutuneesta tuottavuuskehityksestä että arvio kehityksestä taloussuunnitelmakaudella.

HSL:n alustava talousarvio perustuu keskimäärin 3,4 % korotukseen lippujen hintoihin. Kun tavoitteena on seutulippujen ja sisäisten lippujen

hintaeron kaventaminen, korotukset painottuvat sisäisten lippujen hintoihin. Helsingin sisäisiin lippuihin korotus on keskimäärin 4,3 %. Muiden kaupunkien sisäisten lippujen hinnankorotukset ovat samaa tasoa. Lipun hintojen korottaminen HSL:n alustavan talousarvion mukaisesti on välttämätöntä, sillä verorahoituksen osuus toiminnan rahoituksessa ei voi olla kasvava.

Taloussuunnitelmaan sisältyvä esitys yölipun poistamisesta kausilipuilla matkustavilta on perusteltu. Tästä aiheutuva lipputulojen menetys on HSL:n mukaan noin 0,5 milj. euroa vuodessa. Myös tarkastusmaksun korottamista 100 euroon voidaan pitää perusteltuna. Samalla tulee entisestään tehostaa matkalippujen tarkastusta.

HSL:n alustava taloussuunnitelma on suunnitelmavuosien ja erityisesti vuoden 2015 osalta huomattavan epävarma ja perustuu osin virheellisiin lähtökohtiin. Lipputuottojen ja operointikustannusten kohdentaminen jäsenkaupungeille on tehty vuoden 2011 kysyntätietojen perusteella (nousut ja matkustuskilometrit liikennemuodoittain ja kunnittain), jotka tulevat muuttumaan huomattavasti vuoden 2015 alusta käyttöön otettavan kehäradan vaikutuksesta.

Infrakustannusten kohdistaminen jäsenkunnille on sovittu HSL:n ja jäsenkaupunkien välisessä joukkoliikenneinfran kustannusten korvaamista koskevassa sopimuksessa vain vuosien 2010 - 2011 osalta. Sopimuksen mukaan vuonna 2012 tai sen jälkeen käyttöön otettavien, merkittävien joukkoliikenneinvestointien johdosta infrakustannusten kohdistamisesta sovitaan erikseen. Kaupunginhallitus on edellyttänyt hyväksyessään (21.2.2011) kaupungin ja HSL:n välisen joukkoliikenneinfraa koskevan sopimuksen, että lähtökohtana vuoden 2011 jälkeen noudatettavien jakoperusteiden osalta tulee olla kustannusten jakaminen liikennemuodoittain, nousuittain ja kunnittain. Tämä tarkoittaa, että esim. kehäradan infrakustannukset tulee kohdentaa Vantaan alueella tapahtuneiden nousujen perusteella. HSL:n alustavassa taloussuunnitelmassa esim. kehäradan infrakustannusten kohdistaminen jäsenkunnille on tehty koko HSL-alueen junaliikenteen nousujen perusteella, jolloin Helsinki joutuisi maksamaan lähes puolet kehäradan infrakustannuksista, vaikka kehärata sijaitsee kokonaisuudessaan Vantaalla. HSL:n alustavan taloussuunnitelman mukaan Helsingin kuntaosuuden kasvu vuodesta 2014 vuoteen 2015 tulisi olemaan noin 17 milj. euroa (8,9 %), mikä ei ole mahdollista.

Kaupunkien ja HSL:n välinen sopimus infrakustannusten jaosta on välttämätöntä saada aikaan ennen HSL:n taloussuunnitelman 2013-2015 lopullista hyväksymistä.

Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että HSL:n taloussuunnitelman puutteena on edelleen pidemmän aikavälin kehitystä kuvaavien mittarien ja tunnuslukujen vähäisyys. Toiminnan tehokkuuden, rahoituksen ja palvelutason kehitystä pidemmällä aikavälillä kuvaavien mittareiden kehittäminen ja sisällyttäminen taloussuunnitelmaan on jäsenkaupunkien omistajaohjauksen näkökulmasta välttämätöntä.

Taksa- ja lippujärjestelmäuudistuksen myötä yksittäisen kunnan mahdollisuudet vaikuttaa alueensa joukkoliikenteen lippujen hintoihin vähenevät, mistä syystä jatkossa on välttämätöntä, että kuntien ja HSL:n kesken määritellään pidemmän aikavälin tavoitteet lippujen hinnoittelulle ja kaupunkien rahoitukselle. Kun lippujärjestelmäuudistus on suunnitelman mukaan tulossa käyttöön vuonna 2016, tulisi yhteiset tavoitteet lippujen hinnoittelulle ja rahoitukselle kyetä sopimaan jo seuraavan, vuosia 2014 - 2016 koskevan taloussuunnitelmaan yhteydessä.

PKS-kaupunginjohtajat ovat päättäneet (6.6.2012) HSL:n talousarvion 2013 valmistelulle alla olevan mukaiset linjaukset, jotka koordinaatioryhmä merkitsi tiedoksi 8.6.2012. Talous- ja suunnittelukeskus toteaa, että linjaukset tulisi sisällyttää HSL:lle annettavaan lausuntoon.

- Lipputuottojen kasvu vähintään kustannusten kasvua vastaava
- Tuottavuuden nousu vähintään 1 %
- Peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuonna 2013
- Pidemmän aikavälin tariffipoliittisten linjausten laatiminen yhteistyössä kaupunkien kanssa
- Yhteistyön kehittäminen omistajakuntien maankäytön- ja liikenteen suunnittelun kanssa
- Palvelutasoa kuvaavien mittarien ja tunnuslukujen kehittäminen

Lisätiedot

Malinen Matti, konserniyksikön päällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

§ 974

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 36 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Palmia-liikelaitoksen johtokunta	6.9.2012
Yleisten töiden lautakunta	4.9.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 36 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Palmia-liikelaitoksen johtokunta	6.9.2012
Yleisten töiden lautakunta	4.9.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

§ 975

Lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle kaupunginvaltuuston päätöksestä tehdystä valituksesta Kalasataman keskuksen asemakaava-asiassa (nro 12070)

HEL 2012-010503 T 03 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen hylkäämistä jäljempänä mainituin perustein.

Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 6.6.2012 § 197 Helsingin kaupungin 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 10571 osan, kortteleiden nro 10593 ja 10595 - 10598 sekä puisto-, rautatie-, katu- ja satama-alueiden asemakaavan muutoksen piirustuksen nro 12070 mukaisena.

***** on tehnyt kaupunginvaltuuston päätöksestä valituksen Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain (myöhemmin MRL) 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Edelleen, kuntalain 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä kunnan jäsenellä.

Muutoksenhakija on helsinkiläinen.

Kuntalain 93 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 5 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 6.6.2012 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä 15.6.2012. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 6.7.2012. Valitus on tehty määräajassa.

Valituksen vaatimukset ja keskeiset perusteet

Valittaja on pyytänyt hallinto-oikeutta kumoamaan päätöksen ja palauttamaan asian uudelleen valmisteltavaksi.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Valittaja on valituksessaan todennut, että asemakaava ei luo MRL 54 §:n mukaisia edellytyksiä terveellisen ja turvallisen elinympäristön järjestämiselle johtuen ristiriidoista ja puutteista koskien korkeiden asuinrakennusten turvallisuutta ja näiden sääntelyä. Valittaja katsoo myös, että ulkoleikki- ja oleskelutilat ovat vastoin MRL 54 §:ää terveydelle ja turvallisuudelle vaaralliset ja epäviihtyisät sekä MRL 155 §:n vastaisesti riittämättömät.

Valittaja on katsonut, että Kalasataman keskuksen asemakaavan muutos ei täytä terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle asuinympäristölle asetettuja vaatimuksia, koska asemakaava ei anna riittäviä edellytyksiä rakennuslupakäsittelyssä varmistaa rakennusten paloturvallisuutta, asukkaiden pelastautumista ja evakuointia hätätilan sattuessa ja koska nykyiset rakentamismääräykset, Helsingin rakennusjärjestys ja muut rakentamista koskevat lain säännökset eivät huomioi yli 16-kerroksisten rakennusten erityispiirteitä näiltä osin.

Lisäksi valittaja on todennut, että asemakaavassa osoitetut leikki- ja oleskelutilat eivät ole viihtyisät, turvalliset eivätkä riittävät. Leikki- ja oleskelutilojen sijoittamista 6-kerroksisten talojen katoille ei voida hyväksyä, koska tuulisuuserelvityksen mukaan tuulet muodostuvat katoilla usein vaarallisen voimakkaiksi. Suurimman osan vuodesta tuulet ovat hyisiä ja olosuhteet oleskelulle ja leikille epäviihtyisät. Asemakaavamääräys edellyttää tuulensuojauksen toteuttamista oleskelutiloille mutta ei leikkitaloille. Tuulisuutta ei käytännössä voida poistaa muureilla tai korkeilla aidoilla. Kiipeilyä ei voida estää. K-korttelialueiden yläpihakannet ovat käytännössä kokonaisuudessaan tornien välissä, joissa ilmenee tuulisuuserelvityksen mukaan vaarallisia kanavavirtauksia.

Valituksen hylkääminen

Jäljempänä esitettävillä perusteilla on katsottava, että vastoin valittajan käsitystä 6.6.2012 § 197 päätös ei ole syntynyt MRL:n sisältövaatimusten vastaisesti. Kaava perustuu MRL:n edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Tämän vuoksi valitus tulee hylätä.

Kiireellinen käsittely

Helsingin kaupunki pyytää myös, että valitus käsitellään kiireellisenä ja että hallinto-oikeus ilmoittaa arvionsa valituksen käsittelyajasta.

MRL 188 §:n 2 momentin mukaan asuntorakentamisen kannalta tai muutoin yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa asemakaavaa koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhakuviranomaisen on kunnan pyynnöstä ilmoitettava arvio

siitä, milloin tällaista kaavaa koskeva päätös annetaan. Jos arvioitua aikaa ei ole mahdollista noudattaa, siitä on ilmoitettava kunnalle.

Kalasadaman keskuksen asemakaavan muutos on sekä asuntorakentamisen että erityisesti yleisen edun kannalta yhteiskunnallisesti erittäin merkittäväksi katsottava asemakaava. Kalasadaman keskus tulee muodostamaan itäiseen kantakaupunkiin rakennettavan uuden kaupunginosan ytimen ja joukkoliikenteen solmukohtan. Koko hankkeen arvioitu arvo on noin miljardi euroa.

Palo- ja pelastusturvallisuus

Lainsäädännön asemakaavalle asettamat vaatimukset

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen.

Elinympäristön turvallisuutta ei ole säännöksessä, sen perusteluissa taikka oikeuskäytännössä tarkemmin määritelty. Turvallinen elinympäristö voi tarkoittaa monia asioita, kuten valittujen liikenneratkaisujen turvallisuutta käyttäjille, liikuntaesteetöntä tai paloturvallista rakentamista. Asemakaavassa tulee luoda edellytykset turvalliselle rakentamiselle myös paloturvallisuuden ja liikuntaesteettömyyden kannalta.

Asemakaavassa ei kuitenkaan toisteta tarkemmanasteisia lain säännöksiä ja normeja eikä pääsääntöisesti myöskään anneta määräyksiä sellaisista rakentamista koskevista seikoista, jotka kuuluvat ratkaistavaksi rakennusluvan myöntämisen yhteydessä.

Palo- ja pelastusturvallisuutta ja liikkumisen esteettömyyttä koskevat lainkohdat ja sääntely ovat sellaisia, että ne painottuvat rakentamista ja rakennuslupaa koskevaan säännöstöön ja yksityiskohtia koskevat kysymykset tulevat ratkaistavaksi rakennusluvan myöntämisen yhteydessä MRL 117 §:n mukaisesti, kun käytettävissä on yksityiskohtainen suunnitelma. Kuten MRL 54 §:n sanamuoto kuuluu, tulee asemakaavan kuitenkin luoda edellytykset näiden kysymysten ratkaisemiselle.

Kalasadaman keskuksen asemakaavan laatiminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

Kalasadaman keskus on ollut asemakaavan suunnittelun kannalta erityistapaus. Alueelle tullaan rakentamaan iso kokonaisuus eri käyttötarkoituksen omaavia ja osittain myös Suomen oloihin nähden korkeita rakennuksia. Hankkeen monimutkaisuus on edellyttänyt asemakaavavaiheessa tavanmukaista pidemmälle menevää suunnittelua ja myös laajaa yhteistoimintaa hankkeen konsultin, kaupungin hallintokuntien ja eri viranomaistahojen välillä. Tällaisia ovat olleet erityisesti rakennusvalvontaviranomainen ja pelastuslaitos.

Asemakaavaehdotuksesta lausuivat palo- ja pelastusturvallisuuskysymyksiin liittyen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Helsingin pelastuslaitos sekä rakennusvalvontavirasto. Lausunnoissa esiintuodut näkökohdat huomioitiin lisäyksenä kaavamääräyksiin tai ne huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Asemakaavan laatimisen yhteydessä on myös teetetty laajasti erilaisia selvityksiä, jotta on varmistauduttu siitä, että asemakaava täyttää MRL 54 §:n vaatimukset. Yksi selvityksistä on Kalasadaman keskuksen alustava palotekninen suunnitelma kaavoituksen tarpeisiin (laatinut L2 Paloturvallisuus Oy). Selvityksen tarkoituksena on ollut varmistaa kaavan toteuttamiskelpoisuus ja osoittaa yksi vaihtoehto palo- ja pelastusturvallisuuden saavuttamiseksi kaavan mahdollistamassa hankkeessa. Pelastuslaitos oli mukana suunnitelman laadinnassa.

Selvityksessä on huomioitu myös se, että kohde tullaan rakentamaan vaiheittain ja paloturvallisuus tulee ottaa huomioon kaikissa eri vaiheissa. Paloteknisen suunnitelman yhteydessä kartoitettiin myös ympäristön vaarallisten aineiden aiheuttamat riskit.

Perusteellisessa selvityksessä on hankkeen osa-alueita selvitetty rakennusluvan tasolle menevällä tarkkuudella. Erikseen on analysoitu, mitä asemakaavassa tulisi tältä osin huomioida (s. 6 - 7).

Asemakaavan määräykset palo- ja pelastusturvallisuudesta

”Tonttien sekä tonttien ja katualueen välisiä rajaseiniä ei tarvitse rakentaa. Alueet ja rakennukset on suunniteltava ja rakennettava siten, että vastaava paloturvallisuustaso on saavutettavissa vaihtoehtoisin keinoin.”

”Rakennettaessa tiloja olemassa olevien tilojen kautta tulee olemassa olevien tilojen käyttöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso turvata työn aikana.”

”Ennen tontinrajat ylittävän hankekokonaisuuden tai sen osan rakennusluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys

pelastusturvallisuudesta myös rakennuslupa-alueen ulkopuolelta koko rakentamisen tosiasialliselta vaikutusalueelta.”

”Ennen tornien rakentamisen aloittamista on laadittava selvitys alapuolella käytössä olevien tilojen turvallisuudesta.”

Lisäksi kahteen kaavamerkintään on sisällytetty paloturvallisuutta koskeva osuus:

”ylk2 - Alue, jolla Junatie tulee kattaa paloturvallisuuden kannalta tarvittavien osin.”

”ybk - Alue, jolla Junatie ja Kulosaarensilta tulee kattaa viherkannella. Kannelle tulee mahdollistaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy.”

Rakennuslupakäsittely

Rakennusluvan käsittelyn yhteydessä rakennuslupaviranomainen tarkastaa yksityiskohtaisten suunnitelmien perusteella kohteen palo- ja pelastusturvallisuuden.

Rakennuslupakäsittelyssä rakennettavan kohteen palo- ja pelastusturvallisuutta tarkastellaan MRL 117 §:n, maankäyttö- ja rakennusasetuksen (myöhemmin MRA) 50 §:n, muiden MRL:n ja MRA:n säännösten, Suomen rakentamismääräyskokoelman määräysten sekä Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen perusteella. Nämä säännökset ja määräykset koskevat myös yli 16-kerroksisia rakennuksia, toisin kuin valittaja viestissään väittää. Paloturvallisuudesta on säädetty erityisesti Suomen rakentamismääräyskokoelmaan kuuluvassa osassa E1 Rakennusten paloturvallisuus.

Rakennuslupakäsittelyn yhteydessä palo- ja pelastusturvallisuuskysymyksissä tullaan käyttämään riippumattomia asiantuntijoita siten kuin rakentamismääräyskokoelmassa (osa A1, kohta 3.2.) erityismenettelyn osalta vaativissa kohteissa edellytetään.

Kalasadaman keskuksen alustavassa paloteknisessä suunnitelmassa on selostettu ratkaisuja, joiden avulla rakennuskokonaisuus voidaan rakentaa turvallisesti ja voidaan taata asukkaiden ja muiden käyttäjien turvallinen poistuminen mahdollisen tulipalon yhteydessä.

Paloturvallisuusvaatimusten täytyminen tullaan rakennuslupakäsittelyssä katsomaan Rakennusmääräyskokoelman osan E1 kohdan 1.3.2. mukaisesti tarvittavin osin. Kohdassa todetaan:

”Paloturvallisuusvaatimuksen katsotaan täyttyvän myös, mikäli rakennus suunnitellaan ja rakennetaan perustuen oletettuun palonkehitykseen, joka kattaa kyseisessä rakennuksessa

todennäköisesti esiintyvät tilanteet. Vaatimuksen täyttyminen todennetaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon rakennusten ominaisuudet ja käyttö.”

Tämä toiminnalliseksi suunnitteluksi kutsuttu tapauskohtainen suunnittelu, toisin kuin pelkkä kohdan 1.3.1. mukainen E1:n mukaisten määräysten ja ohjeiden mukainen suunnittelu, ottaa huomioon korkean rakentamisen erityistarpeet.

Selvityksessä on esitetty paloturvallisuuden takaamiseksi seuraavia ratkaisuja:

”Tornien kantavat rakenteet mitoitetaan kestävämpään pidempikieliseen kestoiseen palo kuin käyttötavan mukainen palokuorma E1:n mukaan edellyttäisi. Torneissa kukin kerros tulee olemaan palo-osastoitu seuraavasta kerroksesta, joten palo ei pääse leviämään hallitsemattomasti pystysuunnassa.”

”Tornit tullaan varustamaan automaattisella sammutusjärjestelmällä, jonka toimintavarmuutta parannetaan normaalista varustamalla järjestelmä kahdella riippumattomalla vesilähteellä. Kuhunkin porrashuoneeseen asennetaan kiinteä sammutusvesiputkisto märkänä (sammutusvesiputkisto on tarpeellisilta osin jatkuvasti paineistettu). Toimistot ja hotellitornit kokonaisuudessaan sekä asuintornit lukuun ottamatta itse asuntoja varustetaan automaattisilla paloilmittimillä. Asunnot varustetaan verkkovirtaan kytketyillä palovaroittimilla.”

”Torneista pelastautuminen tulipalon yhteydessä tullaan varmistamaan siten, että Rakennusmääräyskokoelman E1 kohdan 10.3.2. mukaisesti jokaisessa tornissa tulee olemaan vähintään kaksi uloskäytävää, jota pitkin rakennuksessa oleskelevat voivat poistua rakennuksesta. Uloskäytävistä yksi tulee olemaan kohdan 10.5.2. taulukon mukaisesti, kuten yli 16-kerroksisilta rakennuksilta edellytetään, palolta ja savulta suojattu, muut palolta suojattuja. Pelastushenkilökunnan turvallisuus tullaan takaamaan rakentamalla standardin EN 81-72 mukainen palomieshissi.”

Lisäksi liikuntaesteisten pelastautuminen torneista on esitetty toteutettavaksi palolta ja savulta suojatun evakuointihissin avulla, jota toisin kuin tavallista hissiä, saa käyttää myös tulipalon aikana.

Torneista pelastautuminen ei tulisi siten perustumaan pelastuslaitoksen nostolavakalustoon, joista suurin ylettyy yli 60 metriin eli yli 7. kerroksen mutta ei aina välttämättä 15. kerrokseen. Tämän vuoksi ei ole myöskään välttämätöntä, että pelastuslaitoksen nostokaluston tulisi päästä kaikille rakennusten sivustoille.

Kaavan mukaisista neljästä torniparista kaksi sijaitsevat lähimmillään noin 13 metrin päässä toisistaan. Suomen rakennusmääräyskokoelman E1 kohta 9.1.2. määrää, että rakennusten välisen etäisyyden tulee olla sellainen, että palo ei leviä helposti naapurirakennuksiin ja aluepalon vaara jää vähäiseksi. Jos rakennusten välinen etäisyys on alle 8 metriä, tulee rakenteellisin tai muin keinoin huolehtia palon leviämisen rajoittamisesta.

Rakennusten väliseen etäisyyteen liittyvät kysymykset tullaan varmistamaan toiminnallisen suunnittelun keinoin kuten varustamalla koko Kalasataman keskus automaattisella sammutuslaitteistolla.

Rakennusvalvontaviranomainen tulee edellyttämään, että Kalasataman keskus toteutetaan selvityksessä esitetyllä tai vastaavalla tavalla paloturvallisuuden takaamiseksi.

Lisäksi voidaan todeta, että koska korkea rakentaminen on viime aikoina yleistynyt, Helsingin kaupungin rakennuslautakunta on 6.6.2012 vahvistanut Helsingin kaupungin korkean rakentamisen rakentamistapaohjeet, jotka tulevat noudatettaviksi Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 2 §:n mukaisina rakentamistapaohjeina. Ohjeissa on huomioitu myös palo- ja pelastusturvallisuus.

Yhteenveto

Edellä esitetty huomioiden Helsingin kaupunki katsoo, että toisin kuin valittaja väittää, asemakaavaan on otettu kohteen erityisluonteen edellyttämät palo- ja turvallisuusmääräykset. Asemakaava ja sen määräykset perustuvat poikkeuksellisen yksityiskohtaiselle tasolle meneviin selvityksiin, joita kohteen on katsottu edellyttävän. Kuitenkin vasta rakennuslupamenettelyssä on mahdollista ja tulee yksityiskohdissaan ratkaistuksi rakentamista koskevien säännösten mukainen paloturvallisuus ja riittävä pelastusturvallisuus sekä niiden edellyttämät seikat.

Leikki- ja oleskelutilojen riittävyys

Valituksen mukaan leikki- ja oleskelutilojen riittävyttä arvioitaessa Kalasatamaa ei voida pitää kantakaupunkina ja leikki- oleskelutilojen mitoituksessa olisi tullut noudattaa laadukkaampia kriteereitä. Kalasatamaa olisi tullut verrata leikkipaikkojen mitoituksessa Ruoholahteen.

Leikki- ja oleskelualueita koskevat lain säännökset

Keskeiset säännökset, jotka koskevat oleskelu- ja leikkialueille asetettavia vaatimuksia, ovat maankäyttö- ja rakennuslain

asemakaavan sisältövaatimuksia sääntelevä 54 § ja 155 §, joissa on säädetty rakentamiseen liittyvistä järjestelyistä leikki- ja oleskelualueiden osalta.

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan kaavoitettavalla alueella tai lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

MRL 155 §:n 1 momentin mukaan asuinrakennuksen yhteyteen tulee järjestää riittäväsi ulkotilaa oleskelualueita varten. Ne on turvallisesti erotettava liikenteelle varatusta alueesta. Tilojen riittävyttä arvioitavissa voidaan ottaa huomioon myös lähiympäristön tarjoamat vastaavat tilat ja alueet sekä kiinteistöjen yhteiset järjestelyt.

Ympäristöministeriön lain soveltamista koskevan oppaan "Asemakaavamerkinnot ja -määräykset" (nro 12, 16.6.2003, s. 134) mukaan leikki- ja oleskelualueiden riittävyys ja niiden sijainnin tarkoituksenmukaisuus tutkitaan myös rakennuslupamenettelyn yhteydessä. Näitä alueita koskevia määräyksiä voidaan ottaa myös asemakaavaan. Ne saattavat olla tarpeen varsinkin silloin, kun erityisen tehokkaan maankäytön, väestörakenteen, kortteli- tai asuinaluekohtaisten leikki- ja oleskelualueiden vähäisyyden tai muun vastaavan syyn takia tonttikohtaiset leikki- ja oleskelualueiden tarve on erityisen suuri tai niiden sijoittaminen turvallisuuden, terveellisyyden ja viihtyvyyden vaatimukset täyttävällä tavalla on vaikeaa.

Kalasadaman keskus osana itäistä kantakaupunkia

Kalasadaman osayleiskaavan (Sörnäistenranta - Hermanninranta) nro 11650 mukaan alue on pääosin keskustatoimintojen aluetta, katu- ja metrolinnoitettua aluetta sekä lähivirkistysaluetta. Lisäksi osayleiskaavassa alueella on erityinen yhdyskuntateknisen huollon suunnittelutarve.

Kalasadaman asemakaavan muutos on osayleiskaavan mukainen.

Kalasadaman alue on entisen Sörnäisten sataman paikalle rakennettava uusi kaupungin osa, joka tulee laajentamaan itäistä kantakaupunkia noin 175 ha. Alueelle tulee muuttamaan vuoteen 2035 mennessä yli 20 000 uutta asukasta. Kalasadaman keskuksen asemakaava käsittää tämän uuden kokonaisuuden keskeisimmät korttelit.

Kaava-alueelle on suunnitteilla keskus, joka koostuu kaupallisesta keskuksista ja sen päälle rakennettavista kahdeksasta tornista, joihin on asumisen lisäksi suunniteltu myös toimistoja sekä hotelli. Torneissa on 22 - 33 kerrosta ja niihin arvioidaan muuttavan noin 2 000 uutta asukasta. Kalasadaman keskus tulee toimimaan joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn solmukohtana itäisessä kantakaupungissa.

Kalasadaman keskus tulee muodostamaan uuden kaupunginosan ytimen ja samalla se yleiskaavan mukaisesti yhdistää Kalasadaman etelä- ja pohjoisosaa toisiinsa sekä vähentää Itäväylän aiheuttamaa haittavaikutusta.

Kaavan aluetehokkuus on $e(a) = 2,2$. Kalasadaman keskuksen korttelitehokkuus alueella, jolla on kokonaiskerrosala, on $e(kk) = 6,8$ ja kaavan mukaisilla korttelialueilla keskimäärin $e(k) = 11,8$. Alueen korttelitehokkuus on poikkeuksellisen korkea.

Kalasadamaa ei ole tullut verrata leikkipaikkojen mitoituksessa Ruoholahteen kuten valituksessa esitetään. Kalasadaman keskuksen ulkoalueita suunniteltaessa vertailukohteenä on ollut mm. Kampin keskus. Kyse on tiiviistä keskustarakentamisesta.

Asemakaavan määräykset ulkoilu- ja leikkialueista

Kalasadaman keskuksen asemakaavaan on katsottu tarpeelliseksi ottaa seuraavat ulkoilu- ja leikkialueita koskevat määräykset:

”ybk - Alue, jolla Junatie ja Kulosaarensilta tulee kattaa viherkannella. Kannelle tulee mahdollistaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy.”

”yah - Alue, jolle tulee rakentaa kortteleiden 10620 - 10623 kaikkien asukkaiden yhteiskäyttöinen piha-alue. Kullekin piha-alueelle tulee rakentaa hyvin tuulelta suojattu oleskelualue.”

”yvp - Alue, jossa viherkantena rakennettava osuus on käsiteltävä A1 hoitoluokan puistoalueen tasoisesti. Puistoalue on pidettävä päivisin julkisesti avoimena.”

”jk - Alue, jolle tulee rakentaa julkinen ulkotilassa oleva porrasyhteys tasojen +3.0 ja +22.0 välille. Porrasyhteyden läheisyyteen tulee sijoittaa luonteva esteetön hissiyhteys, joka tulee integroida rakennukseen.”

”Asukkaiden yhteiskäyttöiset piha-alueet sekä kattokerroksen oleskeluterassit tulee suojata melulta siten, että niillä saavutetaan melutason ohjearvot ulkona (vanha alue).”

”Alueelle rakennettavien kansirakenteiden ja muiden meluntorjunnan kannalta keskeisten rakenteiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota riittävän meluntorjunnan aikaansaamiseksi erityisesti alueelle suunniteltujen asuinrakennusten ja piha-alueiden osalta. Meluntorjunnasta ja ilman epäpuhtauksien huomioon ottamisesta tulee tehdä kokonaissuunnitelma, jonka mukaan alue tulee toteuttaa.”

”Tuulisuus ja rakennusten aiheuttama tuulen kanavointivaikutus tulee ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa.”

”AL-korttelialueella kattokerrokseen on rakennettava terassi ja yhteistiloja rakennuksen kaikkien asukkaiden käyttöön, mikäli rakennukseen tulee asuntoja.”

”K-korttelialueella rakennusten katot tulee rakentaa viherkantana, joka on varustettava istutuksin ja tuulelta suojatulla oleskelualueella.”

”K-korttelialueella katolle sijoitettavien teknisten tilojen ja laitteiden tulee sopia koko rakennuksen ulkonäköön ja ne tulee suunnitella luontevaksi osaksi viherkantaa.”

Kalasadaman keskuksen leikki- ja ulko-oleskelualueet koostuvat erityyppisistä rakennusten kattotasanteille rakennetuista pihoista sekä betonikansien päälle rakennettavista viherkansista.

Kalasadaman keskuksen omat leikki- ja oleskelualueet

Alueelle on määritelty kolme leikki- ja ulko-oleskelualueutta merkinnällä yah (alue, jolle tulee rakentaa kortteleiden 10620 - 10623 kaikkien asukkaiden yhteiskäyttöinen piha-alue). Kullekin piha-alueelle tulee rakentaa hyvin tuulelta suojattu oleskelualue. Kortteleiden kaikki asukkaat voivat käyttää kaikkia kolmea piha-alueutta leikkiin ja ulko-oleskeluun omien mieltymystensä mukaisesti ja muun muassa auringon suunnan ja tuulisuuden huomioiden. Alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 4 686 m².

Kukin piha-alue tullaan suunnittelemaan erikseen huomioiden ilmansuunnat ja sijoittumisen korttelikokonaisuuteen. Piha-alueet sijaitsevat kuudennen kerroksen kattotasolla nykyisestä maanpinnasta katsoen. Piha-alueille on esteetön kulkuyhteys kaikista asunnoista. Piha-alueiden sijainti ilmenee liitteenä hallinto-oikeudelle toimitettavista havainnollistavista kuvista.

Näiden ainoastaan Kalasadaman keskuksen asukkaiden käytössä olevien leikki- ja ulko-oleskelualueiden lisäksi alueelle rakennetaan asukkaiden ja päivisin myös ulkopuolisten käyttöön puistomainen viherkansi. Asemakaavassa alueet on määritelty merkinnällä yvp (alue, jossa viherkantana rakennettava osuus on käsiteltävä A1 hoitoluokan puistoalueen tasoisesti) ja merkinnällä ybk (alue, jolla Junatie ja Kulosaarensilta tulee kattaa viherkannella). Kannelle tulee mahdollistaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy. Alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 12 269 m². Keskeinen viherkansi sijaitsee suurelta osin neljännen kerroksen kattotasolla nykyisestä maanpinnasta katsoen. Viherkansien sijainti ilmenee liitteenä hallinto-oikeudelle toimitettavista havainnollistavista kuvista.

Tornirakennusten keskellä sijaitsevalle viherkannelle on esteetön kulkuyhteys kaikista asunnoista sekä julkisesti päivisin käytössä oleva

esteetön hissiyhteys katutasolta. Keskeiseltä viherkannelta on ulkotilassa oleva suora porrasyhteys Englantilaisaukiolle, joka on Kalasataman keskukseen rajautuva katuaukio. Kaava määrittelee korttelin nro 10623 tonttien nro 2 ja 3 väliin kulkuyhteydet seuraavasti: ”Alue, jolle tulee rakentaa julkinen ulkotilassa oleva porrasyhteys tasojen +3.0 (= Englantilaisaukio katutasossa) ja +22.0 (= puistokannen taso tontilla 3) välille. Porrasyhteyden läheisyyteen tulee sijoittaa luonteva esteetön hissiyhteys, joka tulee integroida rakennukseen.”

Kalasataman keskuksen suunnitelmien mukaan kultakin katto- ja kansitasolla sijaitsevalta oleskelu- ja leikkialueelta on aina vähintään kaksi toisistaan riippumatonta tulo- ja poistumisreittiä. Tämän lisäksi kunkin asuintornin hissiryhmät (= á 3 x 17 hengen hissiä), jotka on mitoitettu liikkumisesteisille sekä lastenvaunujen ja polkupyörien kuljettamiseen, yhdistävät kattotasolla sijaitsevat oleskelu- tai leikkipihat keskuksen katutasoon. Hissit on varusteltu myös liikkumis- ja toimintaesteisten omatoimista liikkumista varten. Kalasataman keskukselta on tehty esteettömyyselvytys (11.5.2012).

Näillä toimenpiteillä turvataan esteetön, turvallinen ja vaivaton yhteys lähiseudun oleskelu-, leikki- ja virkistysalueille sekä alueelliseen kattavaan kevyen liikenteen verkostoon.

Asuintornien asukkaille avoimet yhteistilat: talopesulat, imujätteen syöttöasemat, polkupyörä- ja ulkoiluvälinevarastot sekä osa kerho- ja harrastetiloista sekä taloyhtiön saunaosastoista sijaitsevat kattopihoille avautuvissa kerroksissa. Kulku- ja näköyhteydet kyseisistä tiloista kattopihoille ovat erinomaiset. Edellytykset sosiaaliselle kontrollille ovat hyvät ja valituksessa esitetyt huolet kattopihojen turvallisuus- ja häiriöongelmista sekä pakoreittien riittämättömyydestä ovat aiheettomia tai hallittavissa.

Lähiseudun leikki- ja oleskelualueet

Kalasataman keskus rajautuu itäreunaltaan Englantilaisaukion ja Kalasatamanpuiston sekä näitä yhdistävän nk. shared space -katualueen muodostamaan kokonaisuuteen, joka on Kalasataman uuden kaupunkirakenteen keskeisin julkinen ulkotila. Kokonaisuuden yhteenlaskettu pinta-ala on 3,91 ha. Alue tullaan suunnittelemaan kaikille eri käyttäjäryhmille ja mahdollistamaan laajasti leikin, oleskelun ja kaupunkielämän erilaisia tarpeita. Kalasatamanpuistolla on voimassa oleva asemakaava ja puisto on tarkoitus rakentaa vuonna 2015.

Kalasataman keskuksen tulevien asukkaiden laajempaan ulkoilu- ja virkistysalueena tulee olemaan Mustikkamaan saari, joka yhdistetään Kalasatamaan uudella siltayhteydellä. Sillan rakentamista valmistelevat työt on aloitettu ja sillan tulisi valmistua vuonna 2014.

Yhteenveto

Kalasadaman asemakaavassa leikkipaikat ja oleskelualueet on MRL 54 §:n 2 momentin perusteella otettu huomioon siten, että ne ovat rakentamisvaiheessa järjestettävissä MRL 155 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla. Rakennus- ja pihasuunnitelmat laaditaan rakennuslupavaiheessa. Suunnitelmien säädösten- ja tarkoituksenmukaisuusvalvonta hoidetaan rakennuslupakäsittelyn yhteydessä.

Valituksessa on viitattu korkeimman hallinto-oikeuden 25.2.2010 antamaan päätökseen nro 352. Kyseisessä päätöksessä korkein hallinto-oikeus katsoi, että Helsingin kantakaupungin alueella sijaitsevassa täydennysrakentamiskohteessa, ottaen huomioon tontin lähiympäristössä olevat puistoalueet, oli asemakaavan muutoksessa otettu riittävällä tavalla huomioon mahdollisuudet leikkipaikkojen ja oleskelualueiden järjestämiseen asuinrakennusten rakentamisvaiheessa.

Tuulisuuden aiheuttamista viihtyvyysongelmista ja vaaratekijöistä

Valittajan mukaan leikki- ja oleskelutilojen sijoittamista 6-kerroksisten talojen katoille ei voida hyväksyä, koska tuulisuuserelvityksen mukaan tuulet muodostuvat katoilla usein vaarallisen voimakkaiksi. Suurimman osan vuodesta tuulet ovat hyisiä ja olosuhteet oleskelulle ja leikille epäviihtyisät.

Tuulisuuskysymys on ollut hyvin kaavoittajan tiedossa Keski-Pasilasta ja Jätkäsaaresta aikaisemmin tehtyjen tuulisuuskartoitusten kautta.

Tuulisuuserelvitys

Asemakaavan valmistelun aikana teetettiin selvitys Kalasadaman keskuksen tuulisuuserelvitys, joka on asemakaavan nro 12070 liitteenä. Selvityksessä on esitetty yksityiskohtainen tuulisuuskartoitus Kalasadaman keskuksen suunnitelmalle.

Tuulisuuskartoitus on tehty tuulitunnelikokeen ja pitkän aikavälin (10 v) paikallisten tuulitilastojen avulla. Tuulitunnelikoe on tehty rajakerros-tyyppisessä tuulitunnelissa siten, että luonnon tuulia voidaan simuloida mahdollisimman tarkasti. Käytettyjä tekniikoita pidetään yleisesti luotettavimpina tuulisuuden selvittämiseen suunnitteluvaiheessa, ja ne ovat samoja, joiden pohjalta eri tutkijat ovat esittäneet suosituksia tuulisuuskriteereille.

Tuulisuus vaikuttaa viihtyvyyteen ja turvallisuuteen. Viihtyvyyden osalta tarkastellaan tyypillisesti alhaisia tuulennopeuden kynnyksarvoja (esimerkiksi 5 m/s keskituuli tai 10 m/s puuskatuuli katutasossa 2

metrin korkeudessa). Turvallisuuden osalta tarkastellaan suurempia kynnysarvoja (yleisesti 16 ...23 m/s puuskanopeus). Tuulisuus määritetään kynnysarvojen ylittävien tuulien esiintymisen (% ajasta) avulla.

Tulosten mukaan Kalasatama on asuinalueena Helsingin manneralueen oloissa suhteellisen tuulinen ja tuulisuuden perustaso avoimella paikalla on samaa suuruusluokkaa Helsingin Jätkäsaaren kanssa.

Viherkannella tunnin keskituuli >5 m/s kesäkaudella noin 2 % ajasta ja koko vuoden tarkastelussa noin 5 % (toisinaan käytetty nyrkkisääntö on että jos em. lukema >5% on tuulisuudella merkitystä). Ottaen huomioon viherkannen korkeustaso, tulos ei ole erityisen suuri ja se vastaa maan pinnan tasossa lähellä rantaviivaa esiintyvää tuulisuutta.

Puuskatuulien osalta johtopäätös on sama, eli tornit antavat hieman suojaa tai ne eivät ainakaan mainittavasti lisää tuulisuutta tornien keskelle jäävään alueeseen. Tornit lisäävät oletetusti tuulisuutta keskusosan ulkopuolella kuten Englantilaisaukiolla. Tehdyssä tutkimuksessa ei ole mallinnettu kasvillisuutta eikä suoja-aitoja, jotka pienentävät tuulisuutta paikallisesti.

Turvallisuuskysymyksen osalta havaittiin, että tornit kanavoivat virtauksia siten, että tornien kulmien kohdalla voi tietyissä pisteissä esiintyä kovia puuskanopeuksia (> 23 m/s) useammin kuin kerran vuodessa.

Tämän johdosta tutkimuksessa suositeltiin, että tuulisuus on otettava huomioon jatkosuunnittelussa. Koska tornien kulman ohi kiertävä virtaus on tärkein kysymys, paikalliset ongelmakohdat voidaan poistaa rakenneratkaisuilla (katoksilla, aidoilla), istutuksilla ja vaihtoehtoisilla kulkureiteillä.

Tuulisuuden huomioiminen rakennusvaiheessa

Kaavoitusvaiheen jälkeen tuulisuus on otettu Kalasataman keskuksen suunnittelussa huomioon suosituksen mukaisesti ja on teetetty tuulitunnelikokeisiin perustuvia jatkotutkimuksia. Lopulliset tuulisuuden turvallisuuskysymykseen liittyvät korjaavat rakenneratkaisut päätetään viimeistään rakennuslupavaiheessa.

Tuulisuus otetaan huomioon myös Englantilaisaukion jatkosuunnitteluun liittyvässä maisemasuunnittelukilpailussa.

Asemakaavassa oleva merkintä, että kullekin piha-alueelle tulee rakentaa hyvin tuulelta suojattu oleskelualue, kohdentuu tietenkin myös leikkituloille toisin kuin valituksessa on esitetty.

Leikki- ja oleskelualueiden tuulensuojajärjestelyistä tullaan rakennuslupavaiheessa edellyttämään erityissuunnitelmat, joiden yhteyteen hankitaan asiantuntijalausunto järjestelyjen toimivuudesta. Leikki- ja oleskelutilat pystytään suojaamaan, ja se on mahdollista normaalilla rakennustekniikalla.

Leikki- ja oleskelualueiden turvallisuudesta

Valituksen mukaan K-korttelialueille asemakaavassa osoitetut leikki- ja oleskelutilat eivät ole turvallisia eivätkä täytä MRL 54 §:n mukaisia asemakaavan sisältövaatimuksia.

Leikki- ja oleskelualueiden laadulliset edellytykset myös turvallisuuden osalta varmistetaan rakennuslupavaiheessa.

K-kortteleiden katoilla sijaitsevat oleskelu- ja leikkipihat on suunniteltu rajattavaksi, rakennuksen räystäältä hieman sisäänvedetyillä, vähintään 2 metriä korkeilla turvalaseista toteutettavilla seinillä ja kaitteilla, jotka tehdään karkaistusta ja laminoidusta lasista. Rakennuksen kattopihatasa ylemmäksi nousevat räystäsrakenteet lasikaiteen ulkopuolella muodostavat noin 700 mm korkean umpiosan, joka rajoittaa valituksessa mainittua mahdollista korkean paikan aiheuttamaa pelkoa joillekin lapsille ja perheille.

Kattopihoille toteutettavat istutukset ja kalusteet tulevat olemaan sisäänvedettyjä lasikaiteista, jolloin ei synny tilannetta, jossa mahdolliset muuta pihatasa korkeammat rakenteet madaltaisivat suojaavan kaidarakenteen korkeutta ja muodostaisivat kiipeilylle minkäänlaisia edellytyksiä. Tämä on oleellinen ja itsestään selvä jatkosuunnittelun suunnitteluperiaate putoamisturvallisuuden näkökulmasta.

Rakennuslupakäsittelyn yhteydessä rakennusvalvonnan vastuulla on varmistua siitä, että suunniteltava rakennus täyttää kaikki MRL 117 §:n 2 momentin mukaiset rakennukselle asetettavat olennaiset tekniset vaatimukset, joista yksi on rakennuksen käyttöturvallisuus. Rakentamisen aikana pääsuunnittelija valvoo, ettei jatkosuunnittelun tai toteutuksen aikana synny ratkaisuja, jotka heikentäisivät turvallisuutta. Turvallisuudesta huolehtiminen ulotetaan myös laadittavien huolto- ja kunnossapitoasiakirjojen avulla myös kohteen luovutuksen jälkeiseen aikaan.

Myös asemakaavoitusta varten laaditun meluselvityksen laskelmat ja suositukset perustuvat siihen, että asuintornien jalustarakennuksen katoilla sijaitsevat oleskelu- ja leikkipihat rajataan 2,0 - 2,5 metrin ja Itäväylän kattava viherkansi 1,2 - 2,0 metrin korkuisilla lasikaiteilla. Nämä kaitteet toimivat sekä tuulen että liikenteen melun ja hiukkaspäästöjen suhteen kattopihojen terveellisyyttä, turvallisuutta ja

viihtyisyyttä parantavina ja suojaavina rakenteina. Meluselvitys suosittaa, että tornien ylimmissä kerroksissa sijaitsevien kattoterassien oleskelualueiden kaiteet tulee rakentaa vähintään 3 metrin korkuisiksi.

Valituksen mukaan leikki- ja oleskelutiloja ei ole missään Pohjoismaissa eikä Keski-Euroopassa kaavoitettu 6-kerroksisten talojen katoille merenranta-alueille.

Toteutuneita esimerkkejä vastaavista melua ja tuulta suojaavista, toimivista oleskelu- ja leikkipihojen lasikaideratkaisuista on ainakin seuraavat:

- Sellonhuipun asuintorni Espoon Leppävaarassa, jossa yli 80 metriä korkean, yli 25-kerroksisen asuintornin leikki- ja oleskelu-pihat ovat jalustarakennuksen kattotasolla yli 10 metrin (= +14.00) korkeudella korttelia ympäröivästä katutasosta. Sellonhuipun leikkipihat liittyvät Kalasataman keskuksen tapaan suoraan niin ikään kansitasolla sijaitseviin Sellon kaupp- ja aluekeskuksen yleisiin jalankulku- ja oleskelualueisiin. Tästä asetelmasta ao. kohteessa ei ole syntynyt valituksessa mainitun kaltaisia turvallisuus- ja häiriöongelmia.
- Kiinteistö Oy Verkon (Verkkokauppa.com) yleinen, yleisölle avoin näköala- ja oleskelualue, joka sijaitsee rakennuksen katolla 42 metrin (= +45.20) korkeudessa katutasosta. Helsingin Jätkäsaaren etelärannalla avomeren äärellä sijaitsevan kohteen tuuliolosuhteet ovat Kalasataman keskustakin haastavammat.
- Kampin keskus: Kolme 9-kerroksista asuintornia, joissa asuinpihat ovat liike- ja terminaalitiloja sisältävien jalustarakennuksen katoilla, rakennusten välissä. Talot ovat reilusti alle 20 metrin päässä toisistaan. Kohde sijaitsee tuulisella Helsingin niemellä, eikä pihoja suojaavat lasikaideratkaiteet ole tässä tapauksessa normaalia kaidekorkeutta korkeampia.

Eurooppalaisia esimerkkejä vastaavista ratkaisuksista on useita kuten Oslon Aker Brygge, Pariisin Rive Gauche -kaupunginosa Seine-joen varrella, Lyonissa rakenteilla oleva, osittain käyttöönotettu La Confluence -asuinalue, joka sijaitsee veden ympäröimänä kahden joen välissä, sekä Tallinnan Rootermanin alue meren äärellä, lähellä satamaa.

Lopuksi

MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisin määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kalasadaman keskuksen asemakaavan muutoksen osalta on erittäin laajasti selvitetty kaavan vaikutukset. Kaavan voidaan katsoa perustuneen riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan voidaan katsoa olevan sekä MRL 54 §:n että MRL 155 §:n mukainen.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä valtuuston päätöksen lopputulokseen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valitus

Otteet

Ote

Oikeuspalvelut lausunnon
hallinto-oikeudelle toimittamista
varten

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Helsingin hallinto-oikeudelle seuraavan lausunnon.

Kaupunginhallitus pyytää valituksen hylkäämistä jäljempänä mainituin perustein.

Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 6.6.2012 § 197 Helsingin kaupungin 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 10571 osan, kortteleiden nro 10593 ja 10595 - 10598 sekä puisto-, rautatie-, katu- ja satama-alueiden asemakaavan muutoksen piirustuksen nro 12070 mukaisena.

***** on tehnyt kaupunginvaltuuston päätöksestä valituksen Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain (myöhemmin MRL) 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Edelleen, kuntalain 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä kunnan jäsenellä.

Muutoksenhakija on helsinkiläinen.

Kuntalain 93 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 5 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 6.6.2012 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä 15.6.2012. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 6.7.2012. Valitus on tehty määräajassa.

Valituksen vaatimukset ja keskeiset perusteet

Valittaja on pyytänyt hallinto-oikeutta kumoamaan päätöksen ja palauttamaan asian uudelleen valmisteltavaksi.

Valittaja on valituksessaan todennut, että asemakaava ei luo MRL 54 §:n mukaisia edellytyksiä terveellisen ja turvallisen elinympäristön järjestämiselle johtuen ristiriidoista ja puutteista koskien korkeiden asuinrakennusten turvallisuutta ja näiden sääntelyä. Valittaja katsoo myös, että ulkoleikki- ja oleskelutilat ovat vastoin MRL 54 §:ää terveydelle ja turvallisuudelle vaaralliset ja epäviihtyisät sekä MRL 155 §:n vastaisesti riittämättömät.

Valittaja on katsonut, että Kalasataman keskuksen asemakaavan muutos ei täytä terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle asuinympäristölle asetettuja vaatimuksia, koska asemakaava ei anna riittäviä edellytyksiä rakennuslupakäsittelyssä varmistaa rakennusten paloturvallisuutta, asukkaiden pelastautumista ja evakuointia hätätilan sattuessa ja koska nykyiset rakentamismääräykset, Helsingin rakennusjärjestys ja muut rakentamista koskevat lain säännökset eivät huomioi yli 16-kerroksisten rakennusten erityispiirteitä näiltä osin.

Lisäksi valittaja on todennut, että asemakaavassa osoitetut leikki- ja oleskelutilat eivät ole viihtyisät, turvalliset eivätkä riittävät. Leikki- ja oleskelutilojen sijoittamista 6-kerroksisten talojen katoille ei voida hyväksyä, koska tuulisuuselvityksen mukaan tuulet muodostuvat

katoilla usein vaarallisen voimakkaiksi. Suurimman osan vuodesta tuulet ovat hyisiä ja olosuhteet oleskelulle ja leikille epävihtyisät. Asemakaavamääräys edellyttää tuulensuojauksen toteuttamista oleskelutiloille mutta ei leikkituloille. Tuulisuutta ei käytännössä voida poistaa muureilla tai korkeilla aidoilla. Kiipeilyä ei voida estää. K-korttelialueiden yläpihakannet ovat käytännössä kokonaisuudessaan tornien välissä, joissa ilmenee tuulisuusselvityksen mukaan vaarallisia kanavavirtauksia.

Valituksen hylkääminen

Jäljempänä esitettävillä perusteilla on katsottava, että vastoin valittajan käsitystä 6.6.2012 § 197 päätös ei ole syntynyt MRL:n sisältövaatimusten vastaisesti. Kaava perustuu MRL:n edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Tämän vuoksi valitus tulee hylätä.

Kiireellinen käsittely

Helsingin kaupunki pyytää myös, että valitus käsitellään kiireellisenä ja että hallinto-oikeus ilmoittaa arvionsa valituksen käsittelyajasta.

MRL 188 §:n 2 momentin mukaan asuntorakentamisen kannalta tai muutoin yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa asemakaavaa koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhakuviranomaisen on kunnan pyynnöstä ilmoitettava arvio siitä, milloin tällaista kaavaa koskeva päätös annetaan. Jos arvioitua aikaa ei ole mahdollista noudattaa, siitä on ilmoitettava kunnalle.

Kalasadaman keskuksen asemakaavan muutos on sekä asuntorakentamisen että erityisesti yleisen edun kannalta yhteiskunnallisesti erittäin merkittäväksi katsottava asemakaava. Kalasadaman keskus tulee muodostamaan itäiseen kantakaupunkiin rakennettavan uuden kaupunginosan ytimen ja joukkoliikenteen solmukohdan. Koko hankkeen arvioitu arvo on noin miljardi euroa.

Palo- ja pelastusturvallisuus

Lainsäädännön asemakaavalle asettamat vaatimukset

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä

heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen.

Elinympäristön turvallisuutta ei ole säännöksessä, sen perusteluissa taikka oikeuskäytännössä tarkemmin määritelty. Turvallinen elinympäristö voi tarkoittaa monia asioita, kuten valittujen liikenneratkaisujen turvallisuutta käyttäjille, liikuntaesteetöntä tai paloturvallista rakentamista. Asemakaavassa tulee luoda edellytykset turvalliselle rakentamiselle myös paloturvallisuuden ja liikuntaesteettömyyden kannalta.

Asemakaavassa ei kuitenkaan toisteta tarkemmanasteisia lain säännöksiä ja normeja eikä pääsääntöisesti myöskään anneta määräyksiä sellaisista rakentamista koskevista seikoista, jotka kuuluvat ratkaistavaksi rakennusluvan myöntämisen yhteydessä.

Palo- ja pelastusturvallisuutta ja liikkumisen esteettömyyttä koskevat lainkohdat ja sääntely ovat sellaisia, että ne painottuvat rakentamista ja rakennuslupaa koskevaan säännöstöön ja yksityiskohtia koskevat kysymykset tulevat ratkaistavaksi rakennusluvan myöntämisen yhteydessä MRL 117 §:n mukaisesti, kun käytettävissä on yksityiskohtainen suunnitelma. Kuten MRL 54 §:n sanamuoto kuuluu, tulee asemakaavan kuitenkin luoda edellytykset näiden kysymysten ratkaisemiselle.

Kalasadaman keskuksen asemakaavan laatiminen

Kalasadaman keskus on ollut asemakaavan suunnittelun kannalta erityistapaus. Alueelle tullaan rakentamaan iso kokonaisuus eri käyttötarkoituksen omaavia ja osittain myös Suomen oloihin nähden korkeita rakennuksia. Hankkeen monimutkaisuus on edellyttänyt asemakaavavaiheessa tavanmukaista pidemmälle menevää suunnittelua ja myös laajaa yhteistoimintaa hankkeen konsultin, kaupungin hallintokuntien ja eri viranomaistahojen välillä. Tällaisia ovat olleet erityisesti rakennusvalvontaviranomainen ja pelastuslaitos.

Asemakaavaehdotuksesta lausuivat palo- ja pelastusturvallisuuskysymyksiin liittyen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Helsingin pelastuslaitos sekä rakennusvalvontavirasto. Lausunnoissa esiintuodut näkökohdat huomioitiin lisäyksenä kaavamääräyksiin tai ne huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Asemakaavan laatimisen yhteydessä on myös teetetty laajasti erilaisia selvityksiä, jotta on varmistauduttu siitä, että asemakaava täyttää MRL 54 §:n vaatimukset. Yksi selvityksistä on Kalasadaman keskuksen alustava palotekninen suunnitelma kaavoituksen tarpeisiin (laatinut L2 Paloturvallisuus Oy). Selvityksen tarkoituksena on ollut varmistaa

kaavan toteuttamiskelpoisuus ja osoittaa yksi vaihtoehto palo- ja pelastusturvallisuuden saavuttamiseksi kaavan mahdollistamassa hankkeessa. Pelastuslaitos oli mukana suunnitelman laadinnassa.

Selvityksessä on huomioitu myös se, että kohde tullaan rakentamaan vaiheittain ja paloturvallisuus tulee ottaa huomioon kaikissa eri vaiheissa. Paloteknisen suunnitelman yhteydessä kartoitettiin myös ympäristön vaarallisten aineiden aiheuttamat riskit.

Perusteellisessa selvityksessä on hankkeen osa-alueita selvitetty rakennusluvan tasolle menevällä tarkkuudella. Erikseen on analysoitu, mitä asemakaavassa tulisi tältä osin huomioida (s. 6 - 7).

Asemakaavan määräykset palo- ja pelastusturvallisuudesta

"Tonttien sekä tonttien ja katualueen välisiä rajaseiniä ei tarvitse rakentaa. Alueet ja rakennukset on suunniteltava ja rakennettava siten, että vastaava paloturvallisuustaso on saavutettavissa vaihtoehtoisin keinoin."

"Rakennettaessa tiloja olemassa olevien tilojen kautta tulee olemassa olevien tilojen käyttöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso turvata työn aikana."

"Ennen tontinrajat ylittävän hankekokonaisuuden tai sen osan rakennusluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuudesta myös rakennuslupa-alueen ulkopuolelta koko rakentamisen tosiasialiselta vaikutusalueelta."

"Ennen tornien rakentamisen aloittamista on laadittava selvitys alapuolella käytössä olevien tilojen turvallisuudesta."

Lisäksi kahteen kaavamerkintään on sisällytetty paloturvallisuutta koskeva osuus:

"ylk2 - Alue, jolla Junatie tulee kattaa paloturvallisuuden kannalta tarvittavien osin."

"ybk - Alue, jolla Junatie ja Kulosaarensilta tulee kattaa viherkannella. Kannelle tulee mahdollistaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy."

Rakennuslupakäsittely

Rakennusluvan käsittelyn yhteydessä rakennuslupaviranomainen tarkastaa yksityiskohtaisten suunnitelmien perusteella kohteen palo- ja pelastusturvallisuuden.

Rakennuslupakäsittelyssä rakennettavan kohteen palo- ja pelastusturvallisuutta tarkastellaan MRL 117 §:n, maankäyttö- ja rakennusasetuksen (myöhemmin MRA) 50 §:n, muiden MRL:n ja

MRA:n säännösten, Suomen rakentamismääräyskokoelman määräysten sekä Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen perusteella. Nämä säännökset ja määräykset koskevat myös yli 16-kerroksisia rakennuksia, toisin kuin valittaja viestissään väittää. Paloturvallisuudesta on säädetty erityisesti Suomen rakentamismääräyskokoelmaan kuuluvassa osassa E1 Rakennusten paloturvallisuus.

Rakennuslupakäsittelyn yhteydessä palo- ja pelastusturvallisuuskysymyksissä tullaan käyttämään riippumattomia asiantuntijoita siten kuin rakentamismääräyskokoelmassa (osa A1, kohta 3.2.) erityismenettelyn osalta vaativissa kohteissa edellytetään.

Kalasadaman keskuksen alustavassa paloteknisessä suunnitelmassa on selostettu ratkaisuja, joiden avulla rakennuskokonaisuus voidaan rakentaa turvallisesti ja voidaan taata asukkaiden ja muiden käyttäjien turvallinen poistuminen mahdollisen tulipalon yhteydessä.

Paloturvallisuusvaatimusten täytyminen tullaan rakennuslupakäsittelyssä katsomaan Rakennusmääräyskokoelman osan E1 kohdan 1.3.2. mukaisesti tarvittavin osin. Kohdassa todetaan:

”Paloturvallisuusvaatimuksen katsotaan täyttyvän myös, mikäli rakennus suunnitellaan ja rakennetaan perustuen oletettuun palonkehitykseen, joka kattaa kyseisessä rakennuksessa todennäköisesti esiintyvät tilanteet. Vaatimuksen täytyminen todennetaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon rakennusten ominaisuudet ja käyttö.”

Tämä toiminnalliseksi suunnitteluksi kutsuttu tapauskohtainen suunnittelu, toisin kuin pelkkä kohdan 1.3.1. mukainen E1:n mukaisten määräysten ja ohjeiden mukainen suunnittelu, ottaa huomioon korkean rakentamisen erityistarpeet.

Selvityksessä on esitetty paloturvallisuuden takaamiseksi seuraavia ratkaisuja:

”Tornien kantavat rakenteet mitoitetaan kestävämpään pidempi kestoinen palo kuin käyttötavan mukainen palokuorma E1:n mukaan edellyttäisi. Torneissa kukin kerros tulee olemaan palo-osastoitu seuraavasta kerroksesta, joten palo ei pääse leviämään hallitsemattomasti pystysuunnassa.”

”Tornit tullaan varustamaan automaattisella sammutusjärjestelmällä, jonka toimintavarmuutta parannetaan normaalista varustamalla järjestelmä kahdella riippumattomalla vesilähteellä. Kuhunkin porrashuoneeseen asennetaan kiinteä sammutusvesiputkisto märkänä (sammutusvesiputkisto on tarpeellisilta osin jatkuvasti paineistettu).

Toimistot ja hotellitornit kokonaisuudessaan sekä asuintornit lukuun ottamatta itse asuntoja varustetaan automaattisilla paloilmoittimilla. Asunnot varustetaan verkkovirtaan kytketyillä palovaroittimilla.”

”Torneista pelastautuminen tulipalon yhteydessä tullaan varmistamaan siten, että Rakennusmääräyskokoelman E1 kohdan 10.3.2. mukaisesti jokaisessa tornissa tulee olemaan vähintään kaksi uloskäytävää, jota pitkin rakennuksessa oleskelevat voivat poistua rakennuksesta. Uloskäytävistä yksi tulee olemaan kohdan 10.5.2. taulukon mukaisesti, kuten yli 16-kerroksisilta rakennuksilta edellytetään, palolta ja savulta suojattu, muut palolta suojattuja. Pelastushenkilökunnan turvallisuus tullaan takaamaan rakentamalla standardin EN 81-72 mukainen palomieshissi.”

Lisäksi liikuntaesteisten pelastautuminen torneista on esitetty toteutettavaksi palolta ja savulta suojatun evakuointihissin avulla, jota toisin kuin tavallista hissiä, saa käyttää myös tulipalon aikana.

Torneista pelastautuminen ei tulisi siten perustumaan pelastuslaitoksen nostolavakalustoon, joista suurin ylettyy yli 60 metriin eli yli 7. kerroksen mutta ei aina välttämättä 15. kerrokseen. Tämän vuoksi ei ole myöskään välttämätöntä, että pelastuslaitoksen nostokaluston tulisi päästä kaikille rakennusten sivustoille.

Kaavan mukaisista neljästä torniparista kaksi sijaitsevat lähimmillään noin 13 metrin päässä toisistaan. Suomen rakennusmääräyskokoelman E1 kohta 9.1.2. määrää, että rakennusten välisen etäisyyden tulee olla sellainen, että palo ei leviä helposti naapurirakennuksiin ja aluepalon vaara jää vähäiseksi. Jos rakennusten välinen etäisyys on alle 8 metriä, tulee rakenteellisin tai muin keinoin huolehtia palon leviämisen rajoittamisesta.

Rakennusten väliseen etäisyyteen liittyvät kysymykset tullaan varmistamaan toiminnallisen suunnittelun keinoin kuten varustamalla koko Kalasataman keskus automaattisella sammutuslaitteistolla.

Rakennusvalvontaviranomainen tulee edellyttämään, että Kalasataman keskus toteutetaan selvityksessä esitetyllä tai vastaavalla tavalla paloturvallisuuden takaamiseksi.

Lisäksi voidaan todeta, että koska korkea rakentaminen on viime aikoina yleistynyt, Helsingin kaupungin rakennuslautakunta on 6.6.2012 vahvistanut Helsingin kaupungin korkean rakentamisen rakentamistaohjeet, jotka tulevat noudatettaviksi Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 2 §:n mukaisina rakentamistaohjeina. Ohjeissa on huomioitu myös palo- ja pelastusturvallisuus.

Yhteenveto

Edellä esitetty huomioiden Helsingin kaupunki katsoo, että toisin kuin valittaja väittää, asemakaavaan on otettu kohteen erityisluonteen edellyttämät palo- ja turvallisuusmääräykset. Asemakaava ja sen määräykset perustuvat poikkeuksellisen yksityiskohtaiselle tasolle meneviin selvityksiin, joita kohteen on katsottu edellyttävän. Kuitenkin vasta rakennuslupamenettelyssä on mahdollista ja tulee yksityiskohdissaan ratkaistuksi rakentamista koskevien säännösten mukainen paloturvallisuus ja riittävä pelastusturvallisuus sekä niiden edellyttämät seikat.

Leikki- ja oleskelutilojen riittävyys

Valituksen mukaan leikki- ja oleskelutilojen riittävyttä arvioitaessa Kalasatamaa ei voida pitää kantakaupunkina ja leikki- oleskelutilojen mitoituksessa olisi tullut noudattaa laadukkaampia kriteereitä. Kalasatamaa olisi tullut verrata leikkipaikkojen mitoituksessa Ruoholahteen.

Leikki- ja oleskelualueita koskevat lain säännökset

Keskeiset säännökset, jotka koskevat oleskelu- ja leikkialueille asetettavia vaatimuksia, ovat maankäyttö- ja rakennuslain asemakaavan sisältövaatimuksia sääntelevä 54 § ja 155 §, joissa on säädetty rakentamiseen liittyvistä järjestelyistä leikki- ja oleskelualueiden osalta.

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan kaavoitettavalla alueella tai lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

MRL 155 §:n 1 momentin mukaan asuinrakennuksen yhteyteen tulee järjestää riittäväsi ulkotilaa oleskelualueita varten. Ne on turvallisesti erotettava liikenteelle varatusta alueesta. Tilojen riittävyttä arvioitavissa voidaan ottaa huomioon myös lähiympäristön tarjoamat vastaavat tilat ja alueet sekä kiinteistöjen yhteiset järjestelyt.

Ympäristöministeriön lain soveltamista koskevan oppaan "Asemakaavamerkinnot ja -määräykset" (nro 12, 16.6.2003, s. 134) mukaan leikki- ja oleskelualueiden riittävyys ja niiden sijainnin tarkoituksenmukaisuus tutkitaan myös rakennuslupamenettelyn yhteydessä. Näitä alueita koskevia määräyksiä voidaan ottaa myös asemakaavaan. Ne saattavat olla tarpeen varsinkin silloin, kun erityisen tehokkaan maankäytön, väestörakenteen, kortteli- tai asuinaluekohtaisten leikki- ja oleskelualueiden vähäisyyden tai muun vastaavan syyn takia tonttikohtaiset leikki- ja oleskelualueiden tarve on

erityisen suuri tai niiden sijoittaminen turvallisuuden, terveellisuuden ja viihtyvyyden vaatimukset täyttävällä tavalla on vaikeaa.

Kalasadaman keskus osana itäistä kantakaupunkia

Kalasadaman osayleiskaavan (Sörnäistenranta - Hermanninranta) nro 11650 mukaan alue on pääosin keskustatoimintojen aluetta, katu- ja metrolinnoitettua aluetta sekä lähivirkistysaluetta. Lisäksi osayleiskaavassa alueella on erityinen yhdyskuntateknisen huollon suunnittelutarve.

Kalasadaman asemakaavan muutos on osayleiskaavan mukainen.

Kalasadaman alue on entisen Sörnäisten sataman paikalle rakennettava uusi kaupungin osa, joka tulee laajentamaan itäistä kantakaupunkia noin 175 ha. Alueelle tulee muuttamaan vuoteen 2035 mennessä yli 20 000 uutta asukasta. Kalasadaman keskuksen asemakaava käsittää tämän uuden kokonaisuuden keskeisimmät korttelit.

Kaava-alueelle on suunnitteilla keskus, joka koostuu kaupallisesta keskuksista ja sen päälle rakennettavista kahdeksasta tornista, joihin on asumisen lisäksi suunniteltu myös toimistoja sekä hotelli. Torneissa on 22 - 33 kerrosta ja niihin arvioidaan muuttavan noin 2 000 uutta asukasta. Kalasadaman keskus tulee toimimaan joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn solmukohtana itäisessä kantakaupungissa.

Kalasadaman keskus tulee muodostamaan uuden kaupunginosan ytimen ja samalla se yleiskaavan mukaisesti yhdistää Kalasadaman etelä- ja pohjoisosaa toisiinsa sekä vähentää Itäväylän aiheuttamaa haittavaikutusta.

Kaavan aluetehokkuus on $e(a) = 2,2$. Kalasadaman keskuksen korttelitehokkuus alueella, jolla on kokonaiskerrosala, on $e(kk) = 6,8$ ja kaavan mukaisilla korttelialueilla keskimäärin $e(k) = 11,8$. Alueen korttelitehokkuus on poikkeuksellisen korkea.

Kalasadamaa ei ole tullut verrata leikkipaikkojen mitoituksessa Ruoholahteen kuten valituksessa esitetään. Kalasadaman keskuksen ulkoalueita suunniteltaessa vertailukohteena on ollut mm. Kampin keskus. Kyse on tiiviistä keskustarakentamisesta.

Asemakaavan määräykset ulkoilu- ja leikkialueista

Kalasadaman keskuksen asemakaavaan on katsottu tarpeelliseksi ottaa seuraavat ulkoilu- ja leikkialueita koskevat määräykset:

”ybk - Alue, jolla Junatie ja Kulosaarensilta tulee kattaa viherkannella. Kannelle tulee mahdollistaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy.”

”yah - Alue, jolle tulee rakentaa kortteleiden 10620 - 10623 kaikkien asukkaiden yhteiskäyttöinen piha-alue. Kullekin piha-alueelle tulee rakentaa hyvin tuulelta suojattu oleskelualue.”

”yvp - Alue, jossa viherkantena rakennettava osuus on käsiteltävä A1 hoitoluokan puistoalueen tasoisesti. Puistoalue on pidettävä päivisin julkisesti avoimena.”

”jk - Alue, jolle tulee rakentaa julkinen ulkotilassa oleva porrasyhteys tasojen +3.0 ja +22.0 välille. Porrasyhteyden läheisyyteen tulee sijoittaa luonteva esteetön hissiyhteys, joka tulee integroida rakennukseen.”

”Asukkaiden yhteiskäyttöiset piha-alueet sekä kattokerroksen oleskeluterassit tulee suojata melulta siten, että niillä saavutetaan melutason ohjearvot ulkona (vanha alue).”

”Alueelle rakennettavien kansirakenteiden ja muiden meluntorjunnan kannalta keskeisten rakenteiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota riittävän meluntorjunnan aikaansaamiseksi erityisesti alueelle suunniteltujen asuinrakennusten ja piha-alueiden osalta. Meluntorjunnasta ja ilman epäpuhtauksien huomioon ottamisesta tulee tehdä kokonaissuunnitelma, jonka mukaan alue tulee toteuttaa.”

”Tuulisuus ja rakennusten aiheuttama tuulen kanavointivaikutus tulee ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa.”

”AL-korttelialueella kattokerrokseen on rakennettava terassi ja yhteistiloja rakennuksen kaikkien asukkaiden käyttöön, mikäli rakennukseen tulee asuntoja.”

”K-korttelialueella rakennusten katot tulee rakentaa viherkantena, joka on varustettava istutuksin ja tuulelta suojatulla oleskelualueella.”

”K-korttelialueella katolle sijoitettavien teknisten tilojen ja laitteiden tulee sopia koko rakennuksen ulkonäköön ja ne tulee suunnitella luontevaksi osaksi viherkantaa.”

Kalasadaman keskuksen leikki- ja ulko-oleskelualueet koostuvat erityyppisistä rakennusten kattotasanteille rakennetuista pihoista sekä betonikansien päälle rakennettavista viherkansista.

Kalasadaman keskuksen omat leikki- ja oleskelualueet

Alueelle on määritelty kolme leikki- ja ulko-oleskelualueutta merkinnällä yah (alue, jolle tulee rakentaa kortteleiden 10620 - 10623 kaikkien asukkaiden yhteiskäyttöinen piha-alue). Kullekin piha-alueelle tulee rakentaa hyvin tuulelta suojattu oleskelualue. Kortteleiden kaikki asukkaat voivat käyttää kaikkia kolmea piha-alueutta leikkiin ja ulko-oleskeluun omien mieltymystensä mukaisesti ja muun muassa

auringon suunnan ja tuulisuuden huomioiden. Alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 4 686 m².

Kukin piha-alue tullaan suunnittelemaan erikseen huomioiden ilmansuunnat ja sijoittumisen korttelikonaisuuteen. Piha-alueet sijaitsevat kuudennen kerroksen kattotasolla nykyisestä maanpinnasta katsoen. Piha-alueille on esteetön kulkuyhteys kaikista asunnoista. Piha-alueiden sijainti ilmenee liitteenä hallinto-oikeudelle toimitettavista havainnollistavista kuvista.

Näiden ainoastaan Kalasataman keskuksen asukkaiden käytössä olevien leikki- ja ulko-oleskelualueiden lisäksi alueelle rakennetaan asukkaiden ja päivisin myös ulkopuolisten käyttöön puistomainen viherkansi. Asemakaavassa alueet on määritelty merkinnällä yvp (alue, jossa viherkantana rakennettava osuus on käsiteltävä A1 hoitoluokan puistoalueen tasoisesti) ja merkinnällä ybk (alue, jolla Junatie ja Kulosaarensilta tulee kattaa viherkannella). Kannelle tulee mahdollistaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy. Alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 12 269 m². Keskeinen viherkansi sijaitsee suurelta osin neljännen kerroksen kattotasolla nykyisestä maanpinnasta katsoen. Viherkansien sijainti ilmenee liitteenä hallinto-oikeudelle toimitettavista havainnollistavista kuvista.

Tornirakennusten keskellä sijaitsevalle viherkannelle on esteetön kulkuyhteys kaikista asunnoista sekä julkisesti päivisin käytössä oleva esteetön hissiyhteys katutasolta. Keskeiseltä viherkannelta on ulkotilassa oleva suora porrasyhteys Englantilaisaukiolle, joka on Kalasataman keskukseen rajautuva katuaukio. Kaava määrittelee korttelin nro 10623 tonttien nro 2 ja 3 väliin kulkuyhteydet seuraavasti: ”Alue, jolle tulee rakentaa julkinen ulkotilassa oleva porrasyhteys tasojen +3.0 (= Englantilaisaukio katutasossa) ja +22.0 (= puistokannen taso tontilla 3) välille. Porrasyhteyden läheisyyteen tulee sijoittaa luonteva esteetön hissiyhteys, joka tulee integroida rakennukseen.”

Kalasataman keskuksen suunnitelmien mukaan kultakin katto- ja kansitasolla sijaitsevalta oleskelu- ja leikkialueelta on aina vähintään kaksi toisistaan riippumatonta tulo- ja poistumisreittiä. Tämän lisäksi kunkin asuintornin hissiryhmät (= á 3 x 17 hengen hissiä), jotka on mitoitettu liikkumisesteisille sekä lastenvaunujen ja polkupyörien kuljettamiseen, yhdistävät kattotasolla sijaitsevat oleskelu- tai leikkipihat keskuksen katutasoon. Hissit on varusteltu myös liikkumis- ja toimintaesteisten omatoimista liikkumista varten. Kalasataman keskukselta on tehty esteettömyyselvytys (11.5.2012).

Näillä toimenpiteillä turvataan esteetön, turvallinen ja vaivaton yhteys lähiseudun oleskelu-, leikki- ja virkistysalueille sekä alueelliseen kattavaan kevyen liikenteen verkostoon.

Asuintornien asukkaille avoimet yhteistilat: talopesulat, imujätteen syöttöasemat, polkupyörä- ja ulkoiluvälinevarastot sekä osa kerho- ja harrastetiloista sekä taloyhtiön saunaosastoista sijaitsevat kattopihoille avautuvissa kerroksissa. Kulku- ja näköyhteydet kyseisistä tiloista kattopihoille ovat erinomaiset. Edellytykset sosiaaliselle kontrollille ovat hyvät ja valituksessa esitetyt huolet kattopihojen turvallisuus- ja häiriöongelmista sekä pakoreittien riittämättömyydestä ovat aiheettomia tai hallittavissa.

Lähiseudun leikki- ja oleskelualueet

Kalasadaman keskus rajautuu itäreunaltaan Englantilaisaukion ja Kalasadamanpuiston sekä näitä yhdistävän nk. shared space -katualueen muodostamaan kokonaisuuteen, joka on Kalasadaman uuden kaupunkirakenteen keskeisin julkinen ulkotila. Kokonaisuuden yhteenlaskettu pinta-ala on 3,91 ha. Alue tullaan suunnittelemaan kaikille eri käyttäjäryhmille ja mahdollistamaan laajasti leikin, oleskelun ja kaupunkielämän erilaisia tarpeita. Kalasadamanpuistolla on voimassa oleva asemakaava ja puisto on tarkoitus rakentaa vuonna 2015.

Kalasadaman keskuksen tulevien asukkaiden laajempaan ulkoilu- ja virkistysalueena tulee olemaan Mustikkamaan saari, joka yhdistetään Kalasadamaan uudella siltayhteydellä. Sillan rakentamista valmistelevat työt on aloitettu ja sillan tulisi valmistua vuonna 2014.

Yhteenveto

Kalasadaman asemakaavassa leikkipaikat ja oleskelualueet on MRL 54 §:n 2 momentin perusteella otettu huomioon siten, että ne ovat rakentamisvaiheessa järjestettävissä MRL 155 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla. Rakennus- ja pihasuunnitelmat laaditaan rakennuslupavaiheessa. Suunnitelmien säädösten- ja tarkoituksenmukaisuusvalvonta hoidetaan rakennuslupakäsittelyn yhteydessä.

Valituksessa on viitattu korkeimman hallinto-oikeuden 25.2.2010 antamaan päätökseen nro 352. Kyseisessä päätöksessä korkein hallinto-oikeus katsoi, että Helsingin kantakaupungin alueella sijaitsevassa täydennysrakentamiskohteessa, ottaen huomioon tontin lähiympäristössä olevat puistoalueet, oli asemakaavan muutoksessa otettu riittävällä tavalla huomioon mahdollisuudet leikkipaikkojen ja oleskelualueiden järjestämiseen asuinrakennusten rakentamisvaiheessa.

Tuulisuuden aiheuttamista viihtyvyydsongelmista ja vaaratekijöistä

Valittajan mukaan leikki- ja oleskelutilojen sijoittamista 6-kerroksisten talojen katoille ei voida hyväksyä, koska tuulisuuserelvityksen mukaan tuulet muodostuvat katoilla usein vaarallisen voimakkaiksi. Suurimman osan vuodesta tuulet ovat hyisiä ja olosuhteet oleskelulle ja leikille epävihtyisät.

Tuulisuuskysymys on ollut hyvin kaavoittajan tiedossa Keski-Pasilasta ja Jätkäsaaresta aikaisemmin tehtyjen tuulisuuskartoitusten kautta.

Tuulisuuserelvitys

Asemakaavan valmistelun aikana teetettiin selvitys Kalasataman keskuksen tuulisuuserelvitys, joka on asemakaavan nro 12070 liitteenä. Selvityksessä on esitetty yksityiskohtainen tuulisuuskartoitus Kalasataman keskuksen suunnitelmalle.

Tuulisuuskartoitus on tehty tuulitunnelikokeen ja pitkän aikavälin (10 v) paikallisten tuulitilastojen avulla. Tuulitunnelikoe on tehty rajakerros-tyyppisessä tuulitunnelissa siten, että luonnon tuulia voidaan simuloida mahdollisimman tarkasti. Käytettyjä tekniikoita pidetään yleisesti luotettavimpina tuulisuuden selvittämiseen suunnitteluvaiheessa, ja ne ovat samoja, joiden pohjalta eri tutkijat ovat esittäneet suosituksia tuulisuuskriteereille.

Tuulisuus vaikuttaa viihtyvyyteen ja turvallisuuteen. Viihtyvyyden osalta tarkastellaan tyypillisesti alhaisia tuulennopeuden kynnsarvoja (esimerkiksi 5 m/s keskituuli tai 10 m/s puuskatuuli katutasossa 2 metrin korkeudessa). Turvallisuuden osalta tarkastellaan suurempia kynnsarvoja (yleisesti 16 ...23 m/s puuskanopeus). Tuulisuus määritetään kynnsarvojen ylittävien tuulien esiintymisen (% ajasta) avulla.

Tulosten mukaan Kalasatama on asuinalueena Helsingin manneralueen oloissa suhteellisen tuulinen ja tuulisuuden perustaso avoimella paikalla on samaa suuruusluokkaa Helsingin Jätkäsaaren kanssa.

Viherkannella tunnin keskituuli >5 m/s kesäkaudella noin 2 % ajasta ja koko vuoden tarkastelussa noin 5 % (toisinaan käytetty nyrkkisääntö on että jos em. lukema >5% on tuulisuudella merkitystä). Ottaen huomioon viherkannan korkeustaso, tulos ei ole erityisen suuri ja se vastaa maan pinnan tasossa lähellä rantaviivaa esiintyvää tuulisuutta. Puuskatuulien osalta johtopäätös on sama, eli tornit antavat hieman suojaa tai ne eivät ainakaan mainittavasti lisää tuulisuutta tornien keskelle jäävään alueeseen. Tornit lisäävät oletetusti tuulisuutta keskusosan ulkopuolella kuten Englantilaisaukiolla. Tehdyssä

tutkimuksessa ei ole mallinnettu kasvillisuutta eikä suoja-aitoja, jotka pienentävät tuulisuutta paikallisesti.

Turvallisuuskysymyksen osalta havaittiin, että tornit kanavoivat virtauksia siten, että tornien kulmien kohdalla voi tietyissä pisteissä esiintyä kovia puuskanopeuksia (> 23 m/s) useammin kuin kerran vuodessa.

Tämän johdosta tutkimuksessa suositeltiin, että tuulisuus on otettava huomioon jatkosuunnittelussa. Koska tornien kulman ohi kiertävä virtaus on tärkein kysymys, paikalliset ongelmakohdat voidaan poistaa rakenneratkaisuilla (katoksilla, aidoilla), istutuksilla ja vaihtoehtoisilla kulkureiteillä.

Tuulisuuden huomioiminen rakennusvaiheessa

Kaavoitusvaiheen jälkeen tuulisuus on otettu Kalasataman keskuksen suunnittelussa huomioon suosituksen mukaisesti ja on teetetty tuulitunnelikokeisiin perustuvia jatkotutkimuksia. Lopulliset tuulisuuden turvallisuuskysymykseen liittyvät korjaavat rakenneratkaisut päätetään viimeistään rakennuslupavaiheessa.

Tuulisuus otetaan huomioon myös Englantilaisaukion jatkosuunnitteluun liittyvässä maisemasuunnittelukilpailussa.

Asemakaavassa oleva merkintä, että kullekin piha-alueelle tulee rakentaa hyvin tuulelta suojattu oleskelualue, kohdentuu tietenkin myös leikkitiloille toisin kuin valituksessa on esitetty.

Leikki- ja oleskelualueiden tuulensuojajärjestelyistä tullaan rakennuslupavaiheessa edellyttämään erityissuunnitelmat, joiden yhteyteen hankitaan asiantuntijalausunto järjestelyjen toimivuudesta. Leikki- ja oleskelutilat pystytään suojaamaan, ja se on mahdollista normaalilla rakennustekniikalla.

Leikki- ja oleskelualueiden turvallisuudesta

Valituksen mukaan K-korttelialueille asemakaavassa osoitetut leikki- ja oleskelutilat eivät ole turvallisia eivätkä täytä MRL 54 §:n mukaisia asemakaavan sisältövaatimuksia.

Leikki- ja oleskelualueiden laadulliset edellytykset myös turvallisuuden osalta varmistetaan rakennuslupavaiheessa.

K-kortteleiden katoilla sijaitsevat oleskelu- ja leikkipihat on suunniteltu rajattavaksi, rakennuksen räystäältä hieman sisäänvedetyillä, vähintään 2 metriä korkeilla turvalaseista toteutettavilla seinillä ja kaitteilla, jotka tehdään karkaistusta ja laminoidusta lasista. Rakennuksen kattopihatasa ylemmäksi nousevat räystäsrakenteet

lasikaiteen ulkopuolella muodostavat noin 700 mm korkean umpiosan, joka rajoittaa valituksessa mainittua mahdollista korkean paikan aiheuttamaa pelkoa joillekin lapsille ja perheille.

Kattopihoille toteutettavat istutukset ja kalusteet tulevat olemaan sisäänvedettyjä lasikaiteista, jolloin ei synny tilannetta, jossa mahdolliset muuta pihatasoa korkeammat rakenteet madaltaisivat suojaavan kaiderakenteen korkeutta ja muodostaisivat kiipeilylle minkäänlaisia edellytyksiä. Tämä on oleellinen ja itsestään selvä jatkosuunnittelun suunnitteluperiaate putoamisturvallisuuden näkökulmasta.

Rakennuslupakäsittelyn yhteydessä rakennusvalvonnan vastuulla on varmistua siitä, että suunniteltava rakennus täyttää kaikki MRL 117 §:n 2 momentin mukaiset rakennukselle asetettavat olennaiset tekniset vaatimukset, joista yksi on rakennuksen käyttöturvallisuus. Rakentamisen aikana pääsuunnittelija valvoo, ettei jatkosuunnittelun tai toteutuksen aikana synny ratkaisuja, jotka heikentäisivät turvallisuutta. Turvallisuudesta huolehtiminen ulotetaan myös laadittavien huolto- ja kunnossapitoasiakirjojen avulla myös kohteen luovutuksen jälkeiseen aikaan.

Myös asemakaavoitusta varten laaditun meluselvityksen laskelmat ja suositukset perustuvat siihen, että asuintornien jalustarakennuksen katoilla sijaitsevat oleskelu- ja leikkipihat rajataan 2,0 - 2,5 metrin ja Itäväylän kattava viherkansi 1,2 - 2,0 metrin korkuisilla lasikaiteilla. Nämä kaiteet toimivat sekä tuulen että liikenteen melun ja hiukkaspäästöjen suhteen kattopihojen terveellisyyttä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä parantavina ja suojaavina rakenteina. Meluselvitys suosittaa, että tornien ylimmissä kerroksissa sijaitsevien kattoterassien oleskelualueiden kaiteet tulee rakentaa vähintään 3 metrin korkuisiksi.

Valituksen mukaan leikki- ja oleskelutiloja ei ole missään Pohjoismaissa eikä Keski-Euroopassa kaavoitettu 6-kerroksisten talojen katoille merenranta-alueille.

Toteutuneita esimerkkejä vastaavista melua ja tuulta suojaavista, toimivista oleskelu- ja leikkipihojen lasikaideratkaisuista on ainakin seuraavat:

- Sellonhuipun asuintorni Espoon Leppävaarassa, jossa yli 80 metriä korkean, yli 25-kerroksisen asuintornin leikki- ja oleskelupihat ovat jalustarakennuksen kattotasolla yli 10 metrin (= +14.00) korkeudella korttelia ympäröivästä katutasosta. Sellonhuipun leikkipihat liittyvät Kalasataman keskuksen tapaan suoraan niin ikään kansitasolla sijaitseviin Sellon kauppa- ja aluekeskuksen yleisiin jalankulku- ja oleskelualueisiin. Tästä asetelmasta ao. kohteessa ei ole

syntynyt valituksessa mainitun kaltaisia turvallisuus- ja häiriöongelmia.

- Kiinteistö Oy Verkon (Verkkokauppa.com) yleinen, yleisölle avoin näköala- ja oleskelualue, joka sijaitsee rakennuksen katolla 42 metrin (= +45.20) korkeudessa katutasosta. Helsingin Jätkäsaaren etelärannalla avomerren äärellä sijaitsevan kohteen tuuliolosuhteet ovat Kalasataman keskustakin haastavammat.
- Kampin keskus: Kolme 9-kerroksista asuintornia, joissa asuinpihat ovat liike- ja terminaalitiloja sisältävien jalustarakennuksen katoilla, rakennusten välissä. Talot ovat reilusti alle 20 metrin päässä toisistaan. Kohde sijaitsee tuulisella Helsingin niemellä, eikä pihoja suojaavat lasikaiderakenteet ole tässä tapauksessa normaalia kaidekorkeutta korkeampia.

Eurooppalaisia esimerkkejä vastaavista ratkaisuista on useita kuten Oslon Aker Brygge, Pariisin Rive Gauche -kaupunginosa Seine-joen varrella, Lyonissa rakenteilla oleva, osittain käyttöön otettu La Confluence -asuinalue, joka sijaitsee veden ympäröimänä kahden joen välissä, sekä Tallinnan Rootermanin alue meren äärellä, lähellä satamaa.

Lopuksi

MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisin määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kalasataman keskuksen asemakaavan muutoksen osalta on erittäin laajasti selvitetty kaavan vaikutukset. Kaavan voidaan katsoa perustuneen riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan voidaan katsoa olevan sekä MRL 54 §:n että MRL 155 §:n mukainen.

Kaupunginhallituksen johtosäännön 8 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan kaupunginhallitus antaa selityksen kaupunginvaltuuston päätöstä koskevan valituksen johdosta, jos kaupunginhallitus katsoo voivansa yhtyä valtuuston päätöksen lopputulokseen.

Esittelijä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 6.6.2012 (§ 197) 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin nro 10571 osan, kortteleiden nro

10593 ja 10595 - 10598 sekä puisto-, rautatie-, katu- ja satama-alueiden asemakaavan muutoksen piirustuksen nro 12070 mukaisena.

Kaupunginvaltuuston päätöksestä on tehty yksi valitus.

Helsingin hallinto-oikeus pyytää 18.7.2012 kaupunginhallitusta hankkimaan kaupunginvaltuuston lausunnon valituksen johdosta.

Hallintokeskuksen oikeuspalvelut on laatinut lausunnon yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Esittelijän ehdotus on saadun lausunnon mukainen.

Valitus on kokonaisuudessaan esityslistan tämän asian liitteenä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

1 Valitus

Otteet

Ote

Oikeuspalvelut lausunnon
hallinto-oikeudelle toimittamista
varten

Tiedoksi

Kaupunkisuunnitteluvirasto

Päätöshistoria

Hallintokeskus Oikeuspalvelut 28.8.2012

HEL 2012-010503 T 03 01 01

Helsingin hallinto-oikeus Dnro 04355/12/4103

Oikeuspalvelut toteaa, että kaupunginhallituksen tulisi antaa hallinto-oikeudelle seuraava lausunto, jossa pyydetään valituksen hylkäämistä. Tämä lausunto on laadittu yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Helsingin kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 6.6.2012 § 197 Helsingin kaupungin 10. kaupunginosan (Sörnäinen) korttelin 10571 osan, kortteleiden 10593 ja 10595-10598 sekä puisto-, rautatie-, katu- ja satama-alueiden asemakaavan muutoksen piirustuksen nro 12070 mukaisena.

***** on tehnyt kaupunginvaltuuston päätöksestä valituksen Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valitusoikeus ja määräajan noudattaminen

Maankäyttö- ja rakennuslain (myöh. MRL) 188 §:n 1 momentin mukaan muutosta asemakaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen haetaan siten kuin kuntalaissa säädetään. Edelleen, kuntalain 92 §:n mukaan valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä kunnan jäsenenä.

Muutoksenhakija on helsinkiläinen.

Kuntalain 93 §:n mukaan valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. MRL 188 §:n 5 momentin mukaan kaavan hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon, kun päätös on asetettu yleisesti nähtäville.

Kaupunginvaltuuston 6.6.2012 päivätty pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävillä 15.6.2012. Valitus on toimitettu hallinto-oikeudelle 6.7.2012. Valitus on tehty määräajassa.

Valituksen vaatimukset ja keskeiset perusteet

Valittaja on pyytänyt hallinto-oikeutta kumoamaan päätöksen ja palauttamaan asian uudelleen valmisteltavaksi.

Valittaja on valituksessaan todennut, että asemakaava ei luo MRL 54 §:n mukaisia edellytyksiä terveellisen ja turvallisen elinympäristön järjestämiselle johtuen ristiriidoista ja puutteista koskien korkeiden asuinrakennusten turvallisuutta ja näiden sääntelyä. Valittaja katsoo myös, että ulkoleikki- ja oleskelutilat ovat vastoin MRL 54 §:ää terveydelle ja turvallisuudelle vaaralliset ja epäviihtyisät sekä MRL 155 §:n vastaisesti riittämättömät.

Valittaja on katsonut, että Kalasataman keskuksen asemakaavan muutos ei täytä terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle asuinympäristölle asetettuja vaatimuksia, koska asemakaava ei anna riittäviä edellytyksiä rakennuslupakäsittelyssä varmistaa rakennusten paloturvallisuutta, asukkaiden pelastautumista ja evakuointia hätätilan sattuessa ja koska nykyiset rakentamismääräykset, Helsingin

rakennusjärjestys ja muut rakentamista koskevat lain säännökset eivät huomioi yli 16-kerroksisten rakennusten erityispiirteitä näiltä osin.

Lisäksi valittaja on todennut, että asemakaavassa osoitetut leikki- ja oleskelutilat eivät ole viihtyisät, turvalliset eivätkä riittävät. Leikki- ja oleskelutilojen sijoittamista 6-kerroksisten talojen katoille ei voida hyväksyä, koska tuulisuusselvityksen mukaan tuulet muodostuvat katoilla usein vaarallisen voimakkaiksi. Suurimman osan vuodesta tuulet ovat hyisiä ja olosuhteet oleskelulle ja leikille epäviihtyisät. Asemakaavamääräys edellyttää tuulensuojauksen toteuttamista oleskelutiloille mutta ei leikkitaloille. Tuulisuutta ei käytännössä voida poistaa muureilla tai korkeilla aidoilla. Kiipeilyä ei voida estää. K-korttelialueiden yläpihakannet ovat käytännössä kokonaisuudessaan tornien välissä, joissa ilmenee tuulisuusselvityksen mukaan vaarallisia kanavavirtauksia.

Valituksen hylkääminen

Jäljempänä esitettävillä perusteilla on katsottava, että vastoin valittajan käsitystä 6.6.2012 § 197 päätös ei ole syntynyt MRL:n sisältövaatimusten tai menettelysäännösten vastaisesti. Kaava perustuu MRL:n edellyttämiin riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin.

Tämän vuoksi valitus tulee hylätä.

Kiireellinen käsittely

Helsingin kaupunki pyytää myös, että valitus käsitellään kiireellisenä ja että hallinto-oikeus ilmoittaa arvionsa valituksen käsittelyajasta.

MRL 188 §:n 2 momentin mukaan asuntorakentamisen kannalta tai muutoin yhteiskunnallisesti merkittäväksi katsottavaa asemakaavaa koskeva valitus on käsiteltävä kiireellisenä.

Muutoksenhakuviranomaisen on kunnan pyynnöstä ilmoitettava arvio siitä, milloin tällaista kaavaa koskeva päätös annetaan. Jos arvioitua aikaa ei ole mahdollista noudattaa, siitä on ilmoitettava kunnalle.

Kalasadaman keskuksen asemakaavan muutos on sekä asuntorakentamisen että erityisesti yleisen edun kannalta yhteiskunnallisesti erittäin merkittäväksi katsottava asemakaava. Kalasadaman keskus tulee muodostamaan itäiseen kantakaupunkiin rakennettavan uuden kaupunginosan ytimen ja joukkoliikenteen solmukohtan. Koko hankkeen arvioitu arvo on noin miljardi euroa.

Palo- ja pelastusturvallisuus

Lainsäädännön asemakaavalle asettamat vaatimukset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alvno

F102012566

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita. Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen.

Elinympäristön turvallisuutta ei ole säännöksessä, sen perusteluissa taikka oikeuskäytännössä tarkemmin määritelty. Turvallinen elinympäristö voi tarkoittaa monia asioita, kuten valittujen liikenne- ja rakennusratkaisujen turvallisuutta käyttäjille, liikuntaesteettöytä tai paloturvallista rakentamista. Asemakaavassa tulee luoda edellytykset turvalliselle rakentamiselle myös paloturvallisuuden ja liikuntaesteettömyyden kannalta.

Asemakaavassa ei kuitenkaan toisteta tarkemmanasteisia lakeja ja normeja eikä pääsääntöisesti myöskään anneta määräyksiä sellaisista rakentamista koskevista seikoista, jotka kuuluvat ratkaistavaksi rakennusluvan myöntämisen yhteydessä.

Palo- ja pelastusturvallisuutta ja liikkumisen esteettömyyttä koskevat lainkohdat ja sääntely ovat sellaisia, että ne painottuvat rakentamista ja rakennuslupaa koskevaan säännöstyön ja yksityiskohtia koskevat kysymykset tulevat ratkaistavaksi rakennusluvan myöntämisen yhteydessä MRL 117 §:n mukaisesti, kun käytettävissä on yksityiskohtainen suunnitelma. Kuten MRL 54 §:n sanamuoto kuuluu, tulee asemakaavan kuitenkin luoda edellytykset näiden kysymysten ratkaisemiselle.

Kalasadaman keskuksen asemakaavan laatiminen

Kalasadaman keskus on ollut asemakaavan suunnittelun kannalta erityistapaus. Alueelle tullaan rakentamaan iso kokonaisuus eri käyttötarkoituksen omaavia ja osittain myös Suomen oloihin nähden korkeita rakennuksia. Hankkeen monimutkaisuus on edellyttänyt asemakaavavaiheessa tavanmukaista pidemmälle menevää suunnittelua ja myös laajaa yhteistoimintaa hankkeen konsultin, kaupungin hallintokuntien ja eri viranomaistahojen välillä. Näitä tahoja ovat olleet erityisesti rakennusvalvontaviranomainen ja pelastuslaitos.

Asemakaavaehdotuksesta lausuivat palo- ja pelastusturvallisuuskysymyksiin liittyen Uudenmaan ELY-keskus, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ja Helsingin pelastuslaitos sekä rakennusvalvontavirasto. Lausunnoissa esiintuodut näkökohdat

huomioitiin lisäyksenä kaavamääräyksiin tai ne huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Asemakaavan laatimisen yhteydessä on myös teetetty laajasti erilaisia selvityksiä, jotta on varmistauduttu siitä, että asemakaava täyttää MRL 54 §:n vaatimukset. Yksi selvityksistä on Kalasataman keskuksen alustava palotekninen suunnitelma kaavoituksen tarpeisiin (laatinut L2 Paloturvallisuus Oy). Selvityksen tarkoituksena on ollut varmistaa kaavan toteuttamiskelpoisuus ja osoittaa yksi vaihtoehto palo- ja pelastusturvallisuuden saavuttamiseksi kaavan mahdollistamassa hankkeessa. Pelastuslaitos oli mukana suunnitelman laadinnassa.

Selvityksessä on huomioitu myös se, että kohde tullaan rakentamaan vaiheittain ja paloturvallisuus tulee ottaa huomioon kaikissa eri vaiheissa. Paloteknisen suunnitelman yhteydessä kartoitettiin myös ympäristön vaarallisten aineiden aiheuttamat riskit.

Perusteellisessa selvityksessä on hankkeen osa-alueita selvitetty rakennusluvan tasolle menevällä tarkkuudella. Erikseen on analysoitu, mitä asemakaavassa tulisi tältä osin huomioida (s. 6-7).

Asemakaavan määräykset palo- ja pelastusturvallisuudesta

”Tonttien sekä tonttien ja katualueen välisiä rajaseiniä ei tarvitse rakentaa. Alueet ja rakennukset on suunniteltava ja rakennettava siten, että vastaava paloturvallisuustaso on saavutettavissa vaihtoehtoisin keinoin.”

”Rakennettaessa tiloja olemassa olevien tilojen kautta tulee olemassa olevien tilojen käyttöturvallisuus- ja pelastusturvallisuustaso turvata työn aikana.”

”Ennen tontinrajat ylittävän hankekokonaisuuden tai sen osan rakennusluvan myöntämistä tulee hakijan laatia selvitys pelastusturvallisuudesta myös rakennuslupa-alueen ulkopuolelta koko rakentamisen tosiasialliselta vaikutusalueelta.”

”Ennen tornien rakentamisen aloittamista on laadittava selvitys alapuolella käytössä olevien tilojen turvallisuudesta.”

Lisäksi kahteen kaavamerkintään on sisällytetty paloturvallisuutta koskeva osuus:

”ylk2 - Alue, jolla Junatie tulee kattaa paloturvallisuuden kannalta tarvittavien osin.”

”ybk - Alue, jolla Junatie ja Kulosaarensilta tulee kattaa viherkannella. Kannelle tulee mahdollistaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy.”

Rakennuslupakäsittely

Rakennusluvan käsittelyn yhteydessä rakennuslupaviranomainen tarkastaa yksityiskohtaisten suunnitelmien perusteella kohteen palo- ja pelastusturvallisuuden.

Rakennuslupakäsittelyssä rakennettavan kohteen palo- ja pelastus turvallisuutta tarkastellaan MRL 117 §:n, maankäyttö- ja rakennusasetuksen (myöh. MRA) 50 §:n, muiden MRL:n ja MRA:n säännösten, Suomen rakentamismääräyskokoelman määräysten sekä Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen perusteella. Nämä säännökset ja määräykset koskevat myös yli 16-kerroksisia rakennuksia, toisin kuin valittaja viestissään väittää. Paloturvallisuudesta on säädetty erityisesti Suomen rakentamismääräyskokoelmaan kuuluvassa osassa E1 Rakennusten paloturvallisuus.

Rakennuslupakäsittelyn yhteydessä palo- ja pelastusturvallisuuskysymyksissä tullaan käyttämään riippumattomia asiantuntijoita siten kuin rakentamismääräyskokoelmassa (osa A1, kohta 3.2.) erityismenettelyn osalta vaativissa kohteissa edellytetään.

Kalasadaman keskuksen alustavassa paloteknisessä suunnitelmassa on selostettu ratkaisuja, joiden avulla rakennuskokonaisuus voidaan rakentaa turvallisesti ja voidaan taata asukkaiden ja muiden käyttäjien turvallinen poistuminen mahdollisen tulipalon yhteydessä.

Paloturvallisuusvaatimusten täytyminen tullaan rakennuslupakäsittelyssä katsomaan Rakennusmääräyskokoelman osan E1 kohdan 1.3.2. mukaisesti tarvittavin osin. Kohdassa todetaan:

”Paloturvallisuusvaatimuksen katsotaan täyttyvän myös, mikäli rakennus suunnitellaan ja rakennetaan perustuen oletettuun palonkehitykseen, joka kattaa kyseisessä rakennuksessa todennäköisesti esiintyvät tilanteet. Vaatimuksen täytyminen todennetaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon rakennusten ominaisuudet ja käyttö.”

Tämä toiminnalliseksi suunnitteluksi kutsuttu tapauskohtainen suunnittelu, toisin kuin pelkkä kohdan 1.3.1. mukainen E1:n mukaisten määräysten ja ohjeiden mukainen suunnittelu, ottaa huomioon korkean rakentamisen erityistarpeet.

Selvityksessä on esitetty paloturvallisuuden takaamiseksi seuraavia ratkaisuja:

”Tornien kantavat rakenteet mitoitetaan kestävämpään pidempikieliseen kestoiseen palo kuin käyttötavan mukainen palokuorma E1:n mukaan edellyttäisi.

Torneissa kukin kerros tulee olemaan palo-osastoitu seuraavasta kerroksesta, joten palo ei pääse leviämään hallitsemattomasti pystysuunnassa.”

”Tornit tullaan varustamaan automaattisella sammutusjärjestelmällä, jonka toimintavarmuutta parannetaan normaalista varustamalla järjestelmä kahdella riippumattomalla vesilähteellä. Kuhunkin porrashuoneeseen asennetaan kiinteä sammutusvesiputkisto märkänä (sammutusvesiputkisto on tarpeellisilta osin jatkuvasti paineistettu). Toimistot ja hotellitornit kokonaisuudessaan sekä asuintornit lukuun ottamatta itse asuntoja varustetaan automaattisilla paloilmoittimilla. Asunnot varustetaan verkkovirtaan kytketyillä palovaroittimilla.”

”Torneista pelastautuminen tulipalon yhteydessä tullaan varmistamaan siten, että Rakennusmääräyskokoelman E1 kohdan 10.3.2. mukaisesti jokaisessa tornissa tulee olemaan vähintään kaksi uloskäytävää, jota pitkin rakennuksessa oleskelevat voivat poistua rakennuksesta. Uloskäytävistä yksi tulee olemaan kohdan 10.5.2. taulukon mukaisesti, kuten yli 16-kerroksisilta rakennuksilta edellytetään, palolta ja savulta suojattu, muut palolta suojattuja. Pelastushenkilökunnan turvallisuus tullaan takaamaan rakentamalla standardin EN 81-72 mukainen palomieshissi.”

Lisäksi liikuntaesteisten pelastautuminen torneista on esitetty toteutettavaksi palolta ja savulta suojatun evakuointihissin avulla, jota toisin kuin tavallista hissiä, saa käyttää myös tulipalon aikana.

Torneista pelastautuminen ei tulisi siten perustumaan pelastuslaitoksen nostolavakalustoon, joista suurin ylettyy yli 60 metriin eli yli 7. kerroksen mutta ei aina välttämättä 15. kerrokseen. Tämän vuoksi ei ole myöskään välttämätöntä, että pelastuslaitoksen nostokaluston tulisi päästä kaikille rakennusten sivustoille.

Kaavan mukaisista neljästä torniparista kaksi sijaitsevat lähimmillään noin 13 metrin päässä toisistaan. Suomen rakennusmääräyskokoelman E1 kohta 9.1.2. määrää, että rakennusten välisen etäisyyden tulee olla sellainen, että palo ei leviä helposti naapurirakennuksiin ja aluepalon vaara jää vähäiseksi. Jos rakennusten välinen etäisyys on alle 8 metriä, tulee rakenteellisin tai muin keinoin huolehtia palon leviämisen rajoittamisesta.

Rakennusten väliseen etäisyyteen liittyvät kysymykset tullaan varmistamaan toiminnallisen suunnittelun keinoin kuten varustamalla koko Kalasataman keskus automaattisella sammutuslaitteistolla.

Rakennusvalvontaviranomainen tulee edellyttämään, että Kalasataman keskus toteutetaan selvityksessä esitetyllä tai vastaavalla tavalla paloturvallisuuden takaamiseksi.

Lisäksi voidaan todeta, että koska korkea rakentaminen on viime aikoina yleistynyt, Helsingin kaupungin rakennuslautakunta on 6.6.2012 vahvistanut Helsingin kaupungin korkean rakentamisen rakentamistapaohjeet, jotka tulevat noudatettaviksi Helsingin kaupungin rakennusjärjestyksen 2 §:n mukaisina rakentamistapaohjeina. Ohjeissa on huomioitu myös palo- ja pelastusturvallisuus.

Yhteenveto

Edellä esitetty huomioiden Helsingin kaupunki katsoo, että toisin kuin valittaja väittää, asemakaavaan on otettu kohteen erityisluonteen edellyttämät palo- ja turvallisuusmääräykset. Asemakaava ja sen määräykset perustuvat poikkeuksellisen yksityiskohtaiselle tasolle meneviin selvityksiin, joita kohteen on katsottu edellyttävän. Kuitenkin vasta rakennuslupamenettelyssä on mahdollista ja tulee yksityiskohdissaan ratkaistuksi rakentamista koskevien säännösten mukainen paloturvallisuus sekä riittävä pelastusturvallisuus sekä niiden edellyttämät seikat.

Leikki- ja oleskelutilojen riittävyys

Valituksen mukaan leikki- ja oleskelutilojen riittävyttä arvioitaessa Kalasatamaa ei voida pitää kantakaupunkina ja leikki- oleskelutilojen mitoituksessa olisi tullut noudattaa laadukkaampia kriteereitä. Kalasatamaa olisi tullut verrata leikkipaikkojen mitoituksessa Ruoholahteen.

Leikki- ja oleskelualueita koskevat lain säännökset

Keskeiset säännökset, jotka koskevat oleskelu- ja leikkialueille asetettavia vaatimuksia ovat maankäyttö- ja rakennuslain asemakaavan sisältövaatimuksia sääntelevä 54 § ja 155 §, jossa on säädetty rakentamiseen liittyvistä järjestelyistä leikki- ja oleskelualueiden osalta.

MRL 54 §:n 2 momentin mukaan kaavoitettavalla alueella tai lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

MRL 155 §:n 1 momentin mukaan asuinrakennuksen yhteyteen tulee järjestää riittäväsi ulkotilaa oleskelualueita varten. Ne on turvallisesti erotettava liikenteelle varatusta alueesta. Tilojen riittävyttä arvioitavissa voidaan ottaa huomioon myös lähiympäristön tarjoamat vastaavat tilat ja alueet sekä kiinteistöjen yhteiset järjestelyt.

Ympäristöministeriön lain soveltamista koskevan oppaan "Asemakaavamerkinnot ja -määräykset" (nro 12, 16.6.2003, s. 134)

mukaan leikki- ja oleskelualueiden riittävyys ja niiden sijainnin tarkoituksenmukaisuus tutkitaan myös rakennuslupamenettelyyn yhteydessä. Näitä alueita koskevia määräyksiä voidaan ottaa myös asemakaavaan. Ne saattavat olla tarpeen varsinkin silloin, kun erityisen tehokkaan maankäytön, väestörakenteen, kortteli- tai asuinaluekohtaisten leikki- ja oleskelualueiden vähäisyyden tai muun vastaavan syyn takia tonttikohtaiset leikki- ja oleskelualueiden tarve on erityisen suuri tai niiden turvallisuuden, terveellisyyden ja viihtyvyyden vaatimukset täyttävällä tavalla on vaikeaa.

Kalasadaman keskus osana itäistä kantakaupunkia

Kalasadaman osayleiskaavan (Sörnäistenranta - Hermanninranta) nro 11650 mukaan alue on pääosin keskustatoimintojen aluetta, katu- ja metrolinnea aluetta sekä lähivirkistysaluetta. Lisäksi osayleiskaavassa alueella on erityinen yhdyskuntateknisen huollon suunnittelutarve.

Kalasadaman asemakaavan muutos on osayleiskaavan mukainen.

Kalasadaman alue on entisen Sörnäisten sataman paikalle rakennettava uusi kaupungin osa, joka tulee laajentamaan itäistä kantakaupunkia noin 175 ha. Alueelle tulee muuttamaan vuoteen 2035 mennessä yli 20 000 uutta asukasta. Kalasadaman keskuksen asemakaava käsittää tämän uuden kokonaisuuden keskeisimmät korttelit.

Kaava-alueelle on suunnitteilla keskus, joka koostuu kaupallisesta keskuksista ja sen päälle rakennettavista kahdeksasta tornista, joihin on asumisen lisäksi suunniteltu myös toimistoja sekä hotelli. Torneissa on 22 - 33 kerrosta ja niihin arvioidaan muuttavan noin 2 000 uutta asukasta. Kalasadaman keskus tulee toimimaan joukkoliikenteen sekä jalankulun ja pyöräilyn solmukohtana itäisessä kantakaupungissa.

Kalasadaman keskus tulee muodostamaan uuden kaupunginosan ytimen ja samalla se yleiskaavan mukaisesti yhdistää Kalasadaman etelä- ja pohjoisosaa toisiinsa sekä vähentää Itäväylän aiheuttamaa haittavaikutusta.

Kaavan aluetehokkuus on $e(a)=2,2$. Kalasadaman keskuksen korttelitehokkuus alueella, jolla on kokonaiskerrosala, on $e(kk) = 6,8$ ja kaavan mukaisilla korttelialueilla keskimäärin $e(k) = 11,8$. Alueen korttelitehokkuus on poikkeuksellisen korkea.

Kalasadamaa ei ole tullut verrata leikkipaikkojen mitoituksessa Ruoholahteen kuten valituksessa esitetään. Kalasadaman keskuksen ulkoalueita suunniteltaessa vertailukohtena on ollut mm. Kampin keskus. Kyse on tiiviistä keskustarakentamisesta.

Asemakaavan määräykset ulkoilu- ja leikkialueista

Kalasadaman keskuksen asemakaavaan on katsottu tarpeelliseksi ottaa seuraavat ulkoilu- ja leikkialueita koskevat määräykset:

”ybk - Alue, jolla Junatie ja Kulosaarensilta tulee kattaa viherkannella. Kannelle tulee mahdollistaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy.”

”yah - Alue, jolle tulee rakentaa kortteleiden 10620-10623 kaikkien asukkaiden yhteiskäyttöinen piha-alue. Kullekin piha-alueelle tulee rakentaa hyvin tuulelta suojattu oleskelualue.”

”yvp - Alue, jossa viherkantana rakennettava osuus on käsiteltävä A1 hoitoluokan puistoalueen tasoisesti. Puistoalue on pidettävä päivisin julkisesti avoimena.”

”jk - Alue, jolle tulee rakentaa julkinen ulkotilassa oleva porrasyhteys tasojen +3.0 ja +22.0 välille. Porrasyhteyden läheisyyteen tulee sijoittaa luonteva esteetön hissiyhteys, joka tulee integroida rakennukseen.”

”Asukkaiden yhteiskäyttöiset piha-alueet sekä kattokerroksen oleskelu-terassit tulee suojata melulta siten, että niillä saavutetaan melutason ohjearvot ulkona (vanha alue).”

”Alueelle rakennettavien kansirakenteiden ja muiden meluntorjunnan kannalta keskeisten rakenteiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota riittävän meluntorjunnan aikaansaamiseksi erityisesti alueelle suunniteltujen asuinrakennusten ja piha-alueiden osalta. Meluntorjunnasta ja ilman epäpuhtauksien huomioon ottamisesta tulee tehdä kokonaissuunnitelma, jonka mukaan alue tulee toteuttaa.”

”Tuulisuus ja rakennusten aiheuttama tuulen kanavointivaikutus tulee ottaa huomioon alueen jatkosuunnittelussa.”

”AL-korttelialueella kattokerrokseen on rakennettava terassi ja yhteistiloja rakennuksen kaikkien asukkaiden käyttöön, mikäli rakennukseen tulee asuntoja.”

”K-korttelialueella rakennusten katot tulee rakentaa viherkantana, joka on varustettava istutuksin ja tuulelta suojatulla oleskelualueella.”

”K-korttelialueella katolle sijoitettavien teknisten tilojen ja laitteiden tulee sopia koko rakennuksen ulkonäköön ja ne tulee suunnitella luontevaksi osaksi viherkantaa.”

Kalasadaman keskuksen leikki- ja ulko-oleskelualueet koostuvat erityyppisistä rakennusten kattotasanteille rakennetuista pihoista sekä betonikansien päälle rakennettavista viherkansista.

Kalasadaman keskuksen omat leikki- ja oleskelualueet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alvno
FI02012566

Alueelle on määritelty kolme leikki- ja ulko-oleskelualueutta merkinnällä yah (alue, jolle tulee rakentaa kortteleiden 10620-10623 kaikkien asukkaiden yhteiskäyttöinen piha-alue). Kullekin piha-alueelle tulee rakentaa hyvin tuulelta suojattu oleskelualue. Kortteleiden kaikki asukkaat voivat käyttää kaikkia kolmea piha-alueutta leikkiin ja ulko-oleskeluun omien mieltymystensä mukaisesti ja muun muassa auringon suunnan ja tuulisuuden huomioiden. Alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 4 686 m².

Kukin piha-alue tullaan suunnittelemaan erikseen huomioiden ilmansuunnat ja sijoittumisen korttelikonaisuuteen. Piha-alueet sijaitsevat kuudennen kerroksen kattotasolla nykyisestä maanpinnasta katsoen. Piha-alueille on esteetön kulkuyhteys kaikista asunnoista. Piha-alueiden sijainti ilmenee liitteenä hallinto-oikeudelle toimitettavista havainnollistavista kuvista.

Näiden ainoastaan Kalasataman keskuksen asukkaiden käytössä olevien leikki- ja ulko-oleskelualueiden lisäksi alueelle rakennetaan asukkaiden ja päivisin myös ulkopuolisten käyttöön puistomainen viherkansi. Asemakaavassa alueet on määritelty merkinnällä yvp (alue, jossa viherkantana rakennettava osuus on käsiteltävä A1 hoitoluokan puistoalueen tasoisesti) ja merkinnällä ybk (alue, jolla Junatie ja Kulosaarensilta tulee kattaa viherkannella). Kannelle tulee mahdollistaa huolto- ja pelastusajoneuvojen pääsy. Alueiden yhteenlaskettu pinta-ala on 12 269 m². Keskeinen viherkansi sijaitsee suurelta osin neljännen kerroksen kattotasolla nykyisestä maanpinnasta katsoen. Viherkansien sijainti ilmenee liitteenä hallinto-oikeudelle toimitettavista havainnollistavista kuvista.

Tornirakennusten keskellä sijaitsevalle viherkannelle on esteetön kulkuyhteys kaikista asunnoista sekä julkisesti päivisin käytössä oleva esteetön hissiyhteys katutasolta. Keskeiseltä viherkannelta on ulkotilassa oleva suora porrasyhteys Englantilaisaukiolle, joka on Kalasataman keskuksen rajautuva katuaukio. Kaava määrittelee korttelin 10623 tonttien 2 ja 3 väliin kulkuyhteydet seuraavasti: ”Alue, jolle tulee rakentaa julkinen ulkotilassa oleva porrasyhteys tasojen +3.0 (= Englantilaisaukio katutasossa) ja +22.0 (=puistokannen taso tontilla 3) välille. Porrasyhteyden läheisyyteen tulee sijoittaa luonteva esteetön hissiyhteys, joka tulee integroida rakennukseen.”

Kalasataman keskuksen suunnitelmien mukaan kultakin katto- ja kansitasolla sijaitsevalta oleskelu- ja leikkialueelta on aina vähintään kaksi toisistaan riippumatonta tulo- ja poistumisreittiä. Tämän lisäksi kunkin asuintornin hissiryhmät (= á 3 x 17 hengen hissiä), jotka ovat mitoitettu liikkumisesteisille sekä lastenvaunujen ja polkupyörien kuljettamiseen, yhdistävät kattotasolla sijaitsevat oleskelu- tai leikkipihat keskuksen katutasoon. Hissit on varusteltu myös liikkumis-

ja toimintaesteisten omatoimista liikkumista varten. Kalasataman keskuksesta on tehty esteettömyys selvitys (11.5.2012).

Näillä toimenpiteillä turvataan esteetön, turvallinen ja vaivaton yhteys lähiseudun oleskelu-, leikki- ja virkistysalueille sekä alueelliseen kattavaan kevyen liikenteen verkostoon.

Asuintornien asukkaille avoimet yhteistilat: talopesulat, imujätteen syöttöasemat, polkupyörä- ja ulkoiluvälinevarastot sekä osa kerho- ja harrastetiloista sekä taloyhtiön saunaosastoista sijaitsevat kattopihoille avautuvissa kerroksissa. Kulku- ja näköyhteydet kyseisistä tiloista kattopihoille ovat erinomaiset. Edellytykset sosiaaliselle kontrollille ovat hyvät ja valituksessa esitetyt huolet kattopihojen turvallisuus- ja häiriöongelmista sekä pakoreittien riittämättömyydestä ovat turhia.

Lähiseudun leikki- ja oleskelualueet

Kalasataman keskus rajautuu itäreunaltaan Englantilaisaukion ja Kalasatamanpuiston sekä näitä yhdistävä nk. shared space -katualueen muodostamaan kokonaisuuteen, joka on Kalasataman uuden kaupunkirakenteen keskeisin julkinen ulkotila. Kokonaisuuden yhteenlaskettu pinta-ala on 3,91 ha. Alue tullaan suunnittelemaan kaikille eri käyttäjäryhmille ja mahdollistamaan laajasti leikin, oleskelun ja kaupunkielämän erilaisia tarpeita. Kalasatamanpuistolla on voimassa oleva asemakaava ja puisto on tarkoitus rakentaa vuonna 2015.

Kalasataman keskuksen tulevien asukkaiden laajempaan ulkoilu- ja virkistysalueena tulee olemaan Mustikkamaan saari, joka yhdistetään Kalasatamaan uudella siltayhteydellä. Sillan rakentamista valmistelevat työt on aloitettu ja sillan tulisi valmistua vuonna 2014.

Yhteenveto

Kalasataman asemakaavassa leikkipaikat ja oleskelualueet on MRL 54 §:n 2 momentin perusteella otettu huomioon siten, että ne ovat rakentamisvaiheessa järjestettävissä MRL 155 §:n 1 momentin edellyttämällä tavalla. Rakennus- ja pihasuunnitelmat laaditaan rakennuslupavaiheessa. Suunnitelmien säädösten- ja tarkoituksenmukaisuusvalvonta hoidetaan rakennuslupakäsittelyn yhteydessä.

Valituksessa on viitattu KHO:n 25.2.2010 antamaan päätökseen nro 352. Kyseisessä päätöksessä KHO katsoi, että Helsingin kantakaupungin alueella sijaitsevassa täydennysrakentamiskohteessa, ottaen huomioon tontin lähiympäristössä olevat puistoalueet, oli asemakaavan muutoksessa otettu riittävällä tavalla huomioon mahdollisuudet leikkipaikkojen ja oleskelualueiden järjestämiseen asuinrakennusten rakentamisvaiheessa.

Tuulisuuden aiheuttamista viihtyvyydsongelmista ja vaaratekijöistä

Valittajan mukaan leikki- ja oleskelutilojen sijoittamista 6-kerroksisten talojen katoille ei voida hyväksyä, koska tuulisuuserelvityksen mukaan tuulet muodostuvat katoilla usein vaarallisen voimakkaiksi. Suurimman osan vuodesta tuulet ovat hyisiä ja olosuhteet oleskelulle ja leikille epäviihtyisät.

Tuulisuuskysymys on ollut hyvin kaavoittajan tiedossa Keski-Pasilasta ja Jätkäsaaresta aikaisemmin tehtyjen tuulisuuskartoitusten kautta.

Tuulisuuserelvitys

Asemakaavan valmistelun aikana teetettiin selvitys Kalasataman keskuksen tuulisuuserelvitys, joka on asemakaavan nro 12070 liitteenä. Selvityksessä on esitetty yksityiskohtainen tuulisuuskartoitus Kalasataman keskuksen suunnitelmalle.

Tuulisuuskartoitus on tehty tuulitunnelikokeen ja pitkän aikavälin (10 v) paikallisten tuulitilastojen avulla. Tuulitunnelikoe on tehty rajakerros tyyppisessä tuulitunnelissa siten, että luonnon tuulia voidaan simuloidaan mahdollisimman tarkasti. Käytettyjä tekniikoita pidetään yleisesti luotettavimpina tuulisuuden selvittämiseen suunnitteluvaiheessa, ja ne ovat samoja joiden pojalta eri tutkijat ovat esittäneet suosituksia tuulisuuskriteereille.

Tuulisuus vaikuttaa viihtyvyyteen ja turvallisuuteen. Viihtyvyyden osalta tarkastellaan tyypillisesti alhaisia tuulennopeuden kynnyksarvoja (esim. 5 m/s keskituuli tai 10 m/s puuskatuuli katutasossa 2 m korkeudessa). Turvallisuuden osalta tarkastellaan suurempia kynnyksarvoja (yleisesti 16 ...23 m/s puuskanopeus). Tuulisuus määritetään kynnyksarvojen ylittävien tuulien esiintymisen (% ajasta) avulla.

Tulosten mukaan Kalasatama on asuinalueena Helsingin manneralueen oloissa suhteellisen tuulinen ja tuulisuuden perustaso avoimella paikalla on samaa suuruusluokkaa Helsingin Jätkäsaaren kanssa.

Viherkannella tunnin keskituuli >5 m/s kesäkaudella n. 2% ajasta ja koko vuoden tarkastelussa n. 5 % (toisinaan käytetty nyrkkisääntö on että jos em. lukema >5% on tuulisuudella merkitystä). Ottaen huomioon viherkannen korkeustaso, tulos ei ole erityisen suuri ja se vastaa maan pinnan tasossa lähellä rantaviivaa esiintyvää tuulisuutta. Puuskatuulien osalta johtopäätös on sama, eli tornit antavat hieman suojaa tai ne eivät ainakaan mainittavasti lisää tuulisuutta tornien keskelle jäävään alueeseen. Tornit lisäävät oletetusti tuulisuutta keskusosan ulkopuolella kuten Englantilaisaukiolla. Tehdyssä

tutkimuksessa ei ole mallinnettu kasvillisuutta eikä suoja-aitoja, jotka pienentävät tuulisuutta paikallisesti.

Turvallisuuskysymyksen osalta havaittiin että tornit kanavoivat virtauksia siten, että tornien kulmien kohdalla voi tietyissä pisteissä esiintyä kovia puuskanopeuksia (> 23 m/s) useammin kuin kerran vuodessa.

Tämän johdosta tutkimuksessa suositeltiin, että tuulisuus on otettava huomioon jatkosuunnittelussa. Koska tornien kulman ohi kiertävä virtaus on tärkein kysymys, paikalliset ongelmakohdat voidaan poistaa rakenneratkaisuilla (katoksilla, aidoilla), istutuksilla ja vaihtoehtoisilla kulkureiteillä.

Tuulisuuden huomioiminen rakennusvaiheessa

Kaavoitusvaiheen jälkeen tuulisuus on otettu Kalasataman keskuksen suunnittelussa huomioon suosituksen mukaisesti ja on teetetty tuulitunnelikokeisiin perustuvia jatkotutkimuksia. Lopulliset tuulisuuden turvallisuuskysymykseen liittyvät korjaavat rakenneratkaisut päätetään viimeistään rakennuslupavaiheessa.

Tuulisuus otetaan huomioon myös Englantilaisaukion jatkosuunnitteluun liittyvässä maisemasuunnittelukilpailussa.

Asemakaavassa oleva merkintä, että kullekin piha-alueelle tulee rakentaa hyvin tuulelta suojattu oleskelualue kohdentuu tietenkin myös leikkitiloille toisin kuin valituksessa on esitetty.

Leikki- ja oleskelualueiden tuulensuojajärjestelyistä tullaan rakennuslupavaiheessa edellyttämään erityissuunnitelmat, joiden yhteyteen hankitaan asiantuntijalausunto järjestelyjen toimivuudesta. Leikki- ja oleskelutilat pystytään suojaamaan, ja se on mahdollista normaalilla rakennustekniikalla.

Leikki- ja oleskelualueiden turvallisuudesta

Valituksen mukaan K-korttelialueille asemakaavassa osoitetut leikki- ja oleskelutilat eivät ole turvallisia eivätkä täytä MRL 54 §:n mukaisia asemakaavan sisältövaatimuksia.

Leikki- ja oleskelualueiden laadulliset edellytykset myös turvallisuuden osalta varmistetaan rakennuslupavaiheessa.

K -kortteleiden katoilla sijaitsevat oleskelu- ja leikkipihat on suunniteltu rajattavaksi, rakennuksen räystäältä hieman sisäänvedetyillä, vähintään 2 metriä korkeilla turvalaseista toteutettavilla seinillä ja kaitteilla, jotka tehdään karkaistusta ja laminoidusta lasista. Rakennuksen kattopihatasa ylemmäksi nousevat räystäsrakenteet

lasikaiteen ulkopuolella muodostavat n. 700 mm korkean umpiosan, joka rajoittaa valituksessa mainittua mahdollista korkean paikan aiheuttamaa pelkoa joillekin lapsille ja perheille.

Kattopihoille toteutettavat istutukset ja kalusteet tulevat olemaan sisäänvedettyjä lasikaiteista, jolloin ei synny tilannetta, jossa mahdolliset muuta pihatasoa korkeammat rakenteet madaltaisivat suojaavan kaiderakenteen korkeutta ja muodostaisivat kiipeilylle minkäänlaisia edellytyksiä. Tämä on oleellinen ja itsestään selvä jatkosuunnittelun suunnitteluperiaate putoamisturvallisuuden näkökulmasta.

Rakennuslupakäsittelyn yhteydessä rakennusvalvonnan vastuulla on varmistua siitä, että suunniteltava rakennus täyttää kaikki MRL 117 §:n 2 momentin mukaiset rakennukselle asetettavat olennaiset tekniset vaatimukset, joista yksi on rakennuksen käyttöturvallisuus. Rakentamisen aikana pääsuunnittelija valvoo, ettei jatkosuunnittelun tai toteutuksen aikana synny ratkaisuja, jotka heikentäisivät turvallisuutta. Turvallisuudesta huolehtiminen ulotetaan myös laadittavien huolto- ja kunnossapitoasiakirjojen avulla myös kohteen luovutuksen jälkeiseen aikaan.

Myös asemakaavoitusta varten laaditun meluselvityksen laskelmat ja suositukset perustuvat siihen, että asuintornien jalustarakennuksen katoilla sijaitsevat oleskelu- ja leikkipihat rajataan 2,0-2,5 metrin ja Itäväylän kattava viherkansi 1,2 -2,0 metrin korkuisilla lasikaiteilla. Nämä kaiteet toimivat sekä tuulen että liikenteen melun ja hiukkaspäästöjen suhteen kattopihojen terveellisyyttä, turvallisuutta ja viihtyisyyttä parantavina ja suojaavina rakenteina. Meluselvitys suosittaa, että tornien ylimmissä kerroksissa sijaitsevien kattoterassien oleskelualueiden kaiteet tulee rakentaa vähintään 3 metrin korkuisiksi.

Valituksen mukaan leikki- ja oleskelutiloja ei ole missään Pohjoismaissa eikä Keski-Euroopassa kaavoitettu 6-kerroksisten talojen katoille merenranta-alueille.

Toteutuneita esimerkkejä vastaavista melua ja tuulta suojaavista, toimivista oleskelu- ja leikkipihojen lasikaideratkaisuista on ainakin seuraavat:

- Sellonhuipun asuintorni Espoon Leppävaarassa, jossa yli 80 metriä korkean, yli 25-kerroksisen asuintornin leikki- ja oleskelu-pihat ovat jalustarakennuksen kattotasolla yli 10 metrin (=+ 14.00) korkeudella korttelia ympäröivästä katutasosta. Sellonhuipun leikkipihat liittyvät Kalasataman keskuksen tapaan suoraan niin ikään kansitasolla sijaitseviin Sellon kauppa- ja aluekeskuksen yleisiin jalankulku- ja oleskelualueisiin. Tästä asetelmasta ao. kohteessa ei ole

syntynyt valituksessa mainitun kaltaisia turvallisuus- ja häiriöongelmia.

- Kiinteistö Oy Verkon (Verkkokauppa.com) yleinen, yleisölle avoin näköala- ja oleskelualue, joka sijaitsee rakennuksen katolla 42 metrin (=+45.20) korkeudessa katutasosta. Helsingin Jätkäsaaren etelärannalla avomeren äärellä sijaitsevan kohteen tuuliolosuhteet ovat Kalasataman keskustakin haastavammat.
- Kampin keskus: Kolme 9 kerroksista asuintornia, joissa asuinpihat ovat liike- ja terminaalitiloja sisältävien jalustarakennuksen katoilla, rakennusten välissä. Talot ovat reilusti alle 20 metrin päässä toisistaan. Kohde sijaitsee tuulisella Helsingin niemellä, eikä pihoja suojaavat lasikaiderakenteet ole tässä tapauksessa normaalia kaidekorkeutta korkeampia.

Eurooppalaisia esimerkkejä vastaavista ratkaisuista on useita kuten Oslon Aker Brygge, Pariisin Rive Gauche -kaupunginosa Seine-joen varrella, Lyonissa rakenteilla oleva, osittain käyttöön otettu La Confluence -asuinalue, joka sijaitsee veden ympäröimänä kahden joen välissä, sekä Tallinnan Rootermanin alue meren äärellä, lähellä satamaa.

Lopuksi

MRL 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisin määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kalasataman keskuksen asemakaavan muutoksen osalta on erittäin laajasti selvitetty kaavan vaikutukset. Kaavan voidaan katsoa perustuneen riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan voidaan katsoa olevan sekä MRL 54 §:n että MRL 155 §:n mukainen.

Lisätiedot

Pennanen Sari-Anna, kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36179
sari-anna.pennanen(a)hel.fi

§ 976

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä:

kaupunkisuunnittelulautakunta 28.8.2012 (paitsi 276 §)

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien viranomaisten viikolla 35 tekemiä päätöksiä:

kaupunkisuunnittelulautakunta 28.8.2012 (paitsi 276 §)

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

§ 977

Selvitys Etelä-Suomen aluehallintovirastolle hoitoon pääsyn toteutumisesta perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidossa

HEL 2012-010090 T 06 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan selvityksen hoitoon pääsyn toteutumisesta perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidossa:

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 51 §:n 1 momentin mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut toimintayksikköön.

Terveydenhuoltolain 51 §:n 2 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Tämä kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää suun terveydenhuollossa ja perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta.

Terveydenhuoltolain 52 §:n 2 momentissa säädetään, että hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut kuntayhtymän sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut sairaanhoitopiirin sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoitoa toteuttavaan toimintayksikköön.

Terveydenhuoltolain 52 §:n 3 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta on järjestettävä ja aloitettava hoidon edellyttämä kiireellisyys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

Aluehallintovirastojen ja Valviran yhteisen kiireettömään hoitoon pääsyä koskevan valtakunnallisen valvontaohjelman 2012 – 2014 mukaan aluehallintovirastot selvittävät hoitoon pääsyä erityisesti sellaisissa terveyskeskuksissa, joissa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan hoitoon pääsy perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidossa ei toteudu terveydenhuoltolain mukaisesti. Valvontaohjelman mukaan aluehallintovirasto pyytää selvityksiä terveyskeskuksilta, jos sen saamien tietojen mukaan yli 5 % läheteistä yhdellä tai useammalla erikoisalalla käsitellään vasta kolmen viikon jälkeen, yli 15 % erikoissairaanhoidon yksikön ensimmäisistä lääkärikäynneistä ei toteudu kolmessa kuukaudessa yhdellä tai useammalla erikoisalalla tai erikoissairaanhoidon yksikössä on enemmän kuin 4 potilasta / 10 000 asukasta jonottanut hoitoa yli kuusi kuukautta tai yli kolme kuukautta lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa taikka jonottaneita on yli 5 % ja absoluuttisesti vähintään 10.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen viimeisimmän selvityksen (huhtikuu 2012) mukaan Helsingin terveyskeskuksen geriatrian erikoisalalla 6,4 % läheteistä käsitellään kolmen viikon jälkeen. Selvityksen mukaan foniatrian erikoisalalla 26,5 % potilaista ja neurologian erikoisalalla 15,3 % potilaista on odottanut ensimmäistä käyntiä lääkärille yli kolme kuukautta. Lisäksi sisätautien erikoisalalla 53,8 % potilaista ja 106 potilasta on jonottanut hoitoon pääsyä yli kuusi kuukautta.

Selvityksen antaminen aluehallintoviraston esittämiin kysymyksiin

Aluehallintoviraston esittämiin kysymyksiin on vastattu erikoisaloittain (geriatria, neurologia, sisätaudit, foniatria).

Geriatria

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan terveyskeskuksen geriatrian erikoisalalla 6,4 % läheteistä käsitellään kolmen viikon jälkeen.

1) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen läheteiden käsittelyaika geriatrian erikoisalalla?

Vuoden alusta geriatrian erikoisalalla on käsitelty 448 lähetettä. Näistä 423 (94 %) on käsitelty kolmessa viikossa ja 25 (6%) yli kolmessa viikossa läheteen saapumisesta.

2) Mitkä ovat perustelut läheteiden pitkille käsittelyajoille geriatrian erikoisalalla?

Yli 21 vrk:n käsittelyviiveet olivat (19 kpl) tammikuussa ja (6 kpl) heinäkuussa. Tammikuussa Malmin yksikössä oli geriatripula, jolloin läheteiden käsittely viivästyi. Henkilöresurssitilanne on nyt parempi ja sijaistukset on voitu järjestää. Heinäkuun viiveen syynä oli tietotekninen ongelma, jolloin läheteet eivät siirtyneetkään läheteen käsittelijän sijaiselle, jolloin läheteitä ei pystytty käsittelemään. Tätä ongelmaa selvitellään, jotta jatkossa tältä virheeltä vältytään. Muina kuukausina läheteet on pystytty käsittelemään alle 21 vrk:n määräajassa

3) Otetaanko potilaisiin yhteyttä, mikäli läheteiden käsittelyaika geriatrian erikoisalalla venyy?

Ei oteta. Läheteet silmäillään läpi sitä mukaa kun ne saapuvat, vaikka lopullinen käsittely (= tutkimusten ohjelmoiminen ja ajanvarausjonoon siirtäminen) viivästysikin. Kiireellisissä tapauksissa tutkimukset käynnistetään hyvinkin nopeasti. Esim. jos läheteessä on maininta kaatuilun jälkeen ilmaantuneesta sekavuudesta, potilaalle tilataan aika pään kuvantamiseen 1-2 viikon sisällä ja sen vastauksesta annetaan soittoaika jo ennen ensimmäistä vastaanottokäyntiä.

4) Mihin toimenpiteisiin terveyskeskuksessa on ryhdytty läheteiden käsittelyn nopeuttamiseksi geriatrian erikoisalalla ja miten toimenpiteissä on onnistuttu?

Vrt. kohta 2. Resurssitilanne on parempi ja läheteiden käsittelyaikaan on kiinnitetty huomiota, mikä näkyy tilastojen kohentumisena kevään - kesän aikana eli helmi-kesäkuussa ei ollut käsittelyviivettä. Läheteiden käsittelyn vastuuttaminen ja sijaistusasiat on hoidettu.

5) Miten läheteiden käsittelyä koskeva omavalvonta toteutuu?

Omavalvonta on pitkälti läheteitä käsittelevän lääkärin (= apulaisyliääkäri) sekä tulosyksikön ylilääkärin vastuulla. Läheteiden käsittelyn toteutumista seurataan Gentia -johtamisen tietojärjestelmän hoitotakuuraporttien avulla sekä pidetään hoitotakuutiimin kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä. Muistipoliklinikoiden kehittämistyöryhmä käsittelee myös toimintaan liittyviä ongelmia ja pyrkii kehittämään prosessia niin, että toiminta olisi sujuvaa ja hoitotakuulain mukaista. Pitkittyviin käsittelyaikoihin pyritään puuttamaan priorisoimalla tätä toimintaa (sijaistukset, kliininen lisätyö, vastuuttaminen).

Neurologia

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan terveyskeskuksen neurologian erikoisalalla 15,3 % potilaista on odottanut ensimmäistä käyntiä lääkärille yli kolme kuukautta.

6) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle vastaavan lääkärin tai hänen antamiensa ohjeiden mukaan muun laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemälle hoidon tarpeen arvioinnille neurologian erikoisalalla?

Neurologian erikoisalalla hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella. Kuukausittaisen manuaalisen jonoraportin ja neurologian ylilääkärin seurannan mukaan keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle käynnille on kolme kuukautta. Lähetteen perusteella kiireellisiksi arvioitujen potilaiden odotusaika on 1 – 3 viikkoa tapauksen mukaan.

7) Mitkä ovat perustelut pitkille odotusajoille neurologian erikoisalalla ensimmäisen lääkärikäynnin toteutumiselle?

Odotusaika on alle terveydenhuoltolain säätämien aikarajojen. Hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella ja keskimääräinen odotusaika on kolme kuukautta. Kiireelliset potilaat pääsevät keskimääräistä nopeammin. Terveydenhuoltolain mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoito on järjestettävä enintään kuudessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta. Helsingin terveyskeskus ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat sopineet neurologian erikoisalaa koskevasta työnjaosta ja potilasohjauksesta, mikä varmistaa hoitoon pääsyn toteutumisen potilaan terveydentilan vaarantumatta.

8) Toteutetaanko hoidon tarpeen arviointi neurologian alalla jonkin muun terveydenhuollon ammattihenkilön kuin lääkärin vastaanotolla?

Ei toteuteta.

9) Kuinka usein hoidon tarpeen arviointi voidaan tehdä pelkän lähetteen perusteella neurologian erikoisalalla?

Käytännössä lähes aina. Jos tämä ei ole mahdollista, potilaaseen otetaan yhteyttä lähetetietojen tarkentamiseksi.

10) Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty hoidon tarpeen arviointiin ja siihen liittyvien kuvantamis- ja laboratoriotutkimusten toteutumisiksi 3 kuukauden määräajassa ja miten siinä on onnistuttu?

Hoidon tarpeen arvioimiseksi tarvittavat kuvantamis- ja laboratoriotutkimukset voidaan toteuttaa ennen vastaanottokäyntiä ja onnistuvat poikkeuksetta 3 kuukauden määräajassa.

11) Miten hoidon tarpeen arviointia koskeva omavalvonta toteutuu?

Neurologian erikoisalalla ylilääkäri seuraa hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoon pääsyn toteutumista poliklinikan kuukausittaisissa palaverissa manuaalisten jonoraporttien ja muiden seurantatietojen avulla. Ylilääkäri raportoi tuloksien ylilääkärille. Poikkeamat ja niiden edellyttämät korjaavat toimenpiteet käsitellään yksikön johtoryhmässä ja raportoidaan kaupunginsairaalan johtajalääkärille. Seuranta ja poliklinikoiden asiakasprosessien kehittämistä tekee ajanvarauspoliklinikoiden kehittämissuunnitelma, johon myös neurologian poliklinikan edustajat osallistuvat.

Lisäksi seurataan johtamisen tietojärjestelmän (Gentia) hoitotakuuraportteja ja pidetään hoitotakuutiimin kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä yhteistyössä terveystieteiden tietohallintoyksikön asiantuntijoiden kanssa.

Sisätaudit

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan terveystieteiden sisätautien erikoisalalla 53,8 % potilaista ja 106 potilasta on jonottanut hoitoon pääsyä yli kuusi kuukautta.

12) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen jonotusaika hoidon saamiseksi sisätautien erikoisalalla?

Heinäkuun 2012 tilanteessa ei kukaan odottanut hoitoa yli 180 vrk ja vuoden alusta tarkasteltuna vain 8 potilasta eli 0,3 % oli odottanut hoidon aloitusta (= ensikäyntiä) yli kuusi kuukautta. 93 %:ssa hoito alkaa alle kolmessa kuukaudessa.

Käytössä on lisäksi manuaalinen kuukausittainen seurantaraportti sisätautialan tutkimusjonoista palvelumuodoittain. Tällä hetkellä (heinäkuu 2012) lähes kaikissa palvelumuodoissa jono on alle tai noin kolme kuukautta. Ainoastaan Laakson sairaalan sydämenultraäänitutkimusjono on 3,5 kuukautta, mutta muilla sisätautipoliklinikoilla lyhyempi (Herttoniemi 2 kk ja Maria 1,5 kk). Kaikilla poliklinikoilla paksusuolentähystystutkimusjono on 3 kk.

13) Mitkä ovat perustelut pitkille jonotusajoille hoidon saamiseksi sisätautien erikoisalalla?

Sisätaudeilla ei ole pitkiä odotusaikoja, vaan pääosin hoito alkaa alle kolmessa kuukaudessa. Selvityspyynnön taustalla oli tieto, että sisätautien erikoisalalla 53,8 % potilaista ja 106 potilasta on jonottanut hoitoon pääsyä yli kuusi kuukautta. Hoitoa odottaviksi oli laskettu lähetetiedot, joihin on merkitty hoitopäätöksen päiväys ja ensimmäisen käynnin toteutumispäivä, mutta hoidon alkamispäivä puuttuu.

Poliklinikkayksiköiden selkeä käsitys on, että kukaan potilas ei ole todellisuudessa jonottanut yli kuutta kuukautta. Terveyskeskuksen tietohallintoyksikkö selvitti odottajien listoja ja niissä tuli esiin mm. niitä, joita oli havaitun virheen vuoksi jo aiemmin yritetty listalta poistaa.

Jokaisella poliklinikalla on nimetyt listojen tarkastajat, jotka kuukausittain saavat Pegasos-sairauskertomusjärjestelmän toimittajalta Logicalta ns. tarkastuslistat yli kuusi kuukautta hoitoa odottaneista. Kesä-heinäkuussa on tehty viimeiset tarkastukset ja suurin osa kyseisistä 106 potilaasta osoittautui virheelliseksi tiedoksi/odottajaksi, joka todellisuudessa ei siis ollut joutunut odottamaan kuutta kuukautta. Tarkastuksen jälkeinen luku on nyt 31. Seuraava lisätarkastus ja ohjeistus tehdään elokuun lopussa.

Lisäksi on epäily, että taustalla on Pegasoksen ohjelmavirhe. Ongelma on esitetty Logicalle ja sen selvittäminen on kesken.

14) Otetaanko potilaisiin yhteyttä, jos jonotusaika venyy hoitoon pääsyssä?

Hoitotakuupotilaat saavat 21 vrk:n sisällä ajanvarauskirjeen, jossa on poliklinikka-aika tai ns. hoitotakuukirjeen, jossa kerrotaan, milloin potilas tulee ajan saamaan. Tässä ilmoitetaan arvio 1 kk tarkkuudella. Jos potilaan aika siirtyy tai jonotusaika venyisi poliklinikoista johtuvista syistä, otetaan potilaaseen yhteyttä uudella ajanvarauskirjeellä tai joskus puhelimitse.

15) Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty jonojen lyhentämiseksi ja miten siinä on onnistuttu?

Jonojen hallitsemiseksi ja lyhentämiseksi on käytössä mm. seuraavat toimenpiteet: kliininen lisätyö normaalin työajan ulkopuolella, jota tehdään mm. tähystystutkimuksissa ja sydämen ultraäänitutkimuksissa. Paksusuolen palveluseteli – pilotti jatkuu vuoden 2013 loppuun saakka. Potilailla on terveydenhuoltolain nojalla valinnanvapausoikeus kaupungin eri sisätautipoliklinikoiden suhteen. Asiakas- ja terveysasemainformaatiota poliklinikoiden jonotilanteesta parannetaan viestintäyksikön toimesta. Yhteistyötä kaupunginsairaaloiden eri sisätautipoliklinikoiden välillä on tehostettu ja tutkimusindikaatiota ja hoitokriteereitä on yhtenäistetty. Sähköisten konsultaatioiden määrää pyritään lisäämään varsinkin tilanteissa, joissa kriteerit sisätautipoliklinikalle ottamiseksi eivät täyty. Tällöin lähetettävä lääkäri saa jatkotutkimus- ja jatkohoito-ohjeet sähköisesti. Lisäksi syyskuussa 2011 aloitettiin sisätautilääkärin jalkautuva vastaanottopilotti kahdella terveysasemalla ja lähes kaikilla terveysasemilla jatkuu ns. sisätautilääkärin ryhmäkonsultaatiotoiminta. Näiden tarkoituksena on tehostaa toimintaa ja vähentää poliklinikkalähetteen määrää sekä lisätä terveyskeskuslääkäreiden osaamista. TT- ja

magneettikuvantamistutkimukset saadaan HUSista ja jonotusaika on alle 1,5 kuukautta.

16) Miten hoidon järjestämistä koskeva omavalvonta toteutuu?

Sisätautien erikoisalalla hoidon toteutumista seurataan kuukausittaisten manuaalisten jonoraporttien avulla, joista saadaan tietoa myös eri tutkimuspalvelumuotojen jonoista. Lisäksi seurataan Gentia -johtamisen tietojärjestelmän hoitotakuuraportteja, pidetään hoitotakuutiimin kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä.

Seurannasta vastaavat tulostyöntekijöiden ylilääkärit sekä kaupunginsairaalan johtajalääkäri. Seuranta ja poliklinikoiden asiakasprosessien kehittämistä tekee myös ajanvarauspoliklinikoiden kehittämistyöryhmä sekä kaupunginsairaalan johtoryhmä. Mikäli tutkimusten ja/tai hoidon aloittamisen suhteen määräajat ylittyisivät, toteutettaisiin kohdan 15 toimenpiteet nopealla aikataululla erityisesti kliinistä lisätyötä tehostamalla ja ostopalvelulla.

Foniatria

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan terveyskeskuksen foniatrian erikoisalalla 26,5 % potilaista on odottanut ensimmäistä käyntiä lääkärille yli kolme kuukautta.

6) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle vastaavan lääkärin tai hänen antamiensa ohjeiden mukaan muun laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemälle hoidon tarpeen arvioinnille foniatrian erikoisalalla?

Foniatrian erikoisalalla hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella. Usein ennen foniatrian tutkimusta on tarpeellista järjestää psykologin ja/tai toimintaterapeutin tutkimukset. Osalle lapsista suositellaan ensin puolen vuoden kestävästä puheterapiajaksoa ennen foniatrian tutkimusta. Näissä em. tapauksissa foniatrian tutkimus siirtyy noin 8 kuukauden päähän. 1.8.2012 alkaen poliklinikalla on työskennellyt vain yksi foniatri aikaisemman kahden lääkärin asemasta, mistä johtuen tällä hetkellä ensimmäiselle käynnille odotusaika on keskimäärin 8 kuukautta. Lähetteen perusteella kiireellisiksi arvioitujen potilaiden lähetteet siirretään HYKSiin.

7) Mitkä ovat perustelut pitkille odotusajoille foniatrian erikoisalalla ensimmäisen lääkärikäynnin toteutumiseksi?

Odotusaika on alle terveydenhuoltolain säättämien aikarajojen. Hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella ja keskimääräinen

odotusaika on ollut kuusi kuukautta. Terveystieteiden mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoito on järjestettävä enintään kuudessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta. Yli 90 päivää odottavien luku 26,5 % tuntuu korkealta. Aikaisemman kokemuksen mukaan hoitotakuun toteutumista tutkittaessa potilaskohtaisissa selvityksissä hoitoa ei ole järjestelmässä katsottu alkavaksi, jos potilaan tutkimukset on käynnistetty psykologin, toimintaterapeutin tai puheterapeutin tutkimuksilla ennen lääkärin käyntiä. Tutkimukset saattavat viivästyä myös henkilökunnasta riippumattomista syistä, kuten potilaat eivät ole saapuneet vastaanotolle kuin useamman kutsukerran jälkeen. Myös kirjaamisessa on tapahtunut virheitä. Liian kauan tutkimuksia odottaneet potilastapaukset käydään läpi ja syyt selvitetään. Lisäksi henkilökunnalle annetaan ohjeita kirjaamisesta.

8) Toteutetaanko hoidon tarpeen arviointi foniatrian alalla jonkin muun terveydenhuollon ammattihenkilön kuin lääkärin vastaanotolla?

Ei toteuteta.

9) Kuinka usein hoidon tarpeen arviointi voidaan tehdä pelkän lähetteen perusteella foniatrian erikoisalalla?

Yleensä se on mahdollista, mutta jos sähköisen lähetteen paperiset liitteet oleellisista tutkimuksista puuttuvat, ei hoidon tarvetta voi arvioida. Tällöin liitteitä joudutaan erikseen pyytämään, mikä hidastaa prosessia.

10) Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty hoidon tarpeen arviointiin ja siihen liittyvien kuvantamis- ja laboratoriotutkimusten toteutumiseksi 3 kuukauden määräajassa ja miten siinä on onnistuttu?

Hoidon tarpeen arvioimiseksi tarvittavat muiden erityistyöntekijöiden tutkimukset voidaan toteuttaa ennen vastaanottokäyntiä ja onnistuvat poikkeuksetta 3 kuukauden määräajassa.

11) Miten hoidon tarpeen arviointia koskeva omavalvonta toteutuu?

Foniatrian erikoisalalla apulaisylilääkäri ja terveydenhoitaja seuraavat hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoon pääsyn toteutumista poliklinikan kuukausittaisissa palaverissa manuaalisten jonoraporttien ja sähköisen potilastietojärjestelmän jonotietojen avulla.

Lisäksi seurataan johtamisen tietojärjestelmän (Gentia) hoitotakuuraportteja ja foniatrian työryhmän kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin

liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä yhteistyössä terveystieteiden tutkimuskeskuksen tietohallintoyksikön asiantuntijoiden kanssa.

Yhteenveto

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan hoitotakuu toteutuu varsin hyvin terveystieteiden tutkimuskeskuksen erikoissairaanhoidossa. Terveystieteiden- ja hyvinvoinninlaitoksen raportissa mainitut enimmäisaikojen ylitykset eivät ole todellisia, vaan johtuvat tilastointiin liittyvistä ongelmista.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Etelä-Suomen aluehallintoviraston selvitys- ja kuulemispyyntö
29.6.2012, PU 1445 B

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan selvityksen hoitoon pääsyn toteutumisesta perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidossa:

Terveystieteidenhuoltolain (1326/2010) 51 §:n 1 momentin mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut toimintayksikköön.

Terveystieteidenhuoltolain 51 §:n 2 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Tämä kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää suun terveydenhuollossa ja perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista

syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta.

Terveydenhuoltolain 52 §:n 2 momentissa säädetään, että hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut kuntayhtymän sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut sairaanhoitopiiriin sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön.

Terveydenhuoltolain 52 §:n 3 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta on järjestettävä ja aloitettava hoidon edellyttämä kiireellisyys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

Aluehallintovirastojen ja Valviran yhteisen kiireettömään hoitoon pääsyä koskevan valtakunnallisen valvontaohjelman 2012 – 2014 mukaan aluehallintovirastot selvittävät hoitoon pääsyä erityisesti sellaisissa terveyskeskuksissa, joissa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan hoitoon pääsy perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidossa ei toteudu terveydenhuoltolain mukaisesti. Valvontaohjelman mukaan aluehallintovirasto pyytää selvityksiä terveyskeskuksilta, jos sen saamien tietojen mukaan yli 5 % läheteistä yhdellä tai useammalla erikoisalalla käsitellään vasta kolmen viikon jälkeen, yli 15 % erikoissairaanhoidon yksikön ensimmäisistä lääkärikäynneistä ei toteudu kolmessa kuukaudessa yhdellä tai useammalla erikoisalalla tai erikoissairaanhoidon yksikössä on enemmän kuin 4 potilasta / 10 000 asukasta jonottanut hoitoa yli kuusi kuukautta tai yli kolme kuukautta lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa taikka jonottaneita on yli 5 % ja absoluuttisesti vähintään 10.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen viimeisimmän selvityksen (huhtikuu 2012) mukaan Helsingin terveyskeskuksen geriatrian erikoisalalla 6,4 % läheteistä käsitellään kolmen viikon jälkeen. Selvityksen mukaan foniatrian erikoisalalla 26,5 % potilaista ja neurologian erikoisalalla 15,3 % potilaista on odottanut ensimmäistä käyntiä lääkärille yli kolme kuukautta. Lisäksi sisätautien erikoisalalla 53,8 % potilaista ja 106 potilasta on jonottanut hoitoon pääsyä yli kuusi kuukautta.

Selvityksen antaminen aluehallintoviraston esittämiin kysymyksiin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Aluehallintoviraston esittämiin kysymyksiin on vastattu erikoisaloittain (geriatria, neurologia, sisätaudit, foniatria).

Geriatría

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan terveyskeskuksen geriatrian erikoisalalla 6,4 % läheteistä käsitellään kolmen viikon jälkeen.

1) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen läheteiden käsittelyaika geriatrian erikoisalalla?

Vuoden alusta geriatrian erikoisalalla on käsitelty 448 lähetettä. Näistä 423 (94 %) on käsitelty kolmessa viikossa ja 25 (6%) yli kolmessa viikossa läheteen saapumisesta.

2) Mitkä ovat perustelut läheteiden pitkille käsittelyajoille geriatrian erikoisalalla?

Yli 21 vrk:n käsittelyviiveet olivat (19 kpl) tammikuussa ja (6 kpl) heinäkuussa. Tammikuussa Malmin yksikössä oli geriatripula, jolloin läheteiden käsittely viivästyi. Henkilöresurssitilanne on nyt parempi ja sijaistukset on voitu järjestää. Heinäkuun viiveen syynä oli tietotekninen ongelma, jolloin läheteet eivät siirtyneetkään läheteen käsittelijän sijaiselle, jolloin läheteitä ei pystytty käsittelemään. Tätä ongelmaa selvitellään, jotta jatkossa tältä virheeltä vältytään. Muina kuukausina läheteet on pystytty käsittelemään alle 21 vrk:n määräajassa

3) Otetaanko potilaisiin yhteyttä, mikäli läheteiden käsittelyaika geriatrian erikoisalalla venyy?

Ei oteta. Läheteet silmäilläään läpi sitä mukaa kun ne saapuvat, vaikka lopullinen käsittely (= tutkimusten ohjelmoiminen ja ajanvarausjonoon siirtäminen) viivästysisikin. Kiireellisissä tapauksissa tutkimukset käynnistetään hyvinkin nopeasti. Esim. jos läheteessä on maininta kaatuilun jälkeen ilmaantuneesta sekavuudesta, potilaalle tilataan aika pään kuvantamiseen 1-2 viikon sisällä ja sen vastauksesta annetaan soittoaika jo ennen ensimmäistä vastaanottokäyntiä.

4) Mihin toimenpiteisiin terveyskeskuksessa on ryhdytty läheteiden käsittelyn nopeuttamiseksi geriatrian erikoisalalla ja miten toimenpiteissä on onnistuttu?

Vrt. kohta 2. Resurssitilanne on parempi ja läheteiden käsittelyaikaan on kiinnitetty huomiota, mikä näkyy tilastojen kohentumisena kevään - kesän aikana eli helmi-kesäkuussa ei ollut käsittelyviivettä. Läheteiden käsittelyn vastuuttaminen ja sijaistusasiat on hoidettu.

5) Miten läheteiden käsittelyä koskeva omavalvonta toteutuu?

Omavalvonta on pitkälti läheteitä käsittelevän lääkärin (= apulaisylilääkäri) sekä tulosyksikön ylilääkärin vastuulla. Läheteiden käsittelyn toteutumista seurataan Gentia -johtamisen tietojärjestelmän hoitotakuuraporttien avulla sekä pidetään hoitotakuutiimin kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä. Muistipoliklinikoiden kehittämistyöryhmä käsittelee myös toimintaan liittyviä ongelmia ja pyrkii kehittämään prosessia niin, että toiminta olisi sujuvaa ja hoitotakuulain mukaista. Pitkittyihin käsittelyaikoihin pyritään puuttumaan priorisoimalla tätä toimintaa (sijaistukset, klininen lisätyö, vastuuttaminen).

Neurologia

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan terveyskeskuksen neurologian erikoisalalla 15,3 % potilaista on odottanut ensimmäistä käyntiä lääkärille yli kolme kuukautta.

6) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle vastaavan lääkärin tai hänen antamiensa ohjeiden mukaan muun laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemälle hoidon tarpeen arvioinnille neurologian erikoisalalla?

Neurologian erikoisalalla hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella. Kuukausittaisen manuaalisen jonoraportin ja neurologian ylilääkärin seurannan mukaan keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle käynnille on kolme kuukautta. Lähetteen perusteella kiireellisiksi arvioitujen potilaiden odotusaika on 1 – 3 viikkoa tapauksen mukaan.

7) Mitkä ovat perustelut pitkille odotusajoille neurologian erikoisalalla ensimmäisen lääkärikäynnin toteutumiselle?

Odotusaika on alle terveydenhuoltolain säättämien aikarajojen. Hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella ja keskimääräinen odotusaika on kolme kuukautta. Kiireelliset potilaat pääsevät keskimääräistä nopeammin. Terveydenhuoltolain mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoito on järjestettävä enintään kuudessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta. Helsingin terveyskeskus ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat sopineet neurologian erikoisalaa koskevasta työnjaosta ja potilasohjauksesta, mikä varmistaa hoitoon pääsyn toteutumisen potilaan terveydentilan vaarantumatta.

8) Toteutetaanko hoidon tarpeen arviointi neurologian alalla jonkin muun terveydenhuollon ammattihenkilön kuin lääkärin vastaanotolla?

Ei toteuteta.

9) Kuinka usein hoidon tarpeen arviointi voidaan tehdä pelkän lähetteen perusteella neurologian erikoisalalla?

Käytännössä lähes aina. Jos tämä ei ole mahdollista, potilaaseen otetaan yhteyttä lähetetietojen tarkentamiseksi.

10) Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty hoidon tarpeen arviointiin ja siihen liittyvien kuvantamis- ja laboratoriotutkimusten toteutumiseksi 3 kuukauden määräajassa ja miten siinä on onnistuttu?

Hoidon tarpeen arvioimiseksi tarvittavat kuvantamis- ja laboratoriotutkimukset voidaan toteuttaa ennen vastaanottokäyntiä ja onnistuvat poikkeuksetta 3 kuukauden määräajassa.

11) Miten hoidon tarpeen arviointia koskeva omavalvonta toteutuu?

Neurologian erikoisalalla ylilääkäri seuraa hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoon pääsyn toteutumista poliklinikan kuukausittaisissa palaverissa manuaalisten jonoraporttien ja muiden seurantatietojen avulla. Ylilääkäri raportoi tulosyksikön ylilääkärille. Poikkeamat ja niiden edellyttämät korjaavat toimenpiteet käsitellään yksikön johtoryhmässä ja raportoidaan kaupunginsairaalan johtajalääkärille. Seuranta ja poliklinikoiden asiakasprosessien kehittämistä tekee ajanvarauspoliklinikoiden kehittämistyöryhmä, johon myös neurologian poliklinikan edustajat osallistuvat.

Lisäksi seurataan johtamisen tietojärjestelmän (Gentia) hoitotakuuraportteja ja pidetään hoitotakuutiimin kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä yhteistyössä terveyskeskuksen tietohallintoyksikön asiantuntijoiden kanssa.

Sisätaudit

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan terveyskeskuksen sisätautien erikoisalalla 53,8 % potilaista ja 106 potilasta on jonottanut hoitoon pääsyä yli kuusi kuukautta.

12) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen jonotusaika hoidon saamiseksi sisätautien erikoisalalla?

Heinäkuun 2012 tilanteessa ei kukaan odottanut hoitoa yli 180 vrk ja vuoden alusta tarkasteltuna vain 8 potilasta eli 0,3 % oli odottanut

hoidon aloitusta (= ensikäyntiä) yli kuusi kuukautta. 93 %:ssa hoito alkaa alle kolmessa kuukaudessa.

Käytössä on lisäksi manuaalinen kuukausittainen seurantaraportti sisätautialan tutkimusjonoista palvelumuodoittain. Tällä hetkellä (heinäkuu 2012) lähes kaikissa palvelumuodoissa jono on alle tai noin kolme kuukautta. Ainoastaan Laakson sairaalan sydämenultraäänitutkimusjono on 3,5 kuukautta, mutta muilla sisätautipoliklinikoilla lyhyempi (Herttoniemi 2 kk ja Maria 1,5 kk). Kaikilla poliklinikoilla paksusuolentähystystutkimusjono on 3 kk.

13) Mitkä ovat perustelut pitkille jonotusajoille hoidon saamiseksi sisätautien erikoisalalla?

Sisätaudeilla ei ole pitkiä odotusaikoja, vaan pääosin hoito alkaa alle kolmessa kuukaudessa. Selvityspyynnön taustalla oli tieto, että sisätautien erikoisalalla 53,8 % potilaista ja 106 potilasta on jonottanut hoitoon pääsyä yli kuusi kuukautta. Hoitoa odottaviksi oli laskettu lähetetiedot, joihin on merkitty hoitopäätöksen päiväys ja ensimmäisen käynnin toteutumispäivä, mutta hoidon alkamispäivä puuttuu.

Poliklinikkayksiköiden selkeä käsitys on, että kukaan potilas ei ole todellisuudessa jonottanut yli kuutta kuukautta. Terveyskeskuksen tietohallintoyksikkö selvitti odottajien listoja ja niissä tuli esiin mm. niitä, joita oli havaitun virheen vuoksi jo aiemmin yritetty listalta poistaa.

Jokaisella poliklinikalla on nimetyt listojen tarkastajat, jotka kuukausittain saavat Pegasos-sairauskertomusjärjestelmän toimittajalta Logicalta ns. tarkastuslistat yli kuusi kuukautta hoitoa odottaneista. Kesä-heinäkuussa on tehty viimeiset tarkastukset ja suurin osa kyseisistä 106 potilaasta osoittautui virheelliseksi tiedoksi/odottajaksi, joka todellisuudessa ei siis ollut joutunut odottamaan kuutta kuukautta. Tarkastuksen jälkeinen luku on nyt 31. Seuraava lisätarkastus ja ohjeistus tehdään elokuun lopussa.

Lisäksi on epäily, että taustalla on Pegasoksen ohjelmavirhe. Ongelma on esitetty Logicalle ja sen selvittäminen on kesken.

14) Otetaanko potilaisiin yhteyttä, jos jonotusaika venyy hoitoon pääsyssä?

Hoitotakuupotilaat saavat 21 vrk:n sisällä ajanvarauskirjeen, jossa on poliklinikka-aika tai ns. hoitotakuukirjeen, jossa kerrotaan, milloin potilas tulee ajan saamaan. Tässä ilmoitetaan arvio 1 kk tarkkuudella. Jos potilaan aika siirtyy tai jonotusaika venyisi poliklinikoista johtuvista syistä, otetaan potilaaseen yhteyttä uudella ajanvarauskirjeellä tai joskus puhelimitse.

15) Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty jonojen lyhentämiseksi ja miten siinä on onnistuttu?

Jonojen hallitsemiseksi ja lyhentämiseksi on käytössä mm. seuraavat toimenpiteet: kliininen lisätyö normaalin työajan ulkopuolella, jota tehdään mm. tähystystutkimuksissa ja sydämen ultraäänitutkimuksissa. Paksusuolen palveluseteli – pilotti jatkuu vuoden 2013 loppuun saakka. Potilailla on terveydenhuoltolain nojalla valinnanvapausoikeus kaupungin eri sisätautipoliklinikoiden suhteen. Asiakas- ja terveysasemainformaatiota poliklinikoiden jonotilanteesta parannetaan viestintäyksikön toimesta. Yhteistyötä kaupunginsairaaloiden eri sisätautipoliklinikoiden välillä on tehostettu ja tutkimusindikaatiota ja hoitokriteereitä on yhtenäistetty. Sähköisten konsultaatioiden määrää pyritään lisäämään varsinkin tilanteissa, joissa kriteerit sisätautipoliklinikalle ottamiseksi eivät täyty. Tällöin lähettävä lääkäri saa jatkotutkimus- ja jatkohoito-ohjeet sähköisesti. Lisäksi syyskuussa 2011 aloitettiin sisätautilääkärin jalkautuva vastaanottopilotti kahdella terveysasemalla ja lähes kaikilla terveysasemilla jatkuu ns. sisätautilääkärin ryhmäkonsultaatiotoiminta. Näiden tarkoituksena on tehostaa toimintaa ja vähentää poliklinikkaläheteiden määrää sekä lisätä terveyskeskuslääkäreiden osaamista. TT- ja magneettikuvantamistutkimukset saadaan HUSista ja jonotusaika on alle 1,5 kuukautta.

16) Miten hoidon järjestämistä koskeva omavalvonta toteutuu?

Sisätautien erikoisalalla hoidon toteutumista seurataan kuukausittaisten manuaalisten jonoraporttien avulla, joista saadaan tietoa myös eri tutkimuspalvelumuotojen jonoista. Lisäksi seurataan Gentia -johtamisen tietojärjestelmän hoitotakuuraportteja, pidetään hoitotakuutiimin kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä.

Seurannasta vastaavat tulosityksiköiden ylilääkärit sekä kaupunginsairaalan johtajalääkäri. Seuranta ja poliklinikoiden asiakasprosessien kehittämistä tekee myös ajanvarauspoliklinikoiden kehittämistyöryhmä sekä kaupunginsairaalan johtoryhmä. Mikäli tutkimusten ja/tai hoidon aloittamisen suhteen määrääajat ylittyisivät, toteutettaisiin kohdan 15 toimenpiteet nopealla aikataululla erityisesti kliinistä lisätyötä tehostamalla ja ostopalvelulla.

Foniatria

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan terveyskeskuksen foniatrian erikoisalalla 26,5 % potilaista on odottanut ensimmäistä käyntiä lääkärille yli kolme kuukautta.

6) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle vastaavan lääkärin tai hänen antamiensa ohjeiden mukaan muun laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemälle hoidon tarpeen arvioinnille foniatrian erikoisalalla?

Foniatrian erikoisalalla hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella. Usein ennen foniatriin tutkimusta on tarpeellista järjestää psykologin ja/tai toimintaterapeutin tutkimukset. Osalle lapsista suositellaan ensin puolen vuoden kestävästä puheterapiajaksoa ennen foniatriin tutkimusta. Näissä em. tapauksissa foniatriin tutkimus siirtyy noin 8 kuukauden päähän. 1.8.2012 alkaen poliklinikalla on työskennellyt vain yksi foniatri aikaisemman kahden lääkärin asemasta, mistä johtuen tällä hetkellä ensimmäiselle käynnille odotusaika on keskimäärin 8 kuukautta. Lähetteen perusteella kiireellisiksi arvioitujen potilaiden läheteet siirretään HYKSiin.

7) Mitkä ovat perustelut pitkille odotusajoille foniatrian erikoisalalla ensimmäisen lääkärikäynnin toteutumiselle?

Odotusaika on alle terveydenhuoltolain säätämien aikarajojen. Hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella ja keskimääräinen odotusaika on ollut kuusi kuukautta. Terveydenhuoltolain mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoito on järjestettävä enintään kuudessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta. Yli 90 päivää odottavien luku 26,5 % tuntuu korkealta. Aikaisemman kokemuksen mukaan hoitotakuun toteutumista tutkittaessa potilaskohtaisissa selvityksissä hoitoa ei ole järjestelmässä katsottu alkavaksi, jos potilaan tutkimukset on käynnistetty psykologin, toimintaterapeutin tai puheterapeutin tutkimuksilla ennen lääkärin käyntiä. Tutkimukset saattavat viivästyä myös henkilökunnasta riippumattomista syistä, kuten potilaat eivät ole saapuneet vastaanotolle kuin useamman kutsukerran jälkeen. Myös kirjaamisessa on tapahtunut virheitä. Liian kauan tutkimuksia odottaneet potilastapaukset käydään läpi ja syyt selvitetään. Lisäksi henkilökunnalle annetaan ohjeita kirjaamisesta.

8) Toteutetaanko hoidon tarpeen arviointi foniatrian alalla jonkin muun terveydenhuollon ammattihenkilön kuin lääkärin vastaanotolla?

Ei toteuteta.

9) Kuinka usein hoidon tarpeen arviointi voidaan tehdä pelkän lähetteen perusteella foniatrian erikoisalalla?

Yleensä se on mahdollista, mutta jos sähköisen lähetteen paperiset liitteet oleellisista tutkimuksista puuttuvat, ei hoidon tarvetta voi

arvioida. Tällöin liitteitä joudutaan erikseen pyytämään, mikä hidastaa prosessia.

10) Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty hoidon tarpeen arviointiin ja siihen liittyvien kuvantamis- ja laboratoriotutkimusten toteutumiseksi 3 kuukauden määräajassa ja miten siinä on onnistuttu?

Hoidon tarpeen arvioimiseksi tarvittavat muiden erityistyöntekijöiden tutkimukset voidaan toteuttaa ennen vastaanottokäyntiä ja onnistuvat poikkeuksetta 3 kuukauden määräajassa.

11) Miten hoidon tarpeen arviointia koskeva omavalvonta toteutuu?

Foniatrian erikoisalalla apulaisylilääkäri ja terveydenhoitaja seuraavat hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoon pääsyn toteutumista poliklinikan kuukausittaisissa palaverissa manuaalisten jonoraporttien ja sähköisen potilastietojärjestelmän jonotietojen avulla.

Lisäksi seurataan johtamisen tietojärjestelmän (Gentia) hoitotakuuraportteja ja foniatriksen työryhmän kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä yhteistyössä terveyskeskuksen tietohallintoyksikön asiantuntijoiden kanssa.

Yhteenveto

Kaupunginhallituksen näkemyksen mukaan hoitotakuu toteutuu varsin hyvin terveyskeskuksen erikoissairaanhoidossa. Terveyden- ja hyvinvoinninlaitoksen raportissa mainitut enimmäisaikojen ylitykset eivät ole todellisia, vaan johtuvat tilastointiin liittyvistä ongelmista.

Esittelijä

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt kaupunginhallitukselta 31.8.2012 mennessä selvitystä hoitoon pääsyn toteutumisesta geriatrian, neurologian, sisätautien ja foniatrian erikoisaloilla. Selvityksen antamisen on saatu lisäaikaa 18.9.2012 saakka. Selvityspyyntö on esityslistan liitteenä.

Terveyskeskus on valmistellut päätösehdotuksen mukaisen aluehallintovirastolle annettavan selvityksen.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

Liitteet

- 1 Etelä-Suomen aluehallintoviraston selvitys- ja kuulemispyyntö
29.6.2012, PU 1445 B

Otteet

Ote

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu

Tiedoksi

Terveyskeskus

Päätöshistoria

Terveyskeskus Hallinto- ja palvelukeskus 28.8.2012

HEL 2012-010090 T 06 00 00

TAUSTAA

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää (29.6.2012) Khlta 31.8.2012 mennessä selvitystä hoitoon pääsystä geriatrian, neurologian, sisätautien ja foniatrian erikoisaloilla. Selvityksen antamiseen on saatu lisääikaa 15.9.2012 saakka

Terveydenhuoltolain (1326/2010) 51§:n 1 momentin mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut toimintayksikköön.

Terveydenhuoltolain 51§:n 2 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä potilaan terveydentila ja sairauden ennakoitavissa oleva kehitys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kolmessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu. Tämä kolmen kuukauden enimmäisaika voidaan ylittää suun terveydenhuollossa ja perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa enintään kolmella kuukaudella, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista perustelluista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta.

Terveydenhuoltolain 52§:n 2 momentissa säädetään, että hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut kuntayhtymän sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää

erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut sairaanhoitopiirin sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön.

Terveydenhuoltolain 52§:n 3 momentin mukaan hoidon tarpeen arvioinnin perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta on järjestettävä ja aloitettava hoidon edellyttämä kiireellisyys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu.

Aluehallintovirastojen ja Valviran yhteisen kiireettömään hoitoon pääsyä koskevan valtakunnallisen valvontaohjelman 2012 – 2014 mukaan aluehallintovirastot selvittävät hoitoon pääsyä erityisesti sellaisissa terveyskeskuksissa, joissa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksen mukaan hoitoon pääsy perusterveydenhuollon erikoissairaanhoidossa ei toteudu terveydenhuoltolain mukaisesti. Valvontaohjelman mukaan AVI pyytää selvityksiä terveyskeskuksilta, jos AVI:n saamien tietojen mukaan yli 5 % läheteistä yhdellä tai useammalla erikoisalalla käsitellään vasta kolmen viikon jälkeen, yli 15 % erikoissairaanhoidon yksikön ensimmäisistä lääkärikäynneistä ei toteudu kolmessa kuukaudessa yhdellä tai useammalla erikoisalalla tai erikoissairaanhoidon yksikössä on enemmän kuin 4 potilasta / 10 000 asukasta jonottanut hoitoa yli kuusi kuukautta tai yli kolme kuukautta lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa taikka jonottaneita on yli 5 % ja absoluuttisesti vähintään 10.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen viimeisimmän selvityksen (huhtikuu 2012) mukaan Helsingin terveyskeskuksen geriatrian erikoisalalla 6,4 % läheteistä käsitellään kolmen viikon jälkeen. Selvityksen mukaan foniatrian erikoisalalla 26,5 % potilaista ja neurologian erikoisalalla 15,3 % potilaista on odottanut ensimmäistä käyntiä lääkärille yli kolme kuukautta. Lisäksi sisätautien erikoisalalla 53,8 % potilaista ja 106 potilasta on jonottanut hoitoon pääsyä yli kuusi kuukautta.

TERVEYSKESKUKSEN SELVITYS

Seuraavassa selvityksessä AVI:n esittämiin kysymyksiin on vastattu erikoisaloittain (geriatria, neurologia, sisätaudit, foniatria).

Geriatria

THL:n selvityksen mukaan terveyskeskuksen geriatrian erikoisalalla 6,4 % läheteistä käsitellään kolmen viikon jälkeen.

1) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen läheteiden käsittelyaika geriatrian erikoisalalla?

Vuoden alusta geriatrian erikoisalalla on käsitelty 448 lähetettä. Näistä 423 (94 %) on käsitelty kolmessa viikossa ja 25 (6%) yli kolmessa viikossa läheteen saapumisesta.

2) Mitkä ovat perustelut läheteiden pitkille käsittelyajoille geriatrian erikoisalalla?

Yli 21 vrk:n käsittelyviiveet olivat (19kpl) tammikuussa ja (6kpl) heinäkuussa. Tammikuussa Malmin yksikössä oli geriatripula, jolloin läheteiden käsittely viivästyi. Henkilöresurssitilanne on nyt parempi ja sijaistukset on voitu järjestää. Heinäkuun viiveen syynä oli tietotekninen ongelma, jolloin läheteet eivät siirtyneetkään läheteen käsittelijän sijaiselle, jolloin läheteitä ei pystytty käsittelemään. Tätä ongelmaa selvitetään, jotta jatkossa tältä virheeltä vältytään. Muina kuukausina läheteet on pystytty käsittelemään alle 21 vrk:n määräajassa

3) Otetaanko potilaisiin yhteyttä, mikäli läheteiden käsittelyaika venyy?

Ei oteta. Läheteet silmäillään läpi sitä mukaa kun ne saapuvat, vaikka lopullinen käsittely (=tutkimusten ohjelmoiminen ja ajanvarausjonoon siirtäminen) viivästyisikin. Kiireellisissä tapauksissa tutkimukset käynnistetään hyvinkin nopeasti. Esim. jos läheteessä on maininta kaatuilun jälkeen ilmaantuneesta sekavuudesta, potilaalle tilataan aika pään kuvantamiseen 1-2viikon sisällä ja sen vastauksesta annetaan soittoaika jo ennen ensimmäistä vastaanottokäyntiä.

4) Mihin toimenpiteisiin terveyskeskuksessanne on ryhdytty läheteiden käsittelyn nopeuttamiseksi geriatrian erikoisalalla ja miten toimenpiteissä on onnistuttu?

Vrt. kohta 2. Resurssitilanne on parempi ja läheteiden käsittelyaikaan on kiinnitetty huomiota, mikä näkyy tilastojen kohentumisena kevään-kesän aikana eli helmi-kesäkuussa ei ollut käsittelyviivettä. Läheteiden käsittelyn vastuuttaminen ja sijaistusasiat on hoidettu.

5) Miten läheteiden käsittelyä koskeva omavalvonta toteutuu?

Omavalvonta on pitkälti läheteitä käsittelevän lääkärin (= apulaisylilääkäri) sekä tulosyksikön ylilääkärin vastuulla. Läheteiden käsittelyn toteutumista seurataan Gentia -johtamisen tietojärjestelmän hoitotakuuraporttien avulla sekä pidetään hoitotakuutiimin kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä. Muistipoliklinikoiden kehittämistyöryhmä käsittelee myös toimintaan liittyviä ongelmia ja pyrkii kehittämään prosessia niin,

että toiminta olisi sujuvaa ja hoitotakuulain mukaista. Pitkittyviin käsittelyaikoihin pyritään puuttumaan priorisoimalla tätä toimintaa (sijaistukset, kliininen lisätyö, vastuuttaminen).

Neurologia

THL:n selvityksen mukaan terveyskeskuksen neurologian erikoisalalla 15,3 % potilaista on odottanut ensimmäistä käyntiä lääkärille yli kolme kuukautta.

6) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle vastaavan lääkärin tai hänen antamiensa ohjeiden mukaan muun laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemälle hoidon tarpeen arvioinnille neurologian erikoisalalla?

Neurologian erikoisalalla hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella. Kuukausittaisen manuaalisen jonoraportin ja neurologian ylilääkärin seurannan mukaan keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle käynnille on kolme kuukautta. Lähetteen perusteella kiireellisiksi arvioitujen potilaiden odotusaika on 1 – 3 viikkoa tapauksen mukaan.

7) Mitkä ovat perustelut pitkille odotusajoille neurologian erikoisalalla ensimmäisen lääkärikäynnin toteutumiselle?

Odotusaika on alle terveydenhuoltolain säätämien aikarajojen. Hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella ja keskimääräinen odotusaika on kolme kuukautta. Kiireelliset potilaat pääsevät keskimääräistä nopeammin. Terveyskeskuksen mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoito on järjestettävä enintään kuudessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta. Helsingin terveyskeskus ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri ovat sopineet neurologian erikoisalaa koskevasta työnjaosta ja potilasohjauksesta, mikä varmistaa hoitoon pääsyn toteutumisen potilaan terveydentilan vaarantumatta.

8) Toteutetaanko hoidon tarpeen arviointi neurologian alalla jonkin muun terveydenhuollon ammattihenkilön kuin lääkärin vastaanotolla?

Ei toteuteta.

9) Kuinka usein hoidon tarpeen arviointi voidaan tehdä pelkän lähetteen perusteella neurologian erikoisalalla?

Käytännössä lähes aina. Jos tämä ei ole mahdollista, potilaaseen otetaan yhteyttä lähetetietojen tarkentamiseksi.

10) Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty hoidon tarpeen arviointiin ja siihen liittyvien kuvantamis- ja laboratoriotutkimusten toteutumiseksi 3 kuukauden määräajassa ja miten siinä on onnistuttu?

Hoidon tarpeen arvioimiseksi tarvittavat kuvantamis- ja laboratoriotutkimukset voidaan toteuttaa ennen vastaanottokäyntiä ja onnistuvat poikkeuksetta 3 kuukauden määräajassa.

11) Miten hoidon tarpeen arviointia koskeva omavalvonta toteutuu?

Neurologian erikoisalalla ylilääkäri seuraa hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoon pääsyn toteutumista poliklinikan kuukausittaisissa palavereissa manuaalisten jonoraporttien ja muiden seurantatietojen avulla. Ylilääkäri raportoi tulosyksikön ylilääkärille. Poikkeamat ja niiden edellyttämät korjaavat toimenpiteet käsitellään yksikön johtoryhmässä ja raportoidaan kaupunginsairaalan johtajalääkärille. Seurantaa ja poliklinikoiden asiakasprosessien kehittämistä tekee ajanvarauspoliklinikoiden kehittämistyöryhmä, johon myös neurologian poliklinikan edustajat osallistuvat.

Lisäksi seurataan johtamisen tietojärjestelmän (Gentia) hoitotakuuraportteja ja pidetään hoitotakuutiimin kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä yhteistyössä terveystieteiden keskuksen tietohallintoyksikön asiantuntijoiden kanssa.

Sisätaudit

THL:n selvityksen mukaan terveystieteiden keskuksen sisätautien erikoisalalla 53,8 % potilaista ja 106 potilasta on jonottanut hoitoon pääsyä yli kuusi kuukautta.

12) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen jonotusaika hoidon saamiseksi sisätautien erikoisalalla?

Heinäkuun 2012 tilanteessa ei kukaan odottanut hoitoa yli 180 vrk ja vuoden alusta tarkasteltuna vain 8 potilasta eli 0,3 % oli odottanut hoidon aloitusta (=ensikäyntiä) yli kuusi kuukautta. 93 %:ssa hoito alkaa alle kolmessa kuukaudessa.

Käytössä on lisäksi manuaalinen kuukausittainen seurantaraportti sisätautialan tutkimusjonoista palvelumuodoittain. Tällä hetkellä (heinäkuu 2012) lähes kaikissa palvelumuodoissa jono on alle tai noin kolme kuukautta. Ainoastaan Laakson sairaalan sydämenultraäänitutkimusjono on 3,5 kuukautta, mutta muilla sisätautipoliklinikoilla lyhyempi (Herttoniemi 2 kk ja Maria 1,5kk). Kaikilla poliklinikoilla paksusuolentähystytutkimusjono on 3 kk.

13) Mitkä ovat perustelut pitkille jonotusajoille hoidon saamiseksi sisätautien erikoisalalla?

Sisätaudeilla ei ole pitkiä odotusaikoja, vaan pääosin hoito alkaa alle kolmessa kuukaudessa. Selvityspyynnön taustalla oli tieto, että sisätautien erikoisalalla 53,8 % potilaista ja 106 potilasta on jonottanut hoitoon pääsyä yli kuusi kuukautta. Hoitoa odottaviksi oli laskettu lähetetiedot, joihin on merkitty hoitopäätöksen päiväys ja ensimmäisen käynnin toteutumispäivä, mutta hoidon alkamispäivä puuttuu.

Poliklinikkayksiköiden selkeä käsitys on, että kukaan potilas ei ole todellisuudessa jonottanut yli kuutta kuukautta. Terveyskeskuksen tietohallintoyksikkö selvitti odottajien listoja ja niissä tuli esiin mm. niitä, joita oli havaitun virheen vuoksi jo aiemmin yritetty listalta poistaa.

Jokaisella poliklinikalla on nimetyt listojen tarkastajat, jotka kuukausittain saavat Pegasos-sairauskertomusjärjestelmän toimittajalta Logicalta ns. tarkastuslistat yli kuusi kuukautta hoitoa odottaneista. Kesä-heinäkuussa on tehty viimeiset tarkastukset ja suurin osa kyseisistä 106 potilaasta osoittautui virheelliseksi tiedoksi/odottajaksi, joka todellisuudessa ei siis ollut joutunut odottamaan kuutta kuukautta. Tarkastuksen jälkeinen luku on nyt 31. Seuraava lisätarkastus ja ohjeistus tehdään elokuun lopussa.

Lisäksi on epäily, että taustalla on Pegasoksen ohjelmavirhekin, mutta tämän selvittäminen siirtyy myöhemmäksi vuosilomien vuoksi. Ongelma on esitetty Logicalle.

14) Otetaanko potilaisiin yhteyttä, jos jonotusaika venyy hoitoon pääsyssä?

Hoitotakuupotilaat saavat 21vrk:n sisällä ajanvarauskirjeen, jossa on poliklinikka-aika tai ns. hoitotakuukirjeen, jossa kerrotaan, milloin potilas tulee ajan saamaan. Tässä ilmoitetaan arvio 1 kk tarkkuudella. Jos potilaan aika siirtyy tai jonotusaika venyisi poliklinikoista johtuvista syistä, otetaan potilaaseen yhteyttä uudella ajanvarauskirjeellä tai joskus puhelimitse.

15) Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty jonojen lyhentämiseksi ja miten siinä on onnistuttu?

Jonojen hallitsemiseksi ja lyhentämiseksi on käytössä mm. seuraavat toimenpiteet: kliininen lisätyö normaalin työajan ulkopuolella, jota tehdään mm. tähytystutkimuksissa ja sydämen ultraäänitutkimuksissa. Paksusuolen palveluseteli – pilotti jatkuu vuoden 2013 loppuun saakka. Potilailla on terveydenhuoltolain nojalla valinnanvapausoikeus kaupungin eri sisätautipoliklinikoiden suhteen. Asiakas- ja terveysasemainformaatiota poliklinikoiden jonotilanteesta parannetaan

viestintäyksikön toimesta. Yhteistyötä kaupunginsairaaloiden eri sisätautipoliklinikoiden välillä on tehostettu ja tutkimusindikaatiota ja hoitokriteereitä on yhtenäistetty. Sähköisten konsultaatioiden määrää pyritään lisäämään varsinkin tilanteissa, joissa kriteerit sisätautipoliklinikalle ottamiseksi eivät täyty. Tällöin lähetettävä lääkäri saa jatkotutkimus- ja jatkohoito-ohjeet sähköisesti. Lisäksi syyskuussa 2011 aloitettiin sisätautilääkärin jalkautuva vastaanottopilotti kahdella terveysasemalla ja lähes kaikilla terveysasemilla jatkuu ns. sisätautilääkärin ryhmäkonsultaatiotoiminta. Näiden tarkoituksena on tehostaa toimintaa ja vähentää poliklinikkalähetteen määrää sekä lisätä terveyskeskuslääkäreiden osaamista. TT- ja magneettikuvantamistutkimukset saadaan HUS:sta ja jonotusaika on alle 1,5 kuukautta.

16) Miten hoidon järjestämistä koskeva omavalvonta toteutuu?

Sisätautien erikoisalalla hoidon toteutumista seurataan kuukausittaisten manuaalisten jonoraporttien avulla, joista saadaan tietoa myös eri tutkimuspalvelumuotojen jonoista. Lisäksi seurataan Gentia -johtamisen tietojärjestelmän hoitotakuuraportteja, pidetään hoitotakuutiimin kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä.

Seurannasta vastaavat tulostusyksiköiden ylilääkärit sekä kaupunginsairaalan johtajalääkäri. Seuranta ja poliklinikoiden asiakasprosessien kehittämistä tekee myös ajanvarauspoliklinikoiden kehittämistyöryhmä sekä kaupunginsairaalan johtoryhmä. Mikäli tutkimusten ja/tai hoidon aloittamisen suhteen määräajat ylittyisivät, toteutettaisiin kohdan 15 toimenpiteet nopealla aikataululla erityisesti kliinistä lisätyötä tehostamalla ja ostopalvelulla.

Foniatria

THL:n selvityksen mukaan terveyskeskuksen foniatrian erikoisalalla 26,5 % potilaista on odottanut ensimmäistä käyntiä lääkärille yli kolme kuukautta.

6) Mikä on tällä hetkellä keskimääräinen odotusaika ensimmäiselle vastaavan lääkärin tai hänen antamiensa ohjeiden mukaan muun laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön tekemälle hoidon tarpeen arvioinnille foniatrian erikoisalalla?

Foniatrian erikoisalalla hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella. Usein ennen foniatrian tutkimusta on tarpeellista järjestää psykologin ja/tai toimintaterapeutin tutkimukset. Osalle lapsista suositellaan ensin puolen vuoden kestävästä puheterapiajaksoa ennen foniatrian tutkimusta. Näissä em. tapauksissa foniatrian tutkimus siirtyy

noin 8 kuukauden päähän. 1.8.2012 alkaen poliklinikalla on työskennellyt vain yksi foniatri aikaisemman kahden lääkärin asemasta, mistä johtuen tällä hetkellä ensimmäiselle käynnille odotusaika on keskimäärin 8 kuukautta. Lähetteen perusteella kiireellisiksi arvioitujen potilaiden lähetteet siirretään HYKS:aan.

7) Mitkä ovat perustelut pitkille odotusajoille foniatrian erikoisalalla ensimmäisen lääkärikäynnin toteutumiselle?

Odotusaika on alle terveydenhuoltolain säätämien aikarajojen. Hoidon tarpeen arviointi tehdään lähetteen perusteella ja keskimääräinen odotusaika on ollut kuusi kuukautta. Terveydenhuoltolain mukaan perusterveydenhuollon yhteydessä toteutettavassa erikoissairaanhoidossa hoito on järjestettävä enintään kuudessa kuukaudessa siitä, kun hoidon tarve on arvioitu, jos lääketieteellisistä, hoidollisista tai muista vastaavista syistä hoidon antamista voidaan lykätä potilaan terveydentilan vaarantumatta. Yli 90 päivää odottavien luku 26,5 % tuntuu korkealta. Aikaisemman kokemuksen mukaan hoitotakuun toteutumista tutkittaessa potilaskohtaisissa selvityksissä hoitoa ei ole järjestelmässä katsottu alkavaksi, jos potilaan tutkimukset on käynnistetty psykologin, toimintaterapeutin tai puheterapeutin tutkimuksilla ennen lääkärin käyntiä. Tutkimukset saattavat viivästyä myös henkilökunnasta riippumattomista syistä, kuten potilaat eivät ole saapuneet vastaanotolle kuin useamman kutsukerran jälkeen. Myös kirjaamisessa on tapahtunut virheitä. Liian kauan tutkimuksia odottaneet potilastapaukset käydään läpi ja syyt selvitetään. Lisäksi henkilökunnalle annetaan ohjeita kirjaamisesta.

8) Toteutetaanko hoidon tarpeen arviointi foniatrian alalla jonkin muun terveyden-huollon ammattihenkilön kuin lääkärin vastaanotolla?

Ei toteuteta.

9) Kuinka usein hoidon tarpeen arviointi voidaan tehdä pelkän lähetteen perusteella foniatrian erikoisalalla?

Yleensä se on mahdollista, mutta jos sähköisen lähetteen paperiset liitteet oleellisista tutkimuksista puuttuvat, ei hoidon tarvetta voi arvioida. Tällöin liitteitä joudutaan erikseen pyytämään, mikä hidastaa prosessia.

10) Mihin toimenpiteisiin on ryhdytty hoidon tarpeen arviointiin ja siihen liittyvien kuvantamis- ja laboratoriotutkimusten toteutumisiksi 3 kuukauden määräajassa ja miten siinä on onnistuttu?

Hoidon tarpeen arvioimiseksi tarvittavat muiden erityistyöntekijöiden tutkimukset voidaan toteuttaa ennen vastaanottokäyntiä ja onnistuvat poikkeuksetta 3 kuukauden määräajassa.

11) Miten hoidon tarpeen arviointia koskeva omavalvonta toteutuu?

Foniatrian erikoisalalla apulaisylilääkäri ja terveydenhoitaja seuraavat hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoon pääsyn toteutumista poliklinikan kuukausittaisissa palaverissa manuaalisten jonoraporttien ja sähköisen potilastietojärjestelmän jonotietojen avulla.

Lisäksi seurataan johtamisen tietojärjestelmän (Gentia) hoitotakuuraportteja ja foniatrisen työryhmän kokouksia, jossa erityisesti pyritään ratkaisemaan hoitotakuun kirjaamiseen ja tilastointiin liittyviä ongelmia ja mahdollisia tietojärjestelmän ohjelmavirheitä yhteistyössä terveyskeskuksen tietohallintoyksikön asiantuntijoiden kanssa.

YHTEENVETO

Helsingin terveyskeskuksen näkemyksen mukaan hoitotakuu toteutuu varsin hyvin terveyskeskuksen erikoissairaanhoidossa. THL:n raportissa mainitut enimmäisaikojen ylitykset eivät ole todellisia, vaan johtuvat tilastointiin liittyvistä ongelmista.

Lisätiedot

Pellinen Jukka, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 978

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 36 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Sosiaalilautakunta 4.9.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäneen, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikolla 36 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

Sosiaalilautakunta 4.9.2012

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Olli Hari, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
olli.hari(a)hel.fi

§ 979

Vt Sirpa Puhakan toivomusponsi: Valtion pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen käytettävien määrärahojen hyödyntäminen

HEL 2011-009158 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 16.11.2011 hyväksymän toivomusponnen (Sirpa Puhakka) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Sirpa Puhakan toivomusponsi 1, Kvsto 16.11.2011 asia 4
- 2 Työllistämistoimikunnan lausunto

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 16.11.2011 hyväksymän toivomusponnen (Sirpa Puhakka) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajalle sekä erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

Hyväksyessään 16.11.2012 vuoden 2012 talousarvion ja taloussuunnitelmaehdotuksen vuosille 2012 - 2014 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään ensi vuoden talousarvion valtuusto edellyttää, että kaupungin on selvitettävä valtion pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen tarkoitettujen määrärahojen hyödyntäminen täysimääräisesti. (Sirpa Puhakka)

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen tiedoksi myös muille valtuutetuille.

Esittelijä viittaa työllistämistoimikunnan (22.5.2012) lausuntoon. Siinä todetaan mm., että Helsingin TE-toimisto ja henkilöstökeskus valmistelevat vuosittain yhteistyösopimuksen, jossa sovitaan valtion ja kunnan välisestä yhteistyöstä työllisyyden edistämiseksi. Yhteistyösopimuksen tavoitteena on työllisyysmäärärahojen suuntaaminen niin, että niillä tuetaan yhteisesti sovittujen kohderyhmien työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Työllisyydenhoito on valtion ja kaupungin yhteinen haaste. Molempien osapuolien panosta tarvitaan, jotta käytettävissä olevia määrärahoja voidaan hyödyntää täysimääräisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi. Työllistämistoimikunta katsoo, että vuosittain solmittava yhteistyösopimus antaa tälle vankan perustan.

Kaupunginhallitus toteaa vielä, että kaupunki seuraa syksyn aikana, mihin toimenpiteisiin valtio ryhtyy mm. nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamiseksi ja maahanmuuttajien aiesopimuksen mukaisten toimenpiteiden vahvistamiseksi, ja mitä toimia nämä mahdollisesti edellyttävät kaupungin puolelta.

Kaupunginhallitus pitää esitettyä selvitystä riittävänä.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vt Sirpa Puhakan toivomusponsi 1, Kvsto 16.11.2011 asia 4
- 2 Työllistämistoimikunnan lausunto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.09.2012 § 919

Pöydälle 03.09.2012

HEL 2011-009158 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

§ 980

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 35 ja 36 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
henkilöstökassatoimikunta
kaupunginmuseon johtokunta 28.8.2012
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta
nuorisolautakunta
opetuslautakunta
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämisspalvelut -johtokunta
eläintarhan johtaja
henkilöstökeskus
- henkilöstöjohtaja
- osastopäällikkö (henkilöstöpolitiikka)
- osastopäällikkö (henkilöstövoimavara)
- osastopäällikkö (maahanmuutto)
museujohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- johtava rehtori
- apulaisrehtori
- aluerehtori
taidemuseon johtaja
tietokeskus:
- johtaja
- tutkimuspäällikkö
- tietohuoltopäällikkö
- kehittämispäällikkö
työterveysjohtaja

10.09.2012

Henkilöstön kehittämisspalvelut
- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne, ettei se ota seuraavien viranomaisten viikoilla 35 ja 36 tekemiä päätöksiä käsiteltäväkseen:

eläintarhan johtokunta
henkilöstökassatoimikunta
kaupunginmuseon johtokunta 28.8.2012
kaupunginorkesterin johtokunta
kulttuuri- ja kirjastolautakunta
liikuntalautakunta
nuorisolautakunta
opetuslautakunta
opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto
opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto
ruotsinkielisen työväenopiston johtokunta
suomenkielisen työväenopiston johtokunta
taidemuseon johtokunta
Henkilöstön kehittämisspalvelut -johtokunta
eläintarhan johtaja
henkilöstökeskus
- henkilöstöjohtaja
- osastopäällikkö (henkilöstöpolitiikka)
- osastopäällikkö (henkilöstövoimavara)
- osastopäällikkö (maahanmuutto)
museojohtaja
kaupunginorkesterin intendentti
ruotsinkielisen työväenopiston rehtori
suomenkielinen työväenopisto:
- johtava rehtori

10.09.2012

Sj/2

- apulaisrehtori
- aluerehtori
- taidemuseon johtaja
- tietokeskus:
 - johtaja
 - tutkimuspäällikkö
 - tietohuoltopäällikkö
 - kehittämisspäällikkö
- työterveysjohtaja
- Henkilöstön kehittämisspalvelut
- toimitusjohtaja

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi
Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

Kaupunginhallitus

Risto Rautava
puheenjohtaja

Anna Villeneuve
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Laura Rissanen

Outi Ojala

Elina Moisio

Osku Pajamäki

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 18.09.2012 ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi seuraavana arkityöpäivänä pöytäkirjan nähtävänäpitämisestä.

Anna Villeneuve
vs. hallintosihteeri

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginhallitus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alvno

FI02012566

10.09.2012

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 922, 924 - 967, 969 - 971, 973 - 980 §:t

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 923 §

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

3

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 968 §

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Laki verotusmenettelystä 88 § 6 mom.

4

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 972 §

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)

10.09.2012

- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomais

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI

Faksinumero: 029 56 42079

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5

Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

10.09.2012

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 90 euron oikeudenkäyntimaksun.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)
(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)
(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)
(09) 310 13703 (Sivistys- ja henkilöstötoimi)
(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

10.09.2012

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

5

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §